INSTITUTE OF ISLAMIC STUDIES

صحیفه

٦٨٠ نعیم
٦٨٢ نقشی
٦٨٥ نکاتی
٦٨٥ نکاتیٔ دیکر
٦٨٤ نکاهی
٦٨٦ نکینی
٦٨٧ شیخ نوری
٦٧٨ نهجی
٦٨٨ نیازی
٦٨٩ نیلی

و

٧٠٠ واثق
٧٠٢ واثق دیکر
٧٠٤ واحدی
٦٩٧ واصف

صحیفه

٦٩٨ واصف دیکر
٦٩٩ واصف دیکر
٦٩٩ واصف دیکر
٦٩٤ واقف
٦٩٦ واقف دیکر
٦٩١ والی
٦٩٣ واهب
٧٠٢ وجودی
٧٠٣ وحیی
٧٠٦ وسیم
٧٠٧ وصلتی
٧٠٧ وصلتیٔ دیکر
٧٠٨ وفا
٧٠٨ وقمی
٧١٠ وهبی
٧١٥ وهبیٔ دیکر

صحیفه

ه

٧١٨ هاتفی
٧١٥ هادی
٧١٧ هاشم

ی

٧١٩ یحیی
٧١٩ یسری
٧٢٠ یسریٔ دیکر
٧٢٠ یسریٔ دیکر
٧٢٥ یقینا
٧٢١ یمنی
٧٢٤ یمنیٔ دیکر
٧٢٤ یمنیٔ دیکر
٧٢٥ یمنیٔ دیکر

صحیفه

٥٨٤ کاتب
٥٨١ کاظم
٥٨٢ کامل
٥٧٣ کامی
٥٧٥ کامیٔ دیکر
٥٦٩ کاشف
٥٨٣ کانی
٥٨٤ کبوتری
٥٨٨ کلیم
٥٨٩ کنزی
٥٩٠ کنهی

ل

٥٩١ لبیب
٥٩٢ لبیب دیکر
٥٩٢ لبیب دیکر
٥٩٣ لبیب دیکر
٥٩٣ لدنی
٥٩٣ لسانی
٥٩٤ لطفی
٥٩٥ لطفیٔ دیکر
٥٩٦ لطفیٔ تاتار
٥٩٧ لعلی
٥٩٨ لمی

م

٦٠٤ مائل
٦٠٤ ماجد
٦٠٠ مادح

صحیفه

٥٩٩ ماهر
٦٠٥ مثلی
٦٠٥ مثلیٔ دیکر
٦٠٨ مجدی
٦١٠ مجیب
٦١٥ درویش محب
٦١٤ محتشم
٦١٢ محوی
٦١٦ مخلصی
٦١٧ مخلصیٔ دیکر
٦١٨ مدحی
٦١٩ مدحیٔ دیکر
٦٢٠ مرتضی
٦٢١ مستقیم
٦٢٢ معنوی
٦٢٣ مفید
٦٢٥ مفیدی
٦٢٥ مفیدیٔ دیکر
٦٢٦ منشی
٦٢٧ منیب
٦٢٧ میلی

ن

٦٢٨ نابی
٦٣٧ ناجی دده
٦٣٨ ناجیٔ دیکر
٦٣٨ نادر
٦٤٩ نادی
٦٣٦ ناطق

صحیفه

٦٣٩ ناظم
٦٣٩ ناظم دیکر
٦٥٠ ناقد
٦٥٠ ناقد دیکر
٦٤١ نائب
٦٤٢ نائل
٦٣٤ نابی
٦٥١ نجیب
٦٥٤ نجیب دیکر
٦٦٣ نحاتی
٦٦٠ نحوی
٦٠٥ نحیفی
٦٦٤ ندیم
٦٦٥ نزهت
٦٦٦ نسیب
٦٦٨ نسیب دیکر
٦٦٩ نشانی
٦٦٩ نصوحی
٦٧١ نصوحیٔ دیکر
٦٧٢ نظامی
٦٧٢ شیخ نظمی
٦٧٤ نظیر
٦٧١ نظیف
٦٧٤ نظیم
٦٧٧ نظیما
٦٧٧ نعتی
٦٧٩ نعمت
٦٧٩ نعمتی
٦٨١ نعیما

صحيفه

٤٥٢ عاصم
٤٥٤ عاطف
٤٥٥ عاكف
٤٥٦ عالى
٤٦٢ عبدالحى
٤٥٧ عبدالرحمن افندى
٤٦٣ عبدى
٤٦٤ عبدىٔ ديكر
٤٦٨ عبدى پاشا
٤٧٠ عبدىٔ ديكر
٤٧٠ عبدالغنى
٤٧٢ عدلى
٤٧٤ عزت بك
٤٧٤ عزى
٤٧٥ عزىٔ ديكر
٤٧٦ عزيز
٤٧٦ عزيز ديكر
٤٧٧ عزيز ديكر
٤٧٨ عزيز ديكر
٤٧٩ عطرى
٤٨١ عفتى
٤٨٢ عفتىٔ ديكر
٤٨٣ عقلى
٤٨٤ عقلىٔ ديكر
٤٨٥ علمى
٤٨٨ علمىٔ ديكر
٤٩٠ علمىٔ ديكر
٤٩١ علوى
٤٩١ على

صحيفه

٤٩١ عونى
٤٩٣ عونىٔ ديكر

غ

٤٩٣ غنايى
٤٩٤ غوثى دده

ف

٥٠٠ فائز
٥٠٦ فائض
٥٠٦ فائض ديكر
٥٠٧ فائض ديكر
٥٠٩ فائض ديكر
٥١١ فائض ديكر
٥١٢ فائض ديكر
٥١٣ قائض هراتى
٥١٤ فائق
٥١٧ فاخر
٥١٨ فامى
٥١٩ فارغ
٥٢٠ فتحى
٥٢١ فتحىٔ ديكر
٥٢٣ فخرى
٥٢٤ فخرىٔ ديكر
٥٢٤ فدا
٥٢٥ فدايى
٥٢٥ فردى
٥٢٧ فردىٔ ديكر
٥٢٩ فزايى

صحيفه

٥٣٠ فصيح
٥٤٢ فصيحى
٥٤٣ فصيحىٔ ديكر
٥٤٣ فصيحىٔ ديكر
٥٤٤ فضلى
٥٤٦ فنى
٥٤٨ فنايى
٥٤٩ فوزى
٥٥١ فوزى دكر
٥٥٢ فوزىٔ ديكر
٥٥٢ فهمى
٥٥٣ فيضى
٥٥٨ فيضىٔ ديكر
٥٥٩ فيضىٔ ديكر
٥٦٠ فيضىٔ ديكر
٥٦١ فيضىٔ ديكر
٥٦١ فيضىٔ ديكر
٥٦٣ فيضىٔ ديكر
٥٦٤ فيضىٔ ديكر
٥٦٤ فيضىٔ ديكر
٥٦٦ فيضىٔ ديكر

ق

٥٦٦ قادرى
٥٦٨ قدسى
٥٦٨ قريمه
٥٦٩ قصورى

ك

صحیفه

٣٥٦ سعید دیگر
٣٥٧ سقیم
٣٥٧ سکونی
٣٥٨ سلیم کرای
٣٥٩ سلیم افندی
٣٦٣ سلیم دده
٣٦٤ سوزی
٣٦٤ سید صدرالدین
٣٦٧ سیاهی
٣٦٩ سیاهیٔ دیگر

ش

٣٧٠ شاکر
٣٧٢ شاکر دیگر
٣٧٣ شاکر دیگر
٣٦٩ شاهی
٣٧٤ شرف
٣٧٥ شرف دیگر
٣٧٦ شرف دیگر
٣٨٠ شرمی
٣٨١ شرمیٔ دیگر
٣٨٢ شعوری
٣٨٢ شفایی
٣٨٥ شفیق
٣٨٦ شفیق دیگر
٣٨٧ شکیب
٣٨٧ شکیب دیگر
٣٨٨ شمسی
٣٨٩ شناسی

صحیفه

٣٩٠ شهدی
٣٩٢ شهری
٣٩٤ شهریٔ دیگر
٣٩٥ شهریٔ دیگر
٣٩٧ شهودی
٣٩٧ شوری
٣٩٨ شیخی
٣٩٩ شیخیٔ دیگر
٤٠٢ شیخیٔ دیگر
٤٠٢ شیخیٔ دیگر
٤٠٤ شیدا
٤٠٣ شیری

ص

٣٧٦ شریف
٣٧٩ شریف دیگر
٣٨٠ شریف دیگر
٤٠٤ صادق افندی
٤٠٨ صاحب چلپی
٤١١ صاحب دیگر
٤١٢ صاعد
٤١٣ صبحی
٤١٧ صبحیٔ دیگر
٤١٧ صحتی
٤١٨ صدری
٤٢٨ صدریٔ دیگر
٤٢٢ صدریٔ دیگر
٤٢٥ صدقی
٤٢٦ صدقی قادین

صحیفه

٤٢٢ صدیق
٤٢٩ صفایی
٤٢٧ صفحی
٤٢٨ صفحیٔ دیگر
٤٣١ صلاحی قپودان
٤٣٢ صنعی

ض

٤٣٣ ضمیری
٤٣٤ ضیا

ط

٤٣٥ طاهر
٤٣٦ طالب
٤٣٨ طالب دیگر

ظ

٤٤١ ظریف

ع

٤٤١ عارف افندی
٤٤٦ عارف دیگر
٤٤٧ عارف دیگر
٤٤٧ عارف دیگر
٤٤٨ عارفی
٤٥٠ عازم
٤٥١ عازم دیگر
٤٥٤ عاشق
٤٥٤ عاشق دیگر

صحيفه

٢١٨ حسيب
٢٢٠ حسيب ديكر
٢٢١ حسيب ديكر
٢٢٣ حسين افندى
٢٢٧ حقى
٢٢٩ حكيم
٢٣٠ حلمى
٢٣١ حمدى
٢٣١ حمدىٔ ديكر
٢٣٢ حمدىٔ ديكر
٢٣٢ حمدىٔ ديكر
٢٣٣ حمدىٔ ديكر
٢٣٤ حمدىٔ ديكر
٢٣٤ حميدى

خ

٢٣٥ خالص
٢٣٦ خلدى
٢٣٨ خلوصى
٢٣٨ خندى

د

٢٣٩ درى
٢٤٤ درئ ديكر
٢٤٥ دولتى

ذ

٢٤٦ ذكائى
٢٤٦ ذكرى
٢٤٧ ذكىٔ كيماكر

صحيفه

٢٤٩ ذهنى
٢٥٠ ذهنىٔ ديكر

ر

٢٧٩ راجح
٢٦٤ رازى
٢٧١ راسخ
٢٧٣ راسخ بك
٢٧٤ راسخ ديكر
٢٧٥ راضى
٢٧٧ راسم
٢٦٠ راشد
٢٦٧ راغب چلبى
٢٦٨ راغب ديكر
٢٥٨ رأفت بك
٢٧٦ رأفتى
٢٥٢ رامى پاشا
٢٨٠ رحمى
٢٨١ رحمىٔ ديكر
٢٨٥ رحمىٔ ديكر
٢٨٦ رحيمى
٢٨٨ رخصت
٢٨٩ رزمى
٢٩٣ رسا
٢٩٢ رسمى
٢٩١ رسيم
٢٩٨ رشدى
٢٩٨ رشدىٔ محاف
٣٠٤ رشدىٔ ديكر
٣٠٥ رشكى

صحيفه

٢٩٤ رشيد
٢٩٥ رشيد ديكر
٢٩٧ رشيد ديكر
٣٠٥ رضا
٣٠٨ رفدى
٣١١ رفعتى
٣٠٦ رفقى
٣١٩ رفيع
٣١٧ رفيعا
٣٢٢ رمزى
٣٢٤ رمزىٔ ديكر
٣٢٥ روحى
٣٢٥ رهائى

ز

٣٢٦ زكى
٣٢٦ زلالى

س

٣٢٨ ساجدى
٣٣١ سامى
٣٣٤ سالك
٣٣٥ سالم طربزونى
٣٣٧ سالم راقم الحروف
٣٤٤ سرى
٣٤٩ سرورى
٣٥٠ سزايى
٣٥١ سعدى
٣٥٣ سعدىٔ ديكر
٣٥٥ سعيد

فهرست

صحیفه

ا

۵۲ سلطان احمد
۵۸ سلطان ابراهیم
۱۱۹ ابراهیم گلشنی
۱۴۹ ابوالاسعاد
۱۴۶ آزری
۱۴۷ آزریٔ دیگر
۱۲۷ ادیب
۱۳۰ ادیب دیگر
۱۳۱ ادیب دیگر
۹۹ احمد یحیا
۱۰۲ احمد افندی
۱۰۳ احمد دده
۱۱۳ احمد افندی
۱۱۷ احمد دیگر
۶۵ اسحق افندی
۷۲ اسعد افندی
۷۶ اسعد خواجه
۱۲۲ الفتی
۱۳۵ اقبال
۱۳۹ آگاه
۱۴۱ امری
۸۹ امنی
۸۹ امنیٔ دیگر
۱۴۴ امیزی

صحیفه

۹۰ امین
۹۲ امین دیگر
۹۳ امین بروسوی
۹۷ امین توقادی
۱۵۲ آنی قادین
۸۰ انیس
۸۴ انیس دیگر

ب

۱۵۶ باقی
۱۵۷ باهر
۱۵۷ بحری
۱۶۰ بریٔ عطار
۱۶۹ بزمی
۱۷۱ بلیغ
۱۷۲ بلیغ دیگر
۱۷۳ بلیغ دیگر
۱۷۴ بلیغ دیگر
۱۷۶ پیری

ت

۱۷۸ تائب
۱۸۲ تائب دیگر
۱۸۳ تائب دیگر
۱۸۴ تائب دیگر
۱۸۵ تائب دیگر

صحیفه

۱۸۷ تجلی
۱۸۹ ترابی

ث

۱۹۰ ثابت
۱۹۶ ثاقب
۱۹۷ ثاقب دیگر

ج

۱۹۸ جازم
۲۰۰ جزمی
۲۰۲ جذبی
۲۰۳ جودی
۲۰۴ جوهری

ح

۲۱۸ حاجی
۲۰۵ حازم
۲۱۱ حاسب
۲۰۷ حاسم
۲۱۰ حاسم دیگر
۲۱۳ حافظ پوست
۲۱۴ حافظ دیگر
۲۱۶ حافظ دیگر
۲۱۷ حافظ دیگر
۲۱۷ حافظ دیگر

(لمنشئه الفقير)

حقه حمد اولسون ایاصدر بنام تذکردم امرکله اولدی تمام
فیض لطفکله بو بی سامانه ایردی بو نسخهٔ نو پایانه
بنده طاقت یوغیکن هیچ اصلا التفاتك بنی قیلدی کویا
کرمکله بنی قیلدك ممنون ایده حق دولت وعمرك افزون
عصر پاککده اولان عارفلر ایلیوب هر بری برکونه اثر
رویمال در والا ایلر درکه لطفکه انها ایلر
بنده کلدم اودر ذیشانه تذکرهمله بیله کستاخانه
اولنورسه اکه کر حسن نظر جرم ونقصانمی هپ ستر ایلر
دولتکده ایره مقصوده همین سالم زار کبی نجه حزین
کورن احسانکی قالمز غمده کیمیا در نظرك عالمده
فیض لطفکله کلوب تاب کلام نطقه ویردم بوقدر حسن نظام
تاب یوغیکن سخنه اغازه کلدی لطفکله حیات تازه
ویریلوب بواثره بویله ختام اولدی برسالده اتمام تمام
خدمتم چونکه تمام اولدی بنم بونده انجامه ایرشدی سخنم

دیدی تاریخك انك خامهٔ تر
اولدی انجام رسیده بواثر

١١٣٤

(صوك)

هرکه خواند دعا طمع دارم زانکه من بندهٔ کنهکارم

کوکللر المده چین سرزلفی خطـا ایتمز
بنی مدهوش وحیران ایلین کویاهمان بودر

تمت

هزاران حمد وسپاس وصدشکر بیقیـاس خالق لیل ونهار اولان پروردکاره اولسـونکه اول صدر بهبود آصف دریا جودك عین توجه انعاملری ایله بوتذکرةالشعرا اتمامه ایروب عصر شریفلرنده اثرلری ایله رویمال دردولت مدارلری ایلین کروه ارباب هنرك عدادینه بوداعیٔ دولتخواهلری ده داخل واول اصناف سعادت اتصافك رتبهٔ عبودیتلرندن بومرتبه حاصل اولوب تار اوتار افکارم کبی پریشان حال روزکار اولان مسودهٔ خیالم امر شریفلریله تبییض اولنوب قرین ختـام فیض عنـایت کرملریله تمام اولدی . اوتوز بش سنه‌لك وقایع علی وقوعهـا تحریر وتصویر اولنمغه عجز ونسیان بشریت مانع اولدیغی صدور ذیشانه واضح وعیاندر . بهر حال بومجلده سبق ذهن وخطا ایله محتاج تصحیح اولور سهو ونقصان اولدیغی بیرادر .

(لمنشئه)

اولور البت بویله‌در حال قلم قول خطاسز اولمز ای کان کرم

بونکاشتهٔ چند اوراقه نکه داشتهٔ التفات اولان کرمادن قلم فقیرانه مزدن صدور ایدن سهو وخطایی ذیل عفو وتصحیحلری ایله ستر وکرم بیورملری مرجودر .

یحیٰ دیکر

استانبولك شهریلرندن سلیمان نام بر شاعر خجسته کلام اولوب قرق دن منفصل اولدقدن صوکره استانبولك قسمت عسکریه‌سنده کاتب ایدی . سنه بیك یوز یکرمی یدی تاریخنده انتقال ایلدی . بو بیت انلرکدر :

(بیت)

شعار خلق جهان شمدی بیوفالقدر خلوص صدقه بدل ساده آشنالقدر

یقینا

نامی علیدر . دیار اصفهانك بیشواسندن وطوایف عجمك ظرفاسندن اولوب دارالملك استانبوله کلوب نیچه فرسی طالبنه عرفی وصائب تدریس ایلمشدر . بیك یوز تاریخنده ینه ولایتنه کیتمك ایچون عزم واستعجال ایلیوب اثنای راهده شهر آمده دار بقایه انتقال ایلمشدر . بوکفتار جملهٔ اثارندندر :

(بیت)

راستی با کجروان کردن خطاست
عکس سرو ازآب موجی اژدهاست

(وله)

پریشان ایلین عشاقی هر موزلف هندودر
خراب ایدن هزاران خانه‌یی اول طاق ابرودر

يمنئ ديكر

استانبولى محمد امين افندیدركه بو مجلهٔ جليله ده حرف راده روزنامچهٔ حالارى كشيدهٔ سلك تقرير قلنان رفقى افندى مرحومك برادرلريدر . شيخ الاسلام قوجه عبد الرحيم افندى مرحومدن ملازم وقرق اقچه مدرسهدن معزول اولدقدن صوكره سمت قضايه راضى وبر قاچ بلده ده قاضىٔ اولوب اخر الامر اسكوب قضاسندن معزول ايكن بيك يوز الى شوالده زغرهٔ عتيقده دار بقايه انتقال ايلدى . بوبيت انلركدر :

(بيت)

خيال رويندن كوكل داغ ايلدى پيدا
درونم روضهسنه ظاهر اولدى لالهٔ صحرا

يمنئ ديكر

نام والاسى مصطفى در . مدينهٔ اسكداردن ظهور وهنكام جوانيده تحصيل معارف موفور ايلمشلردر وبرشاعر نازك رفتاردر . بوكفتار جملهٔ انارندندر :

(قطعه)

دلده بيك غم وار درونمده ملالت بردكل
جوهر آينهده ژنك كدورت بر دكل
السم اغوش خيال موبيان دلبرى
وجهى وار زيرا طريق نيل وصلت بردكل

اولوب سنه بیك یوز اوتوز تاریخنده شایستهٔ قامت بالای اکرامایری اولان بر مدرسهٔ خارجیه احترام اولنمشلردی . حقا که ذات خجسته سماتلری حائز هرکمال اولوب عصرنده مشار بالبنان اولان شعرای نادر الاقراندندر . بوکفتار دلارا زادهٔ طبع رعنالرندندر :

(غزل)

چونکیم هوای عشق محبت سرنده در
دل دوشسه خاك کوینه یارك یرنده در
حال غم محبتی بزدن ایدن سؤال
منزلکه صفاده کوکل کشورنده در
سیر ایت عذار دلبری انده جهان جهان
عالم بو بزمك آینهٔ ساغرنده در
یوز سور غبار کوی دلارایه کیم دوا
چشم علیله سرمه خاك درنده در
عالم بیقلسه خاطرینه کلیه غبار
رشکم بودیر کهنه ده یمنی اورنده در

(بیت)

چشم سیاهن اللر اوبر او کوزل ویرر
باکه غبار پاینه یوزم سورسم ال ویرر

(وله)

باق عارضنه کردن کافور اوزره
کورمکسه غرض نوری اکر نور اوزره
چیتمز هوس چشم سیاهی دلدن
اهوی مصور کبی فغفور اوزره

اولان شيخ عثمان افندى مرحومك مخدوم نجابت مرسومى اولوب بركت دعاى كيميا اثر والدماجد كثير المحامدلرى ايله مالزمه كردن مخدوميت اولان علوم شريف المنزلته شب وروز زنده دار خدمت اولوب (ع) كلمز خيال وصلتله خواب بريره — ونقنجه ايام التهاب وهنكام شبابلرندن برى خيال خوابى وروز روشن اكتسابى طبع آتشپارەسن شعلەسنج اشعهٔ عرفان وپروانه وار شمع فروزان معرفتله همزبان ايلين باغ آتشين فام ذكانك بلبل خوش لهجهٔ لطافتى وكلشن بهين نظام ادانك ازاده سرور دلارا منقبتيدركه هرنواى شيرين داى كفتارى سكر تردن حلاوتده برترو نطق جان بخشى اهل دله غداى روح اولوب جان عزيز ايله برابر اولان شعراى پاكيزه ادانردن وطبعى دلپسند جملهٔ اهل دل اولان ظرفادندر . عالم طفوليتندن برو حجر فطنت ودايهٔ معرفتك اغوش تربيتنده پروردهٔ دست همتى اولوب طبيعت عالم ارالرى هر معرفتى قابل ودراك وذهن نقادلرى وادئ معرفتده چالاك اولديغندن شيخ الاسلام ومفتى الانام مرحوم ومغفور ابه زاده عبدالله افندى حضرتلرى ذات شان احترامارينه بيك يوز اون طقوز تاريخنده ملازمتله اكرام بيوروب اول كرم جازمدن غنجهٔ اشكفتهٔ مهد كابن نجابتلرى قرير العين اقبال كرم اولوب ملازم اولدقلرندن صوكره شيخ الاسلام ومفتى الانام مهر سپهر فضيلت بدر منير برج رفعت عمدهٔ علماء اولو الاحترام سرتاج افاضل كرام اعلم العلم والهمم علامة الفضل والكرم حلال المعضلات كاشف المشكلات نور احداق عيون افاق مجموعة المكارم محاسن اخلاق اولان رونق بخشاى اريكهٔ فضل وتقوا وزينت بخش مسند فتوا عنايتلو مكرمتلو يكيشهرلى عبدالله افندى حضرتلرينك خدمت مكتوبجيلغى ايله مشرف

قره‌چلبی زاده محمود افندیدن ملازم اولوب بعده شیخ الاسلام‌منقاری زاده افندی مرحومك امتحاننده سر فراز اقران وتقریر درسی فحولك تحسینته شایان اولمغله بیك سکسان ایکی محرمنده حسن پاشا مدرسه‌سی خارجنه عارج اولوب طریقیله طقسان سکز ربیع الاولنده کوهر خان سلطان مدرسه‌سنه کلدی. اول مدرسه‌دن طقسان طقوز شوالنده قلبه قضاسنه وبیك یوز نار یخنده شام پایه‌سیله اکرام اولنوب یوز برجمادی الاولیسنده معزول اولدی. بیك یوز بش رجبنده بالفعل شام جنت مشام قاضیسی اولوب اول بلده ده سجاده نشین قضا ایکن سنهٔ مزبوره ذی‌القعده سنده دار بقایه رحلت ایلدی . بو کفتار جملهٔ اثارندندر :

(قطعه)

دلبر نیازه مائل وناز آشنا کرك بری برینه محرم راز آشنا کرك
نازکلکیله یاره صارلدم رجا ایدوب عاشق حقیقت اوزره مجاز آشنا کرك

یمنی

نام امجد واسم سر آمدلری محمددر . ذات ملکی الخصالاری ساحهٔ رحیب الراحه‌سی میامن کمال معارفله مالامال اولان دار الیمن والقبول شهر استانبولدن قطعهٔ من الجنان اولان شهزاده جامع شریفی قربنده ظاهر وهویدا واول حظیرهٔ عدن آساده نشو ونما بولمشلردر . پادشاه عادل ولی بی معادل سلطان بایزید خان علیه الرحمة والغفران جامع شریفك شیخی ایکن بیك یوز اون درت خلالنده عازم صوامع جنان

(بیت)

بوسه چین اولمش کبی رخسار الندن رقیب
کلفضای شیوه سنده عصمت اول عصمت دکل

(وله)

تا که اوله رسید هدف وقت صبحکاه
طورمه خدنك آهه کوکل تازه داغ ویر

یسریٔ دیکر

مفتیسالی خضر افندی دیمکله مشهور برذات اولوب شطرنجده مهارتی اولمغله بومجلهٔ جلیله‌ده حرف کافده کامل مخلصی ایله کشیدهٔ سلك سطور اولان اسحق زاده ایله حضور همایونده شطرنج اوینامشلردر . بو معرفندن غیری کفتاره قادر وشعره مبادر ایدی . بو رباعی انکدر :

(رباعی)

غربتده کشی همیشه مسرور اولماز
کوندوز ده ینان شمعده خود نور اولماز
از ردهٔ ناز پیدر پی اولمه صاقین
سرمست می نیاز مخمور اولماز

یسریٔ دیکر

نام سرآمدلری احمددر . بیك قرق التی سنه‌سنده وجوده کلوب

خواجه سعدالدین افندی زاویه‌سنده شیخ اولوب بیك طقسان طقوز تاریخنده غلطه‌ده عربلرده واقع محمد پاشا جامع شریفی وعظیه‌سی کندولره توجیه ویوز اوچ جمادی‌الاخره‌سنده حضرت ایوب انصاری جامع شریفی وعظیه‌سنه نقل بیورلدقدن صکره بیك یوز طقوز ذی‌الحجه‌سنده انتقال ایلدیلر . سائر عرفندن غیری طبیعت شعریه‌سی نازك بر شیخ عالیمقدار ایدی . بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

(بیت)

لطف ایله دل زاره یارب کرم ایله بار اولمسون اغیاره یارب کرم ایله

یسری

نام نامی واسم کرامیلری عبدالرحمن اولوب کبیری زاده افندی دیمکله شهیر برذات ستوده تعبیردرکه زمانسنده پایهٔ صدارت اناطولی اولوب معروف ومشهور اولان قضات عسا کرك بلندی کبیری زاده مصطفی افندینك مخدوم فضیلتمندی اولوب بیك یتمش یدی تاریخنده ذات مسعودلری قدم نهادهٔ صحن بهای وجود اولمشدر . وجود عالی قدرلری پدر محترملرینك مکهٔ مکرمه تشریفاتندن مخادیم کرامه مختص اولان ملازمتله اکرام بیورلدقدن صکره بیك طقسان یدی تاریخنده طریق علیه‌یه دخول بیوروب تکمیل مدارسدن صکره حاب الشهبا مولویتنه بعده ادرنه اولوب اثنای تحریر تذکره‌مزده مکهٔ مکرمه قاضیسی اولوب هنوز معزول اولمشلردی . فاضل پرمعرفت برمخدوم عالی منقبتدر . بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

خد کلرنکن کوروب غایت قرارمش باغده
لاله یه خجلت ده داغ درون اولمش کلور

هاتفی

اول یکه سوار میدان عرفانك نام بلاغت عنوانی حسن اولوب بروسه‌دن ظهور واول دیارده سمرجی زاده دیمکله مشهور عصرك شعراسندن بر ذات پاکیزه کفتاردر . بویت جملهٔ آثارندندر :

(رباعی)

زلفك که دست شانه‌ده پر پیچ وتاب اولور
دللر اسیر کشمکش اضطراب اولور
ویرسه خرابه دللری چشمك عجب دکل
ارباب عیشك اکثری خانه خراب اولور

حرف الیاء ١

شیخ یحی افندی

مدینهٔ قسطنطنیه‌ده حضرت ایوب انصاری علیه الرحمة الباری جوارنده اللی درت تاریخنده صحن پهنای وجوده قدم نهاده اولوب مشایخ حلوتیه‌دن مفتاحی زاده احمد افندی مرحومدن منیب اولمغله قبل در اسرار طریقت کندیلره کشف اولمق نصیب اولوب بیك کسان ایکی خلالنده والد ماجدلریك یرینه جوار حضرت ایوب انصاریده

تحریر تذکره مزده بیك یوز اوتوز درت تاریخنده آمد مولویتیله مسرور اولوب اول منصب جلیلی ضبط ایتمکده ایدیلر . حقا که میانهٔ اقرانده ذاتی معمور برذات معارف موفوردر .

اثنای فراغ اشتغالده تشخیذ ذهن ایچون شعر وانشا ایله ازمایش طبع ایلیوب رخش دل چالاکلرین میدان عرفانده جولان ایدرلردی. بوکفتار جملهٔ آثارلرندندر :

(بیت)

بیك نسیمی کاشنه کوندردی عندلیب بکر عفیفهٔ کل خندانی کورمکه

هاشم

نام نامی واسم کرامیلری محمددر . اول کلفنجهٔ سر سبز کلستان باغ فصاحت سادات کثیرالبرکاندن بر بلبل هزار دستان کلستان ظرافت اولوب روم ایلی قلمی قضاتنك اشرافندن ذاتی شریف صحبتی لطیف مجلس آرا بهمتا نکته‌دان وبر مجلس صفا کسترده بولنمسی محض صفای خاطر یاران بر وجود بی اقران اولوب مقبول عالی وممدوح اهالی بر سخنساز نازك ادادرکه شهرت ذاتلری تعریف وتوصیفدن مستغنی وعالم خریدار مجلس وصحبتی اولان نادیده نظرلردن برمیر کلام خوش آینده‌در . بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

(نظم)

تاب میدن رخلری تابش فزون اولمش کلور
زلف سیمین مجمره آتشنمون اولمش کلور

معموره‌ده غازی خداوندکارشیخی عبدالباقی افندی نام عزیز هنر مندك
فرزند ارجمندی اولوب علم سن تمیزه وصولارنده علم معرفه اشغال
وقونیه مولویتندن معزولاً انتقال ایلین بروسوی نازکی عبدالله
افندیدن صرف همت ایلیوب صرف ونحوی ورادیٔ شعر وانشائی
بالجمله تحصیل ایلیوب بعده مشهور افق خواجه اسحق ارباب کمالك
بلندی فاضل یگانه احمد افندی مرحومدن خلعت بدوش علم اقتدار
اولنلرك بلندی مرحوم ومغفور عریانی علی افندیدن تلمذ واستفاده
وشیخ احمد عزیزك علی الترتیب حدیث شریف درسنه اماده اولمش
بر پرفضل وکمال برذات ستوده خصال اولوب مدینهٔ مزبوره‌ده عبدالقادر
زاده‌طقسان ایکی تاریخنده‌ینه مدینهٔ مرقومه‌ده واقع قدریه مدرسه‌سندن
توقات مولویتنه اولدقلرنده آنلردن ملازم وقرق آچه مدرسه‌دن عادت
اوزره معزول اولدقلرندن صکره سنه بیك یوز ایکی تاریخنده شیخ
الاسلام ومفتی الانام مخادیم کرامك ارجمندی ابوسعید زاده فیض الله
افندیدن ابتدا خارج اعتباریله لیلی زاده مدرسه‌سنه و بیك یوز التی
تاریخنده ینه مدینهٔ مرقومه‌ده داخل اعتباری ایله حسین پاشا
مدرسه‌سنه ویوز اون بر تاریخنده ینه اول بلده‌ده ارتحال مدرسه‌سنه
حرکت داخل اعتباری ایله واروب بیك یوز اون دردنده ینه اول
بلده‌ده شاهین لالا مدرسه‌سنه موصلهٔ صحنله کذار وبیك یوز اون بش
تاریخنده یرلرنده صحن اعتبار اولوب بیك یوز اون التیده ینه مدینهٔ
مرقومه‌ده التمشلی اعتباریله عوض پاشا مدرسه‌سنه اولوب بر قاچ کوندن
صکره تیره مولویتیله دفتر موالیٔ کرامه داخل وبیك یوز اون طقوزده
شام طرابلسی مولویتنه واصل اولوب بیك یوز یکرمی ایکیده مغنیسا
پایه‌سیله قیصریه‌یه اولوب آندن دخی معزول اولدقدن صکره اثنای

وهبئ ديكر

نام نامیسی ابراهیم در . مسقط رأسی اولان محمیهٔ ادرنه‌دن مراديه جامعنك امامی ایکن ترك اقامت ومدینهٔ قونیه‌یه عزیمت ایلیوب آستانهٔ حضرت مولانادہ اول عصرده سجاده نشین اولان شیخ بوستان افندیدن اخذ یدایابت ایدوب ابتدا طریقت‌مولوی وکشاده راه شمس اسرار معنوی اولدقلرندن صکره بیك یوز اون ایکی خلالنده مصر قاهره جانبنه سیاحت واثنای طریقده فیکه نام محله وصول بولدقلرنده داربقایه رحلت ایلدیلر . پاك کفتار بر شاعر ایدی . بویت جملهٔ آثارندندر :

(بیت)

زهر نوشان غمزجام صفانی بیلمزز نالهٔ عشاقدن غیری نوایی بیلمزز

حرف الهاء

حرف هاء هوزه ایدوب نقل ایلدك تحریك کلك پاك ادا
انده‌ده‌موجوداولان اهل دلی ایلدك تسطیر باعون خدا

هادی

نام نامی‌واسم کرامیلری عبدالهادی‌اولمغله مخلص مرقومی اختیار ایلمشلردی . اول معدن معرفت اولان ذات پرفضیلتك جوهر ذات بی‌اقرانلری شهر ارم اولان مدینهٔ بروسه‌دن نمایان اولوب اول بلدهٔ

(وله)

تاخ کام ستمه لطف تسلی ویرمز
دوشسه بیك تنك شکره بحره حلاوت کلمز
بسته قلورسه اکر بویله ره بندرکام
کوچهٔ خاطره کلای مسرت کلمز
رشتهٔ الفتی قطع ایتسه دخی جانله تن
سندن ای عشق ینه باکه فراغت کلمز

فایضی مرحومك لیلی ومجنون تکمله‌سنده اولان مثنویانندن لیلی ومجنون میانه‌سنده حدوث محبت شیوعندن ناشی اناس لیلیه عتاب ومکتبدن منع ایلدوکی محلی بیان ایلدوکی محلده بویله کوهرنثار اولورلر :

(مثنوی)

مکتب سکا بعدازین یاقشمز — اطف‌الله ارااکز بارشمز
حفظ ایله دوسطر ابروانی — بسدر بوقدر سواد خوانی.
سوزن ال اله بجای خامه — نقش اشلیه کورچوسطر نامه
حسنك کبی تازه بکر معنی — بیت ایچره کرك اوده معما
لازم سکا ای سیاه چرده — چون مردم دیده هفت پرده
مانند ضمیر استتار ایت — نغمه کبی پرده‌ده قرار ایت
پیرایه ده اول جمال نازه — اما که حیادن ایله غازه
ختم اولدی چومصحف نصایح — انجامه ایرشدی قول ناصح
کویا بوسوزه اقردی میلی — حیران حیران بقردی لیلی

منشئه

هزار احسنت طبع پاکنه ای شاعر استاد
بورتبه نسق پاکیزه خدادن ساکه وهبی در

بیتی ایله تحسین فراوان وطبع عالم اراسنه صدپسند ایله ثناخوان اولمق امر مقرردر . الحاصل ذات پرمعارفی نوادر روزکاردن برشاعر عالیمقدار اولوب هرنه‌رتبه اکرام اولنسه شایسته ووجودعالی مقداری ایله شعرای اولوالاحترامه افتخارایلسه بایسته‌در. اناری مکتوب هر مجموعهٔ ارباب عرفان وغزل وکفتار پاکیله صدور شعرا یاینده نکارستان اولدیغندن اطناب ارقام وتطویل کلام اولنمیوب بومجلهٔ فقیره برقاچ بیت بینظیرلری ثبت وتسطیر اولندی .

(غزل)

برکوکل کیم عاشقه هرماه فرخفال اولور
شرحه وداغیله همچون تختهٔ رمال اولور
افتابی افتابه ماهی ایلر پالهنك
تکیهٔ عشقکده اولکم چرخ وش ابدال اولور
مهر عالمتاب کویا ماهه فیض نور ایدر
عارضك مرأته چون تاب افکن تمثال اولور
حالنی انکشت آه ایله بیان ایلر مکر
یوخسه سیر ایدن سنی حیرتله ای‌مه‌لال ایدر
محنت ادبار ایله ریزان ایدن خوناب عشق
عاقبت کلکونهٔ رخسارهٔ اقبال اولور
ایتدوکینه بارغم قد هنر منداني لال
انحنای هر نهال میوه‌دارك دال اولور

اولدقلرندنسکره بیك یوز یکرمی یدی محرمنده شیخ‌الاسلام ومفتی‌
الانام والد ماجدمز فضیلتلو دیانتلو میرزا مصطفی افندینك زمان
شریفلرنده مناسب شرف ذاتیلری اولان اکرام ایله مکرم اولمغه
شایان بیوریلوب ذات شرف مآبلری شریفه خانون مدرسه‌سنه حرکت
پربرکت ایلمکله برقات دخی تأسیس طریقت ایلیوب بعده داخل بعده
حرکت داخل ایلدکلرندنسکره اثنای تحریر تذکره‌ده موصلهٔ سخنده
اولان خسروکتخدا مدرسه‌سنه بسط قالیچهٔ افادهٔ تام ووسعت مدارس
طریق اولان صحن ثمانیدن برینه اغوشکنای بازوی شوق وغرام ایدیلره
ذات شریفلری مالك نصاب معارف وکفتار لطیفلری حیرتفرمای
هرطبع عارف اولوب نظم ونثرده طلاقتی وهبی وداد خدا وشعر
وانشاده سبك اداسی بهمتا برسخن ارادرکه ابیات آثاری کندیله بیله
ترازوی خیالده وزن اولنسه کندیدن برتروزیاده وصعب‌المنال اولان
تنك زمین وملتزم قافیه‌لرین دشت نطق حسن اداسنده اشهب طبع
پرجولانی حاضر وامادهدر . دولت علیه‌ده صدور اولوالاحترامه‌هربار
عرض حضور ایلدوکی قصائد ومثنویاتدن ماعدا بیك یوزاوتوز ایکیده
واقع اولان سور همایون شوکتمقرون وقایعنی منشیانه اداء دلپذیر ایله
تحریر ایلمك کندولره فرمان اولنمغله اول امر خطیری برتبه‌ده کشیدهٔ
سلك تعبیر ایدوب مجالس متعدده‌سن بولندیغی وجه اوزره تصویر
ایتدیروب یومیه واقع اولان حوادث ووقایعی انشای لطیف ومیانه‌ده
عامه مناسب‌السنهٔ ثلاثه‌ده ابیات مناسبه ایله‌برسور نامهٔ بی‌نظیرایلمشدرکه
اول نسخه‌نك فلکده ناهید هرتار سطور صحیفه‌سن بر رسالهٔ تحسین
وزمینده ناظرین نکران اولدقجه شوقندن رقص کنان ذوق هرمضامین
اولوب .

بو مجلهٔ جلیله ده حرف نونده ترجمه لری سبقت ایدن میرزا زاده نیال احمد افندی بو امر خطیره مالهم تعبیر اولوب وهبی مخلص شریفلریله تلقیب وسر جمله مذکور اولان محاسن ملحوظاتی مخلص مرقومده جمع وترتیب ایتمشلردر . واقعا برذات خجسته سماتك که طائر جنانی اوج معارفده هما ایله همسر بلکه دخی بالاوبرتر وطبع عالیسی علو رتبه ده سپهره برابر اولوب برساعتده هزار نازه حیاله مبادر ویك روزه ده بیك بیت مقداری نظم لطیفه قادر اوله اول ذات معرفت موهبه وهبی مخلصی دعوای استحقاقی محکوم علیه اراء وافاقدر. بلکه بوعمارتکاه سخنسازیده بونلردن غیری فی عصرنا هذا بومنصبه استحقاقی ادعای ضمنی ایدوب بومخلصی ادعا واستصحاب ایتمك مجرد اجترا وارتکاب مقولهسی ایدوکی بی ارتیابدر . اکرچه غیرینك وهبیلکی هپ کندی کیدر . محصل معرفت بوذات بی اقرانه وهبی در . اول ذات فضائل مأب علوم مکتسبه سن علامهٔ عمدهٔ افاضل دوران قضات عسا کرك بلندی میرزا زاده فضیلتلو شیخ محمد افندی حضرتلرندن وبعض فحولدن اکتساب ایلیوب تحصیل معارف فراوان وکمال حیثیتله سرفراز اقران اولدقلرندنسکره نقیب الاشراف اولان خواجه زاده السید عثمان افندینك الطولی قاضیعسکر لکنده بیك یوز سکز تاریخنده ملازم وقرق اوچه مدرسه دن منفصل اولدقدنصکره بیك یوز یکرمی اوچ سنه سنده واقع اولان مسقو فتحنده زیبا تاریخلر وبی نظیر قصیدهلرنظم ایلیوب مظهر قبول شهنشاهی اولمغله اول عصرده شیخ الاسلام ومفتی الانام اولان یشمقجی زاده السید علی افندی مرحومه مترجم مذکورك برمدرسه ایله چراغ بیورلمسی ایچون فرمان جهانمطاع صادر اولوب ابتدا خارج اللی ایله خواجه خانون مدرسه سنه واول مدرسهٔ جلیله ایله برمرام

(رباعی)

برکون اسر نسیم بهار صباح فیض
عزلت نشین کنج غمه فتح باب ایدر
البته روزکار ایله وقعی غبارمز
بر آستان عدله وارر انتساب ایدر

وهبی

اول کلغنجهٔ سرسبزباغ سیادتك واول بلبل راست کفتار حسینی لقبك نام نامی واسم کرامیلری حسین اولوب پیشوای صفوف دانشوران اولان ذات فایق الاقرانلری موالیٔ کرامدن یکیشهر فنار قضاسندن معزولا عازم دارالقرار اولان امام زاده افندی مرحومك کتخدالری حاج احمد نام برذات معروف الانامك ثمرهٔ شجرهٔ حیاتی اولوب جد اعلالری قبیلندن ارتقای نسبلری انفاس طیبه‌لری قطع اجابتده مانند سیف صارم اولان شیخ صومعهٔ مکارم ارباب مجاهده‌نك بلندی شیخ الشیوخ حسام افندی طرفنه منتهی اولمغله حال صغر شباب واوائل حدت ذهن انتهاسنده حسامی مخلص ایدینوب بعده بفحوای آیت کریمه واما بنعمة ربك فحدث تحدیث نعمت باری وبوتحدیث ضمننده نعمت وهبیه‌سنك تشکرینك اظهاری ارزوکردهٔ ذات عالیمقداری اولوب ایابو شکرك اداسنك نیلی نه طریقله میسر داعی وفیض ایله لبریز اولان ذات عالی سمانلرینه مناسب برمخلص نیجه اولورکه هرکفتاری ختامنده ذکر ویاد اولدقجه بوتشکری متضمن وراعی اولور دیو اندیشهٔ خیال ایدرکن

(تاریخ)

محمد مستقیم اول محمد نکیر وفضائلکار
ایدوب تدریس انواع علومی بنجه استاده
زمانی کچدی نشر فضل ایله نادهردن کوچدی
ایرنجه ارجعی امری بقایه اولدی آماده
مدینه خدمتیله ایلدی تنویر دل اول
اولوب شام وادرنه منصبی صکره علی العاده
دل صاف وفا تاریخ فوت والدین یازدی
محمد مستقیمی همدم ایده دار مأواده

وقعی تفسیری زاده

نام شریفلری عطاالله وتفسیری زاده لکله شهیر قدمای علمادن برپیر روشن ضمیر ایدیلر . بیك یوز الیده وجوده کلوب التمش بر رمضانده ابوسعید مرحومدن ملازم اولوب بیك یتمش اوچ ربیع‌الاولنده شیخ‌الاسلام صنعی زاده‌دن ابتدا خارج اللی ایله فیروزبیك مدرسه‌سنه اولوب دور مدارس معتاده ایدرك یوز التی ذی‌القعده‌سنده دارالحدیث سلیمانیه‌یه اولوب بیك یوز سکزده قدس شریف قاضیسی اولوب بیك یوز یکرمی اوچ محرمنده مکهٔ مکرمه وبیك یوز یکرمی بش محرمنده استانبول قاضیسی اولدی . درت آی قدر ضبط‌نصکره معزول وتاتار پازارجغی ارپه‌لغی ایله اوقات کذار ایکن بیك یوزیکرمی طقوز شعبانده دارجنانه روان اولدیلر . بوکفتار انلرکدر :

(وله)

پایمال اسب نازك اولدیغم دولت یتر
سیندم اولسون شهسوارم رخشکه برنوزمین

وفا

اول مخدوم معارفسمانك نامی مصطفی در. تاریخ تحریر وشقه‌مزدن مقدم استانبولده ادرنه‌دن معزولاً ارتحال ایدن عهدهٔ فضلای کرام زبدهٔ موالیٔ عظام پیر قدیم محمد مستقیم افندینك ثمرهٔ شجرهٔ وجودی یعنی مخدوم کهنه بهنر مسعودیدر . مقدما والد ماجدلری شام صفا آشام قاضی ایکن کندیلری سرلوحهٔ صفحهٔ دمشق برین صدر آرای بزم ابرار کملین الشیخ عبدالغنی النابلسی حضرتلرینك صحبت شریفلریله شرفیاب واخذ نسبت وانتساب ایلمکله پدر معمرلرینك رحمتلرندن صکره (ع) جنت التنده یاوستنده دیمشلر شامك دیه‌رك عزم دیار شام وشیخ مشار الیهك بزم سعادت خیاملرنده قیام واون سنه‌یی متجاوزدرکه حضرت شیخ بنامك زانوزدهٔ خلقه افاده‌لری اولمغی التزام ومؤلفات جلیله‌لری تحریریله اشتغال تام ایلدیکی آینده وروندهٔ موالیٔ بلدهٔ مزبوردن استفهام اولنور. الحق مخدوم مرقوم زهد وصلاح آمیز تواضعی ذلدن ووقاری کبردن تمیز ایدر مقوله‌سندن اولوب حریر باف کلای معارف وعلوم والسنهٔ ثلاثه‌ده پاك کفتاره قادر وفادار شاعر شکست‌نویس وخوش طبع نکته‌دان عفیف وظریف پرعرفاندر. آنارندن فقط رحلت والدلرینه بوتاریخ خوش آینده‌یی برادر مهترلرندن تدارك وبومقامه قید اولندی :

وصلتی

اوزیجه‌لی علی بك دیمکله شهیر برشاعر خوش تعبیردر. سمندره‌ده الای بکی ایکن بیك یوز محرمنده واقع استیلالرك برنده نوش شربت شهادت ایلمشلردر . بوکفتار انلرکدر :

(بیت)

کاهی خیال زلفی خم اندرخم ایلسك
مجنون عشق بندکی مستحکم ایلسك

وصلتیٔ دیکر

نامی احمد برشاعر سرآمددر . طبع آتشپاره‌سی شعله سنج بزم عرفان ومیانهٔ هنروراندهبغایت حدیدالذهن برذات جلیل‌الشان ولوث نشانهٔ قصد ومرامه قوت ذکاسی قوس مقصودین تیر کلام مخاطب تجاوز ایتمدین برق خاطف کبی شعلهٔ خیالی منزل معاله وارروذهن سریعی روح روان کبی آن‌لاینقسمده کوزلر کورمدین عقللر ایرمدین منزللر الور مقوله‌سندن دولت علیه‌ده طوپ عربه‌جیلری آغاسی اولان اسکداری الحاج ولی اغانك فرزند هنرمندیدر . انلر دخی اوجاغ مذکورده سرفراز وکندیلرینه مخصوص اولان طریقده بیك یوز اوتوز ایکیده عربه‌جیلر کتخدالغن احراز ایلمشلردی . عصرك شعراسندن ووقتك ظرفاسندندر . بوکفتار جملهٔ انارندندر :

(بیت)

دراشکم صرف دیده‌ده ناسفته‌ایکن انی هپ رشتهٔ مژکانمه منظوم ایتدم

(وله)

زلف سیاه یار ایله دل چکسه آه نو کوش سایه‌خلقه اولورا ول سیاه نو

وسیم

اندرون همایون خدمت شریفلریله مشار بالبنان اولو الالباب وخانهٔ خاصه اغالرندن شرف تربیهٔ سرای کزین ایله کامیاب اولان شافعی‌زاده دیمکله شهرتشعاردرلر . اسکوبی سید احمد افندی دیمکله مشهوردر . شعرای عصرك کزیده‌لرندن ودانشوران وقتك پسندیده‌لرندندر . بوکفتار اول ذات بلند اقتدارك اثارندر :

(قطعه)

رك جاندر بیاض کردنکده نارکیسولر
سواد سایهٔ کلدر رخکده خط خوشبولر
حذر مهر ایتمدن هرکون ایدر برمطلعی تنویر
نکاه ایتسك قتی هرجاییدر عالمده مهرولر

(بیت)

ازرده ایلر اول تن سیمین نازکل
برك سمندن اولسه سکا تار پیرهن

(وله)

باقمز اولدی دل مجروحه چشم سهمك
رشتهٔ الفتی کسدی کبی تیغ نکهك
شرف صحبت دلداری امید ایتمه وسیم
همنشینی اوله ممکنمی کدا پادشهك

صکره بیك سکسان یدی تاریخنده عبدالرحیم زاده یحیی افندی جناب عزتمآبنه انتساب ومعید اولوب آستانه‌لرینه دخول و آنلردن برملازمته وصول بولدقدن صکره بیك طقسان صفرنده شیخ الاسلام مرحوم دباغ زاده محمد افندیدن ابتدا خارج اللی ایله احمد چاوش مدرسه‌سنه بعده یوز شعبانده تیمور قپوده احمد پاشایه حرکت ویوز ایکی شعبانده عبدالله اغا مدرسه‌سنه ویوز بش ذی القعده‌سنده مردمیه‌یه ویوز التی جمادی الاولیسنده ستی خاتون مدرسه‌سنه ویوز اون ذی الحجه‌سنده موصله‌ٔ صحنله سکبان‌علی مدرسه‌سنه‌وبیك یوزاون بر جمادی‌الاخره‌سنده صحن ثمانون برینه ویوز اون ایکی‌ده خانقاهه ویوز اون دردنده محمداغا مدرسه‌سنه ویوز اون التی ربیعنده اسکدار والده‌سنه واول مدرسه‌دن یوز اون سکز ذی القعده‌سنده مدارس سلیمانیه‌دن برینه ویوز یکرمی صفرنده دارالحدیث سلیمانیه‌یه کلوب بعده حلب الشهبا قاضیسی اولوب حلبدن معزولاً مدینهٔ قسطنطنیه‌ده سنه بیك یوز یکرمی التی ربیعنده انتقال ایلدی . مولانای مذکور اکرچه بحث وجدالده غایت لجوج وغضوب ایدی فاما ینه ذاتی معمور برمنلای وقور ایدی . مطولك ابیاتن شرح وتاریخ ابن خلکانی اختصار وشعرای عربك حروف هجا اوزره تذکرة الشعراسی وهوامش واطرافده وافر مطالب وآثار قلمی واردر . بوندن ماعدا وجدی مخلصی ایله ساده روکشاده اشعاری ولسان قاضی زاده‌لی اوزره‌می ومحبوب مجازیدن خالی کفتاری واردر . بویت اشعارندن نمونه‌در :

(بیت)

باشلادی بلبل فغانه غالبا نوروزدر ایلدی عشاقدن عرض نوا نوروزدر

ایلدکلرندن صکره بیك یوز محرمنده بلاط قپوسی داخلنده فرخ کتخدا زاویه‌سی جوارنده واقع جامع شریفك وعظیه‌سیله اوقاتکذار اولوب یوز یکرمی بش شوالنده مدینهٔ قسطنطنیه‌ده غلطه مضافاتندن قصبهٔ طوپخانه‌ده واقع قلیچ علی پاشا جامع شریفی وعظیه‌سی ویریلوب یوز یکرمی یدی ذی القده‌سنده حضرت ابا ایوب انصاری جامع شریفی شیخی اولوب یوز یکرمی سکز ذی الحجه‌سنده سلطان سلیم جامع شریفی وعظیه‌سی احسان اولنوب بوحال اوزره اوقاتکذار ایکن بیك یوز اوتوز شعبان شریفنده دار بقایه انتقال ایلدی . آینهٔ قلبی مجلا اصحاب عرفاندن برشیخ بهمتا ایدی . سائر معارفدن غیری اشعار سنی دخی لطیف بروجود شریف ایدی . بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

(بیت)

عجبمی ایلسه صد پاره انکسارم آنی
اوماهی ایلدی خود بین خود نما مرأت

(قطعه)

چهره سای رسم پای احمد مختار اولان
نشئه یاب فیض اولوب سرتا قدم انوار اولور
خاکپای شاه مازاغی ایدنلر توتیا
دوربین بی نظیر عالم اسرار اولور

واحدی

نامی ابراهیمدر . فی الاصل منشأی روم ایلنده حاجی اوغلی بازارندن اولوب دارالملك استانبوله هجرت وانده کبار انامه بر وافر ملازمتدن

دیدکلری زهر قاتله معتاد اولمغله بالکلیه وجوددن چیقوب بیشعور وذوق دنیویه‌دن نفس ناطقه‌سن باالجمله مهجور ایتمشدی . بورتبه‌ده مبتلای برش وافیون ایکن دردمند عمرینه سیر اولیوب اون سکز اون طقوز یاشنده منه بیك یوز اوتوزده خلاف عادهٔ تریاکیان مرض طاعوندن فوت اولوب رهرو دار جنان اولدی . قتی طرفه ادا واعجوبه لقا شرطنجه تریاکی مهری ایدی . فی الاصل بوزه‌خانه‌لر یولندن بدأ اشعار ایلدیکندن اگرچه شعری اورایحه‌دن قورتلممشدی فاما بنه شهریلکی تقریبیله استعدادی بعض کلامنده رهبر راه لطافت اولوب بعض گفتارنده نوعا حالت فیض معرفت مشهود ارباب طبیعتدر . بوگفتار جملهٔ آثارندندر :

(نظم)

نی کبی دستنده نالان ایلر انسانی اجل
تکیهٔ دنیاده عریان ایلر انسانی اجل
کل اینانمه بوفانك بویله های وهوینه
عاقبت دللرده دستان ایلر انسانی اجل

وحیی

نام ونامی واسم گرامیلری السید محمددر . شهر قسطنطنیه‌ده صلاح حاله شهرهٔ امثال اولان بلاط شیخی مرحوم ومغفور الدارج الی رحمة ربه الغفور شیخ الشیوخ السید حسن افندیك پسر نجابت اثریدر . والد ماجدلری مرحومدن اخذ ید انابت برله تکمیل طریقت

واثق دیکر

نام سر آمدلری محمددر . دولت علیهٔ عثمانیه‌ده بغداد بهشت آباد قاضیسی اولوب وداع عالم فانی ایلین الهی زاده دامادی یوسف افندی مرحومك کوچك مخدوملریدر . آنلر دخی مدرسین کرامدن حرکت داخل رتبه‌سنده ایدیلر . اهل معرفت خوش صحبت بر ذات عالیقدار وبوکفتار جملهٔ آثارندندر :

(غزل)

ینه ارباب عشرت کلدیلر مجلس مهیادر
کتور ساقی می کلکونی کیم بوبشقه سودادر
بزه طعن ایلینلر ساده دللردر بووادیده ـ
رسوم فن عشقی اکلمزلر بر معمادر
بیلور کیفیتن ارباب عشقك ینه سالکلر
نه بیلسون تابش مهری اوکیم تحقیق اعمادر

وجودی

نامی مصطفی‌در . سفینهٔ وجودی ساحل خلیج قسطنطنیه‌ده غلطه مضافتندن استنیه نام محلدن نمایان واول قصبه‌ده اکثر قریهٔ مرقومه‌یك سرداری اولان صوفی زاده محمد اغانك فرزندی اولوب یکیچری قلمنه شاکرد ومعارفه ذهنی بغایت جنبان بر اهل طبیعت ایدی . فاما بچاره عالم صغرنده سم وجود پاك نهاد اولان افیون

پریشان شهر قسطنطیه‌دن نمایان اولوب اوائل حالنده خورشید ذاتی پرفیض استعداد اولدیغندن پرتو پاشا وقفلك کتابتیله بر مرام اولوب اول جهت تعیش مدار ایله بزمکاه جهانده اوقات کذار ایکن بامرالله تعالی نوربا صرهٔ عقل خرده‌بین خیره‌وار وابخرهٔ سودویه‌نك دماغنه صعودندن ناشی مختل‌الدماغ اولوب جهان بیچاره‌نك سرینه تنك وطار وکیدرك قامت سفاهتن دراز ایلیوب سفال پاره وشتم ودشنامله سراپا میانهٔ جهانه طعن انداز اولوب کوندن کونه جنونن آچیفه بویابوب ووضع شنیعن دور ودراز ایتمکله هر کس ید ولساندن احتراز ایلدکلرندن ناشی وضع بیمارستان ودربند زنجیر اولوب بیچاره بودرد ایله پریشان ایکن بیك یوز اوچ تاریخنده شفاخانهٔ هردرد بی مداد اولان دار بقایه انتقال ایلدی . کتابنی اکثر من ان یحص وجسته جسته قتی چوق کفتاری وار بر شاعر کویادر . اکثر کتابت ایلدوکی اوراقه‌احمد واثق دیو کتبه قویوب‌سال تمامنی بلکه شهر وهفته وساعت ختامنی باجمله تحریر ایدردی . یازدیغی کتب ودواوین ومجموعه لروزن اولنسه کندینه‌برابر بلکه کفهٔ ترازوی ترجیحده کندندن بر تردر . وبوکفتار اول شاعرك جملهٔ آثارندندر :

(رباعی)

عاشق همیشه قید تعلقدن ال چکوب
فارغ نشین فکرت بود ونبود اولور
اولمه ترانه سنج کل ای عندلیب راز
عشق اهل درده مانع کفت وشنود اولور

روم ایلی قاضیعسکرلکی پایه‌سن احراز ایلین حسن افندی مرحومك مخدومیدر . بیك یوز بر تاریخنده ابو سعید زاده فیض الله افندی مرحومك مخدومیدر . بیك یوز بر تاریخنده ابو سعید زاده فیض الله افندی مرحومدن ملازم اولوب بیك یوز اون طقوزده صادق افندی مرحومك دفعهٔ ثانیه‌سنده ابتدا خارج اللی ایله فیروز اغا مدرسه‌سنه اولوب بعده پشمقجی زاده السید علی افندی مرحومك دفعهٔ ثانیه‌لرنده حرکت خارجله مغنیسالی چلبی مدرسه‌سنه کلوب بعده والد ماجدمز فضیلتلو میرزا مصطفی افندی حضرتلرینك زمان فتوالرنده بیك یوز یکرمی یدی محرمنده ابتدا داخل ایله عبدالرحمن افندی مدرسه‌سنه ویکرمی یدی سنه‌سی اخرنده عبدالرحیم افندیدن حرکت داخل ایله خادم حسن پاشایه وبیك یوز اوتوزده شیخ الاسلام ومفتی الانام یکیشهرلی عبدالله افندی حضرتلرندن موصلهٔ محظله جدیده عثمان افندی‌یه کلوب التی آی مرورندن صکره ینه آنلردن حرکت مثلیه ایله جعفر اغا مدرسه‌سنه کلشلردی . فن طب موروثلری اولمغله اول فنده مهارتلرندن ماعدا تراکیب کلامیه‌نك اجزاسنی جمع وترکیب ایتمکه قادر بر ذات هنر مبادر در . بویبت آنلرك اولمق اوزره ثبت وتسطیر اولندی :

(بیت)

ترانه‌سنج وصالك اولان دلفکارك کدورت غم ومجرانی اکلمز بیلمز

واثق دیوانه

نامی احمددر . اول سلسله بند زلف بتان اولان شاعر اطوار

واصف دیکر

امیر بخاری شیخی صاحب تاریخ وفاننده بونلرك روزنامچهٔ حالنی بویله تحریر ایلمشکم مترجم مذکورك نامی حسین ودیار قسطنطنیه‌دن نمایان اشعاره قادر وپر اقتدار بر مرد روزکار اولوب سنه بیك یوز درت خلالنده انتقال ایتمش اوله . فاما صفایی تذکره‌سنده نامی اسماعیل اولوب اون سکز یاشنده جوان ایکن فوت اولوب شعری انتقالندن صکره شهرت بولدی دیو ثبت وتسطیر ایلمشدر :

(لمنشئه)

ایکی دولتاینك هربری کسمش آتمش اما کیم
بنم الحاصل ایکیسنده بیله خیلی شبهم وار

محصل مترجم مذکورك مخلصی واصف اولدیغنده اشتباه یوقدر وبوکفتار آثارندن اولمق اوزره تاریخ وفیات شیخ امیر بخاریده مسطوردر :

(رباعی)

کف هوایه ویرلدن سری حباب کبی
اياقده قالدی کوکل جرعهٔ شراب کبی
اولور فتادهٔ خاك مذلت ای مغرور
سرك ایرسه‌ده چرخه آفتاب کبی

واصف ذیکر

عصر سلطان احمد خان ثانیده سراطبا اولوب طریق علیهٔ علماده

ومن غير سبب اول مافانى تذكر ايله عيلندن دموع تأسف متقاطر اولور ايدى . الحاصل غضبى وافر عفوى نادر بر شاعر ايدى . بيك يوز يكرمى طقوز خلالنده دار بقايه انتقال ايلدى . بوكفتار جملهٔ آثارندندر :

(رباعى)

همتا بولنمز اى كل نازك بدن سكا اولدم هزار نغمه‌زن عشق بن سكا
زلفندن اولمه دور چكركن فراقى واصف اوكار خانهٔ چيندرر سن سكا

واصف ديكر

نامى احمد ذاتى سر آمد وبوستان كلشن هزار عرفان اولوب حديقهٔ نهالستان ذكا اولان ديار بروسه‌دن نمايان اولمشلردر . پدر محترملرى اول ديارده زمرهٔ تجاردن اولوب بر صاحب ثروت مرد محب متاع معرفت اولديغندن بونلرك ذاتنك استكمال كمال ايتمسنه بذل همت ايتمسى حسبيله جوان ايكن وادئ عرفانه سعى بيكران ايليوب ميانهٔ اقرانده فائق اولملرينه علت مستقله اولمشلر ايدى . لاجل ذلك وقتنك ظرفاسندن وعصرينك شعراى پاك اداسندن اولوب اول شهر بيهمتاده يكتادر . بوبيت اول ذات بيهمتانكدر :

(بيت)

ايدن سرمايهٔ نقد توكل در كف اخلاص
كريبان دلن تخليص ايدر دست تمنادن

اسحق خواجه‌سی احمد افندی مرحومك مخدوملریدر . مسقط رأسلری شهر بروسادده مدرسین کرامدن اولوب الولد سرابیه نشئه‌سندن فیضمند اولان ذاتلردندر . بو کفتار دلارا زادهٔ طبع رعنالرندندر :

(رباعی)

نکاه‌شفقت ایدرمی عجب اومهپاره دل ستم دیدهٔ بیقرار اکلدیمی
وجودی عاشق سرکشته‌نك غباراسا ره نکاره دوشر روزکارا کلدیمی

واصف

نامی عبد الله در . دولت علیه ده نیجه زمان شق ثالث دفترداری اولوب محتشم لقبیله شهرت شعار ولاجل ذلك بو جریدهٔ جدیده‌ده حرف المیمده او مخلص ایله کشیدهٔ کلك کهربار قلنان شعبان محمد افندینك فرزندیدرکه انلرده دیوان همایون کتاب والاجنابی زمره‌سندن اولوب اول طریقك قول اوغللرندن اولمغله فن کتابتده عظیم ممارست تحصیل ایلمشدی . بناء علیه بعض پاشالر حضرانته دیوان کاتبی اولوردی . اکرچه بر آتشپاره شاعر بیهمال وحدت ذهنی مقصود ومرامه جری الانتقال ایدی فاما بغایت سریع الانفعال اولوب ادنی شیدن کندویه ایراث کدر ایلمکده بی اختیار واثنای غضبنده یمین ویسارن فرق ایتمکه بی اقتدار اولوب بلکه نشسته کاهنده فکر ایدوب طوورکن برنیجه ایام مقدم برکسنه ایله میانه‌سنده کدران ایلین دیرینهٔ کذشته‌سن فکر وتذکر ایلیوب کندو کندویه سویلنوب متکدر

بوی وردی مایهٔ تنفیردر سنسز بکا
سدراه اولسه نوله آمد شد نظاره یه
جوی کاشن راه برشمشیردر سنسز بکا
غنچهٔ بی کوروب واقف خموش اولسه نوله
هر بری مهرلب تقدیر در سنسز بکا

(وله)

ایتمیور هیچ اثر آه سحرگاه سکا مکر انصاف ویره حضرت الله سکا

(وله)

ایلر همیشه راست اثر مهر کن درست
اولمز اگرچه خط عقیق یمن درست
تیر جکر شکافته ایتمش هدف بنی
شصت جفاسن اوقاشی یایك ایدن درست
هشیار اولورمی عشقکله تا بروز حشر
بزم جهانده ساغر محنت چکن درست
دلبند عشقی بم اوبتك راستی بوکیم
اهل محبت ایچره کرکدر سخن درست
کلشنسر ای طبعنه کلچین کام اولور
هپ کابن محبتی واقف دیکن درست

واقف دیکر

اول وجود بهبودك نام شریفلری محمود اولوب بومجملهٔ جلیله ده حرف الفده ترجمه لری سبق ایلین علامهٔ دوران افاضل جهان

اولوب بعده ینه ابه‌زاده عبدالله افندی مرحومك دفعهٔ ثانیه‌لرنده دفتردار ابراهیم افندی مدرسه‌سنه حرکت ایلدکلرندن صوکره پدر محترممزك فتوارنده بیك یوز یکرمی یدی تاریخنده جد امجدلرینك حضرت ابی ایوب انصاریده اولان مدرسه‌لری انتقاللرندن صوکره بنا اولنوب هنوز تمام وکندی وصیتلری اوزره دامادلری اولان مترجم مزبورك پدر محترملری اتمام وهنوز بر نظام ویرمکله حفید سعیدلرینه توجیه بیوریلوب بولندقلری مدرسه‌یه نقل وخرام بعده شیخ الاسلام ومفتی الانام ابو اسحاق اسماعیل افندی حضرتلرندن تیمور قپوده احمد پاشا مدرسه‌سنه وینه انلردن بالی افندی مدرسه‌سنه منقول اولوب اثنای تحریر تذکره‌مزده اول مدرسه‌ده ایدیلر . خاندان معارفدن ذاتی معمور برذات شریف ایدیلر . واثار واشعاری تازه زبان اوزره سبك اولنمش یك ادای لطیفدر . بوکفتار انلرك جملهٔ اثارندندر :

(غزل)

هر نهال سرو کلشن تیردر سنسز بکا
طوق قمری خلقهٔ زهکیردر سنسز بکا
نالش الفت عندلیب نغمهٔ الوان غم
خندهٔ کل باعث تکدیردر سنسز بکا
نغمهٔ مطرب مکدر صوت بلبل دل‌خراش
خار غم کلشنده دامنکیردر سنسز بکا
قید غمدن دل رهایاب اولمسه ساقی نوله
دور ساغر خلقهٔ زنجیردر سنسز بکا
ای کل کلبنطراز ناز باغ عالمك

موزون ذاتی نادره کوی ارباب معارفدن اولوب قصائد وغزلیات وقطعاتنه نهایت وجسته جسته بحسب الاقتضا کفتار سنج اولدیغی اشعاره حد وغایت یوقدر . بو برقاچ کفتار اول ذات نازك اطوار کدر :

(غزل)

عالم باقیلسه هپ مغایر دکلیدر آدم اسیر بند عناصر دکلیدر
پیش سطور نامه یه زیور نمود اولان عرض خلوص دولته داثر دکلیدر
جلاد غمزه دست بدست نکاه اولان اهل دلك هلا کنه حاضر دکلیدر

(وله)

ندم فرط غممدن اولسه کر سوز درون پیدا
خروش اشك چشممدن اولور سیلاب خون پیدا

واقف

نام نامیلری یحیادر . اول سید سرسبز کلستان سیادت واول بلبل هزار داستان باغ معرفت مجلهٔ جلیله‌ده حرف فاده اوصاف جمیللری کشیدهٔ سر صفحهٔ تمهید اولان فائز السید عبد الرحیم افندینك مخدوم سیعدلری کذلك حرف عین مهمله‌ده اذکار جلیله‌لری زیور ارای سطور اولان علامهٔ نحریر فاضل ماهم التعبیر فضلانك بلندی عبد الباقی عارف افندینك حفیدلریدر . والد ماجد کثیر الحامدمز میرزا مصطفی افندینك دفعهٔ ثانیهٔ روم ایلی قاضیعسکرلکنده بیك یوز اون تاریخنده ملازم وقرق اچه مدرسه‌دن منفصل اولدقدن صوکره شیخ الاسلام ومفتی الانام ابه‌زاده عبدالله افندی مرحومدن دفعهٔ اولیسنده بیك یوز یکرمی تاریخنده ابتدا خارج اللی ایله سادسهٔ سرای غلطه مدرسه‌سنه

(قطعه)

اول سوار اسب جانه کوی جانانه ایرش
نامهٔ اشواقی ارساله کبوتر الده بر
درد هجرانه دوا ایله لب دلدار ایله
ساغر پر بادهٔ یاقوت احمر الده بر

واهب

نام نامی واسم کرامیلری علیدر . دولت علیه علماء پر بهاسندن وعلماء کرامنك فقهاسندن طریق علیهٔ عثمانیه‌ده استانبول قضاسندن معزول وخدمات علیه‌ده پسندیدهٔ فحول اولان علمانك ارجمندی صنع الله افندینك بیوك مخدوملریدر که فکری سدید برذات ستوده صفاتدر . مخادیم کرامه مخلص اولان ملازمتله اکرام بیورلدقدن صوکره بیك یوز یکرمی بر تاریخی ربیعنده مرحوم ومغفور الواصل الی بحر رحمة ربه الغفور مشائخ اسلامیه‌نك بلندی ابه‌زاده عبد الله افندی‌حضرتلرندن بالامتحان ابتداخارج‌اللی ایله منلا چلبی مدرسه‌سیله چراغ افروخته بیوریلوب مسروروخندان بعده بیك یوز یکرمی‌التی‌ده شیخ الاسلام محمود افندیدن حرکت خارجله یونس پاشایه وبیك یوز یکرمی طقوزده شیخ الاسلام ومفتی الانام فضیلتلو ابواسحق اسماعیل افندی حضرتلرندن ابتدا داخل ایله حسامیه مدرسه‌سنه وبیك یوز اوتوز ایکی صفرنده شیخ الاسلام ومفتی الانام فضیلتلو مکرمتلو یکیشهرلی عبدالله افندی حضرتلرندن ثانیهٔ نشانجی پاشا مدرسه‌سنه کلوب اثنای تحریر تذکره‌مزده اول مدرسه‌ده ایدیلر . حقا که کلامی

برینه وسکسان سکز ذی القعده سنده دار پادشاه وطقسان برعمر منده ثانیهٔ ابراهیم پادشاه وطقسان اوچ ذی الحجه سنده مدرسهٔ مرقومه‌نك اولاسنه وطقسان یدی جمادی الاولیسنده مدارس سلیمانیه‌دن برینه وطقسان سکز رجبنده دارالحدیث سلیمانیه‌یه کلوب اتمام مدارس طریق ایلدکلرندن صوکره طقسان طقوزده نقیب الاشراف وبروسه پایه‌سیله ارپه‌لقلر ضم اولندی . نقابتده ایکن استانبول پایه‌سی وانادولی قاضی عسکرلکی پایه اولوب یوز بر رمضانده معزول اولدیلر . بعده یوز ایکی شعبانده روم‌ایلی پایه‌سی اکرام اولنوب بوحال اوزره اوقاتکذار ایام ولیال ایکن بیك یوز یدی رمضانده رحمت رحمانه انتقال ایلدیلر . اهل علم صاحب طبیعت ذکی فطین بر وجود پر معرفت ایدی . شغل درسدن اثنای فراغده اشعاره رغبت ایدوب تشحیذ ذهن ایدرلردی . الهیات وغزل ومفردات وقطعه مقوله‌سندن قنی چوق کفتاری واردر .

(مطلع الهی)

ای خدادن لطف واحسان استین مولد پاك رسول الثقلین کل الهیسی بونلرکدر . شهر قسطنطنیه‌نك بوغاز ایچنده رونق افزای لب دریا اولان میرکون زاده ساحلخانه‌سی حقنده

(بیت)

جناندز قطعه‌در دیردم زهی والی بوکاشنده
مؤید اولسه کر ذوقی چمنزار امیرکونك

کفتاری بو ذات بیعدیلکدر . بونلردن ماعدا مجلس ومقامه مناسب نیجه قطعه‌لر ومفردلر ونیجه سر آمد غزللر طرح ایلمشدر . بوکفتارده اول فاضل نامدارك معدود اولان اشعارندندر :

بازار فضلده اولور ادنى ثمن ثمان
تعويذ حسن اولوب خط مشكين مداديله
اولدى كورنجه انى همان اهرمن رمان
ياقوت لعل دلبرى كوردكده نيليا
رشكيله اولدى حال عقيق يمن يمان

حرف الواو

حرف واوه قصد وتحرير ايليوب ايتدك اربابن اوحرفك هب بيان
انده ده والى دن ايدوب ابتدا حال وشانن ايلدك انك عيان

والى

اول سيد صحيح النسبك واول كلغنجهٔ سرسبز كلستان حسبك نام نامى واسم كراميلرى عبد الرحمن اولوب انقره ده امام ومقتدا اولمش بر مرد هنرمندك فرزند ارجمنديدر . تحصيل فضائل كثيره وتكميل معارف وفيره ايلدكدن صوكره مدينهٔ قسطنطنيه يه هجرت ايليوب بالاستحقاق شيخ الاسلام ومفتى الانام منقارى زاده يحيى افندى مرحومدن ملازم وقرق اچه مدرسه دن منفصل اولدقدن صوكره بيك سكسان جمادى الاخره سنده بازركان باشى خارجنه عارج اولوب سكسان بر محرمنده اولد مدرسه سنه وسكسان اوچ محرمنده سكبان على مدرسه سنه وسكسان درت رجبنده شيخ الاسلام معيد احمد افندى مدرسه سنه وسكسان يدى رمضانده مدارس محن ثاندن

ومغفور الدارج الی رحمة ربه الغفور ابه زاده عبدالله افندیدن صحن ثمانیه‌دن بریله بکام واول سالك آخرنده ینه آنلردن ابتدا التمشلی ایله نوح افندی مدرسه‌سیله بر مرام وبیك یوز یکرمی ایکیده ینه پشمقجی زاده السید علی افندی مرحومدن سنان پاشا مدرسه‌سنه حرکت وبیك یوز یکرمی بشده محمود افندیدن موصلهٔ سلیمانیه ایله قلندر خانه مدرسه‌سنه قیام وبیك یوز یکرمی طقوزده ابو اسحق فضیلتلو اسماعیل افندیدن حسرت المدرسین اولان مدارس سلیمانك بریله اکرام بیورلدقدن صکره بیك یوز اوتوزده اریکه نشین صدر فتوای عالیمقام وحلال مشکلات انام اولان فضیلتلو یکیشهرلی عبدالله افندی حضرتلرندن ازمیر مولویتنه وصول واثنای تحریر تذکره‌مزده ارل منصبدن معزول ایدیلر . حقا که ذات عالیلری حلیهٔ کمال ایله آراسته ووجود بهبودلری فضل افضاله پیراسته بر مخدوم نجابت مرسومدر . موروث خاندان کمالری اولان فضل افضال وصلاح حالدن ماعدا زمانه‌ده شعر وانشامی دخی یکانه بر ذات بی بهانه‌در . مهارت کمال وذات‌ستوده خصالری معروف‌جملهٔ دانشوران‌اولدیغندن اوصاف محمدتلرنده تفصیله حاجت یوقدر . بنابرین مدایح شریفه‌لرنده اطرا اولنمیوب آثار بیهمتالرندن‌بوکفتارلری تحریرایله اکتفا اولندی :

(غزل)

کشت کنشده اولدی‌اوسرو چمن خمان
بت کبی قالدی حیرتندن بر همن همان
داروی درد عشق لب نوش خندیدر
رنج فراقدن اولور انی امن امان
ویردی بهشت هشتی خدا جنس طاعته

بونجه حسرتدن دی جانك نه سزر فرقتك كوندن كونه ارتوب كيدر
لطف ايدوب كل ويرنيازی يه خبر نولدی بلبل ايشكی زار ايلدك
نه سببدن عزم كلزار ايلدك

نيلی

نام سر آمدلری احمددر . شمس المعارف سپهر عرفان اولان مهر درخشان ذات فائق الاقران افق السعادهٔ شهر قسطنطنيه‌دن نمايان اولمشدر . اجلهٔ صدور كرام وعلمای اولو الاحترامدن استانبولدن معزولاوداع عالم فانی ايلين فضلانك بلندی ميرزا محمد افندی مرحومك كوچك مخدومی اولوب تحصيل علوم كثيره وتكميل معارف وفيره‌دن صكره والد ماجد كثير المحامدلرينك بيك طقسان طقوز تاريخنده مكهٔ مكرمه قاضيسی تشريفاتندن ملازم اولوب اول قدمهٔ احترام اولان سلم طريق كرامه ارتقا وسنه بيك يوز طقوز تاريخنده شيخ الاسلام ومفتی الانام السيد فيض الله افندی مرحومدن دارالحديث جعفر اغا خارجيله كامروا اولوب بيك يوز اون برده ينه آنلردن حركت خارجله صياد باشی مدرسه‌سنه بعده بيك يوز اون اوچ تاريخنده ينه آنلردن ابتدا داخل ايله تيمور قپوده احمد پاشا مدرسه‌سنه كلدكلرندن صكره بيك يوز اون التيده مشايخ اسلاميه‌نك بلندی پشمقجی زاده السيد علی افنديدن معمار قاسم مدرسه‌سنه قصر آرزولرين تعمير وبيك يوز اون سكز شعبانده ينه انلردن موصلهٔ صحن ايله اولای زكريا افندی مدرسه‌سيله توقير اولنوب بيك يوز يكرمی بر جمادی الاوليسنده مرحوم

نیازی

معروف ومشهوز اولان مصری محمد افندی مرحومدر . مستقر دأسلری الناطولیده صوغانلی نام قریه‌دن اولوب اخذ فیوضاتی مصرده اولغله مصریلك ایله شهرتشعاراولمشدر . وفاتلری یوز بش تاریخنده‌در . حکایت وروزنامچهٔ حالاری شب یلدا کبی دورا دور اولوب وظیفهٔ تواریخ اولغله تطویل کلام ایتمیوب بومجلهٔ جلیله‌ده آنجق تحریر نام والهیاتده مدون دیواندن بر مقدار کفتارین سلك کشیدهٔ سطور قیلنمغله اکتفا اولنمشدر :

(تخمیس)

کوزلریکی نولدی بیدار ایلدك — آه وافغانی سکا کار ایلدك
عشق اودیله ایچوکی نار ایلدك — نولدی بلبل ایشکی زار ایلدك
نه سببدن عزم کلزار ایلدك

نولدی آغلارسن نه‌ایلرسن طلب — بودوکنمز دردینه نولدی سبب
کلده‌کی دلدارمی کوردك عجب — نولدی بلبل ایشکی زار ایلدك
نه سببدن عزم کلزار ایلدك

بوفا کلزاره طالبسك اکر — هیچ بقاسی یوقدر آنك تیز کچر
بوفا ایچره بقا طویدك مکر — نولدی بلبل ایشکی زار ایلدك
نه سببدن عزم کلزار ایلدك

برقرار اولوب براز اکلنمدك — دائم آغلرسك طوروب دکلنمدك
کیمسه بیلمز حالکی اکلنمدك — نولدی بلبل ایشکی زار ایلدك
نه سببدن عزم کلزار ایلدك

شيخ نورى افندى

بونلر معروف ومشهور اولان عبدالاحد نورى دكلدر . بلكه بومجلهٔ جليله‌مزده بوحرف نونى ولى ايلين حرف واوده وحيى مخلص شريفيله كشيدهٔ سلك تحرير قلنان بلاط شيخى السيد محمد افنديك والد كثير المحامدلرى شيخ سيد حسن افنديدركه بيك يكرمى طقوز صفر الخيرنده صحن پهناى وجوده قدم باصوب تحصيل معارف ايليوب شهرهٔ جهان ومشهورجهانيان اولدقدن صكره بيك يتمش درت شوالنده مدينهٔ قسطنطنيه‌ده بلاطده واقع كتخدا زاويه‌سنده شيخ اولوب بيك يوز محرمنده انتقال ايلدى . پرعرفان بر شيخ جليل الشان ايدى . بى بدل الهياتى ونازك كفتارى ومتصوفانه نجه پاك ولطيف اشعارى واردر . خصوصاً بومطلع طباق صنعت اول ذات بيهمتانكدر :

(نظم)

سنك اسراركى كشف ايده بردل اودلى ذو الفقار ايله ايكى دل

نهجى

قصبهٔ نسلدن ظهور ايتمشدر . كروه مولوياندن وسادات كثير . البركاندن شريف نهجى ديمكله شهرتشعار ظرفاى عصرمزدن بر مرد روزكار ايدى . بوكفتار جملهٔ آثارندندر :

(بيت)

قيس وش آشفته مغزم رهكذار ياردە
اشك ريز حسرت اولدم سينهٔ پامالده

کتابتده اولوردی . بوحال اوزره اوقاتکذار ایکن سنه بیك یوزیکرمی یدی خلالنده انتقال ایلدی . امجوبه هیئت وخوش صحبت بر شخص ایدی . بوکفتار جملهٔ اشعارندندر :

(بیت)

کورنسه روی لیلی بند ایدردی روزن چشمن
کوزندن صاقنوردی سودیکن قیس بلادیده

نکینی

نام امجدلری محمددر . استانبولدن سرنما وسر آمد اولوب معارفده مشار بالبنان اقران اولدقدن صکره قره حسن اوغلی دیمکله معروف ویکیچری اغاسی وبعده استانبول قائمقامی اولان مصطفی اغانك مهردارلغی شرفیله روزنامچهٔ حالی ممضی ومختوم اولوب مهر سلیمانی کبی هر زمان وزمینده بین العرفا معروف وبین العلما معلوم بر ذات لطائف لزوم اولمغله آفرین ظرفا الدن اله کزوب بوطریق ایله حاتم طی کبی نام آور کام پرور ایکن بیك یوز اوتوز درت سنه‌سنده ختم مجلهٔ جلیله‌مزدن مقدمجه سکهٔ نامن حکاك فلك مرمر مزارنده حك ایلمش ایدی . بویت آنکدر :

(بیت)

نکینی دل سر آپا زخم خوار تیغ هجراندر
سبب بو انشراح قلبه نقش نام جاناندر

شمدانده داربقایه انتقال ایلدی . سریع القلم خوش رقم خورده‌بین بر شاعر بهترین ایدی . بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

(رباعی)

کیتمز خیال عارضی چشم پر آبدن
خالی دکل بوشیشهٔ پر نم کلابدن
سیماب کبی اولسه پراکنده جان ودل
قورتلمزم فراقك ایله اضطرابدن

نکاتی

نامی احمددر . اول بلبل کلستان کلام دارالنصر والمیمنه شهر ادرنه‌ده نوبهار مسجدنده امام اولوب وقتیله اول بلده‌ده اقامت واول حالی اوزره قیام ایلرکن بیك سنه‌سی خلالنده داربقایه عزم وخرام ایلدی . بوبیت آنلرکدر :

(بیت)

چاك چاك اولدی دلم شانه کبی صدپاره خط بر آورده بنم تازه‌جوانم‌دیه‌رك

نکاتیٔ دیکر

نامی علیدر . کان عرفان شهر قسطنطنیه‌دن نمایان اولمشدر . کبار انامك برندن ملازم وقرق آچه مدرسه‌دن منفصل اولدقدن صکره روم ایلی قضاتی سلکنه منسلك اولوب اثنای ملازمتده کاه مدینهٔ قسطنطنیه‌نك قسمت عسکریه محکمه‌سنده کاه بعض محاکمده خدمت

(وله)

شول عرقکم زین اوله کلکونهٔ رخساردن
بر کلاب نازدر کیم ورد حمرادن چیقار

مترجم مرقوم عزیز مرحوم نادیٔ وادیٔ عشقه منادی شوق وغرام مبادی اولان آه فریادینی متصوفانه بو بیتله بر الهیٔ شریفلرنده تعمیر ایتدکلری ادای دلپذیری حق بوکه درجهٔ علیای فصاحت تام اولدیغی متفق علیه ارباب کمالدرکه اول حالت بی تدبیری بو بیت کرامت تعبیر ایله تقریر بیوررلر :

(بیت)

داغ یاقمش شرحه چکمش سینه سن چاك ایلمش
بویله در عالمده نقشی حال مشتاقان عشق

نکاهی

اول نور حدقهٔ فرمانك نام نامیلری مصطفی در . شمع شبستان عرفان اولان وجود فائق الاقرانلری یکیشهر فناردن نمایان اولوب قره مصطفی پاشا مرحومك صدارتنده بیوك تذکره جی اولوب طقسان بش تاریخنده واقع اولان بچ سفرندن صکره تقاعد اختیار ومسقط رأسلری اولان بلدهٔ مسبوق الذکرده تقاعده قرار ایلمشدی . بعده یوز اوچ شعباننده حاج علی پاشا مرحوم وزیر اعظم اولدقده ثانیا بیوك تذکره جیلك خدمتنده وباش روزنامه ده استخدام اولنوب کالاول رفاهیتله اوقاتکذار ایام ولیال ایکن بیك یوز درت سالنك

بيت الله الحرام وزيارت روضهٔ مطهرهٔ سيد انام عليه افضل الصلوات واكمل السلام ايله قرير العين ديدهٔ شوق وغرام اولوب بعده قضاى مسقط رأسلرى اولان شهر دفينة البركته كذر ايدوب زهد وتقوا ايله اوقاتكذار صبيح ومسا ايكن بيك طقسان يدى تاريخنده مدينهٔ قسطنطنيه‌دن غلطه نام شهرك مضافاتندن روم ايلى حصارنده واقع فاتح سلطان محمد خان عليه‌الرحمة والغفران جامع شريفنك وعظيه‌سى ويريلوب بعده مدينهٔ اسكدارده واقع والده سلطان عتيق مشيخته نقل بعده بيك يوز التى محرمنده شهزاده سلطان محمد خان وعظيه‌سنه منقول اولنوب اول جامع شريفده وعظ ونصيحت ايله خدمت عبادتده اولوب بوحال اوزره اوقاتكذار ايام وليال ايكن بيك يوز اون درت صفرينك يكرمى آلتنجى كونى وفات وجوار رحمانه انتقال ايلديلر . اثناى انتقالارنده ارباب قلوب بالجمله ماتم ايدوب نالان وارباب كفتار فوتنه تاريخلر ومرثيه خوانان اولديلر . ازجمله بومجلهٔ جليله‌ده حرف راء مهمله‌ده اوصافى كشيدهٔ سلك بيان اولان رازى عبدالطيف افنديك شيخ مرحومك انتقالنه (تارخ) جنتده‌ده اى نقشى كل هو ديه‌لم ياهو — تاريخى مشهور جهان اولمشدى . مترجم مذكور باطن وظاهرى معمور بر وجود فضائل موفور ايدى . سائر فضائلندن غيرى شعر والهياتده دخى نظيرى ناياب بر ذات والا جناب ايدى . الهياتى مشهور ومقبول جملهٔ جمهوردر . وانلردن ماعدا لسان تصوفده ولسان مجاز اوزره غزلياتى ونجه آثارى ونازك ولطيف كفتارى واردر . بوبيت دلارا اول ذات والانكدر :

(بيت)

شراب لعل نابن نوش ايدنلر لب ياره بر ايچم صو ديديلر

ومفصل تاریخی ونظم ونثرده وافر آثاری وقصائد وغزلیات ومقطعات ومفرداتدن نیجه اشعاری وار ایدی . بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

(بیت)

عشقمی افزون ایدن خطمی یا اول ابرومیدر
زینت آرای چمنزار لاله می شبومیدر

مترجم نازك کلام وزرای کرامدن بر ذات پراحترامده فرشیده اولمش برایو احرام کوروب درحال اول مقامده بوکفتار ایله احرام مرقومی جز ایتمکه قیام ایتمشلر ایدی :

(نظم)

صفای قلبله سعیم بوای دستور صائب نام
مرتب آستانك ایایم نقبیل واستیلام
حریم کعبهٔ کویك طوافه ایلدم زینت
مثال حاجی عریانم عنایت ایله بر احرام

نقشی

اول عزیز بهین تمیز واجب التکریمك نام نامیلری ابراهیم اولوب ذات والالری کان هزار عرفان اولان قسطنطنیه‌دن سال هجرینك بیك اللی برنجی تاریخنده نمایان اولوب تحصیل دستمایهٔ فهم وذکادن صکره قوجه مصطفی پاشا شیخی مرحوم ومغفور علاءالدین افندیدن اخذ یدانابت واول طریقته مرام اوزره خدمت ونائل فیض وبرکت اولوب حرمکاه عرفان سداد اولان قلب شریفلرندن نقش ماسوایی بالکلیه ابعاد ایلدکدن صکره بیك طقسان سنه‌سی حدودنده حج

نعیمای صاحب تاریخ

نامی مصطفی وذاتی حلب الشهباندر . تحصیل دستمایهٔ عرفان ایلدکدن صکره داخل زمرهٔ تبرداران سرای عتیق اولوب بعده کروه کتابه ملحق ووزرای کرامدن قلابلی احمد پاشا جنابنه انتساب واول وزیر عالیشانك دیوان افندیلکی رتبه‌سن اکتساب ایدوب بعده پاشای مسبوق الذکر وزیر اعظم اولدقده مرعی ومنظوری اولوب محترم واطولی محاسبه‌جیلکی ایله مکرم اولمشدی . آنلردن صکره کاه مطرود وکاه مقبول صکره‌لرنده بر مدت دخی وارادینده شهید اولان علی پاشانك دائره‌سنه حلول ایدوب بعده مورديه تعیین اولنوب بیك یوز یکرمی سکزده فوت اولمشدر . نوعی شخصنه منحصر بر غریب وعجیب شاعر اولوب هردم فکر بشیری خیالنه تبشیر طریق یسر وراحت وقامت بالای حسن ظنه خیاط ظن حسن وقبا دوزی هربار مرادنجه قطع لباس التخمین سهولت ایلدیکندن زعمنجه ذاتی پوتهٔ معرفتك نفس کیمیای جاودانی ومحکمهٔ غیر مرضی الحکم ظاهر الخلاف عقایدك بعینه عین القضات همدانیسی اولوب فن ادبیاتده ماهر وتصوف غائب اولسه ایجادینه قادر لکینوب شول مرتبه‌ده دعوی مهارت ایلردی که رفتاری آینهٔ نمایشده کویا قصیدهٔ خمریه‌یی تصحیف وتبدیل والفاظنه خال کلدین بعض تصرفله معناسن تغییر وتحویل ایتمك عندنده بر شیٔ قلیل کورینوردی . بوندن ماعدا علم دکّه متعلق بعض شعبده وهنر وکیمیوی عملردن بعض شیلر اظهار ایلردی . الحاصل بر حریف ظریف لاابالی مشرب وبر شاعر واسع المذهب ایدی . انجق فتنده ماهر ونظم ونثره قادر ایدی . تواریخ آل عثمانده بر مکمل

سعی وکوشش وشعر وانشاده برخیلی ورزش ایلمشدر . لسانی پاك برشاعر خجسته ادراك اولوب اقلیم فصاحتك اهل مقالی وبازار معارفك خواجهٔ کمالیدر . بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

(رباعی)

مه رخسارکه بر هاله اولوب خط سیاه
قیلادی طالع فرخندهٔ ظلمت ای واه
عالمی طوتدی ضیامی دخی برکونلك ایکن
هله سیرایله کوکل اون بشه وارسون اول ماه

نعیم

خطهٔ اسکداردن ظاهر واشکار اولمش بر ذات معارف اقتداردر . عصرنده قبهٔ لاجورد کونك التنده صاری نائب اسماعیل افندی دیو شهرتشعار اولان ارباب کفتاردندر . بالی افندی مرحومدن ملازم قرق آقچه مدرسه‌دن منفصل اولدقدن صکره بیك یوز درت تاریخنده درسیهٔ اسکندر پاشا خارجنه عارج اولوب مسرور ایکن بیك یوز التی رمضانده بومرحلهٔ فنادن عبور ایلدی . مرتب دیوانی واردر . بو بیت آنلرکدر :

(بیت)

کلستان جهانده بر دونم باغ محبتدر
مقیم کوی عشقه زاد ورد درحلقهٔ توحیدر

نعمتی

نام سر آمدلری احمددر . فی الاصل اناطولیدن بولی سنجاغندن بر قریه‌ده متولد اولوب قسطنطنیه‌یه عزیمت وشهر مرقوم ایچره اول عصرده مشهور بالکمال اولان ذات عالیجناب شاعر ماهر عصمتی افندی دائرهٔ علیه‌سنه انتساب ایدوب وخدمت شریفه‌لرندن فیضیاب اولوب کیدرك کتخدالقلری شرفن اکتساب ایدوب فیض مقارنتلرندن کسب هزار معرفتدن صکره ولی نعمتلرینك انتقالدن صکره الده‌کی سرمایهٔ کتابت وعرفان کندولره کتاب دیوانی زمره‌سنه ملحق اولمرینه روسیله اولوب مناصب دیواندن تشریفاتجیلق خدمتیله مستخدم ایکن بیك یوز یکرمی بر سنه‌سنده داربقایه انتقال ایلدی . بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

(رباعی)

بیك شرمله رخسارکه نسبت کلی بولدم
زلف سیهك مدح ایدرك سنبلی بولدم
بیك عمر کرانمایه دکر مژدهٔ وصلی
کیفیت لعلنده او ماهك ملی بولدم

نعمت

نامی نعمت الله اولمغله نعمت تخلص ایدر . قسطنطنیه مضافاتندن حضرت ابی ایوب انصاریده وجوده کلمشدر . موالیدن دولت علیه‌ده بروسه‌دن معزول مکتوبجی عثمان افندینك حفیدی اولمغله معارفه

مرقومی تبرك ایدوب اختیار ایتمشلر ایدی . عصر سلطان سلیمان خان ثانیده وزرای جلیل الشاندن اولوب دفتردار اولان حسن پاشانك فرزند ارجمندی اولوب والدهٔ ستوده خصالری رحمت رحمانه انتقال ایلدکدن صکره اندرون سرای همایونه آلنوب او بیت العلمده تربیت کرده اولوب قطع مراتب ایدرك استعداد رانی کیدرك کندویی سرکانی ایدوب بعده پادشاه عالمپناه خلیفهٔ کردون اقتدار شوکت پناه وعظمت جاه شوکتلو مهابتلو سلطان احمد ثالث افندیمز حضرتلرینك زمان سعادتلرنده اکمکی ایله طشره چیقوب سلحدار کانی بعده رکاب همایونده یکیچری افندیلکی وکالتی بعده سپاه کانی اولوب بوحال اوزره اوقاتکذار ایکن سنه بیك یوز اوتوز تاریخنده انتقال ایلدی . نازك طبیعت بر اهل معرفت ایدی . جملهٔ اثارندن قصیدهٔ امالیی بر نازك تخمیس وبوندن اقدم جوری مرحوم عشرهٔ مبشرهدن چهار یارکزینك حلیهٔ شریفهلرین ثبت وتحریر ایدوب بر نظم جلیل وعمرلری وفا ایتمدیکندن تکمیل ایدهمدیکی اثر جلیله موفق اولوب بونلر دخی سنهٔ باقیهنك حلیهٔ شریفلرین ضم ونظم ایلیوب بر منظومهٔ بینظیر واول اثرك خاتمهسنده بویت لطیفی تحریر ایلمشلردر :

(بیت)

اومار مکیم اوله بونظم کزین حجت فردوس مسکن برین

بوجملهدن ماعدا نعوت نبویهده مرتب دیوانی وناز کانه نیجه آثاری واردر . بورباعی اول ذات بیهمتانکدر :

(رباعی)

ای وحدتنك شاهد عدلی عالم وی قدرتنك مثبتی ترتیب حکم

افکاریمی اذکاریمی توحیدك ایدوب مهجور رضاك ایتمه خدایا بردم

نظیما

ولایت فاخرهٔ بخارادن اولوب چورلیلی علی پاشا مرحومك وزارتنده اوزبك ایلچیسی ایله دولت علیه‌یه کلوب درت آی مدینهٔ قسطنطنیه‌ده قرار ایلیوب بعده مکهٔ‌مکرمه‌یه کیدوب حج ایلدکدن صوکره ینه قسطنطنیه‌یه کلوب قرار ایلمشدی . کروه نقشبندیه‌دن الفته بر درویش پاك وفارسی اشعارده ذهنی بغایت چابك وچالاك ایدی . بوکفتار جملهٔ اثارندندر :

(بیت)

بتنکی بکذرد عمر سخنور تا نفس دارد
بود نازنده‌طوطی جای درقبر قفس دارد

(وله)

از برای مال منع جان بختی مید هد
از سر کنج اژدها برپیچ وتاب آیدبرون

بودخی ترکی اشعارندندر :

(رباعی)

دهن اچلمیه خطلبی معلوم اولمز معنیٔ نامهٔ پچیدهسی مفهوم اولمز
یارایچون نازه غزل سویلیه‌م قدی کبی اویله برمصرع برجستهٔ منظوم اولمز

نعتی

نامی مصطفی‌در . نعوت نبویه علیه افضل الصلوات واکمل التحیه‌یه کمال مرتبه سلیقه‌سی دوشوب اول وادیده پر اختصار اولمغله مخلص

آیینه کوبیا زنداندیم یارب مدد
قالمشم کنج فراموشیده حیران وخموش
چوق زماندر کوشهٔ نسیاندیم یارب مدد
غنجهٔ آمالمی بر لحظه خندان کورمدم
بلبل شیدا کبی افغاندیم یارب مدد
آستینمدن آقوب دریا ایدر دامانمی
ماجرای دیدهٔ کریاندیم یارب مدد
شش جهتله چارارکانه صغشمز ایتدیکم
شش جهتله کرچه چارارکاندیم یارب مدد

(وله)

چشمی درخوابدر ابروی کرهکیردن
فتنه بیدار اولهمز خشیت شمشیرندن
طولدی صندوقهٔ سینهم کبی قندیل درون
او کمان ابروی پیکان نکهك تیرندن
دخی ناجسته ایکن ناوك ناله اثری
زخم دل تازه لنور سرعت تأثیرندن
آینهٔ خانهٔ قلبمده دخی عکس ایدهلی
قنده باقسم الهم دیدهٔ تصویرندن
آهوی چین خطا وختنی ایلیه مست
نفخه ریز اولسه صبا وادیٔ نخجیرندن
شرح رمان لبنده ایکی شق اولدی نظیم
خامهٔ شهد زبان لذت تعبیرندن

دور وکذران واول علمك خواجهٔ جهانی وذات دقایق شناسی اول غن بیهمتاده شو رتبه صاحب مهارتدرکه حالا اغازه اولنان مقاملردن برمقام یوقدرکه اول سردفتر اهل طباع انده بر وافر بسته وسماعی اختراع ایلممش اوله . نقوش مجموعهٔ امام کار نازك رفتارلری ایله تحصیل رونق تام ونام وشانی شعر وموسیقی ده ذات والاسی کبی عالی اولدیغی مالا کلامدر . بو باغ عالمده وجود بهبودلری بو کونه ترمیوهٔ بهار عرفان بی خزان اولدیغندن کندولره مدینهٔ قسطنطنیه‌نك میوه بازار باشیلغی خط همایون شوکتمقرون ایله توجیه واحسان اولوب حالا اول خدمتله چریزلنوب دائما در دولت عدالت مصیرده دعاده بر پیر روشنضمیر وعصرمزده بر شاعر استاد موفق تعبیردر . اوائل حالندن بری کفتار سنج اولدیغی مقال بریره جمع واملا اولنسه بر قاچ دیوان بلاغت عنوان جمع وپیدا اولمق بیمرادر . حالا مرتب دیوانی هر بار صریر باف نسج اداسی اولمق متعذر اولان زمینلرده طبیعتك جولانی اولدیغندن غیری یالکز نعت نبویده هر حرفی جامع بر قاعده مرتب دیوانی واردر . حاصلی وجودی محض برکت بر پیر پرمعرفتدر . بو برقاچ کفتار اول شاعر عالیمقدارك جملهٔ اثارندندرکه آصف عصر اولان صدر اعظم وزیر پر احسان وکرم دولتلو سعادتلو ابراهیم پاشایه ویردکلری قصیدهٔ ماتزملرندندر :

نه کدایم نه‌سرو ساماندیم یارب مدد
پیچ وتاب غیرت اقراندیم یارب مدد
یوسف مقصودی کوستر چشم یعقوب دله
زار وکریان کلبهٔ احزاندیم یارب مدد
محتبس افکار دورا دوردن ایله خلاص

خون اشكمله طوله دستمده ساغر نظميا
بر قرنفلدركه كيتمز هيچ المدن كل كبي

نظير

اول وجود بينظيرك نام ناميلرى ابراهيم اولوب بو مجلهٔ جليله‌ده حرف لامده لبيب مخلصى ايله ثبت وتحرير اولنان كامى افنديمك برادرى مصطفى افنديمك مخدوملرى اولان ذات پرهنرك برادر كهتريدر . خاندان كمالدف معارف كندىلره بالارث انتقال ايدن ذوات ارباب مقالدندر . مسقط رأسلرى اولان دارالنصر والميمنه شهر ادرنه محكمه‌سنده كتابتده اولورلر ايدى . بوكفتار جملهٔ آثارندندر :

(بيت)

زلفكله اوخال سيهمك كلشن انه مرغ دلى صيد ايتمكه بردام ايله دانه

نظيم

اول هردم تازه ميوهٔ باغ ادانك نام حيات بخشلرى يحيى در . ذات ستوده صفاتلرى پروردهٔ اندرون شهرارم نظيرلرى اولان زنخدانلرى تحفهٔ باغ بها اولوب استانلرى ترخ تازه ايله حسن ولطافتده برابر ارلان جواهر معرفتك كانى عالم دنيانك باغ جنانى مدينهٔ كائنات مقبول شهر استانبولدندر . تحصيل معارف وفير وتكميل عوارف كثيردن صوكره خاصة علم موسيقيده اعلم واول فن عالمقامك استادانى ميانه‌سنده مسلم اولوب نيجه روزكار علم ادوارده كوبيا فلكله بيله

تنوير ديدهٔ قلب اكاه وتحصيل مالزمهٔ طريقت هدايت پناه ايليوب اخذ يد اباب وتكميل اسماء طريقت عليه ونجه زمان خدمتدن صوكره بيك التمش بش خلالنده مدينهٔ قسطنطنيه‌ده يواشجه محمد اغا زاويه‌سنده سجاده‌نشين ارشاد وجامع شريفنده وعظ ونصيحت عباد ايليوب بعده بيك يوز بش تاريخنده ينه مدينهٔ قسطنطنيه‌ده واقع والده سلطان عليها الرحمة والغفران جامع شريفى وعظيه‌سى كندويه توجيه بيوريلوب بو حال اوزره اوقاتكذار ايكن بيك يوز اون ايكى شوالنك يكرمى دردنجى احد كونى رحمت رحمانه شتابان وعازم دارجنان اولديلر . ظاهر وباطنى معمور برذات فضائل مرسوم ايديلر . كروه مشايخ كرام زمان حياتلرنده وجود عاليلريله اغتنام ايدرلر ايدى . شب وروز خلوتخانه‌لرنده علم وعبادتله مقيم وعلم ظاهر وباطنده ذهن شريفلرى مستقيم برذات ستوده صفات ايدى . طريق خلوتيه مشايخ كرامندن كذران ايلين مشايخك ترجمهٔ بيانيده (معيار الطريق) اسميله شهير بر اثر بى نظيرى وسائر اثار قلمى اولديغندن غيرى نظمى مخلص شريفيله مرتب ديوان جليل العنوانى واردر . بوكفتار اول بلبل كلزار اسرارك جملهٔ اثارندندر :

(غزل)

غم دكل كشت كلستان ايلسم بلبل كبى
اكسيك اولماسون همان دستمده ساغر كل كبى

تار ماز ايلر كيدر ارالرينه روزكار
بريره جمع اولسه‌لر آشفته‌لر كاكل كبى

نظامی

منجل احمد افندیلك ایله شهرتشعار اولان فاضل ومعارف اقتدادر . روم ایلنده ایدوناتدندر . دولت علیه جانبنه کلوب علامهٔ دوران منقاری زاده یحیی افندی مرحومدن ملازم وقرق اچه مدرسه‌دن منفصل اولدقدن صوکره بیك یوز یدی ربیع الاولنده تبعه‌لك ایله پیاله پاشا دارالحدیثه وسنهٔ مرقومه شوالنده بقعهٔ تدریس غضنفر اغا مدرسه‌سنه نقل وتبدیل وسرای جدید خواجه‌لکی ایله تجیل اولنمشلر ایدی . یوز سکزده فوت اولدی . بوکفتلر شهرتشعار اول فاضل نامدارکدر :

(قطعه)

فلکده مهر ومهله جستجولر هپ سنکچوندر
زمینده زار وکریان آب رولرهپ سنکچوندر
نوله برکره میل ایتسك کناره ای دل یکتا
درمیخانه‌لرده های وهولر هپ سنکچوندر

شیخ نظمی رحمة الله علیه

شیخ محمد نظمی بن رمضان بن رستم افندی حضرتلریدر . اول پیر روشنضمیر ولایت سمیرك عالم شهوده تشریفلری بیك اوتوز ایکی تاریخنده ارلوب مرتبهٔ سن تمییزه رسیده ایتدکدن صوکره تحریر علماء زمان مشهور فاضل سلیمان افندیدن تحصیل علوم ایدوب مشایخ خلوتیه‌نك نور العیون جمهوری شیخ الشیوخ عبد الاحد نوریدن

نصوحیٔ دیکر

بی ریب ومین نام نامیلری حسین‌در. درکاه عالی دام محفوظ‌المعالی یکیچریانی اوجاغنده عصرنده قول کتخدامی اولوب سنه بیك طقسان اوچ خلالنده وداع عالم فانی‌ایلین نصوح اغا مرحومك مخدومی اولمغله نصوح اغا زاده‌لکله شهرتشعار و بو ملابسه ایله مخلص مرقومی اختیاره سبب اولمشدی . کوشش سعی وکمال وطریق علمایه اقبال ایلیوب بیك نقسان سکز ذی‌الحجه‌سنده ملازم بعده بیك یوز درت رمضانده خواجکی مدرسه‌سنه خارجله اولوب یوز التی محرمنده یرنده حرکت اعتبار ویوز سکزده حرکت مثلیه ایله بخاریه‌یه واروب یوز طقوزده یرنده داخل اعتبار ویوز اون رجبنده حرکت داخل‌ایله بازرکان باشی مدرسه‌سنه کلدکلرندن صوکره شهر مزبورده فوت اولدی . بوکفتار جملهٔ آثارندندر .

(بیت)

عجبمی جوی‌وش پویان‌اولورسه بودل‌شیدا
اوشوخ دلستانم سرو کلزار طراوتدر

نظیف

نام سر آمدلری محمددر . مسقط رأسلری اولان قضاء ترحاله‌ده مفتی ایکن یوز التی محرمنده فوت اولمشدر . بویت انلرکدر :

(بیت)

عذارنده‌اوحوری پیکرك صانمه‌که کاکلدر
بهشت حسنده‌اشکفته اولمش صاچلی سنبلدر

علی افندی مرحومدن اخذ ید انابت وتکمیل اسماء علیهٔ طریقت ایلدکدن صکره مدینهٔ اسکداره طوغانجیلر میدانده کندیلره برتکیه بنا ایدوب اول محلی احیا وانتقالنه دکین اول محلده عبادات وطاعاته اشتغال اوزره ایدیلر . بیك یوز اون یدی رجبنده حضرت ابی ایوب انصاری علیه رحمة الباری جامع شریفنه نقله کونی وعظیه‌سی کندولره ویریلوب اول مقام مبارکده بیك یوز اوتوز رمضانی انتقاللری وقتنه کلنجه وعظ ونصیحت اوزره ایدیلر . وعظ ونصیحتی بغایت پرتأثیر اولمغله ایوب انصاری جامعنه نوبت وعظلرنده قتی چوق کیمسنه جمع اولوردی . اهل کمال برشیخ مظلوم الحال ایدی . جملهٔ معارفدن فضله اشعارده نازك کفتاری والهیانده پك لطیف اثاری وار ایدی . بوالهی انلرکدرکه حالا السنهٔ ناسده اوقنور :

(الهی)

ایلین عشاقی شیدا دائما طاعتکدر یا رسول الله سنك
درد ایله آه ایتدیرن صبح ومسا حسرتکدر یا رسول الله سنك
روزوشب کارم بنم افغان ایدن نار حسرتله دلم سوزان ایدن
دمبدم بوکوزلرم کریان ایدن فرقتکدر یا رسول الله سنك
اصفیانك کوردیکی لطف خدا اولیانك سوردیکی ذوق وصفا
انبیانك بولدیغی رفعت شها دولتکدر یا رسول الله سنك
مرحمت قیل بن غریب آواره‌یه مجرمم رحم ایله یوزی قاره‌یه
شفقت ایتمك بیکس وبیچاره یه عادتکدر یا رسول الله سنك
ای شفیع المذنبین نور احد کندی بنده‌کدر نصوحی قیامه طرد
باب لطفکدن کرم قیل ایتمه رد امتکدر یا رسول الله سنك

(غزل)

نه‌شخص ذوق نه تمثال عیش دم کورینور
باقرسم آینهٔ بخته عکس غم کورینور
فلکده شمدی اوحسود عالم بن کیم
المده کهنه سفال اولسه جام جم کورینور
قماش وصلتی ایانه جنس اولور کورسم
نقود کریهٔ عاشق اوشوخه کم کورینور
غرض نسیب اوشوخه مخاطب اولمقدر
عتاب وخشم وکرم باکه‌هپ کرم کورینور

نشانی

سادات کثیرالبرکاتدن پیشکاه قسطنطنیهٔ دلاراده اولان مدینهٔ اسکدارك الفتکانندن اولوب خوش صحبت نازك طبیعت برمرد روزکاردر. بوکفتار جملهٔ انارندندر :

(بیت)

لوح محفوظ ازل بویله ایمش چاره ندر
یوزکی یرلره سور ایله رجا حسرتله

نصوحی افندی

اول شیخ سر آمدك نام نامیلری محمد اولوب ذات عالیلری مدینهٔ اسکداره قرین اشتهار ایدی . فی الاصل مشایخ خلوتیه‌دن قره باش

مرسوملری جمله کمالاتی جامع بروجود محترم اولمغله سمت شعروادیٔ انشاده اول مجموعهٔ کامله موجود اولمق بالطریق الاولی اولدیغندن بو مجلهٔ جلیلهنك شرف تامی نام جلیل الشانلری ایله کسب رونق مالا کلام ایتمك ایچون اول فاضل تحریرك واول علامهٔ بی نظیرك جملهٔ اثارلرندن مناجات کونه بورباعیٔ شریفلری تسطیر اولندی :

(رباعی)

ایتمکده رجا لسان حالم هرشب ای درکه عفوی عاصیانه مطلب
لوح کرم اوزره خامهٔ فضلکله مسودهٔ خواهشم بیاض ایت یارب

نسیب دیکر

اول سید صحیح النسبك نام شریفلری یوسف در . مسقط رأسلری اولان قونیه‌دن مصر قاهره یه هجرت واول وقتلرده اول بلده‌ده واقع استانهٔ مولانا ده سجاده‌نشین اولان سپاهی مصطفی دده خدمتلرینه وصول واول ذاتدن اخذ ید اباب ایلیوب براز زمان انده مکثرندن صوکره ینه وطنته عزیمت ایدوب واستانهٔ مولانا ده بوستان افندینك قاریٔ مثنویٔ شریفلری اولوب شیخ مرقومله یوز التی تاریخنده طریق شریفه رفاقت وبعد اداء النسك ینه مدینهٔ قونیه یه کلوب برمدت دخی انده مکثدنصکره بیك یوز یکرمی اوچ تاریخنده مدینهٔ قسطنطنیه‌ده یکی قپو مولویخانه‌سنه شیخ اولوب بیك یوز یکرمی اتی محرمنده انتقال ایلدی . حالیا اوتکیه‌ده مدفوندر. خوشاینده کفتاری وارایدی . بوشعر پاك زادهٔ طبع چالاکلرندندر :

ملازمته احترام بيورلدقدنصكره مرحوم ومغفور الدارج الى رحمة ربه الغفور مشائخ اسلاميه‌دن بلندى چتاجه‌لى على افندیدن بيك طقسان برتاريخنده محشى سعدى افنديدن مدرسهٔ جليله‌سيله اكرام واحترام بيوريلوب لازمهٔ خاندان فضل وكمالدن اولان طريق عليهٔ بيهماله دخول بيوروب قطع مراتب معتاده ايده‌رك خاتمهٔ طريق مدرسين اولان مدارس سليمانيه‌دن برينه وصولله رندنصكره دولت سلطان بيمدانى سلطان مصطفى خان ثانيده ذات واجب الاحترامله‌رى سلانيك مولويتيله احترام اولندقدنصكره سلطنت عظماوخلافت كبرا دولت اقبال وسعادت اجلال برله پادشاه ملك خصال ملك عادل بيمثال سلطان ابن السلطان السلطان احمدخان ثالث ايدالله تعالى سلطنته حضرتلرينه انتقال ايلدكده دولت عليه‌دن ابتدا بيك يوز اون طقوز تاريخنده مصر ذات الاحترام مولويتيله مقتضى المرام بيوريلوب بعده بيك يوز يكرمى اوچ ذى الحجه‌سنده نقيب الاشراف ويدى سنه على التوالى اول منصب جليله‌ده قيام ايليوب بيك يوز يكرمى بش جمادى الاوليسنده استانبول قضاسن نقابتله جميع بيوروب بعد العزل كلى وبوغاز حصارى وباليندر اربه‌لقارى ايله اكرام بيوريلوب سنه بيك يوزاوتوز بر ذى القعده‌سنده روم ايلى قاضيعسكرلكى صدارتيله محترم اولوب بيك يوز اوتوز ايكى ذى القعدهٔ شريفه‌سنده عيناتاب اربه‌لفيله معزول اولمشلر ايدى . حقا كه سپهر معارف فضيلت اولان ذات والا منزلتلرى اوج كماله مستغل بالشرف وشرف استقلاله اولديغى كالشمس فى السما ظاهر وهويدادر . نام عالى واوصاف ذات بيهمالرينك مقامى طبقات مؤلفين كرام وتواريخ ولوالاحترام ايدوكى معلوم انامدر . انجق مجموعهٔ جميع معارف علوم اولان ذات فضائل

(بيت)

مددای بیوفا رحم ایت اسرکه بن دلفکاری
ترحم ایلمه مزسکده بکاجور ایلمه باری

نسیب

وهو العلامة الفاضل المحقق والفهامة الكامل المدقق الحسيب النسيب والاريب الاديب جامع المنقولات الذى احتجب عقائل افكاره وراء سرادقات الاعتصام واتصف شمائل ذاته بجميع اوصاف الكرام لازالت لحاته من انواره مستنيرة بانوار انظاره ومابرحت مشائخ لحظاته من استحضاره متشرفة بصوائب افكاره. اول علامهٔ عقل اول افاضل وكامل ومكمل كه ذات ستوده صفات وجود محمود السماتلريله هربار علماء اخيار وفضلاء اولوالابصار فخر ومباهات ايتدكلرى كالشمس فى وسط النهاردر. اول ممتاز علماء اعلام وسرفراز افاضل كرام سيد زمان وسعدالدين دوران درهٔ سلك آل رسول فخر اكابر فحول ممدوح انام عبدالله نام يكانهٔ علماء دولت عثمانيه مشيدالاركان اورع واتقاى فضلاء زمان حضرتلرى نور ساطع سلطان محمد خان رابع عليه الرحمة والغفران حضرتلرينك اواخر دولت عليه لرنده مكهٔ مكرمه قاضيسى اولوب اثناى طريقده مدينهٔ قونيه ده انتقال ايدوب جوار حضرت مولاى رومده مدفون اولان علماء كرامك بلندى عشاقى زاده عبدالباقى افنديلرينك مخدوم سعادت مرسوملريدركه مجمع حميدهٔ خصال اولان ذات مجموعهٔ فضل وكمالرى مخاديم كرامه مختص اولان اكرام عجالة لوقت

حیرت‌ده‌درون صافیدر . الحاصل طبیعت پاکیزه‌سی بغایت عالی برشاعر ممارس‌الفن ولاابالی اولوب آن یسیرده هزار اثاره قادر وهرممدوحك لایق وصفی کفتار سنج اولور برشاعر ماهردر . حالا طریق علیهٔ مدرسین کرامدن وکروه جلیله میانه‌سنده ارباب کمالك معروف وبنامارندندر . اکرچه اثاری رونق بخش مجموعهٔ شعرا وکفتاری باجمله معلوم ظرفا اولدیغندن مشهور جملهٔ انام ومشهود خاص وعامدر انجق بومجلهٔ جلیله کسب شرف جدید ایچون بومرتبه بسط وتمهید اولندی .

(بیت)

خسته‌لکلاردن امان کورمیه چشم سیهك
مومیا بولیه عالمده شکست کلهك

(وله)

غمزه پرزهر چیقر چشم تنکخوسندن
کشور حسنك اژدر طوغار آهوسندن

(وله)

خطك نظر عاشقه البته کراندر قیلدن آغرای شوخ ترازوی محبت

نزهت

نامی اسماعیل‌در . استانبول شاعرلرندن ومدینهٔ مرقومه‌نك شهریلرندندر . کفتاره قدرتی وطرف موسیقیده خیلی دانش‌ومعرفتی واردر . بوکفتار انلرك دیرینه اشعارندندر :

ندیم تازه زبان

صدور ذیشانه هردم ندیم ومصاحب اولمغه شایان اولان اوذات سر آمدك نام انجدلری احمددر . جوهر کرانقدر وجود بیهودلری کان عرفان اولان مدینهٔ قسطنطنیه‌دن نمایان اولمشدر . اواخر سلطنت ابراهیم خان علیه‌الرحمة‌والغفرانده قاضیعسکر اولوب السنهٔ ناسده‌القابی ومدایحی وذات عالیجنابلرینه‌لایق اولان مصطفی افندینك نبیره‌سیدر. تحصیل معارف فراوان وتکمیل عوارف عرفان ایلیوب روح کلامدن ذوق تامی اولان شعرای بنامدندرکه کلشن اندیشه‌سنك هرورد مطراء بهمالی سیرتفرمای بلابل شاخسار خیال وحلاوت مقال قند مثالی مصر البلاغهٔ کامله رونق شکن گفتار ارباب سحر حلالدر برشاعر ماهر هرهنر مبادردرکه‌زبان ترکیده اشایه اغاز ایتسه‌ویسیٔ نازك زبانی زمانه‌یه انسی کبی وکدویه مخصوص اولان ادای دلپذیر ایله بزم انشای شعراده ترانه‌ساز شوق اولسه مانند عندلیب اول دوحهٔ کمالك سائر طیور موزون‌السجع بلیغ‌المقالك فرط لذت سماعدن دمبسته‌ولال ایدر ولسان عربیده حریربان نسج بلاغت اولدقجه روان صریریٔ مقامات حیرنك هربرقدمهٔ برفکرتنده واقف بی شعور وطرح انداز نظم اولدیغی ابیات متنبی نکاتك ادای اعجاز آفرینی روح خیامك خیمهٔ زرین طناب صبر وشکیبی رخ صرصر غبطه وحسددن پراضطراب ایدوب بحضور ایدر . فارسیده خود نمی کشیدهٔ کنکرهٔ شرف وشوکت واول وادیده دخی فارس فرسان مضمار فراست اولان طبع بلند پروازی سابق خیال صائب وعرفیٔ شیرازی وانشای طبع صافی

اول سرو باغ بهجتی هم سینه پوش ایدر
صهبای ناز وعشوه‌سی کلدکده چشمنه
مست مدام مجلس نخوت فروس ایدر

نحاتی

مترجم نامساز بوعالم مجازده زعمنجه برمقدار تحصیل فهمه اقتدار وعالم حقیقتده

(شعر)

حقا که فقیه مافقیه خوبست در علم بوی دو مسئله منسوبست
ازنحو چنانکه مسح زانو فرضست در فقه چنانکه مبتدا منصوبست

مضمونده ماصدق بربی عار اولدیغندن طائفهٔ نحاته نسبت اولنمقدن کندی کندینه بریقین کسب ایدوب کفتار نادر برابری اطوار خشونت پروری کبی قابل تعمیر اولمیان ادراك ناپاك پریشان تعبیرلرندن پر قباحت نافهم رورکار ایدی . کبار انامك مجلس لازم الاحتراملرینه پاداشاری اولان زمرهٔ ارباب هذیاندن شکاری ومکاری کبی هر بار ثقلت وکاه جینی بیتلر وکاه کیك داستانی کبی قصیدولر ایله زحمت ویرمکده ایدی . بوبر ایکی هذیان جملهٔ اطرومهٔ زبانندندر .

(قطعه)

بندن اول کلنلر هیچ مثالن کورمش
ایشته عصرك قومی جمله ایشته تاریخ کتاب
مقصدم برعرضحالدر بوقصیدهم برسبب
دهر الندن چوق شکایت ایلرم آچلدی باب

وآینهٔ ماضیدن صیقل مقایسهٔ حالهٔ صورت مضارعه ناظر اولوب صفت مشبهه‌لری مقصور اسم تفضیل سرادق استفهام استدره اولان مأنیات مضارعی دور بین دوشیشهٔ افعال ناقصهٔ درون بیهمتادن وافعال تامهٔ قاعدهٔ علو الهمة من الایمان ایله مشاهده ایتمکله حروف الایجاد تصدیق عین حروف الجر ایقان وتحقیق ایدینوب مرفوعات امور وفیر ومنصوبات اشیاء قلیل وکثیر بجمعهم فاعل مختارك ید قدرتنده مقهور اولدیغنه قسم ایدوب وعلائق دنیویهٔ درونی حروف مشبهة بالفعل کبی تحصیل علم اعلای حقیقت طلبنده اولدیغی سودای جر ورفع ایله وادیٔ اشتباهده نصب خیام وهم خیال وغرام ایتمکدن برشی منتج اولمدیغنی تصدیق بال ایلیوب قابن ربط مال وهمت والاسنه بو اضافتی همحال ایتمکله نون جمع وتنوین کبی ماسوایی بالکلیه اسقاط ایلیوب وهر ایشدن بالجمله فراغ وهفته کونلرنده بعض جوامع ومساجدده عباد اللهه محض خیر ونعمت اولان وعظ ونصیحت ایله اوقاتکذار ایکن سنه بیك یوز اون حدودنده رتبهٔ شهادته وصول واولدقلری خانه‌ده سیف غدر وحیفله مقتول اولمشدر. حتی اول اثناده بعض لوندانه نسج وپند ایتمك مترجم مرقومك عادت دیرینه‌سی اولدیغندن اول سفاکلردن بعضلری بو امر عظیمه اجترا ایتدیلر دیو شهرت بولمشدی . العلم عند الله . (تاریخ) شهیداً کتدی اسماعیل افندی — تاریخ رحلتلریدر . برمعمور ذات فضائل موفور ایدیلر . جهت علمیه‌سندن بشقه شعر وانشاده ازمایش طبعلری وارایدی . بوکفتار جملهٔ اثارندندر .

(رباعی)

تازه چمن که فیض بهار ایله جوش ایدر

مذكر ومثناى جمعندن بيان ووادئ عرفانده صدور ايلين فعل مصنوعه كيمسه برحرف اتمغه مبادر وعالم نعت ومدح ووصفنده متفق الكلمه اولوب بر بهانه بولمغه قادر اولهمدقلرى شهر بى بدل قسطنطنيهٔ عرفان محلدندر. امتثال اوامر واجتناب نواهيه عالم صغرندن برى انجذاب كليسى اولوب مصادر افعالى باجمله طريقت مستقيمه اوزره صادر اولان مشائخ كرامدندر . فى الاصل ديوان جليل العنوان عالم معادن صدور يافهٔ حكمت تحذير اولان تنبيه خطاب انداد دن ردع دنيا وتخصيص اخراه دلالت ايدر حرف تفسير اهتدا سمع قبولنه موصول ومنادای حرمكاه قرب دائرهٔ خير اولان ذات والا قدر مندوب سيرلرى اعراب لازم الكلام كبى اول فن ذيشان سر نهانك اصوات كناياتندن مفردات ومركباتنك مقتضياتى ايله عامل اولمغله باجمله متصرف جانب قبول اولوب اسماء العدد مهمات مراتب طريقدن حروف زياده ونقصانى قابل اولان ظروف الاعتقاد قلوبك تنازع واضمار كاه بسط وكاه ترخيمله مبتداى ظنونى اولوب اخبار ايتدكلرى سلوك افعالدن ره نامواب ومطرداد باب كمال ومفعول مالم يسم فاعله قبيلندن اولان حالارى قوت قدسيه سيله تميز واسماء ستهٔ معتلهٔ مضافهٔ مشهوره كبى خاتمه‌سى حرف واحدده قرار ايلين مضمرات فوأدك مجرورات نفس امارهسى اولان مضاف اليهك مستدعاسندن مبنى اولان بنلك دعواسنى وضع وضيعندن استثنا ايدوب حقيقتك مبناسى اولان طريقته هر عطف اسماء الاشارهٔ خيالى متعدى اولدقجه افعال واسماء افعال واسماء قلوبك مصحح ومعيارى ارلان شريعت مطهره ايله تأكيد افعال مقاربهٔ من الحق ايتمكى عادت ايلديكندن ظهورات كونيه‌نك نكره‌لرى الهام غيبيه ايله ساحهٔ كشفنده معرفه

داغ غمله حاصل اولان بويله اولور
ضعفله هلال اولمه ده درجسم نزار
مهپاره‌لره مائل اولان بويله اولور

(وله)

اشك ترايله قلبمی تنقیح ایده‌رم بن اغله‌مغی کولمکه ترجیح ایدرم
زاهد صقن آه ایتدیکمه طعن ایتمه بن ریمی هر وجهله تسبیح ایدرم

لطیفه — ایام گذشته‌سنده مترجم نازك تعبیر برنوجوان سروقامتك گمند زلف دام سوداسنده گرفتار اسیر اولدیغی دملر بارطاقتگذار عشوه ونازدن اسیر فراش اولوب دلخون وپستر درد ومحبته‌زار وزبون اولمغین بر قاعده خسته وزخم بی علاجله شکسته یاتورکن دلداده‌سی اولدیغی یار نازك ضمیر بونك خسته ودردناك اولدیغندن خبیر اولوب اول زار بیچاره‌یی عیادت وخسته لکن کورمکه کلوب زیارت ایلدکده دست سیمین اول دلشده‌نك سینهٔ غمگینه قویوب بیچاره‌نك حال وخاطرن سؤال ایلدکده یاتدیغی یردن دردمند بو حسبحال ایله بدأمقال ایلدیکی مترجم صاف بالك شایستهٔ مرحمت اولدیغنه استدلال اولنور .

(بیت)

صانمه رحمدن صونر دستن دل مجروحه
اول کمان ابرو جکرده تیرمژکانك آثار

نحوی

اسم شریف وعلم لطیفلری اسماعیل در . اهالیٔ معرفت اتصافنك

تابکی بیهوده کشت دشت محنت ایلیم
که بمکه منزل وکه در مدینه جا کنم
کی بود یارب که عزم یثرب و بطحا کنم
(وله)
ایدوب احسان وکرم قوللره مولای غنی
ایلدی عالمه رحمت سنی ای ماه منی
شاد قیل روز جزا لطف شفاعتله بنی
ای رسول قرشی شاهسوار مدنی
بلبل مکه و بطحا وسهیل یمنی
بو کفتار دخی مترجم مذکورك جملهٔ اثارندندر :
(غزل)
کیمسه‌نك سرمایهٔ آرامی غارت اولمسون
کیمسه‌لر اوارهٔ دشت ملامت اولمسون
بر سرامد دلربا کوردم دیدی کلزارده
کوردیکك ای بادصبح اول سرو قامت اولمسون
کاسه کاسه زهر غم نوش ایلدم عشقکله بن
دست جور کدن نلرچکدم شکایت اولمسون
غم یمه برکون ایررسك وصلمه دیرسك بکا
موعد وصلك صقن روز قیامت اولمسون
اول قدر آماده در چاك کریبان ایتمکه
چشم شوخندن نخیفی به اشارت اولمسون
(وله)
کور دردیمی کیم بیدل اولان بویله اولوز

پر اولدی شرحه وداغ فراقله پهلو
درونم ایتدی غم هجر دلربا مملو
بانت سعاد فقلبی الیوم متبول
(متیم اثر هالم یفد مکبول)

وقصیدهٔ مصریه‌یی دخی بوکونه تخمیس ایلمشدر :

(تخمیس قصیده)

الهی ایلیوب اشرف اوسید البشری
یکانه ایلدك اشراف ایچنده اول کهری
ظهوری جملهٔ عدنانه ویردی زیب وفری
یارب صل علی المختار من مصر
(والانبیاء وجمیع الرسل ماذکروا)

ومنلا جامی مرحومك اوچ عدد نعت مشهورن بو یله تخمیس ایلمشدر :

(تخمیس نعت شریف)

کوزمك حسرتله نوله روان اولسه یاشی
عاشقم اولشهه کیم یوقایکی عالمده اشی
ذاتیدر نور ملاحتله سعادت کنشی
لی حبیب عربی ومدنی وقرشی
که بود درد وغمش مایهٔ شادی وخوشی

(دیکر)

حسرت درکاه فخر عالم ایله دمبدم
دلده داغ اشتیاق ودیدهٔ کریانده نم

(تخمس قصیده)

با لله یا صاح قل باللطف والکرم
ما بال قلبك قد امس علی الالم
لاتکتم السر عن ذی العشق فی القدم
امن تذکر جیران بذی سلم
مزجت دمعاجری من مقلة بدم

وقصیدهٔ مرقومه‌یی زبان فارسی اوزره بویله تخمیس ایتمشدر:

(فارسی)

دلاچه شدکه همی دیده ام ترانغمی
همیشه کارتو اه وانین دمبدمی
چه حالتست وچه علت تراچنین المی
امن تذکر جیران بذی سلم
مزجت دمعاجری من مقلة بدم

وقصیدهٔ مرقومه‌یی لسان ترکی اوزره بوکونه تخمیس ایلمشدر :

(ترکی)

کوکل نه در بو یتیمانه آه دمبدمی
تفکر اوزره میسك یوخسه جانب حرمی
همیشه یاد ایدوب اول جایکاه محترمی
امن تذکر جیران بذی سلم
مزجت دمعاجری من مقلة بدم

باثت سعاد قصیده‌سنی بوکونه تخمیس ایلمشدر :

(تخمیس قصیده)

فغانکه ملك دله جیش حسرت ایتدی غلو ٤٢

ایاچیلك ایله دیار عجمه روان اولدقده خطهٔ رومدن دیار ایرانك معارف طالب اولان فرزندلرینه بر هدیه اولمق اوزره ذات ستوده عالیجنابلرن استصحاب واول سبب ایله ولایت عجمده قنی چوق مناقبی کشیدهٔ سرصفحهٔ زمان سابق اولمشدی . انلرك مشکل دیو عرض ایلدکلری ابیات فارسیه‌یی بی محابا حل وبیان ومقابله‌سنده نیجه ابیات فارسی وعربی وترکی ایراد ایلیوب اول زمرهٔ نادر برابری واله وحیران ایدردی. روان وتبریز ونخجوان وقزوین وکاشان واصفهان شعراسی واول قومك علماسیله نیجه مشاعره ومباحثه‌سی واقع اولوب سرجملهٔ پسند وتحسین علی مایلیق وذات والالری برمجموعهٔ روزکار اولدیغین تصدیق ایلمشلردی. بوندن ماعدا دیار انکروسه ایاچیلك ایله کیدن ابراهیم اغا ایله سنه بیك یوز اوتوز برتاریخنده روبراه اولوب اول مملکتده دخی مات نصارانك بطاریقه واخباری ایله هزار مقاوله وبحث ومجادله ایلیوب جمله‌سن الزام ایلمشدر. ذاتی معمور وکامله مشهور بروجود معارف موفوردر . عاشقانه کفتاری واستادانه اشعاری واردر. زمانینده نیجه آثاره موفق اولان سخن سازلردن ووادیٔ معارفده کعبی عالی اولان بلند پروازلردن نعوت نبویه‌یی حاوی (حلیة الانوار) اسمیله مسما برتألیف جلیل ومولد ومعراج وهجرتی مبین براثر جمیلی ومثنویٔ شریفی مظوم ترجمه وقصیدهٔ برئه‌یی السنهٔ ثلثه‌ده تخمیس وبانت سعاد قصیده‌سن وجامینك اوچ عدد نعت مشهورن بوکونه تخمیس ایلدیکندن ماعدا نیجه آثاری ولغز وقصائدندن ومفردات ورباعیات وغزلیات ومقطعاتدن بیحد کفتاری وار در . هربرندن برر نمونهٔ پاکیزه تعبیر تشرف ایچون بسط وتحریر اولندی. مترجم مذکورك قصیدهٔ برئه‌یه ایلدکلری تخمیسدر.

(وله)

خندهٔ نازی دخی عاشقه اول غنجه فمك

ره آسانی کوسترردی دیار عدمك

دولت علیه‌ده حکیم باشی اولوب معروف انام اولان نوح افندی مرحومك مخدومی علی بکك محمود نامنه برفرزند نجیبلری عالم دنیایه وضع قدم ایلدکده مترجم مذکور بوتاریخ زیبایی دیمشلر ایدی :

(تاریخ)

میر محمود ایره اقبالله عمر نوحه

وکباردن دخی برذات عالیشانك بر مخدوملری وجوده کلدکده بوتاریخ رعنایی دیمشلر ایدی :

نه دیسم اول مه‌نو مولودینه تاریخن

دیر ایکن طوغدی دل زاره نجیبا خورشید

تحیفی

اول بلند پرواز اوج عرفانك نام نامیلری سلیمان اولوب هلال وجود سپهر کمالری افق السعادهٔ شهر قسطنطنیه‌دن نمایان اولمشدر. کنجینهٔ فضل وعرفان ودفینهٔ مالزمهٔ هرعارف اولان ذات ستوده صفاتلری بروجود نایاب وبی نظیر برشاعر ماهر موفق تعبیردر. درکاه عالی دام محفوفا بالمعالی یکیچریان اوجاغنك خلفاسندن اولوب وجود بهمتای افتخاره سزا وذات بی‌اقرانله سرمعارف شناسانله اشیان ایتمکه شایان اولدیغندن ابو قاوق محمد پاشا مرحوم سنه بیك یوز تاریخده

نجیب دیکر

نامی محمد واداب عرفان ایله اقراننده سر آمد اولان فن خط ثلثده شهرهٔ جهان نادرهٔ دوران صو یولجی زاده مصطفی افندی مرحومك حفید سعیدی برذات امجددرکه شهر قسطنطنیه‌نك ارباب عرفانی میانه‌سنده انلر دخی جدامجدلری کبی حسن خطده مشار بالبنان وسائر ارباب اداب معارفده پسندیدهٔ هنر وران اولمشلردر. زمرهٔ ارباب استحقاقك حصهٔ شایعه‌سی اولان برملازمتله اکرام اولنوب قرق اقچه مدرسه‌دن منفصل اولدقدن صکره مصر قلمنده برقاچ منصبه قاضی اولمشلردر. اوصاف شریفه‌لری هرنه رتبه‌ده تکثیر ومدایح وثنالری نقدر تسطیر وتحریر اولنسه اول مرتبه اعتنایه شایان برذات نجیب نازك زباندر. مرتب دیوان بلاغت عنوانی اولوب نازك ودلارا اولان ارباب فطانت وذکادندر. بوکفتارجملهٔ آثارندندر:

(غزل)

مثال آینه مهر ایله روبرو کوردك
هزار وجهله اول ماهی خوبرو کوردك

عجبمی شارح دیباجهٔ وصال اولسون
کتاب وصف خط یاری موبمو کوردك

ضمیرمزده اولان عقده‌یه اشارت ایمش
افندی پیچش زلفنده نقش هو کوردك

(بیت)

کمان جوری چکامز کریش کچنمه نجیب
چویتر طوغریلق ایتسك ینه هوایه کیدر

(وله)

وشك آور مهر اولدی سرسینه‌ده داغك
كتدكجه كوزللنمه‌ده ای ماه چراغك
اوپدكجه اولور شرمله كلرخلری پرتاب
هپ میوه‌لری بویله پر آتشمی بوباغك
نه ساغره باقدك نه نجیب دل زاره
قربانك اولام سویله ندر بویله فراغك

(وله)

ایا اولورمی میوهٔ وصلی اومهوشك یوخسه‌جهانده‌اولمیه‌جق‌ارزومیدر

(وله)

همسنك اولورمی لبلری یاقوت خشكله
قیمت برابر اولسه‌ده لذت زیاده‌در

لطیفه — احبابدن بر مرد شیرینكار مترجم معارف اقتدارك روزنامچهٔ حالن یاد وتذكار وبویت مستحسن الاستماعك قرائت اولندیغك استماع ایدنجه درحال اول مجلسده تحریك سلسلهٔ سؤال ایدوب ایا بویت مترجم مذكورك عارضهٔ جنونی حالنده سویلدیكی اشعاردنمیدر یوخسه اوائل حالنده سویلدیكی كفتاردنمیدر دیدكده حضار مجلسدن بر سخنساز انلرك بوكفتاری حالت آمیز وشعورنده اولان اشعاردندر وبویله اولدیغنه اشتباه یوقدر انجق سزك بوكلامكز بزی شبهه‌یه الجا ایلدی دیو مقابله‌یه اغاز ایلدیكی غایت موقعنده اولان لطایفدن ایدی .

عنوانیله شهیر برشاعر سخن ساز نازك تعبیردر . ادرنه مدرسین کرامندن اولمغله امنیه مدرسی اولمشکن فرط ذکاسی سبیله بیك یوز التی ذی‌القعده‌سنده کندینه سودا عارض اولوب کتب نفیسه‌یی بهای کرانه الوب هامشلرینه نیچه خاطیات تحریر وکلامنده هزاران الفاظ ناشایانله مقصودن تعبیر واسبنه دستار مطلادن حل پوشیده وخانه‌سنك نردبانینه سایه چوقه‌لر فرشیده ایتدیروب بونك امثالی حرکتله مالن تلف واضاعت ایلیوب حاصلی بیچاره‌نك باشنده قواقیلی اسمکله کندویه قواق قضاسی معیشت اولنوب مدرسه‌سی آخره‌توجیه اولنمغله بوحال اوزره سبحه شمار ایام ولیال ایکن بیك یوزاون اوچ خلالنده انتقال ایلدی . نازك طبع اولان ظرفادن ومعدود اولان شعرادن ایدی . بوکفتار جملهٔ اثارندندر :

(غزل)

نه بویکانه نکه کرمیٔ صحبت بومیدر
سویله قربانك اولهم غایت الفت بومیدر
واروب اغیارایله شب‌تابسحر نوش‌ایده‌سن
خاطر عاشق محزونه رعایت بومیدر
یوز چویردك سر کویکده برآه ایتمك ایله
همان ای شوخ جفا پیشه قباحت بومیدر
سیر ایدن دیر رخ کلکونکی تاب ملدن
نوشکفته کل خودروی ملاحت بومیدر
اولمدی برنکه لطفکه شایان نجیب
سنده انصاف ایده ای شوخ مروت بومیدر

نمایان اولمشلردر . شعرانی زاده دیمکله شهیر برمرد پاکیزه تعبیردر . صدر صدور علماء کرام عمدهٔ فضلاء اولوالاحترام ملك خصاتلرك بلندی فضیاتلو دیانتلو میرزا زاده شیخ محمد افندی حضرتلرینك بیك یوز یکرمی بش تاریخنده اناطولی قاضیعسکرلکی تشریفاتندن ملازم قرق اچه مدرسه‌دن منفصل اولدقدن‌صوکره طریق تدریسه عازم اولوب حالا طریق علیه‌نك اولین قدمهٔ رتبهٔ دخولی اولان مدارس خارج طیب‌الوصولدن بر مدرسهٔ عال‌العاله آغوشکشای اقبال در . حقا که ذهن نقادی پراستعداد برذات خجسته سماتدر . بوکفتار نقدالوقت خاطرلری اولان اشعاردندرکه بومجلهٔ جلیله‌یه تسطیر ایچون ارسال عبد فقیر ایتمشلر ایدی .

(رباعی)

فصل کلدر ایدهلم یار ایله عیش کلشن
عیش وعشرتله اولور شمع درونم روشن
خاطرم بلبل وکل صحبتن ایلرسه طلب
صبحدم یار ایله انجق ایدهلم کلشن شن

(وله)

صیرفی اولسه نوله نقد دل خونابه
ذهن نقاد ایله هرنکته‌یه ناقد ناقد

نجیب

دارالنصر والمیمنه شهر ادرنه‌نك ظرفاسندن داماد زاده محمدافندی

کلشن کوینده یارك کوش ایدنلر ناله‌می
نادیا خوشلهجه بربلبل دیمز ده یانه دیر

ناقد

نامی ابراهیم‌در . یکیشر فناردن ظاهر واشکار اولوب تحصیل عرفان مقبول انصناعه ودست رسیدهٔ بضاعه‌دن صکره قرق اقچه مدرسه‌دن منفصل ایدیلر . شعرای عصردن صاحب طبیعت پرمعرفت برذات نازك تعبیردر . بوکفتار جملهٔ اثارندندر :

(غزل)

امید وصله میقات فلك اولمش دونر ساعت
مکر کیم سبعهٔ سیاره‌دن آلمش اثر ساعت
معادل‌چرخ کردونه چوربع جیب‌اسطرلاب
مسلسل دور دائم‌دمبدم شام وسحر ساعت
عجب رند وقلندر مشرب وسیاح عالمدر
ایدرکه شرقه کاهی جانب غربه سفر ساعت
کورنجه هجر فرقت پشتهٔ ریك روان اولمش
اولوب بوتنکنای شیشه‌ده زیروزبر ساعت
نه‌زیبا پیشه پرور اولدی ناقد دور حسننده
موقتدر زمان وصلته هرآن وهرساعت

ناقد دیکر

نامی واسم کرامیلری عبدالله اولوب کان عرفان‌مدینهٔ قسطنطنیه‌دن

(وله)

بر كون نهال خشك امل يارور اولور
بر وفق كام ايشلريمز هپ بتر اولور

نادى

نام سر آمدلرى احمد در . اناطوليده قسطمونى حواليسندن اولوب تحصيل دستمايهٔ عرفان ودار الملك قسطنطنيه يه عطف عنان ايدوب سريع القلم وخوش رقم اولمغله بعض امرانك كتابتنده اوله رق سلطان مصطفى خان ثانى عليه الرحمة والغفران عصر شريفلرينك وزراء كرامندن عربه جى على پاشانك تذكره جيلك شرفيله متشرف اولوب بعده شام دفترداري بعده مصر قاهره ده نجه روزكار برقاچ والى يه ديوان افنديلكى ايله ارام وقرار ايلدكدن صكره شوكتلو مهابتلو پادشاه عالمپناه ايدالله بالعز والجاه سلطان ابن السلطان السلطان الغازى احمد خان ابن السلطان الغازى محمد خان حضرتلرينك زمان سعادتلرنده بيك يوز يكرمى يدى تاريخنده ركاب همايونلرنده باش تذكره جيلك شرفيله متشرف بعده بصره واليسنه كتخدا اولدى اول بلده ده ايكن بيك يوز اوتوز برسنه سنده انتقال ودار فنادن دار بقايه ارتحال ايلدى . شعراى روزكاردن برمرد معارف اقتدار ايدى . بوكفتار جملهٔ اثارندندر :

(قطعه)

لعلكه ارباب حمكت مل ديمز ده يانه دير
كاكل مشكينه سنبل ديمز ده يانه دير

انوار مغفرت ایله روی سیاهمز
برلمعه ویر درونه که انوار عشقدن
خاك سیاهی زر ایده فیض نکاهمز
اکاه سرذات وصفانك اولوب کوکل
کلشنسرای وحدت اوله جلوه کاهمز
یارب بحق روضهٔ پرنور احمدی
ایتمه صریم جرم وخطاپوده کاهمز
یارب پویه کرد فضای هوا اولوب
همقدر نخل خبث اوله ناخاك راهمز
یارب شهیدعشقك اولوب زیب وتراولان
برسنبل ترین اولسه کمتر کیاهمز
نائل رجایی بزدر مولایه ایدرز
یوقدر حصول کامزه اشتباهمز

(وله)

یول صاپمزسه نوله راه وفایه کیج کیدوب
سمت جودی اول سروقد طوغریسی اعلابیلور

(وله)

فلك دیر ایدی ایدم مبتلا جفایه سنی
اودرکه ایلدی عاشق اول بیوفایه بنی

(وله)

زخم ابتلای خار فراقی اولوب کلك
طوتدی فغانی کلشنی بچاره بلبلك

وكلم حضرتلرى ياد اولندقجه برقاعده حال غلبه ايليوب البته بكا واظهار شوق ايدردى . وهر بار كندى كفتارندن

(نظم)

دل غم الفتم يارب شاد ايت در كنجينهٔ لطفك كشاد ايت

ترانه‌سيله دركه قاضى الحاجانه شب وروز دعا ايدردى . قتى‌چوق اثارى وقصايد وغزلياتدن نيجه كفتارى وارايدى. حتى بعض احبابله ديوان ترتيب ايتمكه شروع ايتمش ايدك . كمال ادب وهضم نفسندن ناشى بنم ديوان اولمغه سزا نه اشعارم واردر ديو منت ورجا ايدوب ساده مجموعه‌لرده كتابت اولنمسنى استدعا ايدردى . وبغير الترتيب حال پريشانى كبى تحرير ايتمكله اكتفا ايتمشدى . اثناى انتقالنده دخى بوفقير راقم الحروف بلدهٔ طرابزونده مهاجرت ضروريه‌مز حسبيله اوقاتكذار بولنوب كندينك دخى يانده معارف اشنا برادمى بولنمامق ايله مجموعه وكتابلرى بالكليه ضايع وپريشان اولوب كندى خطيله اثرى ثبت وتحرير اولنان مجموعه‌سنه دست رسيده بولمغه امكان اولميوب انجق اولندن بزلرده بولنان ابيات واشعارندن برايكى كفتارى تسطير وبومجلهٔ جليله‌يه انجق برقاچ اثرى تحرير ايله اكتفا اولندى .

(مناجات)

اميد عفوك اولسه يارب پناهمز
ايتمزدى سود جرمه ندامتله آهمز
يارب آب رحمتله ايله شست وشو
چرك پلاسپارهٔ جرم وكناهمز
يارب ايله رشك صباح شب قدر

اعتذار ايله پلنك آسانشين اولوب جاى و آرامكاهى اولان خانه‌سن دخى بيع من يزيد ايليوب مال وملكندن دور وبالكليه اولكى ذوق وشوقندن مهجور اولوب بوحال اوزره بيك يوز اون بش تاريخنه‌دك ابتدا خارجله اولدقلرى مدرسه ده مكث وارام بعده سنهٔ مرقومه‌ده بر مقدار عالم فناده بختِ وهر طالعى كشاده اولوب حركت خارجله فنايى مدرسه‌سنه قيام ايدوب يوز اون يدى شعبانده ابتدا داخل‌له نشانجى پاشاى جديده ويوز اون طقوز صفرنده حركت داخل ايله نشانجى پاشاى عتيقه ويوز يكرمى بر رجبنده موصلهٔ صخنله حاجى حسن مدرسه‌سنه و يوز يكرمى درت رجبنده مدارس صحن ثمانيه‌دن برينه ويوز يكرمى بش ربيع الاولنده ابتدا التمشلى ايله ابو الفضل محمود افندى مدرسه‌سنه وبيك يوز يكرمى يدى محرمنده حركت التمشلى ايله محمداغامدرسه‌سنه كلوب برمقدار نظام حال بولمشكن دردمندنائل امال اوله‌ميوب قسطنطنيه ده بيك يوز يكرمى سكز جمادى الاخره‌سنده دار بقايه انتقال ايلدى . مترجم نازك تعبير شب وروز بريرده نسيم الفت اولديغمز يارادن اولوب بى نظير ونادر ومرام اوزره انشايه قادر مجلسى مذاق اوزره بر شاعر ماهر اولوب عالم دنيادن بويله نامرام كيتمسى تأسفله ياد اولنه‌جق وجودلردن برذات پاك نهادايدى . او اخر عمرنده يكرمى سنه دن متجاوز بالكليه تائب وطاهر اولوب ايام كذشته سنه دائما ملول ودلائل الخيرات وصلوات شريفه و يوميه قنى چوق اوراد واذكاره مشغول ايدى . روز جزا ياد اولندقجه دوچشمندن بلا بارانى كبى اشك روانن سيلاب ايليوب فريادايدردى . ونام پاك صاحب رسالتپناه صلى الله تعالى عليه وسلم بعدد من سكت

رؤسله بر وقت دخی دوکیلوب صاچیلوب بر معلا تهنیه وبراز زمانده بوعنوان ایله اوقاتکذار اولوب اظهار تکلف وفیره وبورفتارك ضمننده مبتلای دیون کثیره اولمق اثناسنده بلای احتیاجدن ناشی بوستانجیلر اوجاغندن درت کیسه قدر آقچه مرابحه ایله استقراض ایتمکین کون بکون عرصهٔ تدبیرینه غرس ایتدیکی نخل پرربالب وجوده نهال بید کبی نشوونما بوله‌رق نمای اصان سابق وتجدید تمسك ایتدکجه فرعی اصلنه لاحق اولوب دولت حضوری متبدل انواع فتور اولمغله شمع انجمنندن صبح رسید اولمش پروانه‌لر کبی یاران صفا پراکنده وپریشان بیچاره بوکلخان اضطرابده اتش افکاره سوزان اولوب مدرسه‌سی دخی فیض الله افندینك اول عصرده شیخ الاسلام بولنوب اکثر مدرسین بولندقلری رتبه‌ده نیچه سنین وسال حرکت ایتاملریله هربری پریشان حال اولدقلری وقتلره مصادف ایلدیکندن بو بیچاره دخی خارج مدرسه‌سنده طقوز سنه قدر مکث ایتمسیله حالی دیکر کون وپرملال وداینلری دخی بونك بردخی خاك مذلتدن رفع اولمسی امر محالدر دیوب اول اثناده بعض تحریك وداینلرینك اتشلرینی اشعال والنده‌کی خانه‌یی بیع ایدوب سز اچه‌کزی ویرمامك روامیدر دیو برالای سنکدللر قیل وقال ایتملریله کلاب کبی بیچاره‌یه داینلر هجوم ویوزینه قارشو هرزه وشتوم ایتدکلری کبی بواتش ایله دردمندك خانه‌سن بیعه عرض ایتمکه موم اولمغله النده بولنان شیلری بالجمله فروخت ایدوب قپان قپانه بربازارهزار دلال قوریلوب

(نظم)

نه خانه قالدی نه‌اشیا النده ناکامك قپان قپانه نه‌بویله کورلدی بر بازار

وفقنجه خانه‌سن النده تبعید وهنکام طفولیتنده برو هزار

سیم وزر خرجه سورلمکله حساب وکتاب دل عاشق کبی خراب اولدی . مزبورلر مخدوم مرقومه پند ونصحه آغاز وینه جرم نا کرده سن کندینه بولوب شیخانه هربری براز مقدمهٔ منصوبه یه اغاز ایلیوب آه چلبم نیله یه لم دست دریا نوالك سخاده قلزمدن برتر وکف کشادك عطاده کان کنجینه لرله برابر ایدی . دریا سیرلرنده سیم وزرك صولر کبی خرج وصرف ایتمه دیدکجه دریای غضبك جوشا جوش ارلوب بزی اصفا ایتمدك وتخم هرحصاد مرادات متنوعه اولان نقره لری دشت بی دهشت آرزولره صاچوب ره کوش پنده کیتمدك کل امدی شمدن صکره بزلری برآز کوش ایله برای صواب ایده لم شونده عقلادن برقاچ مرد کزیده کارز هربریمز فکر ایدوب برصورت حسن انتخاب ایده لم براز بساط بی فائده دن وبرمقدار سزه لازم اولمدق کتب زائده دن نقد وقت ایدوب دوسته ودشمنه قارشی جلادت ایلیوب برعلاج وبوتدبیر ایله دفع ضرورت احتیاج ایلیه لم دیو برقت دخی صورت حقدن کورینوب کارلرینه رواج ویردکلرندن صکره بوبویله اولمزسن انطاقیه لی افندی مرحوم کبی بتون ارکان دولته معلوم برذاتك مخدومیسك سن بوطریق علمایه دخول ایتمك نه سزادر برمدرسهٔ خارجه دست رسیده اولمق یولنه کیتمك نه روادر کل شیخ الاسلام جابنه مراجعت ایده لم وبر مدرس اولمغه همت ایده لم دیوب سنه بیك یوز التی تاریخنك جمادی الاولیسنك ایجده صادق افندی مرحومك فتواسنك دفعهٔ اولیسنده دولت علیه ادرنه ده اولمق حسبیله دائرهٔ ولی النعمی یه هدیه لر وبقیه قالان پارچه لر ایله نجه تحف کوندروب اطرافه مراجعت وکندویه برعرضحال ایله عرض حاجت ایتمکله سنهٔ مرقومه رجبنده ابتدا خارجله شریفه خاتون مدرسه سنه اولوب وصول

زف مفتون مشکبوی اولدیغی مسکی امیرك اوصاف سنبل کیسوسیله شام دل وجان سرمشتاق لبریز مالا مال اولدیغی محللر وطاس کردون آوازهٔ مدایح استحسان نغمات صدای کوچك مؤذن ایله ولوله انداز ثنا وستایش اولوب هرکس اول بلبل باغ ترنمك دائرهٔ حجتنه آغوش کشای اقبال اولدوغی دملر (ع) کاه کاغدخانه کاهی ایدملم عزم حصار » ترانه‌سیله بچاره‌یه صد هزار دال قاوقلر هرکنج وهرکوشه‌دن ظاهر و آشکار اولوب مرأت نصیحتدن اظهار روی حقیقت ایدرك (ع)عالم اکادکمزکه جفاسن چکه ادم » شیوه‌لرندن برقع کشای دخول اوله‌رق که نصح که اغوا ایله ابلیس کبی مفاصل وعروقنه حلول ایدوب کاه زورق سبکپایله سیر دریایه جر ایدوب اجرای هزار دام تزویروکاه پدر مانده اولان خانه‌لرنده یاران صفا ایله تکلیفلیجه ضیافتلر تدبیر ایدرك بروبحرده دردمنده نیجه مصرفلر پیدا وکاه زرین نخودلر ایله پلاولره نیجه تخم فساد زرع وفشان کاه نقره‌سین صولر کبی دریاسیرلرینك شبکهٔ مکروحیله‌سنه جریان ایتدیروب فسقیهٔ قصر اسایشنه خدمهٔ نهانی کیکلرندن اسالهٔ میاه تیزاب کذابی وکه صنعت جرعلقه ایله کنج دامن خرقهٔ عبای خیالدن وضع دولاب خرابی ایتملریله :

(بیت)

خرجه‌سوروب حاصلی اول ساده‌یی الده اولان سیم وزرین آلدیلر

منطوقنجه اول حیله کرلر کویا میراثنده مشترکلر کبی زر وسیمن های وهوی ایله اکل وبلع ایدوب تمام ایتدکلری کبی اوج نصح وپنده پرواز ایدوب برتدبیر دیکره دخی اغاز ایتدیلرکه چونکه بواسلوب اوزره حرکتدن ناشی کیسه‌لر تهی اولمغله مصرف کاتبلرینه جواب

غمزة تيغن چكمسون بن زاره الله عشقنه
بن خريدار وصالى اولدوغم بيك جانله
عرض ايدك يوق طاقتم كفتاره الله عشقنه
نازنينم چشم بددن دور طوتمه طلعتك
پرده ايله زلفكى رخساره الله عشقنه

نائل انطاقى زاده

اول سيد صحيح النسب اول مخدوم جليل الحسبك نام نامى واسم كراميلرى عبدالله اولوب دولت عليهٔ عثمانيه‌ده استانبولدن معزولاً وداع عالم فانى ايلين علماى كرامك فضيلتمندى انطاقيه‌لى مصطفى افندى مرحومك مخدوم ارجمندى اولوب پدر محترملرينك زمان حياتنده مخاديم كرامه مختص اولان اكرام عجالة الوقت توقير اولان ملازمتله اكرام اولندقدن صكره والد ماجدلرى روضهٔ رضوانه روان اولوب وچوق زمان مرور ايتدين والدهٔ محترمه‌لرى فخر المخدرات شريفه خاتون دخى بوشرف مجازى اولان آرامكاه فنادن دارالخلده عبور ايتمكله والدينندن مترجم مذكوره بر خيليجه ميراث ظهور ايليوب مخدوم مرقوم دخى :

(بيت)

نه بيلسون اويله قالور ظن ايدوب بيچاره دورانى
صو يرينه همان خرج ايتدى دستنده اولان كانى

مصداقنجه تازه‌لك سرده بلاى وارون سرمايه الده حددن افرون عالم

(بيت)

كلر خم سيرنكاه رخ الك كيمدر غنجه چين چمنستان جمالك كيمدر

نائب

نامى محمددر . مدينهٔ قسطنطنيه‌دن نمايان اولمشلردر . فى الاصل پدرلرى مدينهٔ مرقومه‌ده قوغه‌جى دده جامعى مؤذنى اولمغله مؤذن زاده عنوانيله شهير اولمشدى . مخلص مرقومى تخلصه سبب اولدر كه عصر سلطان مصطفى خان ثانى عليه‌الرحمة والغفرانده شيخ الاسلام اولان السيد فيض الله افنديك مخدوملرى السيد مصطفى افندى آستانه‌سنه انتساب ايدوب و آنلر مكهٔ مكرمه قاضيسى اولدقده يابانلرى خدمتيله شرفياب اولمغله مخدوم مرقومه بعض غزللرنده تذييل ايدوب خاكپالرينه عرض ايلدكده مخلص مرقومله عرض انهـا ايلديكندن مخلص مزبور كنديلره اول آستانه‌دن يادكار قالوب آنكله شهرتشعار اولمشلر ايدى . بعد الملازمه مدرس اولوب داخلدن طرابلس شام بعده لفقوشه‌قاضيسى اولوب اول بلده‌ده حاكم ايكن بيك يوز يكرمى سكز خلالنده انتقال ايلدى . غايت خوشنويس كتابتى چوق بر مرد كزين ايدى . مبتلاى صم اولمغله صحبت مجلسدن محروم اولوب اوقاتنى كتابتله كذران ايدردى . اشعارى اكرچه او يله پك بالا دكلدر فاما ينه مزه دن خالى دكلدر . بوكفتار جملهٔ آثارندندر :

(غزل)

سويلك اول عاشق كش خونخواره الله عشقنه

پرشهرتدن اولوب سفید رخسار بزمکاه معارف اولان اکاه وعارفلرك میانه‌سنده قره ناظم محمد افندی دیو شهرت شعار برمرد معارف اقتدار ایدی. دل فارغ آزاده‌سی پاکشیده هرامید دل وجان وساحهٔ عالمده قید نظام تجملدن باالجمله برچیده دامان اولوب جل همتی واقصای غیرتی تطهیر اوساخ باطنه اولمغله پلاس پارهٔ لباس ظاهرین چرك صوریدن شست وشویه بذل اوقات بهترین ایله اشغال عمر نازنین ایتیوب ثیابی دیر ترجه غسل وتطهیر ایلدیکندن پاك طینتان میانه‌سنده کیرلی ناظم دیو شهیر ایدیلر. شیخ الاسلام ابو سعید زاده فیض‌اه افندیدن شرف ملازمتله وصول و قرق اقچه مدرسه‌دن معزول اولدقدن صکره برطریقه‌سلوك ایتیوب کنجینهٔ معارفدن خرج وصرف ایتمکی معتاد وکبار انامك عنایت وکرملرندن امداد وصرف ایراد ایدوب اول حال اوزره اوقاتکذار ایدی. بعده اقلیم قریم خانی سلیم کرای خانك مدینهٔ قسطنطیه‌ده چتاجه قربنده اولان چفتلکنده اکلندیکی محللر مترجم مذکوری خان جلیل الشان مرقومه بعض ندمان مدح وياد ومعرفت وصحبت آرالغندن بعض مرتبه‌لرن ایراد ایلدکلرندن اولادلرینه خواجه اولمواوزره مرقومی یانه دعوت ایلیوب برمدت یانلرندهٔ اقامت وخوشحال روزکار وبو حال اوزره اوقاتکذار ایکن سیك یوز اون التی سنه‌سی خلالنده دار بقایه ارتحال ایلدی. مرتب دیوانی ومیان شعراده خیلی نم وشانی وار ایدی. بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

(بیت)

صائمه کیم عاشق صفای عیددن نومید اولور

اکه هرچین جبینی برهلال عید اولور

(ابيات)

مى نشـاط ايله ايام صـدر عاليده
پراولدى شمدى كوكل همچو ساغر خورشيد
نه ميدر اول مى شـوق افكن زلال كرم
كه ذره نشئه‌سى جانه ويرر حيـات جديد
نه نشئه بردمى صد سال فروق بزم جمك
اولور معـادل هم فيض نشـئهٔ جاويد

ناظم

دولت عليه‌ده سابقاً يكيچرى افنديسى اولان يكى باغچه‌لى اوردك اسماعيل افنديك بيضـهٔ نسلندن حاصل اوله برفرخ نارك رفتـار ويكيچرى اوجاغنده مصطفى افندى ديمكله قرين اشـتهار ايدى . قلم مزبوره باش خليفه و بعده يكيچرى افنديسى اولوب بيك يوز التى محرمنده فوت اولدى. بوكفتار جملهٔ آثارندندر :

(نظم)

فرق اولنمز شعلهٔ آهم كيجه مهتابدن
نيله‌يم خورشيد رخشانم كوزاچمز حوابدن
ياد لعل دلربادر باعث كيفيتم
ناظما يوخسه ندر حاصل شراب نابدن

ناظم ديكر

اهالئ نازك طبيعتلرى قرين نظافت ولطافت اولان شهر قسطنطنيهٔ

بحر جودی تموج ایتدکده ساحل طبعمه کتوردی لآل
فیض لطف وجود مطلقدن چهره پرداز اولور همیشه مقال
جلوه کردر درون سینمده . شاهد معنی افتاب مثال

ناجیٔ دیکر

نامی مصطفی‌در. جوهر وجودی معارفه کان اولان قسطنطنیه شهرندن نمایان وتحصیل دستایه وعرفاندن صکره ملازم وطریق قضایه عازم وجازم اولمشدر. خوش نویس اولمغله قتی چوق کتابتی ووادیٔ صحبت والفته برخیلی شهرتی اولوب عصرك شعراسندن ووقتك ظرفاسندن ایدی. بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

(غزل)

دوحرف ایسه‌ینه‌معنیٔ هاوهوبردر باقیلسه منظرا نورده‌چشم‌هوبردر
طریق کعبه‌ده‌مقصوداکرچه‌بجددر روندکان محبتده جستجو بردر
یم اشنای حقیقت شناسه ظاهردر کورنسه بیعدداموج نوله‌جو بردر

نادر

شعرای عصرمزدن نادرالوجود بر ذات بهبود اولوب کلامی پاك ذهنی چالاك برمرد خجسته ادراکدر بوچند ابیات پرنکات آصف عصر بالامام وزیر اعظم عالی مقام دولتلو سعادتلو داماد شهنشاهی ابراهیم پاشا حضرتلرینك حضور عالیلرینه عرض وانها ایلدیکی قصیدهٔ غراسندندر :

(رباعی)

نه خوشدر عارض دلبرده زلف عنبر بو
بخور مریم اولورسه عجبمیدر کیسو
رخنده خال سیه داغ لاله‌در کویا
یا نافه‌درکه براقمش اوکاشنه آهو

ناجی دده

قونیه دیارنده متولد اولان شیخ احمد بن حضردرکه تحصیل دستمایهٔ عرفاندن صوکره بلدهٔ قسطنطنیه‌یه هجرت ایلیوب اول عصرده غلطه مولویخانه‌سنده شیخ اولان آدم‌دده افندیدن انابت ایدوب بیك التمش اوچ تاریخنده شیخ مرقوم حج شریفه عزیمت ایلدکده مرقومله بیله رفاقت ایلیوب بعده اداء حج شریفدن صوکره مصر قاهره‌یه کلدکلرنده ادم‌افندی انتقال ایلیوب بونلر جانب استانبوله رجعت ایدوب شیخ مسبوق‌الذکر مرحومك یرینه استانهٔ غلطه‌ده شیخ اولان عرضی دده مرحومك خدمتلرنده اولوب بیك یتمش برسنه‌سی خلالنده بشکطاشده واقع مولویخانه‌یه شیخ اولوب طقسان برسنه‌سی خلالنده یکی قپو مولویخانه‌سنه شیخ اولوب بیك یوز یکرمی اوچ تاریخنده فوت اولوب زاویهٔ مرقومه‌نك ساحه‌سنده دفن اولندیلر. طبعی پاك برشیخ خجسته ادراك ایدی. بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

(نظم)

بارك الله خدای جل جلال ویردی بوبنده‌سنه عقل وکمال

(غزل)

مبتلاسی اولدیغم دلبر بیلور بیلمز لور
سر گذشت مهری دل از بر بیلور بیلمز لنور

پای بوسیله شرفیاب اولدیغمدن ذوق ایدر
نکته‌لرله شیوه‌لر ایلر بیلور بیلمز لنور

کندی چوق جور ایتدیکندن غیری اونحل جفا
طعن اغیاری دخی اکثر بیلور بیلمز لنور

یالکز چشمم دکل صهبا وساقی جام لعل
لبلرك رنکی می احمر بیلور بیلمز لنور

اکلامزسك نغمهٔ ذوق مي سن زاهدا
مست ایکن نایی انی اکلر بیلور بیلمز لنور

ناطق

نامی محمددر. محمیهٔ ادرنه‌دن قرین اشتهار اولان ارباب طبعلردندر. عصر سلطان مصطفی خان ثانیده یکیچری آغاسی اولان دوغراماجی اغا مرحومك استانه‌لرنده تربیت کرده واغای مرقومه خدمتی سبق ایتمکین اغر وظیفه ایله متقاعد اولوب صراف سخن بریادکار اولوب صوکره‌لرنده عطارلقله صرافلق صنعتن بیشه وکار واخر عمرنده کفاف نفسی آنکله اوقاتکذار اولور ایدی . سنه بیك یوز یکرمی طقوز تاریخنده انتقال ودار فنادن داربقایه کذار ایلدی . بوکفتار جملهٔ اثارندندر :

ایلدی . بعده عزیز مرقومك یرینه شیخ اولمشلر ایدی . حقا که اول کروه پر فتوحده شیخ دیمکه لایق هم شیخ هم درویش هم صادق خلوق وپر معارف ملك صفات بر ذات اکاه وعارف اولوب عالم دنیاده زیرسم پای رفارنده برمور دکل مار دخی دلکیر وید ولساننندن افراد آفریده‌دن برفرد رنجیده ضمیر اولیوب مجلس شریفلریله هرمشرف اولان صحبتنه فریفته ور بوده دل وذات عالیلری ایله هم الفت اولانه هزار وجهله تسلئ حال وخاطر اولمق امر مقرردر . سائر عرفانندن وزمرهٔ مشایخ طریقت مرقومه لایق ومهم معارف فراوانندن ماعدا خاصة علم موسیقیده عرفان والاسی وهمزبان اسرار بی پایان اولان نیده دخی ید طولاسی اولوب بر کره کوش زدی اولان کار صعب المنال ونقش صنعت مالامال ونغمهٔ خیال مرسوم صحیفهٔ بال ایلیوب مرور زمان ایله نسیان ایلمك عدیم الاحتمال ایدی . جملهٔ معارفدن ماعدا فن موسیقیده محیر عقول بر معرفت والایه دسترس وصول اولمشدیکم برکار یا برنقش برکره استماعله کندی ایچون برذمته چیقرمق ممکندی . بناء علیه کلمات وحروف کتابت ایدر کبی نغمه وصوتی کتابت ایدردی . زیروبم وتیز وپس شیوهٔ حرکاتی ادارهٔ مخصوص اوزره یازوب بر وجهله ضبط ایدردیکم رقم کشیده‌سی اولان کاغدی اوکنه قویوب اول کاری اول بسته‌یی بنغماتها من غیر زیادة ولانقصان اوقوردی . بو امرخود بو فنه کمال اطلاعی اولان ارباب عرفانه عیاندرکه بغایت عسیر وبو وجهله ارباب کمالدن برکامل بولنمق غایة الغایه نادردر . بو کفتار مترجم مذکورك جملهٔ اثارلرندندرکه بومجلهٔ جلیلهیه ثبت وتسطیر ایچون فرستادهٔ عبد فقیر ایلمشلردی .

کنان زمیوهٔ وصل امتلا شدند هنوز
به پیش باغ دلم درشکوفه چید نهاست
امید انس مکن زاهوان این صحرا
که چشمشان بهرا دارئ رمید نهایت
کمان قامت من نابیا کپاده شد ست
هنوز در هوس لذت کشید نهاست

نابی

عثمان دده وجود بهبودلری فی الاصل مدینهٔ قسطنطنیه‌ده شیخ وفاقربنده مهد وجوده قدم باصوب مرتبهٔ سن تمیزه رسیده اولدقدن صکره دولت ابدیه مرکوز نعمت فقر وفنا اولدیغن ملاحظهٔ خرد عاقبت اندیش ایله تحقیق بیرا ایلدکلرندن فقر وفنا طریقی اختیار وترك اکدار وکرم وسرد روزکار ایلیوب نیجه ایام غلطه مولویخانه‌سنده شیخ عوئی احمد دده مرحومك خدمت شریفلرنده کمر بند اهتمام وشب وروز آستانهٔ سعادت خدمتلرنده قیام ایدوب نفس محترملری ایله موسقی ونیده کمال مهارت وسائر عرفان کمالده کسب قوت ایلیوب اول تکیه‌ده نیجه‌زمان بیشکاه شیخ واجب التکریمده نیزن باشیلق خدمتنده مقیم واون سکز سنه علی الدوام اول خدمتده استخدام بیورلدقدن صوکره نظر کیمیا اثر شیخ عالیجنابله شیخ مرقومك یرلرینه جانشین اولمق استعدادن اظهار ایتملریله غوئی دده مرحوم جنابی بیك یوز طقوز تاریخنده تکیه کاه فنادن صومعهٔ بقایه ارتحال

(لغز)

ندر اول باز کونه فواره — اوله اوج هواده اواره
الی وارلیك اتشی مشرب — خلقی برشهرك ایدینور مطلب
جمع اولورایسه اولور آب روان — شملهٔ چاك چاك درویشان

(دیکر لغز)

نه‌در اول خانه کیم درونی عدیم — باقسك اما حصیر خلوتی سیم
کیمسه‌یه کرچه فتح باب ایتمز — هر کورن کیرمینجه‌ده کیتمز
کرح اولنجه درونته رهیاب — درودیواریني سلر احباب
صانع کار خانهٔ قدرت — قومش آدینی خلوت وحدت
بخت اقبالدر ایچنده مدام — رسم ادبار خلوتنده حرام
سیم وزر چوق اولورجوارنده — قوت سوز وار حصارنده
کرچه مشرك ولیك مؤمندر — بده بد محسنینه محسندر
اولمز انك معادلی عیار — دزد وار ایتسه‌لر نوله بردار
سیمیا صنعتنده ماهردر — باپمغه هرنه کورسه قادر در
سالك خلوتی نحیف بدن — لیك صاحب نفس ایله دشمن
کرچه بدخولکی دکل مدخول — رهنمای طریق اهل حلول
روزی منصوبدر شبی معزول — جامع نیت فروع واصول

بوغزل دخی مترجم مذکورك اشعار فارسیه‌سندندر :

(غزل)

نه نبض نالهٔ ماخالی از طپید نهاست
شرنك چهرهٔ مافارغ ازبرید نهاست
بشهر دوست رسانید همرهان فرزند
رباط سامعه خرسند باشنید نهاست

(وله)

خاموش اولهیم دیسم دها نم یوقدر تقریر ایده یم دیسم زبانم یوقدر
بن قنده وقنده دعوی هجر ووصال دعوای وجود ایتمکه جانم یوقدر

(وله)

صبحه دك اوکلمزسه سوزان نوله قندیل فلار
کیمسه نك صبحه چراغنی چیقارمز روزکار

(وله)

لب خط آورك اونغله مطمح نظرم
بنفشه شربتنه دوندی اشك چشم ترم

(وله)

اول طایفهٔ زهد پرستز که صفادن عید ایلرز اولکی کونده رمضانك

(وله)

طوره م کورمینجه رخسارك عارضیدر سکا محتمز

(وله)

شنم کبی فتادهٔ خاك محتز قلمز برافتابی کورنجه قرارمز

بو دخی مترجم مذکورك معمیاتندندر :

(معما)

دل زاری صوررسك مجلس الفتده یار ایله
باصوب ایاغنی خصمانه نرد اوینار قمار ایله

(دیکر)

کوردم کهر دهان یاری اراسته قیلدی هر کناری

بو دخی مترجم مذکور حضرتلرینك الغازندندر :

اولمغله کفتارمنظوم ومنثورینه‌ده حد وغایت یوقدر . آنجق هرصنفدن بومجلهٔ جلیله‌یه تحریر ایچون آثارندن نقل اولندقجه ظهور وبروز ایدن اثری تسطیر اولندی :

(غزل)

بیداریٔ طالع رخ نیکو ایله اولماز
اقبال جهان چشم ایله ابرو ایله اولماز
توفیق عنایتدر اولان کارکر آنجق
تحصیل غنا قوت بازو ایله اولماز
تدبیر ایله‌افزون ایده‌من کیمسه نصیبی
تسخیر مرادات تکاپو ایله اولماز
بازار خریدار عنایت کتوریدر
هیچ بیع‌وشرا انده ترازو ایله اولماز
معمورلغی عدلیله در شهر وجودك
برج بدنی رفعت بارو ایله اولماز
اسباب طرب جمله‌سی اماده کرکدر
یوخسه یالکز ساقیٔ کارو ایله اولماز
نابی قدم سخت کرك منزل عشقه
اول راهه روش عقدهٔ زانو ایله اولماز

(وله)

ارزان متاع فضل وهنر تا اورتبه کیم
بیك معرفت زمانه‌ده بر آفرینه‌در
ابنای دهر هر هنره آفرین ویرر
یارب بوآفرین نه دوکنمز خزینه‌در

وعرفانی حق بوکه مسلم ایدی . اکر عرفانی قدر فضیلت ظاهره‌سی وجولان همتی قدر معرفت باهره‌سی اولسیدی نضلده دخی کمالی کبی علم وبین الشعرا مسلم اولدیغی کبی بین الفضلا دخی نادرهٔ عالم اولور ایدی . لسان فارسیده وزبان ترکیده وفصاحت عربیه‌ده ذهنی چالاك بر جوهر پاك صاحب طبع دراك ایدی . دهانندن صادر اولان کلام موزون مجلدات اولمغه متحمل وبر سالدن بر ساله وارنجه کفتار سنج اولدیغی آثار برأسه بر دیوان مستطاب اولمق قابلدر . بوکفتارملاحت نشار مترجم مرقوم ایله دیار حلبدن قسطنطنیه‌یه کلدوکی وقتلر الفت وصحبت اولنوب بوفقیردن زمین آتی‌الذکرده بر غزل صدور وعرض حضورلری قلدیغمز پسند بیوریلوب تنظیر وکندی قلملریله دیوان فقیرانه‌مزك کنارینه تحریر بیوردقلری غزل بینظیردر :

(غزل)

یوقدر آسایش بزه بر آفتك مفتونیوز
غمزهٔ جادوسنك آلودهٔ افسونیوز
یوقدر امکان تنفس چار موج شکردن
بز خدانك غرقهٔ احسان کونا کونیوز
منشأت دهر ده هر لفظ بر معنایه‌دن
نزده بوانشای کونك نازه بر مضمونیوز
ایلمز تعیین ربانی قبول انقطاع
غیره ممنون اولمق احسانك ممنونیوز
نابیا اولسون نوله وارستهٔ فکر حساب
چونکه وهاب وکریمك بندهٔ مدیونیوز

مترجم مذکورك آثارینه نهایت ومعمریندن بر پیر ستوده تعبیر

مصر والیسنه خطاباً بر خط شریف احسان ومضمون خط منیفده مترجم مذکوره « رفاه اوزره حج ایتدیرمك مراد همایونمدر حج مبرورنده سعی مشکورکز بیله بولنمق مطلوبمدر » دیو کتب وتحریر بیورلمغله حج شریفه واروب کلنجه هزار اکرام وجلب خاطرنده کایندنی اهتمام اولنه‌رق حج شریف ایتمشلردی . (نحفة الحرمین) نام تألیف جمیللری اول اثناده رهرو حج بیت الحرام ایکن سبك و أیفی خدمتنه قیام ایلمشلردی . حج شریفدن کلدکلرندن صکره بر مدت دخی پاشای مذکور حضرتلرینه کتخدا اولوب کتخدالقدن معزول اولدقلرندن صکره ینه کالاول مکرم وباب سعادتلرنده منظورکرشمهٔ چشم التفاتلری اولوب محترم اولمشلر ایدی . بعده اول ایام کرور اعوامله منقلب اولدقده مدینهٔ حلب الشهباده بسط قالیجهٔ سکونت ومدت مدیده اول بلده‌ده اختیار اقامت ایلیوب طرف رومدن بالکلیه اظهار فراغله اول محلده اسایش وایراد ومصرفی برقالبه افراغ ایتمشکن بالطه‌جی محمد پاشا مرحوم ایکی صدارتنك میانه‌سنده حلبده والی ایکن ذات معرفت طالبلری ایله کمال صحبت والفت ایدوب پاشای جلیل القدر مرقوم طرف دولت علیه‌یه مهر ایله دعوت بیورلدقده مترجم مرقومك استانبوله کلمسی ارزو ایلیوب اول سبب ایله ینه دولت علیه‌یه کلوب مرحوم حضرتلرینك زمان صدارتلرنده باش محاسبه‌جیلك منصبی ایله اکرام اولنوب سنه بیك یوز درت تاریخنده مدینهٔ قسطنطنیه‌ده انتقال ودار فنادن حضورکاه بقایه ارتحال ایلدیلر . حتی شویله روایت اولنورکه انتقالندن برقاچ ساعت مقدم (نابی بحضور امد) کفتارین ترانه سنج فغان ایدرکن انتقال ایلمشلر . کفتار مرقوم حساب اولوب تاریخ وفاتی اولمغله ثبت وتحریر اولنمش . لسان تصوفدن اکاه بر پیر محترم

حرف النون

حرف نون ایچره یازوب بوکلمك تر دفتر ایتدی سرتسر شاعرلری
باشلیوب نابیدن ایتدی ابتدا ایلیوب سرتاج اودقت پروری

نابی

اول حریر باف کالای معارف جنابنك نام نامی واسم کرامیلری یوسفدر . شعرای رومك شاعر نابای استاد کل ملك الشعرا نابی افندی مرحومدرکه دیوان آثاری دللرده داستان وسیر ویسی یه ذیلی ونحفة الحرمین وخیریه ونظم ونثر ایله منشیانه غزانامه ومنشأتی معروف جهاندر . اول مجموعهٔ کمالانك منشأ اصلیسی دیار رهادن اولوب زمان سلطان محمد خان علیه الرحمة والغفرانده دار السلطنة العلیه یه کلوب اول عصرده ندیم سلطانی وزیر بیمدانی مصاحب شهریاری وزرانك مابه الافتخاری اولان مصاحب مصطفی پاشانك دائرهٔ سعادتی مأوای ارباب عرفان ومجمع هنروران اولمغله سایق تقدیر ربانی مترجم مذکور الذکری اول آستانهٔ فلك سایه یه ارزانی کوروب اول وزیر بهبوده اکتساب ومجلس شریفلریله انواع شرف اکتساب ایلیوب در والالرنده دیوان کاتبی واول وزیر عایشانك ندیمی ومصاحبی اولوب اول وزیر کرم معتادك زمان صحبتلرنده باب سعادتلرنده نائل هزار اکرام وحج بیت الحرام ایدوب همت آصفانهٔ پاشای محترم وحسن تربیهٔ اصف مکرم ایله پادشاه عالیجاه سلطان محمد خان علیه الرحمة والغفران حضرتلرندن

سیل اشکمدن نشان ممکنمی ای دریا سکا
سر تسرا مواجدن چشم اولسه عمانك ـ تك

منیب

دیار استانبولك نازك کفتار اولان شهریلرندن بر ذات ستوده رفتاردر . بو کفتار جملهٔ اثارلرندندر :

(قطعه)

رخك تأثیر میدن رشك صحن کلستان اولمش
دل عشاق نالان بلبل اسا پر فغان اولمش
اوسر وقامتم عزم تماشا کاه باغ ایتمش
کیروب بر برینه کلشن قیامتدن نشان اولمش

میلی

زمی محمددر . اشجی باشی زاده دیمکله شهرتشعار بر طرفهٔ یادکار ایدی . بیك یوز یکرمی سالنده داربقایه انتقال ایلدی . بو کفتار جملهٔ آثارندندر :

(قطعه)

نهال سروه تشبیه ایتدیکم بر قد دلجودر
جمال یاره زینت بخش اولان زلف سمنبودر
شراب لعل یاری دل عجبمی آرزو ایتسه
لطافتده اوجوراندیشه حقا برایجم صودر

منشی

نام نامیلری علیدر . مسقط رأسلری اولان مدینهٔ بروسادن معلوم صغیر وکبیر اولان مفتش زاده اوجاغندن برمرد دلیردر . جهة علمیه‌سی معمور برذات معارف موفور اولوب فن طبده ماهر ومراد اوزره شعر وانشایه قادر برشاعر ماهردر . مدینهٔ مرقومه‌ده اسحق خواجه‌سی احمد افندی مرحومدن اخذ علم شریف وطی درویش عمر نام برحاذق فندن تعلم ایلیوب اقراننده فایق وهروجهله ستایش وشاباشه لایق اولمشلردر . عبدالرحیم زاده یحیی افندی مرحومدن ملازم اولدقدنصکره شیخ‌الاسلام ومفتی‌الانام فضیلتلو یکیشهرلی عبدالله افندی حضرتلرندن باامتحان برمدرسهٔ خارجله دلشاد وخندان اولوب اثنای تحریر تذکره‌مزده اول مدرسهٔ جلیله‌ده بسط سجادهٔ افاده ایلمشلر ایدی . نبض اشنای کبار انام برمرد ستوده خرام اولوب هرجهتی معمور اولدیغندن بالجمله فحولك منظوری اولمشلر ایدی . ادا ولهجه‌سی پاك برشاعر طبع چالاکدر . بویت زادهٔ طبع رعنالریدر :

(بیت)

سوزش دل عاقبت رام ایلدی جانانه‌مز
شمعی تسخیر ایتدی نار نجاتله پروانه‌مز

(وله)

غنچه وش برچیده درخار هوادن دامنك
باغ حسنه رخنه‌در چاك کریبانك سنك

رمضان اولدی سبب وصلت یاره اما
صوم هجریله اوماهك نجه دم زار اولدق

(بیت)

وار ایکن خاطر کشا الده ایاغ مل کبی
ناز پروردم نجون آچلمز ایاکل کبی

مفیدی

نامی ابراهیم‌در . کوردستان بکلرندن برمرد صاحب مخاص وصاحب نام ودیارینك سوز اکلارلرندن برمیرکلام اولوب اثنای تحریر تذکره‌مزده بعض مطالب ضمننده در دولتمدار علیه‌یه کلمشدی . اکرچه اشعاری اویله نازك وبی بهانه دکلدر فاما حالنه کوره ینه لوندانه‌در . بوکفتار جملهٔ اثارندندر :

(غزل)

کرایراغم سندن ای‌مه نقش رخسارك یتر
دیده‌ده شکلك خیالی دلده افکارك یتر
یوز چویرمه بن کدادن رویکی سیر ایتمکه
شول سیه بخنم کبی زلف سیهکارك یتر
سوردرکدن اهل عشقك ایتلر کله هرکیجه
استانك پاسبانی بن وفادارك یتر

٤٠

(غزل)

اول صاف سینه باشلسه رفتاره موج موج
ایلر خروش لجهٔ نظاره موج موج
کلدکجه تیز تیزی او بحر ملاحتك
کرداب آتشینه دونر یاره موج موج
اشراب ماجرای دل ایتدی ینه دریغ
اشکم کانجه دیدهٔ خونباره موج موج
کلزارك آب وتابی کلوب جوی وش ینه
یاران چکلدی سوی چمنزاره موج موج
جوشه کتورسون اب حیاتی ملاحتی
کلسون نسیم خنده لب یاره موج موج
اولسون مفید اب حیات ایسه‌ده فدا
اشکم اونخل نوده‌کی رفتاره موج موج

(وله)

بوس لعلك ویردی جانا نشئهٔ دیکر بکا
شمدی رنك بیخودیدر کردش ساغر بکا
سینهٔ عریانه جسبان جامه در دلدوز داغ
دود آه آتشینمدر کلاه سر بکا

(وله)

رخساردختر رزی کوردم پیاله‌ده سیر ایلدم ینه‌مهی آغوش هاله‌ده

(رباعی)

روزهٔ حسرتنه کرچه کرفتار اولدق
هله اول ماهله همحجاس افطار اولدق

كنت كنزك مخزننـدن لى مع الله مظهرى
ذات پاكك اوريدر انوريدر انورى
معنويا انس وجنك رهبريدر رهبرى
رحمة للعالمين كلـدى محمد مصـطفى

مفيد

نام لطيف واسم شريفلرى سـيد عبدالكريم در . اول كاغنجـهٔ سرسبز كلستان سيادت كاشنكه ديار بروسـادن ظهور يافتهٔ مدينهٔ وجود اولان عندليب ذات سـتوده اذكارى اول ديار شـوقدارده طريقت كثيرالبركتلرى الودهٔ اسرار حقيقت اولان طريق نقشبنديه‌دن معنون اولان ذات كرامت نهـاد روميه شيخى حضرت بابا افندى مرحومك احفادندن اولوب طريقت مرقومه‌نك مرد صادقلرندن وارباب عرفانك كوزى اچيقلرندن اولمغله علوم عربيه‌يى تضـييع وقت ايلميوب اول ديارده مشهور آفاق اولان كوزى بيوك محمد افنديدينك ذاتندن كوروب باجمله اخذ وكسب وفارسى‌يى دخى بومجلهٔ جليله‌ده حرف راء مهمله‌ده رسيم مخلصى ايله ثبت وتحرير اولنان رسيم مرحومدن تعلم ايليوب ذهنى پاك طبعى چالاك برشاعر ماهردركه كفتار پاكى آب صافله سـلاسته برابردر . هربركلام مفيد مختصرى افادهٔ مقصوده كفايتسـاز هرلازم فائته‌اخبردر . حوض درونى آب روان عرفانله لبريز وسرشار ومرام اوزره رفتاره قادر برسخنكوى خوش كفتاردر . بواشعار جملهٔ اثارندندركه بوعبد فقيره بومحلهٔ جليله‌يه كتب وتحرير ايچون بالذات هديهٔ عبد فقير قلمشلردر .

یوز یکرمی برتاریخنده ترك زاویهٔ فنا وعزم تکیه کاه بقا ایلدی . اناری وتواریخی اکثر من ان یحصی وبعدالافواه ومکتوب اکثر جدران واطراف هرخاقاهدر . بویت جملهٔ اثارندندر :

(بیت)

قو ایتسون سوز نام عشق جسمم داغله مملو
که هرداغی شب تار غمه برشب چراغ اولسون

معنوی

مشائخ خلوتیه‌دن مشهور افق قره‌باش شیخی علی افندینك مخدوملری شیخ مصطفی افندیدرکه بین‌المشائخ معنوی افندی دیو شهرتشعار برشیخ نامدار ایدی . طریقتی پدرلرندن اخذ ایلیوب نیچه زمان والد ماجدلرینه خدمتدنصکره بیك یوز اوچ صفرنده قدرغه لیمانی قربنده‌کی محمد پاشا زاویه‌سنه شیخ اولوب وبغچه قپوسی داخلنده واقع اولان والده سلطان جامع شریفنه شیخ اولوب بیك یوز اون درت تاریخنده فوت اولدی . رحمة‌الله تعالی وتجاوز عنه اکثر کفتاری الهیاتدر . بوکفته جملهٔ اثارندندر :

(الهی)

حمد لله کیم طلوع ایتدی ینه شمس ضحی
رحمة للعالمین کلدی محمد مصطفی
کل جمالی برق اوروب دوغدی ینه بدردجی
رحمة للعالمین کلدی محمد مصطفی

شاهد جوش دلم چشم ترینمدر بنم
لطف حقه ایلدم القای دست اعتصام
حسبی الله کفی نقش نکینمدر بنم
یوقدر اعماله امیدم درکه حقه همان
رشتهٔ عجز دلم حبل المتینمدر بنم
عروة الوثقای اخلاصه تمسك مرتضی
بی تکلف حاصل کد یمینمدر بنم

مستقیم

نام نامی واسم کرامیلرین مخلص اتخاذ ایتمشلردر . کبار مشایخ خلوتیه‌دن ام سنان زاده حسن افندی مرحومدن تکمیل طریقت ایتمش برپیر روشن‌ضمیر اولوب مدینهٔ قسطنطنیه‌ده صوفیلر نام محله‌ده واقع خلوتی زاویه‌سنده سجاده نشین مشیخت ایدیلر . نفس وآوازه‌سی خوب برشیخ مرغوب اولوب بغایت صحبتی نازك اولمغله کبار اناملة کثرت صحبت اوزره اوقات کذار اولوب هربار صحبت الفته دیده دوز حسرت اولان ظرفانك نورعینی واول عصرده الفتکان میاننده طرح اولنان انجمن یارانك زینتی ایدیلر . سمت اشعارده رفتاری منظور اقران اولدیغندن غیری تاریخ کویالقده بی تکلف کفتار سنج اولان مورخلردن پرمق ایله کوستریلان اهل دللردن ایدی . عاقبت محاسب مأمول اولان روزکار بونلره‌ده پرمق جسابن اظهار ایدوب دهردنیدن بروفق کام ارزومند اولدیغی خولیا ایله نائل مرام اولمدین سنه بیك

مرتضى

بغداد بهشت اباد ادباسندن واول حواليك فضلای شعراسندن نظمی زاده لكله شهير اولان مرتضى افديدركه زی كتابدن اولوب نام شريفلرين مخلص اتخاذ ايتمشلردر . زمان حياتلرنده كرك بونلر كرك برادرلری حسين افندی وصاف الحضرتك معروف ومشهور اولان تأليف جليلنك لغات مشكلهسنی تركی لسانله حل وبيان ودخی زبان تركيده تركيلری سرخله تحرير ايدوب اولغت تركيهك فارسی وعربی اداسنی جمع ايدوب بر نازك اثر ايلمشدر . انجق اكثر تحرير ايلدوكی تركيلر اتراك لسان قديمی اولمغله بزم ميانهمزده معروف اولان تعبيراته اويمدوغندن تركی برلغت ارانمق لازم كلسه زحمت چكلديكندن بوعبد فقير لسانمز اوزره جمع وتسطيره تصدی ايلمشدك . الحاصل خاندان عرفاندن بوايكی برادرلر نادرهٔ دوران ايدی . مترجم مذكورك خود قتی چوق اثری واردر . ديار بعيدهاولمغله ديار رومه كيمی كلمش وكيمی كلمشدر . ازجملهرومه كلنلردن كلشن خلفاسی بركلستان بی اقران اولمشدركه اول نسخهٔ جليلهدهابتدا دولت عباسيهدن بدأ ايليوب بغداد بهشت ابادك بناسی وانلردن صوكره كلن ولاتی عمر پاشا واحمد پاشايه دكين بيك يوز تاريخنه كلنجه بالجمله بيان ايلمشدر . حتی اول نسخهنك آخرينه قريب اولان محلده بغداد بهشت ابادهكلن وزراء كرامدن معرفتلی وزير روشنضمير عبدی پاشا برغزل نازك ادا ايله كفتار سنج بونلرده بونظيرهيی ايلدكلرينی تحرير ايلمشدر .

(غزل)

بلبل باغ حقيقت هم انينمدر بنم

اول روزه دار خانقه ارضه رشك كيم
حسرتكش فطوری اوله كولكه مائده
هرنظم دلنشين يتشور مدحيا كواه
دعوای حسن نظمده حاجت نه شاهده

(وله)

يغمايه ويردی صبرم بر شيوه كار كوردم
پامال حيرت اولدم بر شهسوار كوردم
اول نونهال نازك هيچ كورمدم نظيرين
نورستكان دهری كرچه هزار كوردم
لطف نوازشيله مشهور كرچه اما
بن اول ستم فروشی آشو بكار كوردم

مدحئ ديكر

زمرهٔ درويشاندن بغدادی الاصل بردرويش دلريش اولوب مدينهٔ قسطنطنيه مضافاتندن طوپخانه نام محلده واقع خانقاه قادريه‌ده عزلت نشين برمرد صاحب تمكين اولوب شمرای عصردن اولمغله بومجمهٔ جليلهٔ ظرفايه تسطير واثارندن بويتی تحرير اولندی :

(بيت)

ايك اون دردی كبی دون كيجه مجلسده ايدك
قانده اخشاملدك ای ماه درخشان بوكيجه

پرتو حسنك نكارا مهر عالمتاب دل
زلف يارى چ وخم چكمش غدار صفحه يه
رسم ايدركن لرزه دوشمش خامه ده يوق تاب دل

مدحى

نام والالرى مصطفى در . سر حلقهٔ كروه اوليا سرتاج زمرهٔ زهد وتقوا مشايخ كرامك بلندى مرحوم ومغفور اسكدارى عزيز محمود افندى حضرتلرينك خلفاى كرامندن بروسوى ايوب افنديك اوغلى يوسف چلبى مرحومك مخدوملرى اولوب مدينهٔ اسكداره مهد وجوده پانهاده اولوب تحصيل عرفان وتكميل ملزمهٔ عرفان اولدقدن صكره ملازم وطريق تدريسه عازم اولوب دور مدارس ايدرك موصلهٔ سليمانيه دن سنه بيك يوز يكرمى يدى محرمنده مدينهٔ منوره قاضيسي اولوب اثناى تحرير تذكره مزده اول منصب بهمتاده حكومت غراده ايديلر . فضل وكمالدن ماعدا طرف شعر وسمت انشاده دخى نازك ادا واشعارى مدح وثنايه سزادر . بوكفتار بومجلهٔ جليله يه تحرير ايچون ارسال ايلدكلرى اشعارلرندندر :

(غزل)

ايتمش او كل فتاده لرى جورى قاعده
شبنم مثال پاينه دوشمك چه فائده
قهرن مقدمات كرمدن قياس ايدوب
دوشمه كوكل نتيجه مى يوق فكر فاسده

خدمتیله استخدام بیوروب نوازش کرملری ایله اکرام بیوررلرایدی .
طبیعت شعریه‌سی دخی پاك برمرد خجسته ادراکدر . بوکفتار جملهٔ
انارندندر :

(بیت)

ایتمه بیهوده خط رویکی ای شوخ تراش
سر کذشت ازلی حك ایله تغییر اولمز

مخلص دیکر

دولت علیه‌ده عصرنده دفتردار بك دیمکله شهرتشعار برمیر پروقار
اولوب والد ماجدلری علی پاشا دخی وزرای کرامدن بروزیر نامدار
اولوب وزارت رتبه‌سیله عصرنده دفتردار اولمشلردی . بونلر دخی
دولت علیه‌ده معتمد ومعمورالعیار برمیر عالیمقدار اولمغله بینك سکسان
التی تاریخنده دفتردار احمد پاشا یرینه منصب موروثلری اولان جاه
رفیع دفترداریه اولوب استقامتله خدمت ایلمشلردی . بعده طقسان
طقوزمحرمنده اوج توغله قبه نشین اولوب برقات دخی کامران اولمشکن
کاسهٔ عمرلری لبریز وسرشار ومزاج شریفلری منحرف وغایت بیمار
اولمریله سنهٔ مذکوره شوالنده لوای عقبایه خرام ایلمشلر ایدی .
غایت سنکین ووقور اولان تن پرورلردن بروزیرکرم موفور وبین الناس
روزنامچه‌جی دیو معروف ومشهوردر . خاکی استانبول اولمق حسبیله
طبیعت شعریه‌لری وار ایدی . بوکفتار آنلرکدر :

(قطعه)

مرحبا ای فیض بخش سینهٔ ارباب دل

مشهور اولميوب قلب يارانده اثرايلمديكندن كندى محبلرى ميانه‌سنده
ينه محبلك ايله متعارف ايدى . ارباب عرفاندن بر درويش ايدى .
بوكفتار انلركدر .

(بيت)

غمزهٔ بى‌باك اوشمشير بازى ميكند كردن نظارهٔ عاشق درازى ميكند

مخاصى

نام سر آمدلرى احمددر . اهالئ خاص‌الخاص پراقبالارينك خميرهٔ
طينت ذات بيهمالارندن معارف خلوص بال جزء لاينفك مثل اولان
كان عرفان قسطنطنيهٔ بى اقراندن سلطان سليم قربنده جبه‌جى باشى
محله‌سنده مهد وجوده قدم ياصوب تحصيل دستمايهٔ عرفان ايلدكدن
صوكره مرحوم ومغفور الدارج الى رحمة ربه الغفور قضات عساكرك
نيك خصلت اولان رفيع الشانلرينك مخدوم ارجمندى توفيق زاده
محمد افندى حضرتلريله كمال مناسبتلرى واستانه‌لرينه زياده ترددلرى
اولمغين مرحوم مبرور بيك يوز اون بش تاريخنده بالذات صدارت
روم ايلى اولدقلرنده اول ذات شريفك صدارت تشريفندن ملازم
بعده طريق قضايه عازم وبيك يوز اون طقوزده شيخ الاسلام محمود
افندى روم‌ايلى قاضيعسكرى ايكن پراوشته منصبنه اولوب بعده اسماعيله
كچدى بعده موستاره قاضيسى اولوب اثناى تحرير تذكره‌مزده تيمور
حصار ونورقوبدن اونر آى ضبط ايلمك اوزره قايرمشلر ايدى .
ذهنى مستقيم وعفيف خوش طبع ومأمون الغايله بروجود شريف
اولمغله قضات عساكر حضراتى مدت شريفه‌لرنده وقايع كتابى

روشنضمیردر . دولت علیه‌ده نجه، زمان شق ثالث دفترداری اولمشلردر . عالم دنیاده بیهوده عمر عزیزلری اضاعت ایتیوب دائما تحریر کتابت وبر آن شغلدن خالی اولمیوب معارف بسیار ایله اوقاتکذار اولورلر ایدی . ایام صحتنده چکیدهٔ قلم سیکرفتاری ونکاشتهٔ کلك کهرباری اولان اثاری بریره جمع اولمق لازمکلسه ترازوی قیاسده کندیله کرانلقده برابر بلکه اوراق تحریراتی وضع اولنان کفه کندیدن کران وبرتر ایدی . بوقدر کثرت کتابتله ینه وافر عندی اناری وزبان فارسیده ولسان ترکیده برخیلی نازك کفتاری وارایدی. بو جمله‌دن زبان ترکیده انشای لطیف ایله تیغ وقلم نامنه جمع وترتیب ایلدیکی مجموعهٔ عرفان نازك وپاك براثر اولوب استحسان اولو الالبابه شایاندر . سنه بیك یوز یکرمی خلالنده‌انتقال ایلدی . بو بر قاچ بیت شکایت تعبیر مسبوق الذکر تألیف دلپذیرینه مناسبتله تحریر ایلدیکی ابیاتندندر .

(مثنوی)

داد بخت سیمدن فریاد معرفت کوهرن ایتدی بر باد
نا مرادم اوقددی عالمده نار غم کامی یاقر سینمده
آتشمدن طوتوشوب دلده‌کی اب مرغ امید اولور اهمده کباب
کله‌مز خاطره کامك نامی قنده قالدی کوره بیلمك کامی

درویش محب

نامی عبد الله در . منشألری دیار باخدندر . اثنای تحریر تذکره‌مزده اثر تخاص ایلمشدی . فاما مخاص مرقوم بین الاحبا

(الهی)

بولمق دیلرسك دائم سعادت جان وکوکلدن الله یلوار
غفلتده قالمه ایله عبادت جان وکوکلدن الله یلوار
الدانمه زینهار فانی جهانه نقوا وزهدی قوت ایله جانه
اوچمق دیلرسك باغ جنانه جان وکوکلدن الله یلوار
قالدر دلکدن کثرت حجابن سرکده اوقو وحدت کتابن
ایچمك دیلرسك وصلت شرابن جان وکوکلدن الله یلوار
یو قلقده یوقله معنای هوی مقصودی اکله صرف ایله نحوی
مردود راه اول کل ایسته محوی جان وکوکلدن الله یلوار

(الهی دیکر)

سوا افکارینك جندی کوکل ملکن خراب ایتدی
الم ال دوشمشم قالدر مدد مولای رحمانم
امل ارزوسنك اودی یاقوب بغرم کباب ایتدی
الم ال دوشمشم قالدر مدد مولای رحمانم
خلوص اوزره عبادتده توجه ایلسم سکا
کلور قلبه سوا فکری قومز هرکز نی بکا
دیلمده قوتم یوقدر جوابن ویرمکه اکا
الم ال دوشمشم قالدر مدد مولای رحمانم

محتشم

دیوان عالی کاتبلرندن شعبان زاده محمد افندی دیمکله شهیر بر پیر

مجلس افاده‌لرینه وصول بولوب ومشایخ خلوتیه‌دن بولبوجی زاده شیخ عبد الکریم افندیدن انابت ایدوب علوم ظاهره‌سی کبی علوم باطنه‌یی تحصیله مشغول اولوب بو حال اوزره تصفیهٔ باطن ایله اشتغال اوزره ایکن بیك یدمش الی سنه‌سی خلالنده‌اورته جامعی وعظیه‌سی ایله اجلال اولوب طقسان بش ربیع الاخرنده ترجمان یونس زاویه‌سنه بسط سجادهٔ ارشاد ویوز بش جمادی الاخره سنده سلطان سلیم مشیختیله رفعت قدرلری مزداد اولوب یوز یکرمی جمادی‌الاولیسنده ابوالفتح سلطان محمد خان جامع شریفی شیخی اولوب یوز یکرمی ایکی ربیع‌الاولیسنده سلطان بایزید ولی جامع شریفی مشیختیله محترم وسنهٔ مرقومه شوالنده سلیمانیه جامع شریفی مشیختنه نقل بیوریلوب بیك یوز یکرمی یدی رجبنده جانب مکهٔ مکرمه‌یه عزیمت وطرف دوالندن اذن حج شریفه فائز رخصت اولوب شام جنت مشامه وصوللرنده سنهٔ مرقومه رمضانده یکرمی ایکنجی کونی بوعالم فانیدن کوچوب رحلت واول مقام مبارکده صالحیه نام محلده شیخ اکبرمسك ازفر محی الدین عربی رحمةالله علیهك تربهٔ شریفه‌لرنده دفن اولندیلر .

اجلهٔ مشایخ کرامدن ظاهر وباطنی معمور برکنجینهٔ مستور ایدی . قوهٔ قدسیه ایله وزهد وتقوی ایله هر بار عرش عرفانه عارج وعبادات وطاعاتی طوق بشردن خارج بروجود ولایت مشهود ووعظ وصحبتده عظیم تأثیری واربر پیر روشنضمیر ایدی . علم لدنی اولان لسان تصوف اوزره تألیفات کثیره‌سندن غیری علم ظاهرده فن نحوده مفید الاعراب نام بر لطیف ونازك مجموعه‌سی واردر . جملهٔ معارفدن فضله محوی مخلصیله الهیاتی واردر . بوالهی شریف انلرکدر .

وبجه رباعی ومطالع ومفردات دلپذیرلری واردر . بو غزلیات بیهمتا اول ذات دلارانك زادهٔ طبع وعنالریدر .

(غزل)

کل کل بهار فصلی حصارك صفاسنه ویرسکده نقد جانی اوجوزدر کراسنه
خلق جهانی کندینه البته اویدورور رایت مثال تابع اولنلر هواسنه
اولمز متین نقش براب بنای عیش سنکین دل بتانی قومزسك اساسنه
بولدك اوماهله دل زارك اراسنی صلح اولدی بوس لعلی ایله خونبهاسنه
خواهش همان میانی آغوشه چکمه در یوخسه مجیب بن کچه‌م ماوراسنه

حقا که زور بازوی قوت طبعیه ایله خیال ایتدکلری مضمون باریکك ماوراسنده تتبع صحیحله جستجو اولنسه فکر دقیق اندن برتر برلفظ معنی دار تدارکنده عاجز وفرومانده اولدیغن اولین جملهٔ کارده تسلیم واعتراف واقرار ایدر .

بارك الله زهی دل چالاك لوحش الله خوشا طبیعت پاك

محوی

سلیمانیه جامع شریفی شیخی ایکن آرزوی حج شریف ایله یتندن خروج طریق حقده مهاجرت اثناسنده شام جنت مشامده انتقال ایلین شیخ عیسی افندی خدمتلریدر . عزیز والاجناب مرقوم اناطولی قضانندن کرده‌لی علی افندی مرحومك مخدوم سعادت مرسوملریدر . بیك قرق یدی تاریخده کرده‌لی صاری قاضیلر نام قریه‌ده وجوده کلوب بعده قسطنطنیه‌یه هجرت ایدوب علماء کرامك

اولدقدن صوكره بيك يوز سكز ربيع الاولنده سابق الذكر فيض الله افندى مرحومدن ابتدا خارج اللى ايله درسيهٔ فيروز آغا مدرسه‌سنه اولوب بعده ضمير عاليلرندن برمدرسهٔ ديكره رجوع وحركت كچوب شمع سوزان بزم غيرت ايكن بيك يوز طقوز شوالنده ينه مرحوم مبروردن ايهم مدرسه‌سنه حركت ايليوب بيك يوز اون ايكيده ينه انلردن ابتدا داخل ايله منلا قريمى مدرسه‌سنه واصل وبيك يوزاون بشده سعدى افندى مدرسه‌سنه حركت داخل ايلدكدن صوكره بيك يوز اون سكز رجبنده موصلهٔ صحنله اولان خسرو كتخدايه خرام وبيك يوز يكرمى صفرنده مدارس صحن ثمانيدن برينه قيام وبيك يوز يكرمى بر ذى الحجه‌سنده ابتدا التمشلى ايله نشانجى پاشايه وبيك يوز يكرمى ايكيده التمشلى حركتيله محمد اغايه وبيك يوز يكرمى بش شوالنده موصلهٔ سليمانيه ايله قره‌مصطفى پاشايه وبيك يوز يكرمى سكز شوالنده بطريق التكرار تأسيس مبانى طريق عليه وتأكيد رتبهٔ جليه ايدوب اياصوفيهٔ كبيره كلوب بيك يوز يكرمى طقوز جمادى الاخره‌سنده حسرة المدرسين اولان سليمانيه‌دن بريله احترام واول مدرسه‌دن مطمح انظار موالىٔ اولوا الاعتبار اولان حلب الشهبا مولويتيله اكرام اولنوب بو مجلهٔ جليله‌يى اثناى تحرير مزده اول منصب جليلدن معزول ايديلر . حقا كه ذات والالرى فايق الاقران بر فضيلتمند اولوب مجموعهٔ عرفان وهرنه رتبه مدح وثنا اولنه‌شايساندر . مذاكرهٔ علميه‌دن اثناى فراغده فضلهٔ فضل وكمالرى ايله اولان شعر وانشا ايله تشحيذ ذهن وتفريح بال ايدرلر ايدى . شعر آبدار ينك غايت اداسى سليس ومضمون دلارا‌سى نفيس در . غزليات وقصايدى بينظير

فی الاصل مایهٔ معارف مذکور سرشتهٔ طینلری اولمغله عالم هرمده دخی پیرانه سر لطائف ومضمونه مائل وشعرای زمانه‌دن هرکیمه قدر عالیلری سؤال اولنسه جیادت طبعلرینه قائل اولورلر ایدی . بو بر قاچ کفتار اول ذات عالی مقدارك اوائل حالارنده اولان اشعارندندر :

(رباعی)

یادرخکله آغلسم اشکم کلاب اولور
اعلك خیالی ایله صوایچسم شراب اولور
فکر رخکله آه دل آتشینمك
هربر شراره‌سی فلکه افتاب اولور

مجیب

نام نامی واسم کرامیلری مصطفی‌در . عصر سلطان مصطفی خان ثانی علیه الرحمة والغفرانده شیخ الاسلام اولان السید فیض الله افندی مرحومدن بتون خدمتلرنده امانت فنوا خدمتیله شرفیاب اولوب استانبول پایه‌سیله طریقنده اکرام اولنان فقیه فاضل پیرکامل حسن منصوری احمد افندی مرحومك مخدومی اولوب ذات والالری حلیهٔ کمال ایله محلی وآیینهٔ طبع عالیلری صفوت ذکا ایله مجلا بیت العلمدن برمجموعهٔ والا وخاندان معرفتدن برذات بیهمتادر . ذات والالری بیك طقسان طقوز تاریخنده سابقاً شیخ الاسلام اولان لادکی محمد افندی حضرتلرینك دفعهٔ اولی روم ایلی قاضی عسکرلکنده صدارت مرقومه تشریفندن ملازم قرق اچه مدرسه‌دن منفصل

تجار کسوب رفع ایتمکه رضا اوتهدن برو مألوف اولدقلری وضعك خلافنه بوصنیع اکتساب ماجرایه کویا برسلم قضا اولوب مشار الیه حضرتلری جوف لیلده دیوان ایچون عزم شتاب اثناسنده نردبان معهودك کیفیتندن ذهوله نزول ایدرکن دست رضا برله قضا ابطن جانب سقوطه تحریك ایدوب برایکی قدمه نزول ایلدوکی کبی لغزیده پای ثبات اولوب زمینه ساقط اولدیلر . هنکام پیری اولوب وسقوط ایتدوکی محل مرتفعجه اولمغله عظیم متکدر بلکه حیاتدن بالکلیه مأیوس اولهجق مرتبه متأثر اولوب صحتلری مظنون وعزللرندن ممنون اولهجقلری معلوم دولت علیهٔ سعادتمقرون اولمغله مرعش قضاسی آرپه لغیله معزول ایلدیلر . بعده برءتام کلوب براز زمان مرور وکذرانندن صکره بیك یوز یکرمی ذی القعده سنده ثانیا اناطولی قاضیعسکری اولوب رتبهٔ مذکوره ایله احترام اولنمشلر ایدی کیم اول وقتده پدر اکرمز دخی دفعهٔ ثالثه روم ایلی قاضیعسکری اولوب مترجم مذکور ایله شریك اولمشلرایدی . بعده بیك یوز ایکی محرمنده معزول اولوب کوتاهیه وازنیق وکتمه قضالری آرپه لق اولمشدی . بوحال اوزره اوقانکذار اولوب مدینهٔ اسکدارده واقع ساحلخانه لرنده ساکن ایکن بیك یوز یکرمی سکز ربیع الاخرنده رحمت رحمانه انتقال ایلدیلر . مخادیم کرامدن بر وجود مکرم ونیك نفس بر ذات محترم اولوب مدة العمر طرفندن افراد افریده دن بر فرد متضرر ومتکدر اولمیان ملك خصلتلردن مجلسی پاك ودرویشانه وصحبتی نازك وبی بهانه ایدی . اوائل حالنده اشعار وابیاته ازمایش طبعی اولوب آنجق صکره لرده پیر وتارك هرهوا اولمغله ترك کفتار ایلمشلردی . فاما

مجدی

نام نامی واسم کرامیلری محمددر . ذات ملکی الصفاتلری میانهٔ شهور وبلدانده نم فراوان ایله نظیرهٔ جنان اولان کان عرفان قسطنطنیهٔ بی اقراندن اولوب وجود بهبودلری بسال هجرینك بیك قرق یدی تاریخنده زیور مهد عالم شهود اولوب لازمهٔ ذمت مخادیم کرام اولان معروف قدسی زاده‌نك دائرهٔ علیه‌سنه انتساب واول ذات مشهور المنقبتك اناطولی قاضیعسکرلکنده بیك التمش شوالنده برملازمته بهره‌یاب اولدقدن صکره بیك یتمش طقوز جمادی الاولیسنده ابتدا خارج اللی ایله عوض افندی مدرسه‌سنه وسکسان اوچ صفرنده فاطمه خانم مدرسه‌سنه حرکت وسکسان دورتده خاص اوطه باشی وسکسان التیده جعفر پاشایه وسکسان سکزده حاجی حسن زاده‌یه وسکسان طقوزده قوجه مصطفی پاشایه وطقسان ایکیده صحن ثمانیدن بربنه وطقسان درت محرمنده پیری پاشایه وطقسان بشده سیاوش پاشایه وطقسان یدی محرمنده ثانیه سرای غلطه مدرسه‌سنه وطقسان طقوز محرمنده سرای غلطه‌نك اولیسنده وبیك یوز ایکی رجبنده مدارس سلیمانیه‌دن برنده طریق مدرسین کرامی اتمام وبیك یوز درت شوالنده یکیشهر فار مولویتیله مقضی المرام بیوریلوب وبیك یوز اون بر محرمنده ادرنه قاضیسی اولوب بیك یوز اون بش ربیع الاخرنده مکهٔ مکرمه پایه‌سیله احترام وبیك یوز اون التی جمادی الاخره‌سنده استانبول پایه‌سی اولوب سنهٔ مذکوره شعبانده اناطولی قاضیعسکری اولمشکن ینه اول شهر مرقومه‌ده خانه‌لرینك نردبانی تعمیر وترمیم وتوسیع دائره‌لرن تصمیم ایتمه‌لری ایله نردبان مزبورك قورقواق تعبیر اولنان حیطان الاحتیاطنك

اول بابل کلشنسرای دانشوران وطوطیٔ شیرین ادای بزم عرفانك اکر آینهٔ طبع پرنوری مبتلای علت غبار بیشعوری اولیوب کشاده وقید فکر معاشدن آزاده اولیدی تنویر الابصار عرایس کمال اولان اشعاری ساده رو اولیوب زیاده ملیح ومشکوة الانوار ضمیرنده جلوه کر اولان صور مضامین سرلوحهٔ جبین بینی کبی بیمثل صبیح اولوردی . بو غزل زیبا دخی مترجم پاکیزه ادانك مجموعهٔ طبع رعنالرندندر :

(غزل)

عالم اول عذر اعذارك ساقیا مستانه‌سی
زهره بزمنده اوشمع طاهرك پروانه‌سی
خوبلر مهر وفادرسن فراموش ایتدیلر
اولشه بیداد حسنك سویلنور افسانه‌سی
نطع عالمده نیچه شاه وکدایی مات ایدوب
ویردی میدان اسب نازه جنبش فرزانه‌سی
داخی قونداقده یاتورکن ناملی برمهپاره‌در
بسلمش مهد هلال ایچره فلکده انه‌سی
دانه دوکسم حلقهٔ تسخیره کلمز بر پری
قاف استغناده اول عنقا جنابك لانه‌سی
خانه‌مه ایتمز تنزل ایلسم تکلیف می
اولسه مثلی بزمك خورشیدزر پیمانه‌سی

صاحب منشأت ديوان مالك ممالك فضل وعرفان عصرينك يكانه وفريدى اسحق زاده ظهورى محمد صالح افندى مرحومك حفيدى اولوب شعر ومقال كندويه بالارث انتقال ايتمكله ايام جوانيده تحصيل معرفه طالب وقدمهٔ بلاغته راتب اولديغندن غيرى كتابتى بغايت لطيف ونفيس سريع القلم تركسى الشيم بركاتب نظيف تعليق نويسدر. اولمخدوم مكرم ستوده خصال صباوتى حالنده شيخ الاسلام عصر ومفتى الانام دهر ارباب همتك بلندى يكيشهرلى عبدالله افندى حضرتلرندن يوز اوتوز بر تاريخنده مستقلاً ملازم بيورلمغله مكرم وكامكار وطريق سعادت رفيق تدريسه سلوكه ديده دوز ترقب وانتظار ايكن نامساعدهٔ روزكار كجر فتار ايله طريق قضا ايله حصه دار واثناى تحريرتذكره مزده چلبى رتبه سندن تراونيك قضاسى توقيتيله اوقاتكذار ايدى . بوكمتار منتظمتار اول نساج كارگاه حسن بلاغت وطوطئ يوسفستان مصر فصاحتك شكايت چرخ ستمكارى متضمن شيخ الاسلام مشار اليه حضرتلرينه ضرورتن عرضحال كونه اشارت ايتديكى قصيده سندندركه تار وپود قدر مهارتى معلوم ومشهود اولمق ايچون كشيدهٔ دستگاه اعتبار وبومجلهٔ جليله مزه كتب وتحريره اختيار قلندى :

(غزل)

خطهٔ مصر كتابتده قولك يوسف ايدم
افسر همتمه غبطه ايدرلردى عباد
ايتيوب پير هنم سرمه بلكه محرم
ساكن كنج قناعت ايكن اهل واولاد
چيقروب ايپلكمى چرخ دنى بازاره
ايتدى بر پوله بنى پيره زن دهر مزاد

(رباعی)

دامهٔ اشکه خط مشك فکندر باعث
شیخك بهجتنه لطف چندر باعث
مائلا روینی کوردکجه نوله اه ایتسم
نفخهٔ بلیله کلبرك سمندر باعث

مثلی

نام مستحسنلری حسن اولمق اوزره مسموعمز اولوب دارالنصر والمیمنه شهر ادرنه قربنده هربت ممتاز دلکش اندام عذار جبینی رشك انداز صنم خانهٔ چینی اولان قصبهٔ قرق کلیسا ده مکین اولوب عصرك شعراسندن اولمغله بوجههٔ جلیلهٔ عرفانه ثبت وتحریر وجملهٔ آثارندن بو بر ایکی بیت کتب وتسطیر اولندی :

(بیت)

وصالك جامنی نوش ایلین پیمانه‌یی نیلر
جمالك سیرایدن مستانه‌لر میخانه‌یی نیلر

مثلی دیکر

نام سامیلری علیدر. اول تازه نهال بوستان معرفت ونوغنجهٔ کلستان نجابتك ظهوری حدیقهٔ اهل کمال محمیهٔ قسطنطنیهٔ بیمل وبهمالدن اولوب مرحوم جنت مکان فردوس آشیان سلطان محمد خان رابع عصر شریفلرنده مصر قاهره قاضیسی ایکن عزم خطهٔ جنان ایلین

ماجد

استانبول شهریلرندن دولت علیه‌ده رئیس الکتاب قلمی کاتبلرندن مصطفی چلبی نام برذات نازك کلامدر. عصرك شعراسندن اولمغله بوجلهٔ جلیله‌یه تسطیر و آثارندن بوکیفتاری ثبت وتحریر اولندی :

(رباعی)

تیره‌ژه‌که سینه‌مز اماج اولسون
جان استریسه سینه‌دن اخراج اولسون
راز ایلیوب ایلرسه سنی دل بیزار
نراد کبی بر پوله محتاج اولسون

(وله)

سوزناك اولدقجه داغ سینهٔ صد چاکلر
قطره ریز تسلیتدر دیدهٔ نمناکلر
لعل ناب یاری بوس ایلر نی شکر کبی
لذتندن چاك چاك اولسه نوله مسواکلر

مائل

دولت سلطان محمد خان علیه الرحمة والغفرانده مدت مدید روم ایلی قاضیعسکری اولوب بعده وداع عالم فانی ایلین بیاض‌زاده مرحومك نبیره‌لری خوش طبع معارفه مائل بر مخدوم شریف شیرین شمائلدر. عصرك شعراسندن اولمغله بوجلهٔ جلیله‌یه ثبت وتسطیر اولندی.

سینهٔ مجروحه اورمه یاره الله عشقنه
عرض روی ایت ای پری بیلمم ندندر وحشتك
سن ده انسانیت ایت برپاره الله عشقنه
دل هنوز ایا اسیر بند دام طره می
بر سؤال ایله صبا دلداره الله عشقنه
کاه نازو که تبسم که تغافل ایلیوب
رازمی فاش ایلمه اغیاره الله عشقته
اولمسون ازرده تأثیر نکهدن مادحا
باقه کستاخانه روی یاره الله عشقنه

(بیت)

بوس ایلین اول لبلری الیورشرابدن یوز دوندرر کورن رخنی افتابدن .

بونلر دخی مترجم مذکورك معمیانندندر :

(بنام صالح)

اولوب صهبا وناز عشوه‌دن برتبه مستانه
صونر ناچار چشم مستی دامان دل وجانه

(بنام صالح ومسیح)

شمردن نقد جان بهر دهان تکرار ناچار است

(بنام حسام)

رخن پرتاب کرم ایتدی اوشوخن نشئهٔ باده
حرارتدن عرقریز اولدی اول زلف سمنساده

(دیکر بنام صالح)

کبودی جامه کیوب اکنه اوسرو سهی
مهك درون سحاب اولدی صانکه جایکهی

مرحوم ومغفور پشمقجی زاده السید علی افندی حضرتلرندن ابتدا خارج اللی ایله قره چلبی زاده مدرسه‌سنه اولوب بیك یوز اون طقوز شعبانده خواجکی مدرسه‌سنه وبیك یوز یکرمی ایکی شوالده منلا قریمی مدرسه‌سنه وبیك یوز یکرمی طقوز جمادی‌الاخره‌سنده‌انقروی محمد افندی مدرسه‌سنه وبیك یوز اوتوزده شیخ‌الاسلام السید فیض‌الله مدرسه‌سنه کلدکلرندن صکره آل حسنجاندن برادر زاده مصطفی افندی ایله میانه‌لرنده الفت تامه‌لری اولمغله مخدوم مزبور مصر قاهره قاضیسی اولوب روبراه اولدقلرنده آنلرله بیله کیدوب بلدهٔ قاهره‌ده ساکن ایکن بیك یوز اوتوز شعبانده انتقال ایلدی . شوخ طبیعت خوش صحبت مجلس آرا محبوب القلوب بر ذات ستوده صفات ایدی . اشعاری پاك ذهنی چالاك اکرچه وادیٔ فضیلتده بر مقدار ساده ایدی فاما معما سمتنده طبعی غایت کشاده ایدی . اکرچه مرتب ومجمع دیوانی ایادیٔ ناسده مفقود در فاما جسته جسته اولان آثاری خصوصاً معمیاتی بر یره جمع اولسه بر دیوان اولهجق قدر کفتاری بی منت ایدی . سنه بیك یوز اون التی تاریخنده پادشاه اسلام خلیفهٔ انام ظل الله تعالی فی‌الانام ملك اعظم سلطان محترم شوکتلو مهابتلو پادشاه عالم حضرتلرینك نام همایونلرینه نظم ایلیوب مقابله‌سنده مسبوق‌الذکر اولان خارج مدرسه‌سیله چراغ بیورلدیغی قصیده خود مشهور عالم آرا ومسطور هر مجموعهٔ ظرفادر . وسائر ابیات واشعاری دخی نازك وبیهمتادر . بوبرقاچ کفتار اول شاعر کشاده چشم بزم اشعارك زادهٔ طبع رعنالری اولان آثاردندر :

(غزل)

رحم قیل ای غمزه‌سی مکاره الله عشقنه

واول سخنپرور کشاده طبع شوخ کوکب والده‌لری جانبندن ساق رجولیتك اصلندن اولوب بین‌الامثال جرب شیرینی بیدریغ وبسیار وجربجی محمد افندی دیمکله شهرتشعار اولان قره بجاق مرحومك فرزند سبك پای وچابك رفتاریدرکه صحن پهنای عرفانده اشعاری شیرین وبین الاقران لطائف بی‌محابای نازك ونمکین بر محبوب دوست دریا دشمن ورونق صحبت یاران وزینت هرانجمن سبکروح وبی‌تکلف طور ، کتوم ومضبوط ذهن بر ذات ایدیکم بولندیغی مجلسده هزار نهفته اسراره تحصیل اطلاع ایتسه بال ممدوح الحالن صدور الاحرار وقبورالاسرار قولنه خارجده بر مثل اولسه اول مجلسده رؤیت واستماع ایلدوکی شیئك وصف‌صورتی دفینه وش مستور قیلوب برکنج نهان بلکه‌حزرجانی کبی‌صافلایوب اشنا ویاددن پنهان‌ایدردی . بوحال اوزره ممدوح بین‌الناس اولدیغندن هرکس‌الفت وصحبتندن ممنون‌اولوب خواهشکر استیناسی اولور ایدی . بوکونه مأمون الغائله بر ندیم‌مجرب واخلاقی ندمایه بادیٔ اعتبار واعتنا اولان کتم ادابله مهذب اولمسی حسبی ایله کباردن بی‌بهانه ذات شریفلرله همدم وپیرامنلری محرم‌اولمیان مجلس خاص الخاصلرینه محرم اولوب مقتضای مخاص هرکسك مدح وثناسنده اوقاتکذار وکبار انامك دعای بالخیرلری وذکر جمیلری ایله نام شریفلرین اکدقجه یاد وتذکار ایدر ایدی . روزنامچهٔ حال طریقلری دخی بومنوال اوزره‌درکه بیك طقسان یدی تاریخنده عالم طفولیتلرنده انقروی محمد افندی عصرنده اولاد علماء بالجمله ملازمتله چراغ اولنمق اوزره خط همایون شوکتمقرون صادر اولمغین اول حینده ملازم وقرق آقچه مدرسه‌دن منفصل اولوب بعده سنه بیك یوز اون التی تاریخنده شیخ الاسلام ومفتی الانام علمای کرامك بلندی

عسکره معزول ویوز اون بر شعبانده ادرنه پایه‌سیله غلطه قضاسنه وصول وبرسنه ضبطدن صکره معزول ویوز اون بش ربیع الاخرنده بیغا قضاسی آرپه‌لق اولوب سنهٔ مذکوره شوانده جسر ارکنه قضاسی ضمیمه‌اولوب بیك یوز اون التی رجبنده سنهٔ آتیه محرم‌الحرامندن ضبط ایتمك وجهی اوزره مکهٔ مکرمه قضاسی ویریلوب کیتمکه بعض مرتبه تردد وطرق علیه‌نك رتبهٔ عالیلرندن بعض مرتبه سوداسیله کلمات وحرکاتنده لیت لعل شیوه‌لری ظاهر اولغله منصبنه ارسال وکتمسی استعجال اولنوب بعدالعزل کندینی جانب استانبوله کتورتمیوب ردوسی آرپه‌لق واندہ مکث اولنمسی ایله مأمور اولوب سنه بیك یوز اون شعبانی خلالنده سلطان حصاری قضاسی آرپه‌لق وردوس قضاسی قضاسنی مرقومه‌یه تبدیل اولندقدن صکره اون طقوز رجبنده منمن فوچه‌لر قضالری الحاق وبیك یوز یکرمی ربیع الاولنده بالنفس کندیلر ضبط ایتمك اوزره قیصریه مولویتنه ارسال واول منصبدن ینه کندیلر ضبط ایتمك اوزره بیك یوز یکرمی برده عینتاب قضاسنه نقل اولنوب بلدهٔ مذکوره‌ده ایکن بیك یوز یکرمی ایکی شعبانده انتقال ایلدی . بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

(بیت)

کتاب حسن دلبر خال وخطیله محشادر
کورن دیر بارك الله برکوزل ترتیب زیبادر

مادح

نام والالری مصطفی‌در . اول شاعر پرکوی ولاابالی مشرب

حرف الميم

حرف ميمه بدأ ايدوب كلك بنام ايلدى اربابنى بربر رقم
ايليوب عرض مهارت اولا ماهرك اوصافى يازدى قلم

ماهر

نام نامى واسم كرامیلرى عبدالله اولوب اول وادئ جميل المباديسنده ماهر اولان ذات معلوم الجماهر مسقط رأسلرى اولان ديار بوسنه‌دن دارالملك قسطنطنيه‌يه رويمال وكبار انامك مجلس شريفلرينه اتصال ايلدكدن صكره واصل رحيق رحمت رحمان اولان شعبان زاده محمد افنديدن ملازم اولوب دور مدارس معتاده ايدرك قرق اچه مدرسه‌دن معزول اولدقدن صكره يوز بش صفرنده شيخ الاسلام ومفتى الانام ملك خصلتلرك بلندى صدرالدين زاده محمد صادق افندى مرحومك دفعهٔ اوليسنده ابتدا خارج اللى ايله عوض افندى مدرسه‌سنه مدرس اولوب بيك يوز التى ذى القعده‌سنده شاه قولى مدرسه‌سنه حركتدن صكره بيك يوز يدى شوالنده منلاكورانى مدرسه‌سنه وسنهٔ مرقومه ذى القعده‌سنده موصلهٔ صحن اعتبار اولنوب بيك يوز سكز جمادى الاخره‌سنده اول مدرسه‌دن صحن ثمانيه‌دن برينه كلوب آندن منقارى زاده مدرسه‌سنه واول مدرسه‌ده ايكن سنهٔ مرقومه ذى القعده‌سنده يرلرنده موصلهٔ سليمانيه اعتبار اولنوب اول مدرسه‌دن بيك يوزطقوز محرم الحرامنده سلانيك مولويتيله اكرام اولنوب اون درت آى ضبطدن

ایلدکلرندن صکره یوز اون طقوز ذی‌الحجه‌سنده موصلهٔ صحنله امره خواجه مدرسه‌سنه حرکت ویوز یکرمی ربیع‌الاولنده صحن ثمانندن بریله برمرام اولوب سنهٔ مرقومه شوالنده نوح افندی مدرسه‌سنه ابتدا التمثلی ایله یتمش ایکن اعمار رجالی عمر نوحه برابر اولسه آمال افرادینه مساعد اولمیان جهاندن ارتحال وبیك یوز یکرمی اوچ جمادی‌الاخره‌سی حلولنده انتقال ایلدی . جهت علمیه‌سندن فضله معارفدن دخی خالی دکلدی . بوکفتار جملهٔ اثارندندر :

(بیت)

کرایرسك عید وصلینه بزمله مرحبا ایتمز
قالورسه بویله دلبر لعلیا عشاقه ال ویرمز

لمعی

شعرای عصرمزدن لمعی خلیل آغا دیمکله شهرتشعار طبعی آنشپاره برمرد جلیل‌المقداردر . بوکفتار جملهٔ اثارندندر :

(قطعه)

تب طاقت کذار هجر رخسار کله بی تابم
سراپا بیقرارم رشك موج بحر سیمابم
بنی خوناب نوش مست ساقی قیاس ایتمه
همان یادلبیله لمعیا سرمست وبی تابم

معرفتده ذهنی اقن ایتدوکی محللرده قوت مخیله‌سی جست وچالاك عرفانك اوزندن خبردار برشاعر پاکیزه اشعار ایدی . بوکفتار جملهٔ اثارندندر :

(غزل)

بیلدك جهانده ایشلریمز هپ هوا ایمش
اتش خیالن ایتدوکیمز نقش ما ایمش
مضراب دلدن اومه صاقین نغمهٔ صفا
ساز فلکده تار امل بینوا ایمش
جمع ایلمك سخنده مجاز وحقیقتی
مخصوص طبع لطفئ شیرین ادا ایمش

لعلی

نام نامی واسم کرامیلری مصطفی‌در . مدینهٔ قسطنطیه‌ده متولد اولوب مرتبهٔ سن تمیزه رسیده اولدقده داخل اندرون سرای همایون واول معدن المعارف اولان عبادتخانهٔ والاده هزاران حلیهٔ کمال ایله ذات والالری مشحون اولوب ملازم وقرق اچه مدرسه‌دن معزول وطشره چقدقده بیك یوز اون صفرنده شیخ الاسلام السید فیض الله افندی مرحومدن قره چلبی زاده خارجنه عارج اولوب یوز اون جمادی‌الاولیسنده یرلرنده‌اعتبار ویوز اون بش جمادی‌الاولیسنده داخل ایله نشانجی پاشا مدرسه‌سنه رحیق ویوز اون یدی رجبنده یرلرنده داخل اعتبار بعده یوز اون سکزده شاه قولی مدرسه‌سیله تأکید رتبه

اولوب بولك چورباجيلرندن ايكن بامر الله تعالى غلبهٔ سودا ايله پريشانحال ودشت مذلنده پايمال اولوب اول حال اوزره بيك يوز اوتوز حدودنده انتقال ايلدى . بوكفتار اختلال دماغدن مقدم اولان اشعارندندر :

(غزل)

اولوب بيكانه يه محرم اوشوخ اشنا دشمن
ايدر عشاقه وعد دلفريبن هپ وفا دشمن
طبيبا سودهٔ الماسله لطف ايت نمك پاشن اول
كه اندن لب كشاى حظ اولور زخم دوا دشمن

لطفئ تاتار

نامى لطف الله اولمغله مخلص مرقومى اخيار ايتمشدر . اقليم قريمدن ظهور ايدوب تحصيل معارفدن صوكره ملازم وطريق قضايه عازم اولوب قضات ميانه سنده سرفراز ومعرفتى سببيله كسب امتياز ايتمشدى . انجق جسم نامبسى قزله پرورده اولوب بودياراره كلدكده كيف معهود بوشهرلرده مفقود وظرفاى بلدهده اولنشئهٔ بيزه غير معهود اولديغندن بى كيف ارام ايلمك كندى يه خلاف معتاد اولمغله ناچار بئس البدئى ايله اوقاتكذار وبيچاره ازبلاى نفس اماره محجوب دوستاق سمتدن دخى بى فكر وبى سبروبى عار اولوب دائما بدمست ومحجوب پرست اولمغله بالاخره شأمت سرمستيدن كاسهٔ عرضى شكست وبرقاچ عدد اراذل غدارك خنجر غدرلرينه دوچار وبيك يوز اون تاريخندن صوكره جه مدينهٔ قسطنطنيه پيشكاهنده اولان قاسم پاشاده قتيلا وفات وداخل كروه اموات اولمشدر . طبيعت شعريه سى خيال پاك ودشت

طقسان ایکی جمادی اولیسنده نشانجی پاشای جدید مدرسه سنه طقسان درت رمضاننده صحن ثمانده برینه طقسان آلتی ربیع الاخرنده سنان پاشا مدرسه سنه طقسان یدی جمادی اولیسنده خصکی مدرسه‌سنه سنهٔ مرقومه شعبانده خاقانیهٔ وفایه وسنهٔ مزبوره شوالنده برلرنده خامسه اعتبار اولنوب بیك یوز جمادی‌الاولیسنده بروسه پایه‌سیله منصب مزبوردن معزول اولوب احترام اولنوب یوز التی صفرنده بالفعل بروسه قاضیسی اولوب یوز یدی صفرنده معزول‌وسنهٔ مرقومه رمضاننده معلقره ارپه‌لق اولوب یوز اوچ رمضاننده خاصلر قاضیسی اولوب سنهٔ مرقومه ذی‌القعده‌سنده انتقال ایلدی . خاك استانبولدن اولمغله طبیعت‌شعریه‌سی اولوب‌احیانا کفتارسنج‌اولورلردی. یوشعر انلرکدر :

(غزل)

مست عشقز صبرمز یوق سینه‌مز چاك ایلرز
درد عشقیله دمادم چشممز نمناك ایلرز
کورمك ایچون شاهد مقصودی چشم جانله
ماسوادن قلبمز ایینه‌سن پاك ایلرز
نشئهٔ جام محبت ویردی بر حالت بزه
کوزمز یوموب اچنجه سیر افلاك ایلرز
جام عشقی دست ساقیٔ ازلدن ایچمشوز
لطفیا آنك ایچون اشعاری بی باك ایلرز

لطفیٔ دیکر

اسمی مصطفادر . موصلی آغازاده دیمکله پرشهرت براهل طبیعت

هرنه کلورسه سویلر مقوله‌سندن برشخص سبك طینت ایدی. کروه قضاتدن اولوب روم ایلی قاضی عسکری قپوسنده کتابت ایله تعیش کاه کتابت قسمنده اوقاتکذار ایدی. اهل کیف براعجوبه شکل ظریف اولوب انتقالنه‌قریب لسانیلکدن فراغت ایلیوب مخلص مرقومی وجودی کبی ضعیف ایلمشدی. اشعاری اطواری کبی پریشان اولوب لسانه آلمغه شایسته دکلدر. وکفتارنده غداسی کبی حلاوت اولمدیغندن تحسینه بایسته دکلدر. بویت آنلرکدر :

(بیت)

ای لسانی طره‌لرله خلق عالم چالدیلر
شاه حسنك اودری حسنده طولومبازلر

لطیفه — مترجم مذکورك ولوله آرا اولان بیتی اکرچه بویت اولدیغندن تسطیر اولندی فاما (شنیدن به ازدوربابك دهل) .

لطفی

بورناز خواجه زاده دیمکله شهیر اولان لطف الله افندیدر . بیك اللی اوچ سنه‌سی ربیع‌الاولنك اون بشنجی کونی وجوده کلوب بیك التمش برجمادی اولیسنده شیخ الاسلام قره چلبی زاده عبدالعزیز افندینك صدر فتوایه تشریفلری تشریفاتندن ملازمتله عزت بولوب بیك سکسان درت صفرنده ابتدا شیخ محی‌الدین الغوجوی مدرسه‌سنه مدرس اولوب اول مدرسه‌دن بیك سکسان بش رمضانده فیروز اغا مدرسه‌سنه نقل حرکت وسکسان سکز شعباننده جعفراغا مدرسه‌سنه سکسان طقوز ربیع‌الاخرنده حیدر پاشامدرسه‌سنه

کونده بیك تیشهٔ غم ضربه اوریر سینه‌مزه
بی ستون دله فرهادکه دیرلر او بزز

لبیب دیکر

بودخی شعرای عصرمزدن برمرد نازك کفتاردر . بو بیت جملهٔ آثارندندر :

(بیت)

فلکده عجب یولمز کوی یاره دوشمزمی
بزمده حصه‌مزه بر نظاره دوشمزمی

لدنی

شعرای عصرمزدن لدنی معارف تحصیل ایلین برمرد جمیل‌ایدی. دولت علیه‌ده دیوان همایون کتابی زمره‌سندن ایدی . بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

(بیت)

هر دوشنبه اغیاره تنها یار وارمشمش
بهارستان شوقه غنچهٔ کلزار وارمشمش

لسانی

نامی مصطفادر . لسانی مضبوط اولدق برشاعرطرفه هیئت ودیلنه

وحسرت الملازمين اولان طريقدن برمدرسهٔ خارجه دخول طريقه ديده دوز وصول ايديلر . خاندان معارف وكمالدن اولمغله كندولره عرفان بالارث انتقال ايلين ارباب معارفدندر . بوكفتار جملهٔ آثارندندر .

(بيت)

بن اوشوخ بيوفادن وصلت اميدايلمم اول پريدن بويله انسانيت اميدايلمم

(رباعى)

چشم غضب آلودك ايا دلبر طناز مرغ دل عشاقى شكار ايتمده شهباز
بر رتبه ده چابكلكى وار غمزه لرك كيم ناز نكه عشوه ده اوينار او رسن باز

لبيب ديكر

ديوان همايون كتابلرندن استانبولى محمد افنديدركه بيك يوز اون درت تاريخنده فوت اولمشدر . بويت انلركدر :

(بيت)

اى خامه زن خم بخم زلف دلارا هر خمده هزاران دلى برباده مى كلدك

لبيب ديكر

مدينهٔ آمددندر . ملازمين زمره سندن وشعراى عصردن خوش صحبت نازك طبيعت برذات پرمعرفتدر . بوكفتار جملهٔ آثارندندر :

(رباعى)

جور ايروسنه معتادكه ديرلر او بزز
مرغ حسرتكش صيادكه ديرلر او بزز

سالنده عقبايه خرام ايلدى . قول جنسلرندن بو معرفتده بر شاعر بولنمق چشم انصافله نكران اولنسه نادردر بوكفتار اول شاعر دلاورك ترجمه‌ده اولان انارندندر :

(قطعه)

ام لبلرينى بادهٔ ناب استمزميسن
اوپ رخلرينى نقل شراب استمزميسن
مانع ندر بيلنمدى رفع نقابكه
جانان جهانى يوخسه خراب استمزميسن

حرف اللام

لبيب

نام سر آمدلرى احمددر . ذات پر عرفانلرى دار النصر والميمنه شهر ادرنه‌دن نمايان اولمشدر . بوندن مقدم بو مجلهٔ جليلهٔ ظرفايه حرف الميمده كشيدهٔ سلك سطور قلنان كامى افندينك برادرلرى امينيه مدرسى الحاج مصطفى افندى نام صاحب فضيلتك مخدوم نجابتلرى اولوب بيلك يوز يكرمى تاريخنده اميدكاه جهانيان اولان مدينهٔ قسطنطنيه‌يه عازم وشتابان اولوب عم مكرملرى سابق الذكر كامى افندينك يانه كلوب مكث وارام وانلرك تعريف وتوصيفى ايله نائل كام ودلخواهلرى ايله برمرام ومرحوم ومغفور ابه زاده عبد الله افندى حضرتلرندن قرين شرف ملازمت اولوب دلشاد اولمشلر ايدى . اثناى تحرير تذكره‌مزده قرق اچه مدرسه‌دن معزول

ولایت اناطولیده ایاش قصبه‌سی حوالیسنده متولد اولوب نشوونما بولمشدر استکمال کمال ایچون مدینهٔ قسطنطنیه‌یه کلوب اول عصرده قوجه مصطفی پاشا استانه‌سنده سجاده نشین ارشاد اولان عالی مرتبه سامی رتبه شیخ علاء الدین افندی مرحومدن انابت وتکمیل طریقت ایلدکدن صوکره مغنیسایه ارسال اولنوب نجه زمان اول بلده‌ده اقامت بعده بیك یوز یکرمی یدی سنه‌سنده تکیه‌کاه بقایه رحلت ایلدیلر . السنهٔ ناسده مشهور اولان بو الهیٔ شریف اول مرد لطیفکدر :

(مطلع)

دوشلدن دردینه یوقدر قرارم یارسول الله
دکشدم عشقکه دار ودیارم یارسول الله

کنهی

نام جلیل العنوانلری عثماندر . دیار قسطنطنیه‌ده بر تاجر جلیل المأثرك پرورده‌سی اولوب اول بازرکان کندیلرین تبنی ایلیوب اکرامه شایان وطفل اندك سال ایکن پسری پایه‌سنده تربیه واقبال ایتمکله زمان قلیلده معارف بسیار تحصیل ایلیوب کیدرك معرفتی سببیله دیوان عالی کاتبلرندن اولوب کفه مقاطعه‌جیسی وبونك امثالی شاننه شایان مناصبله پرعنوان اولمغله سر اعتباری فلکده همسر کیوان اولمشدی . بعده بروسه مقاطعه‌سی وزعامته متصرف اولوب حالنه خیلی نظام کلمشکن مرارت نوم اجل سویدای دان عتل ایلیوب بیك یوز یکرمی سکز

باق چشم خونفشانه کورسوزش دلی خوشدر صفای ساغر صهبا کلابله
ایلر دراز سیر چمن نخل عمری لبك برسر وقامت اوله یانجه دلابله
قیل سنك سرمه دن اکه سنك فسان مدام تیغ سیا هتاب مژدك دلبر آبله
جام شراب اوزره حباب اولمش اشکار ظرف لبنده صانمه که دلدارك آبله

راز محبتك بودر آدابی کیم کلیم
بر عاشق جفا کش وبردلربا بله

(غزل)

مرهم بهبوده ناز ایلر زخمدارك سنك
عار ایدر آب حیاتی نوشه بیمارك سنك
سیله ویرسه کلشنی جوش کلاب خنده دن
غنجه بولمز حالت لعل کهربارك سنك
خوش کلور کلدن دل عشاقه اول چین جبین
شو خترد نغمهٔ بابلدن ازارك سنك
اولسه بر کشته مژکانك کبی بخت سیاه
بو یله اولمزدی اسیر چشم مکارك سنك
عالمی خاکستر ایلر سوزش آه کلیم
کورمسون مغبر مدد مرأت رخسارك سنك

وبونلردن ماعدا نجه بینظیر قصائدی ونجه بینظیر غزل ونازك کفتاری واردر . من کل الوجوه معمور برذات معار موفوردر .

کنزی

اول کنجینهٔ معارفك نام مستحسنلری حسن اولوب فی الاصل

كليم

اسمی موسی اولمغله مخلص مرقومه اجترا ایتمشلردر . اول ذات ستوده صفات تربیت کردهٔ حجره وایهٔ معرفت اولان مخادیم جلیلة المناقبدن برغنجهٔ سرسبز کلستان شرافت وحسب سیدصحیح النسبدرکه مادرلری طرفندن نسب حسن نسبتلری قطب الاقطاب شیخ عالیجناب ولیٔ محترم غوث اعظم اجلهٔ اولیانك باندی اسکداری هدایی محمود افندی حضرتلرینه منتهی وپدر بزرکوارلری سابقاً مطبخ امینی اولان مرحوم احمد افندی اولمغله اولطرفدن دخی وجودعالیقدرلری نزاهت حسبه منتمیدر . اول ذات عالیقدر سنه بیك یوز یکرمی تاریخنده مرحوم ومغفور الدارج الی رحمة ربه الغفور مشایخ اسلامیه‌نك باندی ابه زاده عبدالله افندینك دفعهٔ اولی فتوالرنده حائز شرف ملازمت اولوب دور مدارس معتاده ایدرك قرق اچه‌مدرسه‌دن معزول اولدقلرندن صوکره بیك یوز اوتوز اوچ سنه‌سی شعبانده شیخ الاسلام ومفتی الانام مشایخ اسلامیه‌نك ارجمندی فضیلتلو یکیشهرلی عبدالله افندی حضرتلرندن باامتحان ابتدا خارج اللی ایله روانی چلبی مدرسه‌سیله برمرام واثنای تحریر تذکره‌مزده اول مدرسه‌دن حرکت معتاده ایلمشلردی . ارباب طبعك باندلرندن وشعرای کرامك دلپسندلرندن اهل دل صاحب طبیعت برمخدوم خوش صحبت اولوب فارسی‌ترکی کفتاره قادر برپارهٔ شاعردر. بو اشعار جملهٔ اثارندندر :

(غزل)

لعلك تبسم ایلدی کیف شرابله کویا آچلدی غنجهٔ کل آفتابله

ایلیوب کبوتری چلبی کلیور دیو اظهار سرور ایدوب تشریفنه چشم وکوش اولورلر ایدی . شمدیکی حالده کندینك وافکارینك بحری پرجوش وخروش اولوب سفینهٔ مرامنه برساحل وبیهوده پروازده کندویه برفائده وطائل اولمدیغندن بچاره دریای حیرته طالوب مرطی کبی بر قوت لایموت تدارکنده عاجز وزار ومرور وکذران ایلین مجلسلردن اردہ قالوب بویله سرکران اولدیغنه بخت شومنه لوم وملامتله اوقاتکذار اولمقدەدر . اکرچه هرم پیری ایله اولکی کبی پرواز ایتیوب جولاندن قالمشدر ومبارزهٔ کفتارده خصمله پنجه‌لشمك قیدنده سیفی قرابهٔ اهمال سکوته صالمشدر فاما مرغ دل چالاکی فی الاصل دشت عرفانك سیرلرندن اولمغله سنقور اولوسی مقوله‌سی اولوب ینه بالجمله مقبول انام وبنای عالی مبنای سخنده بالانشین طاقهٔ احترامدر اصلنده اولان لطایفی خود السنهٔ ناسد. مذکور ومضامین سابقلری صدورا باب هنرده بالکلیه مسطوردر . فن سخنده اصلنده مایه‌دار اولمغله جنبش رفتاردن قالدی ایسه زیبش کفتاردن قالیوب بین الظرفا پر اعتبار برشاعر نازك کفتاردر . بو اشعار پاك انلرکدر :

(قطعه)

جانا سکا اظهار ملال ایلمدم برکیمسه‌یی هیچ واقف حال ایلمدم
سودم سنی بر کره وصالك دلدن اغوش خیالمده خیال ایلمدم

(رباعی)

ایتمز بزه اول شوخ ستم پیشه نکاه حال دلمز اولمده کتدکجه تباه
یوق بار غمی چکمکه هیچ طاقتمز لاحول ولا قوة الا بالله

یانده اوضاع واطواری پسندیده ومرغوب ایدی. اول آستانه‌ده سائر بال کشای اوج انتساب اولنلردن نجه کلوکیر اول دائرهٔ مستطابده درآمد واستفاعه دائر بعض صیده دوچار اولدقجه اول نخجیره قره قوش کبی نازل اولوب نجه بی ادبانه وضع ایدوب تغییر اطوار ایتدکجه بوعاقبت اندیش روزکارك فرصتی اول کاره چاقری کچرسه‌ده صبر ایلیوب ینه دائرهٔ ادبدن برخطوه پانهادهٔ اعتبار اولیوب اظهار قناعتله جادهٔ طریق غنای قلبده رفتار ایلدیکندن مرحوم ومبرور اظهار اعتبار عظیم ایلیوب رعایت خاطره بذل مقدور بیوررلر ایدی. مترجم مذکور دخی پاشای جلیل‌القدر کرم‌موفورك بورتبه‌ده قرین اعتبارلری اولوب بوبله منظوری ایکن ینه رعایت اداب کمال حجابندن هربار ثقلت بی انباز ایتمکدن کمال احترازندن ناشی نجه‌کونلر کچردی کیم قره بتاق کبی غائب اولوب نابود وناپیدا اولور کورنمز وعنقا کبی جسمی ناموجود اولوب قنی آشیانه‌ده قرار ایتدیکی بیلنمز ایدی. مرحوم ومبرور ایسه محبته فریفته اولدیغندن مخصوص آدملر تعیین ایلیوب تحصیل والبته ینه نرملرده قالدك دیو تفتیش ایلیوب حالنه کوره بروافر اکرام وتجبل بیوررلر ایدی. محصل زماننده قتی چوق کباره همدم واول کروه محترمك نجه خاص‌الخاصلرینه محرم اولان الفته کروهندن بر مرد خوش صحبت ونازك سیرت ایدیکم سیر سلوك موسملرنده شهر قسطنطنیه‌ده کراکه سن قرتال قنادی ایدوب کاه اسکدار جانبنه طویغار تپه‌سی تعبیر اولنان مجمع ظرفایه عزیمت ایدوب برقرلنغج پیاده سینه سوار شتابان وکاه قوزغونجق سمتلرنده عطف عنان کاه سمت کاغد خانه یه سولر کبی روان اولوب اول طرفلردن کذران ایتدکجه ارباب عیش ونوش ذکر وصفن نقل مجالس

صادرين وواردين يكروزه هواسيله مألوف اولدقلرنده هزاردل وجانله اتربهٔ كيميا اثرينه راغب اولدقلرى آشيانهٔ عرفان مقردانشوران مدينهٔ دلپذير شهر جنت نظير اولان قسطنطنيه‌دن اولوب اول مدينه‌ده محمود پاشا قربنده آجى مصلق سمتنده نشو ونما وعالم صغرندن برى وادئ معرفته بالطبع مائل اولملريله اول جانبه سليقه‌لرن آب روان كبى اجرا ايتمكين بوستان خياله نهال قابليتلرى نوبنو كسب كمال ومصاحب مصطفى پاشانك خدمت شريفه‌لرنده تربيت كردهٔ آغوش اقبال اولوب اقران وامثالندن كنديله بيله اول حرم قابليتده تربيت كرده اولوب رسيدهٔ سن تميز اولان عجمى چيلاقلر حوض سرشار كمالدن اوردك قدر فيضمند اوله‌ميوب داستان معارف ذكرى وياد اولدينى محللرده قاز كبى صورو تدقجه بوتزرو كهسار ملتفة الاشجار عرفان سوكلونلر كبى اول ميدان هنرده سوزيلوب او واديلرده طاوس جنان آسا خرامان اولور ايدى. وبوستان لطافت صحبت يارانك هركبك رفتارى مرغ شكسته بال جولان اولدينى واديلرده بو چابك رو اوج ذكا حمامهٔ تيز پرواز آسا كندين ميدان محبته آتمجه برجنبش پيدا ايليوب درحال اول صحبته دائر صدده مناسب برنجه پرواز وجناحين ناطقه وفطانتن اول پروازه باز ايدوب انجمن يارانه رونق تام صماخ تحسينى سجع موزونله لبريز حسن مالا كلام ايلر برشاعر ماهر ايدى. لاجل ذلك وزير سابق الذكر مصاحب مصطفى پاشا مرحومك ملتفت التفاتلرى ونجه زمان مستخدم خدمت كثير البركاتلرى اولوب بعده قاين آته‌من مجموعهٔ عرفان سرتاج جملهٔ دانشوران مرحوم ومغفور رامى محمد پاشا حضرتلرينك زمان رياستلرنده خدمت كتابتلرنده اولمشلر ايدى. غايت محجوب ونازك برذات خالى عن العيوب اولمغله مرحوم ومبرورك

اولمش برمرد روزگار ایدی . سنه بیك یوز درت ذی‌القعده‌سنده مرحلهٔ دنیادن کذار ایلدی. بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

(بیت)

عشاقه‌عجب مردم‌محرم بولنورمی افتادهٔ چاه غمه مرهم بولنورمی

کاتب

بونلرکده نامی مصطفی در . محروسهٔ بروسه‌دن اولوب مدینهٔ مرقومه‌ده حرمین الشریفین اوقاف شریفی خدمتنده اولدقلرندن مخلص مرقومی اختیار ایتمشلردر. کفتاری کتابت اولنمغه سزا برشاعر نازك ادادر . سنه بیك یوز اون اوچ تاریخنده فوت اولدی .

(بیت)

اولورسه حسرت زلفی ایله کاتب اولیـانك
بیتن تا حشره‌دك خاك‌مزارم اوزره سنبلدر

کبوتری

اول‌شاهباز اوج بلاغتك واول بلبل‌خوش لهجهٔ کلستان فصاحتك نام نامی واسم کرامیلری محمددر . قمریٔ یوسفستان ملاحت وطوطیٔ شکرخای مصر معرفت اولان وجود بهبودلری هرمادر تربیه‌سندن دوغان اطفال کنجشك مثالی هنوز نارسیده ایکن هزار شاهین بلند پرواز عرفانله پنجه‌لشوب جدال ایتدکجه غالب واول شهرك اندرونه

یم املده قالور بر دیاره دوشمزمی
نشان سم سمندن ایدن تماشا هیچ
غبار درکه دولت مداره دوشمزمی
نه‌دربوجوششك ای اشك چشم خون آلود
اومهر حسنه قویه برنظاره دوشمزمی
کورن او خط رخ آلك ای پری سیما
هوای سیر کل سبزه زاره دوشمزمی
کوررسه کامل اکر نالهٔ سحر خیزم
هزارشرمله صداعتذاره دوشمزمی

(رباعی)

فکر سرزلفکله پریشان اولمام هر آتش غمله سینه سوزان اولمام
اولسمده اکر غرق اکدار منت کش دست پست نادان اولمام

(بیت)

دائما زلفك خیالی دیدهٔ خونابده کوییا بر سنبل تردر میان آبده

(بیت)

بده پیالهٔ می باعرق مراساقی که وقت یاسمن فصل ارغوان آمد

کانی

کان عرفان اولان قسطنطنیه‌دن اسکدار نام محل زیبادن ظاهر و آشکار و بین الکتاب کانی مصطفی افندی دیو شهرتشعار اولوب اول زمرهٔ جلیله‌دن کوچك روزنامه وتذکره جیلك منصبیله شرفیاب

زاده واهب چلبی ایله علی‌الاشتراك سویلدکلری غزل پاکیدر :

(غزل)

بودل او بتك زخم خوار تیر نازشیدر
قضای سینه نشانگاه ازمایشیدر
مثال غنچهٔ تر اولمه لب کشا غیره
ایدن اسیر قفس بوهزاری نالشیدر
بوکونه نو بنو نظم تازه ای کاظم
جناب واهب صاحب‌طبیعتك ازمایشیدر

کامل

بومجلهٔ جلیله‌ده حرف عین مهمله‌ده عارفی مخلصی ایله کشیدهٔ سلك تحریر اولنان اسحاق زاده محمد افندینك نوردیده‌لری محمد کامل چلبی‌درکه اباعن جد خانه‌دان معارف وکمالدن برذات هنر مند اولوب معرفت وکمال بالارث کندویه انتقال ایلین ارباب مقالدندر . فاما طالع نامیمونی یاور اولمدیغندن نیل امانیسنه وصولدن مقدم پدرلری انتقال وتراکم دیون کثیره ایله پریشانحال اولدیغنه بناء قضایه رضا داده اولوب روم ایلی قلمنده برقاچ منصبه قاضی واول وجهله قوت لایموت تعیشه راضی اولمشلر ایدی. ابنای جنسنه کوره خیلی معرفتلی معارف شناس برمرد نازك رفتار فارسی وترکی شعره پراقتدار در. بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

(غزل)

عجب بوفلك بلاکش کناره دوشمزمی

عجب چابك كثى سن حالت ضراده شاطردن
دل ويرانه‌يى تنها قومه دور اوله خاطردن
سن اى غم كنزلى بركنجينه سن ويرانه‌دن چيقمه
كشينك رزق مقسومى كسلمز آب دريا وش
مفيد اولمز بوفكرك قعرى يوقدر چاه غيا وش
زن دنيا تصرف اولورمى اولسه زرقا وش
قنات بوك كوشهٔ قاف قناعت بكله عنقاوش
شكارك پايكه كلسون دير ايسك لانه‌دن چيقمه
جهان برپاى رحلت كاميا بر خوش نكاه ايله
سراسر خواب غفلت تابكى كل انتباه ايله
تجرد اختيار ايت كندوكى عالمده شاه ايله
قبولى كامرامن اولمق ديلرسك ترك جاه ايله
قناعت شالنه كير وضع در ويشانه‌دن چيقمه

كاظم

اول شاعر هنرور كان عرفان مدينهٔ قسطنطنيه‌دن ابى ايوب انصارى عليه الرحمة البارى خطهٔ شريفندن نمايان اولمغله بين‌الاقران كاظم ايوبى ديو شهرهٔ جهان ايدى. نيك نفس وحليم برصاحب ذهن مستقيم اولوب هربار كظم غيظ واستجلاب فيض ايدر برذات ايدى. بوكفتار وهبى المضمون اول نادرهٔ كردونك بو مجلهٔ جليله‌ده حرف واوده واهب مخلصى ايله كشيدهٔ سلك سطور اولان صنع‌الله افندى

خس وخاشاکله آلوده اولدق صورتا اما
در حکمتله پر معنیده بحر بیکرانز بز
بلند پرواز طبع شاهبازه اولمدق مائل
هوای معرفتده برهای لامکانز بز
نه‌لر رسمِ ایلمش در دله رسام ازل اما
خریدارهنر یوق شمدیلك کف بر دهانز بز
مددکارا خدایا چاره ساز فیض لطفندن
امید دولت اقبال ایدرلب تشنکانز بز
اولیدق بهره یاب دولت شاه جهان کامی
روا ایدی دیسیدك هر جهتدن کامرانز بز

(قطعه)

زال دهرك بروج افلاکه دوزدوکی طوپدر بوشمس وقمر
بوز مغیچون نظام افلاکی برین اخشام اتار برینی سحر

وقدمای شعرادن قبولی مرحومك زماننده مقبول اولان بوغزلی تخمیس ایلمشدر :

(تخمیس)

همای اوج عزت وش وقور اول لانه‌دن چیقمه
سمندر کبی هرکز صدر آتشدانه‌دن چیقمه
چکوب بیهوده غیرت آشنا بیکانه‌دن چیقمه
شباب آساشتاده رحلت ایتمه خانه‌دن چیقمه
ضیا بخش اول اوتور آتش کبی کاشانه‌دن چیقمه
حقیقی آشناسن زائل اوله طرف خاطردن
وفا رسمی مسلمدر سکا خلاق فاطردن

عمرلری سرشار لبریز اولوب روی خاکه ریزان وتحجیر حیاتی پنجهٔ شیر اجله کرفتار اولوب افتان وغلطان اولمغله ناکامك مرامی اوزره کامی حصولپذیر اولمدین انتقال وسنه بیك یوز یکرمی سکز ربیع الاخرنده ارتحال ایلدی . درد مند اکر بوایام سعادت فرجامده قرین حیات اولیدی هزار التفاته مظهر وطریقنده مرامی اوزره کام آور اولوردی. خصوصاً بومجلهٔ جلیله مزك ترتیبی محلی که عالم بر آصف عالیشانك کرم واحسانیله سیراب نعم فراوان وارباب عرفان بقدر الحصص دست انعام بی بهانه وهمت آصفانه لرندن سیر وریان اولوب هنوز کامی حصوله قرین اولوب کامروا ودامان امانیسنه دست رسیدهٔ تلافیٔ مامضی اوله جق هنکامده ناکام بوکونلری کورمیوب شام آرزوسی فلق صباح طالعه یقین وبوخرمن احسان فراوان بی امتناندن دانه چین اوله مدی .

(لمنشئه)

حیف اونا کام جهانه شاد وخندان اولمدی
دانه چین خرمن مقصود دوران اولمدی

الحاصل اهل علم ووقور بر ذات معارف موفور ایدی . السنهٔ ثلاثه ده کفتاره قادر ووادی ٔقدما اوزره مضمون پرور بر شاعر ایدی . بوکفتار اول شاعر فضیلت مدارك فراغی محللری واواخر حالنده سویلدکلری مقالدندر :

(غزل)

نوله دور اولدی ایسه دیده دن کنج نهانز بز
آنکچون ساحهٔ عالمده بی نام ونشانز بز
جهانك یال ویال نقشنه مغرور اولان جاهل
کوزه آلمز بزی اما که کحل اصفهانز بز

والامكان عرض كالاى امكان ودائرهٔ عليه لربنه متردد اولان اهل دلك دستلرنده نمايان اولان ورقپارهلر باجمله معارفه متعلق اولوب اول دائرهنك اندرونى باجمله بوحال اوزره اولوب بعده بر مقتضاى تقاليب روزكار اول دائره پريشان وتارمار اولوب بوذكر اولنان ارباب عرفانك هر برى بر سمتده قالمغله سنه بيك يوز اون بش تاريخنه كلنجه مرحوم مرقوم اشعاردن بالكليه اظهار فراغ واول دملرى ياد ايتدكجه سينهٔ پرداغك داغ داغ ايلر ايدى . بعده بيك يوز اون بش تاريخندن صوكره دولت اقبال وسعادت اجلال برله خليفهٔ ايام پادشاه اسلام ظل الله تعالى على مفارق الانام ملك معارف عارف سلطان تختكاه عوارف :

(لمنشئه)

شهلرك پادشاه ممتازى يعنى سلطان احمد غازى

حضرتلرى روح عالم وخليفهٔ اكرم اولوب تخت عالى بخت مشرف ميامن اقبال وربع مسكون متشرف ميمنت واجلاللرى اولوب عالم وقت شريفلرنده تازه حيات بولوب يمن ظهورلرى ايله معارف عرفان باجمله سارئ بدن كائنات اولدقده كالاول طالع ارباب عرفان كشايش بولوب اطراف واكناف ارباب معارفله مالا مال واسكيدن پيغولهٔ نسيانده قالان كروه اهل عرفان يكيدن حيات تازه بولوب بندركاه هنرده يربر اظهار قماش اهل علم وكمال ايلدكلرنده بونلر دخى پيرانه سر بعض كفتار ايله ازمايش طبع عاليمقدار ايدرلردى . فاما فلك نامسا عددن ازلى ارباب عرفان سود مند اولميوب مرامه ايره جك وقتده رو كردان اولديغندن بچاره هنوز كالاى معرفتى رواج بوله جق وقتده كاسهٔ

وموی دیلم کبی خیال اندر خیال دکلدر فاما ینه وادیٔ قدما اوزره تمکین وسلاستله طرح اولنمش بك ادای شیریندر . عصر سلطان محمد خان رابع علیه الرحمة والغفرانده آب روی وزرای کرام واول عصر شریفك ظرفای اولوالاحترامنه باب سعادتلری مأوای مقام اولان مصاحب مصطفی پاشا یسر الله فی الجنه مایشاحضرتلرینك قپودانلقلرنده مترجم مذکور والدماجدمز فضیلتلو میرزا مصطفی افندی حضرتلرینك سوق تربیه‌سیله دونمای همایونده اردو قاضیسی اولوب اول وزیر دریا نوالله بیله روان و آندن دخی مقدم وزیر مومی الیه حضرتلری ادرنه ده رکاب همایونده ایکن ینه والد ماجدمز حضرتلرینك سوق شریفلریله اول باب سعادته تردد ودخول واول آصف بینظیرك همتلریله قتی چوق امانیسنه وصول ایلمشلردی . اول ذات ملکی الصفاتك ارباب معارفه واصحاب طبعه نعمتی مبذول اولوب خاصةً شعرای کرامدن وظرفای واجب الاکرامدن قاین آته‌مز مرحوم ومغفور رامی محمد پاشا حضرتلری کبی وسرتاج شعرای روم اولان ملك الشعرا نابی افندی مرحوم کبی واسحق خواجه‌سی احمد افندی کبی ومهردار عبدالله اغا کبی ورشدی احمدافندی ونائلی چلبی کبی وختام دولتلرینه قریب مرحوم ومغفورله عارف افندی کبی وبونك امثالی بیعد واحصا کروه ظرفا جمع اولدقلری زمان مترجم مذکور وقت‌شانه وزمین زمانه کوره نجه قصائد ونجه مذیل غزللر ونجه رباعی ونجه مفردلر ونجه مطالع ونجه الغاز وحل وفتحی معوبتله اولان نجه معمالر ایلیوب اول محلده اول آستانه‌ده بر سوزایله بیك مرام عرض اولنور وعرضحاله مناسب وشایان اولور سخن ایله ارباب طبعك کام مسئولی احسان اولنمغن هرکس بقدر الوسع

ودفعهٔ ثالثه‌لرنده شرعیات خدمتنده وزمان صدارت فتوالرنده دیاربکر قضاسندن معزول اولوب امانت فتوا خدمتنده اولمشلر ایدی . مترجم مذکور پدر محترمندن احراز شرف ملازمت ایلیوب دور مدارس معتاده ایده‌رك قرق اچه مدرسه‌دن معزول اولدقدن صوکره بیك یوز یدی ربیع الاولنده شیخ الاسلام السید فیض‌الله افندیدن ابتدا خارج اللی ایله لطفی بك مدرسه‌سنه اولوب بیك یوز اون ذی‌القعده‌سنده ینه انلردن حرکت خارجله مرده‌یه مدرسه‌سنه واول مدرسه‌ده التی بچق سنه مکثدن صوکره یوز اون التی ربیعنده شیخ الاسلام ومفتی الانام اولان پشمقجی زاده السید علی افندی مرحومدن ابتدا داخل ایله ابی ایوب انصاریده فرهاد پاشا مدرسه‌سنه وبیك یوز اون سکز صفرنده حرکت داخل ایله جدیده فیضیه مدرسه‌سنه وبیك یوز یکرمی صفرنده موصلهٔ صحنله پیاله پاشا مدرسه‌سنه وبیك یوز یکرمی ایکی رجبنده اول مدرسه‌دن صحن ثمانیه برینه وبیك یوز یکرمی اوچ رجبنده ابتدا التمشلی ایله سنان پاشا سلطانی مدرسه‌سنه وبیك یوز یکرمی درت جمادی‌الاولیسنده یرنده حرکت التمشلی اعتبار اولنوب بیك یوز یکرمی درت شوالنده دیاربکر قاضیسی اولوب بعد العزل والدماجدمزه فتوا امینی اولوب اندن دخی معزول اولوب بیك یوز یکرمی سکز ربیع الاخر یلك یکرمی سکزنجی کونی دار بقایه انتقال ایلدی . مولانای مزبور جهت علمیه‌سی معمور حیثیتلی بر پیر وقور ایدی . اکثر اوقاتی درسله کذار ایدر پرهیزکار فکری چوق خرجی آز عاقبت اندیش بر مرد روزکار اولوب اطواری شیخانه ورفتاری بابایانه ایدی . اکرچه اشعاری اویله پر طمطراق وبیتال وشعرای زمانه‌نك کتفاری کبی لباس آتشین ایله ومعنی آبدار ایله عال العال

(وله)

سوزوب مستانه چشمك ویردی مژکانه ینه رخصت
یلکلندیردی تیر غمزهٔ خونریزك اول افت

(وله)

کحل چشمندن امین اولهامان ای دل زار
کوز قراردوب صونر عشاقنه بوکون دلدار

(وله)

اولمه سهام دست قضادن امین امان تیر اشکاره کلهده در درکمین کمان
لعل اینده ظاهر اولوب نودمیده خط دیدم خجسته باد نکین زمین زمان
باشکچون ایتمه وعدهٔ تشریفکه دروغ ای جور پیشه اولدی دروغه یمین یمان
اکسك دکل رقیب چو واو ثمانیه اولسون کرکسه دیو درثمین ثمان
شعرك موشح ایله صنایعله کامیا استر ادای تازه وهم نوزمین زمان

کامی

نام والالری یحیادر . بلدهٔ قیصریه ده متولد اولوب اول دیارك علماسندن برمقدار تلمذ ایلدکدن صوکره دار الملك قسطنطنیه یه عزم وشتاب واول بلدهٔ طیبه ده والدماجدمن شیخ الاسلام ومفتی الانام فضلای اولو القدرك بلندی فضیلتلو دیانتلو میرزا مصطفی افندی حضرتلرینك باب سعادتنه انتساب ایدوب انلردن دخی تلمذ واستفاده واولدقلری مناصبك اکثرنده انلرله بیله حاضر واماده وخدمت شریفلری ایله کسب شرف ودفعهٔ اولی قاضیعسکر لکلرنده تذکره جی

وبيك يوز بشده ابتدا داخل ايله بهرامیه مدرسه‌سنه وبيك يوز يديده حركت داخل ايله طوپ قپوسنده احمد پاشا مدرسه‌سنه وبيك يوز طقوزده موصلهٔ صحنله مدينهٔ قسطنطنيه‌ده اوزون چارسو باشنده واقع ابراهيم پاشا مدرسه‌سنه وبيك يوز اون برده مدارس صحن ثمانين برينه وبيك يوز اون ايكيده ابتدا التمشلی ايله رستم پاشا مدرسه‌سنه وبيك يوز اون درتده حركت التمشلی ايله قاسم پاشايه وبيك يوز اون التيده يرلرنده موصلهٔ سليمانيه ايله اعتبار اولندقدن صوكره ينه اول تاريخده مدينهٔ منوره پايه‌سيله بغداد بهشت اباد قاضيسی اولوب بعد العزل مدينهٔ قسطنطنيه‌ده ساكن ابه زاده عبدالله افندی مرحوم شيخ الاسلام ومفتی الانام اولوب بونلری امانت فتوا خدمت شريفه‌سنده استخدام وزمان شريفلرنده شام شريف پايه‌سيله اكرام بيوريلوب بعده غلطه‌قاضيسی اولوب بعده‌مصر قاهره‌يه اولمشلر ايدی . اثنای تحرير تذكره‌مزده اول منصب جليلدن معزول ايديلر . حقا كه مولانای مرحوم حرير باف كلای معارف علوم اولوب السنهٔ ثلاثه‌ده پاك كفتاره اقتدار تامله اقرانندن فايق ونادرهٔ روزكاردن اولان مجموعه‌لردن عد اولنمغه لايقدر . ظريف نكته‌دان بر فاضل پر عرفاندر . اشعار وابياتی هنورانك مجموعه‌لرنده بالجمله مسطور والسنهٔ ظرفاده ابيات پر نكاتی سرجمله مذكوردر . انجق بو مجلهٔ جليله‌دن تشرف ايچون اثارندن بوبرقاج كفتار ثبت وتحرير اولندی :

(بيت)

ايردی سندن انی ای قاشی‌پاشصت زهكيرك
كيدر اما كه‌حسرتله كوزی اردنده درتيرك

(وله)

اوظالم کم شراب ساغر نخوتله مست اولمش
دلدن نیچه یوزبیك شیشهٔ خاطر شکست اولمش

(وله)

شناه ایدوب ینه وافر بتان کوی حصار
پراولدی در ایله دریای جوش غلوی حصار
عجبمی کوك صویه لبریز شوق اولورسه کوکل
همیشه باده ایله پر کرك سبوی حصار

کامی

اول ذات سر آمدك نام امجدلری محمددر . بالای کتابده حرف الفده ترجمه‌لری کشیدهٔ سلك قلنان مرحوم ومبرور درویش ابراهیم کلشنینك مخدوملری اولوب دارالنصر والیمنه شهر ادرنه‌ده مهدوجوده پانهاده اولمشلردر . تحصیل علم فراوان وکسب معارف وعرفاندن صوکره بیك سکسان التی تاریخنده واقع اولان سور همایون شوکت مقرونده ارباب استحقاق وهنر مندانه طرف شهریاریدن عنایت واحسان بیور یلان تشریفاتدن مشایخ اسلامیه‌نك بلندی مرحوم انقروی محمد افندیدن ملازم وطریق تدریسه عازم اولوب دورمدارس معتاده ایدرك قرق اچه مدرسه‌دن معزول اولدقدن صوکره یوز بر تاریخنده ابوسعید زاده فیض‌الله افندی مرحومدن ابتدا خارج اللی ایله عوض افندی مدرسه‌سنه و بیك یوز اوچده حرکت خارجله نشانجی

نه ممکندر ترنم پرور شوق اولمق ای کاشف
هزاران دلکه کابرك رخندن دور قالمشدر

(وله)

برجویه دوندی اشك تر بی کرانمز
کمز کناره داخی او سرو روانمز

(غزل)

ای شبنم تر کاسهٔ وردتری دولدر
بلبلره فیض آور اولان ساغری دولدر
ای دل ینه مانند تهی کاسهٔ طنبور
ناله یله یوز کاسهٔ مینافری دولدر
جام ودلی لبریزمی شوق ونشاط ایت
ساقی ینه کل ساغر فیض آوری دولدر
کل نالهٔ بی سودی قو ای بلبل ناکام
دامان کله سیم سرشك تری دولدر
کاشف دل سوزانی پرایت فکر خطیله
اول مجمرهٔ عشقه ینه عنبری طولدر

(بیت)

مادامکه دل جوی صفت صافتر اولمز
باغ حرم کوینه یارك کذر اولمز

(وله)

او کیسو کیم قرین کردن سیمین دلبردر
نهال یاسمینه بسته اولمش سنبل تردر

ربیع الاخرینك اون طقوزنجی کونی انتقال ایلدی . مولانای مزبور هر طرفی معمور بر مخدوم معارف موفور ایدی . ذات والالری مرض سهره مبتلا اولمغله کیجه صبحه‌دکین بیدار وشب تابسحر مجلسنده معارف عد وشمار اولنوب سویلدکجه اکثر معارفه متعلق سخن تکلم ایلر ودائما بالذات کندیلر دقایق حقایق سویلر دماغی تکلمده بهادر بر ساعتده بیك سوز سویلمکه قادر بر مخدوم ایدی . علم وخطدن ماعدا نازك اشعاری وستوده بیانی وفارسی وترکیده مرتب دیوانی واردر . بوکفتار اول وجود عالیمقدارك دیوانندن انتخاب اولنوب تحریر اولنان اشعار پاکیزه‌لردندر :

(غزل)

آه ایلدکجه شعلهٔ دلکم عیان اولور
مشعل فروز قافلهٔ بیدلان اولور
آه ایلدکجه قامت خمکشته‌مز بزم
سر پنجهٔ محبته تیر و کمان اولور
آه ایلدکچه شعلهٔ کردون کذارمز
داغ درون مهرومهه آسمان اولور

(وله)

صفای جام لعلدن که دل مهجور قالمشدر
بوصهبا خانه‌ده افسوس کیم مخمور قالمشدر
زمین خاطره تشریف فکر یاره مانعدر
زجاج دلکسنك پاره‌یله مکسور قالمشدر
پریشان اولمدق کنجینهٔ جمشیددن انجق
همان بر لعل ناب شیرهٔ انکور قالمشدر

الغفران حضرتلرنده نقیب‌الاشراف اولان اسعد زاده السید محمد سعید افندینك ثمرهٔ شجرهٔ وجودی السید محمدسعدالدین افندیدرکه بیك یمش التی سنه‌سی خلالنده صحن پهنای عالم‌شهوده وضع قدم ایلیوب مرتبه‌سن تمیزه وصول بولدقلرنده شب وروز تحصیل کمالات علوم ودل پرانتباهلرن شبستان بزم محرمسرای عرفانه موم ایلیوب پدر مکرملری کبرای طریقدن اولمغله علم وخط ایچون بشقه بشقه خواجه‌لر تعیین ومترجم مذکور وبرادرلری ایچون برحجرهٔ خاص تزیین ایلیوب بونلر دخی بر مقتضای غیرت ترك حضور راحتمدار وناز ونعیملرندن انداختهٔ ورای‌طاق اعتبار بیوروب معارفه کمال میل ومحبتلرندن خواجه‌لرینه شورتبه‌ده اکرام ایدرلر ایدی کیم شب تابسحر معلملرینك پیشکاهنده شمع فروزان کبی قیام ومراعات خاطرلرنده خدمت مالا کلام ایدرلر ایدی. الحاصل بووجه اوزره علم ومعرفتده وعلم کتابت وحسن خطده مشار بالبنان اولوب مسلم اولدیغندن صوکره بیك طقسان اوچ تاریخنده شیخ الاسلام ومفتی الانام مشایخ اسلامیه‌نك بلندی چتالجه‌لی علی افندی مرحومدن ملازم وطریق تدریسه عازم اولوب بیك طقسان یدی جمادی‌الاخره سنده ابتدا خارج اللی ایله جعفر پاشا مدرسه‌سنه اولوب طقسان طقوزده یرلرنده حرکت داخل اعتبار وبیك یوزده حرکتله مصطفی اغا مدرسه‌سنه یوز ایکی رجب شریفنده موصلهٔ صحنله بشکطاش سنان پاشاسنه ویوز بش صفرنده صحن ثمانین برینه ویوز التی محرمنده علی پاشای جدیده ویوز یدی ربیعنده قادرغه لیماننده‌کی محمد پاشایه یوز سکز رجبنده مدینهٔ قسطنطنیه‌ده واقع والده سلطان مدرسه‌سنه کلوب منتظر امال وشب زنده‌دار حسرت اولوب سبحه شمار ایام ولیال ایکن بیك یوز اون بر

(معما بنام قاسم)

پیشانه‌سی وکاکل سوداسی اوماهك

صبح وشبنی ایتدی دیکر کون دل زارك

قصوری

نامی عمردر . اثنای تحریر تذکره‌مزده مسقط رأسی اولان‌مدینهٔ عینتاب محکمه‌سنده سرکتاب اولوب‌قصورسز انحق‌بر‌الله کرچه برمقدار سریع‌الانفعال ایدی فاما اقرانه کوره پرکمال ایدی . اداسنده خوش تعبیر ونانی مرحومك اکثری غزللرینی تنظیر ایلمش برشاعردر . شاهدینك هر مصراعن تضمین وترکیبنك لغت عربیه‌سنده بر ترتیب بهین ایلمشدر . بوکفتار جملهٔ اثارندندر :

(بیت)

نه نازبولدی نهایت نه بزده طرح نیاز

ایکی اوجن بوله‌مز کیمسه وادیٔ عشقك

حرف الکاف

حرف کافه ایلیوب نقل کلام اسب کلکه ایتدك ارخای عنان

ثبت ایدوب اوصاف شانن انلرك ایلدك اربابی بر بر عیان

کاشف

اول مخدوم‌معارف مرسوم‌دولت‌سلطان محمد خان رابع علیه‌الرحمة

قدسی

نام نامیلری عبداللهدر . آلا شهر نام دیاردن قدوم وتحصیل سعی وعلوم ایدوب بعده طریق تدریسه دخول ویولیله صحن مدرسی ایکن محمیهٔ ادرنه‌یه روان ومسافرتله آنده ترتیب ساز الفت ارباب عرفان اوزره ایکن بیك یوز اوتوز سنه‌سی رمضاننده ترك فنا وعزم بقا ایلدی . بوکفتار جملهٔ اشعارندندر :

(بیت

نقش شعره چالیشوب نامز ای قدسی
سوزن خامه ایله شاعر زردوز ایدملم

قریمی

نامی محمددر . استانبولیدر . انجق زمرهٔ درویشاندن اولوب سیاحتله قریم دیارینه سفر ایتمکله ظرفا قریمی دیو تلقیب ایدوب اونام اوستندن یاغلی قره کبی کیتمه‌مشدی . طفلی مرحوم قدر سرکذشت سویلر براهل طبع ومعرفت پرور ایدی . بیك یوز یکرمی تاریخنده انتقال ایلدی . اکرچه اشعاری اویله بهمتا دکلدر فاما قوت طبعیه‌سی ووافر یادداشتی اولمغله بنه دائرهٔ قبولدن دور وطباع سلیمه‌دن بالکلیه مهجور دکلدر . بوکفتار جملهٔ اشارندندر :

(بیت)

دیمم باکه وفاغیره جفا ایت جفا وجوریده ای‌مه بکا ایت

عرفان شمع حرمسرای صدق وایقان نورچشم درویشان مردم دیدهٔ اهل بصیرت وقریرالعین اصحاب حقیقت ولی یمدانی شیخ عبدالقادر گیلانی حضرتلرینك بلدهٔ قسطنطنیه‌ده واقع طوپخانه نام محل زیباده اولان استانه‌لرنده سجاده نشین اولوب شریف چلبی دیمکله معروف وشهرتشعار اولان ذات عالیمقداردرکه ولیٔ بی‌اشتباه شیخ والاجاه امی سنان زاده حسن افندی مرحومك ایام طفولیتندن بری پرورده‌سی اولوب اول ذات کرم معتاده داماد اولمشدی . بیك یوز یکرمی اوچ سنه‌سی انتقال ایلدی . انفاس شیخانه‌ووادیسی مردانه برمردعالیمقداردر بوکفتار جملهٔ اثارندندر :

(بیت)

دردایله اواره‌لر دردینه تیمار ایستمز
طالب دیدار اوللر فکر اغیار ایستمز

ذیل — صفایی تذکره‌سنده مبروری ذکر وتحریر ایتدوکی محلده بوالهی انلرك اولمق اوزره ثبت وتحریر ایلمش :

(الهی)

دل اودرکه دائم اوله مخزن راز شهود
طی ایده کوینی عرشه ایلیه دائم صعود
ویرمدکسه حقدن‌اوزکه‌یه کوکل ای قادری
عرصهٔ‌عشق ایچره سنسن مظهر اسم ودود

فاما بوعز وواسناده غلط وسهو واقع اولمشدر. بوالهیٔ مسطور بروسوی شیخ احمد قادرینکدرکه زماننده اکا کیسودار دیرلر ایمش اسکی برعاشق طریقت اشنادر. الهیٔ مذکورده قادری مخلصی کذران ایلدیکندن بوقادری اولمق اوزره ثبت وتسطیر ایلمش .

(بنام لغزسیفی)

ایکی کره یوزین کورن اوماه عالم ارانك
درلسفنده البته اولوردی بنده‌سی انك

فیضیٔ دیگر

نامی حسن اطواری باجمله مستحسن اولوب اول سید بالاپرواز قره حصار سنجاغندن بازار صویی نام قضادن کبه‌کیریش نام برقریه‌دن بروز ایلیوب پدرلری دخی اوقور یازار مقوله‌سندن اولمغله بونلرده کسب دستمایهٔ عرفان ایدوب حالنجه برشاعر لبیب وولایتنده شیخ حسن جامعی دیمکله عریف جامعده خطیب ایدی. وخطیب مارالذکر بیك یوز یدی تاریخنده اوائل سلطنت سلطان مصطفی خان علیه‌الرحمة والغفرانده وفات ایتمشدر . بوکفتار جملهٔ اثارندندر : [*]

حرف القاف

حرف قافه ایلیوب سوق کلام ایلدك بسطنده خیلی اهتمام
انده یازدق بولنان شاعرلری جمله‌سینی وصف ایدوب بربرتمام

قادری

نام پرعنوانی سید عبدالرحمن‌در . اول ذات نکته‌دان قطب‌دائرهٔ

[*] المزده‌کی نسخه‌لرده یوقدر .

وجود بی افرانلردندر . والد کثیر المحامدلری صبحی احمد افندینك یوز برسنه‌سی داربقایه انتقال ایلدکلرنده انلرك یرینه شهرامینی روزنامچه‌جیسی اولوب مرحوم ومغفور الدارج الی رحمة ربه الغفور چورلیلی علی پاشانك صدارتنده کتخدالریك خدمت کتابتیله بعده وزیر روشن ضمیر عثمان پاشا حضرتلری دفتردار ایکن انلرك مکتوبجیسی اولوب وبعض دیوان خواجه‌لکلری ایله شرفیاب اولمشلردر . مرتب دیوان بلاغت عنوانی ومیان شعراده خیلی نام وشانی وار ایدی. قصاید وغزلیات وتواریخ مفرداتلری بی نظیر خصوصا مطالعده اولان مهارتلری عالمکیردر . بوکفتار اول ذات جلیل المقدارك جملهٔ اثارندندر :

(رباعی)

خم اولمز ایدی فکرت ابروکله قدم
بارغمکه طاقتم اولسیدی تمده
ساغر کبی میل ایدر ایدم لعلنه یارك
پیمانه قدر حرمتم اولسیدی بنده

(وله)

منزل رس مقصود اوله‌مز ناوك امید
مانند کمان قدی دوتا ایتمکه دکمز

(وله)

متن عشقی برمفصل شرح ایدر عشاق زار
مختصر قیلمه مطولدر کتاب حسن یار

(وله)

اولنجه قطرهٔ اشکم نمایان چشم پرنمدن
کوروب عکس مه رخساری ریزان اولدی دیده‌مدن

باش اوزره مهر عالمتاب اوج حسنك
سایهٔ بال همای آسماندر پرچمك

فیضیٔ دیکر

بونلرك دخی نامی فیض‌الله اولمغله مخلص مرقومی اختیار ایتمشلردر . طریق علماء کرامده ادرنه قاضیسی ایکن وداع عالم فانی ایدن الحی پرمق زاده مخدوم مکرملریدرکه ارباب کفتار میانه‌سنده مشار بالبنان اعتبار اولان شعرادندر . بوکفتار جملهٔ اثارندندر :

(قطعه)

صالندی دلربالر کلشنه اشوب جان اولدی
قیامتلر قوپاردی سر وقامتلر روان اولدی
چکلمز کن کمان رستم هجر فلك شمدی
هلال آسا جبین مهوشانه ابروان اولدی

دیکر فیضی

بونلرك دخی اسم شریفلری فیض‌الله اولمغله مخلص مرقومی اختیار ایتمشلردر . اولذات ستوده صفات بومجلهٔ جلیله‌ده حرف صادمهمله‌ده صبحی مخلصیله رقم کشیدهٔ سطور اولان ذات معارف موفوری کتاب والا جنابنك فضیلتمندی صبحی احمد افندینك مخدوم نجابت مرسو ملریدر . تحصیل معارف فراوان وتهذیب اخلاق وتکمیل عرفان ایلین

دیکر فیضی

نامی فیض‌الله اولمغله مخلص مرقومی اختیار ایتمشلردر . مسقطی اناطولیده بولی قصبه‌سندندر . پدرلری احمد افندی قصبهٔ مرقومه‌ده یکرمی سنه‌دن متجاوز خدمت فتواده اولوب کذلك جدلری ابراهیم افندی وانلرك پدرلری یوسف افندی باجمله قصبهٔ مذکوره‌ده مفتی اولمشلردر. بودخی انلرك سلاله‌سندن اولمغله علم ومعارفده سعی بیکران ایلیوب قصبهٔ مرقومه‌ده عصرنده مفتی‌الانام اولان قره محمد افندیدن ومدینهٔ قسطنطنیه‌ده فاضل یکانه شیخ سلیمان افندی مرحومدن تلمذ ایلدکدن صکره بیك یوز اوتوز ایکی تاریخنده مدینهٔ قسطنطنیه‌ده سرای همایونده مجدداً بنا بیوریلان درسخانهٔ همایونه اسامیٔ کتبی مشتمل برقصیده وبرتاریخ ایتمکله مقابله‌سنده عطایای خسروانیدن شیخ‌الاسلام ومفتی‌الانام فضیلتلو یکیشهرلی عبدالله افندی حضرتلرندن مستقلا ملازمت وقرق اقچه مدرسه‌دن معزول اولدقدن صوکره آصف‌عالیشان وداماد شهنشاه جهان وزیر اکرم صدر محترم دولتلو سعادتلو ابراهیم پاشا حضرتلرینه مدینهٔ قسطنطنیه‌ده شهزاده قربنده بنا بیوردقلری مدرسهٔ جلیله‌یه تاریخی متضمن برقصیده ویروب مقبول آصفانه‌لری اولمغله حصن منصور قضاسنه نائل اولمشلر ایدی . ترکی اشعاری کوزل التفاته شایان ومحل و بی تکلف شاعر بسیار کفتار وبوسخن جملهٔ کفتارندندر :

(قطعه)

بافهٔ چین خنندن برنشاندر پرچمك
کله پوش ایچره چومشك ترنهاندر پرچمك

حافظ کلام قدیم وشیخ القرا وعربیه‌ده دخی اقرانه کوره ممتاز بر ذات بیهمتادر . مشهور هرشهر وهر اقلیم مرحوم ایوبی کایم تربیه کرده‌سی اولوب فارسی‌یی انلردن تلمذ ایلمشلردی . والد ماجد کبیر المحامدمز شیخ الاسلام حسنة الایام میرزا مصطفی افندی حضرتلری یوز اون تاریخنده دفعهٔ ثانیه‌لرنده قاضیعسکر ایکن مترجم مذکوری ملازم اولوب خیلی اعتبار واکرام بیورمشلر ایدی . انجق القناعة کنز لایفنی خزینه‌سندن تحصیل ایراد دائمی النعمت ایتملری ایله طرقدن برینه رغبت ایتیوب کندی امامتلری ایله قناعت ایتمشلردی . اثنای تحریر - مزده ینه اول خطهٔ مبارکه‌ده درس ودوریله اوقات کذار ایدیلر بوکفتار انلرکدر :

(قطعه)

اولقدر جسمم نزار اولمشکه اولسم بیشرو
ای کمال ابرو هدف زهکیردر سنسز بکا
بخت اکر دور روان ایتسه مقام اوجده
دست کردن بستهٔ زنجیردر سنسز بکا .

(لغز)

نه در اول مرغ که وار پروبالی یوك کتورمز عجبدر احوالی
اوچه‌مز استخوانی اکریدر یورمز ایاغی اکرچه دمردر
بولیجق مرکبنی غریب حالدر صاریلور اکا اول قایش بالدر
دهنی بند ایدوب دم غیره بوطریقله عزم ایدر سیره
بر لغزدر بونیدوکن سویلر فیض انسان فکر ایدوب نیلر

سنه بیك یوز اون بش تاریخنده انتقال ایلدی بوکفتار انکدر :

(بیت)

کلامی شعبه‌لندرمه اوزاتمه کل مقاماتی
کوکل اغازهٔ حسنی اوشوخك بوسه‌لکسزدر

فیضیٔ دیکر

نامی صالحدر . بوجریدهٔ‌جدیده‌ده حرف دال مهمله‌ده روزنامچهٔ احوالی کشیدهٔ سلك تحریر قلنان دری احمد افندینك نورعینی مثابه‌سنده اولان اخ همشیره‌سی کوچك برادریدر . قرقدن منفصل اولوب برمدرسهٔ خارجه دیده دوز انتظار ایکن سنه بیك یوز یکرمی طقوز خلالنده رحمت رحمانه انتقال ایلدی . ترکی وفارسی اشعاره اقتداری وار ایدی . بوبیت جملهٔ اثارندندر :

(بیت)

اشك را باآه همدم کن که کبرا ترشود
عود ترچندانکه باشد پیش بویاتر شود

فیضیٔ دیکر

نام نامیلری ابراهیم در . مدینهٔ قسطنطنیه‌دن حضرت ابی ایوب انصاریدن نمایان اولوب انده جزری قاسم پاشا جامع شریفنك امامی

کرامك بلنـدی نوری عبدالاحد افـدی مرحومدن انابت ایلیوب عصادارلقلری شرفن اکتساب ایتمکله سروکلستانله قامت مباهاتی همسر ایدی . بیك التمش ایکی تاریخنده طوپ قپوسنده تقیه‌جی جامعی مشیختی ایله پیوستهٔ نه‌طاق آسمان اولوب فلکده مهروماهه برابر اولوب محبوب مشایخ وممدوح انام اولمغله هرکس غیابنده قلیجن صاللر ایدی. لاجل ذلك یتمش سکزده طوپخانه‌ده‌کی قلیچ‌علی‌پاشاجامعنه احد کونی چیقمق اوزره بروعظیه‌یه همت بیورلمشـدی . سکسـان التی تاریخنـده ادرنه قپوسی خارجنده امیربخاری زاویه‌سی مشیختیله قناعت ایلیوب بوحال اوزره اول تکیه‌یه‌ده سبحه‌شمار ایام ولیال ایکن بیك یوز ایکی صفرنده انتقال ایلدی. تفسیر بیضاوینك بعض محلرینه‌رساله‌لری و(غمزه ودل) و(معراجنامه) و(جوابنامه) نامنه ترکی منظومه‌لری واردر . بونلردن غیری ترکی دیوانی واردر . بوکفتار جملهٔ اثارندندر :

(رباعی)

عرض ایتسه‌صبحدم یوزین اول شهسوارمز
صحرای صبر عشقده قالمز قرارمز
نوروز وصل مقصده بخت ایرسـه فیضیا
یکسان اولوردی شوقله لیل ونهارمز

فیضیٔ دیکر

نامی علیدر . کان ارباب عرفان اولان مدینهٔ قسطنطنیه‌دن نمایان اولمشـدر . عصرنده جبه‌جیلر کاتبی اولمش بروجود شریف ایدی .

مدرسه‌سنه وبيك يوز يكرمى برر جبنده ينه انلردن سلطان احمد خان مدرسه‌سنه خامسه اعتبارى ايله خرام وبيك يوز يكرمى ايكيده پشمقجى زاده مرحومك دفعهٔ ثانيهٔ فتوالرنده مدارس سليمانيه‌دن برينه كله‌رك طريق مدرسينى اتمام ايليوب بيك يوزيكرمى اوچ رمضان شريفنده‌ازمير مولويتيله مقضى المرام بيوريلوب بيك يوز يكرمى درت ذى‌الحجه‌سنده معزولا كلدى . عادتا ازمير معزوللرينه ارپه‌لق اولمز ايكن بونلره‌دولت عليهٔ باهر الشرف طرفندن منظور وبعض ملالقلره تعيين بيوريلوب ارپه‌لق ويرلمشيدى . بوحال اوزره صوين بولديروب فلك اقبالى مساعدهٔ روزكار ايله‌يم امالده جانب مرامه طوغرى بادبان كشاى اجلال ايكن وجودينه انحدار عارض اولوب حصير پارهٔ وجودين مرض لحمله چوريدوب افنا وبيك يوز يكرمى يدى ذى‌الحجه‌سنده وداع بزم فنا ايلدى . هزل ومزاحه ربوده ذل وچشم وابرو ايله مذاق ايتمكه غايت مائل كيمسنه ايدى . قوت ذكائى سببيله الندن برشى قورتلمز ايدى . حتى شعرده دخى الى وار ايدى . بوكفتار انكدر :

(قطعه)

يانوب ياقلمغى تعليم ايدر بربرينه عاشق
محبت اهلى ايله اكسك اولمز صحبتى شمعك
باشنده اوديانار دائم شكايتدن دكل خالى
ينه باقسك دلندنر بلاى محنتى شمعك

فيضئ ديكر

نام مستحسنلرى حسندر . قطب الاقطاب شيخ والا جناب مشائخ

سمند نازه ایتمزدی پامل بن غباری
بیلنسه خاك ایدیکم اوشهسوار یانده

فیضئ دیکر

نام نامیلری فیض‌الله اولمغله مخلص مرقومی اختیار ایتمشلردر . ذات ذیشانلری بین‌الاقران هادی زاده‌لك عنوانیله شهرهٔ جهان اولوب سابق‌الترجمه ابوسعیدزاده فیض‌الله افندیدن ملازم وقرق‌اچه‌مدرسه‌دن منفصل اولدقدن‌صوکره بیك طقسان طقوز شعبانده شیخ‌الاسلام دباغ زاده محمد افندیدن ابتدا خارج اولوب بیك یوز درت‌جمادی‌الاو- لیسنده فیض‌الله افندیدن حرکت خارجله فیضیه مدرسه‌سنه عارج اولوب بیك یوز اتی ربیع‌الاولنده ابتدا داخل ایله رجب پاشا مدرسه‌سنه وبیك یوز طقور ربیع‌الاخرنده شیخ‌الاسلام ارزنه‌الرومی السید فیض‌الله افندیدن حرکت داخل ایله ام ولد مدرسه‌سنه ویوز اون ایکی شعبانده ینه انلردن برینه بیك‌یوزاون درت محرمنده صحن ثمانیدن برینه وبیك یوز اون بش ربیع‌الاخرنده شیخ‌الاسلام لادکی محمد افندیدن ابتدا التمشلی ایله قره‌چلبی زاده ابوالفضل محمود افندی مدرسه‌سنه وبیك یوز اون اتی ربیع‌الاخرنده پشمقجی زاده السید علی افدی حضرتلرندن حرکت التمشلی ایله قاسم پاشا مدرسه‌سنه وبیك یوز اون سکز شعبانده ینه انلردن موصلهٔ سلیمانیه ایله کوهرخان سلطان مدرسه‌سنه وبیك یوز یکرمی ربیع‌الاخرنده مرحوم ومغفور ابه‌زاده افندی حضرتلرندن حرکت مثلیه ایله استانبولده‌کی والده سلطان

رحیق رحمت رحمانه انتقال ایلدیلر . اگرچه عالم صغرلرنده مقصودی اوزره دنیادن کام آلان مخدوم عالیمقدارلردندر ، فاما بوقدر کثرت ابتلا واکدار ودیدن هزار شدت روزکار ایله نهال قدی دوتا وفلکن بوکرم وسردین کورمکله برشعثایه مبتلا اولوب اگرچه سنی هنوز یتمشه یتمامشدی آخر عمرنده بغایت بی‌مجال وبارپیری ایله قدی خمیده ودال ایدی . قوت ذهنی سببیله کثرت تقالیب اوراق کتبدن وافراستحضاره مالك اولوب پرمجموعه اولمشدی . اثار قلمیه‌سی وافر واطراف کتبده مطالب وتصحیحی متکاثردر . قتی چوق کتبه مالك اولمشدر . ومالك اولدیغی کتبك هامشلرنده کلك مشکین فاملری نیجه خدمتده اولدیغی مالا کلامدر . واثار خامهٔ نازك خراملری هزار مجموعه مالیده اولوب هربری بر صندوقهٔ معارف تام اولدیغندن ماعدا فتاوای قاعدیه‌نك اندرونده فارس تعبیر تقریر اولنان مسائلی اکثر فقهای دیار روم فارسی‌اشنا اولدقلرندن عربی‌یه ترجمه ایدوب قتی وافر مسائلن تبییض ایلمشلردر. عمر عزیزلری مساعد اولمغله اول اثر ناتمامی شب تاریکهٔ مسوده‌ده قالوب بیاض فلق صباح کبی بالکلیه بیاضه چیقوب عالم انتفاع ایتمك ایچون میسر اولمشدر. صکره ادرنوی محمد کامی افندی بقیه‌سنی اتمام وترجمه ایلدی . بونلردن غیری فیضی مخلصیله اشعاری ومالزمهٔ مخدومیت اولان نیجه اثاری واردر . تبرکاً بوکفتار دلپذیرلری بومجلهٔ جلیله‌مزه ثبت وتسطیر اولندی :

(رباعی)

اکلسه کاهیجه بردل عجبمی یار یاننده
کدزه یاد اولور مهر تابدار یاننده

اولوب طقسان یدی محرمنده معزول دیمتوقه وانطاکیه قضالری ارپه‌لق اولدی . سنهٔ مرقومه ذی‌القعده‌سنده صدارت روم ایلی ایله پرعزوشان طقسان سکز رمضانینده معزول اولوب ساقز قضاسی ارپه‌لق احسان اولندی . سنهٔ مذکوره ذی‌الحجه‌سنده ثانیا روم ایلی قاضیعسکری اولوب طقسان طقوز جمادی‌الاولیسنده معزول وازمیر قضاسی بروجه ارپه‌لق ویرلدی . سنهٔ مزبوره شوالنده ارپه‌لغی قیصریه قضاسنه تبدیل اولنوب یوز بر رمضانینده بالفعل شیخ‌الاسلام ومشکل کشای انام اولدیلر . بیك یوز اوج جمادی‌الآخره‌سنده معزول اولوب چتالجه‌لی علی افندی شیخ‌الاسلام اولمشکن بامرالله فوت‌اولدی . ینه اول‌سنه‌نك شعباننده ثانیا منصب فتوا کندولره تفویض بیوریلوب ارپه‌لقلرینه تیره قضاسی وساقز قضاسی ویریلوب ساقزه نفی واجلا اولندیلر . اول جزیره‌ده ساکن ایکن جزیرهٔ مرقومه‌یی کفار استیلا وایادیٔ اهل اسلامدن بحسب‌الاقتضا ویره طریقیله الوب هزار دردوعنا ایله خلاص اولوب دولت علیه اول اثناده ادرنه‌ده اولوب ادرنه جانبنه دعوت ایله اول جانبه روبراه اولوب مالغره نام محله دکین ادملر تعیین اولنوب کیرو دوندیریلوب مغنیسایه نفی واجلا وارسال واول سنه‌نك ربیع‌الاخرنده جرجه قضاسی کندویه ارپه‌لق تعیین اولنوب جانب مصر قاهره‌یه ارسال قلندیلر . بیك یوز یدی سنه‌سی اوائنده ینه اطلاق اولنوب مدینهٔ قسطنطنیه‌ده فندقلیده اولان ساحلخانه‌لرنده اوتوروب سنهٔ مرقومه ذی‌القعده‌سنده ینه ایوب قضاسی ارپه‌لغیله جبرالخاطر حاصل اولوب بیك یوز طقوز صفرنده ینه تیره قضاسی ویریلوب وبروسه یکیشهری ضمیمه‌سی اولنمش ایدی . بوحال اوزره اوقاتکذار ایام ولیال ایکن سنه بیك یوز اون ربیع‌الاخرینك اون بشنجی کونی

شعبانده با خط همایون اطلاق بیوریلوب مدینهٔ قسطنطنیه‌ده فندقلی نام محلده اولان ساحلخانه‌لرینه کلوب انجق برایکی کون مکث وارام ایتدیریلوب ایرتسی کون علی‌السحرینه اول محلدن رفع اولنوب تکرار تکفورطاغی دیمکله معروف اولان ردوسجق نام قصبه‌یه اجلااولنوب اول محلدن بیك التمش التی جمادی‌الآخره‌سنده والدماجدلری ایله حج شریفه مأمول روبراه واثنای طریقده قورد قولاغی تعبیر اولنان محله واردقلرنده برقاچ کون مکث اقتضا ایدوب مکث اوزره ایکن سنهٔ مزبوره شعبانده ینه استانبوله دعوت اولنوب فندقلیده‌کی ساحلخانه‌لرنده کالاول قیام ایتمشلردی . بعده التمش یدی شوالنده توقاد ارپه‌لغی‌ایله اکرام اولنوب یدی آی‌ضبطدن صوکره تاتارپازارجغی قضاسنه تبدیل اولندی . ویتمش یدی محرمنده اناطولی قاضیعسکری اولوب برسنه ضبطدنصکره روم ایلی پایه‌سیله وینه توقات ارپه‌لغیله معزول اولدیلر . وسکسان جمادی‌الاولیسنده ارپه‌لغی تیره قضاسنه تبدیل اولنوب‌سنهٔ مزبوره ذی‌الحجه‌سنده خاصهٔ ایوب قضاسی بروجه ارپه‌لق ویریلوب سکسان اوچ جمادی‌الاولیسنده کندولر ضبط ایتمك اوزره بروجه ارپه‌لق ازمیر قضاسی ویریلوب ازمیره روان وسکسان بش شعبانده معزول اولوب استانبوله کلوب سکسان یدی رجبنده سلانیك قضاسنه اولوب سکسان سکز رمضانده معزول وساحلخانه‌لرینه وصول بولدیلر . سکسان طقوز ربیع‌الاولنده قونیه قضاسی ارپه‌لق اولوب طقسان ربیع‌الآخرنده ینه ایوب قضاسی ارپه‌لغیله تبجیل وطقسان برمحرمنده تاتاز پازارجغی وخواص محمود پاشا وچرمن قضاسنه تبدیل وطقسان اوچ جمادی‌الآخره‌سنده ساقز قضاسنه نقل اولندقدن‌صوکره طقسان بش ذی‌الحجه‌سنده ثانیااناطولی قاضیعسکری

شیخ الاسلام عبدالرحیم افندیدن صحن ثماندن بریله خندان وسنهٔ مزبوره ذی الحجه سنده اسخیانك بلندی مخادیم کرامك ارجمندی شیخ الاسلام بهائی افندی مرحومدن موصلهٔ سلیمانیه ایله ابی ایوب انصاری مدرسه سنه و بیك اللی طقوز شعبانده انلردن مدارس سلیمانیه نك برینه خرام وبیك التمش رمضانده برینه انردن دارالحدیث سلیمانیه ایله احترام وطریق مدرسین کرامی اتمام بیوروب بیك التمش بر شعبانده غلطه مولویتیله مقضی المرام واون بش آی ضبط ایلدکدن صکره معزول والتمش درت صفرنده استانبول پایه سی ومدللی ومولوه وقالونیه ویوندا ایازمند قضالری ارپه لق اولوب والد ماجدلرینك تکثیر سواد و آرپه لقلری نامیله بوقدر قضالر کندوده مجمع اولدیغی منظور عباد اولدیغی خلاف مرضیلری اولمغله یالکز مدللی قضاسنی قبول بیوروب بقیه سنی طیب خاطری ایچون رد واول قضالر قضاة فقراسنه عنایت بیورلمشدی. بعده سنهٔ مرقومه ذی القعده سنده ثانیاً غلطه قاضیسی اولوب اکرام وبیك التمش بش جمادی اولیسنده بالفعل استانبول قضاسنه نقل ایله احترام بیورلدیلر. اول عصرده پدرلری بالفعل مسند فتواده وکندیلر حاکم البلده اولوب مقصودی تمام حاصل ودهر فانینك قات قات دولتنه واصل اولمشکن (ع) دهر ایچنده قنمی کون کوردك که اخشام اولمیه — وقتمجه روز روشنائی اقبالاری منقلب تیره کی ادبار اولوب سنهٔ مزبوره رجبنده اپشیر پاشا وقعه سی ظهوریله منصب جاه خواب خیال مثال وثمرهٔ شجرهٔ دولتلری شدت روزکار سببیله بالکلیه قرین اضمحلال اولوب حسنجاندن بری خانه لرنده مجتمع اولان تفاریق عدیده وامتعهٔ متنوعه بالکلیه غارت ویغما وکندیلر والد ماجدلری ایله کلیبولی قصبه سنه نفی واجلا اولنمش ایکن سنهٔ مرقومه

والقناعة كنز لايفنى طريقه‌سنه اقتفا ايتمشدى . آتشپاره طبيعت براهل معرفت ايدى. بوكفتار جملهٔ آثارندندر :

(غزل)

رخسار آلك اوزره خطك دميده كوستر
چشم غزالك اى شوخ سنبل چريده كوستر
رويينه يارك اى دل قيل اولقدر نظاره
زخم مژه‌يله چشمك سن ديده ديده كوستر
تحريك ايسه مرادك او نو نهال نازى
باد نهال آهك مردم دريده كوستر

فيضى

هوالمولى شيخ الاسلام فيض اه ابن ابو سعيد محمد اول غبار آستان خاندان دولت مصيرلرى چشم اعتبار جهانيانه سرمهٔ اصفهان افتخار اولان مخدوم عالى مقدار سال هجرينك بيك قرق جمادى آخره سنك اون ايكنجى اثنين كيجه‌سى فيض عالم سردن پرتو انداز آينهٔ خانهٔ ملك عناصر اولوب مخاديم كرامه مختص اولان اكراميله اكرام و والد ماجدلرندن بر ملازمت جليله ايله احترام اولندقلرندن صكره تذهيب مجموعهٔ كمال وترتيب مراتب فضل وافضال بيوروب بيك اللى يش رجبنده ينه والد محترملرندن موصلهٔ صحنله ابتدا اسكداره موصله اولان مهروماه مدرسهٔ جليله‌سنه مهرسپهر عرفان اولان وجود فايق الاقرانلرى پرتو انداز عزوشان وبيك اللى يدى ربيع الاخرنده

وروز نامچهٔ وصفلری مغلوب لقط زوال اولمغله بوزال فلکده حالاری برخوش معلومز دکلدر. بومرتبه تبیین ایله اکتفای نقل کلام اولنمشدر. مدرسینك السنهٔ ثلاثه ده سویلر یادکارلرندن عربی اشعارده اظهار مهارت ایدر ارباب کفتارلردن ایدی بویت انکدر : [*]

فوزیٔ دیکر

نامی مصطفی در . شهید سعید مصطفی پاشانك وزارتنده اناطولی محاسبه جیسی اولوب بعده سلامی افندی مرحومدن تکمیل اسماء طریقت ایتمش صوفی مشرب صافی طبیعت براهل معرفت ایدی. اول اثنالرده انتقال ایمشدر. بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

(بیت)

محبت قلب عشاقی همین پرشوق فکر ایلر
درونك اهل توحیدك خدا پرنور ذکر ایلر

فهمی

نامی عبدالرحمن اولوب دولت علیهٔ عثمانیه ده باش محاسبه جی قلمنده ایکنجی خلیفه اولوب باروتجی باشی زاده دیمکله معروف اولان محمد افندی مرحومك مخدومیدر. بلدهٔ قسطنطنیه ده تولد ایدوب نشو ونما بولدقدن صکره قلمك کندیسه کاسب ایدوب کتابتله تعیش ایدردی. صکره لرنده شیخ الاسلام مفتش کتابی ایله قناعت ایلیوب انکله اکتفا

[*] المزده کی نسخه لرده یوقدر .

مقوله‌سی بعض نادیده غزللر ایله از طریقهٔ تشخیذ اذهان لغز وغزل ومعما ایله سخن سنجان اولوردی. وادیٔ اشعارك اویله پك مفتونی دكل ایدی. لكن یینه خیال پاك سویلر ومهربرسوزنده كوزل مضمونلر ایلردی. حاصلی برشاعر خوش كفتار در. بو آثار جملهٔ اشعارندندر:

(غزل)

بو انبساط دلی وصل یاردن بیلورز
ولی نشاط هزاری بهاردن بیلورز
الندی‌اول صنمك حرف وصلت آغزندن
بولطفی جام می خوشكواردن بیلورز
بنفشه واریاتور سرافكنده ای فوزی
شهید عشقی كیاه مزاردن بیلورز

(قطعه)

عاشق درد اشنا درد سرندن بللودر
بلبل باغ بلا ورد ترندن بللودر
صورمه حالم ای طبیبم بنده یوق تاب سخن
خسته‌نك مقدار دردی بیكرندن بللودر

فوزی

نامی احمد در. ساحل بحرسیاهده طربزوندن اوته نامن كوش ایدنلر اوف دیجك برمحلدن اولمری ایله اثنای سؤالده مسقط رأسلری اولان ارضی نامرضیٔ اشعاری كبی ارباب طباعدن كتم ایله تقید تام.

مدرسه‌دن معزول اولدقدن صکره صدرالصدور پیر پرنور آبروی شهدای بحورعلماء کرامك دلپسندی مرحوم ومغفور ابه زاده عبداه افندی حضرتلرینك دفعهٔ ثانیه‌سنده بیك یوز یکرمی درت تاریخنده ابتدا خارج اللی ایله درسیهٔ مصطفی افندی مدرسه‌سنه و بیك یوز یکرمی سکزده حرکت خارجله مقابله سواری مدرسه‌سنه بیك یوز اوتوز ایکیده شیخ الاسلام مفتی الانام فضیلتلو یکیشهرلی عبداه افندی حضرتلرندن ابتدا داخل ایله قاضی زاده محمود افندی‌مدرسه‌سنه کلوب اثنای تحریر تذکره مزده اول مدرسه‌ده ایدیلر. ذهنی پاك وطبعی چالاك برسخن پرور وذهنی پر آتش برمخدوم هنرور در. نطع خیالده ذهن فرزانه‌سی کمسه‌نك مغلوب تعلیم امدادی اولمیوب کندی اسب جولان کیر قریحه‌سن دلخواهی اوزره رفتار ایتدرمکله هر فنده غایت حساس وتیه بیابانده پیاده برسخن ساده‌یه نیجه‌اقیسهٔ اقتباس ایله الباس لباس ایدوب رخ جمال کاله یکنقطهٔ اشعاری بر خال بیمثال وزار وثقیل روزکار اولان غمدیده‌لره صحبت نازکانه‌سی بادیٔ اضمحلال انفعال کلال ایدی. هرچندکه پهلوانان سخن بریره جمع اولوب درانجمن اوله‌لر بونك منصوبهٔ خیالندن پدید واشکار اولان صورت مضمون ارباب طبع ودانشه بادیٔ مبادیٔ حیرت درون اولور ایدی. حاصلی کمسنه نطع مضمون بلیغنك مقابله‌سنده بر پیاده سورمکه مبادرت وسخن ابدارینه بربهانه بولمغه جسارته قادر دکل ایدی. روز خیالی یالکز وادیٔ اشعاره دوچار وپنج وقتی یکپاره سمت کلام موزونه پابند انحصار دکل ایدی. بلکه فکر دقیقن هرکاله صرف ایله دل بی‌استراحتی الندن عاجز وزار وشب تابسحرکسب معارفی‌کندویه کار ایتمشدی. اثنای فراغ اشتغاله وقت خالی بولنجه بر دوشش

عبادت وطاعته اشتغال اوزره ايديلر . لسانی مجموعة الاسرار برراز دان حقيقت ذات عالیمقدار ايدی . بوكفتار جملهٔ آثارندندر :

(بيت)

كشف اولور اكا بتون ماهيت كون ومكان
سر توحيد اولسه پر آينهٔ دلده عيان

فوزی

نام نامی و اسم كراميلری مصطفی در . موالئ كرامدن مرعش قضاسنده سجاده نشين شريعت غرا ايكن قطع مراحل استيناس وطی مراحل انفاس ايدوب اقليم عدمه روبراه اولان قافلهٔ ارواح پرانتباهله تبديل قراركاه ايلين موالينك ارجمندی كركوكی احمد افنديك نور چشم بينش وسرور سينهٔ كمينهٔ اخلاص پرورشيدركه سنه بيك سكسان تاريخنده بيشكاه قسطنطنيهٔ دلاراده شرف بخش لب دريا اولان اسكدار بيهمتانك اصداف بهين اتصاف محلاتندن برندن در يكتای وجود بهبودی زيور ارای مهد شهود اولوب طفل شيرخوارهٔ مادر اولمقدن تميز معصوم عن الخطالری رهايابِ اولالدن الی وقتنا هذا نوبنو تحصيل معارف افضال وكون بكون قمر التام سپهر كمال اولهرق ذات عاليلرين معارف وكمالله استكمال ايتمكده درلر . روز نامچهٔ حال طريقلری دخی بومنوال اوزره دركه بيك يوز درت تاريخنده مرحوم ومبرورالدارج الی رحمة ربه الغفور ملك خصلتلرك بلندی شيخ الاسلام محمد صادق افنديك دفعهٔ اوليسنده امانت فتوی تشريفندن ملازم وقرق اقچه

مترجم نادره دائك تكيهٔ مشار اليهك تعميرينه بوتاريخى مشار بالبنان جملهٔ ارباب عرفاندر :

(بيت)

يازدى بومصرع پاكيزه‌ين لوح جانه كلهم تكيه سنه صدقله مولانك

فنايى

سرحجره نشينان عرفاندن اوطه باشى شيخى ديمكله شهرهٔ جهان اولان اكاه اسرار مكتوم شيخ مصطفى دده مرحومدر كه دركاه عالى دامت محفوظة بالمعالى يكيچريانى زمره سندن اولوب اول تكيهٔ كرامت اساسك مراتب معتادهٔ جليل المساسندن قطع منازل معلوم وطى مراحل رسوم ايله يوليله اوطه باشى اولوب ميان صفهٔ ولايتك فرشيدهٔ بزم خموش انتباهى اولان مقعد صدقك نشسته كاهندن تعيين تقدير ايله بونلره دخى بر بر كوسترلمكين باجمله نسنه اولان امور دنيويه‌يى نقد حاضر مصرفله سود اولان نقدينهٔ اخرويه يه دكيشوب مشايخ كرامك شيخ حقايق كلامى اسكدارى مرحوم الشيخ سلامى افنديدن انابت وانلردن تسليم وارادت ايتمكله تكميل اسما واذكار ونجه اربعينلر كذرانندن صكره بركات نفس برحالتلرندن آز وقتده قطع مراحل طريقت ايليوب مأذون وقسطنطنيه‌ده غاطه مضافاتندن مرحوم بشكطاشى يحيى افندى جوارنده كنديلر ايچون بر تكيه بنا واول حوالى‌يى معمور واحيا ايليوب سنه بيك يوز اون بش سالى كه تاريخ انتقاللريدر اول وقته كلنجه اول جايكاه بيهمالده

بی اقرانی تربیه وتعلیه‌سیله‌درکه فلك جناب حضرت سلطان محمد خان رابعه انتساب ایتدیروب پر فیض دخول حضور همایون وبیشکاه پادشاه کردون اقتداردہ نیجه هنرلر اظهار ایتمکله انواع عنایات خسروانی‌یه مظهر اولوب سوی دلجوی ستانبولده جنت دنیا دینمکه لایق وسزا اولان روم ایلی حصارنده کندی مصنوع ید صنعت شعاری اولان ساحلخانهٔ لطیفنده ساکن اولوب کوشه نشین کنج فراغت ایکن بیك یوز یکرمی یدی تاریخنده دار بقایه رحلت ایلدی. مرتب دیوانی وعصرنده خیلی نام وشانی وار ایدی . کرچه وادیٔ لاابالنده اوبله‌پك خرده‌کیر دکلدرفاما اشعاری مزه‌دن خالی دکلدر . بوبرقاچ بیت جملهٔ آثارندندر :

(بیت)

سکندر سیر ایسکده سد نطق ایت پیش کاملده
فلاطون حقیقت بینه نقل ماجرا اولمز

(وله)

عاشق که وضو ایلمیه اشك ترایله ساجد اوله‌مزقبلهٔ مقصوده یرایله
رشك ایلرم عاشقه کیم بزم بلایه زینت ویره فوارهٔ خون‌جکر ایله

بیك طقسان یدی تاریخنده سلاطین متقدمین وسر آمد خواقین کزین سلطان جلیل‌الشان وپادشاه بی اقران سلطان محمد خان‌علیه‌الرحمة والغفران حضرتلری بشکطاش مولویخانه‌سنی قرین نظر کیمیا اثرلری ومقرون التفات همایونلری بیوروب دل عاشق کبی خراب وفنا پذیر اولمشکن رشك هفت طارم ایلیوب تعمیر بیوردقلرنده عنایته محتاج اولان فقرانك تاج ابتهاجن همسر فرقدان وکردباد فقر وفنا ایله ویران اولان قلوب درویشانی تعمیر شریفلری ایله معمور و آبادان ایلدکلرنده

فخر عالم مصطفا نك عشقنه مرحمت قيل مرحمت قيل يارحيم

فنی

نام سر آمدلری محمددر . درمكنون قلزم معارف وفنون اولان وجودی ساحل دریای رومه رونق افزا اولان شهر قسطنطنیهٔ بیهمتاده شهرتشعار وانجمن ظرفاده هزار فن بر شاعر نازك ذهن اولمغله مخلص مرقومله پراشتهار اولمشدی . اغاز حالنده شهرقسطنطنیه‌ده شیخ حقیقت اکاه ولیٔ بی اشتباه اقطار جهانده نامی جهانکیر ومیان مشایخ کرامده کرامات باهره ایله عریف وشهیر اولان قطب العارفین زخر الواصلین مشایخ اولوالاحترامك بلندی جهانکیر شیخی حسن افندی مرحومدن نسیب ووافر زمان اولباب عالیه خدمت ایلمك نصیب اولوب بعده بروسه‌ده مولویخانه شیخی اولان زبدهٔ صلحا وملجأ فقرا صالح‌دده افندیه بر زمان تردد ایدوب آنلردن‌دحی مجاز وانفاس طیبه‌لرندن بوی آشنای دماغ امتیاز اولدقدن صکره وزرای صدورك فخر دولتی اسخیای جهانك آب روی مدحتی کوپریلی زاده احمد پاشایه بر قصیدهٔ نازکانه ایله داخل حضور آصفانه‌لری اولوب‌اول قصیده‌نك ادای لطیفی شایان نظر عالیلری‌ومقبول طبع‌شریفلری‌اولمغله اول قصیده‌یه جائزه اولمق اوزره بروجه تأبید جزیه کتابتن احسان وعنایت بیوروب بعده بومجلهٔ جلیله‌ده حرف‌الفده روزنامچهٔ حالری کشیدهٔ سلك بیان قلنان نجم دمباله وار سپهر عرفان منجم باشی‌افندینك اول کهنه تقویم دوران هزار دستان اولان شاعر اعجوبه طراز

برمدت دخی قلبه شهرنده‌مکث و آرام ایتدکدن صکره جانب قسطنطنیه‌یه رخشسوار عزیمت واول شهر پرمیمنتدن سمند طبع خوش خرامانی اظهار ممنونیت ایتمکله اول بلده‌ده اقامت و آنده واقع قول جامعی دیمکله شهرتشعار اولان جامع شریفك امامت وخطابتیله قناعت ایدوب اوقاتکذار اولوب جامعه‌قریب برمنزل اشترا وتأهل ایلیوب بعده جامع مرقومه طلبهٔ علوم ایچون مناسب حجره‌جکلر بنا ایدوب کاه وعظ وکاه درس وکاه توحید ایلیوب اول مکانده اوقاتکذار اولمغله آت پازاری شیخی دیمکله شهرت بولمشلر ایدی . بعده شیخ ابوالوفا جامع شریفی وعظیه‌سی ویریلوب بعده بیك طقسان بشده سلطان سلیم مشیختیله تکریم اولنوب اثنای جلوس سلطان سلیمان خان ثانیده اسب خوشخرام اعتصامی سورچمکله اصطبل فراموشیده نسیانله بر مقدار تأدیب‌اولنوب یوز بر شوالنده قبریس جزیره‌سنه اجلا وارسال واول بلده‌ده ساکن ایکن یوز ایکی ذی الحجه‌سنده دار بقایه انتقال ایلدی . مولانای مرقوم فضلای رومدن اهل حیثیت وصاحب فضیلت اولوب مستقل حواشی‌سی اولدیغندن ماعدا میدان شعرده فارس الخیل مقال وحائز قصب السبق کمال اولوب بینظیر الهیات واشعاری ونجه آثار جلیل المقداری واردر . بوکفتار الهیاتده‌اولان آثارندندر :

(الهی)

نجه بر فرقتله یاسون جان ودل مرحمت قیل مرحمت قیل یارحیم
کوثر وصلکله قانسون جان ودل مرحمت قیل مرحمت قیل یارحیم
انبیا واولیانك عشقنه اصفیا واتقیانك عشقنه

وتربیهٔ ذات دلپذیرلرنده احتمال حمل ثقیل درد وبلا وتحمل بار گران مشقت وعنا ایلیوب حال وشانته کوره ترك خواب وراحت ایدوب بذل مجهود ایتدیکندن غیری کندولر دخی نیشکر زار فصاحتك خوشه چین خرمن بلاغتی اولمغیچون کاه جانب مصره سفر وکاه قلب اخلاص مشحوننك اوسماخ اندرونن ماء زمزمله شست وشو ایدوب تطهیر ایتمك ایچون بیت الحرامه کذر ایدوب طوطی وش حلاوت الحان مشهود آفاق ومرغ دل بالا پروازی حمامهٔ حرم عشق اشتیاق اولوب نامی زمرهٔ فصحاده یاد والی یوم التناد اسمی ذات سیاحتکذاری کبی دور اراضی وبلاد ایلین بدیهه کوی خوش کفتارلردن ایدی . بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

(بیت)

بنی تیغ بند میان ایتدی او جانانم
بلی یانندهیم اما که قیل اوستندهدر جانم

(وله)

میل ایدوب قبله نما کبی بر آز صاغهصوله
عاقبت کوینه طوغرلدی کوکل کلدی یوله

فضلی

اول سید صحیح النسب اولان شیخ ذیشانك نام نامیلری عثماندر . ولایت روم ایلندن شمنی قصبهسندن پا نهادهٔ خلوتکدهٔ عالم شهوداولوب مشایخ خلوتیهدن ذاکر زاده شیخ عبدالله افندی پرورده‌سی بروجود ایدی . شیخ مذکوردن استخلاف ایله ایدوس نام محله خرام بعده

نه دكلو اولسه ماهر فن اسطرلابله
ساحل وحدت كورنمز باد توفيق اسمسه
نيچه يوز بيك كشتى نابود اولدى بوكردابله

فصيحئ ديكر

نام سر آمدلرى محمددر . دولت عليه‌ده عصرنده ديوان همايون كاتبلرندن بر خالص البال مرد ستوده خصال ايدى . سنه بيك يوز بش تاريخنده انتقال ايلدى . بونعت شريف جملهٔ آثارندندر :

(نعت)

وجودك در نايابِ صفادر يا رسول الله
انكچون نام پاكك مصطفادر يا رسول الله
جبين تابناكك رشكبخش مهر وماه ايلر
جمالك پر تونور خدادر يا رسول الله
قدك بركلبن رعنا كه فرقنده رخ الك
كل كلشنسراى كبر يادر يا رسول الله

فصيحئ ديكر

نامى احمد وجملهٔ ششتاريادن آوازى بلند بر شاعر سر آمددركه وجود دانش موفورلرى كان عرفان اولان مدينهٔ قسطنطنيه‌دن ظهور ايدوب پدرلرى اولان رمضان نام مرد زور آور پهلوان دعاى وفير

فصیحی

نام والالری مصطفی در . روم ایلنده واقع نیکبولی حوالیسندن نمایان ودولت علیه طرفنه شتابان اولوب مدینهٔ قسطنطنیه‌یه وصول واول بلدهٔ طیبه‌ده دیوان همایون کتابی جلیله‌سنه دخول ایلیوب کیدرك وزراء کرامه انتساب ودیوان افندیلکلری خدمتلریله اکتساب شرف بحساب ایلدکلرندن صوکره صدراعظم سابق علی پاشا وزارتنده دفتر خاقانی اماتی احسان اولنوب وافر زمان اول منصبده ایامی کذران ایلدکدن صوکره نیجه دملر حفظ وارزوسی جاه دهر دنیدن بی نصیب واواخر عمرنده ارتحالنه قریب بشکطاشده واقع یحیی افندی زاویه‌سنده سجاده‌نشین ارشاد اولان شیخ جلیل الشان تقوی معتاد اوطه باشی شیخی معروف انام عزیز پر احترامدن انابت وبیعت واول شیخ کامله نیجه زمان خدمت وعبودیت وتکیه‌کاهه قریب برمنزل پیدا واول مسکنده نیجه ایام عبادت وانزوا ایلیوب بوحال اوزره اوقاتکذار ایام ولیال ایکن بیك یوز اتی سنه سنك ربیع الاولنده رحمت رحمانه انتقال ایلدی . دامادل وصاف درون بر مرد کامل ایدی . بوکفتار جمله اثارندندر :

(غزل)

صهبای ناز کیم اوله پیمانه آشنا اولورمی یانیاز ایله مستانه آشنا
برتاب وارکه سویندره‌مز برشراره‌سن دریالر اولسه بو دل سوزانه آشنا
بز چاك چاك سینه فراقز فصیحا کیسوی یار ایله اوله‌لی شانه آشنا

(وله)

آفتاب طلعتك ماهیتن بیلمز حکیم

ایلمك نه رواور . بوشب ناردەتك وتنهاده بواراده نه ارارسن دیو اول سینه چاکی شمشیر غدر حیفله هلاك ایلمك قصد ایلدکلرنده بیچاره فصیح

(قطعه)

جای ایدنسم ایتمك استبعاد دیر محتی
عاشقم بر کافر حسنه محمد امتی
کیجەلر عزم ایتدیکمه اول ماهه سایەم خوفیدر
بر طریقیله قبول ایتمز محبت شرکتی

کفتهٔ مستطابیله اول خونریزلره جواب ویرر . سالف الذکر بکری حسن اصلنده زمرهٔ اهل عرفاندن ومدینهٔ قسطنطنیەنك تیز فهمانندن اولمغله صفای خاطری اولان یاری پرپریه برادر شویله معرفتلو وجود عدیم المثاله ادم نەوجهله قیوب اعدام ایلر وبویله برذات ستوده صفاته کنی نیچه انتقام ایلر دیوب ایکیسی بردن فصیحی آلوب لب دریایه نزول وبر زورقچەیه سوارایدوب جانب استانبولەارسال ایلدیلر. الحاصل مترجم مذکور صورتاکه مستوکەخمور ایدی روایت اولنورکه مترجم محرم اسرار انتقالدن برایکی کون مقدم حقوق نعمتی اولدیغی احبابی دور ایلیوب استحلال ودادوستددن فقیرانه محتاج رد وادا اولدیغی حقوقی اصحابنه ایصال وغلطه مولویخانەسنده حجرەحجره کزوب فصیحله الەجغی اولان کلسون دیو همچو دلال ندا ایدرك اسماع رجال واول تکیەده اولان فقرایه باجملەوداع ایلیوب حجرهٔ مخصوصەسنه کیروب داربقایه انتقال ایلمشلردر . جنازەسنه قتی چوق کمسنه حاضر اولوب جمعیت عظیم وانتقالنه شعرادن نیچه مرثیه وتواریخ تقدیم اولنمشدر . رحمة الله علیه

(بيت)

فارغ اولەلم دست طلبده تك وپودن اول كوزلرى آهوى شكار ايلمينجه

ديوب ارباب خراباته مايهٔ نظام اولان پيرمغان واروب عرض كام ودونكى كون تماشاى مهر رخسار ايله قريرالعين اولوب قرين وصال اولديغم خورشيد جمالك برج شرف قرين اولان سعادتخانهٔ نازنينى قنده‌در ديوب سؤال ايليوب پيرمغان دخى قرار كاهن بالتمام اعلام واخبار ايلدكده ينه مجلسنه خرام ونصف الليله‌دكين كه يأس وكه اميد ايله نه حال ايسه قيام ايليوب نصف الليل مرتبه‌لرى مرور وكذران ايتدكدن صوكره قرار وسكونى بى صبروبى سامان اولوب (مصرع) كويك ديلين تير بلادن حذر ايتمز — ديوب درميخانه‌دن كذر وجانب جانانه‌يه سفر ايدوب خبر الديغى منوال اوزره خانهٔ ياره واروب خاكيله رومال واول شب صبحه‌دكين انده مهمان اولمق خياليله اشكى طاشنه وضع سر اقبال‌ايلدى . اما (هيچ نه‌يار اغيارسز اولور نه‌خود كل خارسز) مدلولى اوزره مكر اول سروخوش خرام وشيرين لبه بالديرى چيلاقلر دن پرپرى مصطفى وبكرى حسن نامنده ايكى نفر لوند شقاوت معتاد ودلداده ميخانه‌ده كذران ايدن سركذشتندن خبردار اولدقده شايد كله ديو بركوشه‌ده اماده ايمشلر . فصيحيده زخ بى رنك ودل تنكله بيوقت وبى زمان ارزى جانان ايدرك نمايان وخانه‌يه كهنه حصير كبى فرشيده وغلطان اولديغن كوردكلرى كبى ايكيسى بردن نعره ساز اوله‌رق مانند قضاى ناكهانى نازل واول امرده درويشانه كريبان لازم دكلدر ديو ابتدا كريبان چاك اندر چاك وكندين درخاك ايليوب سنك كبى كدا بزم شه خوبانمزه علاقه

(بيت)

نهان روح صحتده كورلمز ديولج ايتمه
كوزمله كوردم اولديده‌دن دلستان غائب

زمزمه‌سيله نالان واول كلبهٔ احزانده اوشب مهمان اولدى فاما

(بيت)

شب‌زنده دل حسرت اولور طالب وصال
كلمز خيال وصلت ايله خواب بريره

مصداقنجه اول شب نه حال ايسه زار وغمكين واول جايكاهده مكين اولوب على السحر افتاب فرحفال لسان حاله

(نظم)

چشم بداز روى تو بادا بعيد صبحك الله صباح السعيد

مقاليله اقبال ايدوب رخسار مهر نابدار شب تازى پر انوار ايتدكده فصيح زار (ع) ساقى عجب مجلس رندانه كلورمى — ترانه‌سنى تكرار ايدرك عقل وفكر وجان على‌الترتيب پاينداز اجلال ايليوب روبراه استقبال اولدى وكندى (لمنشئه) نقدرسه بنه‌مى دافع غمدر اى دل — ديوب مجلس احضار وبوسه كنار جام كلكونه اشتغال ايلدى . فاما (ع) دل منتظر امانه كلور وار نه كيدر — مصداقنجه اخشامه‌دكين بوارزوايله زار وديده دوز روزنهٔ انتظار اولوب

(بيت)

كون يوزن كورمه‌يى كوندوزمز شام اولدى
اى افندم دخى كلزميسن اخشام اولدى

ديه‌رك بيچاره انتظار ايله اواره وشام دخى تمامه رسيده اولوب اوخورشيد رخسارك عرض ديدار ايتمه‌جكى بديدار اولوب

دیکر سیرتده یك لخت اولوب مناوبه ایله ادارهٔ جام ایلدیلر . فصیح پرکو ازدل وجان هر جستجوده نکه ساز اولدقجه اینهٔ تحقیقدن مشاهدهٔ روی تصدیق ایلدکده بوکاچهره‌یه تکاپو ایتدکجه

(بیت)

رخ آلك اولنجه نشوهٔ صهبا ایله کل کل
عرقریز اولدی تاب شرمله ساغرده روی مل

وفقنجه روی مل بوکلعذاردن شرمنده اولوب آل آل وحباب تازه تاب نظاره‌سنه طاقت کتوره‌میوب بیحال اولیور . درحال بچاره فصیح (ع) بردلی قالمشدی ایلدی انی تسلیم مدلولنجه مرغ دل پرواز بلندین اول صیاد جهانك کاکل خمدر خمنه بند ودرکمند دام ابتلای اولمغی عین سعادت واشیانهٔ کا کلنده ارام ایتمکی محض رفعت بیلوب

(بیت)

قوکتسون دل کیدرسه‌تك سنکله آشنا اولسون
یولنده نازنینم دل دکل جانم فدا اولسون

دیه‌رك اول شاهك قولی اولمقلغه صد وجهله قائل وکلغنجهٔ رخسارینه هزار دل وجانله مائل اولدی . الحاصل بوحال اوزره وقت کذار واوبمجموعهٔ حسن وبهاده دیدهٔ امعانله تماشای رخسار ایدوب طوررکن شب قریب اولمغله محل ذهاب ووقت غروب افتاب اولمغین اوخورشید سپهر بهجت وان غیری دم فرقت نمایان اولوردی دیه‌رك عزم خرامه استیذان وایرتسی کون علی السحر افتابیله بیله طلوع ایلیوب عرض دیدار وتشریف ایلمك وجهی اوزره‌خانه‌سنه خرامان اولدی . فصیح مرده دل دخی ناچار رخصت وپیشکاهندن افتاب‌وش غروب ایلینجیه‌دك دیدهٔ فراق ایله نکاه حسرت ایدوب

الدن كيدوب بيهوش ومترصد فرصت چشم وكوش اولوب ديده‌دوز انتظار ودائرهٔ ديده‌سن حلقهٔ رسيد كبي بيشكاهنده‌كي يارانك نظاره‌سنه وقف ثبات واستقرار ايدوب مجلس آخر اولنجه نشئه‌لر تمام واصحاب صحبت خانه‌لرينه عزم ايتمكه خرام ايليوب اول كل‌اندام دخي بونلرى تعقيب ايده‌رك قيام ودر ميخانه‌يه طوغرى خرام ايتدكده فصيح بيچاره

(وله)

نجه بر كوشه‌ده خموش اولهلم برى كل ساقى باده نوش اولهلم

نغمه‌سيله عرض ميل ومحبت ايدرك اول دلبر رعنايى نزد درويشانه‌سنه دعوت ايلدكده فصيح نادره‌دانك خورشيد سپهر عرفان اولان ذاتى عالمه عاليانه نمايان اولمغله بى تردد اومشتاق صادق مشرف ايليوب جام بركف فصيحك اولديغى مجلسه كلوب صد سالدن برو اشنا كبي بى تكلف صحبته اغازوكه چيدهٔ نقل سفرهٔ درويشانه‌سى وكه سفال كهنه‌سنه كشف راز ايتمكله هزار نوازش ايدوب بيچاره‌يى دلشاد اولان خانه نشين خراباتك دل ويرانه‌سن دست لطفيله اباد ايليوب يك پاره احترام اوزره قيام واول بيچاره ايله همراز درون جام اولور . فصيح خانه خراب دخى‌اول دلبر عاليجنابه خطاب ايدوب اى كل نوخيز كلستان ملاحت واى آهوى حرم حسن وبهجت بن كدا اوتورم سن صاحب ملكت زيبابها بوحسن وآنله مقام خدمتده اولمق روا دكلدر .

(لمنشئه)

قيرلسون ساغر عشرت درونم ايله طولسون

شهاسنسز مى كلكون بكا قتقت حرام اولسون

ديه‌رك اول سروسمن اندامى‌زانو بزانو ايليوب احترام‌وصورتده

برشعلهٔ جوالهٔ بهجت و آن بیطاقت تاب نظاره ایتمکله پریشان ایدوب دقتله اوسویه نگاه ایتدکده کوررکه اوانجمن میانه‌سنده برشمع محسود پران ضیا بخشنده مجلس کرما کرم‌اولوب فروزان اولمش‌که جمله ارباب مجلس اول شمع شبستان حرم حسنه پروانه وسرجمله حضاروالهحسن پر آشوبی اولوب مست ودیوانه اولمشلر . اول مجلس صفا کسترده صدبال وبال وهزار غنج دلال ایله بردلبر عال‌العال ساقیلك ایلیوب هرادارهٔ کأسنده حلقهٔ رندانه اندوه جهانی فراموش وهرساغرنده بچاره‌لرین عقل‌وفکر وخیالن تاراج ایدوب مست ومدهوش‌ایتدیروب جام برکف کنار مجلسده خرام ایتدکجه ارباب نوشه پیرامن مجلسده صبر وارام ایلمکی قت قت حرام وجام سرشاده اولان می خوشکوار اول کلچهره‌نك پرتو رخسارندن کسب رنك وبوایلدوکی کاه اتش کاه برکل حمراء کلزار اولوب نتیجه اول ساقیٔ روح افزا ودلبر رعناحسن وبهاده شویله یکتا وشول رتبه‌ده پرحسن وبهادرکه برپیر فانی وشیخ بیمدانی روی آتشین دختر رزی کورمکه لبریز وسر شار صد هزار عزیمت خالصله مالا مال پیمانهٔ عهد ایچمش اولسه ونوشیٔ جام صهبایه یك قدم خلوص اوزره بیك توبهٔ نصوح ایتمش اولسه ینه بوکل اندام نازك خرامك الندن

(بیت)

توبهٔ امید ثبات قدمدن صورمه
اوراسن ساقیٔ کلچهره‌نك ابرامی بیلور

نسخه‌سنجه صد خواهشله بلا جرعه نوش وایچدیکی آندی وایلدیکی عهدی بالجمله فراموش ایدر . فصیح بیچاره‌نك چشم بلبل دل بیقراری بوکلغنجهٔ چارباغ ملاحته دوچار اولدقده اختیاری‌بالکلیه

استبعاد دیر محنتی » کفتهٔ دریکتاسی خزانهٔ درون صفوتموندن بازار رورکاره عرض دیدار ایتمکه باعث وبادی بوکار اولمشدرکه برکون فصیح زار رطل کران اکداری چکمکدن بیزار اولوب :

(بیت)

مادام می مغان چکلمز بارستم زمان چکلمز

ترانه‌سن دل بیقراره اشعار ومیزان بال وترازوی خیالنده :

(بیت)

غموم آلوده اولمقدن خمار دهری چکمکدن

واروب پیر مغانه ینه سرخوش اولمز یکدر

مصداقنجه قدیل درونی اول اتش غم سوز ایله شعله پرور وشاهراه نشاط خورشیدرخساران ساقیانی رهبر ایتمك ایچون فاراسکله سندن برزورقچه‌یه سوار وبیشکاه قسطنطنیه‌ده اولان دریاچهٔ رعنایی کذار وغلطه نام محلده کشادهٔ باب کروه احباب اولان میکده‌لردن برینه شتاب وعادت اوزره مجلس مأنوسه جلیس اولوب (ع) ساقی سرانکشت صراحی‌یی پر ایله ـ نغمه‌سیله اظهار شوق طبع میول ایدرك کیفیت انبساط پرورینه مشغول اولوب سواد کاسهٔ چشمی حباب مل ایله چراغان وغم شب لهجه‌یه سویدای دلندن بلبل پرترانهٔ شوق صدای الرحیل ایله الحان ایتدکده جاسوس نکاهن زوایای جنایای میکده‌یه ارسال وانها واول مجمع اهل صفا اولان مجموعهٔ اهل وفانك کوشه وکنجلرك دوربین عرفانله دوردن تماشا ایدرکن ناکهان چشمی اول جایکهك جانب یمناسنده‌کی صفه‌یه ترتیب اولنان مجلسه دوش واول مجلس ایله کاسهٔ چشم پرنکرانی دور ابواب مجلس نوش ایدرکن دیدهٔ ارامن

ایتدی غرابق خون جکر دمبدم بنی
برداغ سرده بویله تراوش کورلدی
ایتدی هجوم کاوش غم کریه می فزون
چشم ترمده قطره جه کاهش کورلدی

(وله)

مجروح تیغ جورفرا وانکم سنك مرهم کدای کوچهٔ احسانکم سنك
که مست جام بادهٔ لعل لبك کهی نخمور چشم غمزهٔ فتانکم سنك
راه درکده بویله غبار اولمه سبب مشتاق بوس کوشهٔ دامانکم سنك
ایتمم امید نکهت وصلك فصیح وش
بوی آشنای محنت هجرانکم سنك

(وله)

نظری ایتدی اصابت اوچشم بیاره که رنجش رمد آزرده ایلمش جانا
بودمده خون دل عاشقاندن ایت پرهیز حذرکه عین ضرردر بوعلت صهبا

(وله)

جای ایدنسم ایتمك استبعاد دیر مختی
عاشقم برکافر حسنه محمد امتی
کیجه لر عزم ایتدیکم اول ماهه سایهم خوفیدر
برطریقیله قبول ایتمز محبت شرکتی

حکایت

روایت اولنورکه بلبل کلزار فصاحت وبیغای شکرستان بلاغت اولان مترجم مرقوم فصیح مرحومك (ع) جای ایدنسم ایتمك

اولوب احباب پركاروار دائرهٔ محبتندن كنار چزوب باجمله دور وابنای زمان ذاتنده اولان حيثيتی سببيله الفتندن بالكليه مهجور اولمشلر ايدی . حتی بوعبد فقيرده كندی خطيله مترجم مزبورك مخدوم مرقومه تحرير ايتديكی مجموعه‌لردن اوچ عدد مجموعهٔ دلپذير بولنوب اكرچه مرتب ديوانی ايادیٔ ناسده موجود والسنهٔ ثلثه‌ده شعری واثاری مشهوردر فاما اول مجموعه‌لر كندی خطيله وكلك معتمد التحريری ايله تسطير اولندیغندن بومضبطه‌يه كشيده قلنان كفتاری اول مجموعه‌لردن تحرير اولنمشدر . سائراثاری ووادیٔ اشعارده‌وانشاده خود علومقداری جمله‌نك معلوميدر . لطيف انشا ايله(كل ومل)نامنه براثر جليلی و(خاص ايلسركذشتی)؛(داستان خسرو وشيرين) وبونك امثالی اثارينه نهايت يوقدر . ومنشيانه تعبيرات بليغه ايله مسودات مكاتيبنه حدوغايت يوقدر . بوكفتار اول مرد معارف اقتدارك اثارندندر :

(نظم)

سنسن اول يكتا وجود بی نظير ای نوررب
ذاتك اولدی اون سكز بيك عالمی خلقه سبب
سنسن اول سر مجلس پيغمبران كيم جمله‌سی
معجزاتك جامنك بر قطره سينه تشنه لب

(غزل)

مرأت دلده صورت خواهش كورلمدی
اول ژنكدار غمده كشايش كورلمدی
يارب نه‌تيره اختر يأس الفتم كه بن
مهر املده ذره‌جه نابش كورلمدی

معمور وصورت فقروفناده قدری بیلمش بر کنجور ایدی . اصلنده زمرهٔ کتابك اهل معارفدن واکاهلرك عارفلرندن اولمغله انواع قلم کتابتده مهارتی وهرخطده نازکانه کتابت ایتمکه قدرتی اولوب اثار قلمی بحد وفراوان وزیردست بر مرد اولمغله قلمی ایله انجام رسیده اولان مجموعه‌لرٔ بی‌پایان ایدی . بومجلهٔ جلیلهٔ دلپذیرده شناسی مخلصی ایله حرف شینده اسمی کشیدهٔ سلك تحریر اولان روزنامچه‌جی زاده محمد اغا هنوز تازه جوان ایکن وعالم نکران افتاب جمالی اولوب حیران اولدقلری وقتلر اول قدر شناس اصحاب کمال درویش فصیحی مرحومك ذیل مرافقتن واو عمرو کبی اکتساب واول درویش دلریش پر معرفتك مجموعة المعارف اولان ذات بیمدانیسن استصحاب ایدوب عالم اوشاه حسنك کدای بی‌سامانی وجهان برکره دیدن دیدارینك حیرانی اولوب مترجم مرقوم ایسه صورتا برکدای بی‌زاد وفقر وفنا ایله ظاهرده خراب اباد ایکن :

(بیت)

صانمه بوچرخی برقرارده دونر کاه شاهی کدایه عاشق ایدر

وقفنجه اول سرو سرازاده از دل وجان فصیحه دلداده اولوب انلر دخی خاطر مخدومه رعایت وعلم ومعرفتدن امید جوی اولدینی امرده بذل قدرت ایلیوب شب تا بسحر مرقومه مجموعه‌لر تسوید ایتمکله اوقات کذار والسنهٔ ثلثه‌ده واقع اولان پاکیزه کفتارلری ایله نجه سفینه‌لر استحضار ایدوب مخدوم مرقومه اهدا ایتمکله شناسیٔ بهمتا زمان یسیرده معارفده دریا اولوب شیرازهٔ مجموعهٔ حسنی پریشانتار صرصرفنا وصفحهٔ عارضی عاقبت هرحسن وآن اولان بلای خط ایله مبتلا اولدقده مایهٔ عرفان کندویه یاران سرمایهٔ اعتبار

كيرنجه روزن اخلاصه اول نور | درونك ملكى اولدى لمعهٔ طور
اولوب پر نور باطن عالمندن | دل وجان چشمى اولدى جمله روشن
همومن هم واحد قيلدى اخلاص | محبت قلب پاكن ايلدى خاص
نه دل قالدى درونده نه اميد | جهانى خاطرندن ايتدى تبعيد
كلوب ارشادينك وقت زمانى | همان محض محبت اولدى جانى
كچن اوقاته ايدوب حيف ودشنام | دلنده قالمدى بر ذره آرام
تجرد ذوقن ايتدى جمله درپيش | صويندى ماسوادن اولدى درويش

القصه صحن نردبان بالندن كلستان دهر بى بقايى فكر وخيال ايدوب نسايم حقيقت سرمكنون ساحهٔ انديشهٔ درونده بوكونه وزان اولديكه كلزار جهانك شكوفهٔ هركامى خزان رسيدهٔ اخر وابر مطير اقبال روزكار عاقبت كار باران ادبارى متقاطر اولوب چنار آسا چمنزار استراحتده هزاران سال عمر كذار اولسكده آتش حسرت ايله البته بركون اشتعال بال مقرر وحديقهٔ امالده شكفته باد اقبال اولان ورد خيال بالاخره پژمرده حال اولوب زائل وكلشنفضاى باغ مرامك سايه سنده مستظل اولديغك ظل حمايت مستدام اولميوب زائل اولمسى محققدر :

(بيت)

اى چرخ دنى سنده بواوضاعكه واردر
غرق نعم ايتسك بنه مهمانه جفادر

ديوب بالكليه خواهش دنيادن فراغتياب وبركلاهله برخرقه استصحاب ايليوب فقراى مولويان كروهنه ملحق اولوب عالمى صفاى بال ورفاه حاله كشت وكذار بعده غلطه مولويخانه سنك بركوشه سنده تنك وتاريك برحجره ده قرار ايتمشدى . ظاهرده خراباتى باطنده

(وله)

قيدك شها يتر بو دل ناتوانمه بالله طياندى تيغ غمك استخوانمه
عزم ايلدى فزايى ره يارەدون كيجه سايەم اوماهتابى كوروب دوشدى يانمه

فصيح

نام سر آمدلرى احمددر . اول بلبل كلزار فصاحت وطوطئ شكر خاى بلاغت مصر البلاغهٔ دانشوران وكان انواع عرفان اولان بلدهٔ نعمت فراوان قسطنطنيهٔ جنت نشاندندر . اوائل حالنده كتاب ديوانى زمرەسنه داخل واول كروهك ميانەسنده خيلى شهرت وشان حاصل ايليوب بعده فاضل جيدانى عصرينك حاتم جليل الشانى صدر اكرم وزير اعظم كوپريلى احمد پاشا دائرەسنه انتساب واول ذات والا جنابك حسن نظر اكسير تأثيرلرى ايله كاميياب اولوب دولت علية ولى النعمى ايله مغتنم وارباب عرفان ميانەسنده مكرم ومحترم ايكن بر كون جذبهٔ الهى كندويه غالب وفقر وفنا مسلكن طالب وراغب اولوب دولتخانهٔ صدر اعظميدن رجوع وقفول ايليوب كندى خانەسنك صحن نردبانه وصول ايلدوكى كبى :

(لمنشئه)

اولوب آوارهٔ عشق الهى چيقاردى خاطرندن فكر جاهى
تجلى ايليوب اول نور ادراك كوكل مرآتن ايتدى چركدن پاك
محك فقره چكدى سيم خامن عيان ايتدى اودرده اختصاصن
اولوب انوار فيض حقه سيراب دل هوشن كشاده ايتدى هرباب

فزالی

نام‌سر آمدلری درویش محمددر . فضای دلفزاسی پربهجت اولان دارالنصر والمیمنه شهر ادرنه‌دن نمایان وحلو المنطق بر شاعر نادره پرداز جهاندر . صنعتی کرچه رشته فروشلق اولوب اهل سوق مقوله‌سندن اولدیغندن قباجه کورینور ایدی فاما طبع باریکندن سنوح ایدن مضامین ایپلك کی خیال وتاروپود نسج اندیشه‌سی تازه صنعتلرله‌مالا مال ایدی . واقعا بوبازارعرفان بر سوق متاع‌فراواندرکه ذی لهجه وحاله جیادت ردائت مقاله استدلال امر محالدر وبوچار سوی هنر ومقال بر محك تجارب رجالدرکه بر مصراع موزونله منطوق مفهوم ارباب طباعه قائل وقولی ایله بکیفیته معلوم اولور :

(لمنشئه)

بیلنور صنعتنك رتبهٔ استعدادی
هرکسك ایپلکی اول کونده‌که‌بازاره چقار

فکیف‌که ذمتلرندن بر وجهله عرفان مأمول اولمیان اهل حرفدن حالا که آنلردنده بویله رشته فروش مقوله‌سندن بوکونه سخن سازلغه اقتدار دیدهٔ انصافله نکران اولنسه نوادر روزکاردندر . مع هذا بنه اشعاریده کرچکدن مضمون پرور واقراننه کوره بروافرندن برتردر . جملهٔ آثارندندر :

(بیت)

سزادر کلشن کوینده نرکس دیده بان اولسه
اکرچه مسندر اما که بر اهل بصیرتدر

ایلیوب لاله صفت درون صفوت نمونی نار حسرت اشتیاقله پرداغ وچنار ساخورده مثال هنوز درونیله قناعت ایلیوب هرشیدن فراغت ایتمش ایدی . واول بلبل حرم فراغ آمالنی باغ عالمدن بالکلیه ایراغ ایلیوب لذایذ کونیه‌دن کندویه تنها کوایله غنجه‌یی کشیده لکدن غیری برشی ابقا ایتمامشدی ومکیفات انواعندن اولنشئهٔ نادر برابردن ماعدا درونی برکیفله آشنا دکل ایدی . اول نشئه‌یی تکرار ایله‌تجدید افکار ایتدکجه عقل وخیاله کلمز اسرارایله اظهار کفتارایدردی . بر مجلسه‌کلوب تحصیل کیفی ایچون جزدانته مراجعت ایتدکجه کندی‌اشعارندن :

(بیت)

برغنجه صفت حالله مستور هنرکن
فردی ینه‌اسرارمزافواهه‌دوشردك

بیتی ایله ترانه سنج بزم کفتار واینهٔ خاطر ناشادندن بو مقاله دفع غبار ایدردی . عاقبت بوفقروفنا اوزره بیك یوز یکرمی بش‌تاریخلرنده ترك زاویهٔ فنا ایلدی . بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

(نظم)

سینه صاف اول صوفیا عرفانه کیر دل صافله
اصل وفرعك فرق ایدوب میدانه کل انصافله
بی زبانلق سویلشورسن بی زبانلق حاصل ایت
منطق اسرار کونی فردیٔ وصافله

(بیت)

سویلشوردم روز هجرك حالتن اول ماهله
پایه پایه آسمانه چیقمق اولسه آهله

زیبا اول شاعر ماهر بیهمتانکدر :

(بیت)

کوروب آن رخك اوپدم الن اول شوخ فتانك
دخی یادمده در بالله فردی چقمز اوالآن

بولغز مشهور دخی اول شاعر ممتازك السنهٔ ناسده مشهور اولان الغازندندر :

(لغز)

نه در اول قلهٔ صغیر وعجیب — کاوله دائم بوغازحصاره قریب
کردی الاصلدر او اکثر — که حریری دیو تخلص ایدر
فمی نادیده وارسرنده دلیك — یدوکی دائما کمکسز ایلك
کیمی آچلمغه قومز یاری — اولدرر قیدی عاشق زاری
اوته یاقه لیدر او اهل یمین — صولق المزاولورسه شاهه یقین
بیلورم وصفنی بکا اوکمه — جرمیده وارایسه صایوب دوکمه

فردی دیکر

سادات کثیرالبرکاتدن اولوب دولت علیه ده امراء کرامه ووزراء اولوالاحترامه قپو کتخداسی اولان نکاهینك برادر سر برابری ونور چشم فخرمباهاتی وبادیٔ زیب وفری ایدی. انجق بونلر برادری کبی نیم کوشهٔ چشمله اولسون دنیایه نظر رغبت وزینت فانیهٔ دهر دنیه میل ومحبت ایتیوب ترك جاه ووقار ودرویشلك طریقتن اختیار ایدوب غنجه وش بریشیلمجه خرقه یه پچیده وسرو آسا دهن مأمولن چیده

قسطنطنیهٔ بهمتادن اولوب میانهٔ اقرانده ارایجی زاده دیمکله شهیر بر شاعر نازك تعبیردر . سنه بیك یوز اون بش تاریخنده سلطان ابن السلطان السلطان مصطفی خان علیه الرحمة والغفران حضرتلرینك عصر شریفلرینك خاتمه سنده ختم الوازراو خاتم الاسخیا اولان آصف جلیل الشان وزیر عالیشان مجموعة العرفان پهلوان میدان دانش ذکا مالك حسن ادا حیث مایشاء مرحوم ومغفور قاین آتامز رامی پاشا حضرتلرینك پروردهٔ طبع بلندلری اولمغله اول دریای عرفان اولان ذات بی اقرانله شبان وروزان کرم اختلاط ومجلس شریفلرندن نائل هزار عرفان وفیض صحبت شریفلرندن فیضیاب و واصل الطاف بی کران اولوب جواهر نفیس مضامین در ثمین نکات بهترینندن هر نه کونه جوهر فاخرکه جستجو ایدرلردی. اول کان هنرك کناریم معارفنده مطلوبنه دست رسیده اولوب فیضیاب فیض شرف صحبتلری اولوردی . وکلستان عرفاندن هر نه کونه اشکوفهٔ تازه وتر آرزو ایدردی اول نخلبند باغ مضامین دلستانك مرغزار حدیقة المعارف طبع عارفلرندن کاچیدهٔ ازاهیر فراوان اولوب بلبل کبی اول شوقله نغمه سنجان کلرکبی خندان وزرین قدح اسا لبریز کاسهٔ شبنم عرفان وساحهٔ کلشن کبی احسانیله پردامان اولوردی . لاجل ذلك بران مجلس محترملرندن دور وباب سعادتلرندن مهجور دکلدی. ذات ستوده صفاتلری ارباب معارفدن خوش صحبت پرمعرفت برشاعر ماهر اولمغله میانهٔ کتاب جلیل المقداره مشار بالبنان اعتبار ایدیلر . وبیك یوز یکرمی برخلالنده داربقایه انتقال ایلین نازك تعبیر فایق الاقران ایدی . خصوصاً لغز کویلقده موفق تیزکار وطبع آتشپاره سی اول وادیده غایت پراقتدار ایدی. شاپورنامه واسماء بلدان وبونك امثالی مثنوی منظومه لری مشهور جهاندر. بویت

(بیت)

جلوه برجلوه داد بعرصهٔ ذوق اسب طبعم زتازیانهٔ شوق

فدایی

نامی عبدالرحمن وجوهر وجودی کان استانبولدن نمایاندر. اناطولی قضاتندن طریقنده آخر عمرنده وقت هرم پیریده رقه قاضیسی اولمش ابراهیم افندی نام برپیرك فرزند دلیری اولوب اول شاعر دریا دلك قوت طبیعتی ومقتضای طینتی اوزره سبوی قطرات مضمون دهانندن ریزان وکل انداء یترشح بمافیه نشئه‌سی عیان اولدقجه کاسهٔ لبریز طبعی سرشار اولوب حال قاله مناسب بعض کفتار ایله اظهار اشعار ایدردی . انجق برمقتضای مخلصی فدایی اولوب ادنی مضمون ایچون باباسن فدا وبرمحله مناسب سخن کلسه بهر حال ادا ایدردی . بوکفتار اول سخن سازك جملهٔ اشعارندندر :

(بیت)

برسیه پوش چکوب روینه اول مه نازدن
عاشقه چشم سیاهن عرض ایدر اجمازدن.

فردی

بی ریب ومین نام نامیلری حسیندر. جوهر نایاب وجود مستطابلری. لب دریایه زینت افزا اولان کان شبچراغ عرفان ومعدن سخنوران.

فخریٔ دیگر

بونلر دخی فخریٔ سابق ایله هم مخلص وهم نام برشاعر شیرین کلامدر. انجق میانه‌لرنده فرق فارق اولدرکه بونلر شهر ستانبولك محلات پر برکاتندن زیرك زاده محله‌سنده اولمشلردر. بوکفتار پرصنعت خرده‌کیر اولان طبیعتلرینك آثار پر بهجتلرندندر :

(غزل)

چشمك اوقدر ایلدی تکثیر تغافل
کاولدی نکهك فارغ تدبیر تغافل
تشبیه ایدن ابرولریکی قوس قضایه
شایسته‌در اولسه هدف تیر تغافل
کستاخدر خواهش وصلکده دل زار
لایقدر او دیوانه‌یه زنجیر تغافل
آسوده اولور کشمکش تیر نکهدن
فخری وش اولان کشتهٔ شمشیر تغافل

فدا

زمرهٔ سیاحیندن اولوب سیاحت طریقیله دیار رومه کلوب نادیدهٔ روزکار اولان شهر قسطنطنیه‌ده وافر مدت قرار ایتمش بر درویش دلریش ایدی. لسانی فارسی اولمغله فارسی اشعاری بینظیر وتارك دنیا برمرد نازك تعبیر ایدی. بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

زلال روینه عطشان اولوب یاندم حرارتدن
ایچور جام وصالکدن شفادر یارسول الله

فخری

نام سر آمدلری احمددر . اول خوش الحان کلستان عرفان حدیقهٔ تازه نهالان هنروران مدینهٔ قسطنطنیهٔ بی اقراندن باغچه قپوسی نام محل زیبادن نوشکفتهٔ ورد خندان کبی نمایان اولمشدر . صنعت باریك خیال اندر خیال اندن عبارت اولان طبعی فخری پسندو پر دقت برطبیعت ومقراض ذهن حدید پر معرفتندن پرواز ایدن تحفهٔ سینه‌سی پر بهجت اولوب مجموعهٔ عرفانی دست نازك بنانی کبی مالامال صنایع فراوان اولمغله ممدوح جهانیان برشاعر تازه زبان ایدی. بونظم شیرین شکوفه زار کلستان کفتار اولان حدیقهٔ آثارلرنده نسیم ذکا ایله کشایش بولان اشعاردندر :

(غزل)

رونق خدیکی چون ایتدی تماشالاله
عاشق اولدی سکا بیك جانله جانا لاله

نار حسرتله یاقوب پنبه فتیل داغن
قیلدی بزم چمنه شمع شب آرا لاله

دفع مخموریٔ راح غم جانانه ایچون
نوش ایدر کاسهٔ لعلین ایله صهبا لاله

فخریٔ زار کبی وادیٔ هجران ایچره
ناله ایلر اولوبن واله وشیدا لاله

سلیمانیه جامع شریفنه ویك یوز جمادی الاخرنده ایاصوفیهٔ کبیر مشیختیله توقیر اولنوب بوحال اوزره کذارندهٔ ایام ولیال ایکن بیك یوز اتی ربیع الاخر ینك التنجی خمیس کونی انتقال ایلدی . حتی اول اثناده مشایخ کرامك پیر روشنضمیری شیخ الشیوخ نظمی افندی انتقال الرینه بوتاریخی سوَیلمشلردی (تارخ) عبد الکریم افندی یه جنت اوله محل — مترجم مزبور هرطرفی معمور برشیخ نازك ادا اولوب جهت علمیه سندن فضله فتحی مخلصیله اشعاری و آلهیاتده بی نظیر کفتارلری وار ایدی . الهیاتندن تبرکا بو برایکی نظم دلپذیری بومجلهٔ جلیله مزه ثبت وتسطیر اولندی :

(الهی)

کوکل آینه‌سی اولسون مجلا سنك بر ذرهٔ عشقکله مولا
کورنسون صورت معنی مصفا سنك بر ذرهٔ عشقکله مولا
کدر کتسون کوکللردن سرایا سلنسون شکل صغرا ایله کبرا
وصالك ذوقی اولسون دلده پیدا سنك بر ذرهٔ عشقکله مولا
بوسردن دلده محزون اولدی لوحی محال اولدی کالی اوزره شرحی

هله دیوانه اولدی شمدی فتحی
سنك بر ذرهٔ عشقکله مولا

(وله)

جمالك پرتو نور خدادر یارسول الله
کلامك جمله وحی کبریادر یارسول الله
رؤف وهم رحیمیله مسمی اولدی چون ذاتك
شفاعت ایلمك سا که سزادر یارسول الله

عصرده میانه‌لرنده واقع اولان بعض نازونیاز ایله تحریر ایلیوب فرستادهٔ نادیٔ دولت مصیرلری قیلمشدر :

(بیت)

فتیل شمع بختم کرچه سلطانم اویاندردی
چراغ ایتدی اما ولکن یاقدی یاندردی

فتحیٔ دیکر

نام نامی واسم کرامیلری عبدالکریمدر . ظرفای استانبولك میانه‌سنده بولبولجی زاده دیمکله شهرتشعار برشیخ جلیل القدر اولوب اوائل حاللرنده‌شیخ‌الاسلام ومفتی الانام قوجه یحیی افندی مرحومدن ملازم اولوب قرق اچّه مدرسه‌دن معزول وخارج مدرسه‌سنه منتهی ایکن مشایخ کرام واعزهٔ اولو الاحترامله کثرت الفتلرندن ناشی اول طریقت علیه‌یه از دل وجان رغبت ایلیوب مشایخ خلوتیه‌دن اعزهٔ کرامك نور صدوری وانوار انفاس طیبه‌سی شعله سنج مشکلات قلوب اهل توحید اولان عبد الاحد نوری افندی مرحومدن اخذید انابت واستانهٔ شریفلرنده نجه زمان خدمتدن‌صکره پرتو انوار انظار علیه‌لرندن مستنیر اولوب طوپ قپوسنده احمد پاشا مشیختنه نائل اولوب بعده مشیختلری نشانجی پاشای جدید وعظیه‌سیله تبدیل بعده سلسلهٔ مشایخ کرامه داخل وکیدرك بیك سکسان سکز شوالنده ابوالفتح سلطان محمد خان غازی مشیختنه نائل اولدیلر . بعده طقسان ربیع‌الاولنده سلطان بایزید خان ولی مشیختنه وبیك یوز بر رجبنده

بوكفتار دلپذير اثارندن اولمق اوزره بالاختيار بومجلهٔ جليله‌يه تحرير اولندى :

(بيت)

حسننده سرويكتاسن پريشان غمك بجد
سكا عاشق اولان جانا بوكلشنده هزار اولدى

فتحى

نام جليل الاعتبارلرى فتح اولغله مخلص مرقومى اختيار ايلمشلردر . حلبى الاصل بر نازك چلبى اولوب متاع عرفانى خوشقماش بر ذات دقيقه شناس ايدى . كبار انامه خدمتى مقابله‌سنده رفعت بولوب ديوان همايون كتابى زمرهٔ جليله‌سنه منسلك اولوب وزراى كرامه ديوان افنديلكى خدمتنده مستخدم اوله‌رق بخت طالعى سوار كردونهٔ اقبال اولوب سرفراز وصدور اولو الاحترامدن وزير اعظم اسبق عربه‌جى على پاشانك مكتوبجيسى اولوب بين الانام ممتاز وديوان عالى خواجه‌لكلرندن بعض مرتبهٔ عاليه احراز ايلمشلر ايدى . ذهنى كبى لسانى حديد وافعالى كبى اقوالى سديد اولان ذاتلردن مشهور جملهٔ كائنات انشباره طبيعت بر شاعر خجسته سمات ايدى . بيك يوز التى حدودنده حياتده اولوب او اثناده چوق دور ايتمدين انتقال ايلدى . بوبيت سوزناك اول شمع شبستان عرفانك لمعهٔ فيضندن پرتو انداز اولان مضمون دلستانندندركه وزراء كرامك قدر شناس پرمعرفتى وزير بيهمتا قاين اتامز مرحوم ومغفور رامى پاشا حضرتيله اول

حصهٔ شایعهٔ واهمهٔ امل ایلیوب سهم قسمتی ملحوظندن بی نصیب کندین دردمند عصبهٔ ارث کمال فرض ایلیوب هزار احتمال امال خیال ایدرکن هرعصبه وذوی الارحام تعیین اولنان اوقات اجالدن وقت مقدری حلول ایتمکین مرام اوزره نائل امال اولمدین دار بقایه انتقال ایلدی . خوش کفتار برشاعر نازك رفتار وپاك تعبیر ایدی . بوبرقاچ بیت رعنا جملهٔ اثارندندر :

(بیت)

کورنلر ابروانك ناظر اولمزلر مه عیده
ایدرسایهٔ زلفکده طعنه روی خورشیده

(بیت)

همان بر آستین مرحمتله سلمدك یوخسه
غمکدن دمی وارچشم نزاری پرنم ایتمزسن

(وله)

فامی بی وزن صاتار میوهٔ شعرم حاسد
غالبا تازه ونوباوه ظهور ایلمشوز

فارغ

نام زیبالری مصطفی در . شهر بیهمتا مدینهٔ بروسادن قرین اشتهار وبروسه لی مشهور راغب افندینك برادر عالیقدرلری اولوب حملهٔ قرأندن برذات معارف اقتراندر . محروسهٔ من بوره ده زمرهٔ ائمه دن برذات پاك تعبیر و آلایش دنیادن بالکلیه فارغ البال بروجود بی نظیردر .

فامی

نام جمیلی اسماعیل‌در . آمد کثیر اخامددن ظهور ایدوب تحصیل معارفدن وتکمیل عوارفدن صوکره سلطان احمد خان ثانی علیه الرحمة والغفران زمان سلطنتلرنده دولت علیه‌یه کلوب ساغر لعلین قام دهانی پرنشئهٔ عرفان برذات فایق الاقران وعلم محضریسی پسندیدهٔ اکابر بر وجود جلیل المأثردر. خصوصاً فرایضده بغایت مستحضر ومناسخه وتقسیمده حاضر اولمغله کباره تعلق ایدوب شعر وانشاسی دخی اعتباره شایان اولمغین منظور اصحاب عزوشان اولوب بعض ارباب دولتك لطف واعاتی ایله ولایتك محکمه‌سنك باش کتابتی کندویه همت اولنوب اول خدمتیله مقضی المرام وجانب دیارینه خرام ایدوب بیشکاه قسطنطنیه‌ده ابتدا داخل ایله مرحلهٔ ارباب سفر اولان اسکدار جانبنه کذر ایلیوب پادر رکاب عزیمت ایکن سنه بیك یوز بش تاریخنده انتقال ورحلت ایلدی . حتی انتقالنده مدینهٔ اسکداردہ خسته ویمار اولوب علایم موت آشکار اولدقده درعقب

(بیت)

نه ممکندر دله اول غمزه‌دن بی وهم وباك اولمق
شفاسی اولمیان بیماره منتدر هلاك اولمق

بیتی ایله بدیهه کوی اولوب بو بیتی آخر کفتاری وخاتمهٔ اشعاری اولدیغی شهرتشعاردر . مترجم مذکور اغلب فی اولان علم فرایضده غایت معمور اولوب کلشن نظمك بلبل پرکوبی وباغ معرفتك برکلنغجهٔ خوشبوسی اولدیغندن فرایضده اوچ بیك بیت مقداری بر منظومه‌می اولدیغی مشهوردر . فاما بچاره‌یی قسام ازل تعیین اجل ایله صحبت

(بيت)

راست رواول دست دايندن خلاص ايت دامنك
يوخسه بركون دامخواهان اقصادر فايق سنى

فاخر

نام نامى واسم كراميلرى صالحدر . حليه‌الكميت مبارزين ومقر مجاهدين اولان سراى بوسنه‌دندر . صفوف‌رزمده مقتضاى‌شجاعتلرى عساكره پيشوا اولمق اولديغندن بعض پاشالر حضراتنه امام ومقتدا اوله‌رق نام وشان پيدا ومقبول كبار والا اولوب بعده ديوان همايون كتاب والاجنابى زمره‌سنه داخل ونيجه اكرام وعنايته واصل اولوب مدينهٔ سالفزده سجاده‌نشين ارشاداولان قطب العارفين شيخ الياس افندى مرحومدن اخذ يد انابتله اول پير محترمك بركت انفاس طيبه‌سندن پرفيض اولدقلرنده همت‌پيرلرى ايله قلملرنده خير كثير فوائد وفير كورمشلر ايدى . بعده بيك‌يوز يكرمى يدى سنه‌سنده واقع اولان فتوحات جليله‌ده نائل غنائم واقبال وموره جزيره‌سنده انابولى قلعه‌سى مقابله‌جيلكى ايله انده قالوب‌اوقاتكذار ايكن چوق مرور ايتمدين انتقال ايلدى . بو كفتار جملهٔ اثارندندر :

(بيت)

كان جواهر اولسه عجبمى دهانمز اوصاف‌لعلك‌اولدى‌چوورد زبانمز

ازنکمیده سجاده نشین حکومت ایکن بیك یوز یکرمی تاریخنده بزم جهاندن کشیده پا اولوب وادیٔ خاموشانه وضع قدم ویکجسته ده صحن فنادن میدان بقایه خطوه جنبان عزیمت اولوب عزم باغ ارم ایلدی . ذات ستوده صفاتی میانهٔ ارباب عرفانده پرشهرت اولمغله روزنامچهٔ حالاری تفصیل اولنمغه حاجت یوقدر . اشعاری خود مجموعهٔ دانشوراندهٔ مالا مال اولمغله تکثیر سواد ایتمك کلك چابك سیر عرصه که بیاندن ابعاد اولنوب انجق بوایکی بیتی تحریر ایله اکتفا اولندی :

(رباعی)

بر یرده اولمدی معین مکانمز اخر همایه دوندی بزم اشیانمز
اول خال عنبرینه فدا اولدی جان ودل عطار کبی غارت اولندی دکانمز

لطیفه — روایت اولنورکه مترجم مزبور مناصبدن برینه زیاده جه دیون ایله روان واول منصبده براز زمان کذران ایدوب احبابی نسیان صورتلری نمایان واصدقایی مکتوب ایله دلشاد وخندان ایتمکله بوامره اعتذار ایدوب حرف نونده مذکور قره حسن زاده مهرداری نکینی چلبی یه یازدقلری مکتوبده بوبیتی تحریر ایدوب استعفا ایلدیلر :

(بیت)

کثرت دام ایتمدی آزاده پیچ وتابدن
ایلدی شرمنده بومنصب بنی احبابدن

مزبور مشارالیهه واصل اولدقده انلر دخی تحریر جوابنامه ده بوبیتله مقابله ایلیوب اول طرفه کیدر قاصد سبکبار ایله بومفردی تسطیر ایلیوب حضورلرینه انها ایلمشلر :

وكرة بعد مرة مناصب سته‌يه كلوب اقراننده ممتاز اولدى. طريق قضاتده مدت مديده‌ده پانهادهٔ وصول اوله‌جق رتبهٔ عالى‌يه همت اعالى ايله مدت يسيرده وصول بولمغله اول كروه مستطاب ميانه‌سنده مشاراقران ومقبول اعالىٔ دوران ومرغوب اهالىٔ جهان اولمش برذات شيرين داستان اولوب مرحوم ومغفور الدارج الى رحمة ربه‌الغفور قضات عساكرك بلندى ارزنجانى على افندى مرحومك دفعهٔ ثانيه‌سنده قضات ميانه‌سنده محسود جملهٔ اقران اولان تخته باشيلق رتبه‌سيله پرعنوان اولوب اول عصرده صدر اعظم اولان مرحوم عموجه زاده حسين پاشا حضرتلرى خاصة ذات فايق الاقرانلرينه برمنلاى جليل الشان قدر اكرام ايتمكله محسود اقران ايدرلردى . اكرچه مترجم مشاراليه عالم شهوده رفتارنده لنك اولمغله استدوكى يره خطوه سنج اولمديغندن قصور پايه‌سى وار ايدى فامادشت معرفنده جست وچابك اولوب اقليم سخنده يدطولاسى وار ايدى . اكرچه اوائل حالنده كندينك كفتارى اولان :

(بيت)

اودكلو ايلدم وادىٔ مقصودمده پويانى
شكست ايتدم سرراه طلبده عاقبت پايى

بيتنك ماصدقى اوزره اطوارندن فى الجمله شكايت ايدردى فاما صكره دوران مساعده ايليوب طريقنده قطع قدمات پايه واعتبارايدرك كاخ كامك بالاى مرامنه وقصراى اعتبار وشانك صحن نردبانه صعود ايدوب برمقدار اياغى دوز باصدقده فرح البال اولوب بوشكايتلر بالجمله حكايت اولمشدى . همت اولياى نعمله طريقنده بكام اولوب عاقبت

زین واقعه چون کشت دل فائض مسکین
کان زودشد ازدیدهٔ جان دیر بر آمد

(وله)

نشان درد محبت یوزنده ظاهردر
اوعاشقك که اوله همخوابه‌سی خیال نکاه
علاج دردمه اولمز صراحی وساغر
مکر ایده لب میکون یار دفع خمار

فایق

نائم مسعودلری محموددر . اول چابك سوار عرصه‌که عرفان واول یکتا روش وادیٔ سخن پروران رهاوی الاصل بربلبل بی پاداش خوشنغمهٔ بالامقام وبرظریف نازك رفتار ستوده خرامدرکه بومجلهٔ جلیلهٔ عرفانده خرف توندہ ثبت وتحریر اولنان شاعر ماهر دلپذیر تعبیر شعرای کرامك سربلندی مرحوم یوسف نابی افندی‌یه معرفتده قرب تامی اولوب انلر کبی کلستان عرفانده بربلبل خوش الحان اولدقلری کبی بونلر دخی نارون حدیقهٔ اشعارده برفاختهٔ موزون رفتار ایدیلر . بلکه وادیٔ معرفتده انلره همپا وانلر کروه شعراده بمثل اولدقلری کبی بونلرده بیهمتا ایدیلر . ذات والالری معارفده مالامال اولوب لطایف وصحبتی بادیٔ اضمحلال کلال اولدیغندن اعیان دولت اکا بر پرهمت بالجمله کندولره اقبال ایدوب مدت یسیرده اناطولی قلمنده تخته باشیاق رتبه‌سنه‌خطوه سنج وصول اولمغله‌سرفراز

فائض هراتی

مترجم فصیح اللسان اقلیم ایراندن هرات نام شهر فائض البرکاتدن اولوب ولایتده کسب معارفدن صکره تکمیل عوارف ایچون کان عرفان اولان سمت جنت سمات رومه روان اولوب رجال دولت واصحاب معرفتله آمیزش ایلیه‌رك خوش نویس وطبعی نفیس برشاعر نازك زبان اولمغله شهر استانبولده شهرهٔ شهر هنر وران وعصرمزده فارسی سمتنده مه نو کبی مشار بالبنان اولوب بعده وزیر سابق شهید علی پاشا صدراعظم ایکن مدح آصفی بی متضمن بلیغانه بر قصیده ایله حضور آصفیده عرض وجود ایتملریله مظهر عنایت وجود اولوب اول بلبل نواساز چار باغ حسن ادا دیوان همایون کتابی زمره‌سنه الحاق وبر زعامت ایله چراغ واحبا بیورلمشدی. فارسی وترکی سخنی پاك برشاعر خجسته ادرا کدر. بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

(غزل فارسی)

دیشب دل ازان زلف کرهکیر برآمد
دیوانهٔ ما پای بزنجیر برآمد
یارب نکه کرم که افتاد درین دشت
کاواز فغان او رزم نخجیر آمد
آزرده ام ازغنجهٔ پیکان جفایش
کز سینهٔ ماتم‌زده دلکیر برآمد
لبریز تبسم شده درج دهن کیست
کاشوب زموج شکر وشیر برآمد

سنجیده طبعك زادهٔ ذهن چالاکلرندندر :

(قطعه)

اولدی دل فرط هجوم غمله برباد وخراب
خانهٔ مرأتی سیل ژنك ویران ایلدی
سر عشق یاری پوشیده قیاس ایلر کوکل
ظن ایدر فانوس شمع بزمی پنهان ایلدی

فائض دیکر

نام نامی واسم کرامیلری عبدالله‌در. اول رخشسوار میدان معرفت سراج زاده دیمکله پرشهرت اولوب راکب خیل جمیع الرکوب ملازمت اول توسن هرزه آشنا طریق قضاته عزیمت وبعض مناصبله قرین رفعت اولمشدر. کتابت نسخ ثلثده مهارتی اولدنبی بین الاقران کالشمش جلی ونمایاندر. سائر معارفدن فضله شعر طرفی دخی معمور برذات معارف موفور در . بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

(غزل)

شراب لعلله مستز خمارمز یوقدر
او سوی پرمی عشقز قرارمز یوقدر
بز اول نسیم غمز کیم بو باغ عالمده
کنار مجلس یاره کذارمز یوقدر
شکست ایدرسك اکر شیشه پارهٔ دلمز
خدا بیلورکه سکا انکسارمز یوقدر

(رباعی)

سپهره شعلهٔ آه درون رسان اولسون
فلکده کون کبی عشقم سکا عین عیان اولسون
وصاله نائل اولورسین زمانی واردیر ایدك
قنی اووعده‌لر ای آفت جهان اولسون

(بیت)

وعد فردای وصال داغدارك برمیدر
صبحه‌دك انجم شمار انتظارك برمیدر

(وله)

آینهٔ حسنك کوره‌لی حیرتمز وار
سیماب کبی بر دل بی طاقتمز وار

فائض دیکر

نام جلیلی خلیلدر. ولولهٔ نامی سپهر هفتمده رسیدهٔ کوش بهرام اولان قسطنطنیه شهرندن یدی قله نام محلدن ظهور یافته اولمش آتش پاره طبیعت برشاعر ستوده منقبت و ذات معارف پروری جانی زاده دیمکله پرشهرت برمرد پرمعرفت اولوب عقل همیادی آسا فکر هندسیسی بغایت بالاصاحب ذهن غرا برذات والادرکه علم ذکیانده ادارهٔ ذهن سریع الانتقالی مسلم وممتاز وطبقهٔ افلاکده های طبعی بلند پرواز اولدیغندن ماعداشعر وانشاده دخی سرفراز اولوب عصرك شعراسندن ووقتك ظرفاسندن برمرد سخن سازدر. بوکفتار پك اول شاعر

بالكمالدن برذات ستوده شمائلدركه ارباب كفتار ميانه‌سنده يكرمي سكز چلبي ديمكله شهرتشعاردر . دولت عليه‌ده يكيچريان دركاه عالى مستمر بالمعالى اوجاغنده سكصونجى باشياق ايله رتبه‌سن احراز واقران وامثالى ميانه‌سنده عز وشامله سرفراز اولان سليمان اغا نام مرد دليرك ثمرهٔ شجرهٔ طيبهٔ وجود بى نظيرلرى اولمغله سليمان آغا زاده‌لكله دخى شهير ايديلر . اول معرفت وكمالله شهرهٔ آفاق اولان مرد جليل حسن الوجه حسن الاخلاق عهدهٔ ذمتلرندن شجاعت وصداقتدن غيرى برنسنه مطلوب اولميان كروه مستطابدن ايكن هنر وكماله اراسته انلردن بويله برذات ستوده صفات ظهور ايلمك نادرهٔ كائناتدندر . اول ذات معرفت راتب طريق اصليه‌سنده قطع مراتب ايلدكدن صكره ذات والانصابلرينك عرفانى كندولره سرمايهٔ كامرانى اولوب طريقنده ايكى دفعه محضر آغا اولدقدن صكره يكيچرى افنديلكى ايله سرفراز بعده شق ثالث دفتردارلغيله اقرانندن ممتاز اولوب عقل وفراستلرى بهجتلرى كبى مستحسن و وجود بهبودلرى مجموعهٔ خلق الحسن اولديغندن سنه بيك يوز اوتوز تاريخنده واقع اولان صاحده نمچه طرفنه مكالمه‌خدمتنه مأمور اولوب بعداداء الخدمه باش محاسبه ايله پراقبال اولوب بعده فرانسه جانبنه ايلچيلك ايله ارسال اولنوب اثناى تحرير تذكره‌ده اول خدمتى دخى اداء ايلدكدن صكره دولت عليه جانب شرفبخشنه كلشلردر . نادرهٔ دوراندن بر وجود پرعرفان اولوب عقل وفراستى معارف وكياستى جمع ايلين مجموعهٔ بى اقراندندر . بو برقاچ بيت دلارا اول ذات هنر پرورك زادهٔ طبع عالم ارالرى اولان آثار بهمتاندندر :

(غزل)

قان ایلمه‌دن اول کوزی خونی حذر ایتمز
بیك کشته یاتورده رهگذرنده نظر ایتمز
ایشلر کچیور سینه‌مزه ناوك غمزه‌ك
کیم تیر قضا ایتسه دخی اول قدر ایتمز
جانیله خریدار متاع غم عشق اول
بر فائده ایتمز سه‌ده فائض ضرر ایتمز

(بیت)

بسدر مثال جوهر فرده دهان یار
سویلك حکیمه یوق یره غوغاده اولسون

(وله)

تشریفك ایله خانه‌می رشك ارم ایله
اغلتمه بنی ایکی کوزم کل کرم ایله
وعد ایلدی اوپدرمکه یارین کلیجك عید
یارب سن او مهپاره‌یی صاحب قدم ایله

فائض دیکر

نامسر آمدلری محمد در. خطهٔ عرفان واستعداد اولان قسطنطنیه‌ده اعداد عداد معارف شناسانله تعداد اولین معدود وهفت اقالیم وچهار کوشهٔ جهانك یکتا رو شان وادیٔ عرفانندن نانیسی نادر اولان بر وجود اولوب احاد رجال الکمالدن برفرد مرد کامل وافراد معدودین

لطیفه — مترجم مذکورك جملهٔ لطائفندندرکه اول عصرده شهر ادرنه‌ده اوازهٔ عالمگیر مدایحی شهرهٔ هر شهر وهر اقلیم اولان ذات بی نظیر عدیم شاعر طبیعت سلیم خواننده نظیم چلبی که اول وقتده غربال نامنه بر پری سیمایه هم آغوش ابتلا اولدیغی محللر بر مجلس صفا کسترده مترجم مذکور سابق الذکر نظیم چلبی ومخدوم مزبور جمع اولوب یاران صفا نظیم چلبی‌دن مجلسه مناسب برفصل استدعا ایلیوب نظیم استاد دخی ارباب مجلسی ذوقیاب انفاس طیبه‌سی ایلیوب بر قاچ نازکانه بسته وسماعی اغازه ایلیوب کوشلر لبریز فیض الحان وارباب الفت بوغدای روحانی ذوق بخشله ذوقیاب صحبت جان اولوب اغازه تمام اولدقدنصکره هرکس بر بر احسنت نغمه‌سیله ترانهٔ استحسانه قیام ایلدکلرنده مترجم ممتاز دخی مدح وثنایه نازکانه اغاز ایلیوب الحق نظیم نادیدهٔ روزکارك مرتبه وشانی نجه انکار اولنور حق بوکه دیدهٔ انصافله نکران اولنسه زمرهٔ خوانندکانده غربال اوستنه کلن خوانندهلرك اصلح واعلاسی بر مرد بینظیر ومجموعة المعارف بر ذات نازك تعبیردر دیدکده بربر احباب لبریز تبسم بلکه جوشا جوش خنده اولوب وافر زمان بومضمون دلستان شهر ادرنه ظرفاسنه مایهٔ نشاط واول دیارك الفتکانه سرمایهٔ انبساط اولوب وردزبانلری اولمشدی . الحاصل بر شاعر ماهر نازك صحبت وبر اهل علم ذات پرمعرفت ایدی . سنه بیك یوز اوتوزده محمیهٔ ادرنه‌ده سلطان بایزید مدرسی ایکن انتقال ایلدی . مرتب دیوان بلاغت عنوانی ومیان شعراده خیلی نام وشانی وار ایدی . بوبرقاچ کفتار اول ذات عالیمقدارك جملهٔ آثارندندر :

(بیت)

ایرشمز اولدی کوشنه آه وفغانمز اول نخل نازوارایسه ارتردی قامتی

مالقوج افندی مدرسه‌سنه مدرس اولوب بعده اول مدرسه‌ده خارج اعتبار اولنوب بعده حرکت خارجله داخل اعتبار اولنوب مدینهٔ قسطنطنیه‌ده بزمله‌بیله ساکن اولورلردی . وطن اصلیه‌لری اولان دیار بوسنه‌یه حرمن کتورمکه روبراه واول طرفه واردقده سنه بیك یوز تاریخنده بامرالله تعالی مطعونا انتقال ایلدیلر . مترجم مذکور برادرلری مرحومك نقلنه کوره ترجمهٔ صحیحی بومنوال اوزره اولوب عصرمزده کتب وتحریر اولنان سائر تذکره وتاریخلرده تقریبی تحریر اولنمش بر مسطور وبزم برادرلرندن خبردار اولدیغمز وجه اوزره مذکور دکلدر . بوکفتار مترجم مذکورك جملهٔ آثارندندر :

(بیت)

وجودم تاب هجرکله سراسر داغ داغ اولسون
میان بزم محنتده سویمز بر چراغ اولسون

فایض

نام والالری مصطفادر . مسقط رأسلری اولان دار النصر والیمنه شهر ادرنه‌ده امینیه‌مدرسی اولوب شعر وانشاسی فضیلتی مقبول خط املاسی پسندیدهٔ فحول اولمغله حضور همایون درسنه انتخاب اولنان وجود شریفلرندن بر ذات مستطاب ایدی . عصرنده نجبه کفتار شاعرانه‌سی ویجد لطائف نازکانه‌سی السنهٔ ناسده شهرتشعار اولان ظریف روزکاردن ایدیکم هربرلطیفهٔ نازکی تحریر اولنسه بر سرمایهٔ نشاط احباب وهرمضامین دلستانی جمع اولوب تسطیر اولنسه برأسه مجلد بر کتاب اولور ایدی .

ممنون وعد وصلك اولوردی دل حزین
اولسه کلامك ای بت پیمان شکن درست
فائز جهانده جامهٔ ناز و کرشمه یی
اول سرو باغ بهجته دکمش دیکن درست

فائض

شاملی علی اغا دیمکله شهرتشعار وسرای همایونده تربیت کرده اولوب سرکاتبیدن قپوجی باشیلق ایله طشره چقمه مرد جلیل المقدار اولوب عصرمزك شعرای میرلوای سخن آراسی ووقتك ظرفاسندندر . بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

(غزل)

[*]

فائض دیکر

نام نامی واسم کرامیلری عبدالله در . ترجمهٔ حاللری برادرلری شام شریف قضاسندن معزولا انتقال ایلین کریم زاده رفدی افندی مرحومدن استفسار اولندقده بعینه بویله جه اخبار ایلدیلرکه مترجم مذکور پدرمز سامی عبدالکریم افندینك مخدومی اولوب قرقدن انفصالدن صکره سنه بیك یوز طقسان بش تاریخنده سرای بوسنه ده

[*] المزده‌کی نسخه‌لرده یوقدر .

(غزل)

فریادیمز اول یاره‌ده اغیاره‌ده قالمز آه دل بلبل کله‌ده خاره‌ده قالمز
تیغ نکهك کیم طوقنه بردل زاره صدپاره‌ده اولمزسه اویکپاره‌ده قالمز
اوراق کتاب الم ایتدی پریشان جمعیت دل چرخ ستمکاره‌ده قالمز
زلفندن انك اولدی نجه مرغ دل ازاد اول دامده کبك دل آواره قالمز

البته کلور یولنه ایتدکلری فائز
خون دلمز غمزهٔ خونخواره قالمز

(وله)

نه دم اسب فتن نازی اول آفت قوپارر
عالمك باشنه کویا که قیامت قوپارر
وارمی برعاشق دل سوخته کیم عالمده
نخل خواهشدن اونوباوهٔ وصلت قوپارر
بحر غمده نجه کرداب محن ظاهر اولور
فلك امیدنه دم لنکر حسرت قوپارر

کرد باد الم حسرتی یارك فائز
ساحهٔ دلده نجه کرد ملامت قوپارر

(وله)

سرمست جام عشوه‌در اول سیمتن درست
اولمش تمام نشوه او شورش فکن درست
پای جفایی محن دله بیك نیاز ایله
مانند سرو بصدی او کل پیرهن درست
داغ سیاه سینه دکل صفحهٔ دله
مهر جفایی اوردی او بیداد فن درست

مانع رسیدن امال اولوب زحمت کش طریق وحرکت علی مایلیق ایده‌رك سلیمانیه مدرسه‌سنه حسب الطریق دیده دوز نکاه ایکن برمقتضای بخت سیاه وتند خوی بدنهاد اول عصرده شیخ الاسلام ومفتی الانام اولان مرحوم ومغفور الدارج الی رحمة ربه الغفور مشایخ اسلامیه‌نك بلندی پشمقجی‌زاده السید علی افندی حضرتلری بونلرك بعض اذکار ناسزاسی ایله تکدیر ومترجم مذکورك حقنده نجه واقع اولدق اکاذیب واراجیف تصویر ایلیوب اول مضرتلرك کندی یه‌اسناد ایلدکلری ماده‌ده قلادهٔ ظفر قدر کناهی واثنای ذکرده شیخ الاسلام حضرتلرینه خیر دعادن غیری نسنه‌دن خبرو اکاهی یوغیکن خلاف ملحوظ قضاء مغنیسا ایله قضایه دوش اولوب محزون ومغدور ونجه زمان بوقدرعیانله قضای مافاته چشم وکوش اولوب منتظر سرور ایکن شیخ الاسلام ومفتی الانام مشایخ اسلامیه‌نك همت بلندی فضیلتلو ابواسحق اسماعیل افندی حضرتلری صدر فتوایه تشریف ایلیوب اولا سنه بیك یوز یکرمی طقوز تاریخنده مدینهٔ منوره پایه‌سیله وبر ایکی آرپه‌لق ایله احترام ایلدکدن صکره بعده سنه بیك یوز اوتوز ربیعنده غلطه‌قضاسیله اکرام بیوردیلر. بومجلهٔ جلیله‌یی اثنای تحریرده اول منصب جلیلدن معزول وحصهٔ شایعه‌لری اولان بلاد ثلثه‌دن برینه منتظر دست رسیدن وصول ایدیلر . حقا که ذات شریفلری هروجهله اکرامه سزا وبویله پاداشلرندن کیرو قالمق دکل آنلره تقدم ایلسه لایق واحرادر . ارباب معارفدن نطع خیال عرفانده بر مرد دایر بی‌بهانه‌در . فضل وکمالندن فضله اول بلبل کلزار اشعارك آثار جلیل المقدارینه نهایت ترکی فارسی پاکیزه غزللرینه خصوصاً قصائدینه حدوغایت یوقدر . آثارندن بر مقدار تسطیر وبومجلهٔ جلیله‌یه ثبت وتحریر اولندی :

الى رحمة ربه الغفور آل الصدر قمر البدر ملك خصلتلرك بلندى صدرالدين
زاده محمد صادق افندينك دفعهٔ اوليسنده ابتدا خارج اللى ايله سادسهٔ
ابراهيم پاشايه داخل طريق ورغقاى شهراه تدريس اولان مدرسين
كرام حضراتنه رفيق اولوب بيك يوز طقوزده صدرالشهيد والاجاه
السيد فيض الله افندى مرحومدن حركت خارجله ثانيهٔ محمد پاشايه
قيام وبيك يوز اون برده ينه انلردن حركت مثليه ايله دفتردار يحيى
افندى مدرسه‌سنه خرام ايليوب بيك يوز اون درتده داخل رتبه‌سيله
ينه انلردن زينى چلبى مدرسه‌سيله احترام اولندقدن صوكره بيك يوز
اون بشده لادكى محمد افنديك دفعهٔ ثانيه‌سنده موصلهٔ صحنله حيدرپاشا
مدرسه‌سنه واصل اولغله تروتازه بزم نشاط وبيك يوز اون التى تاريخنده
شرفاى اولوالاحترامك بلندى پشمقجى زاده السيد على افندى
مرحومك دفعهٔ اوليسنده تكرار موصلهٔ صحن ايله شيخ الاسلام يحيى
افندى مدرسه‌سيله طريقده احتياط بيورلدقدن صكره بعده ينه السيد
على افندى مرحومدن مدارس صحن ثمانين بريله مسرورالفؤاد وينه
انلردن ابتدا التمشلى ايله مراد پاشا مدرسه‌سيله بكام و ينه آنلردن
التمشلى حركتيله ثانيه سراى غلطه ايله ارزولرن تمام ايلدكدن صكره
پير روشنضمير ملك خصال شيخ الاسلام مفضال محمد صادق افندى
مرحومك دفعهٔ ثانيه سنده حركت مثيله ايله زال پاشايه قيام بعده
پير پرنور آب روى شهداى بحور مرحوم ومغفور الواصل الى رحمة
ربه الغفور مشايخ اسلاميه‌نك بلندى ابه زاده عبدالله افنديك
دفعهٔ اوليسنده موصلهٔ سليمانيه ايله قره مصطفى پاشا مدرسه‌سنه خرام
ايليوب اول مدرسه‌ده قيام اوزره ايكن مداى باصرهٔ چشم خيال
ونظركاه ديدهٔ اميدى اولان فضاى مأمول مأنه روزن طالع پرحجابى

اول تأليف بى اقرانده سرجملهٔ منشيان سلفى خلف ايليوب خلق جهانه انداختهٔ وراى طاق اغيار ونسيان ايتديرمشدى . فاما اول فاضل دقت پرور كميت رفرفى السير كلك ترن ميدان انشاده بومنوال اوزره سير ايتديروب سير مزبورى كشيدهٔ سلك بيان وحقهٔ تحقيق ومجرهٔ تدقيقندن بوغداى روح اهل عرفان و آب حيات نامبى فا اولان اثر جليل الشان هنوز انجامه رسيده اولمدين رحلتلرى رونما وعمر عزيزلرى وفا ايتمديكندن اول سير ستوده اثر ناتمام ودست تطاول روزكاردن مسوده سنك اوراقى پريشان وبى نظام بلكه ميان اجزادن بعض ورقپارهلر ضايع اولوب محتاج اتمام وختامندن برقاچ جزؤ مقدارينه فى الاصل مرحوم ومبرورك كلك نادره سنجى وضع ارقام ايتمدين حرمسراى بقايه خرام بيورملرى ايله معارف نژاد اولان مترجم مذكورك دامادلرى اول سير جميل السيرى تبييض وتحقيق وزادهٔ طبع ملهملرندن پراكنده وپريشان اولان محللرين جمع وتلفيق ايليوب ختامندن نقصان اولان اجزانى بايغانه برانشاى لطيفله ختم اختتام واول كلشن هزار محاسنه برترتباده نظام ويرمشدركه برعارف اكاه قماش دلپذير اداسنده نيمه پارهٔ تتميم اولان محللرده جستجو ايليوب هزار اهتمام ايله يك لخت ويك ادادر ديو عزم صحيحله جرم ايليه جكى مالا كلامدر .

(منشئه)

بارك الله زهى شبه تمام شبه كلى هرخصلت نام
ماصد قدر مثل ماسبقه كه دينور وافق ش طبقه

مترجم مذكور معارفموفور بيك طقسان يدى تاريخنده شيخ الاسلام ومفتى الانام اقروى محمد افندى مرحومدن ملازم وطريق تدريسه عازم اولوب بيك يوز التى تاريخنده مرحوم ومغفور الدارج

علم اولدقلری کبی بونلرده وادیٔ عرفانده مسلم اولوب علوم والایی انلردن ویکانهٔ عصر اولان قره خلیل افندی مرحومدن ودمور قپولی مرحومدن وشهرلی زاده مرحومدن اخذایلیوب فائزمقصود اولدیلر. کذلك قاین اتالری مرحوم حسن خط تعلیقك خرده سندن خرده کیر وجلیسنده جلی رتبه اولدقلری سرصفحهٔ جهانه کون کبی نمایان اولدیغی کبی بونلر دخی اول ذات ملکی الصفات مشهورالافاقه بروجه طباق فائز احراز رتبهٔ اوفاق اولوب پرورش یافتهٔ انامل شیرین شمائلی اولان حسن خط جهان افرینلری اول رتبه یه موافقتی احسن زین ایله تزیین ایلیوب بین الانام بالانام اقران ونزاکت وشیوهٔ خط عمادانه ده مشار بالبنان درلر . حقا که اول عارف پرمعارفك لایق خاندانی برداماد معارف نژاد مستجمع العوارفیدر . ذات ستوده صفاتلری مرحوم ومبروره اقرب قریب اولوب ظاهرده قرابت صهریه لرندن ماعدا معارفده دخی بروجه تام قرابت معنویه سی اولدیغی مالا کلامدر . بودعویی اثباتده حسن خط عرفانندن غیری شهود عدولدن بوشاهد عدل کافیدر و بو مدعای استدلال ایتمکده بودلیل کامل البرهان وافیدرکه قاین اتالری مرحوم حضرتلری زمان صحتلرنده هزار اثار جلیله یه من عندالله توفیق اولندی . نجه پراکنده کتب عدیده نك هامشلرینه اول محلك معانیٔ مختلفه سنی حل غنیة الواقفین ایله بیان وجمع وتلفیق مباحثده ثبوت وفضلی مسلم بر فاضل عریف صاحب التدقیق واثار قلمی ایله احیاء العلوم ایلیوب بیحد وغیر کتب کثیره یه تحریراتیمکله کمالات عرفانك تحقیق ایلدکلرندن ماعدا طبع عارف مستجمع المعارفدن اقوال صحیحه یی احتوا ایتمك وجهی اوزره زبان ترکیده برسیر بدیع - الانشایه مباشرت بیوروب اول کامل فن هرکمال قدنبات مجرهٔ کمالاتندن

حرف الفاء

فايز

اول كلغنجهٔ سرسبز كلشن سيادتك واول بلبل شيرين داستان كلستان مغرفتك نام نامى واسم كراميلرى عبدالرحيم اولوب انجمن طوالع منازل عرفانه سپهر رفيع الشان بلدهٔ طيبهٔ معارف كان قسطنطنيهٔ بيعديل وبى اقراندن همچون قمر سعد اقتران طالع ونمايان اولمشلردر. عصر سلطان محمد خان عليه الرحمة والغفرانده علماء كرام ميانه سنده مسلم وممتاز ودولت عليه‌ده منصب جليل نقابتله سرفراز اولوب روم ايلى قاضيعسكرلكى پايه‌سنى احراز ايلين شرفاى اولوالقدرك بلندى اسعد زاده السيد محمدسعيدافنديئك برادرلرى اولوب انزدخى طريق عليه‌ده بروسه قضاسى مرتبه‌سنى احراز وبين الانام معروف وممتاز اولان اسعد زاده السيد محمد ابوالسعود افنديئك مخدوم معالى مرسوملريدر . ودخى بومجلهٔ جليلهٔ لطافت شعارده اوصاف شريفلرى ايله افتخار ايلديكمز علامهٔ جهان فاضل دوران بشرطينت ملك خصلت حقيقت اكاه عارف بامرالله ابوالعوارف ام المعارف عمادالدين خطهٔ عرفان ميراواى نكته‌شناسان قضات عساكرك بلندى مرحوم ومغفور عبدالباقى عارف افنديئك داماد معارف اثر نژاديدركه اول افضل فضلاى روم فضايل مرسومك ذات عارف واكاهلرينك اوصاف جميله‌لرى ومعارف جليله‌لرى مقر علوم اولان صدر انامده معلوم وصحائف لطايف هردل عارفده مرسومدر . بونلر دخى اول فضيلت پرورك ختن نجابت كوسترى اولوب انلر بزم جهانده معارف افضالده

همایون احسان بیورملری ایله تکرار مشیخت غریب حکایت بالذات قطب عالمدن غوثی دده جنابنه نصیب اولوب تکیهٔ مرقومه‌ده یکرمی برسنه علی التوالی مشیخت ایلمشدر . میانهٔ مشایخ کرامده مقبول انام مشهود بالحال برشیخ عدیم الامثالدر . شمس افق کمال سنه بیك یوز طقوز تاریخنده‌ارتحال واول سالن جمادی‌الاولیسنك بشنجی چهارشنبه کونی اقشامك غروبیله بیله غروب ایلیوب انتقال ایلدی . علوم باطنه وظاهره‌ده معمور بر ذات معارف موفوردر . بوندن ماعدا شعر وانشاسی غایت لطیف بر وجود شریف ایدی . نیجه نعت شریفلری ولسان تصوف اوزره نیجه اشعاری وزبان مجاز اوزره غزللری وبونك امثالی نیجه اثاری واردرکه هربری برروناق مجموعهٔ معارف وسرلوحهٔ دیباجهٔ لطایفنامهٔ ظرایفدر . از جمله بوغزل بینظیر وبو برقاچ ابیات دلپذیر اول شیخ جمیلك زادهٔ طبع عالمکیرلریدر :

(غزل)

رخ پیاله‌یه دل داغ داغ حسرتدر همیشه ریخته روغن چراغ حسرتدر
سرمده اتش عشقمله داغ تسلیمم شکفته برکل صدبرك باغ حسرتدر
فتیل چارسوی نار عشقدن یانمش متاع حسنه بهادلده داغ حسرتدر
هماوش ایتمه تعلق جهانه ای غوثی
قونان درخت امیداوزره زاغ حسرتدر

(وله)

اسباب جوره کنده کلدوکم عیب ایلمه
بزده معنی خرمندن صچرامش بردانه یز

دخی ادرنه جانبنه روبراه ورویمال ودیوان عالیه عرضحال ایلدکده قیدینه نظر اولنوب مشیخت مرقومه حالاسنك اوستکده در دیوب چلبی افندینك کاغدی اولمقسزین براتی تجدید ایلیوب استانبوله کلوب بوظهور ایله غوثی ددهیی حضور ایلدکده سالف الذکر قاسم پاشا شیخی السید خلیل دده مترجم مومی الیهه البته ینه ادرنه یه کیدوب اتمام و امریکه نظام و یرمك کرکسین دیو ابرام تام ایلدیکندن تکرار ادرنه یه روبراه اولوب بونلر دخی دیوانه عرضحال ایدوب تکیهٔ مرقومه یی طلب ایلدکلرنده مساعده اولنیوب دفع ایله جواب ویردکلرندن بر مقدار اغبرار حاصل اولوب کندی کندینه بزم خصوصمز حصولپذیر اولمغه دولت استانبوله کلمکه محتاجدر دیو نطق ایلیوب استانبوله رجعت بیوررلر . حکمت اول اثناده پادشاه والا جناب سلطان مصطفی حضرتلری بلاسبب من الاسباب دفعی استانبوله تشریف بیورمق ارزو بیوروب استانبول جانبنه تشریف ووصول وطوغری اوق میدانته نزول بیوروب انده مکث اثناسنده برکون رخشسوار اولوب غلطه تکیه کاهنك سعادتله پیشکاهندن عبور بیوررکن فقرای مولویاندن بر قاچ نفر کیمسه ایله دوچار اولوب بو تکیه ده حالا شیخ کیمدر دیو سؤال وبعض حاللرندن استفسار بیوردقلرنده فقرا واقع حالی وسرکذشت ماضی یی نقل و بیان وفقرانك بالجمله مرضیسی غوثی دده اولوب کندندن درویشان شاکرین ایکن معزول وشیخ دیکر تکیه کاهه موصول قلندیغن اول کروه صادق الاطوار پادشاه کردون وقاره اخبار ایتلری ایله دولت وسعادت ایله انلر دخی غوثی ددهیی ترجیح بیوروب عنایت شاهانه لرینه شایان وتکیهٔ مرقومه یی غوثی ددهیه کرم اولمشدر اولنجیه دك کمسنه تعرض ایلمسون دیو خط

عرض ایله همراه اولوب جانب ادرنه یه رو براه وعرض موجبنجه فرمان ایتدیروب ینه جانب مأمول اولان طرف استانبول طرفنه وصول وبو تقریبیله اول تکیهٔ پرمیمنتده سجاده نشین مشیخت اولمشلردر . اول اثناده بو کفتار فیوضات غیبیه‌دن سجنجل صدر شریفلرنده ظاهر واشکار اولمشدی که شهرتی بین الفقرا این من شمس الضحادر :

(غزل)

کورهٔ عشق خدادر خانقاه مولوی
پوتهٔ اکسیر حکمتدر کلاه مولوی
چشم ظاهربین قوللانمز معانی سیر ایدن
دیدهٔ دلدن ظهور ایلرنکاه مولوی
توشه‌سی اخلاصدر تجرید دلدر رهبری
درکه مقصوده ایلتر شاهراه مولوی
مالنی تعداد ایدن میل ایلمز مال ادمه
حاصلی تعداد اشیادر کناه مولوی
کفت وکوی مولویی قویمه‌غوثی کوشکه
راستی نفی نشاندر پنجکاه مولوی

حکایت — عزیز مرقومك جملهٔ کرامتندن اولق اوزره روایت اولنورکه غلطه مولویخانه‌سی مشیختی ایچون مرحوم ومبرور ادرنه‌یه واروب مشیخت مرقومه‌یی الوب کلدکلرنده بومقوله شیئله افتکذار اولمدقلرندن سلفلرینك قیدینی بوزدرمق خاطر شریفلرینه خطور ایتمیوب اویله‌جه کلوب سجاده‌نشین اولمشلردر. سلفلری اولان شیخ

اول شیخ جمیلك فیضیاب مجلس شریفی اولوب خدمتلرنده مستخدم وتربیه‌لری ایله مغتنم اولدقدن صوکره ینه اول شیخ لطیفك نطق شریفی ایله بطریق السیاحه استانهٔ حضرت مولانای رومه مدینهٔ قونیه‌یه روان واول ارض کیمیا اثرده یللرجه مهمان اولوب پوتهٔ اکسیر حکمت اولان کلاه اکاهی برسر وبی حبیب ارزو وبی کریبان التزام اولان خرقهٔ درویشانه‌یی بر دوش وپالهنك داغ اشتیاقن بستهٔ مشتاق ایلیوب میان بستهٔ خدمت فقرا اوله‌رق چله‌کش کمان درویشی وکسب حالت واون التی سنه علی التوالی بوفقروفنا ایله کاه بسط سجادهٔ اقامت وکاه سیروسیاحت ایتمکله طی منازل وقطع مراحل ایلیوب اکتساب قدر ومنزلت ایلدکلرندن صوکره مدینهٔ قسطنطنیه‌یه کلوب غلطه مولویخانه سنده قاریٔ مثنوی وهمراز اسرار معنوی اولوب بوحال اوزره کذارندهٔ ایام ولیال ایکن اشارت عالم غیب واستدعای فرمان لاریب مقتضاسنجه مدینهٔ استانبولده سلطان سلیم خان علیه‌الرحمة والغفران جامع شریفی قربنده‌کی خانه‌لرنده بر مدت ارام واول دار انزوامدارده برزمان قیام ایلیوب ینه هرباز قاسم پاشا شیخی عزیزجمیل فاضل نحریر السید خلیل دده افندی حضرتلرینك صحبتی ایله صفایاب اولمغله اکتساب شرف یحساب ایدرلردی . اول اثناده مرقوم خلیل دده افندینك الحاح وابرامیله دولت علیه اول عصرده ادرنه‌ده اولمغله مولوی خانه‌سی مشیختی طلب ایتمك ایچون دولت علیه جانبنه روبراه اولمغله تصمیم اقبال ایدوب پادر رکاب عزیمت ایکن حکمت خدا استانهٔ حضرت مولانا طرفندن نور ابصار صلحا وقرهٔ اعین فقرا چلبی افندی طرف باهر الشرفلرندن غلطه مولویخانه‌سی مشیختی عرضی بلا طلب بونلره واصل بونلرده عزیمت سابقدرك تأکیدایلیوب

مرفوع بيت علم افاده ومرحوم ومبرور چوى زاده مسجد شريفى جوارنده اول عارف دم حقيقت عالم مجازه وضع قدم ايليوب مرتبه‌سن تميز وتكميل ايلدكدن صوكره علوم ظاهره‌يى كماينبغى تحصيل ايليوب ذات بيهمتالرن فضل وعرفان ايله استكمال ايلدكدن صوكره اول عصرده سلانيك قاضيسى اولان امام زاده افندى مرحوم ايله مدينهٔ مزبوره‌يه عزم وخرام واول ذات ستوده صفاتك اول منصبده كشف نيابتلرى خدمتنده استخدام اولنوب كشف خدمتنده مستخدم ايكن بشاهد مقصودك جمالندن برقع حجاب احتجابى ديدهٔ ديدارينه كشف اولوب بووجه اوزره ظهور وتجلئ نور ايلدكده اول پيكر صادقه ازدل وجان عاشق اولوب قنطرهٔ مجازدن جناحين فكر شاهد ايله عبوروجنان عشق حقيقته لاحق اولوب :

(بيت)

كچدى تكثير سواد ملك سوادن همان وجه سريسى جهانك اكا ولدقده عيان

كذار شنجه ترك فكر جهان ايدوب دوديدهٔ كريانندن ريزان اولان اشك حسرت وندامت صورت ظاهرده مانع ارزوى صدر اولان اوساخ صوريه‌يه مبادئ ظهارت اولوب حوض بالى سرشار جوشش شق وصال وبوجوش وخروشله بى‌خبر وبى‌مجال اولوب ترك نوائب نيابت واختيار سياحت ايدوب بروسا ديارينه عزيمت ايليوب اول عصرده مدينهٔ بروسادە مولوى خانه شيخى اولان عمدهٔ علما وزبدهٔ صلحا مشائخ مولويه‌نك فضيلتمندى صالح دده افندى خدمتنه خدمتنه جان ودل ايله آماده اولوب واول غوث وزمان قطب دائرهٔ عرفانك تربيت شريفلرينه تسليم واراده كتوروب درت سنه مقدارى

اولوب طين مختوم ذات مقبولى سرشتهٔ خاك عطرناك استانبول اولغله وادئ جميل المبادئ اشعارك دخى حائز قصب السبق مضمار بلاغتى وميدان بى‌پايان عرفانك دخى بروجه دلخواه رخشسوارپهناى فصاحتى ايدى . سنه بيك يوز بش خلالنده انتقال ايلدى . بو كفتار جملهٔ اثارندندر : ٭

(قطعه)

فلك بزمنده جام ارزو ناديده‌در شمدى
خمار يأسله چشم امل خوابيده‌در شمدى
همان بيهوده كرد رهكذارى اولمه اى اميد
قباى شاهد مقصود دامن چيده‌در شمدى

غوثى دده

اول غوث زمان وقطب دورانك نام امجدلرى احمددر . حضرت مولانا قدسنا الله بسره الاعلى حضرتلرينك مشايخ عالميقام اولو الاحترامندن اولوب دولت محمديهٔ بى‌زوال ودبدبهٔ اصليهٔ سلطنت احمديه متفق الاجلال صلى الله عليه وسلم بعدد من سكت و كلم حضرتلرينك مظهر اسرار حديث شريف علماء امتى كانبياء بنى اسرائيل اولان علماء كرام واجب التجيلك واقف اسرار احمدى وواصل انوار محمدى محمديه صاحبى افضل علماء روم يازيجى زاده مرحومك روح قالب عرفان اولان برادرجان برابرى احمد بيجانك اولادندن اولوب محميهٔ قسطنطنيه داخلنده جاى بيهمتاى داود پاشا اسكله‌سنده كليخ سقف

وصل ایچون یاره همان کاله بدوشان اولورز
رخ کاکونی وصف ایلسك اول سیم تنك
دوشنوب ژاله صفت خاکله یکسان اولورز

عونیٔ دیکر

نامی یوسفدر . ولایت روم ایلنده طرنوی قضاسندن اشکاروکروه ملازمین وقضاتدن بعض نیابتلرله رفع نوائب اکدار ایدر مقوله سندن بربی قید روزکار ایدی . سنه بیك یوز یکرمی خلالنده داربقایه ارتحال ایلدی. کفتارنده چندان حلاوت واثارنده مرام اوزره لطافت یوقدر. مجرد کلام موزون مقوله سیدر . بو بیت انلرك اولمق اوزره تحریر وبو مجلهیه تسطیر اولندی :

(بیت)

خلوص اوزره اولان عاشقلره عشق اولسون ای عونی
محبتدن جهاندہ یوخسه کیم بر نام قالمشدر

حرف الغین المعجمه

غنایی

اول پهلوان سر آمدك نام امجدلری احمددر . مجاهدین فی سبیل الله زمرهٔ شریفه سندن تیغله قلمی جمع ایلین مجمع البحرین هنر وکمالدن واول کروه محترمك سپاهیانك اهل معرفت اولان فایق الامثالندن

اولان ذات پرشرافتلری مه تابان برج فضیلت وبدر منیر طارم والای رفعت علماء کرامك بلندی کواکب زاده مصطفی افندینك مخدوم ارجمندی اولوب :

(بیت)

ان الهلال اذا رأیت نموه القیت منه بدرا فی اللمعان

ماصدقنه همحال وعالم طفولیتدن برو اشتغال کمالك شرف بیهمالی ایله ذات عالیلرینك استکمال ایلین مخادیم کرامدن برمخدوم فایق الامثالدر. ذات پرنور بی‌قصورلری بیك اون بش تاریخنده قضاة عساکرك دره بیضای بیمانندی مرحوم ومغفور ابوبکر افندی جنابنك اطولی قاضیعسکر لکنده ملازم وطریق تدریسه عازم اولوب قرقدن انفصالی تمام وبروجه عادت ذات واجب الاحتراملرینك برمدرسهٔ جلیله ایله اکرام اولنملرینك صورت تقریبیسی نمایان مرأت کام اولدقده والد ماجد کثیر الحامدمز اولان شیخ الاسلام حسنة الایام فضلاء اولوالقدرك بلندی فضیلتلو میرزا مصطفی افندیدن بیك یوز یکرمی یدی سنه‌سی اوائلنده ابتدا خارج اللی ایله طریق علیه‌یه دخول ایلمشدر . حقا که تمام همای طبع عالیلری اوج معارفه متصاعد ومرام اوزره ادایه‌خزانهٔ ذکالری مساعد برمخدوم نجابت مرسوم اولوب شعر وانشاده ذات پرحیثیتلری حاضر واماده‌در . بوکفتار اول مخدوم عالیقدرك جملهٔ اثارندندر :

(غزل)

بزکه خال وخط دلبرله پریشان اولورز
عقلمز طاغیلور اول غمزه‌یه حیران اولورز
دست امیدمز ایتدکجه دله ابرامی

(بيت)

تجرد ماسوادن قلبی تسطير ايلر ای علمی
مجرد اول مجرد حقی بولمق استريسك سن

علوی

نامی حسيندر . بروساده متولد اولوب زمرهٔ سپاهيياندن ايدی . عصرمز شعراسندن اولمغله تسطير وكفتارندن بو بيتی تحرير اولندی :

(بيت)

عرض اعلامه نه حاجت سوزش دردغمی
سينه‌ده هر موی عاشق بر زبان حالدر

علی

رسنباز ساحهٔ عرفان اولان وجود فائق الاقرانلری دارالنصر والميمنه محميهٔ ادرنه‌دن نمايان اولوب موالیٔ كرامدن جانباز زاده عثمان افنديك مخدوم معارف مرسوميدر . ظرفای وقتمزدن تعليق خط واملا ومسوده‌سی بينظير معرفتلو بر شاعر پاكيزه تعبيردر . بوكفتار جملهٔ اثارندندر :

عونی

اول مخدوم سر آمدك نام امجدلری محمددر . نجم طالع مخدوميت

معمور حليم الطبع بر ذات بی قصور اولوب صدور کرامك یاننده ممدوح الصفات ایدی . بو برقاچ کفتار بو مجلهٔ جلیله‌یه تسطیر ایچون ارسال ایلدیکی اشعاردندرکه بو محله ثبت وتحریر اولندی :

(رباعی)

چمنده رونق کل آه عندلیبله در
رواج سوزش غریبله در
همیشه تابش مه ظلمت شبیله اولور
انکچون ایتسه‌ده تشریف اومه رقیبله‌در

(بیت)

بر تبسم قیل آچلسون دیدهٔ آمالمز
کلی کل اولسون رنك روی دولت اقبالمز

(وله)

دلربا لطف کرامن خط تعلیق ایلدی
موشکافانه اوکل بیلمم نه تدقیق ایلدی
خنجر سرتیزی احکامن روان ایتدی تمام
عاشقه هر بر دمی ایام تشریف ایلدی

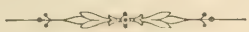

علمیٔ دیکر

زمرهٔ درویشاندن مدینهٔ سلانیکدن کندی وجودینه غدر وحیف ایلین اهل کین مقوله‌سندن اولوب کروه مولویاندن بردرویش دلریش ایدی . تازه زبان اشعاره پر اقتدار اولدیغندن بو مجلهٔ جلیله‌یه تسطیر وحسبحالندن بو بیتی تحریر اولندی :

طرفندن اسكداری اولوب انجق بحسب الاقتضا اول وقتده قسطنطنیه جانبنه نقل اقتضا ایلیوب مدینهٔ مرقومهنك ارباب قلوب واصحاب حاله جای جنت مثال اولان قوجه مصطفی پاشا جانبنده سکون اختیار واول بقعهٔ لطیفه قربنده برجای دلکشاده قرار اوزره ایکن مترجم مذکور مشرف عالم وبیك طقسان بر صفرنده اول ارض شریفهده عرصهٔ وجوده وضع قدم ایلیوب بعده ینه والدهلری ایله مدینهٔ اسکداره منقول واول بلدهده نشوونما بولوب سن تمیز مرتبهلرینه وصول بولدقدن صوکره تحصیل علم عوارف وتکمیل اداب معارف ایلیوب سنه بیك یوز اون تاریخنده کلبن باغ سعادت واجلالده شرفبخش دولت واقبال اولان کلغنجهٔ کلستان عزت وشان وشهزادهٔ جوانبخت عالیشان سلطان حسین ابن السلطان مصطفی خان حضرتلرینك ولادت شریفلری تشریفاتندن اول عصرده امام سلطان اولوب بلبل الحان اولان اصحاب انفاس طیبهنك مردسابق میدانی علمانك ارجمندی صالح افندیدن ملازم وقرق اچه مدرسهدن منفصل اولدقدن صوکره بیك یوز یکرمی بش جمادی الآخره سنده شیخ الاسلام ومفتی الانام عطاءالله افندی مرحومدن ابتدا خارج اللی ایله فدقلیده منلا چلبی مدرسهسنه نائل وبیك یوز یکرمی طقوزده مشایخ اسلامیهنك بلندی فضیلتلو ابو اسحاق اسماعیل افندی حضرتلرندن حرکت خارجله خاص اوطهباشی مدرسهسنه واصل وبیك یوز اوتوز برده شیخ الاسلام ومفتی الانام سعادتلو فضیلتلو عبدالله افندی حضرتلرندن وانی افندی مدرسهسنه ابتدا داخل اولدقدن صوکره بیت شیخ الاسلامده خدمت فتواده اولوب مسود ایکن بخت سیاهی نامساعد رسیدن امال اولوب سنه بیك یوز اوتوز درت محرمی خلالنده دار بقایه ارتحال ایلدیلر . ذاتی

(تاریخ)

لاصف ابراهیم زید سموه معالم لم یسبق الیها الاوائل

حکمتده بوایکی بیت دخی ترکی اولان اشعارندندر :

(رباعی)

لوح قدرده منشئ تقدیر یازدیغی مجموعهٔ جهاندهٔ برکون عیان اولور

مغرور نشوهٔ می اقبال جاه اولان علمی خمار عزله تیز سرکران اولور

(وله)

ای شیوهٔ خطك سبب سعی تمشق

روحانیت حسن خطك عین تعشق

تعلیقك ایله ایتدك اوشوخی هله علاق

برکزده کر کمزمی اکا تعلیم تعلق

(غزل)

کریهٔ خونابهٔ چشم دل شوریده در

شاهد خلوت نشینه خندهٔ راز ایتدیرن

اول هلال ابرو ایله لاف ایتمه ای مه کیم انی

نور خورشید ازلدر چهره پرداز ایتدیرن

واصف لعل لبکدر کلك علمی پس اودر

صفحهٔ عالمده اکا طرح اعجاز ایتدیرن

علمیٔ دیکر

نام نامی واسم کرامیلری محمددر . مترجم مذکور والدهلری

مدارس صحن ثمانیدن بریله ضیافت کرملرینه دعوت بیوریلوب بعده رازی افندیدن صکره مفتش اولان یکیشهرلی عمر زاده ابن ابراهیم افندینك یرینه حرمین مفتشی اولمشدر. حرمین الشریفین مفتشلکی ایله شان شریفلری ترفیع بیوریلوب اول منصب جلیلده مقتضای طریقلری اوزره مدرسه‌لری حرکت علی مایلیق ایدرك نهایت طریق مدرسین کرام اولان مدارس سلیمانیه‌دن بریله احترام بیورلدقدن صوکره سنه بیك یوز اوتوز اوچ ربیع الاولی تاریخنده حسرت المدرسین اولان حلب الشهبا مولویتنه وصول وبیك یوز اوتوز درت ربیع الاخرنده عادت اوزره اول منصب جلیلدن معزول اولمشلردر. حقا که شان شریفلری کبی ذات عالیلری والا برفاضل محقق بی همتادرلر. افادهٔ علوم شتاده هزاران طلبهٔ کرام استفاده ایلمش برمجموعهٔ کبرادر. احیاناً تشخیذ ذهن ایچون اثنای فراغده عربی وترکی اشعاره ترغیب ذهن بیوررلر ایدی. بوکفتار اول وجود عالیقدرك جملهٔ آثارندندر:

(نظم عربیه)

فواعجبی من حد سیف مهند به القطع جرفا وهو وهم مجرد
واعجب من ذا انه باعوجاجه یبرز فعلا عند کل مسدد
واعجب من ذا فی متن سطحه سرابا یرذی عنه لیس مسود

اسکی اوطه‌لر باشنده وزیر اعظم ابراهیم پاشا حضرتلرینك کتابخانه‌سنده یازیلان تاریخ مرغوب آنکدر:

(بیت)

بیت معمور لعلم اذ بدی ظل تاریخا مطاف الفاضلین

ودرس‌خانه‌یه بربیتده یاریلان اشبو تاریخ انکدر:

اولان وجود بهبودلری اول بقعه‌نك مدرسه‌سنك محفظهٔ انزواسنده عزلت نشین ایکن صدر بهبود وزیر دریا جود آصف عالی کان وزیر عالیشان وزراء کرامك حاتم‌الوقت سخاوتی دولتلو داماد محترم شهنشاهی ابراهیم پاشا حضرتی دولت وسعادت برله صدر وزارت عظمایه واریکهٔ وکالت کبرایه تشریف بیوردقلرنده کف دریا نوالری جهانی مستغرق کرم واحسان وخاصةً ارباب کماله لطف بی کران ایدوب ذات عالیشانلری خیرات وحسناته مائل بروزیر پراحسان ومرکسه لطف وکرم وانعام ید ولسان شریفلریله عامهٔ عباد الله ایلدیکی احسان واکرامدن غیری قسطنطنیه وسائر بلاده نیجه جوامع ومساجد وسائر حسنات بنیاد وخراباب آباد عالمی کوشه بکوشه معمور و آباد ایدوب قلوب علماء کرام وصدور فضلاء اولوالاحترام بیوت الله اولوب معبد مستطاب وعرش وهاب اولمغله خاصةً اول صفوف فضائل انصافك قلب صافلرین تعمیر وترمیم ونام شریفلرینك مقتضاسنجه اول کروه والایه احسانخانهٔ فراوانلری هزار ضیافت مستقله ایلیوب بی‌نهایه تعظیم وتکریم بیورملری ایله هردلخراب درد هجران زمان سعادتلرنده معمور وابادان وهرغدر خوردهٔ زمان اولان معذور تلافیٔ مافات ایله وقت شریفلرنده مسرور اولوب لیمان اکدارده کشیدهٔ اضطراب اولان غم دیدهٔ روزکارلر ایام دولتلرنده بادبان کشای ساحل مرام اولوب ازادهٔ قید افکار اولمغله کرسنه چشم نان پارهٔ امید اولان هرپریشان تار ومتشتت ضمیر اول وجود شریفی محض نعمت اولان اصف صاحب سماحتك خوان فراوان کرم واحساننه سیر اولدیغی وقت مبارکده مترجم پر فضیلت دخی اول صدرك حصه مند خوان احسانی اولوب سنه بیك یوز یکرمی اوچ تاریخنده متکرراً

(وله)

معارف بیلمین دلبر همان برنقش دیوار در
باقر شاهین کبی اما حقیقتده صغر جقدر

علمی

نام امجدلری احمد و ذات اسعدلری فضل وکماله مستعد اولان فاضل سر آمدلردن اولوب وجود بهمالری حلیهٔ ادب وعرفانله پیراسته وزهد وصلاح ایله اراسته بر وجود بهبود در . فی الاصل شهر نعمت افزون مدینهٔ طربزون جانبندن نمایان و واصل نعم علم ایقان اولمغله علم ومعرفتلری عندالعلماء مقبول وحجت فضیلتلری امضا کردهٔ جمیع فحول اولوب مخلص شریفلرینه ماصدن تام و اکرام محالة الوقت علماء کرام اولان برملازمتله احترام اولندقلرندن صکره سنه بیك یوز اون یدی تاریخنده ابتدا خارج ایله مرحوم شیخ الاسلام السید علی افندیدن استانبولده روانی چلبی مدرسه سنه مدرس اولوب بعده قدمه قدمه قطع منازل طریق واولدقلری هر مدرسهٔ لطیفه ده رونق افزای بزم افاده و تحقیق اولهرق هنکام تدریسلرنده نجه تعب طریقی بر دوش مونجه مشقت وعنایه دوشا دوش مجموعة العلوم اولان ذات بینظیرلرینك اول اثناده قیمت وقدرلری نامعلوم اولدیغندن برقدر اشنای کوهر کمال آینهٔ عالمده عرض جمال ایلنجیه دك کوهر یکتای وجود والالری و شبچراغ فضل وعرفان اولان ذات بهمتالری ساحل بحر سفیده قریب اولان ککیزه نام قصبه ده مکین ودفینهٔ انواع جواهر معارف

راضی اولوب اول کروه مکروهه طرف پادشاهیدن ترتیب جزا اولندقده بو دخی مقتول اولوب محو وجود وکندی رفقاسیله دار بوارده همدم اصحاب اخدود ایلمشدر. بوکفتارانکدر:

(قطعه)

اوعاشق کیم شب هجرکده ابروکی خیال ایلر
دمادم سینه یه ناخن اورر شکل هلال ایلر
دهانك فکر ایدر حسنك کتابی دائما الده
انکچون عقلئ دلتنك هرکون حسبحال ایلر

عقلئ دیکر

نام سر آمدلری محمد در. معدن ارباب عرفان اولان قسطنطنیه‌دن نمایان وحضرت ابی ایوب انصاریده ساکن اولمری ایله ایوبی عقلی افندی‌دیو مشهور جهان اولمشلردر. دیوان عالی کتاب والاجنابلرندن اولوب بعض خواجه‌لکلرله بکام اولمشلر ایدی. امور دیده بربیر روشنضمیر ومجلس صحبتی لذیذ برمرد خوشاینده تعبیردر. عصرك پیرانه سراولان ظرفاسندن ووقك شعراسندن اولمغله بومجلهٔ جلیله‌یه تسطیر وکفتارندن بو برایکی بیت تحریر اولندی:

(بیت)

رخلرك رنکی دله سیرکاستان استه‌در
بابله نقش بهار ورد خندان استه‌در

رأسلری اولان دارالنصر والمیمنه شهر ادرنه‌ده ساعتجی زاده احمد افندی‌دیمکله شهرتشعار برذات معارف‌اقتدار اولوب ارباب استحقاقك لازم شانلری اولان ملازمتله ذات رفیعلری اکتساب رفعت ایلدکدن صکره ادرنه مدرسین کرامندن اولوب کوتاهیه ولفقوشه و بلغراد قضالری ایله مقضی المرام اولوب ۱۲۳ تاریخی‌حدودنده داربقایه عازم اولدیلر. بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

(قطعه)

اولمدی ای دل مساعد بخت نافیروزمن
روزغم ایله کچردك بیلمدك نوروزمن
بزم غمده مطربا هرشب غم واندوه ایله
ناله وفریاد شبکیر اولدی ساز وسوزمن

(بیت)

رنکین اولوب کیدر غزل عفتی شها
ذکر دهانك اوله‌لی ورد زبانمز

عقلی

اشتیبی محمد افندی دیمکله مشهور بربی‌عقل وشعور اولوب‌اقروی محمد افندی مرحومدن برطریقله ملازم اولدقدن صکره سالك قضا وبرقاچ یرده مالك حکم وامضا اولمشکن بیك ضقسان طقوز تاریخنده اظهار بغی وفساد ایلین یکن دیدکلری باغیٔ ظالم معتادك اوردوی منحوسنده حاشا قاضی واول شقی مکروهك زیر اطاعتنده بولنمغه

جملهٔ انام بر معرفتلی ذات ممدوح الصفاتدر دیو متفق الکلامدر . بو کفتار جملهٔ آثارندندر :

(قطعه)

چو نقطه محو وجودایلدم دهان دیه‌رك
مثال موی نزارم میان میان دیه‌رك
نکار خانهٔ فرخاره دوندی اندیشه‌م
خیال عشقه کران بتان بتان دیه‌رك

(غزل)

نکاهم مست حیرتدر او لعل دلستانندن
دوتادر قامت جرم خیال ابروانندن
لب لعلنده حرف وعده قالمش نقطه وش موهوم
انکچون رمز وصلت چیقمز اول شوخك دهانندن
زلال دشته سیراب ایلینجه تشنهٔ عشقی
نه بللردن چیقوب کچدی بوکلزارك میانندن

(رباعی)

دوشمش عذار پاکنه کیسو طرف طرف
صان چیقدی سیر کلشنه هند وطرف طرف
رشك نهال زلفی پریشان دماغ ایدوب
صحرایه دوشدی سنبل خوشبو طرف طرف

عفتیٔ دیکر

اول ظرفی ونتك دقیقه شناس معرفتی اولان ذاتك مسقط

(بيت)

ايتسون علاج درد دله اول طبيب ايسه
يوخسه وصاله منتمز يوق نصيب ايسه

عفتى

بوجريده‌يه اوصافلرى حرف راء مهمله‌ده كشيدهٔ سلك تحرير قلنان ادرنه پايه‌سيله شام‌شريفدن معزول‌اولوب خلال تحرير تذكره‌ده بيك يوز اوتوز درت تاريخنده عازم داربقا اولان كريم زاده رفدى افندينك مخدوملرى حافظ مصطفى عفتى چلبى‌دركه بين‌المخاديم الكرام برمخدوم واجب الاكرام اولوب حليهٔ كمال ايله اراسته وفضل وعرفان ايله پيرا-ته برذات ستوده صفات‌هنر وران وفضل وعرفانلرندن فضله حسن‌خط تعليقده مشار بالبنانلرلر. مخاديم كرامه مختص‌اولان ملازمتله پشمقجى زاده السيد على افندى مرحومك دفعهٔ اولى روم ايلى قاضيعسكرلكنده بيك يوز بش تاريخنده سفرهمايون تشريفندن ملازم اولوب اكرام‌اولندقلرندن صكره سنه بيك يوز يكرمى‌درت ذى‌العقده سنده استحقاق ذاتيلرى نمايان وداخل دفتر امتحان اولوب شيخ الاسلام ومفتى‌الانام ابه زاده عبد الله افندى مرحومدن ابتدا خارج اللى ايله سادسه سراى غلطه مدرسه سنه مدرس اولوب بعده عادت طريق عايه اوزره حركت ايايوب اثناى تحرير تذكره مزده ابتدا داخل ايله يار حصار مدرسه سنده مدرس ايديلر. حقا كه انسان شريفلرى طبع لطيفلرى كبى سلامت اوزره اولوب حق شريفلرنده

نغمه سرای بزمی اولان سائر مرغان ناله پردازانه مانند پردهٔ قمری وپردهٔ بلبل ذیل حجاب اولوب همچون پردهٔ عنکبوت بند پای رفتار واول استاد بی اقرانك نغمهٔ کلبام ونغمهٔ برکوهان ایله هم میزان اولان الحان شکر افشانك مقابله سنده هرمنطق الطیر مثابه سنده اولان صوت نادر برابرلرن اظهاردن قعده نشین حیرت اولوب پاخفتن اقتدار اولورلردی. اول ذات دلارانك بوکونه نظیری ناپیدا برماهرقن ازما اولدیغندن مرحوم جنت مکان فردوس آشیان پادشاهان جهانك دریکتای کنجینهٔ عرفانی سلطان جلیل الشان بیدانی نور ساطع سلطان محمد خان رابع حضرتلرینك مجلس همایونلرینه کرة بعد مرة داخل وکراراً مرارا عطایای خسروانیلرینه نائل اولدیغندن ماعدا اوتهدن بری اسیرحب جاهی اولدیغی اسیرجیلر کتخدالغنه باخط همایون شوکتمقرون واصل اولوب بوحال اوزره کذارندهٔ ایام ولیال ایکن بیك یوز یکرمی اوچ حدودنده انتقال ایلدی. فن موسیقیده خواجهٔ عالیمقام اولدیغی بین الانام مالا کلام اولوب هزار آثاری مشهور جهان ومسموع صماخ انس وجان ونقش وکار صنایعی رونق بخش دائرهٔ درون ایکن باغ کلستان اشعارده دخی بربابل خوش کفتار و(عطری) مخلصیله نجه آثاری ومرتب دیوانی واردر. ومیان شعراده خیلی نام وشانی اولوب بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

(قطعه)

دلی آواره قیلمن فکر قد دلجودر
بنی مجنون ایدن اول کاکل عنبر بودر
کورمدن ایتمه صقین یوق یره سن قیل وقال
کیم دیرسه دیسون عطری اومیانه مودر

وطقسان اوچ ربیع الآخرنده اسمیخان سلطان مدرسه‌سنه وطقسان التی ربیع الاولنده خامسهٔ سلیمانیه اعتباری ایله خاقانیهٔ وفاده وضع سجادهٔ افاده ایلدکدن صوکره سنهٔ مذکوره شعبانینده مدارس سلیمانیه‌دن برینه اعتلا ایله طریق تدریسی اتمام وطقسان یدی شعبانینده بروسه پایه‌سی ضمیمه‌سیله سلانیك مولویتیله مقضی المرام بیوریلوب بعدالعزل بیك یوز جمادی الآخره سنده انتقال ودارفنادن داربقایه ارتحال ایلدی . بوکفتار جملهٔ اثارندندر :

(بیت)

ای شراب عشقله آلودهٔ رنج خمار
غم یمه برکون کسر صوسنزلغن شمشیر یار

عطری

نام والالری مصطفی‌در . اول علم ادوارك خواجهٔ ثانیسی وفن موسیقینك شیخ نظام خاقانیسی عشاق والانام میاننده بخوری‌زاده‌لك عنوانیله شهرت تام‌حاصل ایلین ذات عالیمقامدرکه باغ شیرین سروستان دلاراقدان محایب روزکارك مایهٔ رونق سبز بهاری اولان بزم‌اهنکنده اول رامش جانك نظام مراعات لوازم فننه نسبت نغمهٔ خارکن فارابیٔ پریشانتار برنوای قلندری وخطهٔ طاوس دهاننده خستهٔ هجران صفا بخش داد افرید اولان جانبخش روحپرور الحانیه هرچندکه اول سروسهی کلستان الفت برمجلسده انجمن افروز فرخ روز صحبت اوله پردهٔ خرامیٔ اغیار اولان دامن تشریف قبای اعتباری اول کلشنك

یفق ابدا قاعده سیله عمل اولنوب مدرسه‌ی دخی آخره توجیه وکندیه برمعیشت ویریلوب بوحال اوزره کوب کوب لکدکوب هزار مصائب ایکن برکون شهر استانبولدن غائب اولمشدر . الی الآن اول قنی جانبده اولدیغی نامعلومدر . بو برقاچ کفتار پریشان اطوار حال تمییزندکی اشعارندندر :

(غزل)

مرأته باقسه هرقچن اول شوخ مولوی عکس عذار پاکنه ایلر مقابله
کراته ایاغنه دوشدم یوزم سوروب برکره المدك ینه کوکم شها اله
صانمك که ظاهر اولدی عذارنده خط نو احضار حسنه کلدی قضادن مراسله

عزیز دیکر

نام سر آمدلری محمددر . بوسنوی عیسی افندینك مخدوم سعیدی مرحوم ومغفور قره‌چلبی زاده عبدالعزیز افندینك حفیدیدر . والد ماجدلری حجرنده تربیه اولمش اوائل حالنده بوسنوی سلیمان افندیدن اکتساب فضل وادب وجمع فضائل موروث ومکتسب ایلدکدن صکره علامهٔ دوران منقاری زاده افندی مرحومدن ملازم وطریق تدریسه عازم اونوب بیك سکسان اوچ رجبنده ستی خاتون مدرسه‌سنه ابتدا خارج اللی ایله عارج اولوب سکسان بش رمضانده طوپ قپوده احمد پاشا مدرسه‌سنه وسکسان الی جمادی الآخره‌سنده افضل زاده مدرسه‌سنه وسکسان یدی رمضانده سنان پشایه واول مدرسه‌دن سکسان طقوز شعبانده صحن ثمانیه‌دن برینه وطنسان محرمنده بیرام پاشایه

انابت ووافر زمان سیروسیاحت ایلدکدن صوکره تکمیل طریقت ایدوب مجاهده‌لری بی انجام اولیوب وطن مأوفلری اولان بغداد بهشت ابادك مولویخانه شیخلکنی تتیج اولوب نیچه زمان اول خانقاهده سرحلقهٔ کروه مولویان اولوب سوردند طریقت وسجاده‌نشین مشیخت اولمشلردر . فارسی وترکی اشعاره پراقتدار برشاعر پاك کفتاردر . بوقطعه جمهٔ اثارندندر :

(قطعه)

پایهٔ قدرکی درك ایتمکه عارج اوله‌مز
قیلسه سلم اکر اندیشه بونه ایوانی
نعمت پاك شه کونینه نه ممکنکه عزیز
ویره سن خامهٔ ادراکك ایله پایانی

عزیز دیکر

نم نامیلری عبدالعزیز اولمغله مخلص مرقومی اختیار ایتمشدی . پدرلری موالیٔ کرامدن اولوب ارزنة‌الرومدن اولمغله ارزنة‌الرومی زاده دیمکله شهیر اولوب کندیلر دخی میانهٔ مدرسین کرامده داخل وتبه‌سنه دکین مدرسه‌سی چیقوب مدینهٔ استانبولك قسمت عسکریه محکمه‌سنه کاتب وقدر معارفه رانب اولوب آه طریقمده سلیمانیه‌یه واره‌بیلسم دیوماخولیای دورا دور ایله اندیشهٔ موفور ایدرك بامرالله تعالی دائرهٔ عقلدن کذران وسلیمانیه دارالشفاسی اربابیله همرنك وهمزبان اولوب زار وپریشان وبی‌خبر وسامان اولمغله من‌جن ساعة

اولدی . فارسی وترکی اشعاره پراقتدار بردرویش غریب‌الدیار ایدی. بوکفتار جملهٔ آثارندندر .

(بیت)

مرابض عشقه انجق چاره وصل یاری بولمشلر
بودرده شربت لعل لب دلداری بولمشلر

عزیز

نامی محمددر . اول نور چشم بینا موالئ کرامدن بوندن اقدم داربقایه انتقال ایلین شهلا عبدالرحمن افندینك قرهٔ عینی اولان مخدوم معارف مرسوملریدر . مدرسین کرامدن ایکن التمثلی رتبه‌سندن کندویه صوفیه قضاسی توجیه اولندیغندن دلتك اولوب دیده‌دن جان کبی نهان اولوب قرار وبرقاچ‌زمان انزوا واختیارئ اختفاایتمشلردی. عصرك شعراسندن اولمغله‌ثبت وتسطیراثارندن بوکفتاری‌تحریر اولندی.

(قطعه)

شمدی ای ماه شب ارا الفتك کیملرله‌در
شمعکه پروانه کیمدر صحبتك کیملرله‌در
مومیانك کیم درآغوش خیال ایلر سنك
جامه‌خواب ایچره صفای وصلتك کیملرله‌در

عزیز دیکر

بغداد بهشت ابادن نمایان اولوب دیار رومده طریق مولویه‌دن

مرد صاحب همت اولمغله مترجم مذكورك تكميل حلية الرجال اولان عرفان كمانه بذل قدرت ايتمكله تحصيل عرفان ايدوب ميانهٔ اقرانده مشار بالبنان اولمشلردر . بوكفتار جملهٔ اثارندندر :

(رباعی)

هر نظر باز فلكدن صاقله مهر وسينه كى
بك صاقين سنك حوادثدن هله آبينه كى
ساده رويانك ايدوب فكر خطن اى طفل دل
فكر شام شنبه دن نار ايلمه آذينه كى

(قطعه)

بيم هجر كله دله خواهش وصلت اولمز
خستهٔ عشقكه اميد سلامت اولمز
وعدهٔ وصلتى وقت خطه تعليق ايتمه
بركون اخشامه دكين هجريكه طاقت اولمز

عزئ ديكر

نام سرامدلرى محمددر . ديار شهر واندن ظهور ايتمه برشاعر پرعرفان ايدى . فى الاصل برطريق ايله مرغ جانى وطن اصليسندن رمكرده اولمغله ترك آشيان وارامكاه ارباب عرفان اولان قسطنطنيه جانبنه روان اولوب اول مملكت جنت آسايه وصول ايلدكده معرفتى سبيله بعض كبار انامه دخول ايدوب انلرك كتابتى حدمتيله دفع ضرورت ايدر براهل قناعت ايدى . بيك يوز بش تاريخنده فوت

ای مه جمال هاله وش آیا میانکی
برشب فلکده بزده در آغوش ایدرمیوز

عزت بك

نام نامی واسم کرامیلری علیدر . اول کلغنجهٔ کلستان عرفان دولت سلطان احمد خان ثالثده کرة بعد مرة دفتر دار اولوب بعده رتبهٔ وزارته ارتقا ایلین داماد پاشانك مخدوم نجابت مرسومی اولوب میرلوای سخن برشاعر ماهر فن ذات ستوده صفاتدر . اشعار تابناکی لقای پاکی کبی محبوب ومضامین دلستانی صحبت دلاراسی کبی لذیذ ومرغوبدر . ابیات وقصائدی وغزلیات قطعه لری اکثر من ان یحصی در. بوکفتار خوش آینده تعبیرذات بینظیرلرینك بدیهیاتدن بربدیههٔ دلپذیریدر:

(رباعی)

عشاقه زخم سینه دکل زخم جان کرك زیرا که برکذار محبت نهان کرك
سازنیاز بشقه دوزندر وصال ایچون اهنکی ناله، نغمه لری الامان کرك

عزی

اول سخن سنجانك نام نامیلری سایمان اولوب دیوان همایون کتابی زمره سندندر . والدماجدلری خلیل اغا کلغنجهٔ کلستان عفت وسلطان عالیشان عفت سرای عصمت دولتلو خدیجه سلطان بنت سلطان محمد خان حضرتلرینك تبردارلری کتخدالغندن چیقمه بر

اولوب درگاه عالی یکیچریانی اوجاغنده عصرنده قول کتخدامی اولان سلیمان بکك فرزند هنرمندیدر . ذات خطیرلری تحصیل معارف وفیردن صوکره دیوان سلطانی خواجه‌لری سلکنه منسلك اولوب طشره کاغد اماتی وقلعه تذکره‌جیلکلری ورکاب همایونده یکیچری افندیلکی کبی بعض مناصبه اولمشلردر . پراستعداد درویش نهاد لسان مشایخه مطلع وسرلری ایله همراز وتصوف اشنای کمال برمرد سخن ساز اولوب مشایخ کبار وکبار مشایخدن علوم ظاهره وباطنه‌ده مشار بالبنان ارباب حقایق وعرفان اولان پیرینز پیر پرنور ولیٔ کرامت مشهور غنجهٔ سرسبز باغ سیادت بلبل گلستان حقیقت امیربخاری شیخی السید فیض‌الله افندی حضرتلری ایله وشیخ الشیوخ نقشی افندی مرحومله وقوجه مصطفی پاشا شیخی مرحوم علاء الدین افندی ایله وبونلردن ماعدا جمله سرتاج ارباب طریقت اولان اعزهٔ کرامله الفت ومحبت جان ایلیوب مجلس محترملرندن اخذ عرفان وشمع سوزان کبی مجلس جنت نشانلرنده صباحه دکین قیامه شایان اولمغله نیچه اسراره واقف اولوب سرلری ایله همزبان اولان مرد سخنداندندر مرتب دیوان بلاغت عنوانی ومیان شعراده خیلی نام وشانی وارایدی . بوچند ابیات اول طوطیٔ خوش گفتارك جملهٔ اثارندندر :

(غزل)

وصف صفای جام جمی کوش ایدرمیوز
هیچ بزکهن سفاله می نوش ایدرمیوز
اکماز میوز غمکله کچن کونلری مکر
ایام خوشگذاری فراموش ایدرمیوز

وبیك طقسان سكزایكی شوالنده اوزونجه اووه خاصكوی ارپه لغی ویریلوب بیك طقسان التی جمادی الاولیسنده مكهٔ مكرمه پایه سیله غلطه قاضیسی اولوب طقسان محرمنده معزول وسنهٔ مزبوره جمادی الاولیسنده یانبولی قضاسی ارپه لق اولوب طقسان طقوز صفرنده استانبول پایه سی اولوب سنهٔ مزبوره جمادی الاولیسنده ارپه لغی دیمتوقه وطاغ اردی قضالرینه تبدیل ویوز صفرنده عیتاب قضاسی برآسها ارپه لق اولوب سنهٔ مرقومه ربیع الاخرنده بالفعل قاضیٔ استانبول اولوب سنهٔ مرقومه ذی القعده سنده بولی مع کربنه ودرت دیوان قضالری ارپه لغی ایله معزول اولدی. بیك یوز ایکی شوالنده ثانیا دیمتوقه وطاغ اردی قضالری ارپه لق اونوب بیك یوز یدی جمادی الاولیسنده رومایلی پایه سیله سینوب قضاسی ارپه لق اولوب بوحال اوزره سبحه شمار ایام ولیال ایکن بیك یوز سکز شعبانده انتقال بیوردیلر . فضیلتلرندن فضله کاه اشعاره رغبت بیوردقلرندن تبرکا بومجلهٔ جلیله یه تسطیر وجملهٔ اثارلرندن اولمق اوزره بوایکی بیت ثبت وتحریر اولندی :

(بیت)

آتش عشقله سوزان اوله لی قلبم بنم دوندی فانوس خیاله کویا جسمم بنم

عالم دنیایه برکریمه لری کلدکده بوتاریخ لطیفی دیمشلردر :

(تاریخ)

بعون الفرد کفتم بی توقف قدوم دخترم بادا مبارك

عدلی

نام امجدلری محمد وظرفای شهر استانبولدن برشاعر سر آمد

آباده واقع اولان سفرهمایون شوکتمقرون تشریفانندن شیخ الاسلام مفتی الانام مخادیم کرامك سربلندی مرحوم ومغفور یحیی افندیدن ملازم وطریق تدریسه عازم اولوب بیك التمش اوج ربیعنده ابو سعید افندی مرحومدن پرنججی مدرسه‌سنه عارج وبیك التمش درت شعبانده نورعین مخادیم کرام اولان شیخ الاسلام عالیمقام اسخیانك بلندی مرحوم بهائی افندیدن لطفی بك مدرسه‌سنه حرکت خارج ایلیوب بیك التمش یدی رجبنده یرلرنده اعتبار وسنهٔ مذکوره شوالنده اسکدارده واقع والدهٔ عتیقه مدرسه‌سنه کذار ایدوب بیك التمش سکز جمادی‌الاولیسنده پرنججی سنان شایان کوریلوب سنهٔ مذکوره شعبانده مردمیه مدرسه‌سنه منقول وبیك التمش طقوز شعبانده نشانجی مدرسه‌سنه وصول وبیك یتمش جمادی‌الاولیسنده فتحیه سنان پاشاسنه و بیك یتمش ایکی شوالنده محمد اغا مدرسه‌سنه وبیك یتمش طقوزده علی پاشای جدید مدرسه‌سنه قیام ایله سرور ـ لرن تجدید بیك سکسان ربیع‌الاخرنده حضرت ابی ایوب انصاری علیه الرحمة الباری مدرسهٔ جلیله‌سنه وبیك سکسان ذی‌الحجه‌سنده مدارس سلیمانیه‌دن بری ایله تکمیل مدارس طریق ایلدکدن صوکره بیك سکسان اوج ربیع الاولنده قدس شریف قضاسنه تشریف اولنوب برسنه ضبطدن صوکره معزول وقسطلیه‌یه وصولدن‌صوکره درت آی مقداری زمان مرورنده سکسان درت شعبانده مدینهٔ منوره‌صلی‌الله تعالی‌علیه علی منورها قضاء شریفیله برقات‌دخی تشریف بیوریلوب بیك سکسان بشده معزول وسکسان التی جمادی‌الاخره‌سنده پازارکوی بروسا یکیشهری ارپه‌لقلری ایله اکرام وطقسان جمادی الاخره سنده بروسا قضاسیله احترام اولنوب طقسان برده معزول

حصه داران طربخانهٔ دیرینهٔ غم
زر قدح بزم فرح کهنه شراب استرلر

عبدیٔ دیگر

نام نامی واسم کرامیلری عبدالله اولمغله مخلص مرقومی اختیار ایلمشلردر . بوجریدهٔ جدیده‌ده حرف صاد مهمله‌ده صبحی مخلصیله کشیدهٔ سلك سطور اولان شهر امینی روزنامچه‌جیسی احمد افندینك حفیدی وکذلك حرف فاده مسطور اولان صبحیٔ مرقومك مخدوملری فیضی افندینك مخدوم سعیدلریدر . خاندان کمالدن اولمغله معرفت کندولره بالارث انتقال ایلین ذاتلردندر . خوش آینده اشعاری ونازك تاریخلری ودلپسند کمتاری واردر . عصرك شعرای پر معرفتندن وقتك ظرفای صاحب طبیعتندندر . بوکفتار زادهٔ طبع سحر اثارندندر :

(بیت)

خط سیهله کاکل رویندهٔ سیر ایدوب سنبله ویردی بهارندن استرز

(وله)

مصر ملاحت ایچره اوشاه سریر ناز ایا جهانده یوسف کل پیرهنمیدر

عبدالغنی وارداری

شیخ زاده محمد افندینك مخدوم مکرملریدر که بغداد بهشت

شریفلرنده علما وفضلا وشعرا وظرفا جمع اولوب هربار صحبت شریفلری معارف واشعار وارباب عرفانك مجلس شریفلرنده عظیم اعتباری اولوب نازك‌ادا وپاکیزه‌کو اولان شعرایه رغبت بیوردقلرندن اصحاب معرفت باب سعادتلرینه انتساب ایتمکه مسارعت ایدرلردی . کندولردن بعض خوش آینده کفتار صادر اولدقجه ظرفا کروهنه اظهار بیوررلردی . لاجل ذلك استانهٔ سعادتلرنده نجه مضامین معارف وعوارفه دائر اولان ورقپاره الدن اله کزوب کمال رغبت اولنمقده ایدی . الحاصل صحبتی پاك ذهنی چالاك معمور الذات بر وزیر خجسته‌ادراك ایدی. بوبرقاچ بیت دلارا اول وزیر محترمك زادهٔ طبع شریفلری اولان اثارندندر :

(غزل)

رخ دلجوده کوزل زلف سمنبوده کوزل
نیجه ترجیح ایده‌یم اوده کوزل بوده کوزل
نیجه صارلمسون اللهی سورسنك آدم
سینه سیمین میان اینجه اوپهلوده کوزل
بویله پاکیزه بر آشوب جهان سو عبدی
یوخسه شایسته‌دکل عشقه هنر آلوده کوزل

(بیت)

دلبرا دل سکا ملازمدر کشی‌یه کندی جانی لازمدر

(وله)

مهر عشقك که بتان سفله ماب استرلر
دل عاشق کبی بر چرخ خراب استرلر

صبح محشرده اولور بيدار عبدى اولمك
كيفتكوى غمزه‌سينك كوش ايدن افسانه‌سن

(وله)

كيمى ايلر خدا بر درده ضديله مداوايى
ايكى دزد مخالف خانه‌يه حسبى نكهباندر

عبدى پاشا

اول وزير عاليشانك نام ناميلرى عبد الرحماندر . اوائل حالرنده سراى همايونه داخل وبيوك اوطه‌يه يوللرى ايله واصل اولوب بيك اللى طقوز تاريخنده سفرلى خانه‌سنه منقول و بيك التمش شعبانده بالاستحقاق خاص اوطه‌يه موصول اولوب پرور شيافتهٔ سعادت واجلال اولان اغايان محترملرك سايهٔ زمرهٔ جليلهلرينه الحاق ايله پراقبل اولدقدن صوكره سركاتبى بعده ركابداراق شرفيله متشرف اولوب بيك سكسان صفر الخيرنده اول شمع شبستان عبوديت واخلاص رتبهٔ وزارت ايله چراغ خاص بيوريلوب توقيعيلك منصب جليلى ايله اكرام وبيك سكسان طقوز محرمنده استانهٔ سعادتده قائمقام وطقسان اوچ رمضانده بصره واليسى اولوب طقسان سكزده معزول وطقسان طقوزده ثانياً ينه بصره واليسى اولوب بيك يوز محرمنده معزول ويوز بر رجبنده قديه محافظه‌سنه تعيين ويوز اوچ محرمنده ساقز محافظه‌سنه رهين اولوب سنهٔ مرقومه‌نك رجبنده انتقال وجانب عقبايه سفر وارتحال ايلدى . شاعر طبيعت بر صدر پر معرفت ايدى . مجلس

تلاشده اشعاری باجمله شایستهٔ تحسین واکرام وبایستهٔ ساباش اولوالاحترام اولدیغی مالاکلامدر . بوکفتار اول فاضل نامدارك زادهٔ طبعلری اولان آثاردندر :

(غزل)

او آفت آه وناله ایله کوکل زیب کنار اولمز
بوصیت دهشت افزا ایله اول وحشی شکار اولمز
خشونتدن کلور وضع کرانه انکسار ایتمك
اورلسه بیك یرندن زخمی آنك اشکار اولمز
نه سوده اولسه اول دشمن تکلفله ملایم تر
غبار سودهٔ سنك زمرد کحل مار اولمز
قوهٔ تشخیصه طاقت تلخیٔ زهراب هجرانی
رخام غم کبی عالمده هرکز غمکسار اولمز

(وله)

امید بذل همت عالمك نو دولتانندن
نیاز سایه‌در سروك همان نخل روانندن
خیال قامت بالاسنه سرتقدم یول یوق
کچلمز اول نهال نخوتك موی میانندن
صداقت اغنیایه اوپدرر ذیل کدایانی
عیاندر زرکرك سیم محك امتحانندن

(وله)

یوقلمق بزم اهلنك سمت دل فرزانه‌سن
رسم نطع الفتك صایمقدر اول خانه‌سن

تاریخنده شیخ الاسلام السید فیض الله افندینك امتحانینه کیروب طبع خالصلری محك تجربهٔ امتحانده عیان وذات عالیلری مقبول اعیان امتحان اولوب قدر ذات والاقدرلری نمایان اولدقده حضرت شیخ الاسلامك تحسین وساباشلرینه شایان وابتدا خارج اللی ایله یونس پاشا مدرسه‌سیله خندان اولوب بیك یوز اون ایکی تاریخنده حرکت خارجیه علی پاشا مدرسه‌سنه اولوب ومدرسهٔ مرقومه‌ده سکز سنه مکث وارام ایتدکدن صکره بیك یوز اون سکز تاریخنده شیخ الاسلام صادق افندی مرحومدن ابتدا داخل ایله چاوش پاشا مدرسنه نائل بیك یوز یکرمیده ابه زاده عبدالله افندی مرحومدن معمار قاسم ایله حرکت داخل وبیك یوز یکرمی سکز سنه‌سنده محمود افندیدن موصلهٔ صحنیه بشکطاش سنان پاشاسنه‌کلوب بعده والد ماجدمز میرزا مصطفی افندی حضرتلرندن صحن اولوب بعده عبدالرحیم افندیدن ابتدا التمثلی ایله کورکچی باشی مدرسه‌سنه کلوب بیك یوز یکرمی طقوزده ابواسحاق فضیلتلو اسماعیل افندیدن حرکت التمثلی ایله زال پاشایه وبیك یوز اوتوز ایکی تاریخنده شیخ الاسلام ومفتی الانام فضیلتلو یکیشهرلی عبدالله افندی حضرتلرندن موصلهٔ سلیمانیه ایله کوهر خان سلطان مدرسه‌سنه وانثنای تحریر تذکره‌مزده حرکت مثلیه ایله شهزاده مدرسه‌سنه کلوب اول بقعهٔ عالی مقامده انجمن افروز بزم طلبهٔ کرام ایدیلر . اهل علم صاحب فضیلت وبولندیغی خدمات علیه‌ده براستقامت وعفت بروجود پرمعرفت اولوب آثار قلمی وفیر ودقیق اولان محلره تحریراتی مسلم صغیر وکبیر ایدی . آثارندن مشهور اولان بیك بشیوز بیتدن متجاوز (بهجتنامه) نامنه نظم ایلدکاری اثرجلیل واطراف کتب عدیده‌یه تحریر ایلدکاری تحریرات ورسائل وسائر معارف قصائد وغزلیات والسنهٔ

ایلمشلردر. میانهٔ ارباب عرفانده پیشانیٔ شان اقتدارلری هردم سفید اولان ذات مجموعة الکمال وفریدلری اناطولیده اقحصار قصبه‌سندن ظهور وپدید اولوب ذات بی نظیرلری امر خطیر تحصیل معارف وفیرده سواد لیالیٔ طوالده سرمهٔ خوابیٔ دودیدهٔ اشتغالندن مهجور وهر روز روشنایئ نو آمده‌نك مردم دیده انسان العین کماللری روزن مطالعه‌دن ساحهٔ کلستان خیاله نکران اولمقدن بر آن دور اولمیوب ایللر آیینهٔ عالمدن مشاهدهٔ جمال خوبان ایتدکجه بونلرك دل پاکیزه‌لرنده نقش شاهد عرفان نمایان وبوالهوسلرك دوحهٔ خیالنده مرغ مهر محبت آشیان ایتدکجه بونلرك شاخسار همتلرندن هوای وصال کام کمالدن غیری برنسیم وزان اولمزدی. لاجل ذلك بالجمله علومی تحصیل ومالزمهٔ اجزاء ترکیب علوم علماء ذیشان اولان موادی بالکلیه تکمیل ایلدکلرندن صکره سوی دلجوی شهرده جانب مقبول اولان شهرهٔ معارف شهرهٔ استانبوله وصول بولوب اول عصرده نور جبههٔ ارباب عرفان وقت وبدرمنیر سپهر فضیلت علماء فحولك محل سابقی وانهار جاریهٔ مباحثك بحر رابقی اولوب کرة بعدمرة صدارت اناطولیده قیام ونهایهٔ طریق علیه اولان روم ایلی قاضیعسکرلکی پایه‌سیله اکرام اولنان بیاض فلق صبیح الجمال کمال پیر روشنضمیر مفضال مرحوم ومغفور الدارج الی رحمة ربه الغفور فضلاء کرامك بلندی فاضل نحریر کثیر التحریر قره خلیل افندی جنابنه انتساب وذات عالیلرندن اخذ وتکمیل عوارف ومعارفده کامیاب اولدقدن صکره اول ذات کرم معتاده داماد اولوب اول فاضل یکانه دارالحدیث سلیمانیه‌یه مدرس اولدقده خدمت اعاده‌لرندن حسب العاده ملازم وطریق تدریسه عازم اولوب سنه بیك یوز اون بر

وعظیه‌سنه نائل وبیك یوز یکرمی ایکی ربیع‌الاولنده سلطان سلیمان خان علیه الرحمة والغفران مشیخته نقل وحرکت ایلدکارندن صکره سنهٔ مزبوره شوالنده داربقایه رحلت ایلدیلر. نازك طبعت خوش صحبت مشایخ کرامك مخدوم ارجمندی ارباب عرفانك بلندی برذات عالیقدر شیرین ادا وسبکروح وجود بیهمتا ایدی. مرتب دیوان بلند عنوانی خصوصاً مطالعده عظیم حلو وشانی وار ایدی. بوکفتار پاك اول شیخ مجمع عرفان کامل الادراکك زادهٔ طبع عنبر افشانلریدر :

(مطلع)

آستانك ای شه لولاك مأمندر بکا
خاکپایك توتیای چشم روشندر بکا

(بیت)

خرام ایله کیوب خفتان آلی دیرسه بیدللر
قدبالاکی آل ایله تماشا ایتمك استرلر

(وله)

جفاسن چکمکه آدم کرك ساعتجی دلدارك
دمردندر چکلمز یانی اول شوخ جفاکارك

(وله)

اننه طولو سکردللو بلورین اللو
مومیانان آرمسنده اوجفا جو باللو

مبدئ دیکر

نام ذات عالیقدرلری عبدالله اولغه مخلص مرقومی احتیار

(غزل)

جلوه کاه سینه‌ده دوران ایدن افکار هو
طوردلدن ظاهر اولور شعلهٔ انوار هو
هجرله ایلر درون سینه‌دن چون نی فغان
مولوی ایلر سماعی کوش ایدوب اسرار هو

عبدی

اول شیخ پرانتباهك نام شریفلری عبدالله در. طبقهٔ سلطان محمد خان رابع مشایخ کرامندن قطب دائرهٔ همم همت افندی حضرتلرینك پسر اعظم ومخدوم مکرملری اولمغله میانهٔ صغیر وکبیرده همت زاده عنوانیله شهیر برشیخ نازك تعبیر ایدیلر. بیك طقسان بش صفرنده والد ماجدلری دارفنادن کذار ایلبوب واصل مقام علیین اولدقلرنده قسطنطنیه‌ده اولان وعظیه‌لری ویکی باغچه‌ده اولان زاویه‌لری مشیختنه پدر محترملرینك یرینه جانشین اولوب ابوالفتح جامع شریفی قربنده خلیل پاشاجامعنده برقاچ سنه واعظ اولدقدن صکره وعظیهٔ مذکوره‌یی ابوسعید زاده فیض‌الله افندینك دفعهٔ ثانیه‌لرنده حسن رضالریله آخره فراغ اولدقلرینك التنجی شهرنده بیك یوز اوچ جمادی الآخره‌سنده مدینهٔ مزبوره‌ده حسرت المشایخ اولان سلطان سلیم‌خان جامع شریفی وعظیه‌سی بونلره احسان اولنوب سلسلهٔ مشایخ کرامه داخل وبیك یوز بش جمادی الآخره‌سنده ابوالفتح والمغازی سلطان محمد خان غازی وعظیه‌سنه نائل وبیك یوز یکرمی جمادی الاولیسنده سلطان بایزید ولی

عبدالحی

اول سنبل باغ ارجندی صاچلی ابراهیم افندی مرحومك مخدوم دلپسندی اولان وجود شریفدرکه شهر ادرنه‌ده ملکت وجوده تشریف بیوروب ذهن نقادی واصل نصاب استعداد اولدقدن‌صوکره والد محترملرینك نفس همتلری ایله مالزمهٔ مخدومیتی تحصیل واداب طریقتی کمابنبغی تکمیل ایلیوب روم ایلنده قزانلق قصبه‌سنده شیخ علاءالدین افندی زاویه‌سنه شایسته بیوریلوب برمدت اقامتدن صکره بیك یمش سنه‌سی رجبنده والد ماجدلری محلولندن مسقط رأسلری اولان شهر ادرنه‌ده سلطان سلیم خان علیه‌الرحمة والغفرانوعظیه‌سی احسان وپدرلری زاویه‌سنده اقامت ایلیوب اوقاتکذار ایکن بیك طقسان یدی تاریخنده قاضی زاده محمود افندی محلولندن مدینهٔ قسطنطنیه‌ده قدرغه لیمانی نام محلده واقع محمد پاشا زاویه‌سنه نقل اولنملریله برمدت دخی اول محلده فلك وجودلری لنکر انداز اقامت اولوب بیك طقسان طقوز تاریخنده والده سلطان طابت ثراها جامع شریفی وعظیه‌سیله احترام بیوریلوب یوز اوچ صفرنده کشتیٔ اقباللری کشیدهٔ سوی اجلال اولوب مدینهٔ اسکدارده واقع قطب العارفین زخرالواصلین مرحوم ومغفور عزیز محمود افندی حضرتلری آستانهٔ علیه‌لرنده سجاده نشین مشیخت اولوب بوحال‌اوزره سبحه شمار اوقات نهار ولیال ایکن بیك یوز اون یدی رجب شریفنده استقال ایلدی . بربیر روشنضمیر وشیخ نازك تعبیر ایدی . الهیاتی کثیر لسان تصوفه انتسابی عالمکیردر . بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

بومعميات دخى مترجم مذكورك چكيدهٔ قلم عارفلرى اولان اثار بلنديدر :

(بنام داعى)

يكدلى سرمايه بس درويش را اى كه يكدل محوكردد خويش را

(بنام ولى)

عارفان عشاق يارى ميشوند هر يكى از تام عارى ميشوند

(بنام هاشم)

چورخ ال جبين مژه اش را ديدند همه نير وقمر ومهر زخود ميرفتند

(بنام على)

رخ يارة باق كلدين خط زيبا مه عالمى هاله سز قيل تماشا

(بنام خرم)

مست اولسه اوغمزه لرمى آلوداولسه جلاد فلك دونوبده نابود اولسه

(بنام دلاويز)

بيدلاندن الدمز زلفن يار دور ايدر زانى بى دل تكرار

(بنام حسام)

ناله دن اولمه مكدر اولمدى اشك بى دلدنده مغبر اولمدى

(بنام ابراهيم)

جلوهٔ خط بعذار دلبر دلربا بيست درد وقمر

(بنام ابدال)

اركانغنجه يه دسترس اولدى دشوار كه كتمزياننن برايكى ديكن وار

نامه وش مهر پرلبز اما صد سؤال وجواب در بغلز
فکر خالکله شوق لعلکله سبحه بر کف شراب در بغلز
دیده پرخون جگرده شراب عشق می بسغر کباب در بغلز

بیك یوز اوتوز ایکی تاریخنده مدینهٔ قسطنطنیه‌ده اوطه‌لر قپوسی مقابلنده شهزادهٔ جامع شریفی جنبنده وزیر اعظم آصف محترم ابو الخیرات والحسنات مصدر المراحم والمبرات سعادتلو ومکرمتلو ابراهیم پاشا یسرالله من الخیر مایشاء حضرتلرینك مجدداً بنا بیوردقلری مدرسهٔ جنت نظیرك کتابخانهٔ دلپذیربنه بونارنخ زیبایی انشاد ایلیوب حالا اول باب نایابده کشیدهٔ سلك سطور مستطاب اولنمشدر :

(تاریخ)

خلیفة خلق الله طال بقاؤه به شرف الصدر الرزین المسدد
هوالاصف الممدوح اضحی مفخما باصهار سلطان الزمان المؤید
امان البرایا کلهم فی دارها حما للوری واما بمجد وسودد
وزیرله حزم وعزم وهمة بنی معهدا للعلم ساوی بفرقد
فانشدت بیتا مثل در منظم تماما حوی تاریخ بیت مشید
مقام لابراهیم احیاه جیدا وزیر السلطان الممالك احمد

بو تارنخ رعنا دخی سعادتلو وزیر ابراهیم پاشا حضرتلرینك مدرسه‌لرینه‌در :

(تاریخ)

جناب الصدر ابراهیم صهرا لحضرت احمد السلطان داما
بنی للعلم مدرسة فقلنا لها التارنخ تحسبه تماما
وزیر العهد ابراهیم مجدا لطلاب العلوم بنی مقاما

(غزل)

اولوب آزرده خاطر کلمرك چین جبینندن
کچلمز بلبلك شمدی فغان آتشینندن
کوروب رخسار آلن کردن سیمین براقن
بهار عالمك کچدك کلندن یاسمینندن
اوشوخك شانه‌وش تیغ غمیله چاك چاك اما
چکلمز دست دل‌سودای زلف عنبرینندن
اورتبه مرتفع بنیاددر قصر تواضع کیم
ریاض جنته نظاره ممکندر زمینندن

(وله)

نرکس مخمورن آمیز شیوهٔ مستانه‌دن
بلمم اول آفت نه‌کورمشدر دل دیوانه‌دن
شیوه کارم شکوه‌سن حسرتکشانك دکله‌مز
بی‌خبر در مست اولنلر لذت افسانه‌دن
برطرفساز امید وبیمه هپ یکسان کلور
دوستدن لطف وکرم جووستم بیکانه‌دن
مست زهراب خمار آلود بو عشرتکاهده
نشئه امید ایلینلر کردش پیمانه‌دن

(وله)

بزنه آتش نه آب در بغلز کهر آب وتاب در بغلز
می صد ساله‌دنده جوشانز پیر عصرز شتاب در بغلز
چشم نادانه داغ دایه نقطهٔ هر کتاب در بغلز

واصل وبيك يوز يكرمى بش شوالنده خواجه خير الدين مدرسه‌سنه حركت داخل وبيك يوز يكرمى يدى محرمنده يرلرنده موصلهٔ صحن اعتبارى وسنهٔ مزبوره شوالنده مدارس صحن ثماندن برينه كذر ايليوب بيك يوز يكرمى سكز رجبنده ابتدا التمثلى ايله شيخ الاسلام يحيى افندى مدرسه‌سنه قيام وبيك يوز يكرمى طقوز ربيع الاولنده يرلرنده التمثلى حركتيله احترام اولنوب سنهٔ مزبوره رمضانسنده حركت مثليه ايله على پاشاى جديد مدرسه‌سنه قيام بيوروب سنهٔ مرقومه ذى القعده‌سنده شهزادهٔ جوانبخت دولتلو سعادتلو سلطان سليمان خان حضرتلرينه معلم تعيين بيوريلوب امام اول اولدقده افيون قره حصارى وسروى قضالرى آرپه‌لقلرينه ضميمه اولندى. بيك يوز اوتوز ربيع الاخرنده موصلهٔ سليمانيه ايله اياصوفيهٔ كبيره مدرسه‌سنه منقول وبيك يوز اوتوز بره ربيع الاولده اخر رتب طريق مدارس اولان دار الحديث مدرسه‌سنه وصول بولوب بيك يوز اوتوز ايكى ربيع الاولده اول مراتب موالئ كرام اولان مناصب مخرجدن يكيشهر فنار مولويتيله چراغ افروخته بيوريلوب احترام اولنديلر . سنهٔ مرقومه ذى القعده‌سنده واقع سور همايونده مكهٔ مكرمه پايه‌سيله اكرام اولنديلر . حقا كه ذات فائق الاقرانلرى هر وجهله اكرامه شايان فاضل وعفيف بر وجود شريف اولوب انفاس طيبه‌لرى روح بخش دل وجان وكفتار نازك ادالرى قندنبات مصر بلاغت وعرفان وجودى نايات طبعى چالاك مستطاب ذكاى مجسم برذات محترم اولوب جملهٔ فضائلدن ماعدا عربى تركى فارسى مرام اوزره كفتاره قادر برمجموعة المأثردر . بوكفتار سحر انار اول مخدوم فضائل مرسومك زادهٔ طبع عاليمقدارلرندندر :

(بيت)

بوتهٔ عشق حقيقتده وجودم قال ايدوب
سكهٔ نام ويرلدى عاليا اعلا بكا

عبدالرحمن افندى

پادشاه هفت كشور مالك ممالك بحر وبر ملك عادل شهنشاه كرم متواصل خليفهٔ انام پادشاه اسلام سلاطين كزينك سرفرازى وممتازى السلطان ابن السلطان السلطان احمد خان ثالث غازى خلد الله ايام دولته وابدا اعوام سلطنته حضرتلرينك امام اول فضائلمندى مخدوم عاليقدر عبدالرحمن افنديدركه پيشواى صفوف هنر مندان وعندليب دلسوز الحان كلستان فضل عرفاندر . ذات بى مانند وبى اقرانى شهر قسطنطنيه‌ده شهزاده جامع شريفى قربندن نمايان اولوب والد ماجد كثير المحامدلرى شهزاده جامع شريفنده امام وابوالفتح سلطان محمد خان جامع شريفنده خطيب اولوب صلحاى امتدن بر وجود عاليقدر لبيب واريب ايدى . مترجم مذكور حضرتلرى دخى دائما رضاى شريفلرى اوزره حركت وشب وروز تطبيب خاطر عاطرلرينه بذل قدرت ايتمكله اول پير روشنضميرك مظهر خير دعالرى اولوب سر فراز وبيك يوز يكرمى ايكى شوالنده امام ثانئ خليفهٔ انام اولمغله ممتاز اولوب بروسه يكيشهرى آرپه‌لغى ايله احترام وبيك يوز يكرمى اوچ ذى القعده‌سنده ابتدا خارج اللى ايله ترجمان يونس مدرسه‌سيله اكرام اولنوب يوز يكرمى درت شوالنده ابتدا داخل ايله تيمور قپوده احمد پاشا مدرسه‌سنه

ادبیات سمتنده کمال مهارتی وحربری قدر اووادیده قدرتی واردر . مقامات حریریه نظیره اولمق اوزره اون عدد مقامه ثبت وتحریر وادای نازکانه ایله شهرتبه تصویر تعبیر ایلمشدرکه فصحای زمان ساباش وتحسینه شایان ایلیوب بالجمله استحسان ایلمشلر ایدی . ذات والالری معارفده بهمتا اولدیغی معلوم افاق اولغله وجود فضائل مرسوملرینه بالاستحقاق اماسیه ده سلطان بایزید خان مدرسهٔ جلیله سیله بیله قضاء مذکورك فتواسی عنایت بیوریلوب اثنای تحریر تذکره مزده اول جای دلاراده خدمت درس وشغل فتواده ایدیلر . حقاکه ذات مجموعة العرفانلری هر وجهله اکرامه شایان برمخدوم جلیل الشاندر . عربی وترکی شعرده تعبیری نازك وسلیس وانشاسی لطافت اوزره طرح اولنمش برنسیج موزون ونفیس در . بوکفتار اول سخن پرور معارفك تربیت کردهٔ خانه زاد طبعلری اولان آثارندندر :

(بیت)

ضدمأنوسنی قبض ایسه غرض خاك دله تخم ویرانه یی اك نخل تمنا یرینه

عالی

نامی علی اولغله مخلص مرقومی اختیار ومسقط رأسی اولان موره جزیره سنده امثال واقرانی اولان یکیچریان درکاه عالی میانه سنده بومخلص عالی ایله شهرتشعار اولمشدی . بیك یوز خلالده مرحلهٔ فنادن منزل بقایه کذر ایلدی . بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

حضرتلرینك شهزادهٔ جوانبختلری سعادتلو سلطان محمد حضرتلری بیك یوز یکرمی بش تاریخنده کهوارهٔ وجودی تشریف بیوردقلرنده لسان همایوندن اولمق اوزره (مصراع) مژدهلردنیایه شهزادهم محمددر کان — تاریخنه موفق اولوب حضور همایونه عرض اولندقده مقبول همایون اولمق شرفنه حائز اولوب مقابلهسنده اماسیهده بر مدرسهٔ جلیله ایله چراغ بیوریلوب نائل مرام اولدیلر . پاك طبیعت بر شاعر ماهر بر معرفتدر . طبیعت شعریهسندن ماعدا جهت علمیهسیده معمور بر وجود معارفوفوردر . بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

(غزل)

شب حسرت کچوب مهر امل دیدار کوسترسون
تراش ایتسون خطك یعنی اومه رخسار کوسترسون
سر سروا وزره عکس مهر صبحی پایه پست ایتسون
او کل نخل لطافت غنچهٔ دستار کوسترسون
کل نوروزه باقمز طوطیان هر دم بهار دل
اوشکر لب همان آینهٔ رخسار کوسترسون
می مضمون رنکینی بر ایت معنای تعبیره
چورنك باده کندین معنیٔ اشعار کوسترسون

عاکف

سابق الذکر عبدی زاده عاطف احمد افندینك کوچك برادری مصطفی افندیدر . ادیب وهنرور بر ذات سخن پروردر . خصوصاً

دله ارباب فیضك ثقاتن چكمك كران كلز
سبوی باده دوش رند عشرتباره یار اولماز
دل همت بلندی عاصما هرشوخه میل ایتمز
همای اوج دانش دكمه شهبازه شكار اولماز

(وله)

بوحیرتخانه‌ده روشنكهر اندوه‌كین اولمز
نمایاندر بوكیم آینه‌ده چین جبین اولمز
دل صد پارهٔ عاشقده فریاد وانین اولمز
بلی برکاسه كیم اشكسته‌در انده طنین اولمز

عاشق

نام نامی واسم كرامیلری احمددر . منجم باشی احمد افندی دیمكله شهیر اولدقلرینه بناء مخلصلریله تحریر اولنمیوب بالای كتابده حرف الفده نام والالری ایله ترجمهٔ زیبالری تفصیل اوزره ثبت واملا اولنمشدی .

عاطف

نام نامی واسم كرامیلری احمددر . حرف عین مهمله‌ده عبدی مخلصی ایله كشیدهٔ سلك ارقام اولان موالئ كرامدن اماسیه‌لی بیرام افندینك بیوك مخدوملربدر . پادشاه عالمپناه خلدالله ملكه الی یوم القیام

بقعه‌یه پرتو انداز اولمغله میانهٔ اخوان صفاده بووجهله ممتاز اولوب بعده بیك یوز یکرمی بش شعبانده دزداریه مدرسه‌سنه حرکت وخرام واول بقعه‌ده دخی درت بچق سنه قیام ایلدکلرندن صوکره ذات بدیعی الاستعدادلرینه باب مقصود کشاد اولوب تیمورقپوده احمد پاشاده داخل ویوز اوتوز بر جمادی‌الآخره‌سنده اول مدرسه‌دن دخی حرکت مع البرکت ایدوب ذات مجموعة العرفانلرینه شایان اولان عارفیه‌مدرسه‌سنه واصل اولوب بومجلهٔ جلیله‌یی اثنای تحریرده‌اول بقعهٔ بی‌نظیرده انجمن افروز بزم درس وتقریر اولمقده ایدیلر . شورتبه استعداد مجسم برذات محترمدرکه اعدای عدوسی بیله رجحان ومسلمیتی تسلیم ایدوب حین اقتضاده کفتارندن خوشکو لغن تصدیق واقرار ایدر. میانهٔ مدرسین کرامده خوش کفتار برشاعر ماهر اولدقلری مسلم ووادیسنده رفتار نزکانه‌سی دلپسند عالمدر . اشعار ملاحت نثاری مایهٔ نشاط خاطر وکفتار لطافت شعاری پسندیدهٔ اصاغر واکابردر . عصرك کلستان معارفده پرکو اولان شعراسندن مضمون شناس وقدر اشنا بربلبل کویای باغ حسن ادادر . بوبرقاچ کفتار اول مرغ هزار داستان دغ عرفانك الحان شکر افشانلرندندر :

(غزل)

کهن سرمایه‌لردن پایمالان بهره دار اولماز
سبوی آب دیده سوی خاکه قطره‌بار اولماز
نکاه رغبت ایتمز خط سبزیاره کج طبعان
تماشای زمرد ساز کار چشم مار اولماز
مجاز اربابیدر آزردهٔ اغیار اولان یوخسه
حقیقت باغنك ورد مطراسنده خار اولماز

خيلى مشهور واقرانه كوره ذاتى معمور برهنر مند اولوب عصرك لطائف پرورلرندن ووقتك ظرافت كسترلرندندر . بوكفتار جملهٔ اثارندندر :

(رباعى)

موران خطك ملك سليمانه دكشمم شهدلبكى لعل بدخشانه دكشمم
ديده مدن اقان اشك ترك دردغمكله بر قطره سنى لجهٔ عمانه دكشمم

عاصم

اول ذات شريف لازم النبجيلك نام نامينى اسماعيلدر . اشكفته كل صدبرك لطافت كلستان عصمت اولان وجود پرمعرفتلرى حديقهٔ السعداى قسطنطنيهٔ بهمتادن نسيم عرفان ايله اشكفته وخندان اولمشدر . والدماجدلرى اولان كوچك چلبى كبراى دولت عليه دن عصرنده رئيس الكتاب اولمش اهل معارفدن بروجود نايابلرى اولمغله خاندان حالدرينك شرف كمال لازم اقبالى اولمغله هربر معرفت بيهمتال بالارث كندويه انتقال ايلين اصحاب خيالدن برشاعر بيمثالدر . ذات ستوده سيرتلرى مضمار فضايلده حائز قصب السبق هرمعرفت اولدقدن صوكره بيك يوز سكسن سنه سى شيخ الاسلام سرفراز صدرالشهيد السيد فيض الله افنديدن مستقلا ملازم اولوب اول شرفى احراز ايتدكدن صوكره بيك يوز يكرمى رجبنده مشايخ اسلامك بلندى ابه زاده عبدالله افنديدن دفعهٔ اولى فتواسنده ابتدا خارج اللى ايله كنعان پاشايه مدرس اولوب بدر منير سپهر توقير اولان ذات دلپذيرلرى مه كنعان اسا اول

باشی حقی اولان حرکتله رحیقی مدرسه‌سنه عارج اولدقدن صوکره بیك یوز یکرمی درت جمادی‌الآخره‌سنده عازم دار بقا اولوب زبردار نعمته متواصل ورحیق رحمت رحمانه واصل اولدیلر . مرتب دیوانی ومیان شعراده خیلی نام وشانی اولدیغی معلوم اصاغر واکابر برمعرفتلی نازك شاعردر . بوکفتار جملهٔ اثارندندر :

(قطعه)

نمایان زخم سخت دل شمشیر نامعلوم
اثر پیدا مؤثر غائب وتأثیر نامعلوم
نیچه دانشوران عالم اظهار تلاش ایتمز
قضادر زیر غیب وشیوهٔ تقدیر نامعلوم

(غزل)

شهپر بلبل چوپرتیردر سنسز بکا
غنجهٔ کل خنجر تدمیردر سنسز بکا
عشوهٔ حوران جنت صفحهٔ اندیشه‌مه
چون نقوش خامهٔ تصویردر سنسز بکا
عازم آسانشه‌یم جان بخش لعل نابکه
موج صهبا جوهر شمشیردر سنسز بکا

عازم دیکر

نام والالری سید مصطفی‌در . سادات کثیرالبرکاندن خوشنویس ادامی نفیس کفتاره قادر برشاعردر . مسقط رأسلری اولان بروسه‌ده

صفرنده معزول وسنهٔ مرقومه‌رجبنده منمن کوزل حصاری ارپه‌لغیله قرار ومدینهٔ قسطنطنیه‌ده بوغاز ایچنده اناطولی حصارنده یالیه‌ده اوقاتکذار ایدیلر . بیك یوز یکرمی بر ربیع‌الاخری غره‌سنده‌انتقال وغروب وکوکصو داخلنده اولان مزارستان لحدلرینه رسوب ایلدی پاك طبیعت پرمعرفت اعجوبه هیئت نوعی شخصنه منحصر اذکای روزکاردن برشاعر ایدی . نازك اشعاری بالاقصائدی ووافر اثاری واردر . بوکفتار جملهٔ اثارندندر :

(بیت)

احاطه‌ایتدی‌تن‌زردمی سرشك‌کدر میان جویده قالدم مثال نیلوفر

(وله)

پرده ایتمه زلفکی رخساره الله عشقنه
ویرمه یوز اول روسیه مکاره الله عشقنه
کنج حسنکده کدایان ترحم جولرك
لطفك استرلر شها برپاره الله عشقنه

عازم

دولت علیه‌ده اناطولی صدارتندن معزولا انتقال ایلین شعبان زاده محمد افندینك فرزند ارجمندی اولوب الولد سرابیه نشئه‌سندن فیضمند براهل کیف ذات هنرمند اولوب مخادیمه مختص اولان‌ملازمتله مکرم اولدقدن‌صوکره یوز اون سکز ربیع‌الاولنده طوطیٔ لطیف مدرسه‌سیله ابتدا خارج ویوز یکرمی ایکی جمادی‌الآخره سنده بیك

ایکن مه عالمتاب کبی نمایان واشکار وحجر تربیهٔ دایهٔ کامله پروردهٔ
دست اهتمام روزکار اولدقلرندن صوکره صدر عالی قدرلرك بلندی
مرحوم ومبرور قاضیعسکر قدری افندی مرحومدن ملازم وشرف
ملازمته وصول وعادت اوزره قرقدن معزول اولدقدنصکره بیك
سکسان طقوز شعباننده شکر فشان بزم افاده اولان ذات لیبلرینه
طوطی عبداللطیف مدرسهسی نصیب اولوب طقسان اوچ ربیع الاخرنده
حرکت خارجله احمد چاوش مدرسهسنه عارج اولوب طقسان یدی
محرمنده ذات محبوب القلوبلری داخل رتبهسیله بیك باش شایسته قامت
بالای احترامله اولان شاه خوبان بقعهسنه نائل اولوب طقسان طقوز
محرمنده شیخ الاسلام زکریا افندی مدرسهسنه حرکت داخل ایله
کذار ایلیوب سنهٔ مزبوره شعباننده یرلرنده موصلهٔ صحن اعتبار اولوب
بیك یوز صفرنده ادرنه قپوسی مهرماهنه حرکت مثله ایله پرتوفکن
سایهٔ احترام ویوز بر شعبانده سروخراملر کبی صحن مرام اولان
مدارس ثمانین برینه خرام ایلیوب یوز ایکی رجبنده ابتدا التمثلی ایله
خیرالدین پاشا مدرسهسنه ارتقا ویوز درت شعباننده شاه سلطان
مدرسهسنه اعتلا وبوز اتی جمادی الاولیسنده یرلرنده موصلهٔ سلیمانیه
اعتبار وبیك یوز یدی شوالنده شهزاده مدرسهسنه مشغول ویوز
طقوز شوالنده مدارس سلیمانیهدن برینه وصول وبوز اون اوچ
محرمنده دارالحدیث سلیمانیه ایله طریقن اتمام وسنهٔ مرقومه شوالنده
یکیشهر فار مولویتله مقضی المرام اولوب بعدالعزل اقحصارصاروخان
ارپه لغیله چله نشین ایام عزل اولدقدنصوکره یوز اون یدی شوالنده
ادرنه پایهسیله شام قاضیسی اولوب اول جانبه خرام ویوز اون طقوز

روشنضمیر ایدیلر . بوکفتاری بومجلهٔ جلیله‌یه تحریر ایچون بوعبد فقیره ارسال ایلدکلری آثاردندر :

(غزل)

ذات پاککله درای حضرت سلطان سماع
شرف دائرهٔ مجمع دیوان سماع
یریدر محشر ارواح مقدس اولسه
چونکه جولانکه روحك اوله میدان سماع
بویله بر مجلس پر ماندهٔ شوق ایچره
یاره شور روح خلیلك اوله مهمان سماع
داغ عشاق کل روضهٔ عشق ازلی
دود آه فقرا سنبل بستان سماع
کرمکدن اومولور عارفی محشرده دخی
ایده سن داخل جمعیت یاران سماع

عارفی

نام سرآمدی محمد واباعن جدخاندان معارفدن برمخدوم امجددرکه دیدهٔ دنیا اول قرهٔ عین یکتانك دوربین تفقد ایله جستجوکن نظیری اولسه اقطار سپهر معارفده شکل وسیماده اکا بالجمله مثیل اولوربرذات عارفی بولمق امر محالدر . اول مردم زادهٔ نور باصرهٔ نحاریر اولان اسحاق زاده ظهوری محمد صالح افندینك مخدوم نجابت مرسومی اولوب نور دیدهٔ ارباب معرفت اولان وجود بدرالمنیر سپهر مخدومیتلری افق پرنور مهدعالم شهوددن بیك التمش درت تاریخنده قمر برج سرطانده

عارف دیکر

اسکی شهرلی قضات کروهنك معارفمندی انقروی ملازمی علی افندی خدمتیدرکه روم ایلی قلمنده سالك طریق قضا ومالك ازمنهٔ حکم وامضا اولمشلردی . بیك یوز سنه‌سی خلالنده داربقایه انتقال ایلدیلر. بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

(بیت)

آچوب سیب زنخدانك ای جانا نه‌اور ترسن
سیمزلر باغ حسنك میوه‌سن جانا نه‌اور ترسن

عارف دیکر

نام سر آمدلری احمد در . روم ایلنده پجوی قصبه‌سندن کلشنی مشایخندن مشهور ولایت اولان شیخ مصطفی افندی نام عزیز محترمك فرزند پرنجابت مندی اولوب تحصیل معرفتدن صکره عالم مکاشفه‌ده مدینهٔ قونیه طرفنه دعوت اولنوب سیر وسیاحت طریقیله قونیه‌یه هجرت وآستانهٔ حضرت مولانا‌ده بیجه زمان خدمت وتکمیل اداب طریقت ایلیوب وطن اصلیسنه رجعت ایلیوب پجوی‌ده واقع مولویخانه‌ده بیجه مدت اقامتدن صکره اول حوالیه نمچه‌نك استیلاسی سببیله هجرت ایدوب کلوب فلبه‌ده برمدت زاویه نشین مشیخت اولوب بوحال وزره کذارندهٔ ایام ولیالی ایکن سنه بیك یوز یکرمی التی تاریخنده یکی قپو مولویخانه‌سی شیخی سید نسیب زده انتقال ایدوب بونلر اول بقعهٔ نازنینه انلرك یرینه جانشین اولمشلردر. ملك خصلت نازك تعبیر بر پیر

(وله)

مهره باقدم انتـاب روبی کلدی یادیمه
سروی کوردم قامت دلجویی کلدی یادیمه

(وله)

شمدی زمان سـیر کل نودمیده‌در
ارباب عیش میکده‌لردن رمیده‌در

(وله)

اوجفا جویی کوروب عاشق پر غم نه دیسون
قادر کفت وشـنید اولمین ابکم نه دیسـون
کاه پرکـرم وکاه غضب نواز شکاری
بویله فتان جهان پیشه یه آدم نه دیسون

عارف دیکر

موالئ کرامدن کوتاهیه‌لی احمد افندی نام‌سخن‌شناسك اقرباسندن اولوب سنه بیك یوز اوتوز درت تاریخنده سلطنت علیه‌یه عجم‌دیارندن نامی مخلصی‌ایله کلن ایلچی‌شعرادن‌اولمغله زبان ترکیده‌بو زمینده برغزل ایلدکده بونلردن دخی بوکونه برنظیره صدور ایلمشدی. مطلعی‌بودر:

(بیت)

ای زلف باغ جـنده سنبل میسن نه سن
اول ماه رویه هـاله یاکل میسن نه سن

سپهر کمال ووجود عالیسی مهر تابندهٔ برج فضل وافضال اولدیغندن غیری مجلس شریفلری ایله متشرف اولان هزار مشکلن حل ایلیوب مجلسندن اویله قیام و داخل مجلس عالیسی اولان تیره دلار شرف صحبتلری ایله ایله تحصیل تسلیهٔ خاطر ایلدوکی مالا کلام ایدی . وجودی نایاب دوران بر ذات مجموعة العرفان ایدی . السنهٔ ثلاثه ده اعلای فصاحت وانصای بلاغت اوزره تکلم سنج اولور ایدی . شعر شربنی آب حیات وانشای لطیفی صحبتی کبی نموهٔ قند نبات ایدی . السنهٔ ثلاثه ده دیوانی ترکی لطیف انشا ایله برسیر شربنی واطراف کتبه اولان تعلیقاتی اکثر من ان یحصی در . بوچند ابیات پرنکات اول ذات ملك صفاتك اشعار لطیفندن تحریر اولنان آثار شریفندندر :

(غزل)

نه لاله زار کزدر نه سیر باغ بکا یتر مشاهدهٔ جسم داغ داغ بکا
شمیم یافهٔ کشتن تمنایم اولورمی بوی کل الایش دماغ بکا
بکانه عاشق ازاده قید هرکیم کران کلورسه نوله مست سراغ بکا
اولور فسرده ینه سرد باد آهمدن اولورسه شمع مه ومهرا کرچراغ بکا

تنك مزاج غم دل خراشدر عارف
خروش زمزمهٔ عندلیب وزاغ بکا

(وله)

کوکل اوسکدله الله جانکداز ایدرك
وصاله رفقله نرم ایلدك نیاز ایدرك
اچلدی زلفن ایدوب برطرف اومه رویم
عذار پاکنی مجلسده نیماز ایدرك

یوز طقوز شعباننده بالفعل قاضی البلد اولدقلرندن صکره بروسه یکیشهری ومدرنی وبیغادیج آرپه‌لقلری ویوز اون ایکی تاریخنده اناطولی پایه‌سی اولوب یوز اون اوچده بالفعل اناطولی قاضیعسکری بعده روم ایلی پایه‌سیله معزول وازمید وکمایك وصندقلی قضالری آرپه‌لق اولنمشدی . بعده بیك یوز اون سکزده بالفعل روم ایلی قاضیعسکری اولوب عینتاب ومدانیه آرپه‌لقلری ایله معزول اولوب بعده عینتاب قضاسی مغنیساسنه تبدیل اولنوب بعده بیك یوز یکرمی ایکیده دفعهٔ ثانیه صدارت رومه تشریف ایلیوب ابی ایوب انصاری قضاسی آرپه‌لغیله معزول اولدیلر . بعده اول اثناده برقاچ کون بروسه‌ده مکث بیورملرینه مأمور اولوب بعده چوق زمان مرور ایتمدین ینه سعادتخانه‌لرینه کلوب مکث وارام اوزره ایکن بیك یوز یکرمی بش تاریخنده روضهٔ رضوانه خرام بیوردیلر . مرقد شریفلری حضرت ابی ایوب انصاری علیه رحمة الباری تربهٔ شریفه‌سنك حظیره‌سنده‌در . اثنای انتقاللرنده شعرادن قتی چوق کمسنه‌لر ارتحاللرینه تاریخلر ومرثیه‌لر دیمشلردر . ازجمله بوجریده‌ده حرف صاد مهمله‌ده صدیق مخلصیله روز نامچهٔ حاللری کشیدهٔ سلك تحریر قلنان شیخ سلیمان افندی زاده یحیی چلبی بوتاریخی سویلمشلردر . (تاریخ) عارف بالله عبدالباقیٔ عدن آشیان » وکذلك حرف واوده اوصاف محمدتلری زیور آرای کلك بیان اولان نادرهٔ زمان وهبی السید حسین افندی دخی بو تاریخی دیمشلردرکه حالا مرقد شریفلرنده مسطوردر . (تاریخ) کیدوب عارف افندی قالدی اسمی دهرده باقی » وبونك امثالی صد هزار مرثیه وتواریخله شعرای کرام اثنای انتقاللرنده ماتم سوزشلرین اظهار ایتمشلردی . اول فاضل جهان وعلامهٔ دورانه نیجه ارباب عرفان ماتمکش اولمسونلرکه ذات بیهمتاسی بدر منیر

زاده مرحومه دخی سالف الذکر عینتاب آرپه‌لغی ایله احسان اولنان تشریفندن مترجم مذکور حضرلری قرین شرف ملازمت اولمشلردر. بووجه اوزره ذات والالری مکرم اولوب ملازم وقرق آقچه مدرسه‌دن معزول اولدقدن صکره علامهٔ جهان فاضل دوران شیخ الاسلام مفتی‌الانام منقاری زاده جعل الله من الدین لهم الحسنی والزیاده حضرتلرندن مشهور عالمیان اولان قوغه‌جی دده امتحانندن سر آمد درس اوقیوب بالاستحقاق الذاتی دفتر اعلا کسترلرینه داخل واول ذات ملکی الصفاتدن ابتدا خارج الامی رتبه‌سیله برمدرسه‌یه نائل اولوب اول مدرسه‌دن دخی عادت اوزره حرکت بیوردقلرندن صکره سنه بیك یوز سکسان اوچ تاریخنده ابتدا داخل ایله خسرو کتخدا مدرسه سنه وبیك سکسان درتده دفعه موصلهٔ صحنله سکبان علی مدرسه‌سنه وبیك سکسان التی تاریخنده ینه حرکت مثلیه ایله خیرالدین پاشا مدرسه سنه آندن دخی چوق زمان مرور ایتمدن اول سالده صحن ثمانیه‌دن برینه کلوب سکسان یدیده ابتدا التمشلی ایله مراد پاشای عتیقه وسکسان طقوزده حرکت التمشلی ایله محمود پاشا مدرسه‌سنه وبیك طقسان تاریخنده موصلهٔ سلیمانیه ایله مدینهٔ اسکدارده واقع والده سلطان مدرسهٔ جلیله‌سنه وبیك طقسان برده مدارس سلیمانیه‌دن بریله طریق مدرسین کرامی اتمام وبیك طقسان ایکی رجبنده باخط همایون شوکتمقرون سلانیك مولویتیله مقضی المرام بیوریلوب بعد العزل بیك طقسان سکز ربیع الاخرنده بروسه مولویتیله پرتمکین و آندن دخی معزول اولدقده بیغا قضاسی کندولره آرپه‌لق تعیین بیوریلوب بیك یوز اوچ شوالنده مکهٔ مکرمه پایه‌سیله مصر قاهره قاضیسی اولوب معزول اولدقدن صکره اقسرای بعده زیله آرپه‌لغیله اوقاتکذار ایکن بیك یوز سکزده استانبول پایه‌سیله مکرم اولوب بیك

(عربيه)

له قلم عم الا قالبم تفعه فما خص منها اول دون سابع
فما نيل مصر عند نائله الندى بهردت الامصار خمس اصابع

مضمونته ماصدق اولوب لسانندن افواه فيضمند علوم بى پايان اولديغى كبى يد شريفلرندن دخى ايادئ عباد دست رسيدهٔ شيوهٔ خط وهزار عرفان اولمشلر ايدى. اول وجود بهبودك ذات فضائل مشحونلرى مكتب عرفان حقيقت نون والقلم ومايسطرون فيض نا متناهيه مقرون اولوب نتيجهٔ مقدمتين كاف ونون تحصيل عرفانى اثباته سرد اولنمش بردليل صحت مقرون اولديغن جيادت عقل سليملرى ايله استنباط بيوروب اوقات شريفلرين حصر علوم ومعارف ايتمكى شيمهٔ جاويددرون ايلدكلرندن هرباب فرات زلال مقال عينا يشرب بها المقربون سيراب عوارف معارفله جميع امصارواقطارده مسلم اولوالالباب اولمشلر ايدى. فى الاصل درشا هوار وجود عاليمقدارلرى كان جواهر كمال اولان قسطنطنيهٔ بيهمالدن قاسم پاشا نام محلدن نمايان وترسانهٔ عامره‌ده مخزن كاتبى عمى زاده محمد افندى نام ذات بى اقرانك مخدوم نجابت مرسومى اولوب كندى قريحهٔ عاليسندن شب وروز تحصيل كمالانه سعى وكوشش ايليوب هرفى كما ينبغى تكميل وحسن خط وسائرعرفانى بالكليه تحصيل ايلدكدن صكره بيك التمش ايكى جمادى الاوليسنده اول عصرده روم ايلى قاضيعسكرلكندن معزول ممك زاده مصطفى افندى مرحومه عينتاب قضاسى بروجه آرپه‌لق عنايت بيوريلوب اول وقتده اكرام قصد اولنان قضات عساكر حضراتنك آرپه‌لقلرى تبديل اولندقجه طرف شهنشاهيدن برايكى تشريف احسان اولنمق معروف اولديغندن مسبوق الذكر ممك

(رباعی)

نه کونکه یانمه اول رشك آفتاب کلور
وجود رعشه‌یه باشلر کوزمدن آب کلور
ایاغن اوپمکه قوتماز اوشهوار بکا
کلورسه پایمزه پادر رکاب کلور

(بیت)

کلورسه خرامه سویلیك اوسروقامته
شاید هلاك اولهم قاله حسرت قیامته

(وله)

دل قالدی زخم تیر فراقیله زارده بر قاشلری کمانه اورلده حصارده

حرف العین المهمه

عارف افندی

نام نامی واسم کرامیلری عبدالباقیدر. اول علامهٔ فرید مجموعة الفراید فوائد عوائد علوم شتی ویکتا سوار میدان شعر وانشا واول حائز قصب السبق مضمار اسرار ذلك فضل الله یؤتیه من یشاء که بوادیٔ معارف کمال لجهٔ قمقام بحر زخار قلم مقدام افضالندن ساحه بروزایادیٔ اذیال عرفان بیهمال جواهر کرانبهای طینت جوهری فکرندن پرجواهر پردر اولوب حسن خط تعلیقده ذات بی اقرانی مشار بالبنان عامهٔ جهانیان اولوب ذات سرتاج فضلای دورانی:

طیب

استانبولك شهریلری زمره‌سندن عطار زاده مصطفی چلبی دیمکله شهرتشعار برمخدوم جلیل‌المقدار ایدی . دکانچهٔ دهاننده انواع عقاقیر معارف نوسنو ثمایان وصندوقهٔ درونندن تحف قابلیت کون بکون عیان ایدی . فما بچاره کاهٔ عمر عزیزه سیراولمدین سام حیاتی لبریز وسرشار وبیك یوزبش محرمنده بومرحله‌دن کذار ایلدی . بوکفتار جملهٔ آثرندندر :

(بیت)

ایتمسون دل دور زلفنده تأمل نیلسون
هرخم زلفنده وار بحث تسلسل نیلسون

حرف الظاء المعجمه

ظریف

نام نامی واسم کرامیلری محمددر . شهر ستانبولك ظرفاسندن ودرکاه عالی یکیچریلری خفاسندن ظرافت پیشه وذوق اندیشه کیف مایشاء سخنه قادر برشاعر ماهر اولوب یاران صفا بلوکندن خوش صحبت برندیم نازنین طبیعت ایدی . سنه بیك یوز اون بش خلالنده کرید جزیره‌سنده مسافر ایکن انتقال ایلدی . بوکفتار دلارا اول نادره سنج بزد صفالك دلپسند ظرفای جهان اولان ابیات داستاننددر :

عنايتلو مرحمتلو داماد محترم سلطانی ابراهيم پاشا حضرتلرينك مدح شريفلرنده برقصيدهٔ غرا ايله حضور آصفانه‌لرينه داخل اولدقلرنده مطلبلرينه نائل واول عصرده صدر اناطولی قاضيعسكری اولان شيخ الاسلام سابق الذكر جليل القدرك مخدوم عاليقدرلری سرتاج مخاديم كرام وزبدهٔ شرفای انام اولوالقدرك بلندی سيد عبدالله افندی حضرتلرندن بافرمان عالی مصر قلمنده شق ثانی قضاسنه واصل اولمشلر ايدی . حقاكه طبع پاكلری وادیٔ معارفده چالاك برذات پر معارف عاليقدار وبوكفتار جملهٔ اثارندندر :

(غزل)

نه بربوی وفا كوردك بودهرك كلستانندن
نه برك سبزينه شايسته اولدق باغبانندن
سرمو فرق اولنمز تار كيسوی دلارامی
باقلسه چشم دقتله اوفتانك ميانندن
وجودی جوهر فردك اولور دعویٔ بی حجت
قياسی اولمسه اول شوخك اكا شكل دهانندن
اولوب سنك جفاسندن رميده شمدی اول طفلك
اوچوردق طالبا مرغ حضوری آشيانندن

بوابيات دخی مسبوق الذكر اولان قصيدهٔ غرادندر :

(ابيات)

نقاب انداز اولنجه شاهد غنجه عذارندن
يانر پروانه‌وش بلبل دوشوب شمع عذاراوزره
بولنمز زيب كوشك اولمغه بركوهر نغمه
شناورلك ايدرسه زخمه‌لر امواج تار اوزره

دائما سبحه کبی الده مکرم نه طوتر
شاهباز نکه لطفی شکار ایتمزسه
مرغ جانی قفسی سینه‌ده آدم نه طوتر
تحته محصولی همان دردله داغ سینه
منصب عشقی بیلور طالب برغم نه‌طوتر

(وله)

یارب بنی مظهر احسان ایله فتح در امیدیمی اسان ایله
ظلمتکدهٔ یأسله قالدم مددایت شمع شب کامی فروزان ایله

طالب دیکر

نام نامی واسم کرامیلری عبدالله‌در . مصر قلمی قضاتندن میانهٔ اقرانده ممتاز اشراف اولان محلة‌الکبری قاضیسی اولان علی افندینك مخدوم نجابت مرسومیدر . سنه بیك یوز یکرمی ایکی تاریخنده مشایخ اسلامیه‌نك بلندی مرحوم ومغفور پشمقجی زاده السید علی افندینك دفعهٔ ثانیه‌سنده نورعیون اعیان قرهٔ اعین عزوشان دولتلو سعادتلو شهزادهٔ جوانبخت سلطان سلیمان ابن السلطان الاعظم والملك الافخم سلطان البرین وخاقان البحرین خادم‌الحرمین الشریفین السلطان ابن السلطان السلطان احمد خان ابن السلطان محمد خان حضرتلرینك تشریف ولادتلرندن قرین شرف ملازمت اولوب پراحترام وقرقدن انفصالی تمام اولدقدن صوکره موروث پدری اولان طریقه سلوك ایلیوب آصف عصر بینظیر وزیر اصابت تدبیر خاتم شیم برمکی علم

ویوز اون درت جمادی‌الاولیسنده کوتاهیه موریته نائل اولوب عادت اوزره اول منصبدن معزول اولدقدنصکره یوز اون یدی شوالده ارزن‌الروم منصبنه موصول قیلنوب یوز اون سکز رجبنده اول بلدده انتقال ودارفنادن دارلبقایه ارتحال ایلدی . فن شعر وانشاده طبعی پاك برشاعر خجسته ادراك ایدی . مرتب دیوانی ومیان شعراده خیلی نام وشانی وار ایدی . بوچند ابیات مستطاب بوجریدهٔ جدیده‌یه تحریر ایچون دیوان مستطابلرندن تفأل اولدقده عرض دیدار ایلین انارندندر :

(غزل)

کورنجه تیغنی خندان اولور صفاسندن
درونده دشمن بهبود برجراحت وار
اکرچه چوق نکه اشناده لطف اما
تغافلنده دخی بشقه برلطافت وار
مکرکه لعلك ایده دفع تشنکی یوخسه
عقیبتی آب ایدر دلده برحرارت وار
وفادن ایلمز اولدم جفایی طالب فرق
جنون عشقله دلده براوزکه حالت وار

(وله)

جام دیرینهٔ فلك خلقه دمادم نه طوتر
ساقیٔ چرخ اوتهی ساغری بیلمم نه طوتر
دستکیر اولهجغن بیلمسه افتاده‌لره
دامن برکل وقطرهٔ شبنم نه طوتر
بیلمسه پیر مغان حرمتنی ساقینك

اولوب اول مدرسه‌دن بیك یوزیكرمی اوچ ذی‌الحجه‌سنده قدس شریف قاضیسی اولوب بعد العزل مدینهٔ فسطاطیه‌ده فتحیه داخلنده ساکن اولدیغی خانه‌ده اوقتکذار لیل ونهار ایکن بیك یوز یکرمی سکز ذی‌القعده‌سنده روح طائرلری اوج علیینه پرواز ایدوب انتقال ایلدیلر . خوش صحبت نازك طبیعت برمخدوم پرمعرفت ایدی . بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

(بیت)

کوزللکده نظیرم یوق دیو مغرور ایکن هربار
کوروب عکس رخن آیینه‌ده بردخی اولدی یار

طالب

نام سر آمدلری محمددر . مدینهٔ بروسا‌ده کرد مصطفی افندی نام صلحادن برامامك اوغلیدر . ادمیتلی برذات وانسانیتلو بروجود ستوده صفات ایدی . کنك ایله آمال ملازم اولدیغندن طریق علمایه عرم اولدقلرنده هابل زاده‌دن اخذ وقبض ایتمك قابل ایکن اول ذات لطیفك مدینهٔ منوره تشریفندن ملازم اولدقدن صوکره بیك طقسان یدی شوالنده مسقط رأسلری اولان مدینهٔ مزبوره‌ده عربیه مدرسه‌سی خارجنه عارج اولوب طقسان طقوز جمادی‌الآخره سنده یرلرنده داخل اعتبار وسنهٔ مزبوره رمضانده یرلرنده حرکت وینه سنهٔ مرقومه ذی‌القعده‌سنده یرلرنده موصلهٔ صحن اعتبار اولنوب بیك یوزطقوز جمادی‌الآخره‌سنده نقل وکذار ویوزاون جمادی‌الاولیسنده التمشلی اعتباری ایله ینه اول بلده‌ده خسرو پاشا مدرسه‌سنه واصل

حرف الطاء المهمله

طاهر

اول ذات ستوده صفاتی فضل وکمال ایله سر آمد اولان مخدوم امجدك نام نامیلری محمد اولوب دیار قسطنطنیه‌ده مکی زاده عنوانیله شهیر مجلس آرا برمخدوم فاضل وبی نظیر ایدی . مقدما قدر اشنای ارباب فضیلت اولان نحاریرك بلندی علامهٔ دوران منقاری زاده یحیی افندی مرحومدن ملازم وطریق تدریسه عازم اولوب ابتدا خارج اللی ایله بیك طقسان طقوزده امین الغنم مدرسه‌سیله اغتنام بعده یوز بش ذی‌القعده‌سنده حرکت خارج ایله عبد الله افندی مدرسه‌سنه مقام عبودیتده قیام وبیك یوز سکز ذی‌القعده سنده بهرامیه مدرسه‌سنه صعود ایله بالا مقام ویوز اون جمادی الآخره سنده معمارسنان مدرسه‌سنه حرکتلری سروری ایله طول مکث طریق ایله خراب اباد اولان سرای درونلرك تعمیر ایدوب ویوز اون بش جمادی الاخره سنده موصلهٔ نخله حاجی حسن زاده مدرسه‌سنه رفتار ویوز اون التی ربیع الاخرنده شیخ الاسلام زکریا افندی مدرسه‌سیله موصله‌سن تکرار ایتدکدن صوکره بیك یوز اون یدی رجبنده صحن ثمانیه‌دن بری ایله دلشاد وسنهٔ مزبوره شعبانده ابتدا التمشلی ایله رستم پاشا مدرسه‌سنه صعود ویوز اون سکز شعبانده قاسم پاشا مدرسه‌سنه زورق سوار عزیمت ویوز یکرمی صفرنده مدینهٔ قسطنطنیه‌ده قلندرخانه مدرسه‌سنه موصلهٔ سلیمانیه ایله نقل حرکت واول مدرسه‌ده سنهٔ مزبوره رجبنده ایاصوفیهٔ کبیره نقل اولوب بعده خامس اعتباریله سلطان احمد مدرسهٔ جلیله‌سنه

واقع مدينهٔ اسكداردە شهرتشعار اولوب دولت عليەده ديوان همايون كاتبلرى زمرەسندن اولوب آستانهٔ سعادتده بعض وزرايه تذكرەجيلك شرفن اكتساب ايتمشدى . كفتارى شيخانه ووادىسنده دليرانه برمرد جليل المقداردر . بوابيات الهيانده اولان آثارندندر :

(الهى)

سكا تخصيص ايتدى معراجى خداوند ازل
دمبدم مشتاقك عرش وفرش وجنت حوردر
مرحمت قيل يارسول الله ضميرى بندەكه
اولدرر غرقاب عصيان جرمله معذوردر

ضيا

نام سر آمدلرى ضياء الدين محمد اولمغله مخلص مرقوم اختيار ايتمشلردر . ذات نقادلرى تحصيل دستمايهٔ استعداد ايتدكدن صكره پيشواى صفوف فضلاء كرام عمدهٔ علماء اعلام نحاريرك فضل وكمال ايله سر بلندى مصاحب پاشا خواجەسى مرحوم ابراهيم افنديدن ملازم اولوب قرق آلتچه مدرسەدن معزول وروم ايلى قضاتى زمرەسنه دخول ايتمشدى . مرام اوزره كفتاره قادر بر مرد جليل المأثردر . بوكفتار جملهٔ آثارندندر :

(بيت)

نديم ايكن سكاى دل خيالى جانانك ندر بوناله لرك اى ضيا بيلور يوقمى

ایدوب بیك سکسان یدی رمضان شریفده شیخ الاسلام ومفتی الانام چتاجه‌لی علی افندی مرحومدن ابتدا خارج اللی رتبه‌سیله دفتردار یحیی افندی مدرسه‌سنه اولوب کامروا وطقسان بر ذی‌الحجه‌سنده حرکت خارجه سیاوش پاشا مدرسه‌سنه سزا کوریلوب طقسان اوچ ربیع الاخرنده کورکجی باشی مدرسه‌سنه وطقسان التی ربیع الاولنده خدیجه سلطان مدرسه‌سنه اقتدا ایلیوب طقسان طقوزده برادرلری افندی حضرتلرندن مدارس صحن ثمانیدن بریله شانلری رفیع اولوب سنهٔ مزبوره جمادی‌الاولیسنده علی پاشای عتیق مدرسهٔ جلیله‌سنه‌حقیق وسنهٔ مرقومه شعبانده یرنده موصلهٔ سلیمانیه اعتبار اولوب بوحال اوزره کذارندهٔ لیالی وایام ایکن عمر عزیزی مساعد مرام اولمیوب بیك یوز محرمی خلالنده انتقال ایلدی . مولانای مرقوم حصه‌دار معارف وعلوم اولوب دائما خیر طرفنه مائل وامورنده مستقل برذات ستوده صفات ایدی . بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

(بیت)

قزارسه تاب ملدن صنعیا روی عرقناکی
ویرر کلزار حسنه آب وناب اولغنجهٔ رعنا

حرف الضاد المعجمه

ضمیری

نام والالری مصطفی در . ذات معارف اقتدارلری قسطنطنیه‌ده

طورم قهرمان آساعدویه قارشی خشم ایله
اولوب آتشفشان قلیونلریمز همچو اژدرها
تمام التمش سنه بزم وغاده اولدق آماده
ینه آماده‌یز جنگه نریمان ایله بی پروا
اگرچه صورتا پیرز ولیکن بزم رزم ایچره
شوجنگی کورمشوز کیم کورمشدر دیدهٔ دریا

(بیت)

دردکله کربه اولدی شها پیشه‌مز بزم
خون جکرله طوپطولودر شیشه‌مز بزم

(وله)

حمد ایلیه‌م حقه‌که ارباب غزایز رزم آور هنکامهٔ بازار هجایز

صنعی

مشایخ اسلامیهٔ دولت علیهٔ والا متعاقدن خاتمهٔ سلطان محمد خان رابع علیه الرحمة والغفرانده وابتدای دولت سلطان سلیمان خان ثانیده شیخ الاسلام ومفتی الانام اولان علمای کرامك پیر فضیلتمندی دباغ زاده محمد افندی مرحومك برادر سر برابرلریدر . نام شریفلری صنع الله اولمغله مخلص مرقومی اختیار وشب وروز تحصیل معارفی ذات والالرینه کار ایلمشلردی . عمدهٔ نحاریر علمای کرام وزبدهٔ مشایخ اسلام فضلانك بلندی مرحوم ومغفور منقاری زاده یحیی افندیدن احراز شرف ملازمت وشاهراه تدریسه عزیمت

كل قدومكله مشرف قيل كوكللر تختنى
مستمندكدر صفايى شهريارم مولوى

صلاحى قپودان

اول زورق سوار بحر ملامتك واول رئس رئيس اصحاب خلوص وطويتك نام‌نامى واسم كراميلرى مصطفى‌در . بحر سفيد معركه ابادك هنكام رزمنده رونق آراى كلبانك جوشا جوش بزم اولان دلاورلردن بر در نايابدر كيم دريايى هنر نامعدوده اقرانى اولان قپودانلردن بونك صوينده يوزر بادبان كشاى همت اولور بر نهل طبيعت بولنمق نادر وجوددر . كارينك عهده‌سندن كلمكه قادر وغزواتدن قنغى غزايه حاضر اولديسه بر مرد دركه دريای طبعنده طوپ وتفنكدن المز ورزمكاه دشمنده خصمندن كيرو قالماز امور ديده وكار آزموده بر مرد دلير روز كار وفلك وجودينى ترسانهٔ عامره خدمتنده افنا ايتمش برامكداردر . ملازمهٔ طريقتى اولان شجاعتدن فضله وبحر سفيد وسياهده سياحتدن ماعدا بحور اشعارده دخى كشتى سوار اقتدار اولوب لوندانه بعض مرتبه كفتار ايله اظهار سخن ابدار ايلمشدى . از جمله بوكفتار اول مرد دليرك جملهٔ آثارندندر :

(غزل)

آتلسون طوپ وقورشونلر چكلسون نيغلر بربر
بزلسون لعل رنك اوسون عدو قانى ايله دريا

بيك يوز اوتوز اوچ تاريخنده بيوك قلعه تذكره جيلكنده ايكن بيك الليى ايكى تاريخدن بيك يوز اوتوز اوچ تاريخنه كلنجه مضبوطى اولان شعرايى قوة طبع وامداد تازه ادا ايله تذكره طريقى اوزره بريره جمع ايدوب بر اثر پيدا ايتدوكى اثرى آصف عصر اولان وزير دريا بال صدر بيهمال داراحشم حاتم جواد بيمدانى داماد سلطان صدر اكرم وزير اعظم دولتلو سعادتلو ابراهيم پاشا يسرالله تعالى من الخير مايشاء حضرتلرينك نام شريفلرينه برديباجه انشاد ايليوب حضور آصفانه لرينه نياز نامعدود ايله عرض وجود ايدوب انها ايلدكده اول وزير حكمت حركت تدبير حكيمانهٔ دقت برله منصبين كندويه ابقا ومقرر ايليوب الباس خلعت بيوردىلر . مترجم مذكور بواثرى اتمام ايتدكده شعراى عصر باجمله برر برر تقريضله اداى خدمت تشكرده قيام ايدوب بوعبد فقير دخى بر تقريض قصد نمون نزاكت مشحونله تحريك انامل قبول ايلمشدك . اكرچه اشعارى اويله حلاوت آشنا دكلدر فاما ينه وادئ قدما اوزره مزه دن خالى دكلدر . بزلرده بوتذكره يه شروع ايلدوكمزده ديرينه مقالرندن بوغزللرى تحرير ايچون عبد فقيره ارسال ايتمشلردر :

(غزل)

دور ايدر اول سرو قامت كلعزارم مولوى
نى وش افزون ايلدى فرياد وزارم مولوى
كتمك ايله هپ ركاب اسب ناز كده سنك
فخر ايدر ارباب دل يكتا سوارم مولوى
سر برهنه ساكه اى والله ديرم ابدالكم
ملك حسنك پادشاهى تاجدارم مولوى

(غزل)

جلی خطدر کشیده ابروان حسنك کتابندن
معمای تغافلدر مژه‌ك اقرار بابندن
نم اشکمله پرورده کل صد برك هر داغم
چکیده در بوباغك شبنمی فیض سحابندن
کوزمده کشتئ آتش کورینور زورق صهبا
سرشك موج طوفا نخیز عشقك التهابندن
بیلور نبض اشنایان درد مطرب نیدوکن دلدن
دوا سازندهٔ حکمت ایکن تار ربابندن
اولورسه چشمهٔ خورشید عالمتابدن مملو
امید فیض صافی ایتمه صفحی غم شرابندن

صفایی

مقر اهل صفا ومعدن ظرفا اولان محمیهٔ قسطنطنیه‌دن هویدا اولمشلردر . نامی مصطفی اولمغله مادهٔ اسمندن مخلص مرقومی نحت واختیار وا کا نسبت اولنمغی اختیار ایتمشلردر . اوائل حالنده برمقدار تحصیل دستمایهٔ معرفت وتکمیل وایهٔ کتابت ایتمکین دیوان همایون کتبهٔ شرفی مسلکنه متسلك اولوب سریع القلم برکاتب خوش رقمدر دیو شهید سعید اناس محمد پاشا مرحومه ندمای خواصی القا ایتملری ایله مرحوم مشار الیهك زمان صدارتنده مکتوبجیلق خدمتلرینه سزا بیوریلوب بعده مناصب دیوانیه‌دن بعض مناصبه اولوب بعده

محاسبه جیلکی کبی بعض مناصبه اولدقدنصکره آخر عمرنده مکهٔ مکرمه مجاورتی شرفیله مشرف اولوب جده کتابتی ایله زیارت بیت الحرام وبرقاچ مدت اول بقعه‌ده آرام ایتدکدن صکره شیخ الحرملك ایله سرفراز اولمشلردر . اکرچه اشعاری بسیاردر فاما پاکیزه کفتار دکلدر . بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

(بیت)

قویدی غم لشکری یوز کوکله هامون هامون
قره بیراقلو علملر اوجی کلکون کلکون

صفحهٔ دیکر

نام نامی واسم کرامیلری فی الاصل صاروخان سنجاغندن اکله نام قضادن امره سلطان قریه‌سندن اولوب سخنده حالت کفتارنده خیلی لطافت واردر . ولایتندن مدار هرکام اولان قسطنطنیه شهرینه خرام ایدوب تحصیل دستمایهٔ عرفاندن صکره پانهادهٔ طریق علیه اولمغه جازم وارزنجانی قاضی عسکر مرحوم السید علی افندی مرحومدن ملازم اولوب بیك یوز یکرمی ایکی تاریخنده شیخ الاسلام ومفتی الانام پشمقجی زاده السید علی افندی مرحومك دفعهٔ ثانیهٔ فتوالرنده ابتدا خارج اللی ایله شریفه فاطمه خاتون مدرسه‌سنه مدرس اولوب بعده حرکت بعده حامد افندی مدرسه‌سنه ابتدا داخل ایله نائل اولوب حمد وشکر ایلمشلردر . عصرك شعراسندن اولمغله ثبت وتسطیر وبوغزلی تحریر اولدی :

(قطعه)

هفته کچمز کویکه مهمان ایدن سنسن نبی
بلکه هرشب صبحه‌دك نالان ایدن سنسن نبی
دست تدبیرکله چاك اولسونمی دامان فراق
آفتاب حسنکه حیران ایدن سنسن نبی

مومی‌الیهانك غزل سمتنده اولان بلاغتدن ماعدا وادیٔ تاریخده دخی خیلی مهارتی وار ایدی. قتی چوق کمسنه حقنده بی بدل تاریخلر دیمشدر. از جمله کندی عزیزی قطب دائرهٔ افاق‌الشیخ همت افندی حضرتلرینك عالم عقبایه انتقاللرینه بوتاریخی دیمشلردر:

(تاریخ)

دیدم تاریخ فوتن صدقی مولادن اولوب ملهم
بوکون همت افندی عدنی قیلدی کندویه مأوا

وپدرلری قامتی زاده مرحومك انتقالنه بوتاریخی دیمشلردر:

(تاریخ)

دیدی تاریخ وفاتنه قزی صدقی آنك
قامتی زاده‌یه اعـلای ارم اوله مکان.

صفحی

نام والالری مصطفادر . دارالنصر والیمنه اثرنه دیارندن بدیدار واصطبل عامرهٔ شهرتده طوله باشی زاده دیمکله شهرتشعار اولمشلردر . مناصب دیواندن شهر امینی وشق ثالث دفترداری وحرمین الشریفین

آغا محله‌سندن نشو ونما بولمشلردر. بوجریدهٔ جدیده‌یه اوصافی کشیدهٔ سلك بیان اولان قون. طبعتده یکانهٔ زمان شاعر تازه زبان نحیفی افندیدن تلمذ ایلیوب تحصیل دستمایهٔ عرفان ایلدکارندن صکره سابقا سر اطبای خاصه اولان نوح افندیدن سفرهمایون تشریفارینك برندن ملازم وطریق قضایه خرام وانسای تحریر تذکره مزده روم ایلنده تکوش قضایله مقضی المرام اولمشلر ایدی . بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

(بیت)

دامن نخل کله دست ایرمزیسه خاردن
بوی صفوت بخش خالیدر هله اغیازدن

صدقی قادین

بونلر دخی خاندان معارفك یادکارلرندن بین النسوان امة الله قادین دیمکله شهرهٔ جهان اولان زن مردانه روشدرکه بردفعه بیك سکسان اوچ تاریخنده وبردفعه دخی یتمش طقوز تاریخنده کرة بعد مرة قاضی البلد اولان قامتی زاده مرحومك دختر پاکیزه اختریدر . مرتب دیوان صاحبی برزن پرمعرفت اقتدار وبیرامی طریقندن حضرت شیخ همت افندی مرحومدن انابت کش اولمش برمرأة مردانه رفتاردر. بیك یوز بش تاریخنده انتقال ودار وصالده غلمان جنان ایله آسوده حال اولمشلردر . بوکفتار اوکبك باغ اشعارك آثار نغمات طبع سحر آثارندندر :

(فارسی)

حریص نفس خود رانی نوا دمساز شك سازد
که محنت در زمین بیند شکایت ازفلك سازد
عیار مردم سنجیده را دریك نظر داند
نظر بازان سواد دیدهٔ خودرا محك سازد
کند بیجا تبسم بیلاحت لعل شیرینش
نمك پاشیدن بسیار خوانرا بی نمك سازد
چوداری صفوت از عشق آیدت اشیاهمه یکسان
سکونت ازهوا امواج یمرا جمله یك سازد
کند اهل تقرب مجرما نرا مکر متکاری
صدیقا خوب سیرت نفس آد مرا ملك سازد

مترجم مذکورك قصائد وغزلیاندہ مهارتی اولدیغی کبی سمت تواریخده دخی طبعنك جیادتی واردر . وندیکك نقض عهدینه دیدوکی (تاریخ) وندیك ایلدی نوابینهٔ عهدی شکست » تاریخی کبی نجه بی نظیر تواریخی واردرکه هربری برر دیواندہ وزن عدالتله همترازو و بهجت ولطافتده مهر وماه ایله هم زانو اولور .

(لمنشئه)

لوحش الله او ذهن نقاده هیچ سوز اولمز صدیق استاده

صدقی

اول مرد آکاهك نامی عبدالله در . مدینهٔ قسطنطنیه‌ـن فیروز

ارباب عیشی کردش ساغر بپاربیقار
همچون حباب خانهٔ اهل هوایی هپ
نجار روزکار ستمکر بپار بیقار
آبینه کبی کاه عیان که نهان اولور
بیت دلی او روح مصور بپار بیقار
ایلر قلم قلمرو معناده فتق ورتق
چوق طرز دلنشینی اوسخنور بپاربیقار
اهل هوس بو عرصه‌ده مانند کردکار
بیحد صدیق مرد بیت مزور بپاربیقار

(غزل)

هر ندم بلبل ترنمله لب خاموش آچر
استماعه غنچهٔ نشکفته‌لر هپ کوش آچر
روحدر تأثیره منشأ یوخسه مقراص شمع
شعله یه آغوش پروانه ایله دوشادوش آچر
ایستمز بیکانه خواهشمند وصلت اول پری
ابروانی کندو چشم شوخنه آغوش آچر
نغمهٔ مطربله انجق شوق کلمز مجلسه
شاهد کرمیتی کلبنك نوشانوش آچر
ایتدیلر ضدیله هرشیئك علاجن ای صدیق
معده سن مست خمار آلوده‌نك میخوش آچر

بوغزل آبدار دخی مترجم مشارالیهك زبان فارسیده اولان اشعارندندر :

ملازمته مساعد رسیدن مرام اولدقده شرفای اولوالاحترامك بلندی
شیخ الاسلام پشمقجی زاده السید علی افندی مرحومك دفعهٔ ثانیه لرنده
بیك یوز یکرمی ایکی تاریخنده ابتدا خارج رتبه‌سیله عارج اولوب بیك
یوز یکرمی آلتیده حرکت ویوز یکرمی طقوز ذی الحجه‌سنده خلیل
پاشا مدرسه سنه داخل بیك یوز اوتوز اوچ محرمنده حرکت داخل
ایله ابراهیم پاشا مدرسه‌سنه واصل اولوب اثنای تحریر تذکره‌مزده
اول بقعهٔ جلیله‌ده بسط سجادهٔ افاده وزینت افکن طلبة الکرام استفاده
اولمقده ایدیلر . حقا که ذات شریفلری میدان هنرده حائز قصب السبق
کمال اولدی . اول فاضل یکانه‌نك پسری اولوب پدر محترملرندن اخذ
علم وکمال ایله سرفراز ومیانهٔ اقرانده مسلم وممتاز اولمشلردر . والد
ماجد کثیر المحامدلرندن فضله شعر وانشایه و رزش ومخادیم کرامك
لازم شان رفیعلری اولان معارف جزئیه سمتنه دخی سعی وکوشش
ایلیوب نجه اصحاب فضل وکماله کثرت الفتلری سببیله انواع کمالاتی
تحصیل و آن یسیرده حدت ذهن وقوت ذکاسی سببیله شعر وانشاده
دخی بیعدیل اولوب نجه وزراء کرامه ومشایخ اسلامه وکبار انامه
تاریخلر وقصیده‌لر ویروب نظر حسن قبول وجماهیر اعالی میانه‌سنده
مرغوب ومقبول اولمشلردر . نطق وادامی دلارا رفتار ودانشی زیبا
بر شاعر فن آز مادر . مرتب دیوانی ومیان شعراده خیلی نام وشانی
واردر . فارسی عربی ترکی مرام اوزره گفتاره قادر بر شاعر ماهردر .
بوچند گفتار پاك اول شاعر طبع چالاك دیوان مستطابندن تحریر
وگشیدهٔ کلك سلك دلپذیر اولمشدر :

(غزل)

عشاقی جنبش لب دلبر بیار بیفار

صدرئ ديكر

نام نامیلری سلیمان وروم ایلده ایشتب دیارندن تمایان اولمشلردر . برشاعر سخن سنجان اولوب علم شریفه روز وشب اشتغالدن فضله موسیقیده‌ده پرکمال اولغین ذاتنه رغبت تام ودیارمزده بعض کبار زاده‌لر کندولره خواجه ایلیوب اکرام ایدرلردی . بوکفتار جملهٔ آثارندندر [*] :

صدیق

اول سردفتر ازکیانك نام نامیلری یحیی در . معدن جواهر علوم وتحف معارفه کان اولان کنجینهٔ عرفان قسطنطنیهٔ ستایش شایانده علم وفضلده مسلم یکانهٔ فضلاء جهان وعلامهٔ دوران دریای بی پایان فضل وتقوا مجمع الفضائل هروجهله افتخاره سزا اولان سرتاج مشایخ کرام عمدهٔ نحاریر واجب الاحترام ایاصوفیهٔ کبیرده جمعه شیخی اولوب رئیس المشایخ اولان فضلانك بلندی شیخ سلیمان افندینك مخدوم صغیر ونجل نجیب دلپذیرلریدرکه اول مخدوم نجابت مرسوم مدینهٔ قسطنطنیه‌ده دایه خاتون محله‌سنده بیك یوز ایکی رجبنده تولد ایلیوب حجر تربیهٔ ذکاء سابقده مرتبهٔ عرفان کماله بالغ اولدقلرنده بیك یوز اون سنه‌سنده علامهٔ بلند افضل فضلاء عجم وعرب مشایخ اسلامیه‌نك بلندی السید فیض الله افندی حضرتلرندن ملازم وطریق تدویسه عازم اولوب عادت اوزره قرقدن انفصالی تمام وطریق علیه‌یه

[*] المزده‌کی نسخه‌لرده یوقدی .

صدرئ دیکر

نام سر آمدلری محمددر. شجرهٔ مثمرهٔ وجود بهبودلری بوستان رفیع الشان ارباب کمال اولان قسطنطنیهٔ بیهمالدن نابت وظاهر اولمشدر. خاملق زائل اولوب کمال رونما واول بلده‌ده آب وهواسیله نشوونما بولدقدن صوکره طریق علیهٔ مدرسین کرامه انسلاك ارزوسیله بوستان آمال جهانده یقطین آسا وافر زمان افتان وغلطان اولوب دل ناشکیبی آبیاریٔ فیض مأمولندن بی نصیب اولدیغن ایقان وتحقیق ایلدیکندن بالآخره ترك جبه ودستار طریق ایلیوب طریق مولویه‌یی اختیار ومدرسه ومنلالق اولمدیسه نه‌غم مولویلك آسان کاردر دیوب حضرت مولانایه انتساب واول درکشادهٔ فیضدن فیضیاب اولوب بعد تکمیل اللوازم مصر مولویخانه‌سی شیخی اولوب قاهره‌یه عازم بعده عوایق روزکار ایله سفینهٔ کمکشتهٔ وجودلری قبریس جزیره‌سی مشیختنده قرار ایتمشدر. اکرچه اشعاری براز آبجه‌در فاما اولدقجه بنه ابدار وکفتاری ناپخته اولدیغندن بر مقدار کلوکیردر. فاما طباخ تعمیر ایله سماط ارباب عرفانه سزاوار اولور. بوکفتارجملهٔ آثارندندر:

(غزل)

چاکلر کیم سینه‌مه اول خنجر پرتاب آچر
آبدر کلزاره غمده صان کل سیراب آچر
بیك معما حل ایدر کل نامنه هر صبحدم
بلبل مجموعه‌سن کیم غنچهٔ هر باب آچر
خسرو ملك هنرسن صدریا اشعارده
حسن تعبیر کلامك خاطر احباب آچر

دوا مأمول لعل حقهٔ لطفك ایکن عالم
طبیبم خستهٔ هجرانکی بچاره‌لدرمه

(وله)

رندعشقم دوشمسون ساغرالمدن کل کبی
آفتاب عالم آرا وارمی جام ومل کبی
کل آچل سیرانه‌چیق دیرسك بکای بوالهوس
بن آچیلسمده پریشان خاطرم سنبل کبی
باغه‌چیقسم سروقدك یاد ایدوب آه‌ایلرم
کل کوررسم وردرویك سویلرم بلبل کبی
کچکلاهم طرهٔ عنبر فشانك درکورن
رشتهٔ جان قید دلدر کورینن کاکل کبی
آرزوی پای بوسك ایلمش صدری قولك
کوزکوزایتمش رهکذارکده‌دوچشمن پل کبی

مترجم مذکورك عصرنده اوتاق امینی اولان اغالردن برینك برفرزند ارجمندی اولوب چمنستان حسنده برکل زیبا وغایة الغایه محبوب ورعنا اولمغله هرکس اول تازه کیاه کلشنصفای لطافتك مناسب اندام آن بهجتی اولوب او صاف آتشین ایله برر قطعهٔ نازنین ایلدکاری محل مترجم آتشپاره کفتاردخی آنلرك اغزندن بوقطعه ایله خدمت مزبوره درکار اولمشلردی .

(قطعه)

ندم که اشك دم الود کوی یاره آقر هزارحسرتله دیده روی یاره آقر
چیقارسه‌دود فغانم نوله‌سپهر دکین چایر چایرینی اوتاق امینی زاده‌یاقر

اولان تعبیرلرایله پای انداز طلاقت واجرای معارف جلیله وحقیره ایدوب عریانه‌معانیٔ بینظیرنده ملوکانه تعبیرایله اداسنج رشتهٔ جواهر تقریر ایدرك شویله بر سلیس وعظ نفیس ایلدیکم پادشاه دریا نوال شیخ مرقومك اصل کنهندن سؤال بیوروب وعظ موزونندن طبع همایونلری حظ بیوردیغی اول عصرده شیخ الاسلام اولان السید فیض‌الله افندی جانبنه عجالة خبر ارسال وشیخ مرقومی کندومه‌جمه شیخی ایلدم قنی جامعه کیدرسم اول جامعه‌کلوب وعظ ایلسون دیو برخط‌شریف ارسال ایتمکله مترجم مذکوری خضیض خاکدن اوج آسمانه ترفیع وبو شرفله صدر منزلتن رفع بیوروب سلطان مصطفی خان علیه الرحمة والغفران حضرتلرینك خاتمهٔ عصر شریفلرینه‌دك پادشاه اسلام قنی جامعه تشریف بیوررلرسه مترجم مذکور اول جامعده حاضر اولوب خدمت وعظده قیام‌ایلردی . بعده کلوب مدینهٔ قسطنطنیه‌ده کوشه‌نشین عزلت ایکن سنه‌بیك یوز اون سکز خلالنده انتقال ایلدی . طبعی آتشپاره بر شاعرانوخ کوکب برشیخ سبکروح لاابالی مشرب ایدی . طرف شعرده‌دخی طبیعتی ورفتاری بی باکانه وسخنلری هم نازکانه وهم شاعرانه ایدی . بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

(غزل)

کمان ابرولرکدن تیر غمزه‌ك آره‌لندرمه
هدف آسا قلوب بواهل عشق‌یاره‌لندرمه
دل‌مرأت عاشق ریزهٔ الماس اولور برکون
صاقن ای بیرفا سنك ستمله پاره‌لندرمه

(بيت)

پای یاره دوشمکه اغیاردن نوبتمی وار سایه سنده نخل امیدك مکرر احتمی وار

صدری

سادات کثیر البرکاتدن محمد نام میر کلام برشیخ پر احترام اولوب مسقط رأسلری اولان خطهٔ استعداد مقر زهاد بغداد بهشت اباد دن دار الفیوض الجلیه قسطنطنیة العلیه یه کلوب اول سواد اعظمده اول عصرده مرکز دائرهٔ قطبیت اتابك طریقت اولان شیخ حقیقت تدبیر پیر روشنضمیر مشایخ کرامك بلندی شیخ محمد نظمی افندی تکیهٔ شریفه سنه نیجه زمان خدمت واول عزیز محترمدن تکمیل اداب طریقت ایلدکدن صوکره عزیز مزبوردن میخالج قصبه سنده خلفاالقلهٔ مأموراولوب نیجه زمان اول محلده بر موجب فرموده قرار ایتدکدن صوکره اواخر سلطنت سلطان مصطفی خان ثانیده کندویه متعلق بعض خصوص ایچون طرف دولت علیه یه روبراه واول عصرده دولت علیه ادرنه ده اولوب شیخ مشارالیه دخی مصلحتی تمام اولنجه اول بلده ده اقامت اقتضا ایتمکله مکث اتنا سنده معتادی اولدیغی خدمت وعظ ونصیحت کندویه طبیعت ثانیه اولدیغندن بعض جوامع ومساجدده کرسی به چیقوب حسبی وعظ ونصحیت ایدرکن قضیهٔ اتفاقیه برجمعه کرنی نهر طونجه کنارنده اولان سلیمان جامع شریفی وعظی ایچون حاضرایکن خلیفهٔ انام پادشاه ایام سلطان ابن السلطان بیدانی سلطان مصطفی خان ثانی علیه الرحمة والغفران حضرتلری جامع مرقومه کلوب ادای صلوة جمعه دن صوکره استماع وعظ ایچون ترقب بیوردقلرنده مترجم مذکور دخی فرصتی غنیمت بیلوب کندویه مخصوص

صبحیٔ دیگر

نام سر آمدلری احمددر . فی الاصل تکفور طاغی تعبیر اولنان ردوسجق قصبه‌سندن اولوب مستعد بروجود اولوب شیخ الاسلام منقاری زاده یحیی افندیدن قرق اچقه مدرسه‌دن معزول اولدقدن صوکره بیك‌طقسان طقوز تاریخنده دماغ زاده محمد افندی مرحومدن ابتدا خارج الای ایله معلول زاده مدرسه‌سنه اولوب یوز برشعبانده برنده داخل اعتبار اولنوب یوز التی محرمنده حرکت ایله پاپاس اوغلی مدرسی‌اولدی. بوحال اوزره کذارندۀ ایام ولیالی ایکن بیك سکز یوز ربیع الاخرنده مدینۀ قسطنطنیه‌ده ساکن اولدیغی خانه‌ده مقتول بولنمشدر . خوش طبع وسدید افکار بروجود معارف اقتدار ایدی . بوکفتار اول‌شهید مظلومك جملۀ اثارندندر :

(بیت)

بر ایاغ اوزره ایایوب خدمت بزم یاره دونر شراب وکباب

صحتی

نام شریفلری عبد اللطیف‌در . مسقط رأسلری اولان مدینۀ توقاددن دارالملك قسطنطنیه‌یه واصل و یکیچری اوجاغی طالب علمی زمره‌سندن ایدی . بیك یوز درت تاریخنده نسبت صحتدن قطع علاقۀ حال وتوالیٔ مرض وشکستکی برله عالم فانون انتقال ایلدی . بوکفتار جملۀ آثارندندر :

(بی نقط)

دلا عالمده هرکاوم هله اهل کمال اولسه
اکا کمسه هوسکار اولمسه سومك محال اولسه

صاحب الترجمه ایله اول عصرده ارپه امینی اولان شخصله برمقدار میانه‌لرنده بعض مرتبه معادات کذران ایلیوب احدهما آخرك کلامندن متضجر ومترجم مذکوره دخی مرقومك طرفندن بعض ارپه‌سیله آتی چکشدیرمکه بالطبع مائل اولان یاران واسطه‌سیله بر وافر کلام ناشایان القا اولندقدن صوکره خاطر مترجم مرقومه بالجمله غبار کلوب امین مزبور طرفندن واقع حالی استخبار ایلدکده تبریهٔ ذمت ایلیوب بالکلیه صورت انکارده رفتار ایله اعتذار ایلدکده درحال بویتی بر ورقپاره‌یه تحریر ایدوب طرف امینه ارسال ایلمشلر ایدی :

(بیت)

اخرده بریمین ویریرز ایتسون احتراز ارپه امینی حاصلی کوسترمسون جواز

بوچند ابیات پرنکات مشار الیهك معمیانندندر :

(بنام دیکر)

عاشقك داغ درونده اولور البت عیان
طرف رخسارکده خالك اولدی پی درپی نهان

(بنام مهردار)

سوبسو انجمن دهری ایدوب کشت وکذار
ایلیه بر قپوده باری نزاکتله قرار

(بنام مرتضی)

عکس قدی ایلمز آینهٔ دلده قرار
اول سببدن حلقه حلقه ارلدی اشك طره‌بار

(بيت)

خاكپايك چشم جانه توتيا اولسونده كور
نور بخش ديدهٔ اهل صفا اولسونده كور

(وله)

حباب آسا دكلدر آبله اطراف صهباده هراس فتنهٔ لعلكله ساغر داغ بر دلدر

(وله)

مهجور اوله صد مرحله اثار كسافت [illegible] ساقى دل ناشاده بولنسون

(وله)

زخم دلبرله مباهات ايليوب روز قيام
كوسترلر كشتهٔ تيغ جفالر بربرين
وصف رخسار ولب دلبى صبحى بولديلر
معنئ رنكين ايله شيرين ادالر بربرين

(رباعى وله)

كلور ديو اوشه فتنه سازه منتظرز هزار زار ايله بزده نيازه منتظرز
كلنجه خط رخى ال يودق وفاسندن كه وقت شام ايرشدى نمازه منتظرز

(بيت)

وعد ايتمش ايكن وصلتنى عهدينه ضو مز
حيرنده يز [illegible] ايله انكار آره سنده

(رباعى)

عاصيلر ايچوندر كرم رب جواد [illegible] چكر عذابن اهل عناد
اولمز كرم لطف خدادن مأيوس [illegible] دوزخ اولان ارباب فساد

بو مطلع غرا دخى [illegible] بى نقط اولان ابيات دلاراسندندر :

پای عزلتی دامن قناعتله پوشیده ایلیوب هرشیدن فراغت ایلمشلردی . شعر وانشامی معمور وخط نزاکتله مشهور اکثر اوقاتی قرائت تفسیر وحدیثه کذران ایدوب بروجود شریف ذوالاقران ایدی . بیك یوز بر سنه‌سنده صدرالشهدا کوپریلی زاده مصطفی پاشا مرحومله الفت دیرینه‌لری اولمغله طرف ادرنه‌یه دعوت ایلیوب آنلر دخی بروجه فرموده طرف شریفلرینه روبراه اولوب اول بلده‌ده اقامت اوزره ایکن بامرالله تعالی سنهٔ مزبوره‌ده محمیهٔ مرقومه‌ده انتقال ایلیوب قبق جامع شریفنك حظیره‌سنه دفن اولندیلر . اثناده استقالرینه ارباب کمالدن فتی چوق کمسنه‌لر مرثیه خوان وتاریخ کویان اولمشلردر. حتی بوجریده‌ده حرف عین مهمله‌ده عبدی محلصیله کشیدهٔ سلك سطور اولان مرحوم همت افندی زاده شیخ عبدالله افندی ایله اخوت مرتبه‌سنده الفتلری اولمغله انلرده بوتاریخی انشاد ایلمشلردر :

(تاریخ)

طالب علم ایدی هم غربتده اولدی منتقل
ایکی وجه ایله شهادت رتبه‌سن ویردی خدا
برخبر کلدکده فوتیچون دیدم تاریخی
صبحی مهر مشهدك انوار وحمدالله اولا

الحاصل پاك طبیعت پرمعرفت بروجود محترم ویازك طبیعت برمخدوم مکرم ایدی . مرتب دیوانی ومیان شعراده حیلی نام وشانی وارایدی. بوکشیدهٔ سلك سطور قلمنان کفتار اول مجموعهٔ انوار انوع کمالات اولان ذات پر معارف اقتدارك صبح طبیعترندن بدیدار اولان اشعار تابدار مهر آثارندندر :

ابتدا داخل ایله یوسف پاشامدرسه‌سنه وبیك یوز یکرمی ایکی ذی الحجه‌ سنده ینه پشمقجی زاده السید علی افندی مرحومدن حرکت داخل ایله احمد چاوش مدرسه‌سنه یوز یکرمی التی ذی القعده‌سنده محمود افندیدن موصله‌ٔ صحنله منلا کورانی مدرسه‌سنه وبیك یوز یکرمی سکز ربیعنده عبدالرحیم افندیدن صحن ثمانیدن برینه وبیك یوز یکرمی طقوزده فضیلتلو ابو اسحاق اسماعیل افندی حضرتلرندن ابتدا التمشلی ایله خدیجه سلطان مدرسه‌سنه وبیك یوز اوتوز شوالنده شیخ الاسلام ومفتی الانام فضیلتلو عنایتلو یکیشهرلی عبدالله افندی حضرتلرندن خانقاه مدرسه‌سنه حرکت وبیك یوز اوتوز اوچ شعبانده ینه مشار الیه حضرتلرندن موصله‌ٔ سلیمانیه ایله علی پاشای عتیق مدرسه‌سنه اولدقدنصکره اثناء تحریر تذکره‌ده کندی طلبلری ایله بغداد بهشت آباد قاضیسی اولمشلردی .
پاك طبیعت نازك‌طینت برمخدوم پرمعرفتدر .

صبحی

نام سرآمدلری احمددر . اول اشعه‌پاش ساحهٔ عوارف ذات پر معارفت وجود بهبودلری افق صبیح‌الجمال شهر ستانبولدن پدید وبوندن اقدم انتقال ساحهٔ عدن صد نعم ایلین هزار پاره احمد پاشا مرحومك کریمه‌سنك حفیدی اولوب بوکهنه تقویم هزار اطواراولان روزکارده نجه زمان شهر امینی روزنامچه‌لکی خدمتنده اوقاتکذار اولوب دولت علیه‌دن کندولره بعض مناصب توجه ایتدکجه مرض نقریصه ابتلالری عرصه‌که تعب ومشقته وصوله‌مانع پانهادهٔ قبول اولمغله

بيلدم قنى آهن دل ايمش قبله نمالر

فكر دهنكله رهمز سوى عدمدر

ياهو سنى شمدنكيرو اى شوخ دعالر

انجق ساكه مخصوصدراى صاحب خوشدم

برتازه زبانسن دله بوحسن وادالر

(وله)

اوشوخك تاب كلدن رخلرى اولدقجه خويكرده

كورن دير قطره قطره ژاله‌در برك كل تره

صاعد

اول مخدوم عاليجاهك ناملرى عبدالله اولوب علماء كرامدن طريق عليه‌ده بروسه‌دن معزولاً عازم داربقا اولان ملاطيه‌لى مصطفى افنديسنك بيوك مخدوملرى وبومجلهٔ جايلهٔ عرفانده حرف راء مهمله‌ده روزنامچهٔ حالارى كشيدهٔ سلك تحرير اولنان ارباب معارفك بلندى محمد راشد افنديسنك برادرلريدر . اول مخدوم نجابت مرسوم انالله تعالى الى مايدوم سنه بيك يوز درت تاريخنده مشايخ اسلاميه‌نك بلندى ابو سعيد زاده فيض الله افنديدن مستقلاً ملازم وطريق تدريسه عازم اولوب بعده بيك يوز اون درت محرمنده السيد فيض الله افنديدن ابتدا خارج اللى ايله منلا شرف مدرسه‌سنه ويوز اون يدى رمضانده پشمقجى‌زاده السيدعلى افنديدن حركت خارجله خسروپاشا مدرسه‌سنه بيك يوز اون طقوز صفرنده‌ابه زاده عبدالله افندى مرحومدن

برکره چکن سینه یه اول قاشی کمانی
سرمست غم هجریله اول آفت دوران
چاك ایلدی دامان کربیار امانی

صاحب دیکر

اول مرد جلیلك نام نامیلری اسماعیل اولوب مسقط رأسلری اولان شهر بروسه ده حاجی محمد آغازاده دیمکله شهرتشعار برمرد معارف اقتدار ایدی . اواخر حالده ترك دنیا وقطع علاقهٔ ماسوا ایلیوب طریق مولویه‌دن اخذ بد ایابت برله ترك جبه ودستار وبرخرقه ایله برکلاهه قناعت ایلیوب سوی دلجوی حقیقته بوانجذاب کلی انداختهٔ علاقهٔ جزئیات ایتمکله مطلوب روحانیسین جستجوایچون عالمی سیاحت طریقیله کشت وکذار ایتدکدن صکره پیشکاه قسطنطنیه‌ده اولان اسکدارده قرار ایتمشدی . بازك طبیعت برمرد پرمعرفت ایدی . بوکفتار جملهٔ آثاردندر :

(بیت)

رخ خریکرده‌سنده خالار اول افلك کویا
او هندوچه‌لردرکه شناه روی آب ایلر

(غزل)

نکهتمی ویرر ذره قدر زلف دوتالر
بیهوده هوا ییره یلر باد صبالر
دائم اوبتك کعبهٔ کوین کوزه درلر

پاشاده نیابتده اولدقدن صکره اهل علم اولان ارباب کمالك بلندی علمی احمد افندی یرینه حرمین الشریفین مفتشی اولوب اثنای تحریر حروفده اول شرفه دخی مشرف ایدیلر. حقاکه صاحب کمال مالك خصال السنهٔ ثلاثده مراد اورره کفتاره قادر بروجود شریف جلیل المأثردر [*] بوکفتار دلارا اول شاعر سنجیده طبعك آثار زیبالرندندر :

(غزل)

برکون سحاب فیض خدا رشحه بار اولور
هر داغ سینه برکل آل بهار اولور
قالمز زمین دلده غبارکدر کیدر
فیض نسیم لطف خدا آشکار اولور
بختك ندکلو سیاه ایسه اولمه مضطرب
احر سواد باصرهٔ اعتبار اولور
کنج بلاده سربکربیان صبر اولان
کردن فراز عاطفت کردکار اولور
صاحب عدولرك دخی بو رورکارده
اوراق عیشی برکون اولور تار مار اولور

(وله)

فوارهٔ چشم نرمك آب روانی
آقدقجه اولور کوهکنك شاد روانی
برجامله عقلن صواروب پیر خرابات
تردامن عشق ایلسه زهاد زمانی
چکسون نقدرسخت ایسه ده چلهٔ جورن

[*] مقدمهٔ ابن خلدونك ایکی جلدینی ترجمه ایتمشدر .

ستوده خصالدركه ميانهٔ پير وجوان ارباب عرفانده پيرى زاده‌لك عنوانيله مشهور جهاندر . اوائل حالدرده مسبحهٔ حاقهٔ ارباب معارف عارفلرى جمله‌يه تقديم اولنوب اكرام ارلنمغه شايستهٔ توقير واحترام اولنديغندن قدر آشناى ارباب كمال اولان وزير ملك حصال مرحوم ومغفور الدارج الى رحمة ربه الغفور قاين اتامز رامى محمد پاشا حضرتلرينه امام اولوب بيك يوزاون اوچ صفر الخيرنده شيخ الاسلام ومفتى الانام السيد فيض الله افنديدن ابتدا خارج اللى ايله عاليجاب مدرسه‌سنه مدرس اولوب بعده حركت داخل ايله دار الحديث ابراهيم اغا مدرسه‌سنه بعده بيك يوز يكرمى تاريخنده شيخ الاسلام ابه زاده افنديدن دخل ايله خليل پاشا مدرسه‌سنه واصل وبيك يوزيكرمى اوچ تاريخنده السيد على افندى مرحومدن حركت داخل ايله عبدالله آغا مدرسه سنه نائل اولوب بعده بيك يوز يكرمى درت تاريخنده ينه ابه زاده افنديدن موصلهٔ صحنله حافظ پاشا ايله تجديد مرام واول مدرسه‌دن صكره برموچ آى قوجه مصطفى پاشا مدرسه‌سيله موصله‌ده تكرر ايلدكدن صكره بيك يوز يكرمى يدى محرمى تاريخنده عبدالرحيم افنديدن ابتدا التمشلى ايله حيدر پاشا مدرسه‌سنه قيام واندن دخى حركت التمشلى ايله طوپخانه‌ده قليج على پاشا مدرسه سنه منقول وبيك يوز اوتوز بر تاريخنده فضيلتلو عبداه افنديدن موصلهٔ سليمانيه ايله قلندر خانه مدرسه‌سنه اولوب اثناى تحرير تذكره مزده ينه شيخ الاسلام ومفتى الانام فضلاى كرامك بلندى فضيلتلو يكيشهرلى عبدالله افندى حضرتلرينك خدمتهٔ سليمانيه ايله حسرت المدرسين اولان شهزاده مدرسهٔ جليله‌سنده وسع سجاده واول بقعه‌ده انجمن افروز بزمكاه افاده اولمقده ايدكلرى نيجه زمان مفتش حضرت شيخ الاسلام ونيجه مدت مدينهٔ قسطنطنيه‌ده محكمهٔ محمود

ایدوب بوفقیره عنایت بیورمغله قدرمزین الاقران رفیع بیورمشلردی .
اول پیر ملك خصلتك زمان شریفلرنده بوکونه مکرم اولمش ایدك .
جناب رب غفور قبر شریفن پرنور ایلیوب جنت وبمالیله مسرور
ایلیه .

نایاب بر وجود مکرم وبینظیر بر مخدوم محترم ایدی . ذات والا
قدرلری مجموعهٔ فضائل وکمال اولدیغندن غیری السنهٔ ثلاثه‌ده اشعار
بلاغت نثاری وار ایدی که آب حیات مثال ایدی . آنجق صکردلرنده
بالکلیه ترك ایتمکله ابیات طرفی معهود ومعروف ومشهود دکل ایدی .
بوبر قاچ بیت بلاغت شعار اول صدر کرم کسترك اوائل حالنده ترانه
سنج بزم کفتار اولدقلری آثاردندر :

(قطعه)

دانه صاچر کوزلرم یاشیله کاهی دملنور
طائر بحر محیط اعظم آنده یملنور
کعبهٔ کوینده دلدارك دمادم صادقا
کوزلرم یاشن تماشا ایله کیم زمزملنور

(وله)

عجبمی عالمی تسخیر ایدرسه خاتم لعلك
سلیمانك نکینده یازلمش اسم اعظمدر

صاحب چلبی

نام ذاتی سر آمد اصحاب معارفدن صاحب حیثیت وکمال بروجود شریف

بشكطاش قربنده طوله باغچه‌ده اولان منزللرينه نزول بيوردیلر . اول اثناده آرپه‌لقلری مدللی وقوش اطه‌سی ومنمن قضالرينه تبديل اولندی . بعده پادشاه هفت اقليم خليفهٔ عادل كريم سلطان ولی رتبه پادشاه عالی مرتبه ملك واجب الاعظام شوكتلو مهابتلو افندمز سلطان احمد خان ثالث خلد الله سلطنته الی يوم القيام حضرتلرينك زمان سعادتلرنده بيك يوز اون سكز شوالنده پشمجی زاده السيد علی افندی مرحومك دفعهٔ اوليسنك ذيلنده يرلرينه ثانيا شيخ الاسلام ومفتی الانام اولوب مغنيسا قضاسنی كندولره آرپه‌لق اختيار بيوردیلر. سنه بيك يوز اون طقوز ذی القعده‌سنده معزول اولوب ينه كالاول بشكطاشده اولان سعادتخانه‌لرنده ساكن اولديلر . يوز يكرمی بر رجبنده آرپه‌لقلری قيصريه قضاسنه تبديل اولنوب بوحال اوزره سبحه شمار ايام وليالی ايكن سنهٔ مزبوره رمضانك يدنجی احد كونی انتقال ايلديلر . ساحل بحر فندقليده واقع جامع شريفك جانب يمانسنده مدفوندر . حقا كه اول مخدوم سعادت مرسوم مردم احداق اعيان علمای روم اولوب ملك خصلت پرفضيلت اسخيادن اذ كيادن ولی رتبه‌سنده بر ذات ممدوح الصفات ايدی . حالت نصبنده اخذ واعطاسندن بهرحال بعض امثال تكثير اولنمامق امر محال اولان منصب فتواده زمان شريفلرنده بر فرد كندولردن روكردان وپريشان ضمير وبالذات كندولردن كسنه دلكير اولمامشدر . ارباب طريقدن هركس بقدر الحصص دولتلرندن حصه‌دار اولوب بوعبد راقم الحروف ابتدا داخل ايله مدينهٔ ابی ايوب انصاريده سياوش پاشا مدرسه‌سی مدرسی ايكن پدرمزك خاطرينه رعايت وبوداعیٔ خالص البالرينه حمايت بيوروب معيد احمد افندی مدرسه‌سی التمثلی رتبه‌سنده ايكن موصلهٔ سخنه تنزيل

داخل ویمش التی محرمنده حسین افندی مدرسه‌سنه حرکت داخل
ایله واصل اولوب یمش طقوز ربیع الاولنده حافظ پاشا مدرسه‌سنه
موصول وسکسان ربیع الاخرنده خیرالدین پاشا مدرسه‌سیله موصلهٔ
تکرار ایلدکلرندن صکره سکسان بر ذی‌الحجه‌سنده مدارس صحن ثمانیدن
برینه اعلا وسکسان اوچ محرمنده بشکطاشده واقع سنان پاشا
مدرسه‌سنه وسکسان بنده کوهر خان سلطان مدرسه‌سنه نائل اولوب
سرورلرین زیاده وسکسان التی شعبانده خاقانیهٔ وفاده محراب نشین
بزم درس افاده اولوب اول بقعهٔ مبارکه‌دن بیك‌سکسان طقوز شوالنده
بالفعل دار الحدیث سلیمانیه ایله تکمیل طریق مدارس علوم واستکمال
طریق رسوم بیوردقلرندن صکره طقسان ربیع الاخرنده حلب الشهبا
قاضیسی اولوب سنهٔ کامله ضبطندن صکره معزول وطقسان التی رجبنده
حسرت الموالی اولان مصر قاهره مولویتیله نائل مأمول وبعد العزل
طقسان طقوز شوالنده ادرنه پایه‌سیله کلیك وبایندر قضالری آرپه‌لق
اولوب بیك یوز رجبنده تکرار مکهٔ مکرمه پایه‌سیله ثانیا مصر قاهره
قاضیسی اولوب یوز ایکی ذی القعده‌سنده معزول ویوز اوچ رمضانده
استانبول پایه‌سیله کوملجنه واوزونجه اووه خاصکویی قضالری آرپه‌لق
اولوب یوز درت شعبانده اناطولی قاضیعسکرلکیله دار النصر والیمنه
ادرنه‌یه طرف دولت علیه‌یه دعوت ویوز بش شوالی آخری روم ایلی
صدارتنه نقل اولنوب برقاچ کون مرورنده‌سنهٔ مزبوره ذی‌القعده‌سنده
مرجع جمیع علما اولان صدر عالیمقام فتوایه نقل اولنوب قره صو
یکیجه‌سی وکوملجنه واوزونجه اووه خاصکویی آرپه‌لقلرین اختیار
بیوردیلر . بعده یوز التی صفرنده قره صو یکیجه‌سی وتاتار پازاری
آرپه‌لغنه تبدیل بیوردیلر . سنهٔ مذکوره شعبانده معزول اولوب

جهان صورت جوهر جان زمان معنیٔ لفظ راحت عالمیان صدرالشریعهٔ غرا مسند معالی فتوای فرمای ملتقی الابحر قبول رد وجواب خزانهٔ جواهر فضل وآداب اولان مفخر اماثل روم بابل کویای کلستان علوم طوطیٔ شکر ستان منثور ومنظوم مخدوم سعادت مرسوم آل الصدر وقمر البدر محمد صادق افندی مرحومدرکه صدر صدورالعلماء عمدهٔ فضلا صدرالدین زاده فیض الله افندی مرحومك مخدوم نجابت مرسومیدر . اول مه تابان سپهر فضیلت وبدر منیر افق مخدومیت سال هجرینك بیك قرقنجی جمادی الآخرسنك اون آلنجی کیجهسی مطلع کریبان جامه ظهور عالم شهوددن مشهود وعیان واستفاضهٔ انواع شمس عرفان ایچون شب نابسحر شمع سوزان مجلس فضل وانقان اولوب مهبرهٔ جهان واساتذهٔ دورادن اوزون حسن افندی وکورد اسحاق افندی کبی فضلای عصردن عالم تحریرك پرفیض درس تقریری اولوب دور ودراز استفادهٔ علوم شتی ایتمکله ممتاز ومجموعة الکمال اولان ذات ملکی الخصالی انواع علومك درجه ورتبك احراز ایلیوب جملهٔ مخادیم کرامه علم کرمله سر فراز اولدقلرندن صکره بیك اللی التی ربیع الاولنده صبح صادق کبی فلق سعد سعادتدن حصه دار اجلال ومرحوم ومغفور قره چلبی زاده ابوالفضل محمود افندیدن ملازم اولوب قرق آلتی مدرسهدن انفصالدن صکره سالك سلك سعادت رفیق ونائل فیض کمال افاده وتحقیق اولوب بیك التمش یدی شعبانده شیخ الاسلام دانا ونعم آشنا وجود بهبودی هرکرمه آماده مرحوم ومغفور بالی زاده افندیدن ابتدا خارج اللی ایله احمد کتخدا مدرسهسنه اول مدرس اولوب ویك یتمش ایکیده قوغهجی دده مدرسهسنه حرکت ویتمش درت شعبانده پاپاس اوغلی مدرسهسنه

شیدا

طریق نقشبندیه فنراسندن بخارا شهرندن کچه شیدا نام بر درویش دلریش نازك کلام اولوب نامی کبی بی صبر وقرار بر شیدای روزکار اولدیغندن سیاحتله دیار رومه کلوب بر زمان قسطنطیه‌ده بر وافر زمانده قسطنطنیه پیشکاهنده واقع اولان اسکدارده قرار اختیار ایتمشدی . بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

(بیت فارسی)

کردون اکر طلوع وغروب آرزو کند
در شاهراه سینهٔ ما جستجو کند

(بیت ترکی)

چوزدکجه هرکیجه اوصنم زلف باغنی باد صبا معطر ایدر جان دماغنی

حرف صاد مهمله

حرف صادك ایدوب اربابنی یکسر تحریر
قلم بازده پروازه ویرلدی رخصت
شعرانن ایدوب اول حرف لطیفن تعداد
وفق دلخواه اوزره آنلره ایتدی خدمت

صادق افندی

خلاصهٔ خاندان علم وکرم وقایهٔ احوال امم مفتیٔ دوران علامهٔ

وبرمرد دقیقه‌دانور . بیك یوز اوتوزاوچ سالنده ابوالخیرات والحسنات اولان صدراعظم وزیر اکرم سعادتلو سماحتلو ابراهیم پاشاحضرتلری قسطنطنیه‌ده بوغاز ایچنده واقع چیبوقلی نام محلده برچمنصفه وبرچشمه بنا بیوردقلرنده مترجم مذکورالذکر بوتاریخی آب حیات آسا ایله تبریك خیر جدید حضرت پاشای بهمتا ایتمشلر ایدیکم حالا اوچشمهٔ زیبالك بالاسنه کشیده اولمشدر . انجق غیری ابیاتنه دست رسیده اولمدیغندن یالکز مصرع تاریخی کتب وتحریر والفطرة تدل علی الغدیر قاعده‌سیله عمل ایدرك یالکز آنکله اکتفا اولنوب تسطیر اولندی . اول مصرع برجسته تاریخ بودر :

(تاریخ)

صفا ایله صوایچ کل عین ابراهیم پاشادن

شیری

سادات واجب الاحترامدن محمد نام برمیر کلام اولوب بیشه‌زار معارفدن میدان محبه ظهور یافته اولمش پارس کوکلو برشاعرودیوان همایون کاتبلرندن سخنه قادر برمرد جلیل المأثردر . سنه بیك یوز بش تاریخنده صحرای فنادن کمینکاه بقایه ارتحال ایلدی . بوکفتار بیمه شعار جملهٔ اثارندندر :

(بیت)

شعلهٔ حسنته قارشو چونکه بن پروانه‌یم
ایتیوب صبری آنکچون ناره درشدی کوکلمز

(غزل)

اسرسه کلشن سنزدلك نسیم امید حیات تازه ویرر جانجا شمیم امید
طوتر پیاله سنی خدمتنده ساقیٔ هوش اولورسه بزم غمه یارده ندیم امید
ایرر تجلیٔ نسوده شیخیا برکون کلورسه طورنیازه اکر کلیم امید

شیخیٔ دیکر

نام ده امدلری محمددر . مدینهٔ بروسادن قرین اشتهار اولمشلردر. مدینهٔ مرقومه ده صالح دده نام پیر دلیرك فرزندی اولوب اول دیارده یشیل عمارت مشیختی اله سرفراز اولمشلردر . بوکفتارکه السنهٔ ناسده مشهور ومعروف در ارل ذاتکدر :

(قطعه)

ایقلر اولدی دائم خاطر عشاقی غم شمدی
حزف وش پایان ز نکسر در جام جم شمدی
غنی همیانمز چوزمز فقیره فتح باب اولمز
دریغا بغلنوبدر شیخیا باب کرم شمدی

شیخیٔ دیکر

بونلرك دخی نامی محمددر . قصبهٔ اورلهده مأذون بالافتا اولان محمود افندی نام مفتیٔ متعین لذالك فرزند ستوده صفاتی ایوب اناطولی فلمنده قاضی براهل عرفان ورمزهٔ سخن شناساندندر

تمام وبوندن صوکره دخی مقدوری مرتبه سنه بندنطاق اهتمام ایلمشلردی اکرچه تاریخ وفیات ترتیب وتحریر ایتمك

(لمنشئه)

وفیات امرینی تحریر ایله تاریخ ایتمك مأتمه عالم مغناده ترقب کبیدر

مضمونجه برمعتبرکار دکلدر ، فما خلفه قاعدهٔ اطوار سلفی ارائه فائده سندن خالی اولمدیغنه بناء لابأسدر. خصوصاً غرضه مبنی اولیه وبعض خاطر مانده لك سببیله زمان صحتنده موصوف اولمدیغی اوصافدن زیاده وصف ذمیم ایله یاد اولمیه. بلکه واقع ونفس الامری بیاراره. اولدقجه تطویلدن احتراز ایدوب مرامی مقتضای نقل وتعبیر قدر ادا ایلیه. اویله اولان تاریخ حق بودرکه اعتنایه صالح وطرف صدقی هرنه قدر راجح ایسه اوقدر اعتباره سزا وشایسته اولور . شیخ مترجم الذکر دخی تارك دنیا وکمسنه دن برمطلوب کلی وجزئی رجاسنده اولمیوب مجرد وفیات اعیانی بیان ایتمشلردر. عطایی مرحومك قالدیغی یردن مراد اوزره ارتکاب زحمت ایلیوب کشیدهٔ سلك سطور قیلمشلر مغاسنه ثبت وتحریر ایلیوب ارباب دنیا واهل طریق ظاهری کمسنه یه حسد ظاهریسی اوندیغندن مأمول اولان اولدرکه اندرون تألیفنده لحوم علماء کرامی شم واکلدن زبان قلمی مبرا واوزار امرای اولو الاحترامی تحملدن ادهم خامه سی معرا اوله. زیرا صورت ظاهره سیمای مظنون الصلاحی آب وضوء اتقا ایله تطهیر اولنمش برشیخ پاکدل وروشنضمیردر . وبووادیٔ صعب المنالده حائز قصب السبق امثال اولدقلرندن ماعدا شعر طرفی دخی بالارث کندولره انتقال ایلین اصحاب مقالدندر. قدما رفتاری اوزره نازك اشعاری وخیلی خوش کفتاری واردر . بوکفتار جملهٔ اثارندندر :

حرف فاده چكيدۀ كلمكمز اولان سيكمش شيخ حسن افندى نام عزيزك فرزند ارجمندى اولوب بيك يتمش سكز رجبنده محن سراى وجوده ورود ايليوب طقسان التى جمادى الآخره سنده ابو سعيد زاده فيض الله افندينك دفعۀ ثانيه اناطولى قاضيعسكرلكنده تذكره جيلك تشريفندن ملازم وقرقدن منفصل اولدقدنصكره بيك يوز ايكى صفرنده والدماجدى دار بقايه رحلت ايدوب بونلرك والدلرينك يرينه مدينۀ قسطنطنيه ده ادرنه قپوسى خارجنده واقع امير بخارى عليه رحمة الباری زاويۀ شريفنده سجاده نشين مشيخت اولمشلردر . اول كوشۀ وحدتده اختيار عزلت ايدوب بو مجلۀ جليله يى تحرير ممزه اثناسنده اول بقعه ده ليل ونهار درس شغلى ايله اوقاتكذار اولمغله مشغول ايديلر . پاك طبيعت پرسكوت خلوق واديب ولبيب واريب برشيخ كزين ايدى . عطايى مرحومك ذيانى بيك قرق ايكى تاريخندن بيك يوز اوتوز سنه سى آخرينه كلنجه ذيل ايدوب برتاريخ لطيف ايدوب نازك براثره موفق اولمشلردر . بو مجلۀ جليله يى اثناى تحرير ممزده اثرلرندن قنى چوق انتفاع اولنوب اكثر صحتنه عزم وجزمز اولمغله تاريخ وحياتى اقتضا ايلين كسنه لرك ترجمه سى اثناى تحرير برده اشتباه ايتدكجه انفاس طيبۀ شيخدن استمداد واثر پاكنه نظر ايليوب صحيفۀ بالده مركوز اولان شبهه لرى دائرۀ دروندن ابعاد ايدردك . سليقه سى تاريخ سمتنه دوشمكله هرشيئك صحتن بيلمه يه عظيم اهتمام ودفتر قديمۀ سلطانيه لره وشيخ الاسلام دفترلرينه دست رسيده اولمغله امر تواريخده سعى تام وخدمت مالا كلام ايدوب بلكه اموردن بعض امرك كركى كبى صحتنه وقوف ايچون اختيار مشاق سفر واتعاب وجود ايدوب ترك حضر ايتمكله البته امر مهمك صحتنه ظفر بولوب اثر مذكوردن ايكى جلدينى

نام سر آمدلری شیخ محمد اولمغله مخلص مرقومی اختیار وبین العلماء ابن زاده لکله شهرتشعار اولمشلردی . قوغه‌جی دده امتحانده علامهٔ دوران سرتاج زمان فحول عصر سابق اولان منقاری زاده یحیی افندی مرحومدن مدرس اولوب معتاد اوزره قطع طریق علیه‌ایدرك بعده مکهٔ مکرمه قاضیسی بعده استانبول بعده اناطولی قاضیعسکری اولوب بعده قبریس جزیره‌سنه نفی اولنوب اول جزیره‌ده ساکن ایکن سنه بیك یوز اون سکز تاریخنده انتقال ایلمشلردر . مخادیم شهر استانبولدن اولمغله انلره مخصوص اولان معارفده حصه‌یاب اولوب احیانا شعرایله ازمایش طبع ایدرلر ایدی . بوکفتار جملهٔ انارلرندندرکه بو مجلهٔ جلیله‌یه رفدی مخلصیله حرف راء مهمله‌ده روزنامچهٔ حالی کشیدهٔ سلك سطور اولان کریم زاده‌نك پدرلری سامی عبدالکریم افندی بیك طقسان التی تاریخنده انتقال ایلدکلرنده مزبورك فوتنه بو تاریخی دیمشلردر :

(تاریخ)

اون فاضل یکانه پسندیدهٔ انام
عاجز تر ایدی وصف کمالنده خاص وعام
عزم سرای آخرت ایتدکده دیدیلر بو تاریخی
عبدالکریم افندی‌یه فردوس اولهمقام

شیخی

نام نامی واسم کرامیلری شیخ محمد اولمغله مخلص مرقومی اختیار وبین الاهالی بولقبله شهرتشعار اولمشلردر . بوجریده‌یه فیضی مخلصیله

الواصل الی رحمة ربه الغفور سلطان مصطفی خان ثانی حضرتلرینك عصر شریفلرنده انتقال ایلدی. بوکفتار جملهٔ اثارندندر :

(قطعه)

نه تاب مهر عالمسوز دلبردن اثر قالمش
نه جام خاطر عشاقده برقطره ترقالمش
شرابك زائل اولمش نشوهٔ حالتده ذوقی
می اشامه خمارغمله شوری دردسر قالمش

شوقی

مدینهٔ بروسادن شهرت شعار وبین الاقران چومز زاده محمد افندی دیمکله پراشتهار ایدیلر . انار قلمی وفیر معلوماتده ذاتی دلیر شهرتی حقیر برذات خوشتعبیردر . بوکفتار جملهٔ اثارندندر :

(قطعه)

ذرهلر کبی یولکده کرچه اولدق پایمال
دکمدك ای مهر انور بوسهٔ دامانکه
عاشق افتاده که ای دلبر عالیجناب
دائما جور ایلمك دوشمز علو شانکه

شیخی

اول فاضل وعاء الاسرارك واول مخدوم حدید الذهن پاك کفتارك

(تاریخ)

عجمی اولسه شهری زادهٔ اندیشه بوتاریخ
ابوفتح اولدی الدی انابولی‌یی علی پاشا

شهودی

نام سر آمدلری محمددر . مدینهٔ قسطنطنیه‌ده واقع قطب‌العارفین . زخرالواصلین امیر بخاری علیه رحمةالباری جامع شریفنده عصرمزده خطیب ایدیلر . فن موسیقیده زماننده ماهر مولد خان نازك نفس برذات فاخر ایدی . ارباب‌معارفدن خوش نویس وکمانکش‌اولدیغندن ماعدا صوفیانه اشعاری وشیخانه گفتاری وار ایدی . بوگفتار جملهٔ انارندندر :

(نظم)

طالب مولا اولان قول کندینی پنهان ایدر
خلوت ایدر بینه دلدن عالمی سیران ایدر
قائم اول دیوان حقده دائما قوللقده اول
مشکلاتك هرامورنده خدا آسان ایدر

شوری

درگاه عالی یکیچری چاوشلری زمره‌سندن حسین اغا دیمکله شهرتشعار آمدی‌الاصل برمرد سخن اقتدار ایدی . مرحوم ومغفور

پادشاه کرم معتاد حامیٔ بلاد شوکتلو پادشاه اسلام خلد الله ملکه الی یوم القیام حضرتلرینك زمان سعادتلرنده شق اول دفترداری اولان داماد محمد پاشانك مکتوبجیانی خدمتنده هنرومعرفت ایله جهانه شهرت ویرمشلر ایدی . عصرمزك شعراسندن نازك طبیعت شهری حرکت برشاعر پاکیزه گفتاردر . بواشعار جملهٔ اثارندندر :

(قطعه)

دیمه کوز طعن ایدوب عاشق قدر بالا استر
کشی‌نك کندیسنه همتی والا استر
چکمز حلوته اسما ایله صوفی یاری
انی تسخیره همان وسعت دنیا استر

(وله)

حلقهٔ دود کبود آهمز دام ایلرز
کوکلره چیقسه اوکبك وحشی‌یی رام ایلرز

(وله)

اوهلال نوه عیب ایتمه نکاه ایتدیکمه
هرکسك مطمحیدر رأس شهور تازه

(وله)

صدمهٔ ایرامله غلطان اولوردی کوی ساز
دوشسه خالی وقته لعبت باز چوکان نیاز

بیك یوز یکرمی یدی تاریخنده وندیکلیلردن موره جزیره‌سنك قلاع وحصونلرنك فتح وتسخیری میسر اولدقده مترجم مذکورانابولی فتحنه بوتاریخی دیمشلر ایدی :

عرفانی تحصیل ایلیوب ارباب مقالك صاحب کمالندن اولمشلردر . شعرالك پاکیزه کولرندن بر وجود بیهمتادر . بوکفتار دلارا زادهٔ طبع رعنالرندندر :

(قطعه)

اولدی هوای کاکلی سرمایهٔ صفا اولمز فلکده بونجلین سنبلی هوا
اشوب خیز موجه غمدن نه باکمز ساقی اولورسه زورق صهبایه ناخدا

(وله)

اب وجد ایله تفاخر ایتمك نقد غیری صانی ویرمك کبیدر
عید اضحاده ضیافت ایتمك حلقه قربان پانی ویرمك کبیدر

(وله)

انجامن اکوب کوهکن محزونك غدر ایلدیکن بیلمدیمی کردونك
لیلایه نجون حانی عرض ایلمدی اغزین دوه‌می دیمشیدی مجنونك

(وله)

شوندن برایکی چکدری کورسون بزه ساقی
بی زورق وصهبا کچیلورمیم حسرت

شهریٔ دیکر

بونلرنده نام سر آمدلری محمددر . شهنشاه شهور بلدان اولان قسطنطنیه شهرندن نمایان اولمشلردر . زمرهٔ کتاب والاجناب میانه‌سنده ذات معارف مدارلری کمال دانشله پراشتهار ایدی . یکانهٔ سلاطین کنزین وعمدهٔ خواقین بهترین سلطان البرین وخاقان البحرین

اختراع بسته‌یه قادر واغازهٔ تقسیمده اقرانی نادر بر ذات جلیل المأثر ایدی . سنه بیك یوز اون درت خلالنده عالم فنادن تکیه‌گاه بقایه انتقال ایلدی . بوکفتار جملهٔ اثارندندر :

(رباعی)

بزمیکدهٔ عشقده شهاجرعه کشانز
بزفقرو فنا ایچره بوکون شاه جهانز
نامیله بزه کرچه که انسان دیدیلر
معینده بکم بندهٔ بی کون و مکانز
مانند عقیق اولور ایسه دیده عجب می
کیم صبح ومساراه حقه لعل فشانز
توحید خدادر ایشمز حجریله هردم
صانمه بزی ای زاهد زراق نهانز
دیرلرسه کیمك صوفیسین شهری جواب ویر
مردان خدا کاشف حق امی سنانز

شهریٔ دیکر

نام سر آمدلری محمد اولوب تکفور طاغی دیمکله مشهور اولان ردوسجق نام قصبه‌دن ظهور ایدوب قول اوغلی دیمکله شهیر برمیرلوای خوش‌تعبیردرکه بو مجلهٔ جلیلهٔ عرفانه حرف ثاء مثلثه‌ده اوصاف جلیله‌لری کشیدهٔ سلك تحریر قلنان نابت افندی مرحوم اول بلده‌ده خدمت قضایه اقامت ایدوب اوقاتکذار ایکن اول ذات بیعدیلدن انواع

(وله)

فاش ایتدی خلق عالمه راز نهانمی
کوزدن براندم عاقبت اشك روانمی
اول مرغ پر شکستهٔ کلزار حسرتم
خار جفاده یاپدی فلك اشیانمی
شهدی او شاه حسنه فدا ایتمه در غرض
مهلت ویروب خدا اکر المزسه جانمی

(وله)

کوزکده نشوهٔ جام شراب موج اورسون
رخکده شعشعهٔ آفتاب موج اورسون
امید آب زلال لبکله نجیه‌دك
فضای دشت املده سراب موج اورسون

شهری

اول بلبل بوستان کمال واول کل صدبرك کلستان خیالك نام نامی واسم سامیلری علی اولوب شمشاد قامت ازاده وذات هنر آماده‌لری حدیقهٔ ظرفای ارباب کماده باغچوان زاده دیمکله معروف شهرتشعار درویش دلریش معارف اقتدار اولوب نور چشم علماء علم لدنئ انام وسرتاج مشایخ کرام عالم باطن ارنلرینك بلندی امی سنان زاده حسن افندی استانه سنه خدمت واول ذات مشهود الخالدن اخذ ید انابت ایلمش بر شاعر ماهر وفن موسیقیده مرام اوزره

زرعد برق طوپ آتش افشانش مهیا کرد
که هریك دانه‌اش درجنك دشمن صد سر اندازد
هزاران اختر سیاره چون خنپاره شد ابریز
که از کمتر شد زبر کوره تار اخکر اندازد
بکف آورده مرغان دعایش مرغ دست آموز
سمندروش بر اعدا مرغك آتشپر اندازد

بو دخی مترجم مذکورك لسان ترکیده اولان اثارندندر :

(غزل)

فلکده زهره دن آهنك نقش کاری کیم دکلر
بودور ایچره مخالف نغمه‌لی ادواری کیم دکلر
صارلمشلر لحاف تازه یریر غنچه‌لر در خواب
فغان آتشین عندلیب زاری کیم دکلر
چکرلر هالهٔ اغوشه اخر اول مهی اغیار
ادای شکوه زای عاشق دیداری کیم دکلر
چیقوب کرسی به واعظ پندینی عالم پسندایتمش
صدای نعرهٔ مستانهٔ میخواری کیم دکلر
قو تکلیف نظایر ایتمکی یارانه ای شهدی
دماغ افسرده عالم کفتهٔ اشعاری کیم دکلر

(وله)

مهوشم دیوانچهٔ حسننده مطلع کوستر
ابروان شق ماه آسا دو مصرع کوستر
وجهی واردر قطعهٔ میر اولسه باخط عماد
حسن خطیله اوچار ابرو مرقع کوستر

ودریای جواهر عرفان وفضل ومعارفه کان اولان شهر قسطنطنیه یه کلوب بعض آستانه یه رویمال ایله ظرفای زمان ایله الفت والسنهٔ ثلاثه ده ابیات واشعار طرفنده ازمایش دانش ایدرك بعض قصائد وغزلیات انشادینه مباشرت ایلدکده برمخلص اتخاذی ایچون شیخ سعدی مرحومك کلستان بی خزانندن تبرکاً تفأل ایلیوب کیف ماانفق سرصفحهٔ کلام لرامت انجامنده شهد فایق لفظ شیرینی مشهود باصرهٔ یقینی اولغله اشارت فیضیهٔ روان شیخه لایق تبرکاً بومادهدن اخذ ایلیوب (شهدی) مخلصیله اقرانه فایق اولمشلردر . دولت علیه ده بعض وزراء کرامك کتابتی خدمتیله استخدام ومناصب خواجکان دیواندن بعضیله اکرام اولنمشدی . عصرك شعراسندن بر پیر سالخورده وروزکار دیده اولغله مرام اوزره نطقه قادر وطول عمردن کامروا اولمق حسبیله یاد داشتی و فر فن سخنده ماهر بی تکلف سویلر بر شاعردر . السنهٔ ثلاثه ده اشعاری کوریلوب برمقدار ثبت وتحریر وبو مجلهٔ جلیلهٔ ظرفایه تسطیر اولندی . بو کفتار فارسی اول شاعر پاکباز دریکتای دریای مکارم وجود وزیر روشن ضمیر نایاب وجود آصف عالیشان عصرمزك داماد پاك نژادی وزراء اولو القدرك نجابت نهادی قپودان اکرم وزیر محترم سعادتلو مصطفی پاشا حضرتلرینه انشاد ایلدیکی تهنیت نامهٔ نازك ادالربدر :

(قصیده)

ببین چرخ فلك فلك کزین ازچنبر اندازد
کدر دریای اخضر ناخدایش لنکر اندازد
چنین نقش نکارد لفریبش خرده کاری ساخت
بفانوس مه وخورشید زیب وزیور اندازد

عجایب فیضی وار کهنه بهارك سنبلستانه

قوللرنجه خط بر آورلکلرنده تأسف ماغله معزول شیخنه کبی یاران صفا ایله الفت ومحبت اوزره ایکن سنه بیك یوز اون درت خلالنده انتقال ومرحلهٔ تحتدن روح پر فتوحی منزل بقایه ارتحال ایلدی . بو برقاچ کلمتار مترجم مبرورك کندی خطیله درویش فصیحی مرحومك مجموعه سنده کشیده اولان اثارندندر که بوفقیره تداول ایادی ایله اول مجموعه قرار ایلمشدی :

(بیت)

بیك داغ تازه استرایمش اشتراسنه کلای وصلی اول مهك آتش بهاسنه

(وله)

بختی سیاه اولنجه شنلمی بر آدمك

طوطی به دام قورسه شکاری غراب اولور

(وله)

کرکمز بوس لب قندا ولسه اول روح روانمدن

نتیجه آجی سوزلرله اوصاندم طتلو جانمدن

شهدی

اول شهد پاك مصر بلاغتك واول ماهر فن نازك دهن پرفصاحتك نام نامی واسم کرامیلری مصطفی در . ذات معرفت موفورلری انطاکیه دیارندن ظهور ومقتضای طبع نادره زادلری تحصیل معارف مقبوله دلداده ومجبول اولمغله تکمیل عرفان ایچون در دولت مداره شدرحل

چشم نابینای آمال کروه بیکسان سرمهٔ خاك درلطفکله اولور روشنا

شناسی

تختکاه علیهٔ قسطنطنیهٔ محمیه ظاهر و آشکار دفتر طومار محابیده وصف تام زیبالری روزنامچه‌جی زاده محمد اغا دیمکله چکیدهٔ قلم شهرت نثار ایدی . هنکام جوانیده حسن دلسوز ایله مشهور جهان اولان افتاب جمالدن بدر منیر بیهمال اولوب عصرك ارباب معارفی زمره‌سندن درویش فصیح کبی نجه مرد مشهور افاق دائرهٔ حسننده حسبی قولاوغی خدمتنده اولدیغندن آوازهٔ حسنی ولوله انداز نه‌طاق اولمشدر . ارباب طبعله الفته مائل پرمعرفت برمرد صاحب طبیعت اولوب شعرای زمانله صحبت وظرفای وقتله هربار انسیت ایلدیکندن همصحبت اولدیغی شعرایه اقتدا ایدرك قامتی کبی طبع پاکی موزون وغمزه‌سی کبی ذهن حدیدی سلاست طبعه مقرون اولوب اوائل حالنده زلفی کبی کلامی پریشانستار ایکن شانهٔ ترتیب اهل دلالله زبان فصیحی دقت اشنای کلام موزون اولوب دهن تنك نازك اداسندن قرین تعبیر اولان کلمات بدیع الانسجام دلپذیر مومیان باریکی کبی دلاویز وبی نظیر اوله‌رق کفتاری دخی حسنی کبی زماننده ولوله انداز وعصرنده خوب لقا وحسن ادا ایله ممتاز اولمشدی. هنکام حسن ملاحت رخساری کذار ایلدکده معرفت صحبتی کندویه سرمایهٔ اعتبار اولوب کندینت کفتارندن بو بیتی کندیه حسبحال اولوب :

(بیت)

ینه بر بشقه رونق ویردی خط زلف پریشانه

قضاندن ایکن حقیقت حالدن آگاه اولمغله جبه ودستاردن فراغت وجلهٔ درویشی به معتاد اولوب قوت لایموت ایله قناعت ایلیوب کروه مولویاندن اولمق منالالغه ترجیح ایدوب فارغ دنیا وتارك ماسوا بر درویش زیبا ایدی. بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

(بیت)

دیلمز اکلیه‌من صوفی بزم قال اهلی
بی‌زبان سویلشه‌لم وار ایسه برحال اهلی

شمسی

نام سرامدلری احمددر . مهر درخشان ذات خالص الجنانی مطلع انوار اهالیٔ عرفان اولان قسطنطنیه دن نمایان وسیواس زاده شمسی دیمکله شهرهٔ جنان ایدی . بعد الملازمه طول افضالی ونیجه زحمت وانفعالدن صوکره برخارج مدرسه‌سنه نائل بعده حرکت خارجله تجدید سرور ایدوب داخل مرتبه‌سنه واصل اولمشکن اوتوز حدودنده انتقال ایلمشدر . بو برقاچ بیت دلارا والد ماجد کثیر المحامدمن شیخ الاسلام ومفتی الانام فضلاء اولو القدرك بلندی فضیلتلو میرزا مصطفی افندی حضرتلرینك بیك یوز یکرمی التی ذی‌الحجاسنده صدارت فتوایه تشریف بیوردقلرنده ویردکلری تاریخی متضمن قصیده‌در :

(ابیات)

صدرفتوانوله فخرایلرایسه‌روزقیام ذات پاکلکه ایامسند نشین ارتقا

یازار مقوله‌سی برمرد صاحب هنر ایدی. ملتقی الابحری شرح ایلیوب علمایه عرض وتقریضلر ایله تشریف اولنمشدی.

۱۱۰۰ تاریخنده مرعش پاشاسی ایکن رشوان اوغلی نام سفاك تیغ غدر ایله هلاك ایلمشدر. بوکفتار جملهٔ آثارندندر:

شکیب

بیك طقسان اوچ سنه‌سنده جسر فادن منزل بقایه پانهادهٔ عبور اولان پشمقجی‌زاده‌نك مخدوم ارجمندلری سید محمد افندیدرکه طریق قضایه سلوك ایدوب روم‌ایلی قضاتندن اولدقدن‌صکره دارالنصروالمیمنه شهر ادرنه‌ده ملازمتده ایکن بیك یوز بر سنه‌سی درکرانمایهٔ وجود بهبودلری صدف لحده حلول واول سالده مرغ‌روح پرفتوحلری قفس بقایه دخول ایلدی. هرمعرفتدن حصه‌دار برمخدوم‌معارف‌اقتدارایدی. بو برایکی بیت دلارا اول مخزن اسرار غیب اولان شاعر سحرآثارك طبع عالم آرالرندن ظاهر وهویدا اولان تحفهٔ جمیلهٔ بهمتالرندندر:

(بیت)

لب جانبخش لعل کونی آنك راخت‌جنت‌جانیدرشکیبانك

(وله)

بنکه مهر سپهر عرفانم خیره دار دوچشم‌عرفانم

شکیب دیکر

اول معارف کسترك نام نامیلری عمر اولوب اوائل حالنده طریق

که سنکی ریزهٔ الماسدر هپ شامل اهنده
شفیقا یونس ویوسفده اولسه‌ك قالمای دهرك
نه کردابنده برحونی نه‌خود بردلوی چاهنده

(وله)

اولین دل تیغ جانپردازی بالین ایلسون
غمزه سینه صکره جان ویرمکی تخمین ایلسون
شویله یان اولحسن عالمسوزه کیم خاکستری
لذت دیداری نخل طوره تلقین ایلسون

(وله)

سراسر تارکلکون جامه‌سی تار رك کلدر
انکچون اول کلك نقش لباسی چشم بلبلدر

مترجم مذکور وزیر معارف موفور قاین آتامز رامی پاشا حضرتلرینك قرین التفاتلری ومنظور عالیلری اولدیغی محللر اول وزیر آصف نظیر ایله ائنای صحبتده مرقومه خطاب بیوروب اکرچه معارفده بینظیرسن اه نیلیم شفیق بك سودائیسن وهوائیسن دیو بیوردقلرنده بدیههً بویت مستطاب ایله ذات عالیلرینه جواب ویرمشلردر :

(بیت)

نزار ایتمکده شمع محفل عیشم هوای دل
شکایت شیوهٔ باد بهار روز کارمدن

شفیق دیکر

نام سر آمدلری عبدالرحمن اولوب ایکی توغلی پاشالردن اوقور

فلکدن ایلمزز کرچه ناله وشکوا ینه بوطرز وروشدن فراغه منتظرز
صفای عیدی مرام اوزره ایتمك اجرا بهار موسمنه سیر باغه منتظرز
شفائیا سخن تازه ایتمك پیدا
می عتیقله کسب دماغه منتظرز

شفیق

نام سر آمدلری احمددر . ستنبولك شهریلرندن مالك حسن ادا وماهر شعر وانشا بر ذات بیهمتا اولمغله وزراء کرامه دیوان کاتبی ودولت علیه‌ده مناصب دیوانیه‌نك نائل بعض مراتبی اولوب کوچك اوقاف محاسبه‌جیسی اولدقدنصکره بیك یوز یکرمی یدی سالنده رحمت رحمانه انتقال ایلدی . اداسی مخیل وبی باك وفکری دقیق وذهن نقادی چالاك بر ذات خجسته ادراك ایدی . ودرجهٔ عرفانی (شفیق نامه) نام مجموعه‌سندن عیان وحیثیت وذاتنه انده کشیدهٔ سلك سطور اولان کفتاری دلیل وبرهان اولمق ارباب کماله پوشیده ونهان دکلدر. بوکفتار دلارا اول شاعر وقلك زادهٔ طبعلریدر :

(قطعه)

نه قوت وارمدد اول ظالمك چشم سیاهنده
که حصن عصمتی ویران ایدر ارل نکاهنده
بوزلزمی طلسم توبه زاهد اول کل اندامی
کریبان تابنافه چاك کورسك خوابکاهنده
دکل تن پرورانه جلوه کر مرهمسرای عشق

ذات پرهنری معارف گستر اولمق حسبیله بیك طقسان طقوز تاریخنده شیخ الاسلام ومفتی الانام مشایخ اسلامیه‌نك بلندی ابوالفقرا مرحوم ومغفور الدارج الی رحمة ربه الغفور دباغ زاده محمد افندی حضرتلرندن ابتدا خارجیه الی ایله سادسه سرای غاطه مدرسه‌سیله یوز اوچ رمضانده داخل ایله شیخ الاسلام حسین افندی مدرسه‌سنه نائل اولوب یوز درت ربیعنده یرنده حرکت داخل اعتبار وبیك یوز طقوزده شیخ الاسلام السید فیض الله افندیدن خوشه چین سفرهٔ احسانلری اولوب موصلهٔ صحنه اتمکجی اوغلی مدرسه‌سنه حرکت ایله خندان ویوز اون اوچ جمادی الاولاسنده ینه انلردن قوجه مصطفی پاشا مدرسه‌سنه حرکت مثابه ایله حرکت ایلیوب بیك یوز اون درت محرمنده ینه آنلردن صحن ثمانیدن بریله شادان وبیك یوز اون بش ربیع الاخرنده ابتدا التمثلی ایله سنان پاشایه کلدکلرندن صکره مزبور جمادی الآخره‌ده دیاربکر قاضیسی اولوب شد رحل عزیمت وبرسنه ضبط ایتدکدن صکره معزول اولوب کلورکن اثنای طریقده اقره‌ده مزاجی منحرف اولوب افلاطون قدرطبده پر رواج ایکن درد درونه برعلاج بولیوب ارتحال وسنه بیك یوز اون التی سانده انتقال ایلدی. مولانای مزبور فقده ماهر محفوظاتی وافر یاران صحبته اسیر بر پیر روشن ضمیر ایدی. علم طبده (شفائیه) نام رساله‌سی و (تدبیر مولود) نام رساله‌سی و (قصص انبیا ترجمه‌سی) وبونك امثالی نجه اثری اولدیغندن ماعدا (شفایی) مخلصیله اشعاری وخیلی شعر آبداری وار ایدی. بوبرقاچ بیت کفتار اول طبیب معرفت شناسك جملهٔ آثارندندر:

(غزل)

بونکیه‌کاه طربده چراغه منتظرز . سماع ودوره مناسب ایاغه منتظرز

طبیب شعبان افندی دیو شهرت نامی وار ایدی . اهل دل خوش صحبت بزذات پرمعرفت اولوب ذات عجیب الترکیبی ایله برکره هم اختلاط اولان کمسنه هرنه‌رتبه آهن دل‌اولسه بنه‌اول استاد بی‌مانند آنی با خاصه مقناطیس مانند میل میل محبتنه جذب ایلیوب دم ساری کبی عروق ومفاصلنه جریان ومزاجکیر اولان کلمات‌عذب البیانی‌ایله کندویه فریفته وحیران‌ایدردی. بغایت نبض شناس حسن‌الاستیناس لین‌الجانب موافق‌مشارب خوشلهجه پربهجه اکسیر تأثیرآنازك تعبیر عذب‌الصحبه پرمعرفت برمرد جلیل پاك طینت اولوب بعض اطباء خود فروش کبی پرانقباض ترش‌رو وزمانه‌نك بعض طبیبی کبی پرچین جبین وبدخو دکل‌ایدی. خندان وشن وماهر هرفن اولدیغندن غیری‌دست‌اقتداری یالکز تشخیص نبضه منحصر اولمیوب بلکه سائر معارفده دخی پرهنر وصحبت مقاوله سنی بالکلیه طبه دائر ایتمیوب غیری معلوماتلردن باخبر ایدی. کوردیکی خسته‌نك مرضنی استصحاب ایتمکله اسیر فراش اولان خسته‌لری برقات دخی تکدیر ایتمیوب امرین تیسیر وتسهیل ایتمکله تسلیهٔ جمیل بلکه قبل المعالجه خوشاینده کلماتله دخستکانه قوتجك تحصیل ایدردی. خلوق ولطیف برمرد کامل خوش صحبت وبوی اشنای بهارستان حدیقهٔ معرفت‌اولدیغندن رجال‌دولت کندیه محبت عظیم ایلیوب کندی کندینك جیادت اختلاطی منقاری زاده مخدوم والاقدر عبد الله افندی باب سعادتنه بادیٔ ارتباط اولوب اول مخدوم سعادت مرسومك اناطولی قاضی عسکرلکنده تذکره جیلك تشریفندن طقسان بش تاریخنده ملازم وقرق اقچه مدرسه‌دن‌معزول وباب دخول طریق‌علیه اولان برخارج‌مدرسهٔ جلیله‌سنه منتظر وصول اولوب هنوز انفصالی حسب‌العاده تمام ومساعد رسیدن مرام اولدین

شعوری

اول شاعر ماهر فنك نام مستحسنلری حسن اولوب کلای خوش قماش بازار اهل عرفان اولان ذات فائق الاقرانلری متاع خانهٔ معارف اولان حلب دیارندن نمایان اولوب مالیه قلمی خلفاسندن واول کروهك سرفرازلرندن وذات حیثیت جهتندن ممتازلرندن اهل کمال برذات نیکو خصال ایدی . سنه بیك یوز بشده انتقال ایلدی . آثارقلمی موفور وغایت معمریندن برپیر پرنور ایدی . عمر درازی حسبیله قتی چوق آثاره موفق اولوب لغت فارسیده (فرهنك شعوری) کبی وریاضی مرحومك دستور العمانه برذیل کبی وشیخ عطارك پندینه ترکی نظمله ترجمه کبی و بونك امثالی نجه تألیفه وتصنیفه من عند الله توفیق اولنمشدر . بوجملهٔ معارفندن ماعدا شعری دخی ذاتی کبی حسن ورفارنده وادیسی مستحسندر . بوکنتار مرحوم مشارالیهك زادهٔ طبعلری اولان آثاردندر :

(قطعه)

نکاه حسن عالمسوز قدرت قنده بن قنده
تجلیٔ جمال یاره طاقت قنده بن قنده
بوبخت نا مساعدله فلك لطف ایتسه ده اولمز
وصال شاهد آماله فرصت قنده بن قنده

شفایی

اول حاذق فن طب بی اقرانك نام نامیلری شعباندر . بین الانام

برذات پروقار ومیانهٔ اقرانده شرمی چلبی دیمکله شهرتشعار وسادات کثیرالبرکاتدن برجوان پاکدامن وستوده صفات ایدی. بعدالاتحاد کروه موتایه ملحق اولوب ارتحال وبیك یوز یکرمی اوچ سنه‌سی انتقال ایلدی. اشعارنده چندان حلاوت وگفتارنده مراد اوزره لطافت یوغیدی. بوگفتا جملهٔ آثارندندر :

(بیت)

یارایله افتده مشکل، ایتمامك امدن دخی مشکل
اولور دم کره صحبت امك ایله اونسه‌کر قابل

شرمیٔ دیکر

پیشکاه قسمتیهٔ صفا مداردہ واقع اسکداردن اولوب شرمی علی چلبی دیمکله شهرتشعار طوپجی طائفه‌سندن ششتاری وبدیهه کوی برمرد ایدی. بیك یوز یکرمی التی تاریخنده واقع موره سفرنده انتقال ایلدی . بوگفتار جملهٔ آثارندندر :

(قطعه)

خط نچون ظاهر اولور کشور رخسارکده
رومدر بونده نچون لشکر هندو بولنور
خانه که کلسه‌ده اول شوخ پری شیوه بنه
بیله سنجه برایکی دشمن بدخو بولنور

فراموش غم امروز وفردایه شریف آسا
می کلفام ایله شام وسحر مست وخراب ایستر

(وله)

فی المثل دهره سلیمان اولسه کورمز اهل دل
آصف بختك ینه بلقیس کام آورلیکن

(وله)

قسر خسروی قوردم بنم اولسه سرینه
اوسپاهی بچه‌نك کندی کلاهی یرینه

شریف دیکر

اول مرد آکاهك نام نامیلری عبد الله در . ذات پرمعرفتلری سنه بیك یوز یکرمی سنه‌سنده عهدهٔ تحاریر کرام وزبدهٔ فضلای اولوالاحترام اعالینك بلندی میرزا زاده شیخ محمد افندی حضرتلری مکهٔ مکرمه اولدقلرنده اول ذات کرم جازمدن قرین کرم بیوریلوب ملازم‌اولمشلردر. اهل معرفت صاحب طبیعت برذات ستوده‌صفاندر. بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

(قطعه)

سر تابپای محرم اولورم سیم تنلره رشکیله سینه چاك اولورم پیرهنلره
بال خدنك آهدن ایتسه کمانی شایان کمان محنت ابرو چکنلره

شرمی

استانبول شهرینك تازه بوزونیسی مقوله‌سندن محجوب وصموت

شریفا نظم ایسه آنجق اولور اما که کیم بولمش
نثار آصف دورانه لایق در لالایی
قرلسون کچسون اعدا دائما صاغ ایلسون مولا
جناب مصطفی پاشای بی‌مانند و همتایی
فلك یا قوت ازرق کرسیٔ عز و علاسندن
کنش فرقنده غر افسرزرین والایی
افندم دولنکده باکه پاینداز ایدر دوران
نیچه زربفت خارایی نیچه کالای فتوایی

شریف دیکر

نامی رحمة الله در . دیار قریمدن ظهور ایدوب روم ایلی قضاتی زمره‌سندن ایدی . ابلق فکری عرصهٔ سخنده جولانه قادر چابك سوار دشت عرفان بر مرد دلیر ومهادر اولوب عصرنك شعراسندن ووقتك ظرفاسندندر . بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

(غزل)

بودملر خون دل بزم محبتده شراب ایستر
جکر سوزغمکله سیخ محنتده کباب ایستر
نوله کریان اولوب دوشسم ایاغ ساقیٔ بزمه
او نخل کل نهال تازه‌در کاهیجه آب ایستر
درفش غیرتم تا اولمدقجه زیب سرمنزل
نه سربالین راحت چشم بیدارم نه خواب ایستر

(غزل)

بنه دردم سخنی رؤیت جانان اولسون
اشکمك قطره‌لری سبحهٔ مرجان اولسون

الم ایرمزسه او بالا قد خارا پوشه
پنجهٔ خواهش دل دست بدامان اولسون

سکا کرمابه‌ده عریان ایده‌مز سکده نکاه
راضیوز منظرمز چشم کریبان اولسون

قوشو طوت آیهٔ سینه‌کی ارباب دله
کوره‌لم مهر وفا شکلی نمایان اولسون

یار برسر وسهی قد صنو بردر چون
صاریلوب اکا شریف عاشق بیجان اولسون

مترجم مزبور بر دفعه دخی فتوادن محجور اولوب آستانهٔ علیه کلدکده داماد اصف کرم معتاد اولان ذات نایاب وجود وزیر دریاجود سعادتلو قپودان اکرم مصطفی پاشا حضرتلرینك مجلس محترملرینه بومنوال غزلی ایصال وبووسیله ایله حال پرملالندن اشتکا ایدوب عرضحال ایلمشدی :

(قصیده)

دکل انجم بوشب سیر ایتمکه اول ماه غرابی
فلکلردن ملکلر آچدیلر چشم تماشایی

لب دلدار ایله همکیف اولمق استمش طویدم
کیرسه دستمه مجلسده سیر ایت حال صهبایی

مخنا صاندیلر دست نکاری مستلر بیلمز
پریشان ایتمك ممکنمی سنبلزار مأوایی

بدر مانده اولان خدمت فتواسی کندولره تفویض اولنوب نیجه زمان اول بلده‌ده استقامت اوزره خدمت فتواده اولمشلردر . ارباب حیثیت وکمالدن بروجود بیهمالدر. عصرمزك شعراسندن ووقتك ظرفاسندندر. حاله مناسب قاله بازوی اقتداری زحمت کشیده اولمیان بدیهه کویاندندر . سنه بیك یوز اون تاریخنده خواجه زاده السید عثمان افندی مرحوم نقیب اشراف ایکن ادرنه‌ده بعض حاجتك سؤالی ضمننده بوقطعه‌یی جواب عجالة الحال ایلیوب ذات بیهمتالرینه بوکونه عرض عبودیت وثنا ایلمشلردر :

(قطعه)

دل قالور وادیٔ حیرتده ابدیا درکل دستکیر اولمزایسه‌ا که کزین دوران
او عمر دادو علی سیرت وصدیق صدق او حسینی حسن الخلق وسمی عثمان

مترجم مذکور بعض اصحاب غرضك افك وافتراسی سببیله مغدور ونان پاره‌سندن دور وخدمت فتوادن مهجور اولدقده اول عصرده شیخ الاسلام زمان اولان سر تاج افاضل جهان یکانهٔ اقران قطب دوران مشایخ اسلامیه‌نك بلندی مرحوم ومغفور پشمقجی زاده السید علی افندی حضرتلرینك حضور عالیلرینه بورباعیٔ زیبا ایله داخل وآستانهٔ سعادتلرنده کامنه واصل اولمشلردر :

(رباعی)

ای صاحب انصاف وکرم مغدورم قان اغلسه چشمم تعجب معذورم
مأذون اوله‌یم لطف شریفکله‌سنك بالله عدو افکی ایله محجورم

قصیده پردازیده وسخن سازیده ذهن زیباسی بی باك وبی پروا پرشاعر فن آزمادر . بوچند ابیات رعنا بومجلهٔ جلیله‌یه تحریر ایچون عبد فقیره اهدا ایلدکلری آثار زیبالرندندر :

رئيس الكتاب قلمى كاتب چلبى لردندندر . شاكرد فن سخن وكفتاره قادر معرفت مبادر خرده‌بين نزاكت كار برشاعر لاابالى رفتاردر . بواثر جملهٔ آثارندندر :

(بيت)

بنلرلر حسبحالن اقتضا ايتدكجه آغز كدن
شرف قادر دكلسن نظمه‌سن يارانصاغ اولسون

شرف ديكر

اول ذات پرعرفانك نام نامیسی سلیمان اولوب عصرنده اینصوفیهٔ كبیر متولیسی اولان اسماعیل افندینك فرزندیدر . معرفتلی نیكوخصال ایدی . بیك یوز اون سنه‌می خلالنده انتقال ایلدی . بوكفتار اول ذاتك آثارندندر :

(قطعه)

شمشیر چكوب غمزهٔ خونخواره‌لری سینه‌مده هنوز ایشلمه‌ده یاره‌لری
ایلر بوجراحت ایله كریان اولسم دامانمی لبریز جكر پاره‌لری

شریف

اول سید صحیح النسب لازم التبجیلك نام نامیلری اسماعیلدر . ذات والری فی‌الاصل اناطولیده قوله قصبه‌سندن ظاهر و آشكار واول شهرده مفتی زاده دیمكله شهرتشعار اولوب قصبهٔ مزبوردنك موروث

تذکره مزده شایسته قامت بالای ذات معارف شعارلری اولان برمدرسهٔ جلیهٔ طریق علمیه منتهی اولوب اول شرفله دخی مستسعد اولمغله اولیای نعمتك عنایت وکرملرینه دیده دوز انتظار ایدیلر. حتا که اول مخدرم نجابت مرسوم فی المهد ینطق عن سعادة جده اثر النجابه ساطع البرهان مدلونجه موروث خاندان کمالری اولان فضل وعرفانله آراسته علی الخصوص حسن خطده مشار بالبنان وشعر وانشا وسائر کمال ایله دخی پیراسته اولوب اقراننده ممتاز وجمله امثالدن سر فرازدر. بوندن بویله طوق خدمتلرندن مأمول وذهن جالا کلرندن مسئول اولان اولدرکه سرمایهٔ رسوخ کمال اولان سن شریفلری متزاید اولدقجه ذات ستوده صفاتلری اعلای درجهٔ کمله متصاعد اولوب جد امجدلری کبی نادرهٔ دوران ومشار بالبنان جملهٔ افاضل جهان اولدلر. بوکفتار زیبا اول مخدوم پر معارفك زادهٔ طبع رعنالرندندر :

(قطعه)

بزی محبت ایدوب شمدی فلك مجنونه
دوندی سیلاب سرشك ترمز جیحونه
غیره ایتدیکی شرف لطفنی اول مهر کمال
ذره سن ایتسه نولور عاشق دل پر خونه

(وله)

نوله شرف اوملکیکر اولسه سا کهرام زمانه تازه لرنده وفمی وار یوقدر

شرف دیکر

زمرهٔ ستانبولیاندن محمد نام بر سیده بر کلاه اولوب دولت علیه ده

بوكفتار حلاوت شعاركه ترازوی خیاله تحف كرانقدر اثمار جنانه برابردر اول ذات نازك طبیعتك حدیقهٔ اشعارندن دكانچهٔ آثارنده نمایان اولان میوهٔ نهال بالاری ومحصول باغ خیالارندندركه تبركاً زیر روزنامچهٔ حالارینه كشیدهٔ سالك وخاتمهٔ اوصاف ذات فائق الامثالارینه زبان قلم مدعای شاهد چكیده اولمشدر :

(بیت)

برابر چكمه‌دن بار غمن اول نخل پر بارك
دوشرمی ال آله شفتالوسن اول بن آلمادن

شرف

نام نامی واسم كرامیلری محمد شرف اولمغله مخلص مرقومی اختیار ایتمشلردر . ذات فائزالكمالاری بوجملهٔ جلیلهٔ عرفانه مدائح ذات ارجمندلری كشیدهٔ سالك كلك پسندمز اولان علامهٔ جهان فاضل دوران صدارت رومه شرف بخش اولان قضات عساكرك فضائل عدیده ایله بلندی مرحوم ومغفور الدارج الی رحمة ربه الغفور عارف عبدالباقی افندینك حفید سعیدی وكذلك بوجموعهٔ نادره‌دان زمانده اوصاف محمدتلری زیور آرای سالك بیان اولان موالی كرام اولو الاحترامدن اسعد زاده السید عبدالرحیم فائز افندینك كوچك مخدوملریدركه ذات نیكو خصاللرینه معارف وكمال بالارث انتقال ایلمشدر . واول وجود بهبود مخادیم كرامه مختص اولان اكرام عجالةالوقت ملازمتله پرشرف وجد امجدلرندن ملازم اولوب احترام اولندقدنصكره اثنای تحریر

(غزل)

سر زلفك هوسی کیم دل سردن کچدی
یله سودا زده اولدی دل او سردن کچدی

بلنه عرض کمر ایتمه ای آغوش خیال
که میانی او پرینکده کمردن کچدی

دیر ایمش پیرهنك کس که بو سردن کچه یم
یله باشدن چیقه جقدر کوراو سردن کچدی

دهنك وصفنه ای دل سحری مشغولم
دیمه کیم مرغ سحر غنجهٔ تردن کچدی

کچه من دعوئ نقد هنرندن شاعر
هله شاهد ایله شاکراوهنردن کچدی

شاکر دیکر

نامی سلیمان ومیانهٔ کتاب والاجنابده معروف جهان بر ذات معارف مشغول واثنای تحریر تذکره مزده مناصب جلیلهٔ دیوانلدن مقابلهدن معزول ایدیلر . فی الاصل وجود بهبودلری بومجلهٔ جلیله مزده حرف راده رامی مخلص شرفی ایله اوصاف حالیلری کشیدهٔ سر صفحهٔ املا اولان وزیر محترم رامی پاشانك تربیت کردهٔ آستان دولت مداری وباب سعادتپرنده نجه مدت منظوریلری وخزینه داری اولمغله دولت صوریه سندن بهره دار اولدیغی کبی فیض صحبت شریفلرندن دخی حصه دار اولوب انشا واشعاره وفیض طبیعتلرنجه کفتاره پر اقتدار ایدیلر .

کنارنده اولور هرساغرك برنده نوپیدا
نشاط عید ایله مستانه دللر چکسه پیمانه
سوار اولدقجه خوبان روزکاره حکم ایدر کوی
دونوب هر تختهٔ دولاب برتخت سلیمانه

شاکر دیکر

نام نامی واسم کرامیلری محمد در . اول وجود بهبود دولت علیه‌ده ذات جلیل‌القدرلری ایله برمدت جاه توقیعی اولوب احراز رتبهٔ شرف بی حساب بعده دریکتای ذات مستطابیله قپودانلق منصب جلیلی ایله کامیاب اولان وزیر ابن وزیر وجود بی نظیر ذات ستوده وزیر دریا جود سعادتلو عنایتلو مصطفی پاشا حضرتلرینك امامزی پرمعرفت صاحب فضیلت برذات ستوده صفاندرکه شیخ الاسلام ومفتی الانام بوحنیفه مقام فضلای کرامك بلدی فضیلتلو سعادتلو یکیشهرلی عبدالله افندی حضرتلرینك ملازمتلری شرفیله متشرف وقرق آچقه مدرسه‌دن معزول وعادت اوزره طریق علیه‌دن برمدرسهٔ بهیه منتهیٔ اولوب اثنای تحریر تذکره مزده اول رتبه‌یه ارتقایه دیده‌دوز وصول ایدیلر. حقا که ذات معرفت ارتساملری قرین اکرام اولمغه شایسته ومجموعة العرفان اولان ذات فایق الاقرانلری زیور کتبخانهٔ مدارس جلیله اولمغه یابسته‌در . ذهنی پاك طبعی چالاك برشاعر معرفت مبادر واسب جولانکیر دل پر معارفی میدان ایچنده مرام اوزره رفتاره قادر در . بوغزل پاك آزمایش طبعلرندندر :

چراکاه بلندی معروف امام مصطفی نام اولان بك افندینك مخدوم هنرمندیدرکه انلر دخی بوستان طریق علیهٔ نعمت فراوندن حصه‌دار ابر مطیر احسان اولوب چترارزوی باللرین وضع صحرای پهنای امال ایلیوب مرغزارطریق‌علیه‌ك جویبار نخستین مرامی اولان ملازمتله شادکام اولدقدن صکره آصف عصر والانام وزیر عالیشان بهرام احتشام خاتم شیم برمکی علم سعادتلو عنایتلو ابراهیم پاشا حضرتلرینه برقصیدهٔ غرا ویروب قماش نظمنك تار وپود نسج بلاغتی مقبول اولوب تمغازدهٔ حسن قبول بیورلمغله بر خارج مدرسه‌سیله چراغ بیوریلوب احیا اولنمشدی. حقاکه مترجم مذکورمیانهٔ اقرانده برخیلی معمور وجود اولوب عصرك سخن سنجانندن غربال اوستنه کلن شعراندندر. طبعی نفیس خوش نویس جرب زبان برشاعر نکته‌داندر. بو برقاچ ابیات رعنا اول ذاتك زادهٔ طبع زیبالری اولان قصیدهٔ مسبوق الذکر والادندر :

(قصیده)

هلال عیدی تشبیه ایلمك اول ماه تابانه
سبیدر انحراف ابروی غرای جانانه
کیوب عیدیه هرکلچهره چشم بلبلی جامه
جهان کهنه بی دوندردیلر صحن کلستانه
هوای دلکشای ناز وعشوه یله صالنمقده
سهی قدلر تماشا کاه عید ایچره لوندانه
اغزمسکی صالوب بربرلرینه اول شکر لبلر
خلوص بالله کلسون حلاوت خیل خوبانه

یوز اوتوز تاریخنده مرحلهٔ فنادن سفردارالقرار ایلدی. سخنه قادر برمرد معرفت مبادر ایدی. بو مجلهٔ جلیله‌یه اوصافی کشیدهٔ سلک تحریر قلنان درویش فصیح مرحومله بغایت هم الفت اولوب هربار صحبت‌اوزره اولدقلرندن فصیح ترك زاویهٔ فنا ایلدکده انتقالنه بوتاریخی انشاد ایلمشدی :

(تاریخ)

حضرت منلای رومك خاك راه دولتی
پرتو شمس هدایت پرتوینك پرتوی
حق بودر اول نکته‌دانك طبعنه مخصوص ایدی
نظم ونثر وشعر وانشا و رباعی مثنوی
بوخراب‌ابادی ترك ایدوب جنانه آندی جان
رحمت مولا ایله معمور اوله عقبا اوی
اوقوبس فوتینه بو نو مصرعی تاریخ ایچون
کوچدی باقی ملکنه درویش فصیح مولوی

شاکر

بی‌ریب ومین نام نامیلری حسیندر . دولت علیه‌نك عصرنده چاکر خاص جاروب کش عبودیتی ومیان‌بستهٔ پیمانچهٔ خدمتی اوله‌رق کمرك امانتندن رتبهٔ وزارته‌ارتقا وبصره‌والیسی ایکن مرحلهٔ فنادن کوچوب عزم داربقا ایلین حسین پاشانك مردم سیه چشم بهجتی ورونق فزای انبساط قرة العین مردمیتی اولوب آنلر دخی طریق علماء عظامده بالفعل منصب جلیل ادرنه اولوب خیام قیام منزلت واقباللری زینت بخش

سیاهی دیکر

نامی مصطفی در . فی الاصل قبریس جزیره‌سنده متولد اولوب رتبهٔ تمیز سیاه وسفیده رسیده اولدقدن صوکره کلیبولیده ومصرده مولوی شیخی اولدقدن صوکره مستقط رأی اولان قبریسده مولوی شیخی اولوب بیك یوز یکرمی‌اوچ تاریخنده انتقال ایلمشدر . بوکفتار جملهٔ اثارندندر :

(بیت)

هرکسك کفتاری بروادیٔ مخصوص اوزره‌در
زاغده حالت دکر بلبلده دیکر حال وار

حرف الشین المعجمه

شاهی

آل جنکیزدن اولوب عصرنده قریم خانی‌اولان توختمش خانك فرزندیدر . جولان طبعله برچابکسوار دشت عرفان ومرد میدان سخندانلدر . نام نامیاری واسم کرامیلری شاهین کرای اولمغله مخلص مرقومی اختیار ایلمشلردر . سپهر عز وتمکین رتب جنکیزیه‌دن نائل مرتبهٔ نورالدین اولدقدن صکره طرف دولت علیه‌دن کندولره مخصوص اولوب عنایت بیوریله کلان سالیانه‌لردن کفایت مقداری سالیانه ایله تقاعد ایلیوب بوحال اوزره اوقاتکذار ایکن سنه بیك

کیدرکن اغوه نام محله نزول ایلدکلرنده بامرالله تعالی دفعةً خسته اولوب اول منزلده ارتحال وجانب بقایه انتقال ایلدی .

حکایت — روایت اولنور که مترجم مذکور پاشای جلیل القدر ایله بادبان کشای عزیمت اولوب روی دریاده کیدرکن هوا مخالف وکیده‌رك تلاطم امواج روی دریاده متزاید اولوب چار وناچار بیك بلا ایله اغوه دیدکاری ساحله نزول ایدر . ضروری هوا مساعد اولنجه‌دك مکث اقتضا ایتمکله اول محلده ارام ایدر . مترجم مذکور اول طرفلری کزمکشت ایدوب تماشا ایدرکن اول جانبك بر طرفنده بر قاچ مرقد کوروب علی طریق اللطیفه مرقدلره خطاب ایدوب بیچاره‌لر شیله قصبه‌سی خود بومحله قریب ایدی نعجب بر از اقامتلك ایدوب کندیکزی بر شنلکه دوشرمدیکز دیوب خیمه‌سنه کلدکده هنوز قعود ایتمدین فغفور مزاجی شکست واول کیجه اول محلده خسته‌لنوب قبل الارتحال خیمه‌سنده دار بقایه انتقال ایلدی واول مرقدلرك یانده دفن اولنمق اختیار ایلدی واول ارض تنهاده اول بیچاره‌لره همجوار اولدی . رحمةالله علیه . برمعرفتلی ذات نازك کفتار ایدی . بو اشعار جملهٔ اثارندندر :

(قطعه)

ای نهال سرو باغ آشوب جاندر پرچمك
شهلوندم بلبل باغ جناندر پرچمك
سرد یتمش کلشن رخسارك ایتمش جلوه‌کاه
طاوس نازك دلستاندر پرچمك

سیاهی

نام سر آمدلری احمددر . مدینهٔ قسطنطنیه ملحقاتندن غلطه نام شهرك مضافاتندن طوملهبانچه نام محلدن ظهور ایدوب تحصیل دستمایهٔ عرفاندن صوکره مدینهٔ قسطنطنیهنك قسمت عسکریهسنده نیچه زمان کاتب اولوب بالاستحقاق والانحصار اول کروهك مشار بالبنان اعتباری اولوب باش کاتبلك رتبهسن راتب اولمشدی . اهل معرفت خوش صحبت اولمغله کباردن قتی چوق اعالیٔ والاتباره ندیم ومصاحب لیل ونهار اولوب دوستلق ایلدیکی استانهیه محب عن صمیم ویار غار ومراعات حقوق ایلیوب وفادار اولور ایدی . نفسنده معرفتلی برذات وشاعر طبیعت وخط تعلیقده بین الانام شهرتی اولمغله اول عصرده سلطان والامکان سلطان محمد خان رابع علیه الرحمة والغفران حضرتلرینك بشکطاش سرایندہ لب دریاده بنا بیوردقلری کاشیلی قصر لطیفك کتابهلرنده اولان ابیات وتواریخ خط نازکانه بوذات ستوده صفاتکدر . بوکونه پرمعرفت اولدیغندن کبارك بالجمله منظوری اولمشدی . بونلرك میانهسنده جملهدن زیاده مترجم مذکورك حدت ذهنه فریفته اولنلرك بری دخی قلیچ علی پاشای مرد حیدری کیم جملهدن زیاده اول ذات برمکی صفات ایله هم الفت اولوب مثابهٔ یارانده شب وروز صحبت واستانهٔ پاشای جلیل القدره کمال مرتبه متردد ایدی . مزبور ایله میانهلرنده بویله امتزاج اولدیغندن پاشای مرقوم بیك طقسان طقوزده طربزون والیسی اولوب یم سیاهدن آتش قیقری تعبیر اولنان فلکچهنز ایله اول جانبه روبراه اولدیغنده مترجم مذکوری استصحاب ایلیوب پاشای مرقومه اول جانبه بیله

اولوب حرکت ایتمشلردرکه بو مجلهٔ جلیلهٔ عرفانی اثناء تحریرده اول بقعهٔ رفیعه‌ده افادهٔ طلبهٔ علوم ایتمکده ایدیلر . ذات والالری خاندان فضل وکمالدن اولوب همچون هلال معلوم جملهٔ اهالیٔ شهر فضل افضال اولمغله اوصاف جلیله‌لرنده بیت القصید ادا مزرکش کلمات طویل الذیل املا اولمیوب اول قصر رفیع الشانك کتابهٔ عرفاننه انار دلارالرندن بو بر قاچ بیت ثبت وتسطیر اولنمغه اقتصار اولنمشدر .

(غزل)

طرف لعلکده عیان خالمی تبخاله‌میدر زینت افزای دهان خالمی تبخاله‌میدر
نقطهٔ غنچه میدر یاسر میم میمی یوخسه‌ای آفت جان خالمی تبخاله‌میدر
رشحهٔ کلك قدرمی ورق حسنکده بیلمدك قالدی نهان خالمی تبخاله‌میدر
اثر خط شعاع نکه عاشقمی ندر ای مهر جهان خالمی تبخاله‌میدر

مردم دیدهٔ سیدمی دوشوب قالدی مکر
سویله ای روح روان خالمی تبخاله‌میدر

(وله)

غمزه‌ك خرابه‌ویردی دلی چشم کین ایله مشکل مقاومت سپه در کمین ایله
خرمنکداز حوصلهٔ صبر اولور اکر ساقی پر ایتسه جامی می آتشین ایله
سیمین پیاله‌یی می کلرنك ایله پر ایت ویر مبتلا که بر کل تر یاسمین ایله
سوز محبتی دله تأثیر ایلدی همصحبت اولمدین اوبت نازنین ایله

مانند عندلیب ندیده وصال کل
کچمکده عمری سید زارك انین ایله

نحارير زمان زبدهٔ افضل جهان فضيلتلو عشاقى زاده السيد عبدالله افندى حضرتلرينك مخدوملرى اولوب فضل ومعارفه اراسته وحليه وكمال ادب ايله پيراسته بر ذات ملك صفاتدر كه علوم والايى باجمله سعادتلو پدر محترملرندن تكميل وسرمايهٔ مخدوميت اولان معارفى قاطبهٔ تحصيل ايليوب مخاديم كرامه مختص اولان ملازمتله مكرم اولدقدن صوكره سنه بيك يوز اون ايكى تاريخنده شيخ الاسلام السيد فيض الله افندى مرحومدن ابتدا خارج الملى ايله بشكطاشده يحيى افندى مدرسهسنه اولوب وبيك يوز اون الى تاريخنده شيخ الاسلام ومفتى الانام علماء كرامك بلندى پشمقجى السيد على افندى مرحومك دفعهٔ اوليلرنده قوغهجى دده مدرسهسنه حركت وبيك يوز يكرميده مرحوم ومغفور الدارج الى رحمة ربه الغفور ابه زاده عبدالله افندى مرحومك دفعهٔ اوليسنده بازركان باشى مدرسهسنه ابتدا داخل ايله داخل وبيك يوز يكرمى اوچده ينه پشمقجى زاده السيد على افنديدن دفعهٔ ثانيهلرنده ثالثه اقروى محمد افندى مدرسهسيله حركت داخل ايله نائل اولوب بيك يوز يكرمى التيده شيخ الاسلام محمود افنديدن موصلهٔ صحنله ابراهيم پاشاى جديده وبيك يوز يكرمى سكزده شيخ الاسلام عبد الرحيم افنديدن مدارس صحن ثمانيدن برينه و بيك يوز يكرمى طقوزده شيخ الاسلام ومفتى الانام ابواسحق اسماعيل افندى حضرتلرندن ابتدا التمثلى ايله ابوالفضل محمود افندى مدرسهٔ جليلهسنه وبيك يوز اوتوز برده شيخ الاسلام ومفتى الانام علماء كرامك بلندى فضيلتلو يكيشهرلى عبدالله افندى حضرتلرندن التمثلى حركتيله خاصكى مدرسهسنه وبيك يوز اوتوز ايكى ده ينه انلردن موصلهٔ سليمانيه ايله اسكداره واقع مهرماه مدرسهسنه پرتو افكن افتاب اقبال.

شعرای ستوده مقالدن ایدی . بیك یوز سنه‌سی خلالنده انتقال ایلدی . بوگفتار نازك رنگار جملهٔ اثارندندر :

(بیت)

رخسارك ایله زلفكه دلبسته اولنلر بیك فصل بهار اولسه گلستانه چكلمز

سوزی

سادات كثیر البركاتدن سید احمد نام برنازه زبان شاعر خوش خرام ایدی . مدینهٔ قسطنطنیه‌ده مشهور اتاق رحیقی مرحومك دودمان بلند رواقندن اولوب اول خاندانك زمامدار پوست نشین اولان دوانلی نك حفیدی اولمغله گفتاری برشی رحیقی قدر نشئه‌دار برشاعر لطافت شعار ایدی . اثنای گاچیدن باغ آمال ایكن كاسهٔ عمر نازنینه سیر اولمدین سنه بیك یوز یكرمی سكز خلالنده رحیق رحمت رحمانه انتقال ایلدی . بوبیت جملهٔ اثارندندر :

(بیت)

مدد ای بیوفا رحم ایت اسر كه بن دلفكاری
كرم ایتمز ایسك باكه اذیت ایلمه باری

سید صدر الدین افندی

ابن المولی النحریر السید عبد الله افندی اول مخدوم سعاد - تمرسوم دولت علیه‌ده زیور ارای صدارت روم ایلی اولان عمدهٔ

کافیدر اوزمسون النی تیر وخنجره
دیدار جیش حسنی یازلدی کلوب خطی
سردار کاکل اولسه روادر بولشکره
ساقی ایاق ایاق یوروت امدادینه میی
غم خیلی دمدر ایتدی سلیمی محاصره

لطیفه — مترجم مذکور عصر سلطان مصطفی خان ثانیده شیخ الاسلام اولان السید فیض الله افندینك زمان فتوالرنده آنلرك مکتوبجیلغی خدمتنده اولوب ندیم رتبهٔ والاسنی اکتساب ایلمشلردی. اول اثناده مترجم بی نظیر حضرت شیخ الاسلامك ترتیب سلسله ایده جکلرندن خبیر اولملری ایله مرحوم مزبور بعد العصر فتوالری امضا ایدرکن بو کفتار زیبایی بر ورقپاره یه تحریر وترقیم وکنج احراملرین تلثیم ایدوب عرض نادیٔ دولت مقدارلری قیلمشدر :

(رباعی)

ایتدی کرمك زید ایله عمروی مکرم اولمزمی سلیمك دخی شاد وخرم
بو مسئله فتواسی ندر سلطانم اولور کبی الله تعالی اعلم

بو اداء نازکانه یه نظر کیمیا اثر شیخ الاسلام نکته ساز التفات اولدقده عظیم استحسان ونوازش عالیلرینه شایان بیوروب بو فتوا اولمزه کلمز دیو لطیفه بیوروب قرین التفات بیورمشلردر .

سلیم دده

قرق درویش علی دیمکله شهیر بر مرد پاکیزه تعبیر اولوب عصرك

(وله)

بوداغ دلکه سینه‌مده اچیله هرین مودن
زبان آشین اشتکادر اولتنك خودن
اوصاندم صیدایچون اول کبك رفتاری تکابودن
اوچوردم شاهباز قوتی یاسیله بازودن
کسر فریاد وزارین ایرشنجه سیل دریایه
بلی ممکندر الق ذوق وحدتدن خبر جودن
صدای ابشارمی قولاغکن ایراغ اولسون
صقن کرداب اولور زاهدکچلمز صکره اول صودن
کهی بیم وکهی حجلتله اول خورشید طاعتدن
مثال لون حربا ضایع ایتدم رنکمی رودن
حیادن غنچهٔ لعلك اکر نشکفته در اما
کوکلدن نیچه دشنامك ایشتدك چشم وابرودن
می نخوت رسان جاه اقباله حریص اولمه
سبکپادر سایا بوشرابك نشئه‌سی بودن

(وله)

خیل سر شکه ویردم اقن کوی دلبره
دل ویردم آنده بر کوزی خونریز کافره
عشاقه کبر وکینه بر قصدی وار کبی
بر پیره کلدی قاشلری ایتدی مشاوره
دل قالدی پر چنده ارارکن قوناق یری
آخر دوشردی کندویی بر بی امان یره
جان المده سوزلمسی شهباز چشمنك

بو اکرام ایله مکرم بولطف عمیم ایله محترم ایدیلر . حقا که دفینهٔ معرفت و گنجینهٔ فضیلت اولان وجود عالیلری یگانهٔ زمان ومشار بالبنان جملهٔ هنروراندر . اطراف هوامشه تحریراتی اکثر من ان یحصی ومدون تألیفات ومجموعه‌لری بیعد واحصادر . خصوصاً فن ادبیانده (بحر زخار وضمایر) نامیله مسما اولان مجموعهٔ لطیفی عامهٔ جهانه برتحفه ویادگاردر. وبوفضائلدن فضله السنهٔ ثلثه‌ده فصاحت وبلاغت اوزره زادهٔ طبع رعنای اولان کفتار بهمتالری رونقده روی عروس شعر واشعار وانتخاب طباع سلیمه‌یه مدار افتخاردر . بوبرقاچ ابیات دلارا اول فضل بی نظیرك زادهٔ طبع رعنالری اولان آثار دلپذیرلرندندر :

(غزل)

غریب اول غربت اهل درده صحرای سلامتدر
بوخلق ایچره کشی بیکانه اولمق باشقه خلوتدر
صدای صیت وشهرتدن صقنکم شهرت آفتدر
نی وطنبوری سیر ایله سراسر داع حسرتدر
سعود ونحسی نام آور نجومه نسبت ایلرلر
هله رندانه بی نام ونشان اولمق سعادتدر
خیال رنك میله مست اولور دل لعل دلبردن
بوباغه ابر تصویر افسر محض طراوتدر
مثال پیکر جاناندر آنجق غیری یوق دیار
پری زار دل عشاق بر وادیٔ وحشتدر
می عشقیله سرمست اولده دنیانی تماشا قیل
سلیما کندودن کیتمك عجب سیرو سیاحتدر

كلدكلرنده درون صفوتمونلرنده قامت تامه استقرار بولمغله طريقدن فراغت واول اثناده مدينهٔ بروسه‌ده منحل اولان مراديه مدرسه‌سين اختيار ايدوب سنه بيك يوز يكرمى ايكى تاريخنده مدينهٔ بروسايه هجرت وبرمدت اول ديارده عزلت ايلدكلرندن صكره مركز كمال اولان ذات نيكو خصالرى دائرهٔ دولتدن بيرون بركناره كوشه نشين ازوا اولوب خارج سور عنايت قالمق شايسته وروا كورليوب بيك يوز يكرمى يدى تاريخنده نشانجيلق منصبى ايله آستانهٔ سعادته دعوت بيوريلوب واول سالده واقع اولان سفره آصف وقت ايله بيله عزيمت ايليوب بعده آندن كلوب استنبولده منصب مرقومدن معزولا برقاج زمان ساكن اولدقدن صكره بيك يوز يكرمى سكز سالده مدينهٔ اسكدار قضاسيله جبر الخاطر بيوريلوب عادت اوزره ضبط ايدوب معزول اولدقدن صكره بيك يوز اوتوز ايكى تاريخنده سلطان جليل الشان دوران پادشاه بى اقران سلطان ابن السلطان السلطان الغازى احمد خان ابن السلطان محمد خان خلدالله خلافته وابد سلطنته حضرتلرينك علم شريفه كمال مرتبه رغبت همايونلرى اولمغله سراى همايونده جنت مثال بركتابخانهٔ عال العال بنياد بيوروب اول بيت العلمك اندرونى جمله فنوندن كتب متنوعه ايله مالا مال ايليوب اول بقعهٔ مباركه‌يه فضلاى زماندن مجموعة العرفان برذات بى اقران خواجه تعيين بيورلمق مركوز ارادهٔ همايون پادشاه دوران اولدقده مترجم مذكورك وجود بهبودى حليهٔ كمال ايله آراسته واول مفضال ناشنوده عديلك ذات پر افضالى فضيلت باهره ايله پيراسته اولمغين اول بقعهٔ علم وعرفان اولان كتابخانهٔ جديده معلم تعيين بيوريلوب جمله‌دن ممتاز وبوالتمات همايونه سزاوار بيوريلوب بوكرمله سر افراز اولوب اثناى تحرير نذكره مزده

بالارث كندولره انتقال ايلمشدى . پدر بزرگوارلرى سلطان ابراهيم خان عليه الرحمة والغفران عصر شريفلرنده اول عصرك شعراسندن اولوب رمزى تخلص ايدرلردى . بونلرده نام شريفلرك مخلص اتخاذ ايليوب بجه نازك گفتارايله آزمايش طبع المشلردر . بوگفتار جملهٔ آثارندندركه حالا السنهٔ ناسده بسته اولوب ياد اولنمقدهدر :

(قطعه)

دريغ اوتازه نهالم هواندر بيلمز بلاى عشق ندر مبتلا ندر بيلمز
درون سينه يه زخم اورمنى بيلورامًا طبيب تازه هوسدر دوا ندر بيلمز

سليم افندى

نام نامیلرين مخلص اتخاذ ايدينوب آثار جليل المقدارلرنده سليم ديو گويا اولورلردى . اول مجموعهٔ ادب وعرفان اولان سر تاج جملهٔ دانشوران بوسنه قضاسندن معزولا انتقال ايلين حسين افندى نام نيكو خصالك مخدوم نجابت مرسومى اولوب بيك يتمش بش تاريخنده مهد وجوده پانهادهٔ تشريف اولوب تحصيل معارف بحساب وفضل وهنرده حظ اوفر اكتساب ايلدكلرندن صكره بيك طقسان تاريخنده اغا زاده اسماعيل افندى قدس شريف قاضيسى اولدقده اول منصب جليلك تشريفاتندن ملازم وقرق آچقه مدرسه دن منفصل اولوب بيك طقسان طقوز تاريخنده دباغ زاده محمد افندى مرحومدن ابتدا خارج الى ايله بر مدرسهٔ جليله يه اولوب طريق عليه يه دخول ايلدكلرندن صكره شداید طرق چكدرك حركت آلتمشلى ايله سياوش پاشا مدرسه سنه

(لنشه)

هجوه مائل اولهنك عاقبتی خیر اولمز

تولدی کوردك صوکی سن برایکی بدکردرك

مترجم مارانتقل بیك یوز اون بر تاریخنده شامده انتقال ایلدی بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

(غزل)

حریق آتش عشقم نه داغ لازمدر — نه خانقاه دلده چرغ لازمدر
حریف مجلس پروانه شعلهٔ شامم — بکا نه میکده نه برایاغ لازمدر
او عندلیب کلستان وصالم کم بکا — مدام سیرکل دشت وباغ لازمدر
اولنجه بادیه پیمای منزل مقصود — دل سکونی کی کم سراغ لازمدر

سلیم کرای

ابن بهادر کرای خاندرکه سکسان ایکی ذی الحجه سنده عادل کرای خانك یرینه قریم خانی اولوب بیك یوز ایکی جمادی الاخره سنده خانلقدن فراغت وحج شریفه دولت علیه دن مأذون اولوب دریادن مکه مکرمه یه عزیمت ایدوب اول شرفی دخی حائز اولدقدن صکره بیك یوز درت محرمنده ثالثاً ینه قریم خانی اولوب یوز اون شعبانده ینه اذنله حج شریفه عزیمت وخانلقدن فراغت ایلیوب بعده یوز اون درتده رابعاً ینه خان اولوب بیك یوز اون التی رمضانده خان ایکن قریمده انتقال ایلدی . اهل ذوق وخوش صحبت ساز وسوز سردر جواب اولمز بر خان صاحب طبیعت ایدی . طبیعت شعریه سی

اولمشلردر . بوکفتار اول مرد تام العیارك جملهٔ آثارندندر :

(مطلع)

همان سر تیز غمزه کدن کوکل آسوده حال اولسون
کمان ابرولرکدن چکدوکم قات قات حلال اولسون

سقیم

مخلص مزبور ایله شهرتشعار اولدقلرندن میان راست رفتاران جهانده مخلصلری نامارینه غالب اولوب نام شریفلری غیر مشهور اولدیغندن بو مجلهٔ جلیلهٔ عرفانده کشیدهٔ سلك سطور قلمامشدر . بلکه سائر روزنامچهٔ حالاری احالهٔ امضای مخلص نادر برابرلری اولنوب مخلصلریله اکتفا باعث طی املا اولمشدر . بو بیت آنلرك اولق اوزره مشهوردر :

(بیت)

سنده سرجمله هواو هوس افکارم
سنی سویلر کوزه‌لم سویله‌سه طبع زارم

سکونی

اسمی احمددر . استانبولدن ظهور ایتمشدر . عصرك شعراسندن بر متحرك یادکار اولوب نجه زمان شامده مقابله‌جی ورو نامچه‌جی اولمشلردر . طبعی هذله جسان وعادتی هجو وقدحله تکدیر یاران ایدی:

طاسه واردی آب چشمم حلقهٔ فواره‌دن
بوبله تیز اولدقجه شمشیر زبان تیزمن
قورتیلورمی خاطر حاسد سعیدا یاره‌دن

سعید دیگر

نام سر آمدلری احمددر . آل اصدر شمس الضحی وقمرالبدر ذات معمور پیر پرنور ولی رتبه جلی مرتبه حسنة الایام شیخ الاسلام ملاذ خصائلرك بلدی مرحوم ومغفور الدارج الی رحمة ربه الغفور محمد صادق افندینك اقرب اقرباسندن اولوب طریق علمای مقبولدن حرم ثالث اولان قدس شریف قضاسندن معزول اولان محبوب قلوب اجلهٔ کرام محمد افندی نام ذات معروف الاسامك مخدوم والاتامیدرکه اوراق نهالی آرامکاه شکوفهٔ اطفال عز واقبال اولان قسطمونیهٔ بهمالك مضافاتندن بشکطاش قریسنده طوله باغچه‌دن کلفنجهٔ وجود مهد شهودی ظهور عالم شهود ایلیوب اول کلشنکه عرفان افران خوش آیندهٔ الحان ایله همزبان عرفان اولوب تحصیل کمال وسعی واشتغال ایدرك هلال وجود پر استعدادی بدر اتام افق کمال اولوب مخادیم کرامك لازم ذات ستوده صفاتی اولان درجهٔ دقیقه شناسی به واصل وساعت بساعت متنبه هرانتباه اولان صندوقة الخیال معارفك هرصنعت موی باریك مثاله سلیقه جنبان استعداد کمال اولمغله هر امر معارفده تحصیل نقد الوقت استدلال اولمق مرتبه‌لرینه نائل اولوب عصرك ادباسی میانده مشار بالبنان ووقتك شعرای پاك کفتارلرندن برذات نکته‌دان

(تاریخ)

سراکرامی پاینداز ایدوب سعدی دیدم تاریخ

عدودن موره‌یی جبراً آلوب کادی علی پاشا

سعید

نام نامی واسم کرامیلری محمددر. اول کلفنجهٔ کلستان ملاحت آهوی نازك خرام حرم لطافت مجمع یوسفستان کمال اولان شهر بیهمال جنت مثال قسطنطنیه‌دن طوپ قپوسی قربنده یکی باغچه‌دن سر وکلستان کبی نمایان وبیك یوز اون التی تاریخنده مه تابان آسا افق مهد ظهوردن پدید وعیان اولمشلردر . دولت علیه‌ده نجبه زمان دارالسعاده آغالغی ایله کامران اولوب شهرت وشانی لبریز جهان اولان یوسف اغا مرحومك زماننده سرای همایونده تربیت کرده اولوب بعده ازمیر ضربخانه‌سی امینی اولان طوپ قپولی احمد افندی نام مرد ممدوح الامامك محصول باغ حیات کامی ونوباوهٔ کلستان آرامی اولوب عصرمزك پاکدامن عصمت اولان ارباب معرفتلرندن بربلبل کلزار سخندرکه فارسی وترکی اشعارده طبع نازکی بغایت نازکانه وکفتار پاکیزه‌سی بی بهانه اولوب شب وروز علم شریفه سعی واقدام ایلین مخادیم کرامندندر . بوکفتار شکر رفتار ارل طوطیٔ آینهٔ حسن وجمالك جملهٔ سخن آبدارندندر :

(قطعه)

چیقدی اشکم چرخه طرف دورهٔ نظاره‌دن

نکران اولمزدی . وکندی کفتارلرندن :

(بیت)

ربع مسکونده اولان دودهٔ شمع عصیان بریره کلسه رخ رحمته برخال اولمز

بیتی ایله عامل اولوب طرف امیده سدسدید اولان پردهٔ ایاسدن دیدهٔ فکر وهوسین تجرید وذوق وشوقدن غیری کفتار — سامعه‌سن محروم کفت وشنید ایلمش برشاعر ماهر وفارسی وترکی مراد اوزره کفتاره قادر برذات معرفت مبادر ایدی . بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

(قطعه)

دل سردر هوا آه ایتمده ضبط نفس بیلمز
همای لامکان پروازدر قید قفس بیلمز
دکل مانع سرشك چشم مژکان دم آلودم
بوبحرك سعدیاجوش وخروشی خاروخس بیلمز

(وله)

تاصبا ازچین زلفت بوی مشك ترکرفت
بحر شوقم ازرك موج هوا عنبر کرفت

(وله)

لبش بوسیدم ودرج دهانم بزر شکرشد
زبانش را چکیدم ذوق دل قند مکرر شد

مترجم سابق الذکرك سمت تواریخده دخی مهارتی اولمغله ادنی همتله آن یسیرده برتارنخ بینظیر ایدردی .

بیك یوز یکرمی سنه‌سنده واقع اولان موره فتحنه بوتاریخی دیمشلردر :

سعدیٔ دیگر

نام نامی واسم سامیلری عبد الباقیدر . اعجابنك قوت حافظه‌سی ثنایه شایان اولان مملکت پرحسن و آن واندندر . بو مجلهٔ جلیله‌یه حرف دال مهمله‌ده ترجمه‌لری سبق ایلین نور دیدهٔ شعرا مردمك چشم بقا شاعرنا دیده نظیر سر آمد دری احمد افندینك برادر سر برابریدر . حقا که برادر محترملرینك نظیری نادیده اولدیغی کبی بونلرك دخی طبع چالاکلری پسندیده‌در . بونلر دخی دیوان علی کاتب معارف راتبلری زمره‌سندن اولوب عصرمزده اشعار بلاغت آثار ایله رونق شکن شعرای روم وعجم ومغبوط روان فیضیٔ هندیٔ محتشم اولوب صفوت قندیل خیاللرندن فروزان ساحهٔ متمل اولان شمع سوزان ذکای بیهمالرینه بللورین ساغر سرشارتاب آور بالری ایله استدلال اولنمق امر مقرردرکه نشئهٔ صبوحی العیار کفتار آبداری خویکردهٔ ساغر کبی مشکات قلب معرفت پرورلرندن ترشح ایتدکجه هر برقطرات نقاطی رخسار بکر خیاله کوبیا برخال واول چکیدهٔ موزون اتکفته غنجهٔ کاشنکه خیاله ومضمونه برصابهٔ شبنم مثال اولوب رنك روییدن اول شکوفه‌نك بویی ونمایش برك و برندن اومیوهٔ ترقنی باغك یادکاری اولدیغی معلوم نخبندان معارف اولوب بالکلیه جانب وسوی نمایان اولور . الحاصل معرفت پیشه هنر اندیشه برکامل وحالات ضرا وسرایه صابر ومتوکل برذات نیکو شمائل اولوب رابطهٔ قلبن سوی امنه بند وربطه کمل استیناس ایلدیکندن بزم جهانده هر وقت وهر آن یك کنه ترازوی نکاه اعتبار اولان جانب ایاسه

مدرس اولوب وطقسان طقوز محرمنده دباغ زاده محمد افندی مرحومدن فیروزاغا مدرسه‌سنه حرکت وسنهٔ مرقومه جمادی‌الاولیسنده یرنده داخل اعتبار اولنوب بیك یوز جمادی‌الاولاسنده ابو سعید زاده فیض‌الله افندیدن قاضی عبدالحلیم مدرسه‌سنه حرکت وبیك یوز ایکی شوالنده ینه آنلردن ثانیهٔ خسرو کتخدایه اولوب بیك یوز بش صفرنده رحمت رحمانه روان اولدیلر . مترجم مذکور اصحاب حیثیتدن صاحب فضیلت نازك طبیعت وپر معرفت شعر وانشاده پاکیزه تعبیر بر مخدوم بی نظیر ایدیلر . بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

(بیت)

هوای زلف پرتابکله دل آشفته اولمشدر
بنی لبریز سودا ایلین طول املدر هپ

(وله)

حلوای سکرین لبن تبز بولوردی دل
اولماسه یار ایله شکر آب میانه‌مز

(وله)

شطرنج دهر ایچنده اوشاه سریرناز
فرزانهٔ جهان اوله‌جق بر پیاده در

بیت مرقومی صفایی تذکره‌سنده مترجم مذکورك اقرب اقرباسندن اولان حرف کافده کاشف اسلیله روزنامچهٔ حالی کشیدهٔ سلك تحریر قلمان اسعد زاده چلبی مرحومك اولمق اوزره تحریر ایلدیکی سهو وغلط مقوله‌سندندر . بیت مزبور بونلرك اولمق اوزره معلومزدر .

كنجيده اولدى قطره ده دريايى سير ايدك
آماج تير غمزه سى ايتدى او قاشى يا
كل رستمانه چكديكمز يايى سير ايدك
رو يكده يارك عكس دلم ياكه بردم
خالى دكل بو نكته‌لى معنايى سير ايدك
باق دلده منزل ايلدى اول شاه عرش جاه
خركه نشين عالم بالايى سير ايدك
باشدن سزايى كاكل دلبرده بند اولوب
تحريك فتنه ايلدى غوغايى سير ايدك

(وله)

كلشنى يم نسبتم كلزار در بلبلم كارم هميشه زار در
عندليم اويله بركلشنده كيم كلدى او كلشنك بخاردر

سعدى

نام امجدلرى سيد محمددر . مرحوم نقيب الاشراف اسعد زاده افنديلرينك همشيره زاده‌سى وزيرك زاده حافظى ديمكله شهرتشعار اولان مصطفى افنديلرينك مخدوم نجابت مرسومیدر . تحصيل سرمايهٔ علوم وتكميل لوازم منطوق ومفهوم ايلدكارندن صوكره نقيب الاشراف زيرك زاده مرحومدن ملازم وقرق اڭچه مدرسه‌دن منفصل اولوب بيك طقسان التى ربيع الاولنده شيخ الاسلام ومفتى الانام چتالجه‌لى على افندى مرحومدن ابتدا خارج اللى ايله فاطمه خانم مدرسه‌سنه

کندیسن قیلمش پریشان نته‌کیم زلف نگار

سزایی

نام شریفلری حسن وواد یلرنده وضع دلیرانه‌لری مستحسن کاشنی مشایخندن برکل کاشن بلاغت وارباب طبعتدن بر بابل هزار داستان باغ فصاحتدر. فی الاصل شهر مورده ولایت وجوده وضع قدم وصحیفهٔ شهودنده سواد ارقام وجودی همت بلندی بالکلیه ازاله ایتمکین چشم حقیقت بینه دنیای دنی‌یی کالعدم ایلین آ کاهلردندر . دارالنصر والمیمنه شهر ادرنه‌ده عمان حقیقتك کوی نایاب عارف پسندی جوهر کنجینهٔ ارشاد مرحوم العلی افندی حضرتلرندن اداب طریقت کاشنیه‌یی تحصیل واسماء علیه‌یه سلوك سنیه‌لری اوزره تکمیل ایایوب عارف ذات واقف اسرار صفات اولدقدن صوکره فائز سود طریقت وحائز رتبهٔ عالی اولوب نظر کیمیا اثر شیخ عالی والاهمتی ایله عزیز مشارالیهك انتقالندن صکره یرلرینه سجاده‌نشین مشیخت اولمشلردر . اثنای سخن فراغده قول بالحق اولان لسان غیب اشنالری بعض کفتار تصوف شعار ایله سخن‌سنج بلاغت وعالم معنادن حسب وحال مقاللری ایله فی الجمله نقل وحکایت ایدرلردی . لسان تصوف اوزره مرتب دیوانی ومیان مشایخ کاشنیه‌ده شهرت ونام وشانی واردر . بوکفتار اول شیخ جلیل القدارك جملهٔ آثارندندر :

(الهی)

مرأت دلده عکس دلارانی سیر ایدك

عجب در اول بته جانویرمك ایسترم سری
بنم ایشم هله پرورد کاره قالمشدر
(معما بنام ذکی)
صحته تك اولوردی غیری جان نانوان
السه‌لر اعضای رکدن برایکی اوچ قطره قان

سروری

نام و لاری مصطفی در . قصبهٔ لطیفهٔ ابا ایوبدن ظهور ایلوب رئیس الاطبا زین العابدین افندیدن ملازم وقرق اچه مدرسه‌دن منفصل اولدقدن صوکره بیك التمش یدی رجبنده صفیه خاتون مدرسه‌سنه ابتدا خارجه مدرس اولوب دور مدارس معتاده ایدرك سلیمانیه صوبائی مدرسه‌سندن بیك طقسان التی جمادی الاولیسنده لفقوشه قضیسی اولوب قضاء مزبوردن معزول اولدقدن صوکره تکرار طقسان سکزده بنه قضاء مرقومه‌یه اول بلده‌نك فتواسی انضمامیله ثانیا قاضی اولوب طقسان طقوزده معزول اولوب قسطنطنیه‌یه عودت واول اثناده دار بقایه رحلت ایلدی . شعر وانشایه قدر مجموعة النوادر برذات جلیل المأثر ایدی . بو کفتار جملهٔ آثارندندر :

(قطعه)

غنچه‌یی آچدم نسیم سنبل مشکین یار
بایلك کوکلین کشاده ایلدی باد بهار
زلفی سودا سینه دوشمش سنبل سودا زده

عطاره دخی مراجعت ایله برولدزنا شرینه اوغرامشوز دیه طالبی دفع ایتدکدن صوکره بچاره هرنه‌قدر ظروف واوانیسی وار ایسه ایندیروب یرلو یرینه وضع وجمع وکالاول ترتیب ایدنجه برایکی کون بازارلمدن قالوب بویله بویله نیجه رنکلری کذران ایلمشدرکه هربری برأسه برداستان اولمغه شایاندر. بغایت لطیفه کار شوخ وشن بریادکار ایدی. میانهٔ احباب بهمتاده نمك مجلس برمجلس آرا ایدی. سنه بیك یوز اون بر حدودنده انتقال وجوار رحمت رحمانه ارتحال ایلدی. بوآثار مستطاب مرتب دیواننده بومجلهٔ جلیله‌یه ثبت وتحریر ایچون انتخاب اولنان اشعارندندر:

(بیت)

الحذر اوله اسیر نام مانند نکین روسیاه ایلرسنی ایام مانندنکین

(وله)

صدای چاك صانمك کوش اولان دامان یوسفدن
فغان ایلردی عصمت دست کستاخ رلیخادن

(وله)

دهن تنکنه بر سوزمی بولنماز اما
هنر اول نکتهٔ سربسته‌یی تعبیرده در

(وله)

کاون محبت که فروزان اوله برکز
اطفا ایده‌مز عاشق انی چشم تریله

(قطعه)

کوکل دوشوب خم کیسوی یاره قالمشدر
نتیجه خاطرم اول یادکاره قالمشدر

دیو تکرار طلب ایله اختیار زحمتدن کریزان اولمدقلرن اشعار ایلد-
کلرنده موعود اولان پاره‌لری مرقومك دست طلبنه رفع واعطا
ایلیوب بچاره‌نی دکانه برمرحله مسافه اولان سوق قرمانه روبراه
ایتدوکی کبی یار واغیاردن خالی دکاننه نکران وایا تیز الدن عمادمه‌نه
رنك ایدیم دیو دکانده خیالی جولان ایدرکن درحال بوتازه خیالی
تصمیم وتصور بال ایلیوب اطراف وجوانبده مرتب موضوعه اولان
عقاقیرك ظروفن ایندیروب برظرفده اولان اشیانی اول برظرفه
قیوب باجمله تبدیل واحد همانی اخرله تغیر وتحویل ایلیوب یرلو یرینه
وضع ایتمکله هیئت سابقلرین ترتیب وتصور ومقام انکارده قعده نشین
سکوت اولمغله منتظر قدوم پیر اولوب برزمادن صوکره مرقوم خدمت
مأمورلرندن عودت ایلیوب مسؤلن کندیه دفع واعطا ایلدکده اظهار
ممنونیت ونادن برمقدار تناول ایتدکدن صکره دفع ثقلت ایدر یوللو
اولوب حرکت وسوق مرقومك قارشو جابنده اولان دکانك برینك
پس جامنه پنهان ودوربین خداعندن عماد دردمندك احوالنه نکران
اولوردی که اول اثناده ارباب حاجاتدن بعض کس کلوب مطلوبلرینك
ثمنن ادا ضمننده عقاقیردن بعض شی التجا ایتدکلرنده عماد فقیر دخی
مشتریسنك مطلوبی اولان شیئی مرتب دیزیلو اولان ظروفه باقوب
اوستنده مسطور اولان یافتلردن قنی ظرف لازم ایسه ایندیروب
قپاغن آچدقده ایچندن خلاف مأمول ومباین مسطور امرلر ظهور
ایلیوب بچاره ایاصلنده وصنعنده غلطمی ایلدم واول حروفی ایله ظرفه
ادراج ایتمکه سهوی واقع اولدی دیو حرف اولده مطلوبه شبیه برظرفی
ایندیروب اکه دخی نکران اولدقده آلدن دخی همچنان خلاف کتابت
برنسنه نمایان اولدقده مشترینك پاره‌یی النه ویروب وار مسلمان برغیری

صنعت حرائقال ایله مشغول ایدی . برگون مترجم نازك نهاد بروجه معتاد مزبور عماده عرض دیدار ایدوب عماد مرقوم برمقتضای ذمت اهل بازار برطمعکار یادکار اولمغله قبل السلام مزبورك پیشکاهنده بیچه مقدمات مصنوعه بسط ابراد وصدکرنه قماش دلپذیر ادا ایله عرض حب وداد ایدرك عماد مرقومه خطاب ایدوب ای پدر بزرگوارم وای یارغار وفادارم بیچه دملرد که توامید ایله آتش ارزوفروندان درونم نار اشتیاق ایله کلخنلر کبی سوزاندر . مدت مدیددرکه ازدل وجان سلطان محمد خان جامع شریفی قرینده اولان قرمانك افواه نادنده داستان اولان چوره کنه بغایت آرزومند وشوق جبانم . تحقیق علی التحقیق بروفادار شفیق اول نان آرزو درماندن بوسائل باب احسانله برپاره لیجك قدر کتورمك لازم کلسه اول زهره زاد محترمه قرق پاره اجرت قدم و یرمك عقدهٔ عزمده مصممدر . دیدکده عماد دیدکلری یادکار موعود اولان غروشك نام سرور انجامك استماع ایتدوکی کبی سکهٔ حسنهٔ موعود مضروب خیال چشم کبودی اولوب بی صبر واضطرار آرزوی نقره ایله جامهٔ آرامی پاره پاره اولوب بیقرار اولدیغندن ناشی طمع خامدن احتراز ایله میلان طبعن اشعاره دلالت ایدر برترکیب عجالة الوقت ایله صورت خاطر نوازی یه اغماز ایلیوب اکرچه بوهنکام پریده یاروفا سارلرینه بوکونه سفردراز طاقتکذاردر فاما خاطرك ایچون برآی مهمانوازی ارتکاب زحمت شتاب اولنور . موعود اولان اچه لری اعطا ایدك وارهلم خدمتمز ادا ایدهلم دیدکده سری دخی اضمار اسرار قصد ایدوب سن مسن واختیار آدمسن بی پروا بویله تکلیفدن حیا ایدرم برمقدار بسط اعتذار ومزبور عماد ساده دل دخی نه مانع بزلر حلال ایدرزنك همان مهمانمز ممنون اولسون

اسکداردن اولوب قماش رنکا رنك تعبیر دلپذیر اولان شعرای بی نظیرلردندر . دیوان همایون کتاب والاجنابی زمره‌سندن اولوب بعض مناصبه‌منصوب اولمشلر ایدی . مرتب دیوان بلاغت عنوانی‌ومیان ارباب عرفانده علوشانی اولان سخن پروراندندر . کشاده طبیعت پرمعرفت برمرد میدان معارف بی پایان اولوب ذهن آتشپاره‌سن دست ذکا دائما اداره ایتمکین شعلهٔ جواله کبی بیقرار واحبابنه نازکانه‌رنك ایتمکده بی اختیار ایدی . نجه نازك بنان تربیه‌سندن نمایان اولان لطایف پریره جمع اولنسه خواجه نصرالدینك مضاحکندن الطف وبرتر برمجموعهٔ دلپذیر ویاران صفایه جسته جسته ایلدوکی رنکار تار وپودرسان ایله نسج نسیج خوشقماش تقریره آینه سبك نمایش عالمکیر برلطایفنامهٔ بینظیر اولوردی . حرف الفده حکایت وذکری سبقت ایدن شاعره آنی قادین مرحومه‌نك دیوانینه ایلدوکی کار بدیع الاطوار کبی نجه مردانه لطیفه‌لری مجموعهٔ احباب صداقتکارده مشهود دیدهٔ اعتبار اولمشدر .

لطیفه — ازجمله شاعر مرقومك جملهٔ لطائفندندرکه شهر قسطنطنیه‌ده شهزاده قربنده سوق کبیرده اولان عطارلردن اجزاء شریف کتابت ایدر عماد چلبی نام برپیر روشنضمیر اعجوبهٔ روزکار اولوب دکانی عطاره‌مخصوص اولوب انواع عقا قیر ایله مالا مال واناء وظرف ایله اطراف دکانی تابسقف پر اولوب داروخانه مثال ایدی . وهربرظرفك اوستنده درونده محفوظ اولان مطلوبك اسمی کتب واملا اولنمغله حین اقتضاده درت بش قدمه نردبان ایله بالای مرامه صعود ایلیوب لازم کان نسنه‌یه امالهٔ دست تعدیه ایلیوب انزال وایادیٔ مشتریانه منوال مشروح اوزره مطالبن اعطا ایتمکله کل یوم اجرای

بونظم تری یاد دل زاره دوشردی
دائم نیچه حمد ایلیم کم بزی باری
ذاتی کبی برصدر کرمکاره دوشردی
عرفانه اولان میلی بزی آصف عصرك
سالم ینه هپ وادیٔ اشعاره دوشردی

(بیت)

همیشه قطع جاه ایلر اولنلر علمدن خالی
تعالی پت اولوراولسه ترازونك کفی مالی

(بیت)

تنکنای غرتی ایلر همیشه آشیان
بی نمازلك بن کوشنده کلبانك اذان

(بیت)

کوزین یومسه کلوردی پیشه تمثالی محزونك
کیجه لیلیدن اولمشدی عیادت خوانی مجنونك

(وله)

کوروب نقش سم لیلایی صحزاده دیمش مجنون
یوزی کولمش بیابانك سراپا بونده برایز یوق

سریٔ دیکر

اول خواجهٔ دیوان بلاغتك نام ذات پرمعرفتلری ابراهیم اولوب پیشکاه قسطنطنیهٔ بهین اعتباره لب دریاده ملاحت نثار اولان مدینهٔ

تمام بدر اوله دیو هلال مقصودی
بوفکر نابمحل آدمی تمام ایلر
امید بوی وفا ایلمه بوکلشنده
دماغ کامکی آزردهٔ زکام ایلر
اویاری خوابده کورمك دیلرسم ای سالم
فلك دودیده‌مه خوابی بنم حرام ایلر

سنه بیك یوز یکرمی التی تاریخنده عبد فقیر غلطه قاضیسی ایکن اربعا کونی دیوانده مرحوم شهید علی پاشا (افکاره دوشردی یاره دوشردی) زمینده برغزل اولسه دیو بیوردقلرنده هنوز دیوان تمام اولمدین بوغزلی بدیههً کشیدهٔ سلك تحریر ایلیوب حضور عالیلرینه عرض اولنمشدی.

(غزل)

اشك ترمی دیده رخ یاره دوشردی
افتاده‌لکی شبنمی کلزاره دوشردی
اولسه‌م نعجب اشك روانم کبی پامال
کوزدن نی‌اول شوخ ستمکاره دوشردی
درد دل دلداده‌نی کور سائق تقدیر
آزاده ایکن طرهٔ طراره دوشردی
دل بحر محبتده شناورلك ایدرکن
فلك املن ساحل افکاره دوشردی
مرغ دل آواره‌مزی باد محبت
صحن حرم کلشن رخساره دوشردی
فیض کرم مدحتی اول صدر کزینك

شست وشوی رویه اشك دیده قطره‌بار اولور
عاشقك سرمایهٔ دیرینه کاریدر الم
تنك دنکی خواجهٔ عشقك غم دلدار اولور
شهر بند ارزوده‌دنك بردنك هوس
هپ متاعی بودیارك قاره‌داغ بار اولور
کاکلکه قالدی دل کاهی کرم قیل سودیکم
چشم سرمستی غریبك لطفله هشیار اولور
یك نیکاهی قالدیرر ادنالری اعلالرك
التفات مهر ایله ذره ثریا کار اولور
غنجه وش سالم آچلمز کلشن تقریرده
اول دهانك کم زبان همدمی اسرار اولور

(وله)

بلبل شیفته وش عشقله زار اولدم بن
بر سر آمد کل رعنایه هزار اولدم بن
مرغ دل دامکه طره‌ده تخجیر کدر
اول ایکی چشم غزالانه شکار اولدم بن
ایلمز باغ بهشت اولسه‌د، کوکلم رغبت
سالما عشقله بی صبر وقرار اولدم بن

(وله)

مرامك اوزره سنی صانمه شادکام ایلر
حصول کامکی چرخ انتقامه دام ایلر
نشاط یکنفس دهره درقفا اکدار
بر آن صفایه بودردی کیم التزام ایلر

حلوومر ونيك وبد هرنه ايسه مخصوص برحكايتنامهٔ منظوم اولوب بوندن اسبق نكاشتهٔ قلم سبكر فتارمز اولان خمسهٔ منظومه مزه ضم واحلاق اولوب تفصيل اوزره مسودهٔ كلك تحرير اولنمشدر . خاطر سميردن هربار تبيضي جلوه كر خاطرهٔ عبد نفيردر . والله الميسر كل عسير وهوعلى كل شئ قدير . انحق بوجملهٔ جليله بوقدر جه تحريردن مراد شعراى كرامه دخوله كرچه حقيقتده لياقتمز يوق ايسه ده :

(للمنشئه)

بحره اولمغله مقارن كسب ايدوب فيض كمال
كرچه برخس جنبش ايلر موجهٔ دريا ايله

ذرهلر ناچيز ايكن عرض وجود ايلر ينه
عالمه انوار خورشيد جهان آرا ايله

مصداقنجه بوقدر شعراى كرام وظرفاى اولوالاحترامك تشبث دامانلرى وذيل اثار جليل الغوانلرى ضمننده نامزياد اولنمسى محض نعمت عظما وسعادت كبرا بيلوب كلك چابك سوار ميدان عرفانه ارخاى عنان وديوان فقيرانه مزدن بو برقاچ بيت تميق واملا اولنمغه اجترا اولندى .

(قطعه ازنعت شريف)

جهانده ذره دكلو عقلى اولان سا كه شك ايتمز
نه حاجتدر سنك حقكده شاهداسته مك اعدا

جناب كبريادن خق رسول اولديغنى ايلر
سنك ظهر شريفكده مبارك خاتمك امضا

(غزل)

چشم خواب آلودمز كيم خوابدن بيدار اولور

سلیمانیه اعتبار اولندقدن صکره سنه بیك یوز یکرمی بش محرمنده ابه زاده عبدالله افندی مرحومدن بالفعل سلیمانیه اولوب سنهٔ مزبوره شعبانده داراخدیث سلیمانیه‌یه نقل اولندقدن صکره سنهٔ مزبوره ذی‌الحجه‌سنده ضبط ایلمك وجهیله اوزره شوالده ایکی آی توقیتله شیخ‌الاسلام محمود افندیدن سلانیك قضاسیله ابتلامزدن صکره آلتی ای محروسهٔ مزبوره‌یی ضبط میسر اولوب اندن سیروز نام قصبه‌ده ایکی آی مکث وارامدن صکره مدینهٔ قسطنطنیه‌یه دخول وبیك یوز یکرمی آلتی ذی‌الحجه‌سندن ضبط ایلمك اوزره منجرا غلطه قضاسیله مقضی‌المرام اولوب اول اثناده والد ماجدمز شیخ الاسلام ومفتی‌الانام اولوب سنه بیك یوز یکرمی یدی محرم الحرامی اوائلنده مکهٔ مکرمه پایه‌سیله باخط همایون شوکتمقرون اکرامه سزا بیورلمغمز ایله خاکدن رفع وعنایت وچراغ افروختهٔ دولت بیورلدقدن صکره سنهٔ مزبوره جمادی الآخره‌سنده شهید علی پاشانك مظهر غضبی اولوب قضاء غلطه‌دن مهجور وپدرمزله بز متعاقباً مدینهٔ طربزونده اقامته مأمور اولوب بر بچق سنه مدینهٔ مرقومه‌ده مکث وارام بعده اناطولیدن بولی قصبه‌سنده مأموراً ایکی آی قیامدن صکره وطن مألوفمز اولان قسطنطنیه‌ده استنیه قربنده امیرکون زاده ساحایخانه‌سی مسکنمز ایدی. آنده پدرمزله ساکن اولوب بعده کشان قضای بونقیره بروجه ارپه‌لق احسان اولنوب بر مدت دخی آنکله اوقات تکذار اولدقدن صکره سنه بیك یوز اوتوز ایکی ربیع الاولی غره‌سنده استانبول پایه‌سنی عنایت وبالیه قضاسنی آرپه‌لغمزه ضم والحاق ایتمشلردی. روز نامچهٔ احوال عبد فقیر بومقدار تقریر ایله علی طریق الاجمال کشیدهٔ سلك تقریر قلندی. تفصیل اوزره سرکذشتمز ووقت ولادتمزدن یوز اوتوز اوچ سالنه کنجه احوالمز

مقدم وفارسیله ممزوج برلغت ودرت جلد ده تمام اولمق اوزره ماهیة ـ العاشق نامنده تصوف وسیر وطبقات وتواریخی جامع برمجموعه‌یه شروع اولنمشدی . انجق بواوچ تألیف اخیر عوایق روزکار وتقالیب لیل ونهار حسبیله بخت سیاهم کبی مسوده‌ده قالوب تا تمام وروز امید اکاهم کبی عرض دیدار صبح صبیح اجمال مرام ایتمامش ایدی . لاجل ذلك الامر المهام درکه جناب ذوالجلال والاکرامدن دیده دوزفرصت صبح وشام اولوب رسیدهٔ اتمام ومستغرق نعمت حسن اختتام اولمق وجاسنده ایدك وماذلك علی الله بعزیز .

روز نامچهٔ حال طریقمز دخی بووجه اوزره کذران ایلمشدرکه : ملازمتمز سنه بیك یوز درت تاریخنده پشمقجی زاده السید علی افندی مرحومك مهرشریفی ایله ابو سعید زاده فیض‌الله افندیدن ابتدا خارجمز مرحوم ومغفور پشمقجی زاده السید علی افندی حضرتلرینك دفعهٔ اولی فتوالرنده بیك یوز اون التی تاریخنده حضرت ابی ایوب انصاریده سیاوش پاشا مدرسه‌سی اولوب سنهٔ مزبوره رجبنده ینه انلردن یرمز داخل اعتبار اولنوب بیك یوز اون سکزده محمد صادق افندی مرحومك دفعهٔ ثانیه‌لرنده موصلهٔ صحنله معید احمد افندی مدرسه‌سنه اولوب بیك یوز یکرمیده ابه زاده عبد الله افندی مرحومدن صحن واول مدرسه‌ده اون درت آی مکثدن صکره بیك یوز یکرمی برده ینه انلردن ابوالفضل محمود افندی مدرسه سنه ابتدا التمثلی ایله خرام وبیك یوز یکرمی ایکی ربیعنده ینه انلردن التمثلی حرکتیله سنان پاشا مدرسه‌سنه قیام وسنهٔ مرقومه شوالنده موصلهٔ سلیمانیه‌ایله‌ینه انلردن شهزاده‌مدرسهٔ جلیله‌سنه وبیك یوز یکرمی اوچ جمادی‌الاولاسنده ینه انلردن یرمزده

کسنه‌لردن دخی اطراف نهار واوان مساده بو مقصد بهترین استشفاع ورجاده اولدقدن صکره اول اثناده مکهٔ مکرمه‌ده مشهود بالکرامه اولان اجلهٔ مشایخ کرامدن شیخ یحیای مقعد مرحوم بوعبد فقیر ایله کندیلرینی تبشیر ایلیوب مکهٔ مکرمه‌دن معزول اولوب استانبوله دخول و برقاچ آیدن صکره استانبول قضاسنه وصول بولدقلرنده بیك طقسان طقوز جمادی الآخره‌سنده بوعبد فقیر ساحهٔ وجوده قدم نهاده اولوب چار سال وچهار ماه وده روز کذارانده شهر قسطنطنیه‌ده صلاح وفضلله معروف انام اولان اجلهٔ مشایخ کرامدن یکی باغچه‌لی چلبی افندی مرحومدن بدأ علم شریف ایلیوب آندن صکره مخصوص خواجه‌لر تعیین ایلیوب بر مقدار استعداد تحصیلندن صکره صرف ونحو ومنطق ومعانی وهیئت وحکمت واشراق وحساب وفقه وتفسیر وحدیث وادبیاتی باجمله والد ماجدمزدن تعلم ومأذون وخاصةً حدیث شریفی تکرار محمد بن سلام الاسکندرانیدن اخذ ایلیوب مخصوص اذن شریفلرینه مقرون وتفصیل اوزره براجاز-تنامه‌ایله قریرالعین اولدیغمزدن صکره فقیرانه کشیدهٔ سلك تحریرمزاولان نحوده برمتن وشرحی ومنطقده برمتن وشرحی واوزرینه حاشیه‌سی وشاه حسینه بتمامه برحاشیه وآداب بحثده حسین افندی رساله‌سنك ثلثی شرح وتحشیه ودخی اللهم صل علی محمد وبعدد کل داء ودواء صلوات شریفه‌سنه بش جزء مقداری برشرح وکلهٔ ماده بررساله وکلمهٔ لاسیماده بر رساله وسورهٔ فتحده ومن اوفی بماعاهد علیه الله ایت کریمه‌سنه بررساله وبونلردن شرح حکمة العین وپزدوی اوزرینه تحریرات وعقاید امام طحاوی یی ترکی لسان اوزره ترجمه وترکیسی

کورقدری ماه روزه‌نك ای دل شبنده‌در
خواهشکر اولمه تروت دنیایه سالما
حرمان بومنصبك ازلی مطلبنده در

سالم راقم الحروف

بوعبد فقیرك نامی محمد اولوب والد ماجدمز شیخ الاسلام میرزا مصطفی افندینك عالم شهوده قدم نهادهٔ وجود اولان اولادندن یدنجی پسری اولوب بزدن مقدم اولان اولادینك ذکور واناثنك قرین العین مروتی اولهمیوب بامر الله الملك القدیر سال چهار سالده باجمله انتقال ایتمکله حسرت اولاد ایله داغ بردل و برکسنه‌نك یانده هشت وده ساله برجکر پاره‌سنی کورمه فرط حزنندن بکا حاصل اولورمش . بیك طقسان یدی تاریخنده مکهٔ مکرمه قاضیسی اولوب هزار شوق غرامله جانب بیت حرامه خرام ایدوب شام جنت مشامه دخول و آنده مکث اثناسنده اولادندن بقیه قلان درت یاشنده بردختری دخی اول بقعه‌ده انتقال واول کدر ایله اثنای طریقده پرملال اولهرق جانب مقصوده رسیده اولوب اول ارض جنت مقامده قیام وشب وروز طواف بیت حرامده ارکان شریفلرده توجه عرض کام ونحت میزاب رحمتده دودیده‌سندن سیلاب اشك حسرتن ریزان وسحر وقتلرنده زار وکریان اولهرق استار کعبهٔ مکرمه‌یه تشبث واستدعا واردل وجان خیر خلق اولور برپسر نیاز ورجا ومظنهٔ صلاح اولان

طوطئ تسلیت بخش دل ناشادك لذت صحبت وودادی ایله دفع هجوم غموم واکدار ایلیوب تسلی نامه واصل ومیانه‌ده مخلص واسمله مساواتمز کبی اتحاد کلی حاصل ایلمشدك. حقا که اوصاف محمدتلرنده هرنه رتبه اطرا اولنسه شایسته واول روح مصورك اوصاف ذات ملك سیمبرنده نه قدر تکثیر تعبیر دلپذیر اولنسه بایسته‌در. نازك صحبت پر معرفت حقیقت دانا تصوف اشنا باد دانشی وافر هرمجلس معارفده حاضر پاك کفتار بر مرد جلیل الآثاردر. بوغزل بیهمتا اول ذات والانك زادهٔ طبع رعنالرندندرکه مدینهٔ مرقومه‌ده ساکن ایکن بوعبد فقیر بویله‌جه بر غزل دیدیکمزده تنظیر ایلمشلردی:

(غزل راقم الحروف)

اطفال روح کیم سخنك مکتبنده‌در — علم حقیقت ازلی مکتبنده‌در
هر برسرشته‌مایهٔ کسب کمال اولور — آثار فیض معرفتك قالبنده‌در
اولسك چه‌سود مهر سپهر هنر کوکل — ایش طالعنده‌در کشینك کوکبنده‌در
خط شریفك ایلر ایمش نسخهٔ شفا — اولکم فراق هجریله تاب وتبنده‌در
خدّام علم محرم میر کمین اولور — راز درونی نسخه‌لرك مقلبنده‌در

آیینی جور ایکن ینه اظهار میل ایدر
سالم تقلب وارسه جفا مذهبنده‌در

(نظیرهٔ سالم طربزونی)

اسرار خنده غنچهٔ لعل لبنده‌در
فیض نشاط کیف ملك مشربنده‌در
سیب بهشته ایلمم اولسمده التفات
اول نخل ناز آه کوکل غبغبنده‌در
بخت سیهدن ایتمه کله کامجوی ایسه‌ك

که زنجیر جنون عشق مطلق آهن اولمزمش
مرائی بند دام حلقهٔ توحیده دوشمزمش
مصور بابل دیوار زیرا پرزن اولمزمش
مکر کفت وشنید زاهدان بی نمك هرکز
صفای نشوهٔ صهبایه قطعا رهزن اولمزمش
تحمل درعلاجی جور یاره چاره یوق سالك
محب دلبرانه زیرا مشقت دشمن اولمزمش

(وله)

باده یك دختر خوش اندامست عاشق وی مدام ناکامست
خوار کردند کافران اورا حرمتش درمیان اسلامست

سالم طربزونی

نام نامی واسم کرامیلری محمددر . آب روی سواحل بحر سفید اولان شهر طرب افزون مدینهٔ طربزوندندر . اول دیارده دفتر کتخداسی حسن افندی دیمکله شهرتشعار بر ذات حسن السیرت وستوده اعتبارك پسر نجابت اثریدر . اکرچه سلك زعمایه منسلك بر سخنداندر فاما میرلوای عرفاندر . ذات والاسی مجموعهٔ کمال اولوب خط واملا وشعر وانشایی جمع ایلمش بر وجود فائق الاقراندر . بیك یوز یکرمی تاریخنده اثنای ابتلای مهاجرهٔ ضرورتمزده مدینهٔ مرقومه‌ده دور ودراز مکث و آرامکزله غم دوریٔ وطن طاقت کذار اولدیغمز دملرده مترجم نازك صحبتك مواخات الفتی ایله اغتنام واول

فتیلی تافتهٔ کارخانهٔ حیرت

همیشه سر بکریبان اولور چراغ نگاه
تصور رخ رنگین یاردر سامی
گل شکفته کابن طراز باغ نگاه

(معما بنام جلال)

جام میناًدن ایچوب بر ایکی اوچ قطره شراب
صکره دور ایتدی ال اوزره ساقیٔ والاجناب

سالك

نام جمیللری خلیل اولوب سادات کثیر البرکاتدن وجملهٔ هنروراندن بر غنجهٔ سرسبز باغ عرفاندرکه بوندن اقدم حرف الالفده ترجمه‌لری سبقت ایدن سرتاج ارباب معارف منجم باشی احمد افندی مرحومك پیری قاسم پاشا مولویخانه‌سی شیخی السید علی افندینك حفیدی اولوب پدرلری خلیل افندی زاده انتقال ایلدکدن صکره یرلرینه سجاده نشین مشیخت اولمشلردر . اثنای تحریر تذکره‌مزده اول بقعهٔ لطیفه‌ده ساکن اولوب ادای مراسم مشیخت ونوبنو تحصیل کمال ومعرفت ایتمکده ایدیلر . بو برقاچ کفتار مترجم مشارالیهك جملهٔ آثارندندر :

(غزل)

دروغ آمیز آه بوالهوس سوز افکن اولمزمش
چراغ عاریتله خانهٔ دل روشن اولمزمش
کوکل که وصف حق که وصف زلفیله مقیددر

سر ویرمدین تلاطم راز اولماز آشکار
قطع اولمینجه ظاهر ایدرمی چنار موج
ویرمز بنای فقره خلل جوش حادثات
غرق ایده‌مز کمینه حسنی صد هزار موج
کشتئ طبعی غرقه بنور نشاط ایدر
ویردیکه سبزه زار نسیم بهار موج
وضع خلاف اهل کرم حکمت اوزره‌در
که مدد کاری جزر ایدر اشکار موج
پابوس یاره تشنه لب جویباردن
تعقیب ایدوب بربرین ایتمز قرار موج
چشم حبابنه طوقنور مشربی بودر
کرچه بولور مساعدهٔ روزکار موج
زنجیر چکدی عقله پری کبی شیشه‌ده
مینادہ کوسترنجه می خوشکوار موج
سامی زمین صفحه‌یه عنبر فشان اولور
اظهار ایدنجه بوغزل آبدار موج

(وله)

اولورسه کشور حسنکده کریساغ نکاه
خیال دیده‌یه کلز ینه فراغ نکاه
پر اولسه باعث سرمستئ تحیر در
می مشاهدهٔ یار ایله ایاغ نکاه
دکل هنوز هم آغوش عکس رخسارك
عجبمی مردمك دیده اولسه داغ نکاه

واوج اعلای منـایه شب وروز کوکب طالع عزوشـان سـعد اقترانی متصاعد اولمه . حقا که آب روی شعرای کرام وشان سامیلری رفیع القدر وبلند مقامدر . فارسی ترکی ابیـات نکات پروری ایله مجموعهٔ کمال مالا مال وذهن صائب الخیالندن پرورشیافته اولان تازه مضـامین بلند شـوکت وعرفی پسندلری حیرت فرمای اقران وامثالدر . بوبر قاچ کفتار سکز اعتبار اول طوطیٔ مصر بلاغتك قصائدندن بر قصیدهٔ رعناسنده اولان ابیاتندندر :

(ابیات)

می کبی ویردی صـفا رشحهٔ باران بهار
چیقدیلر خنده کنان روی زمینه ازهار
خوبلر حلقـه اولوب خاتم اطرافنده
کورینور فص زمرد کبی شکل کهسـار
تتق سرخی عروس کحل ایدنجه سرپوش
سیم تلدن اکه آویزه‌لر ایلر امطـار
آل سایه‌چوقه‌دن خاکه دوشر فرش زمین
پرتو سـایهٔ رنکین ایله ورد کلزار
طفل کلغنجـه‌نك آغزنده دکلدر شبنم
بانك ناکه رس بابلدن اولور آبله دار

(وله)

ایتمز کنـار مطلبـه کوهر نثـار موج
تا اولمینجـه ذلت ایله خاکسـار موج
تعداد لطف متنـاهیٔ حق محـال
اولسـونمی هیچ صحیفهٔ بنده شمار موج

ایده‌م وادیٔ تعبیرده ارخای عنان
تنکدر اشهب اندیشه‌مه صحرای سخن
ساجدی وارمی سنك کبی هنر مندانده
خوش ادا واقف اسرار مزایای سخن

سامی

اول سخن بهمتاسی روح افزا اولان شاعر ماهر سحر آزمانك نام والالری مصطفادر . کبك دلارا خنده چمنزار حسن آن واشکفته کل باغ عرفان اولان ذات بی اقرانلری کلستان هزار معارف بی پایان قسطنطنیه شهرندن نمایان اولوب دماغ فهم وذکایی بویندهٔ شوق وغرام ایلین کلغنجهٔ ذات بی اقران حدیقهٔ عزوشانلری زیور آرای کلستان ادب وعرفان اولوب میانهٔ عرفاده ممدوح افران برمخدوم جلیل القدر هنر وردرکه دولت علیه‌ده دیوان سلطانی خواجه‌لرندن عصرنده ارپه امینی اولوب امانت استقامتله مشار بالبنان اولان عثمان افندینك پسر سر برابری اولغله فن کتابت بالارث کندولره انتقال ایلین ارباب کمالدن اولوب بونلردخی دولت علیه‌ده مناصب دیوانیه‌دن کوچك اوقاف وکوچك روزنامه وخاصلر خواجه‌لکی وشهر اماتی کبی مناصب ایله سر فراز ونوبتومیانهٔ اقراندن ذات معارف ایله ممتاز اولمقده‌درلر . بوندن بویله مأمول واجابتکاه حقدن مسئول اولان اولدرکه هلال سپهر استعداد کمال اولان وجود بهمالری پر کمال معارف وافضال اولدقجه ذات ثریا مقاملرین بدر التمام فلك کام اولوب پرتو انوار انواع اقبالی منزاید

ماعدا فضلهٔ فضیلتلری اولان شعر وانشایی دخی دلپسند جهانیان ومقبول هنروراندر . بو برقاچ بیت رعنا اول وجود بیهمتانك زادهٔ طبع رعنالرندندر :

(غزل)

ندکلو اولسه شرم عارضکله تابدار آتش
سنکله اولمز ای کاچهره همرنك عذار آتش

کرفتار تب رشك ضیای وجه پاککدر
عجبمی مبتلای لرزش اولسه شعله دار آتش

فروغ شعلهٔ نار محبت اولدی عالمکیر
نوله آب اولسه آتیس خاك آتش روز کار آتش

اولوردی هرشراری اطلس کردونه پیوسته
اولیدی سوزش نار دلدن وایه دار آتش

(وله)

اولسه بکر سخنم خجله که آرای سخن
دوشه نور مقدم تعبیرینه دیبای سخن

سر اکشت دل موی شکافله بنم
حل اولور عقدهٔ اشکال معمای سخن

جان بولور قالب فرسودهٔ طرز ویسی
کلك عیسی نفسم ایلسه افشای سخن

پر ایدر لجهٔ طبع کهر افشانمدن
دامن سامعه‌یی لؤلؤ لالای سخن

حسن صورت بولور آینهٔ اندیشه‌مدن
شاهد تازه ادا بکر دلارای سخن

ذات بی نظیر وعدیم تاثار عبدالحلیم افندی مرحومدن بعض علومی اخذ واکتساب تحصیل معارف بحساب ایتدکلرندن صکره فارس عرصه که معرفت مرد میدان فضیلت ارباب همتك بلندی مرحوم کردی حسن افندی بیك تاریخنده مکهٔ مکرمه قاضیسی اولدقلرنده اول بقعهٔ لطیفه‌ده واقع سلیمانیه مدرسه‌سی تشریفندن ملازم وقرق آقچه مدرسه‌دن معزول اولدقدن صکره بیك یوز اون بر تاریخنده جنت‌مکان فردوس آشیان شرفانك بلندی السید فیض الله افندی زمانلرنده واقع امتحان کبیرده ابتدا خارج اللی ایله خواجکیه مدرسه‌سنه مدرس اولوب دور مدارس معتاده ایدرك موصلهٔ صحنله ام ولد مدرسه‌سنه مدرس ایکن سنه بیك یوز تاریخنده بلغراد قاضیسی اولوب بعده طرابلس شام قاضیسی اولوب بعدالعزل کلوب مدینهٔ قسطنطنیه‌ده خانه‌لرنده ساکن ایکن سلطان العلماء برهان الفضلاء مشایخ اسلامیه‌نك بلدی سعادتلو فضیلتلو یکیشهرلی عبدالله افندی حضرتلری شیخ‌الاسلام ومفتی‌الانام اولدقلرنده مترجم سابق الذکرك ذخیرهٔ ارباب معارف ومجمع البحرین فضل وکمال اولان ذات عارفلری دیانتله موصوف ومعروف اولغین امانت فتوا ایله ذات واجب الاکراملرین قرین التفات بیوروب بیله استصحاب ودارالنصر والیمنه محمیهٔ ادرنه‌یه کندیلر ایله روبراه اولوب برمدت ادرنه‌ده مکثدن صکره قدس شریف پایه‌سیله اکرام بیوریلوب بعده دولت علیهٔ آستانهٔ سعادته تشریف بیوردقلرنده سنه بیك یوز اوتوز ایکی تاریخنده غلطه مولویتیله احترام بیوریلوب سنهٔ کامله ضبطدن صکره امانت فتوالرینه معتاد اوزره آرپه‌لغلر ضم بیوروب مکرم اولمشلر ایدی . حقا که ذات مقبول الاناملری شایستهٔ اکرام بروجود بهبود وبینظیر وبرغضل فقیه نازك صحبت ودلارا تعبیردر. فضائل عدیده‌لرندن

ایلدی حرف سینك ارین بسط ایدوب بو محلده ثبت و تمهید

ساجدی

اول خلاصة الفقهاء فضلیت چلینك نام نامی واسم کرامیلری علی اولوب کیز پر تحف فوائد وعوارف اولان ذات نیکو خصال حقایق شامل عارفلری روضهٔ طیبه‌سنك منافع نافع عرفانی غبطه‌فرمای جهانیان اولوب مجمع ارباب طبیعت ودریای محیط جواهر زواهر فاخر معرفت جامع جمیع نصاب کمال ومنبع الاصل ینابیع فضل وافضال اولان دارالسلطنته العلیه قسطنطنیة المحمیه‌دن غلطه قضاسی مضافاتندن مقر بلابل اولان استنیه قریه‌سنده یکی کوی نام قریه‌دن همچون عندلیب رعنا ظاهر وهویدا اولوب آوازهٔ نجابت معرفت ذات ستوده منقبتی ایله صماخ جهان لبریز ومالامال اولمش بربلبل باغ فضل وکمالدر . بدایهٔ حالارنده هدایهٔ توفیق خدا نوادر روزکاردن اولان ذات خجسته سماتلرین عمدهٔ علماء کرام وزبدهٔ فضلاء اولوالاحترامدن نور بیاض فلق ارجمندی پیر روشن‌ضمیر مرحوم ومغفور محمود افندی حضرتلرینك آستانهٔ علیه‌لرینه الجا ایدوب اول درعالی‌یه انتساب وزاویهٔ درایهٔ علوم مستصفایی مستجمع اولان ذهن مبسوط الخیاللرینك اعانه‌سیله فنون والانی مدت یسیرده مسبوق الذکر اولان مرحومدن قرائت وکذلك میانهٔ علماء کرامدن کشاده جبین وسفیدروی اولان فاضل فضلای عرب وروم قرا خلیل افندی مرحومدن واسب جولانکیر طبع سبکر فتاری تیز پرور دشت پهنای فضل وافضال بیعد لایحصی اولان

كان عرفان غزات مبارزين اولان روم ايلنده دلونه قضاسنده ايدوناد نام قصبه‌دندر . مرحوم و مبرور الدارج الى رحمة ربه الغفور دلى حسين پاشانك عقل وفكرى مثابه‌سنده اولوب نجه زمان سلحدارلغى خدمتيله سرفراز بنده سلك زعمايه منسلك اولوب اول كروه جايلك ممتازلرندن اولان شجاع بزم وغا على آغا نام دلير سخنپرورك پسر نجابت اثرى ارلوب سراى همايون سلطانيه‌ده تربيت كرده اولوب بيك طقسان طقوز تاريخنده ملازمتله طشره چيقدقلرندن صكره بيك يوز آلتى تاريخنده شيخ الاسلام ومفتى الانام السيد فيض الله افنديدن ابتدا خارج اللى ايله سادسهٔ سراى غلطه‌يه مدرس اولوب عادت اوزره قطع طريق ايدرك حسرة المدرسين كرام اولان سليمانيه مدرسه سيله احترام وبيك يوز يكرمى بش جمادى الاوليسنده حلب الشهبا مولويتيله مقضى المرام بعده نوبتلرى ايله بيك يوز اوتوز برده بروسه قاضيسى اولوب اثناى تحرير تذكره‌مزده اول منصب مقبولدن معزول ايديلر. بوكفتار جملهٔ آثارندندر :

(قطعه)

مريض عشق اولانى درد دلربا يوقلر
كنى بى وقت ضرورتده آشنا يوقلر
زلالى اوله صقن فيض صبحدن غافل
سحرده غنچهٔ نشكفته بى صبا يوقلر

حرف السين المهمله

اوليجق زاء معجم اتمام ايتدى خامه‌م عزيمتن تجديد

(بيت)

خمار خردهٔ كارنده مندرجمی دكل نه نشئه وار بو جهانك صفای عیشنده

حرف الزاء المعجمه

بوكزیده كتاب والاده حرف رایی چو ایلدك تحریر
بودر اربابی زاء معجمه‌نك كیم اولندی محانه تسطیر

زكی

نام جلیلاری خلیل اولوب تحصیل دستمایهٔ عرفاندن صكره ملازم وقرق آچقه مدرسه‌دن منفصل وقضاة مصریه سلكنه منسلك اولمشكن بیك یوز اون بش خلالنده داربقایه انتقال ایلمشلردر. خوش گفتار برشاعر ستوده رفتار در . برابیات جملهٔ آثارندندر :

(قطعه)

باقغه آینه یه یار یوزندن صاقنور
نیلسون حسنی اغیار كوزندن صاقنور
خاكپای اولسه نوله نرگس بینایه صبا
سیره چقسك سنی كلزار كوزندن صاقنور

زلالی

نام نامی واسم سامیلری حسندر . معدن دلاوران روی زمین

روحی

نام نامی واسم کرامیلری روح الله اولمغله مخلص مرقومی اختیار بیورمشلردر . مترجم مذکور صدر الدین زاده صدر الشهید روح الله افندینك حفیدی عبدالکریم افندینك مخدومی مصطفی افندینك مخدوم نجـابت مرسومیدر . مخادیم کرامك اکرام عجـالة الوقتلری اولان ملازمتله احترامه وصـول واقرب اقربالری اولان شیخ الاسـلام ومفتی الانام مرحوم ومبرور الدارج الی رحمة ربه الغفور محمد صادق افندینك روم ایلی قاضیعسـکرلکی تشریفندن ملازم وقرقدن معزول اولدقدن صکره اثنای تحریر تذکره مزده برمقتضـای استحقاق ذاتی وقرائن حال بر مدرسـهٔ جلیلهٔ خارجه اغوشکشای اقبـال ایدیلر . حقاکه سزاوار عنـایت کرام برمخدوم واجب الاکرامدر. بوکفتـار جملهٔ آثارندندر :

(غزل)

[*]

رهائی

معدن عرفان مدینهٔ قسطنطنیهٔ جنت نشـاندن فلایجی زاده دیمکله شهرت قرین برمرد جرب زبان وسخن شیرین اولوب عصرلـشعرای آتشین تعبیرلرندن ووقتك ارباب معارفك دلپذیرلرندن ایدی. بوکفتار زادهٔ طبعلری اونق اوزره ثبت وتحریر اولنان آثاردندر :

[*] انزده بولنان ایکی نسخه‌ده‌ده مندرج دکلدر .

نانار تغافل دلی خود ایلدی تسخیر
دزدنکه نازله اباده‌می کلدك
بولدی یولنی کنج دلن ایلدی اباد
ای پیرمغان رمزی‌یی ارشاده‌می کلدك

رمزیٔ دیکر

نام سرامدلری محمددر . کلستان بلبلان عرفان اولان شهر قسطنطنیه دن نمایان اولوب حافظ قرآن عظیم الشان وخوش الحان برطوطیٔ نازك کفتار وبر شاعر خوشرفتاردر . فی الاصل بومجلهٔ جلیلهٔ عرفانه اوصافی کشیدهٔ سلك تحریر قلنان رشدی احمد افندینك پرورده‌سی اولمغله فن شعره تحصیل انتساب ایلمش بر ذات والاجناب و عصرك کفتاره پراقتدار اولان شعرای مسلم الاطوارندندر . بوکتفار جملهٔ زادهٔ طبعلرندندر :

(بیت)

نشکفته قالدی غنچهٔ دل نوبهارده بردم تنفس ایلمدك روزکارده

پادشاه عالیقدر وعالیشان مرحوم جنت مکان فردوس آشیان سلطان مصطفی خان ثانی علیه الرحمة والغفران حضرتلری بیك یوز التی تاریخنده تخته جلوس بیوردقلرنده لحیهٔ شریفلرین ارسال بیوردقلرنده مترجم نازك زبان بوتاریخ بی بدل ایله تهنیه خوان اولوب مظهر انعام واحسان اولمشلردر : (مصراع) همایون اوله خطی پادشاهك .

قیام ایله تکمیل طریق ایلیوب بیك طقسان یدی شعبانده شام جنت مشام قاضیسی اولوب روزه‌دار ایام تدریس ایکن سرورنیل مرامله عید برعید واندوه احتمالات شتابی مخرج طریق خاطره‌دن تبعید ایلیوب عادت اوزره ضبط ومعزول وینه سعادتخانه‌لرینه وصولدن صکره بیك یوز بر شوالنده دارالنصروالمیمنه شهر ادرنه قاضیسی اولوب بعد العزل کرماتی قضالری ارپه‌لقلری اولدی. بیك یوز التی صفرنده مکهٔ مکرمه پایه‌سیله توقیروبیك یوز سکز جمادی‌الاولاسنده استنبول پایه‌سی اولدقدن صوکره یوز طقوز محرم‌الحرامندن ضبط ایلمك وجهی اوزره مکهٔ مکرمه قضاسی احسان اولنوب بعدالعزل بیکبازاری وبروسه یکیشهری قضالری ارپه‌لق اولوب بیك یوز اون جمادی‌الاولاسنده آرپه‌لقلری کوملجنه‌یه تبدیل وسنهٔ مرقومه ذی‌الحجه‌سنده بالفعل قاضیٔ بلده اولوب استانبول قضاسیله تجیل اولنوب بیك یوز اون اوچ جمادی‌الاولاسنده معزول وبرکی قضاسیله ارپه‌لق کذارندهٔ ایام ولیال ایکن یوز اون درت ذی‌الحجه‌سنده فجأة انتقال ورحمت رحمانه استعجال ایلدیلر. مرحوم مزبور خاندان عرفاندن مرحوم ومغفور شاعر ماهر باقی افندینك نسلندن برذات بی اقران اولوب خوش صحبت ونازك طبیعت ولا ابالی مشرب شوخ کوکب برمرد نامدار وذات ستوده اطوار ایدی. رمزی مخلصی ایله اشعار ونیجه پاکیزه سر آمد کفتاری واردر. بوکفتار جملهٔ آثارندندر:

(غزل [*])

فلك دلی سن لطف ایله یاده می کلدك
ای شوخ ندر سویله یا برباده می کلدك

[*] تمامنه دسترس اولهمدق.

شب دیجور غمده فیض رسدر شاهد مقصود
رفیعا کلشنه روز ایچره ژاله در نثار اولمز

رمزی

اول ذات جمیلك نام نامیلری اسماعیل اولوب مخادیم کرامدن مشهور ومعروف باقی زاده اسعد افندی مرحومك مخدوم سعادت مرسومیدر . تحصیل دستمایهٔ عرفان ومخادیم کرامه مختص اولان اکرام عجالةالوقت ملازمتله احترام اولندقدن صوکره بیك التمش بش ربیعنده ابتدا خارج اللی ایله مشائخ کرامك بلندی علامهٔ جهان منقاری زاده یحیی افندیدن اولوقتده احداث اولنان مدرسهٔ ثانیهٔ نشان پاشایه اول مدرس اولوب وبیك سکسان جمادی الآخره سنده ینه اول ذات پرفضیلتدن ثانیهٔ خسرو کتیخدایه حرکت ایلیوب اوچ محرمنده ینه انلردن مدرسهٔ سابق الذکرك اولاسنه داخل وسکسان درت ربیع الآخرنده حرکت داخل ایله خواجه خیرالدین مدرسه سنه واصل اولوب سکسان بش رمضانده علمانك بلندی شیخ الاسلام علی افندیدن موصلهٔ صحنله نشانجی پاشای جدید وسکسان یدی رمضانده ینه آنردن صحن ثماندن برینه خرامله شوق وسرورلرین تجدید ایلیوب سکسان سکز شوالنده ینه آنلردن داود پاشا مدرسه سنه ارتقا وطقسان جمادی الآخره سنده حرکتله اعتلا وطقسان ایکیده ینه انلردن موصلهٔ سلیمانیه ایله شهزاده مدرسهٔ جلیله سیله امالرین تحقیق وطقسان بش ربیع الاخرنده اول وجود محترمدن حسرة المدرسین کرام اولان سلیمانیه مدارسندن برینه

مرقع احترام بیورلمسنه مهر سپهر کرم پر محترم مرحوم ومغفور آب روی شهدای بحور مشایخ اسلامیه نك بلندی ابه زاده عبداه افندی حضرتلرینك طبع عالیلری جازم اولمغله بیك یوزاون یدی سنه سنده اول ذات ملك صفاتك دفعهٔ ثانیهٔ روم ایلی قاضیعسکرلکنده ملازم اولوب بعده محمود افندی شیخ الاسلام ایکن بیك یوز یکرمی آلتیده طقوز سنه انفصالله ابتدا خارج اللی ایله معمار مصطفی مدرسه سیله اجلال بیوریلوب یکرمی طقوز جمادی الآخره سنده شیخ الاسلام ومفتی الانام قطب معدل عدل علا دائرهٔ محیط فضل وتقوی ملجاء علماء صدر صدور الفضلاء فضیلتلو سعادتلو بکشهرلی عبدالله افندی حضرتلرندن ثانیهٔ شهید محمد پاشا مدرسه سنه حرکت داخل ایله نقل رسوم ومجلهٔ جایله نك هنکام تحریرنده اول بقعهٔ جلیله ده مربع نشین سجادهٔ افادهٔ علوم ایدیلر . حقاکه مخدوم مرقومك ذاتی اکرامه شایسته وحسن نظر عاطفت کبار انامه یابسته در . جملهٔ معارفدن فضله علاقهٔ کمالری اولان اشعار لطافت شعاری دخی شاعرانه ودلپسند شعرای زمانه در . بوکفتار زادهٔ طبع رعنا لرندرکه بوعبد فقیره تنظیر ایلیوب چکیدهٔ کلك تحریر ایامشلر ایدی :

(غزل)

دل پر اضطرابه حالت تمکین یار اولمز
میان لجهٔ سیابده هرکز قرار اولمز
حجاب ایتمه نه وار افتادکانه روی دل کوستر
جهانده ذره پرورلك شرفدر مهره مار اولمز
فزع وصلت دمنده اهل عشقه عین نقصاندر
نظر قیل حالنه پروانهٔ سوزنده زار اولمز

مداین شهور شهر استانبولدن سلطان سلیم قربنده قوغه‌جی دده دیکله مشهور اولان محلده ذات والالری نشوونما بولوب تحصیل انواع کمال ایله اوقاتکذار نهار ولیال اشتغال اوله‌رق پرورشیافته اولمش برمخدوم نجابت قرین وبرپرمعرفت ذات بهترینده رکه جملهٔ معارفدن مجموعهٔ کبری عرفان وبیدانی وعصرمزده کتابت حسن خطده عماد ثانی اولوب بومجلهٔ جلیله‌مزده ذات والالرینك اوصاف بهمتالری ثبت وتحریر اولنمق شرفیله افتخار ومیامن اوصاف میمنت اتصافلرین سرنامهٔ مباهات واعتبار ایلدیکمز آب‌روی علما وعمدهٔ نحاریر فضلا صندوقهٔ المعارف لفظاً ومعنی عارف قضات عساکر دولت علیه‌نك سربلندی مرحوم ومغفورالدارج الی رحمة ربه الغفور عارف عبدالباقی افندینك نجه زمان مجلس شریفلریله شرفیاب وشیوهٔ رفتار قلم عارفان وادی خطی تعلیم واکتساب ایلیوب حسن خط کتابتده مشار بالبنان اولان اول وجود شریف عدیم‌الاقران علم مایایق تعلیم خط تعلیق ایلیوب صنعت بنان قلم عرفانك خرده وباریك شیوهٔ تحریك معارفدن اخذهزار فیض ایتمکله سرمشق رفیع التربیه اولان تلمیذ صاحب کتبه‌لرینك میرتاجدار وعماد مرقع افتخارلری اولوب تفوق نام وعصرمزده خط ظلردن بنامی طورمش زاده مرحوم شویله دورسون سائردن دخی وادی مخصوصنده رجحانی امضا کردهٔ انام ایدی کوکب چهارم طبقهٔ استعداد عقل وکمال اولان آفتاب ذات عال‌العاللرینك طالع بهمالری مساعد دیدن روی امال اولوب نهال کلزار کمال اولان وجود ممدوح الخصالرینك شایستهٔ قامت بالای اکرام عجالة الحالری اولان ملازمتده قرین اکرام وقطعهٔ حرمه ذات والالری ادخال

اشعاری خصوصاً آلهیانده دلسوز کفتاری واردر . بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

(الهی)

عشق حقدن ذره دکلو کیمه کیم ایتسه اثر
ایلر انی جمله‌دن بیدار اول بیلمز خبر
انبیا واولیا عشقیله بولدیلر حقی
سنده عاشق اول رفیعا تا اوله‌سن کامل ار

رفیع

نام لطیف واسم شریفلری محمددر . سنه بیك یوز یکرمی بش تاریخه کلنجه بین‌الاقران خلوص وصداقتله شهرهٔ جهان اولان‌دولت علیه‌ده نجه زمان چاوشلر کاتبی اولان مصطفی افندینك مخدوم نجابت مرسوملریدر . میان یوسفستان‌مصر حسن و آنده هرعطشان‌جویندهٔ عرفان آب‌وهواسی‌بادیٔ امیددل وجان واندرون شهرینك اتربهٔ کیمیا اثری معارفی مایهٔ عزوشان وخطیرهٔ جنت نظیره‌سنك ماء معین وصفاء بهترین آب تربیهٔ بهمتاسی عین حیات جاودان دل ارباب معارف وعز وعرفان اولوب اول شهر بی اقرانك طرف طرف‌چه عرفانه واردین ادلای دلو امتحان ایتدکجه بارز اولان روی دلستان معارف فراوان مانندمه کنعان‌مستجمع جمیع محاسن حسن و آن اولمقده‌مشار بالبنان جهانیان اولان دفینةالبرکات مدینةالکمالات آب روی ممالك بحر وبرکان ارباب فضل‌وهنر دیار جلیل‌الاعتبار غیرمدخول افتخار

بو مجلهٔ جلیهٔ عرفانده حرف النوندہ ترجمه‌لری کشیدهٔ سلك بیان قلنان شیخ الشیوخ پیر روشنضمیر شیخ محمد نظمینك مخدوم نجابت مرسومه‌لری اولوب پدر کزینلری انتقال عدن برین ایلدکدن صکره یرلرینه ضوب قپوسی قربنده اولان محمد اغا زاویه‌سنده سجاده نشین مشیخت و تمکین اولوب پرکو واهل معرفت برشیخ خوب رو ایدیکم جمال وعظه مشتاق اولان کثرت عشاقدن پیرامن کرسیسنده خالی بریر بولنمیوب وعظنده بغایت زحام وتعبیر سلیسنده کندویه مخصوص برلذت کلام واریدی کیم تقریری کنجایش پذیر حوصلهٔ تعبیر دکلدر. بوحال اوزره اقانکذار ایام ولیال ودرس لیالی وعظیله کندی وحدتنده اشتغال اوزره ایکن :

(بیت)

کسمش آتمشدر انی ایتمه جدل تیغ لایسئل عما یفعل

مصداقنجه ازقضا پردهٔ تقدیرده بوکونه جمال نمای ظهور اولدیکم مترجم مزبورك اعداسندن برقاچ خونه برکیجه مسافر صورتنده واروب دق باب ایلیوب اندرون خانه‌سنه دخولدن صکره نجه مقدمات مصنوعه تمهید واول کیجه خانه‌سنده بچاره‌نی شهید ایلیوب فرار وقالمدی نابود وناپیدا اولوب برطرفدن آشکار اولیوب کرکی کبی اکر جستجوده بروجهله قصور اولمشدی فما اللیل اخفی من اویل سوادی پردهٔ ظهور اولمشدی . الحاصل ایرته‌سی شهید مرقومك جنازه‌سی بی عد وبی احصی جماعت حاضره ایله بعد اداء الصلات پدر محترم ملرینك یانه دفن اولنمشدر . طاب الله وجعل الجنة مثواه . هرطرفی معمور برذات معرفتموفور اولدیغندن ماعدا طبیعت شعریه بلارث کندوزه انتقال ایلین مخدوم جلیل القدر وصاحب کمال ایدی. نازك

ایام فنا و بوستاندر

فراش صبای کلشن آرا اولدی چمنه شکوفه پیرا
قمری سرسروی ایلیوب جا کبك اولدی هزاره خنده فرما

اسباب نشاط رایکاندر

ای دل مطلب درین زمانی اسباب وفای دوستانی
با شاهد عیش جاودانی درکش ز رحیق ارغوانی

وقت کل وفصل ارغواندر

الجسم من الهموم ناهل وانعین من الغموم سائل
ارجوك باذی الفضائل من همتك العمیم داخل

اقصای نیاز بیکساندر

هم قوت رستم ونریمان وحشت ده ملك شاه ایران
رونق شکن کروه شاهان زیبندهٔ تخت عالی شان

حان احمد اوشاه کامراندر

تابر اوله باغه سایه افکن اباد اوله تا یوملك کلشن
خنجر بکف اولدیغنجه سوسن پرخون اوله سخت قلب دشمن

داغ دل لاله تانهاندر

ای باد اکر کذار ایدرسن بوس در اعتذار ایدرسن
دیرینه یه اعتبار ایدرسن کررفعتی بی شمار ایدرسن

پریده اوزار وناتواندر

رفیعا

اول رفیع المکان ارباب عرفانك نامیلوی عبدالرحمن اولوب

بودخی مترجم مذکورك قلم معارفدن چکیدهاولان مسمطلرندن اولوب نادر انوقوع برادای دلپذیر اولمغله بتامه کشیدهٔ کلك بیان ونحریر قلندی :

شهنامه نویس نو بهاری در وصف بهار لاله زاری
زیبندهٔ نقش زر نگاری نظم ایتمکه شعر آبداری
دستمده قلم چو ترجماندر

احسنت ایا نسیم کلزار هم نفخهٔ چارسوی عطار
یا زلفنه شانه صالدی دلدار یاسینه‌سن آچدی اوستمکار
یاوی نسیم کلستاندر

باغ ایتدی سوای عدنی حاصل سرو اولدی قدنکاره مائل
بید اولدی کنارجویه نازل بر بویله زمان بی معادل
سرمایهٔ عمر جاوداندر

کل اولدی مکر عروس ازهار مشاطه ایسه نسیم کلزار
آب آینه شانه یاسمن زار یا فیض بهار تیز رفتار
کل مائل روی مهوشاندر

سرو اولدی قیامه ایستاده سوسنده اکا زبان کشاده
باز ایتدی الن چنار رجاده گویا که اجابت دعاده
صف بسته کروه قدسیاندر

آماده اولوب سپاه ازهار زنبق بوکروهه اولدی سردار
بایمن ربیع فیض اثار آچلدی چوملك سوی کلزار
نرکس چمن اوزره پاسباندر

کلشنده هزار ایدنجه ناله زرین اله الدی زرپیاله
فصل ایردی بغایت اعتداله باقمه غم دهر بی مآله

تمنای وصال امیدین ایتسه اول جفا جودن

هنرور قلمدی میدان پهنای حقیقتده

جهاز اربابی الدی شاهد معنایی هرسودن

صدف اساخموش اول رفعتی قصریم غمده

چیقرمه کوهرین الدن اکرصاف ایسه لؤلودن

(وله)

شبابك حالت بزم صفاسی آرتر اکسلمز

بهار ایامنك نشو ونماسی ارتر اکسلمز

کیمی طغیان ایدر نیل سرشك اهل درد اما

بنم حوی دوچشمم ماجراسی ارترا کسلمز

ترازوی نکهله ماه رویان اولسه سنجیده

اویوسف طلعتك حسن وبهاسی ارترا کسلمز

ندکاوسلهٔ سخت ایله دوشسه طاق نخوتدن

فرومایان عصرك اختیالی ارتر اکسلمز

نشاط حب خالك مبتلاسی سیر چشم اولمز

شول اهل کیفه بکزر کیم غداسی ارترا کسلمز

مترجم مذکور حرکت خارجده ایکن بر مدت مکث و آرامدن صوکره صادق افندی مرحوم دفعهٔ ثانیه‌ده شیخ الاسلام ایکن بورباعی ایله عرض مرام ایلمشلردر :

(رباعی)

ای فن کرده نسخهٔ صدق جواب هر مسئلهٔ مشکله یه فصل خطاب

عهد کده روامی دیدهٔ امیدم خارجده قاله مثابهٔ حلقهٔ باب

محراسنه فشان اولنغه اول جانبه شدرحل عزیمت ایدوب روان ودیدن هزار شدت روبرکاردن صوکره برنجی مدرسه‌سنه خارجه دانه‌چین خرمن مرام اولوب شادان بعده بیك یوز اون سکزده شیخ الاسلام ومفتی الانام پشمقجی زاده السید علی افندی مرحومدن خواجه کمال حرکتیله تجدید قبول وبنه انلردن بیك یوز یکرمیده ابتدا داخل وبنه آنلردن ایکنجی داخل ایله شاه خوبان مدرسه‌سنه واصل بعده اون اوچ کون قدرنده موصلهٔ صحن اعتبار اولدقدن صوکره سنه بیك یوز یکرمی یدی رمضانده عبدالرحیم افندیدن تکرر طریقله طوپ قپوسنده احمد پاشایه اولوب بیك یوز اوتوزده شیخ الاسلام ومفتی الانام فضیلتلو بکشهرلی عبدالله افندی حضرتلرندن صحن ثمانین بریله شادان وبنه اول ذات عالیشاندن سنه بیك یوز اوتوز بر ذی‌القعده‌سنده ابتدا التمشلی ایله اولای زکریا افندی مدرسهٔ حلیله‌سیله محسود الاقران اولوب اثنای تحریرمزده اول بقعهٔ مدح وثنا حقیقتده قرین شرف درس وتحقیق اولمشلرایدی . انشاسی بغایت اعلا شعر واداسی بیهمتالایق ارباب کرم بر پیر محترمدن بوکشیده سطور عرفان اولان انار شایان استحسان اول شاعر نادره‌دانك زادهٔ طبع بی اقرانلرندندر :

(غزل)

نکاه ایتسه تغافل کونه اول مه زیر ابروذن
فتن لغزیده پا افتان اولور دامان کیسودن

ایدوب برتاب تیرین اصدی یاین طاق والایه
کمان ابرولرین کوردی چکلمز دکه بازودن

اولور ریزان لبندن عاشقك حرف پریشان

فرما وشمانت پیدرپی اعدادن فوارهٔ لعل ریز چشمندن هزار جداول انهار ریزان وبو حرمانله نجه ایام ماتم کوشهٔ کلبهٔ احزان اولدقدن صوکره وفرت حمیت وفرط غیرتندن تکرار اختیار حمل ثقیل دانشمندی ایدوب اقروی محمد افندی مرحومه بعده دباغ زاده محمد افندی یه خارج حجرهٔ دانشمند اولوب شش ماهده برحجره منحل اولوب محلول واول حجره یه امید دخول ایدرکن دولت علیه اول عصرده ادرنه ده اولوب ادرنه دن شیخ الاسلام مکتوبیله نوبنو ایکیشر اوچر آدم داخل حجره اولمغله بونلرك خرامنه باعث تأخیر اولمق صورتلری ایله فلك تکدیر ایتمك اثناسنده ایکن ابو سعید زاده فیض الله افندی مترجم بلند قدرك حالی جمله یه معروف وچار طاق عمری دخی پایهٔ اربعینه خطوه سنج موقف وقوف اولدیغندن حال مکدرینه دوربین مرحمتله نظر بیوروب دست شفقتلری ایله مرأت خاطرندن دفع ایلیوب اول اثناده که بیك یوز ایکی سنه سی داخل اولوب بومحلهٔ جایله ده رفقی مخلصی ایله حرف راء مهمله ده روزنامهٔ حاللری تحریر اولنان محمد افندی مکهٔ مکرمه قضاء شریفنه واصل اولمشلر ایدی انلرك مکهٔ مکرمه تشریفندن شفاعت بیوروب ملازمتله چراغ وبی ملال وبو طریق ایله داخل طریق علیه اولوب نائل آمل ومدت مدیده دیده دوز اعتبار وطول انفصالدن صوکره تمام سلم سنین سنی پایهٔ انحطاطه رسیده ونهال قدی بار درد عیال ایله خمیده اولدیغی وقتلر سنه بیك یوز اون درت تاریخنده آسودهٔ خوابکاه خطابر جنان وبیك یوز اون بش تاریخنده چارباغ عناصردن کذران ایلین شیخ الاسلام بوعالی فکرت ومفتی الانام پرشهرت السید فیض الله افندیدن ارتکاب حمل ثقیل اغترابیله تخم امیدی شوره زمین طالعدن ادرنه

(نظم)

اولوب برد شتادن منجمد آب برودتدن هوا کیمشدی سنجاب

مدلولنجه تمام وقت سرما عیان وزمهریر حریر ارض مفروشه صد نقش عجیب نمایان ایتدیکی وقتده هنکام شتا وایام سرماده عازم دار المیمنهٔ ادرنه اولوب محمیهٔ مرقومه یه واصل ودردست ادعامی اولان عرضحاله حضور شیخ الاسلامی به داخل اولدقده (مصراع) تواین خیال تصور کن فلك دیکر — مکر مرحوم مسبوق الذکرك وظیفهٔ دانشمندلرندن قرمانی عیسی نامنده برکج فعال تعلیم خیال بدفعال ایله ادرنه جانبنه اطارهٔ غراب همان عرضحال ایلیوب مطاویسی بوکونه بادیٔ ناکامی وبو هوالرده بال کشای اوج غضب شیخ الاسلامی اولمشدرکه جناب شریفلرینك سلانیکی عطا افندی یه اعطا ایتمك قرار دادهٔ رأی عالیلری ایکن حصن متین تصمیم جلیلرین لرزندهٔ باروت فسخ وتحویل ایلیوب هرطرفده اشعال نارفساد ودامن درمیان جهد واجتهاد اولوب عیسی زاده نك سلانیك قاضیسی اولمسنه باعث وبادی رفعتینك وزیر اعظم سلیمان پاشایه تسوید ایتدیکی مکاتیب غیرت اسالیبك اثر بین التأثیریدر دیو بر وافر طبع شیخ الاسلامی تکدیر ایله صاحب ترجمه دن تنفیر ایتمکله مسبوق المساده ملازمتی مرقوم عیسی راقمه اشارت ومترجم بی کناه حضورینه عرض مزبور ایله واردقده کالای کرانبهای عرضنی ریزه ریزه ایلیوب عرضنی شق وکندینی رد وغضب حائلن پیشکاه مرامنه سد ایلیوب طریق دانشمندیده اون التی سنه علی الدوام بارکش وکنج زاویهٔ مدارسده غلطیدهٔ خار زار خدمت اولدقلری باالجمله برهوا اولوب لومهٔ اثیم ستم

غلطاندن غیری بر معنا ویرلمز . والاسامی منشی عبد الکریم افندی دیکر ومنشئات مشهوره صاحبی عبد الکریم شخص آخر اولدیغی جیرادر .

رفعتی

اول ذات پر کمال عرفان جاینك نام نامیلری علیدر . والد ماجدلری فاتح یانق سنان پاشانك اقرب اقرباسندن اولوب جوهر کرانمایهٔ وجود معارف پروریلری رخ جمال جهانه برخال لطافت مثال اولان شهر قسطنطنیهٔ بیهمالك محلاتندن قوم قپو قربنده نشانجی پاشای عتیق جوارنده شیخ فرهاد محله سنده صورتمای مجلای وجود وزیور افزای مهد عالم شهود اولوب سنه سبعین والف حدودنده واقع اولان احتراق عالم کداز فراز شهر قسطنطنیه‌ی نشیب ونشیبن فراز ایلدکده (اذا ضاقت بکم ارض فسیحوا) وفقنجه کشتهٔ وجودی اناطولی حصاری ساحانده لنکرانداز اقامت اولوب اوجای دلاراده یالی تقریبیله نقاوهٔ دودمان حسنجانیدن سلایکدن معزولاً وداع عالم فانی ایلین عیسی زاده ایله حال صبادن اوان رشد وسداده کلنجه الفت اوزره اوقاتکذار ایام ولیال ومرحوم ومبرورك خوان یغمای فضائل نامحصورندن قراضه چین علم وکمال ومخدوم ومرقومك سایه‌سنیه مدرسهٔ جلیله‌سی تشریفندن اولق اوزره ملازمت عرضی ایله دست رسیدهٔ امل اولوب اصدار ورقهٔ ملازمتیچون شد رحل اکدار ایلیوب عزم سفر واول آرزو ایله دولت علیه جانبنه ادرنه‌یه کلدر ایدوب :

(نظم)

نیه مقابل اولور آفتاب وماه سکا
حسنده وارمی برابر فلکده آه سکا
کیجه‌یله ناله وزارم سحرده افغانم
کوکل بودعوئ عشقه یتر کواه سکا

(وله)

ندکلو عاشق بی صبر کشف راز ایلر
اودکلو دابر عالیجناب ناز ایلر
اوشیوه‌کارقلورسه بوطرزوحال اوزره
شب فراقمز زلفی کبی دراز ایلر

(وله)

فریاد زار سنکدل اولان یاری سویله‌در
فرهادك آه‌ونالشی کهساری سویله‌در
نبض آشنای طبیب هردل دکل طبیب
بیلمز علاج دردلی بیماری سویله‌در

(وله)

کلزار عشقی کشت وکذار ایلدك کوکل
نامك او باغده هزار ایلدك کوکل
فرهادکوهه‌قیس ایسه‌صحرایه‌دوشدی‌هپ
سن کوی دلربا ده قرار ایلدك کوکل

ذیل — مترجم ستوده تعبیرك صفایی تذکره‌سنده تحریر ایلدیکی محلده مشهور ومعلوم اولان منشی عبد الکریمك مخدوم نجابت مرسومی ایله اوزره کتب واملا ایتمسینه دردمندك مبتلا اولدیغی

مدرسه‌سنه واصل اولوب بیك یوز سكز رجبنده موصلهٔ صحنله سید فیض‌الله افندیدن جدیدهٔ شیخ‌الاسلام اقروی محمد افندی مدرسه‌سنه حركت معتاد وبیك یوز اون بر جمادی‌الآخره‌سنده ینه انلردن صحن ثمانیه‌دن بریله دلشاد و بیك یوز اون ایکی جمادی‌الاولیسنده ینه انلردن ابتدا التمشلی ایله خیرالدین پاشا مدرسه‌سنه خرام وبیك یوز اون درت محرمنده التمشلی حركتیله ینه انلردن زال پاشایه قیام وبیك یوز اون التی ربیعنده مشایخ اسلامیه‌نك بلندی پشمقجی زاده السید علی افندی حضرتلرندن موصلهٔ سلیمانیه ایله حضرت ابی ایوب انصاری مدرسه‌سنه خرام وبیك یوز اون سكز ده مشایخ اسلامیه‌نك ملك خصلتی صدرالدین زاده محمد صادق افندینك دفعهٔ ثانیه‌لرنده مدارس سلیمانیه‌دن بریله طریقلرن اتمام ایلیوب بیك یوز یكرمی ربیع‌الاولنده سلانیك مولویتیله مقضی‌المرام وبیك یوز یكرمی التی ربیع‌الاولنده‌ادرنه پایه‌سیله شام شریف قاضیسی اولوب اثنای تحریر تذكره‌مزده اول منصب جلیلدن معزول ومكهٔ مكرمه قضاسن مأمول ایدرلردی .

وجود فایق‌الاقرانلری خاندان عرفاندن اولوب پدر عالیقدرلری منشی سامی عبدالكریم افندی كذلك برادر كهترلری حرف فاده فائز مخلصی ایله برجریدهٔ عرفانه ثبت وتحریر اولنان عبدالله افندی كذلك فرزند هنرمندی اولوب حرف عین مهمله‌ده عفتی مخلصیله كشیدهٔ سلك سطور قلنان حافظ مصطفی عفتی افندی باجمله ارباب كفاردن واصحاب معارفدن اولان نوادر روزكاردن ایدیلر . سنه بیك یوز اوتوز درت اوائده انتقال ایلدی . مرتب دیوان بلاغت عنوانی ومیان شعرای كرامده خیلی ناموشانی وارایدی . بوكفتار عالیقدار مترجم فضیلتمدارك دیوان شریفلرندن بومجلهٔ جلیله‌یه ثبت وتسطیرایچون اختیار اولنان آثاردندر:

(شعر)

نهفته عشقی می تابداردن بیلورز
اکر بیلنمزسه یاقوتی نردن بیلورز
ترشح ایلدوکن چشم تره خون دلی
زجاج دلدن اولان زانکساردن بیلورز

(وله)

هوالر معتدل دل منبسط فصل بهار اولسه
چمن دونسه جنانه مطرب کلشن هزار اولسه
نه بیم شحنه اولسه دلده نه اندیشهٔ فردا
ورع بیکانه اولسه توبه‌لر بیکانه‌کار اولسه

رفدی

کریم زاده‌ءنوانیله معنون برشاعر سر آمد نام نامی واسم کرامیلری محمددر . اول ذات ستوده صفات شیخ‌الاسلام عالیمقام مفتی‌الانام فضلای کرامك بلندی منقاری زاده یحیی افندی مرحومدن قرین شرف ملازمت اولوب ش دکام اولدقدن صوکره بیك طقسان درت رمضانده شیخ‌الاسلام بوحنیفه مقام چتالجه لی علی افندی مرحومدن ابتدا خارج اللی ایله حرمیه‌مدرسه‌سیله طریق مدرسین کرامه دخول وبیك طقسان طقوز جمادی‌الاولیسنده حرکت خارجله فاطمه خانم‌مدرسه‌سنه وصول ایلدکلرندن صوکره بیك یوز بر شوالده ابوسعید زاده‌فیض‌الله افندیدن ابتدا داخل ایله خاص اوطه باشی مدرسه‌سنه داخل وبیك یوز درت ربیع الاولده حرکت داخل ایله ینه آنلردن جمفر آغا

بهره‌یاب اولدقدن صوکره بیك اللمش یدی محرمنده ابتدا خارج اللی ایله دارالحدیث داماد افندی مدرسه‌سنه مدرس اولوب یتمش ایکی شوالنده معمارسنان مدرسه‌سنه حرکت وبیك یتمش اوچده ثانیهٔ خسرو کتخدایه داخل ویتمش درتده مدرسهٔ مزبوره‌نك اولاسنه حرکتله واصل اولوب یتمش التی جمادی‌الآخره‌سنده مدرسهٔ حافظ پاشایه موصله ایله وصول ویتمش طقوز ربیع‌الاولنده صحن ثمانیه بریله خندان وسکسان ذی‌الحجه‌سنده حضرت ابا ایوب انصاریده زال پاشایه وسکسان درت رجبنده محمود پاشایه وسکسان التی شوالنده اولای سرای غلطه‌یه حین احداثنده اول مدرس اولوب بیك طقسان بر محرمنده مدارس سلیمانیه‌دن بری ایله طریقن اتمام وطقسان ایکی شوالنده حاب‌الشهبا مولویتیله مقضی‌المرام بیورلدقدن صوکره طقسان یدی صفرنده بروسا قاضیسی اولوب طقسان سکز صفرنده منصب مرقومدن جدا وبرقاچ کون بوغاز حصارینه اجلا اولنوب بعده استانبوله کلوب پازارکوی وبروسا یکیشهری واطره‌نوس قضالری کندولره بروجه ارپه‌لق احسان ویوز ایکی جمادی‌الآخره‌سنده سنهٔ آنیه محرم‌الحرامندن ضبط ایلمك وجهی اوزره مکهٔ مکرمه قضاسنه شایان اولوب بعدالعزل بنه اولکی کبی اوچ ارپه‌لق ایله مترقب قضاء استانبول ایکن سنه بیك یوز التی شوالنده بالفعل قاضیٔ بلد وحاکم استانبول اولمغله شرف کلمیه وصول بولوب اندن دخی منعزل ودار بقایه مکرم ایکن سنه بیك یوزاون بر ذی‌القعده‌سنده انتقال ودار فنادن دار بقایه ارتحال ایلدیلر . خوش صحبت ونازك طبیعت ونیك خصال بربیر محمود الفعال ایدیلر . بوکفتار جمله آثارندندر :

واقع اولان زاویهٔ سنان پاشاده سجاده نشین ارشاد اولمش ازوا معتقد برذات نیك نهاد ایدی . علوم ظاهره وباطنه‌سی معمور اولدیغندن ماعدا شعر وانشاده وعلم موسیقیده حظ موفوری وار ایدی. بوکفتار اول وجود محترمك زادهٔ طبعلری اولان آثارندندر :

(غزل)

دل بلبل شوقك ایله نالان اولسون صحن اعلم تازه کلستان اولسون
قندیل شبستان خیالم یارب انوار جمالکله فروزان اولسون
ترکیب حقایقله طبیعی جسمم اجزاء شفاخانهٔ لقمان اولسون
ارباب کمال ایچره زبان خامه‌م مفتاح کنجینهٔ عرفان اولسون

رفقی

نام سر آمدلری محمددر . والد ماجدلری مصطفی افندی فی‌الاصل قصبهٔ طوسیه‌دن دار الأمان امال مدینهٔ قسطنطنیه‌یه رومال ایدوب صدر الصدور مرحوم ومغفور عزمی زاده بابنه انتساب ووافر زمان خدمت شریفلرنده ملازم وقرقدن منفصل واول آستانه‌دن کسب شرف بحساب ایتدکدن صوکره برمدت روم ایلینده هزار غراده خدمت فتواده بعده خواص محمود پاشاده صحن پایه‌سیله مدرس وهم اول قضالك حکومتیله اقامت اوزره ایکن رحلت ایلمشلردی . مترجم مرقوم دخی پدرلرینك انتقالندن صوکره قسطنطنیه جانبه شد رحل عزیمت واول بلده‌ده تحصیل علم ومعرفت ایلیوب مرحوم قره چلبی زاده محمود افندینك دائره‌سنه انتساب واول آستانه‌دن چراغ اولوب ملازمتله

رشکی

نام نامی واسم کرامیلری علیدر. مدینهٔ قسطنطنیه‌نك رشك فرمای کلستان اولان اندرون معارف کانندن نمایان وتربیت کردهٔ ایام اولوب تحصیل عرفانله برشاعر بنام اولدقدنصکره قپلان مصطفی پاشایه انتساب واول وزیرك مهردارلغی رتبه‌سن اکتساب ایتمش ایکن دنیادن بالکلیه فراغت وطریق مولویه‌دن اخذ یدانابت ایدوب درویشلك ایله فارغ البال واول حال اوزره سبحه شمار ایام ولیال ایکن بیك یوز سکسز سنه‌سی خلالنده انتقال ایلمشدی . نازك طبیعت بردرویش پرمعرفت ایدی . بوکفتار زادهٔ طبع رعنالرندندر :

(بیت)

دهنك نسخهٔ رویکده چونون تنوین
سوزده پیدا اوتکلمده نهاندر حالك

رضا

نام والالری مصطفی‌در . مدینهٔ قسطنطنیه مضافاتندن غاطه نام قضانك ملحقاتندن بشکطاش نام محلده مهد وجوده پانهاده اولوب تحصیل عرفان وکسب معارف فراواندن صوکره مشایخ طریقت نقشبندیه‌نك شیخ سربلندی عرب زاده علمی محمد افندی نام عزیز محترمدن اخذ ید انابت وتکمیل آداب طریقت ایلیوب اول محل زیباده

وسائر شعرای کرام دخی (عدن اوله رشدی افندینك یری) تاریخی کبی نیجه بهمتا تاریخلرله نام جلیلان خیر دعا ایله یاد ایتمشلردی . بی نظیر بر شاعر نازك تعبیر وپاك ضمیر ایدی .

(منشئه)

حق تعالی روحنی شاد ایلسون قبورقدینی شیلردن آزاد ایلسون

رشدیٔ دیکر

کان عرفان اولان مدینهٔ قسطنطنیه‌دن نمایان وبکر آغا زاده دیمکله معروف برذات معرفت موصوف ایدی. قرقدن منفصل اولدقدن صکره بعض غبار اغبراردن ناشی مختل الدماغ اولمغله طریقدن بالکلیه کندویه فراغ کلوب فقر وفنا وجذبهٔ دائمه‌یه مبتلا اولدیغندن بین الانام دیوانه رشدی دیو مشهور ایدی. بیك یوز بش خلالنده داربقایه انتقال ایلدیلر. مرتب دیوانی ومیان شعراده خیلی نام وشانی وار ایدی . بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

(نظم)

صون عرضحالی یاره کوکل منع ایدرسه‌ده
سن وقت جوی فرصت اولنجه زمان کچر
موی میان خاطره کلدکجه راشدا
دلدن اودم هزار خیال نهان کچر

(وله)

ردل سالمنی وار سنك غموم دهردن
جمله مردم زاده‌لر بر بارکاه آلتندهدر

جهـانه دیدهٔ مهر فلك وش ناظر اولمقدن
هلال آسانسك لطفكله منظور اولمز یكدر

(وله)

بوجوره سزا چون سنی ای شوخ سوندر
اغیـاره وفا باكه جفـا سویله ندندر

مترجم بیمتانك قصائد و غزلیات ومطالع مفرداتندن ماعدا تاریخ كویانقده دخی همای ضبی بلند پرواز برشاعر مسلم وممتاز اولوب چكیده خامهٔ دلپذیری اولان مقـالی البته بر نكتهٔ شـاعربتدن خالی دكلدی . از جمله كوپرولی زاده فاضـل مصطفی پاشـانك شهادتنه (تاریخ) عدم جسرینی كچدی راه حقده كوپریلی زاده — تاریخ زیبامی كبی وجهانكیری شیخ حسین افندی مرحومك انتقالنه (تاریخ) قدمات مولی العارفین — تاریخ بیمتـامی كبی نجه پاك ومعمور تاریخی مجموعه‌لرده مشهود ومسطور در. كندیلر دخی ترك زاویهٔ فنا ایلیوب عازم بجوحهٔ تكیه كاه جنت المأوی اولدقلرنده شعرای كرام وفضلای پراحترامدن قتی چوق مهرهٔ دوران انتقـالنه تاریخ سنجان ومرثیه خوان اولمشلردر. ازجمله بومجمهٔ جلیلهٔ عرفانده عارف مخلصی ایله اوصاف شریفلری حرف عین مهمله‌ده كشیدهٔ كلك بیان قلمان علامهٔ جهان فاضـل نكته دان قضات عسـاكرك بلندی مرحوم ومغفورله عبدالبـاقی عارف افندی (تاریخ) مدد كیم بیك یوز اون برده جهـاندن كچدی رشدی آه — دیو لفظـا ومعنی تاریخ ودخی (تاریخ دیكر) بودنیـادن مدد كیم كچدی رشـدی بیك یوز اون برده — ودخی (دیكر) عدنی قلسون مسكن رشدی اله (دیكر) الهی جنتی جای ایده احمد رشدی

دیو تاریخ متعدده ایله روح روان مرحومی شاد بیورمشلر ایدی.

مس معقوده مجولری تحسین ایله بهم جرب شیرین ایله روبراه ایدرك تعطیر مرقومینه اهتمام ووافر زمان بوحالته قیام ایتمش ایدی. تجاوز الله عنه. نادیده روزگار برشاعر سحر آثار ایدی . بوگفتار مرتب دیوان مستطابندن بومجلهٔ جلیله یه تحریر ایچون اختیار اولنان آثارندندر :

(غزل)

نافهٔ چین ختن طره که اولمز همبو
سنبل جنت اکر اولسه غدای آهو

هوس زلفکله عزم ره چین ایتدم
سنی شمدنکیروای ای کوزلری آهویاهو

خاکپایك کبی برکحل جلا بخش اولمش
یوق یره باد صبا عالمی ایلر تك وپو

دل عشاق کبی غرقهٔ خون اولمز ایدی
اولمسه چشم جکر خوارك اکر چه جادو

کوروب ابروکه ماه نوی اهل دقت
دیدیلر فرقی اکر وارایسه آنجق برمو

سر نوشتم ازلی بویله ایمش عالمده
سرمزدن تعجب کتمسه فکر کیسو

فکر زلفکده ایکن رشدیٔ حیرت زده نك
پردهٔ راحت اولور چشمنه کاسه اویخو

(وله)

ایغندن بوبزمك ال چکوب دور اولمز یکدر
بزه مست اولمدن بومیله مخمور اولمز یکدر

ولطائف فراوانی وار در . آخر عمرنده سری ایله برابر ومحصول باغ حیاتی وسرمایهٔ تجارتگاه قرار ثباتی اولان پسرنجابتکسترینك داربقایه رحلت وانتقالی ایله آشفته وبی سامان ومختل الدماغ اولوب پریشان اولغله حیاتندن مأیوس وکثرت زیارت اهل قبور ایله مأنوس اولدیغندن (موتوا قبل ان تموتوا) قدحندن نشئه یاب می فراغ درون غم مشحون اولغین (ع) داغ فرزندی کند فرزند دیگرر اعزیز — ماصدقی اولوب پرداغ اولدیغندن کاه کوچك فرزندی ایله دل پرکلالان تسلی ایتمکله آرام وکاه مرحوم اولان پسرینك مرقدی جنبنده کندیه بر لحد استحضار ایتمکله اول جانبه خرام ایلردی. بالآخره بحکمة الله تعالی اول خده نصیب اولوب تاریك دهر دون اولدقلرنده اول مرقدده مدفون اولدیلر .

لطیفه — روایت اولنورکه مترجم مذکور برطرح اعجوبه پیدا وقبل الفوت کندیه ادرنه قپوسی خارجنده برمرقد اتخاذ ایدوب هربار مرقدینه واروب برقاعده کندی کندینه اولو پایه سیله قرائت فاتحهٔ شریف ودعا ایتمکله اوقاتکذار ویکی قپو مولوی خانه سنه کیدوب کلدکجه لحدی یانندن بوحالتله عبور ورفتار ایلمکی کار ایتدیکندن سفهای روزکار مزارینه وضع ایلدیکی سنك پایداره بعض یاوه ترهات کاه تاریخ کاه غیری ابیات مضحکه کتابت ایتمکی عادت واصرار ایلیوب بوکونه ناشایان تحریر ایله بچاره یی هربار تکدیر ایتدکلرندن بالآخره مترجم مذکور دخی عاجز قالوب قبر موضوعی زیارته شتاب ایتدکجه برسونکرله برابریق استصحاب ایدوب مرقد مزبورك پاوسری جانبنده احبابه مرحبا وار قیام ایدوب ره سلامده خرام ایلین سنك لازم الاحترامه چکیدهٔ قلم اعیام ایام اولان خلط کلاملری شست وشو ایدوب بر مقتضای شاعریت

نازك حركاتك ذات ستوده صفاتى مسقط رأسلرى اولان سراى بوسنه‌دن كنز آمال جاه اولان قسطنطنيه‌يه روبراه اولوب لطف عنايهٔ كامل ذات ملكى اشمائللرى شامل دوران اولان جنت مكان فردوس آشيان پادشاه جليل‌الشان سلطان ابن السلطان سلطان محمد خان رابع عليه الرحمة والغفران حضرتلرينك عصر شريفلرنده سراى همايونه چراغ اولمغله احيا واول معدن المعارف سراى كزيندن بيوك اوطه‌ده بعده كيلارده تربيت كرده اولوب برمقدار جدامجد مرحوم ومغفور الدارج الى رحمة ربه الغفور سلطان سليم جامع شريفى شيخى وسراى همايون خواجه‌سى اولان فاضل نحرير وشيخ منقح التحرير چركشلى هداى عثمان افندى جنابندن اخذ وتحصيل بعده آنلرك يربه سراى همايونه خواجه تعيين اولنان فاضل بيعديل وسر آمد عمدهٔ علماء كرام ميرزا محمد افنديدن وسرتاج فضلا وزبدهٔ علما مشايخ اسلاميه‌نك بلندى والد ماجدمز ميرزا مصطفى افندى سراى همايونده ايكن اول ذات بيعديلدن بالجمله علومى اخذ وقرائت وبذل همت ايليوب سعى وتكميل ايليوب ذات والاسى كسب معارف لايحصى ايلدكدن صكره سراى همايوندن معتاد اوزره قپو اورطه‌سى وظيفه‌سيله طشره چيقوب سكسان اوچ تاريخنده مكهٔ مكرمه‌يه اولان عبدالرحيم افندى زاده محمد افنديدن ملازم وقرق آچه مدرسه‌سندن معزول اولدقدن صكره طرقدن برينه رغبت ايتميوب كنديسنه كفايت مقدارى برمعيشتله اوقاتكذار وكبار ايله صحبت والفته اولوب ليل ونهار كسب صفاى روزكار اوزره ايكن بيك يوز اون بر ذى‌القعده سنده ارتحال ودار فنادن دار بقايه انتقال ايلديلر. ارباب كمالدن خوش صحبت نازك طبيعت لطائفه مائل برشاعر ماهر شيرين شمائل اولوب مرتب ديوان بلاغت عنوانى

براعة الاستهلال اهلیت کمن ومستظرف مجالس اولان درر کلمات جواهر کلستان اخوان الصفا میانه‌سنده ازهار محاضرات صحبته کلدستهٔ مضامین اقبال اولوب مشکاة الانوار طبع صافیری باعث تنویر الابصار ارباب عرفان اولمغله نور افزای حدایق السعدای مجالس دانشوران اولوب مانند ضوء مصباح صباح عنایهٔ بدایهٔ سوانحله فرائح مطارح الهدایهٔ مستلزم الکمالاری فتح کنز الکنوز معانی‌یه کویا برمفتاح اولمشدی . ونخبهٔ خطبهٔ فصاحتی شفا ساز علیل مواقف شکوك وهرکار مجمل ومفصلده منتهی الامال اولان خلاصهٔ تلاحق خاطرهٔ بالی کشاف مشکلات مقاصد کائنات اولمقده جامع مجموع جموع فکوك وسانحات اولوب تبیان بیان تقریری مفتی لطایف اسلاف وفوائح مسکیة الختام تعبیراتی معطر ساز مشام ارزوی کروه ظراف اولوب باعث احیاء العلوم فضائل ورونقبخش ملل نحل ارباب فواضلدر وبحر محیط عقل سلیمزی مستجمع لآلئ مضامین بیهمال ومشارق طبع عالیلری انواع انوار ضیاء شمسیة الاستعداد ایله مالامال وصندوقة المعارف درونی جواهر تحف بلاغتله کنجینهٔ راز کمال برندیم معلوم العیار وبر صندوق کتوم الاسرار اولوب طوالع صور الفت ومطالع مرأت صحبتده مقتضیات مقامانه کوره اشباه نظائری میاننده صورتنمای مجلس اولان جمال کمال کلام ذیل استتاری ایله‌ور برقع احتجاب تام اولوب واقعات موضوعات المجالس کبرا نامی نقل وبیاندن پراحتراز ومضمرات درونلر بله کاه وکاه مخزن راز نیجه مواهب لدنیهٔ اعالی‌یه مظهر اولوب صدرالشریعهٔ فضائل پروران دوران اولان علماء وتاج المصادر کرم احسان اولان وزرا ووکلا ذات عالیجناب بدایع نصابنه اکرام واعزاز ایدرلردی . فی الاصل مترجم

مضبوطدر . وتاریخ امیر بخاربده دخی مذکوردر . انجق صفائی تذکره سنده مرحومك مخلصی رشدی اولمق اوزره تحریر ایدلمشدر . گرچه مادهٔ گله بردرفاما فضلهٔ تحقیق نام وشان مهامارباب اهتمامندر . برکسك اسمنی بلمدن افترا ولقبك حروفندن بعضی بعضنه تقدیم یاخود تأخیر ایتمکه اجترا کوچدر . خصوصا امر مرقوم حقوق ائمه‌دن اولهکه انره بهتان باعث حرمان اولدیغندن روایق بهانه ابله روز محشرده البدن تخلیص کریبان اولنیه‌جغی جلیه‌عیاندر .

رشدی

نام نامی واسم گرامیلری حسینندر . مدینهٔ استانبولدن ظهور ویکیچری اوجاغنده باش خلیفه اولمش برذات معمور ایدی . سنه بیك یوز اوتوز اوچ خلائنده وظیفهٔ حیاتدن متقاعد اولوب استقامه ایلدی . بوگفتار جملهٔ آثارندندر :

(بیت)

آتدق کمان اهله تیر رجامزی بولدق فلکده منزلی الدق هوامزی

رشدیٔ محاف

اسالیب کلامه اقتراح قریحهٔ خاطری پیرایه تعبیرات بدیعهٔ البدایع وابکار افکار لطافت شعاری‌هم آغوش شاهد لطافت مستحسن البدایع اولان رشدی احمدی افندی درکه تحف فنونه خطف البارق خیالی

یال وبالی یرنده بر محبوب نیش آزار یده آنك مرغوب
اکا عبرت کوزیله برخوش باق وار درونده نجه طاق رواق
قاچمق استرسه اوله‌مز پویان یتشور حاصلی اوشخصی قوان

لطیفه — عصرمزده ترتیب تذکرة الشعرا ایلین صفاینك اطروفة الاستغراب اولان ترتیب نامرتب الابوابندن مترجم مذکورك روزنامچهٔ حالن تقریر ایتدیکی محلده بولغزی کتابت وتسطیر (ع) جوفی کرد وغباردن عاری — مصراعنی کتب واملا ایلدکده عاری لفظی نحله دلالت ایتمك ایچون اول حروف حروف هجا اولان حرف الفله تحریر ایتمسی مخارج حروفه رعایت ایلین بعض نو هوس متشاعرلرك اثناء مشاعره‌ده الفله الی افندینك یوق عینله‌عالی افندینك شعری دیو عرض هنر ایتدکلرندن بدتر ایدوکی روز روشندن اظهردر .

رشید دیکر

دار النصر والمیمنه شهر ادرنه‌دن اولوب کروه ائمه‌دن محمدافندی دیمکله معروف خوش نویس وخوش صحبت بر ذات هنر موصوف ایدی . بیك یوز بش خلالنده مدینهٔ مرقومه‌ده انتقال ایلمشلردر وبوکفتار زادهٔ طبع سحر آثارلرندن اولان اشعاردندر :

(مطلع)

شیشهٔ عرش برینه‌وضع ایدرکروبیان سنبل باغ جناندر دود آه عاشقان

لطیفه — مترجم مذکورك مخلصی رشید اولق اوزره

ماعدا فن موسقیده دخی مهارتی و آوازهٔ لذیذینك بغایت حلاوتی اولوب اول فن عزیز الحال صعب المنالده استاد ماهر ومجدداً بسته اختراعنه قادر بر شاعر ماهر مبادردر . نعت شریفده بوکفتاو اول ذات خوش آینده تعبیرك جملهٔ آثارندندر :

(نعت شریف)

ای جمالی پرتوندن ذره جرم افتاب
اقتباس نور ایدر هر آن یوزکدن ماهتاب
کهکشان جدول آکاسرلوحه‌مهر انجم نقط
نه فلك اوصافکه طقوز ورقلی بر کتاب
رایت اقبالکه چتر مرصعدر فلك
کیم شعاع افتاب اولمش اکا زرین طناب

ومترجم مذکورك غزلیاتند بویتی السنهٔ ناسدهٔ مشهوردر :

(قطعه)

عذار کله جینك افتاب ماهتابمدر
معنبر کاکل شبکونك ای مهرو سحابمدر
بن اول رندمکه بغرمدر کبابم بزم عشقکده
شرابم خون اشکم نالهٔ جانم ربابمدر

مترجم محبوب القلوبك طوری غزل وقصائدده مرغوب اولدیغی کبی لغز سمتنده کفتاری خوبدر . بونوع لغز لغز خوشاینده تعبیر اول شاعر صاف ضمیرك زادهٔ طبع حلاوت پذیرلرندندر :

(لغز)

ندر اول طرفه قلعهٔ زیبا لشکری لایعد ولا یحصا
جوفی کرد وغبار دن عاری وار درونده ناله وزاری

الاسلام زکریا افندی مدرسه‌سنك اولاسنه پانهاده بیك طقسان اوچ محرمنده مدارس صحن ثمانیدن بریله حرکت معتاده وسنهٔ مزبوره ذی‌الحجه‌سنده قنیج علی پاشا مدرسه‌سنه نقل رسوم وبیك طقسان التی ربیع الاولنده ایوب انصاریده یازیلی مدرسه تعبیر اولنان اسمیخان سلطان مدرسه‌سنه خرام وطقسان سکز شوالنده انقروی محمد افندی مرحومدن مدارس سلیمانیه‌دن بریله طریق علیه‌یی اتمام ایتمشکن طقسان طقوز محرمنده ناکام ارتحال ودارفنادن دار بقایه انتقال ایلمشلردر . رشید وپاك برمخدوم طبع چالاك اولوب خاندان معارفدن برمیر کلام ذات معارف انسام ایدی . بوکفتار جههٔ آثارندندر :

(بیت)

کوکلمز فکر رخ دلداره دوشدی کویا آبده اولدی نمایان عکس مهر انورك

(وله)

سوز دل آشکار اولمزمی آهم آتش نثار اولمزمی

رشید دیکر

نام نامی واسم کرامیلری محمددر . مدینهٔ اسکدارده ظهور ایتمش بذات ستوده صفات معمور اولوب شعرای عصرمزدن سخن پروراك ارجمندی مرحوم ومغفور اسکداری سری افندینك اقربا سندن اولوب ذاتی معارفله موصوف اولغین کبار اناسه دخول واستعداد رانی ایله مناصب دیوانیه‌دن تاریخجیلك خدمتنه وصول بولمشیدی . عصرك شعراسنك معدودلرندن بروجود بهبود اولدقلرندن

سر کویکده زار ناتوانم هرکورن بکا
غریب وبینوا مسکین رسا رنجوردر دیرلر

رشیده

تام سر آمدلری محققدر . ال حسنجاندن صدر دوران اولان شیخ الاسلام ومفتی الانام مخادیم کرامك بلندی ابوسعید زاده فیض الله افندینك مخدوم نجابت مرسومی اولوب بیك آلتمش بش سنه‌می حدودنده مجموعهٔ وجودلری شیرازه بند ظهور واول روشنا بخش پدر محترملرینك همچون کحل صفاهانی بادیٔ انجلای چشم شادانی اولوب کهوارهٔ احترامده بذل مقدور استطاعتله قیام وتربیهٔ ذات مستوجب السرورلرینه هزار اهتمامدن صوکره اول کل نورستهٔ چار باغ ناز ونعم درت یاشنه قدم باصدقده بردأب پدران پسر پروران هلال وجود اهالی معلومی استفاضهٔ نور علوم ایچون برشمس المعارف سپهر عرفانك پیشکاه افاده‌سنه نهاده ایلیوب کسب نور ایتمکله قرص خاص اعیار وجود بهودلری نور معارف موفور ایله معمور اولدقدن صوکره ذات بالا مقاملری اکرام عجالت الوقتدن مخادیم کرامه مختص اولان ملازمتله علامهٔ جهان سرتاج افاضل دوران علماء کرامك بلندی منقاری زاده یحیی افندی حضرتلرندن احترام اولنوب بیك سکسان بش محرمنده مشایخ اسلامیه‌نك بلندی چتاجه‌لی علی افندیدن فاتحه سلطان مدرسهٔ جلیله‌سیله اکرام وبیك سکسان یدی رمضانده نشانجی پاشای عتیقله احترام اولنوب بیك طقسان بر محرمنده شیخ

زمینده جوی اشکم پای سروناز‌ه دائردر

رسا

میان مدائن ممالکت اوزبکده شهر دلارا اولان سمت ستوده سمات بخارادن سلطنت علیهٔ عثمانیه ایده هاءالله تعالی الی یوم القیامه جانب سعادتنه سیاحتله خرام ایلمش شاه حیدر نام کروه پرفتوح نقشبندیه‌دن برمرد میر کلام اولوب فی‌الاصل اوزبك خانزاده‌لرندن اولوب بعض عوارض حسبیله ترك خانمان وتحمل بارکران دوران ایتمك اوزره مشهور جهان ایدی . دهری کشت وکذار ایدرك مدینهٔ قسطنطنیه‌یه وصوللرنده پرکفتار برشاعر نزاکت کار اولغه شهر اسکدارده بلبل دره‌سی نام محلده اختیار وطن ایدوب کندویه برزاویه پیدا ایتمکله اول اثنیانه‌ده الی وفاته قرار وسال هجرینك بیك یوز اون ایکی تاریخنده تکیه‌کاه بقایه انتقال ایلدی . کندی زبانی ومعتاد اولدیغی لسانی اولدیغندن اکثر اشعاری فارسی اولوب رومده کثرت اختلاطدن ناشی تکلمه قادر برساکن خلوق شاعر ایدی . بوکفتار زبان ترکیده اولان اشعارندندرکه بومحله ثبت وتسطیر اولندی :

(غزل)

سر کویك تماشا ایلینلر طور دردیرلر
تجلی جلوه‌کاه قامتکده نوردر دیرلر
سنك میم‌دهانك سرینی چوق اهلدن صوردم
طلسمات الهی صورت عصفوردردیرلر

(غزل)

کوستروب ناز ایله کیسوی کرهکیر بکا
ایلدی خواب پریشانی تعبیر بکا
یتشور کرد غم عشق غبار خاطر
رخنهٔ ملك دلی ایتمکه تعمیر بکا
کلی بیخار خزان وملی بی درد وخمار
اولدی منشور طرب صفحهٔ تصویر بکا
ایتدی ای ماه سیهچرده خیال رویك
ظلمت آباد غم کاشن کشمیر بکا
شمع پروانه زبان غمم ای بلبل زار
نالش صبح سکا کریهٔ شبکیر بکا
بن شهید اثر زخم عتابم که رسیم
چین ابرو کورینور جوهر شمشیر بکا

رسمی

اول شیخ واجب التبجیلك نام نامیلری اسماعیل اولوب مشایخ خلوتیه‌دن روم ایلی جانبندن قرین اشتهار اولمش برمرد نارك کفتار اولوب بیك یوز طقوز خلالنده تکیه کاه بقایه انتقال ایلمشلردی . بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

(بیت)

فلکده دود آهم اولمه ممتازه دائردر

کبی نظیره اولمق قیاس ایلیوب شعلهٔ جوالهٔ خیالدن پیرانه سر بوتحقیقی اقتباس ایلمش :

(ناشئه)

سخن سحر حلال وذوق روحانیٔ معنادر
حرام اولسون اکر اکلرسه زاهد سر اشعاری

رسیم

رسیم خام خالص العیار ذهن عالیقدارلری تمغا زدهٔ قبول فحول اولان اصحاب عرفاندن اولوب نام زیبـاری مصطفی اولدینی کبی قلب پرصفالری دخی پوتهٔ معرفتده قال اولمش برخالص العیـار مرد سخن ساز ایدی . ومسقط رأسلری معدن فضل عرفان اولان شهر جنت نشان مدینهٔ بروسه‌دن نمایان وقیوجیاق باشی خدمتیله سرفراز ایدیلر . نقش سوار اشعارده برمرد صنعت آزمای ماهر وسبکهٔ خیال بالنی دخواهی اوزره برقالبه افراغ ایتمکه قادر برشاعر ایدی. سیم خلوص زر عرفاندن عبارت اولان وجود نادره دانلری سنه بیك یوز یکرمی حدودنده تیزاب نکتهٔ لکل اجل کتاب ایله افنـای وجود مرغوب واجزای بدن سلاست طبعی حاق وسط لحده رسوب ایدی . بوکفتار پاك مترجم مذکورك زادهٔ طبع چالاکلرندندر :

(بیت)

ایتدی خاکستر غم کایخن غیرتده نی
ای پری بیلسم عجب کیم قویدی حمامه‌سنی

سنه بیك یوز اوتوز برخلالنده دار بقایه انتقال ایلدیلر. نازك طبیعت ستوده معرفت نیك نفس ممدوح اطوار برذات جلیل المقدار ایدی. بوکفتار زادهٔ طبع عالیلری اولان آثاردندر:

(بیت)

بند اولالدن ایخم زلف عبیر افشانه برقیل ایله یدیلو رشمدی دل دیوانه

سلطان الانام خلیفهٔ ایام ظل الله تعالی فی الانام خلد الله سلطنته الی یوم القیام شوکتلو افندمزك سلطان عیسی نام شهزادهٔ جوانبختلری زیور آرای مهد وجود ورونق بخش نظاره کاه سکان عالم شهود اولدقده مترجم مذکورك بش زیاده لی طرح اسقاطه بطریق التعمیه اشارتی مصرع تاریخده نازکانه درج ایلمك وجهی اوزره بومصرع پاکیزی حق بوکه بغایت خوش آینده ودلارا والهامات فیض خدادن برمصرع برجستهٔ بهمتادر. (تاریخ) نام عیسی کوکدن ایندی شبهه‌سز شهزاده‌یه.

صفایی تذکره‌سنده انیس نادره کونك قات قات حلال اولسون مطلع معروفه تنظیر اولمق اوزره مترجم مذکورك:

(بیت)

آچوب کلرخلرك صدبرکه دونسون آل آل اولسون
هلاك ایتسك نی اولدم سکا قانم حلال اولسون

مطلع دلپذیرلرینی اکرچه تحریر ایلمش فاما بومطلع اول بیته نظیره اولمق اوزره اولمدیغی عیان ودقیقه شناسان شعره نمایاندر. زیرا آکا تنظیر اولنان نظایرده برمهم قات قات حلال اولسون لفظنه بعینه بسلنمك اوزره تنظیر وشیخ سبك رفتارك مسلك معهودانه سنه کوره تعبیر اولنمشدر. بلکه مترجم مبرورك مطلع مزبوری برأسه برکفتار وبیت شیخه نظیره اولمدیغی آشکاردر. بیچاره حلال اولسون لفظنی کوردیکی

چکرکن سبحهٔ اندیشه‌یه اوراد کفتاری
بکا بشیر ایدوب هاتف دیدی رخصت بو تاریخی
محمد شرع پاك احمد ایله بوزدی کفاری

ودخی بیك یوز یکرمی درت تاریخنده وزیر اعظم اولان یوسف پاشانك مدینهٔ قسطنطنیه‌ده آق سرایده احیا ایلدیکی چشمه‌یه بو تاریخی انشا ایلمشلردر :

(تاریخ)

رخصتا یعقوب دل بو نوعه تاریخ ایلدی
چاه الطافندن احیا ایتدی یوسف زمزمی

رمزی [*]

اول میر دلیر رخشسوار رزمگاه سخنك نام نامی واسم گرامیلری محمد در . فاتح بغداد بهشت آباد اولان قهرمان نژاد سلطان مراد حضرتلرینك دختر پاکیزه اخترلری فخر المخدرات الحسان صفیه سلطان مرحومه‌نك فرزند ارجمندی بر میر سربلند اولوب عالم صغرندن وقت پیری یه کلنجه کوشش معارف وطلب عوارفدن خالی دکللر ایدی . دولت علیه‌ده دور مناصب عالی وایام عزت ورفاهیتی توالی ایلیوب پادشاه اسلام وخاینهٔ انام سلطان فلك خدام سلطان احمد خان ثالث ابد الله تعالی الی یوم القیام حضرتلرینك عصر شریفلرنده اول پادشاه عالیجاهك درگاه فلك دستگاهلرنده قبوجیلر کتخدالغی شرفن احراز ایلدکلرندن صکره روم ایلی بکلربکیسی پایه‌سیله متقاعد اولوب سرفراز اولمشکن

[*] دیکر برنسخه‌ده (رزمی) دیه مقیدی للطابع

رخصت

نام سر آمدلری محمددر . فی الاصل دیار ارزن الرومدن شهر تشعار اولمش بر شاعر شیرین کفتار دو . تحصیل دستمایهٔ عرفان وکسب معارف فراواندن صکره دولت علیه جانبنه کاوب صاحب قلم وخوش رقم اولمغله دیوان همایون کتاب شرفقرون زمره‌سنه داخل وبعض مناصبه واصل اولمشدر. غزل وقصائد وتواریخده ذهن نقادی رخصت ده استعداد اولمش برذات پاك نهاد در. بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

(غزل)

نه‌دام ایتسك عجبکم بزدن ارل آهوامین اولسه
تفنك انداز کام اولمغه رجای کمین اولسه
کوزمدن مردم دیده‌م کبی دور اولمسه هرکز
بکا نور بصردن دخی اولمهرو یقین اولسه
دل عارفده صهبای محبت اولمسه جعلی
محبت جامنك کیفیتی خاطر نشین اولسه
کوکل حرمنکه محصول تابدارکدن
نه وار ای حاصل عمرعزیزم دانه چین اولسه
دوای وصل دلداره اولور اول مرتبه قابل
ندکلو رخصتا درد دل عاشق متین اولسه

سنه بیك یوز یکرمی اوچ تاریخنده بالطه‌جی محمد پاشانك پروت سفرنده‌مترجم مزبور بوتاریخله اول فتح جلیلی تبریك ایلمشلردر :

(تاریخ)

بوفتح اعظمه تاریخ ایچون معبدکه دلده

علیهٔ عثمانیه‌ده اوچ دفعه رونق افزای صدر روم وزینت بخش نشسته کاه قروم اولان عمدهٔ علمای اعلام سر دفتر صدور کرام مرحوم ومغفور الدارج الی رحمة ربه الغفور اعالینك بلندی حکیم باشی زاده یحیی افندینك مخدوم والاقدرلری اولوب بیك یوز یکرمی سکز سه‌سنده مکهٔ مکرمه قاضیسی ایکن اول ارضده وداع عالم فانی ایلین محمد افندی مرحومك مخدوم نجابت مرسومی و سردفتر اعالی علماء سابق الذکر یحیی افندی حضرتلرینك حفید بیهمتالریدرکه دستمایهٔ عرفان وایهٔ ذات پرمعرفتلری ومعارف فراوان سرمایهٔ خاندان نجابتلری اولوب ادب ومعرفتله بین الاقران ممتاز وذات حیثیتله سرفراز ستوده وبهترین برمخدوم کزیندر. ذات ملکی الصفاتلری بیك یوز اون التی تاریخنده جد امجدلری یحیی افندی مرحومك دفعهٔ ثالثهٔ صدارت رومایلی تشریفاتندن ملازم وقرق آلتیه مدرسه‌دن معزول وافصالمری حسب القاعدة المرعیه مدرسی اولمق مرتبه‌سنه وصول بولدقده عمدهٔ افضل کرام زبدهٔ علماء اعلام فاضل تحریر حرملهم التعبیر علم الهمم علامة الفضل والکرم والدما جد کثیر المحامدمن صالحا وفضلانك بلندی مشایخ اسلامیه‌نك ارجمندی فضیلتلو عنایتلو میرزا مصطفی افندی حضرتلرندن بیك یوز یکرمی یدی محرمنده ابتدا خارج اللی ایله مدرس اولوب مسرور الفوأد وبیك یوز اوتوزده شیخ الاسلام حسنته الایام مفتی الانام بوحنیفه مقام فضیلتلو بکشهرلی عبدالله افندی حضرتلرندن حرکت خارجله ثانیه سرای ابراهیم پاشا مدرسه‌سنه حرکت معتاد ایتمشلر ایدی. اثنای تحریر تذکره مزده اول مدرسهٔ جلیله‌ده ایدیلر. سلیم الطبع برمخدوم نجابت مرسومدر. بوکفتار زادهٔ طبعلری اولان آثاردندر [*] .

[*] ایزده بوتان ایکی نسخه‌ده‌ده نمونهٔ آثری یوقدی . للطابع

نجـاتلو محمد پاشا حضرتلری رتبهٔ وزارتله اکرام بیورلدقده مترجم مذکوری حسب الاستعداد دواتدارلقلری خدمتیله چراغ بیوروب بر مراد بیورمشلر ایدی. حقاکه برشاعر نازك تعبیر وبرمرد پاك ضمیر اولوب میدان سخنده بر وفق دلخواه ایلق سوار عرصهٔ کلام اولان یکتا سوار وپهنای حسن ادالردندر. بوچند ابیات زادهٔ طبع عالم آرازندندر :

(بیت)

فضای مجلسی دورایلین پیاله میدر کل شکفتهٔ باغ طربمی لاله میدر

(وله)

خدنك آسا بلادر صکره یانندن جدا اولمق
کرکمز باکه اول قاشی کمانه مبتلا اولمق

چاوش باشیلقدن رتبهٔ وزارته ومنصب جده ایله چراغ بیوریلان بکر پاشا حضرتلری مدینهٔ قسطنطنیه ده بنا واجرا بیوردقلری چشمه یه بونارخ پاك ورعنایی دیمشلردر :

(تاریخ)

دیدم برمصرع دلجو ایله رحمی اکا تاریخ
ابوبکرك ایچك ما آب زمزم چشمه سارندن

رحیمی

اول مخدوم طبع سلیمك نام نامیلری عبدالرحیم اولمغله مخلص مرقومی اختیار واول ملمس زیبا ایله شهرتشعار اولمشلردر. دولت

روان پاکنه اولسون سلام ربانی
برون خطهٔ تعداد غایة الالاف

سنه بیك یوز یکرمی یدی تاریخنده حج شریفه عازم ومصرده داربقایه قائم اولدی . بوبر ایکی کفتار دخی مرحومك غزایاتندن یادکار در .

(رباعی)

نه شبکه مژده رسان چشمه پیك خواب کلور
سرای قلبه اوخوب فلك مأب کلور
وفا اثرلری یوق رحیما او مهوشده
سلام ساده دخی کاسه پرعتاب کلور

رحمیٔ دیکر

نامی مصطفی در . یکتا سوار ساحهٔ عرفان اولان ذات فایق الاقرانی دیار قریمده بغچه سرایدن ظهور ایدوب بلدهٔ مرقومه‌دن عمی حسین افندیدن تحصیل علوم لازمه ایلدکدن صوکره فن حکمتی اکتساب ایچون معدن جملهٔ کمالات اولان بلدهٔ طیبهٔ بهمتا قسطنطنیهٔ کبرایه شتاب ایدوب واصل شهر پرکمالین اولدقده اول اثناده آصف عصر پررأفت وزیر برمکی خصلت سعادتلو ابراهیم پاشا حضرتلرینه ذات عالیلرینی توصیفه مناسبت اولان برزمینده برقصیده ایله عرض استعداد ایلدکده پسندیدهٔ عالیلری اولوب کندی خدمت علیه‌لرنده قبول بیوریلوب برمدت ذات عالی سماتلرینه خدمتله مستسعداولدقلرندن صوکره اول صدر اکرم پرورك نخل نجیب محترم مخدوم مکرملری

درکدن ایتدی بنی دور اتباع هوا
ره سلوکه سد اولدی شغل کار کذاف

سیه صحیفه درون مشق جای خط خطا
غلط مقاله زبان وقف ژاژ خایٔ لاف

پیاپی اولمده در خار فحش دامن کیر
رها پذیر دکل پاکدن لباس عفاف

حوالیٔ دلی خاشاك تودهلر طوتدی
بولوب کنایهٔ عصیان ترقیٔ اضعاف

بحق بسمله وفاتحه بکل سور
بفتح ونصرو باخلاص وکوثر وایلاف

بسر سورهٔ یس و معجز طه
بحکم سبع حوامیم سر ونا احقاف

بمن آیت نون والقلم بطواسینها
که احتجاب تشابهله اولدی هریری خاف

حدود کشور ایمانمزسز اودمده
تسلطندن عدوی رجیمك اوله معاف

نکاه شفقتکی چاکرکدن ایتمه دریغ
اودمکه محمل بارکناه اوله اکناف

شفاعتکله تمام ایله جمله نقصانم
کله ترازوی اعمالمه اوکون که خفاف

ختام ویر سخنه رحمیا یتر تطویل
کورندی قافیهلك ندرتیله سمت زحاف

رسول خالق عالم ولی ذوالاسعاف
شکفته غنچهٔ نو کابن بنی هاشم
کزیده نو بر سرنخل نسل عبد مناف
در یتیم صدف زیب عرف عد نانی
حسیب عنعنه پرورد اشرف الاشراف
شه شفاعت اریکه محمد عربی
شعار شیمهٔ ذاتی مکارم الاوصاف
توجهنده تقربله قبلهٔ قدسیه
اوشه (دنی فتدلا) یه چونکه اولدی مصاف
مشرف اولدیغی دم بزم خاص وصلتله
وجودی کوهرین ایتدی حضرته اتحاف
سحاب وحی نقاطر ایدرکن اولماز ایدی
حروف ولفظ وصدا درمعنی یه اصداف
جمال شاهد مقصودی کوردی بیکم وکیف
شهود آینه سندن آچلدی جمله غلاف
لقد رأی من آیات ربه الکبری
بیانی منقبهٔ اعتلای شانته داف
سماط دولتنك اولسه نوالی عمیم
نفوس ایدنمز ایدی قوت اهتدای کفاف
سن اول پیمبر موصوف بالجلالتسین
که اولدی کاف لعمرك علو قدریکه کاف
بنی خیر امم سینکه افتخار ایدرك
مسیح امتك اولمقدن ایتمز استنکاف

زمان زمان صفا دور دور شادیدر
مثال آینه دلار کدردن اولمده صاف
اویاندی باغده هپ خفتکانی ازهارك
یمین دشت شمالی ایدنجه کشف لحاف
میان باغده کل جامعینی احبابه
تقدید اشکانی بلابلر ایتدیلر اوقاف
کتوردی جوشه سحر فیض شوق مرغانی
تسلسل نغمات ایتدی بر برین ارداف
جهانی رشك بهار ایتدی شمدی ارد بهشت
بهشت کلشنه نسبت نمونهٔ اعراف
رموز آیت صنع خدایی تفسیره
چمنده هر ورق اولمقده نسخهٔ کشاف
کواه عدل ربیع وخریف ایله بولدی
قضای دعویٔ اثبات حشر استیناف
عجب مشاهده کهدر مظاهر انسانه
اکر کشاده ایسه چشم عبرت وانصاف
بونقش فانی یه دلداده اولمز اهل خرد
مؤثرین ایدر الحق اثردن استکشاف
وجود صانعه عقلاً ونقلاً اولدی دلیل
حدوث عالم ایله نطق تعبیر خلاف
نه نص نمودهٔ اخبار مخبر صادق
که اولدی بعثت بالحق مبطل الارجاف
نبی خیر امم ، قدوهٔ بنی آدم

رحمیٔ دیگر

نامی عبدالرحمن اولدیغی مخلص مرقومی سبب اختیار وبین الانام قبوری زاده دیمکله شهرت شعار ایدی . ذهنی پاك سمت حسنیانده چالاك ایکن دل پرمعرفته رحم ومرحمت ایتمیوب وادیٔ مبادیٔ ندامت ووادیٔ هزلیاته رغبت ایتمکین شهاب ساقط کبی سپهر اعتبار اهل معارفدن لاقط اولمشدی .

(نظم)

تکلم وسدد ما استطعت فانما کلامك حر والسکوت جمادا
فان لم تجد قولا سدیداً تقوله فصمتك عن غیر السداد سدادا

دریغ صددریغ مترجم مذکورك مرغ چالاك ذهن پاکی طوطی کبی درك ایکن زاغ آسا مردمخوار اولهرق بیك یوز یکرمی یدیده هلاك اولدی . هزار حیفا که هوایی نامنه ترتیب ایلدوکی دیوان زمان حیاتنده تکدیر یاران ایلدوکندن غیری کندودن صکره بادیٔ سوء ذکر جهانیان وروز محشرده او زخارف ناشایان کندیله بیله درکفهٔ میزان اولمسنی ملاحظه ایلیوب اواخر عمرنده توبه واستغفار ایله بعض کبار طریقت نقشبندیدن اخذ اذکار ایدوب کریان ونالان فائیه برنعت شریف معراجیه سویلیوب حقا که باعث غفران اولمسی بیمرادر. واول نعت شریفدن بوپرقاچ بیت زیب دستار انتخاب ووزکار اولمغه سزادر :

(نعت شریف)

ینه سحر شه خاور سریر هفت غراف
جهانی ایلدی قصر جمادن استشراف

شمع طبع فیضیدر بوشعری سوزان ایلین

رحمی

اول نور چشم عرفانك نام نامی واسم کرامیلری عبدالرحمن اولوب شکفته کلغنجهٔ کلستان معرفت اولان وجود بهبودلری خاکی اکسیر حکمت آب وهواسی سرمایهٔ فطنت اولان شهر جنت صفت مدینهٔ استانبولدن ظاهر و آشکار وعصرنده اقلیم حبش والیسی اولان مصطفی پاشانك نوردیدهسی وفرزند پسندیدهسی اولغله حبشی‌زادهلك عنوانیله شهرتشعار برذات عالیمقداردرکه دولت علیهده دیوان همایون مناصب جلیلهسندن نجه منصبلر ضبط وسرفراز وشهید علی پاشانك بیك یوز یکرمی سکز سنهسنده کوچوك وبیوك تذکرهجیلك شرفیله ممتازاولمشلر ایدی . شعر وانشاسی ذات شریفی کبی بی‌نظیر برمرد خوش صحبت ونازك تعبیر اولوب فهم وفراستی تفریق شفع وتره قادر وعقل کیاستی اختراع مخیلات معانی یه مبادر بروجود بی‌نظیر ونادردر. بوکفتار اول شاعر سحر آثارك جملهٔ آثارندندرکه سابقا مولوی شیخی انیس افندی (قت قت حلال اولسون) مطلعی انشاد ایتدکلرنده بونلرك دخی تنظیرده رشحات کلك بدیع الاختراعلری بووجهله جنبش نمای حسن تعبیر اولمش ایدی :

(مطلع)

همان اول ماهه بررخصت ذوق وصال اولسون
بکا ای چرخ ظالم ایتدوکك قت قت حلال اولسون

ساغر زهراب غمدر مست ایدن راسم دلی
مجلسنده کورمدك جام صفاسن دلبرك

راجح

نام نامی واسم کرامیلری محمددر . عصر سلطان مصطفی خان ثانیده میر آخور اول واقرانی میانه‌سنده اقوال ناسده‌ادا صاحبی اولمغله ارباب‌دولت یانده‌مبجل اولوب‌بعده شوکتلوافندمز خلیفهٔ ایام وپادشاه اسلام سلطان ابن السلطان السلطان الغازی محمد خان ادام‌الله خلافته وابد سلطنته حضرتلرینك ایام سعادتلرنده ایکی توغله بکلر بکیلك عنوانیله سرفراز وبین‌الاقران ممتاز اولوب بعده اختیار نقاعد ایدوب اوقاتکذار ایکن لوای عقبایه کذران ایلین عتقاءالله عبادن عابد صحیح‌الاعتقاد پیروشنضمیر ودرویش نهاد چالق احمد پاشانك فرزند هنرمندیدرکه امثالی میانه‌سنده دانش وزکا ایله مانند کیوان رتبهٔ استعدادی بالا ومحترم واقرانه عرفانله رجحانی عندالاهالی مسلمدر. بوکفتار اول شاعر نازك رفتارك جملهٔ آثارندندر :

(غزل)

اشك خونبار مدر اول دلسوزی فتان ایلین
ژاله‌در بوغنچهٔ کازاری خندان ایلین
استقامتدر بو کلشنزار دهر دونده
روزکاری سروله دست کریبان ایلین
پیرو اولدق راجحا برطبع آتشناکه کم

زمانك پیشوای بالانامی یکتا سوار مضمار هنر میراخور امامی سید عبدالله افندیدن نجه زمان تعلیم خط ایلیوب وادیٔ خطده مهارت نامه‌یه واصل واول ذات بیعدیلدن بالاستحقاق کتبه‌یه مأذون اولدقدن صوکره انلر دخی هلال آسا مستسعد کمال اولان نجه پری رخساری افاضهٔ نور خورشید تربیه‌لرندن بدرتام استکمال مهارت مالا کلام ایلیوب ممتازجهان ومیانهٔ خط تویسان دورانده برمرتبه مشاربالبنان اولمشلردرکه تعبیری قابل دکلدر . بومعرفت جلیله‌لرندن فضله‌وادیٔ شعر وانشاده دخی طبیعت پاکی خط پاکیزه‌سی کبی مسلم وممتاز واقرانه ادب ومعارفله سرفراز برذات ملك خصال پرکمالدرکه وجود نایابی کبی بروجودك دخی ظهوری نجه صدساله محتاجدر . بوغزل آبدار جملهٔ آثاردندر :

(غزل)

بهجت افزادر عرق لعلکده اول نازك ثمك
غنچه‌یه محض طراوتدر وجودی شبنمك

ای بت صیاد اعجاز افرین آیا نیجه
صید ایدر مرغ دلی بی دانه دام پرخمك

بر پریشان طور وسرکشدر سیهدلدر صقن
یوز ویروب باشدن چیقرمه طرهٔ خم درخمك

افتخار دانش اجداد ایله کلمز شرف
نشئه ویرمز نامی بزم بی میه جام جمك

الفت بسیار اولور بادیٔ نقص اعتبار
حرف واحددر عدده حکمی حرف مدغمك

خدمتده ایکن بیك یوز اون شوالنده داربقایه رحلت ایلدیلر . مرتب دیوان بلاغت عنوانی ومیان شعراده خیلی شهرت وشانی اولدیغندن غیری صاحب رأفت ومخلصنك ماصدقی برصاحب مرحمت ذات ستوده صفات ایدی . بو برقاچ کفتار جملهٔ آثارندندر . بومحله تسطیر ودیواندن ثبت وتحریر اولندی :

(غزل)

لعلك نه دم دها نمه اول سیم‌بر ویرر طوطیٔ جان عاشقه کویا شکر ویرر
کوثر کبی شراب لب لعلی وار ایکن ایچمم اوباده‌دن که بکادرد سر ویرر
ایتمم خیال خط رخ وخالك ای پری مرأت طبع پاکمه زیرا کدر ویرر

(وله)

شربتن برکره ایچمکله لب جانانه‌نك
عقلی باشه کلمدی کتدی بودل دیوانه‌نك
وار ایسه دلدن کچوردی فکر زلف دلبری
چاك چاك آرزو اولمش درونی شانه‌نك

راسم

نام نامی واسم کرامیلری محمددر . اول مرد راست فکروراست رفتار مدینهٔ قسطنطنیه‌ده اکری قپو قربنده شعرای فتحدن منلا عشقی محله‌سنك امامی یوسف افندی نام پیرك مخدوم نجابت مرسومی اولمغله اکری قپولی چلبی افندی دیمکله شهرتشعار برذات معارف اقتدار ایدی . وقتمزده شیخ عصر اولان صفوف خط نویسان

حاکم بلاد اولمش بر ذات صائب الفؤاد ایدی . عاقبت سطح بسیط غبراسده پایدار اولمین عالم دنیادن بیك یوز بش تاریخنده کذار ایلدی . بوکفتار اول ذاتك جملهٔ آثارندندر :

(غزل)

بیر اوانجه شراب نوش ایله　　می پادر رکاب نوش ایله
قومه صهبایی بر نفس الدن　　طورمه وقت شباب نوش ایله
محتسب طویمسون حسابه چکر　　بادهٔ بیحساب نوش ایله
قومه الدن ایاغی مست اولسك　　دخی مست وخراب نوش ایله

می کلفام طوررکن ای راضی
ساکه کیم درکه آب نوش ایله

رأفتی

نام والالری مصطفادر . کان ادب وعرفان ومقر دانشوران اولان شهر استانبولدن قرین اشتهار اولمش بر شاعر ماهر نزاکتکار اولوب بیك یوزاوچ تاریخنده آستانهٔ سعادت قائم مقامی اولان اسماعیل پاشایه تذکره‌جیٔ اول اولوب بعده وزیر مشارالیهه یوز التی تاریخنده دیوان کاتبی اولوب مصر قاهره کندیلریله بیله منظور ویوز طقوزده وزیر مشار الیه بغداد والیسی اولدقده یینه صحبتلرندن دور اولیوب پاشای مرقوم بحسب الاقتضا عجم دیارینه فرار ایدنجه یانلرنده قرار وخدمتنده اوقاتکذار ایدی . پاشای مرقومدن دور اولدقدن صکره یینه آستانهٔ سعادته رجعت وبعض مناصب دیوانیه‌یه دسترس اولوب کالاول

گفتار اول شاعر خجسته آثارك جملهٔ گفتارندندر :

(غزل)

چشم رخکه خط کله کریان نیچون اولمز
پر اولسه هوا ابر ایله باران نیچون اولمز
چاك ایتدی کریبانی سر پنجهٔ غمله
کردونله دل دست کریبان نیچون اولمز
هر کون کورر آینه‌ده اول شمع جمالن
اول مغبچه اما که مسلمان نیچون اولمز
آینه‌یه بق سندخی انصافله راسخ
بر کره کورن حسنکی حیران نیچون اولمز

(وله)

چو ساغر حسرت لعلکله عمرنك شراب اولدم
دوشوب شوق رخکه آتش عشقه کباب اولدم
خیال خط لعلك نقش ایدلدن صفحهٔ دلده
غم عشقك بیان ایلر مصور بر کتاب اولدم

راضی

نام سر آمدلری محمددر . تختکاه ثانی ودارالملك عثمانی اولان دارالنصر وامینه شهر ادرنه‌دن ظاهر و آشکار وپایدار زاده دیکله شهر آشعار اولمشلردر . تحصیل دستمایهٔ استعدادندن صکره شرف ملازمتله خوشه چین خرمن مرام اولوب سلك قضات کرامه داخل اولوب

هم می ایچمز هم کوزل سومز دیمشلر حقه
ایلمشلر راسخه بهتان بهتان اوستنه

غزل مرقوم بونلرك زادهٔ طبع رعالرندن اولدیغی معلوم جملهٔ شعرادر . (صفایی) تذکره‌سنده راسخ سابق الذکرك اونق اوزره ثبت وتحریر ومترجم سابقك روزنامچهٔ حالك بیان ایلدوکی محلده تسطیر ایتمسی سهو اولمش دیو حسن تعبیر اولنمقدن غیری بر عبارت دلپذیر مناسب تقریر اولنمدی .

راسخ دیکر

نام نامی واسم کرامیلری محمددر . دریای درر عرفان وجواهر معارفه کان اولان قسطنطنیه‌دندر . پدر عالیقدارلری استانبولدن غبطه فرمای دار ودیار اولان غلطه مضافاتندن رومایلی جانبنده اولان بوغاز کسن حصارنده قلعه اغاسی واول جانبلرك بر مرد جلیل بهمنامی اولوب سنه بیك یوز اوتوز بر شعبانده دار جنانه روان اولدقلرنده مترجم بهترین پدرلرینه خیر خلف اولوب آنلرك یرینه جانشین اولمشلر ایدی . شعرای عصردن پاك طبیعت بر ذات ملك خصلت اولوب حقهٔ دهانی غدای روح ارباب کمال اولان اشعار وانشا ایله مالا مال وسینهٔ پرکینه‌سی صندوقة المعارف اولان ظرفای وقتك عارفلرندندر . اشعار لطیفی کشیدهٔ صحایف کمال اولدقجه هر برورق خیالی بادیهٔ نشاط خاطر یاران وکفتار ملاحت نثاری ایله پر اولان محلده انقباض کسل بولنمق امر محال اولور مقولاسی بر دلپسند جهان ایدی . بوبرقاچ

ستانبول شهرینك مهروارن کوش ایلمش دریا
قوچوب شام وسحر چون مهر وماه عالمی راسخ
جفای روزکاری هپ فراموش ایلمش دریا

راسخ بك

نام نامی واسم کرامیلری احمددر . ولایت آناطولیدن بالیکسر نام قصبه‌دن ظاهر و آشکار وراسخ بیك دیمکله شهرتشعارخاندان معرفتدن برمرد نامدار اولوب کندی خاندانندہ برمیر عالیمقام اولدیغی کبی لوای سخنده‌دخی برمیر کلام نازك طبیعت پرمعرفت اولانذات ستوده منقبتلر - دندر . خوش آینده اشعاری پسندیده کفتاری واردر . السنهٔ ناسده شهرت شعار اولان بوغزل پر اشتهار اول مرد نامدارك جملهٔ کفتارندندر :

(غزل)

سوزمه چشمك کلسون مژکان مژکان اوسته
اورمه زخمی سینه‌مه پیکان پیکان اوسته
یاردن مهجور ایکن دوشدك دیار غربته
دهر کوستردی بزه هجران هجران اوسته
دلده غم وارشمدیلك سن کله لطف ایت ای سرور
اوله‌من برخانه ده مهمان مهمان اوسته
ریزهٔ الماس اکر هر آچدینی زخمه اوشوخ
لطفی وار اولسون ایدر احسان احسان اوسته

مکرم مشیر محترم آصف بی‌نظیر وزیر روشن‌ضمیر مرحوم ومغفور الدارج الی رحمة ربه‌الغفور رامی محمد پاشا قاهرهٔ مصرده ایکن مترجم مذکور خزانهٔ اسرارینه حافظ ایلیوب دیوان کاتبلکی ایله سرفراز وجمله اتباع کرامی میانه‌سنده کرم التفاتی ایله فرخ‌البال ومرفه‌الحال اولوب بعده‌اول وزیر ممدوح الخصال نامدار برمقتضای نقالیب روزکار منصب مرقومدن دور وردوس جزیره‌سنده اقامت اوزره مأمور اولدقده اتباع کرامندن هرکس آشیانهٔ اصلیلرینه رجعت ایلملرینه‌مأذون اولوب پیرامن شمعدن رسیدن باد صبحله پرا کنده وپریشان اولمش پروانه‌لر کبی الان تلان اولدقده مترجم مذکور (بیت) نکر صبر ایله بوطوفانی ، صاواریز بزسفینهٔ نوحز » زمزمه‌سیله ناچار اول آصف عالیجاهك دامن مکرمت پناهنی تقبیل ووداع رویمال وبرزورق سوار اولوب سوی استانبوله ارتحال ایلدکده سائق قدر فلکنك کذارینه مانع اولمغله برای بلای روزکار رفقای صحبتمدار ایله رودسجق تعبیر اولان تکفورطاغی نام محله وصول وبرقاچ کون لب دریاده اولان اول ساحل لطیفه نزول ایلدکلرنده مترجم نازك امتزاجن کشتیٔ وجودی رخنه پذیر شکستکیٔ مزاج اولمغله اول‌لیان حضورده ارزوی تصحیح مزاجله‌ارام ایکن بحر غفران الهی‌یه حوض ایدوب ارتحال و بیك یوز اون سکز سنه‌سی حدودنده انتقال ایلدی . نازئ طبیعت اهل معرفت بروجود بی نظیر شاعر پاك ادا وپاك تعبیر ایدی . بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

(غزل)

سحر صد شوقله مستانه پر جوش ایلمش دریا
مکر کیم زورق عشقی چکوب نوش ایلمش دریا
او داغی آرزوی رؤیت ایله دل ویروب کلش

وزير مكرم مرحوم ومغفور رامى پاشاعليه‌الرحمة والغفران حضرتلرى صندوقهٔ معارف اولان دل عارفلرندن :

(قطعه)

زباندرازلق ايتمه حبابنه جامك طوقنمه ديده‌سنه زاهدامى آشامك
بز آفتاب نهادز رياض عالمده سنكده اى پرنوباوه الورز خامك

زمينده رمية من غير رام برتازه غزل صدور ايدوب اظهار آزمايش طبع دلپذير بيوردقلرنده مترجم نارك تعبير دخى بوكونه تنظير ايلمشلر ايدى :

(نظيره)

نكين خاتم جام ايتمه لعل كلفامك
كشيده اولمسون اى غنچه لب مددنامك
اودكلو ضعفله راغب تنك دماغم كيم
بيقلدم اوستمه دوشدكجه سايه‌سى جامك

راسخ

نام نامى واسم كراميلرى يوسف‌در . فى‌الاصل ذات معرفت شعارلرى صوفيه ديارندن ظاهر وآشكار اولوب معارف وكمالده رسخ تام حاصل وچه شناسيدن ادلاى دلوسعيله خزائن آب حياته واصل اولدقدنصكره نكتهٔ اجعلنى على خزائن الارض پرتوندن استفاضهٔ نور وفهم ودانشك بركت مالانهايه‌سندن كسب هزار فيض سرور ايدوب عزيز مصر دولت وقدر اشناى ارباب معرفت اولان قاين آتامز وزير

نمچه خوبانی هواسیله آفان کوز یاشنه
اوقدر کثرتی واربجده جوانانك کیم
بیك پری دوشدی دیسم وار پری آدمباشنه

وشعرای عصرمزدن زمان سابقده کذران ایلین عاصم پاکیزه ادانك بوزمینده غزل زیباسنه استانبولی نظیم چلبی ایله کمرکده میوهٔ خشك کانی حافظ چلبی برر نظیرهٔ دلپذیر ایلدکارنده مترجم بی نظیر بوکونه تنظیر ایلمشیدی :

(غزل)

اودکلو لعل لبکدن چکر حجاب شراب
که بولسه جام بلوری ایدر نقاب شراب
سمند ساغری سور ساقیا شتاب اوزره
هجوم غمده کرکمز کران رکاب شراب
قو زیب ظاهری برنشئه ایده کور پیدا
اولورمی رنکنی سرخ ایلمکله آب شراب
اولورسه ابر کرم قطره ریز باغ کناه
اولور نماده کلغنجهٔ ثواب شراب
کورنجه جام لب روح بخشکی اولدی
خروش آتش غیرتله چون کباب شراب
زمین دلدن ایدوب جذ بکاه غم راغب
بواکلنور کاوله بیچاره دهمذاب شراب

عصر سلطان مصطفی خان ثانیده تیز تیز نشتاب ذهن سریع الانتقالی آن غیر منقسمده واصل هدف هرتازه خیال اولان پهلوان عرفان

شعار اولمش برمرد کامل روزکار اولوب جفر عقلیده نقوش عالم لاطائل وجاء ومنال روزکار برامر زائل اولدوغن تحقیق بال وزیچهٔ خیال کاملی ایله استدلال ایلدیکندن صکره قرق اچه مدرسه‌دن بعدالانفصال جاه دورانه رغبت بال ایتمیوب مدینهٔ کلیبولی فتواسیله اول شهرده واقع صاری یحیی پاشا مدرسه‌سنه قناعت ایلیوب بومحلهٔ جلیله‌مزی اثنای تحریر نذ کرده‌مزده اول جای دلکشاده رونق‌ده بزم افاده ایدیلر. حتا که وجودی نایاب برفاضل هرفن کامیاب اولوب بعض ازمانده اثنای فراغ درسده تشخیذ ذهن ایچون اشعاره رغبت وسخن پاکیزه‌ایله تجربهٔ آزمایش طبیعت ایلردی. ذات مستجمع الآدابی قصب السبق هرفن مستطاب خوش صحبت ومجلسی بهمتا بروجودنایاب اولمغله سلطان مصطفی خان ثانی حضرتلرینك عصر شریفلرنده ایلیلك ایله تمچه جانبنه طرف دولت علیه‌دن روان اولان وزیر مکرم ابراهیم پاشا مترجم مرقومك ذات معارف مأبلرین استصحاب ایلیوب اول خدمتدن عودتلرنده ینه وطن مألوفلرینه رجعت ایلیوب الی الآن اول جای کزیدهٔ اماکنده مدرسهٔ مرقومه‌ده خدمت فتوا ایله سا کندر. وزیر مرقوم پاشای مرحومله تخنکاه انکروس اولان یچ قلعه‌سنه واصل وعادت اوزره توقیر واحترامله داخل اولوب جای مزبورك اطراف واکنافن تماشای اعتبار واندرون وبیرونن کشت وکذارایلدکارندنصکره طرف دولت علیه دامت بالعز والاقباله بندرحال ایلیوب شهر استانبوله کلدکارنده کروه احباب والا نصابه بوقطعهٔ مستطابی هدیهٔ باران وره آورد سخنی پروران ایلمشلر ایدی :

(نظم)

جویبار طونه برنمچه کورنمز باقسك

رحمت رحمانه انتقال ایلمشلردر. مرتب دیوان بلاغت عنوانی و مرغوب دلپذیر اشعار بی نظیری وار ایدی . بوبر قاچ بیت اول استاد فن آزمانك زادهٔ طبع رعنالرندندر :

(قطعه)

ترحمی کیم ایدر غمزهٔ بتاندن امید
کورنجه بیمه دوشر چشم بی اماندن امید
نه دکلو کوشش وسعی ایتدی تیغ هجرانی
کسلمدی بنه وصل دلستاندن امید

(بیت)

کلك قدرت یازه‌لی خطنی دیدارکده
حسن ختم اولدی بیکم مسطر رخسارکده

(وله)

نوله فریاد ایدرسم سلهٔ رامشکر غمدن
مثال دف دلی بر آتشین رخساره کوستردم
پر ایتدم رهکذار یاری خوناب سرشکمله
یولنده قان دوکمکی اول دلبر خونخواره کوستردم
قدخمکشتهم ایله راغبا یاندم اورخساره
کمان کهنهٔ پروانه کارم ناره کوستردم

راغب دیکر

نام‌نامی واسم کرامیلری علیدر. فی‌الاصل مدینهٔ بروسه‌دن شهرت

قدنال من القربی ما ان یتمنا هو
ارواح سلف رازی کلدی دیدی تاریخن
جنتده ای نقشی کل هو دیه‌لم یاهو

(وله)

خداریش سفیدك ایلدی جاروب لطفیله
دروالای ختم‌الانبیا سلطان کونینه
تعرض أیلمز نار جهنم مژده ای رازی
غباراستان درکهی چون کیردی مابینه

راغب چلبی

نام سر آمدنری محمددر . ارباب عرفانك متاع دانشی تجارتگاه سوده رائج و پررغبت ونکته پرورانك کالهٔ معرفتلری مقبول ومرغوب ارباب دولت اولان بلدهٔ بهمتا قسطنطنیهٔ والادن ظاهر وهویدا اولمشلردر . دولت عایده محاسبهٔ اول خلفاسندن اولوب عصر سلطان مصطفی خان ثانیده دفترداراقدن رتبهٔ وزارته قدمنهادهٔ اعزاز اولمغله افراندن ممتاز وسلك وزراء کرامده رأی وتدبیر وکیاستله سرفراز اولان کوسج خلیل پاشا مرحومك داماد عالی نژادی اولوب جام طبعی سرشار می عرفان وسافرتاب آوریٔ ذهنی لبریز فیضان برشاعر ماهرنکته‌دان ایدی . بیك یوزیکرمی حدودنده مجلس عیش صفاسی تلخ زهراب مرك بی امان ورطهٔ کران اندوه فراوان دورانی چکمدن فارغ وپاکیزه دامان اولوب اول خلالده

سیرایله شورعشقی کهرصبح چاك اولور
بر آفتاب شوقله جیب قبای شب
شام شباب صبح مشیب اولدی حیفکم
غفلتله کچدی فرصت اندك بقای شب
یوق سنده اهتمام طلب یوخسه رازیا
بردر متاع کامله زیر عبای شب

١ (وله)

نرکس باغ بصیرت دیدیکك خفته چقر
سنبل کوه ورع صاندیغك شفته چقر

مترجم مذکور ذات معمورك تاریخ سمتنده دخی کلك نادره سنجانلری مشار بالبنان اولوب قلم عرفانلرندن نجه تاریخ رعنا چکیده اولمشدر . ازجمله مرحوم ومغفورالدارج الی رحمة ربه الغفور مشائخ کرامك بلندی پیر روشن ضمیر الشیخ نقشی افندینك رحلتلرینه بوتاریخ والالری مشهور جهان وداپسند جملهٔ هنروراندر :

(تاریخ)

همنام خلیل حق نقشی که آنك دائم
درد دل زارینه ایلردی مداوا هو
اول سالك آکاهه اولمشدی بودورایچره
مطلوب تمنا هو محبوب دلارا هو
درکاه حقه روح پاکینی نثار ایتدی
شوقیله دیوب برکز یاحضرت مولاهو
سعی ایلیه رك جانی جانانه اولاشدردی

دولت علیه‌یه ادرنه‌یه روبراه وانده سلیمانیه‌یه کلوب تکمیل طریق مدارس ایلدکلرندن صکره سنه بیك یوز اوتوز ذی‌الحجه‌سنده یکیشهر فنار قاضیسی اولوب عفت ووقار ایله منصب مزبوری بر سنه‌دن زیاده ضبط‌ندن صکره دولت علیه‌یه وصول واثنای تحریر تذکره‌مزده اول منصب مزبوردن بر سنه دن صوکره معزول ایدیلر . حقا که ذات بیهمتالری بروجهله اکرامه شایسته وسزا ووجود شریفلری کمال ایله موسوم هرطرفی معمور بر فاضل مخدومدر . آثار شریفلرندن بوکفتارلری ثبت وتحریر اولندی :

(مطلع)

ندیم بزم خاص‌الخاص ایدی ایام حاتمده
کرم دیدکلری بی‌کس عجب شمدی نه‌عالمده

(وله)

فلك آرایش اندامی بی اندام ایچون صقلر
متاع‌کام خوش‌فرجامی بدفرجام ایچون‌صقلر
بیاض نامهٔ آماله عاقل بذل مال ایتمز
که تکثیر سواد دفتر قسام ایچون صقلر
خدا دیوار دولتخانهٔ ارباب اقبالی
کیمی برلانهٔ کنجشك بی ارام ایچون صقلر

(غزل)

شاه سریر عز وعلادر کدای شب
جمشیده بذل دخمه ایدر بینوای شب
ادراك اولنسه نکتهٔ النور فی‌السواد
خورشید کبی ظاهر اولور مدعای شب

رازی

اول وجود شریفك نام نامی واسم کرامیلری عبداللطیف اولوب کافنجهٔ وجود بهبودلری کاشن عرفان ومقر دانشوران اولان دار السلطنة العلیهٔ قسطنطنیهٔ المحمیه‌دن ثمایان اولمشدر . عصر سلطان محمد خان رابع علیه الرحمة والغفرانده دار السعاده آغامی اولان ارباب همتك باندی آغایان سلفك دلپسندی مرحوم ومبرور یوسف آغانك یازیجیلغندن چیقمه بین الاقران قزلر اغامی یازیجیسی عبدالله دیمکله شهرتشعار اولوب ارباب دولت میانه‌سنده مشار بالبنان اولان ذات کرم موسومك مخدوم نجابت مرسومی اولوب ایام طفولیت وهنگام صباوتدن بری کسب عرفان وتحصیل معارف فراوان ایلیوب فضل وکمالله رایق واقرانه هر وجهله فایق اولدقلرندن صوکره سنه بیك یوز تاریخنده مکهٔ مکرمه تشریفاتندن مرحوم ومغفور محمد افندیدن ملازم وطریق تدریسه عازم اولوب سنه بیك یوز طقوز تاریخنده مرحوم ومغفور السید فیض الله افندیدن ابتدا خارج اللی ایله داماد افندی مدرسه سنه بعده حرکت خارجله اوطه باشی محمود اغا مدرسه‌سنه اولوب بعده اولوجود مکرم ابتدا داخل ایله شیخ الحرم اولوب مفتش حرمین الشریفین بولنمغله اول مدرسهٔ جلیله‌دن موصله ایله اولای خسرو کتخدایه اندن صحن ثمانیه‌دن برینه اندن دخی ابتدا التمشلی ایله فتحیه‌سنان پاشا مدرسه‌سنه وارل مدرسه‌دن التمشلی حرکتیله سنان پاشا دارالحدیثه اندن موصلهٔ سلیمانیه ایله قره مصطفی پاشایه بعده سلطان سلیم مدرسه‌سنه نقل واستانبول قسامی اولوب اول مدرسهٔ جلیله‌ده ایکن حرمین الشریفین مفتشی اولوب

مصیبه غالب ایکن اعتباری ساهینك صواب بویله محلده خطا دکلده ندر
ایدن شماتت بیکانه یه بنی راضی عذاب تسلیت اشنا دکلده ندر

سخن محك عیار عقول ایکن راشد
تفاخر اهل دله ناسزا دکلده ندر

(وله)

جلوهٔ نقش مودت خاطر احبابده انعکاس صورت اشیایه بکزر آبده

(وله)

نقد خلوص کیسهٔ عالمده قالمش آثار صدق شیمهٔ آدمده قالمش
راشد قصور زخم تمکپرورنده در تأثیر نفع صانمه که مرهمده قالمش

(وله)

هجرایله اغیار راحت ناپذیر اولسون دیمم
دشمنم دخی بو زندانه اسیر اولسون دیمم
شکوه دن انجق غرض تسکین سوزسینه در
حال دلدن یوخسه اول آفت خبیر اولسون دیمم

(وله)

کران سامان اولان دلال وش کالا بدوش اولمز
بیان قدر متاع اعتباری خود فروش اولمز
درون سینهٔ عاشقده ژنکار سوا یوقدر
دل آینه ده تمثالدن غیری نقوش اولمز
معادین ایتمك لایقمیدر ادراك دانایه
سخن مدرك دکل کن کسراغ راه کوش اولمز
درونده اولور نومیدیٔ عفو خدا غالب
بودر باعث که راشد چهرهٔ زاهد بشوش اولمز

ابنای زمانمنه بونادره سنج عرفان اولان وجود نایابه امتنان ایلمه بایسته‌در .

زمانمزده ترتیب تذکرة الشعرا ایلین (صفایی) نام نا صفوت فرق احاد رجال الکماله قدرتی اولدیغندن بویله بر ذات کمال اتصافك ترجمه‌سنی ثبت وتسطیر وروزنامچهٔ حالارینی بسط وتحریر ایلدیکی محلده دشت پهنای سخنده مفسد مقوله‌سی اولان فنای نام ارباب کمال دشمنی برنا شایان سخنك هوای صوینده بونلرك بعض غزللرینه اجرا ایلدیکی تزییفی تحریر وبومثللو جریده‌لر مجموعهٔ ادب وعرفان اوله‌جق ایکن بلا موجب بوکونه ترهات سبك وتسطیر ایلمك مجرد کندینك حماقتنه وطبع نامطبوعنك بلاهتنه حمل اولنور . والا بونلرك حق الانصاف مجموعة العرفان اولان ذات هنر اتصافلری کبی بروجود میانه‌مزده اقل قلیل اولدیغی افتاب عالمتاب کبی نمایاندر. بویله برمجموعهٔ کبرا اولان ذاتك ترجمه‌سنده اولمقوله هذیان علم الله تعالی غیرت جنسیه‌مزه بناء استقباح دکل فی نفس الامر خلط محض اولدیغی عیاندر . اوصاف جلیله‌سنده هر نه قدو اطراً اولنسه شایسته وسزا بر مخدوم فضائل پرور بیهمتادر . طبعی رعنا وپاك وذهنی بی خطا وچالاك بر صاحب الادراکدر . آثار قلمنه نهایت وتحف کلك نادره سنجنه حد وغایت یوقدر . بوکفتار رعنا اول کان معارفك زادهٔ طبع زیبالرندندر :

(غزل)

غنای قلب عجب کیمیا دکلده ندر کدای صبر کزین دکلده ندر
نظام دائرهٔ کار خانهٔ امکان دلیل وحدت ذات خدا دکلده ندر
اکر تأمل اولنسه مآل دولت وجاه تحمل غم بار جفا دکلده ندر
عیان ایکن ضرر اقتران شیشه وسنك خلاف جنس ایلدالفت بلادکلده ندر

ومفتی الانام شرفاء کرامك بلدی پشمقجی زاده السید علی افندیدن ابتدا خارج اللی ایله حاجی الیاس مدرسه‌سنه وسنه بیك یوز اون طقوزده آل القدر قمر البدر صادق افندی مرحومدن انبار غازی مدرسه‌سنه حرکت وبیك یوز یکرمی اوچ تاریخنده ینه السید علی افندی مرحومدن داخل رتبه‌سیله خلیل پاشایه واصل وسنه بیك یوز یکرمی الق شعبانده محمود افندیدن حرکت داخله خادم حسن پاشامدرسه‌سنه نائل اولوب سنه بیك یوز یکرمی یدی محرمنده عبد الرحیم افندیدن با خط همایون شوکت مقرون صحن ثمانیدن بریله مکرم وممنون وسنهٔ مزبوره رجب‌ده‌ینه انلردن ابتدا التمثلی ایله خانقاه قهریه‌یه اولوب بیك یوز اوتوز شوالنده شیخ الاسلام ومفتی الانام سعادتلو فضیلتلو بکشهرلی عبد الله افندی حضرتلرندن بیرام پاشا مدرسه‌سنه حرکت وبیك یوز اوتوز ایکی‌ده آنلردن بطریق القل ایاصوفیهٔ کبیره کلوب اثنای تحریر تذکره‌مزده اول مدرسهٔ جلیله‌ده افادهٔ علوم ونهایت مدارس طریق علیه اولان مدارس جلیلهٔ سلیمانیه‌دن برینه منتظر نقل رسوم ایدیلر . اول ذات والانك وجود نایاب شایان اکرامی دولت علیه‌ده نه رتبه‌ده منظور حسن نظر اولنوب احترام اولنسه لایق وسزا بر اهل هنر ومعارف پرور مخدوم زیبادر . فضل وکمالرندن فضله شعر وانشاده یکانهٔ دوران بر مخدوم جلیل القدر معارف کستردر . دولت علیه‌ده وقایع نویسلك خدمتیله مأموراولوب ذات مالك الفاظلری منظور ایدی . غزل وقصائدی صائبانه وفکر صائبلرندن پیدار اولان ابیات واشعاری بی قصور وبی بهانه‌در . شعرای ملل مقدار ذاتیله افتخار ایلسه‌لر شایان وشایسته بلکه فلك

اولوب قرین عطایای خرم نوروز
حریم باغ اوقدر جلوه ریز شوق اولمش
که کورسه باغ بهشت اوله محرم نوروز

راشد

نام نامی واسم کرامیلری محمددر. اول مجموعة المعارف اولان مخدوم فاضل عارفك دولت علیه‌ده عصر سلطان مصطفی خان ثانیده بروسه قضاسندن معزولاً انتقال ایلین علماء کرامك ارجمندی ملاطیه‌لی مصطفی افندی مرحومك قرة عین ذات فضیلتمندی ومخدوم نجابت مرسوم دلپسندی اولوب نور عرفان افضال ایله پیرامن وجود بهبودلری مالامال اولان ذات بیهمالاری عالم صغرلرنده هنوز هلال ایکن بدر اتمام انواع کمالات اوله‌جغی مشهود بالحال اولان مهر سپهر کمالدن اولوب هنکام طفولیت وایام صباوتندن برو ذات ستوده صفاتری حجر تربیهٔ وایهٔ کامده پرور شیافتهٔ کذارش ایام ولیال اوله‌رق علم الله الملك القدیر برمخدوم بی نظیر اولمشلردرکه اول مجموعة الکمالك ذات نیکو خصالنك شبیه ومثالی آینهٔ فلکده صد سالده آنجق صورتمای شاهد امثال اولور. حقاکه قدر بلندلری اوج معارفده بغایت بالا ووجود کنجینهٔ کمالی بین الاقران فضل وکمالده بیهمتادر. اول مخدوم بی عدیل سنه بیك یوز درت تاریخنده مخادیم کرامك سر بلندی ابوسعید زاده فیض‌الله افندیدن ملازم وطریق تدریسه عازم اولوب بیك یوز اون آلتی سنه‌سنده با امتحان شیخ الاسلام

وامثالی میانه‌سنده سرفراز ایلیه . بو ایام جوانیده بوقدر معارف وکماله وصول بولان ذاتدن من بعد دخی متوقع ومسئولدرکه سن تزاید بولدقجه مرتبهٔ عرفانی متزاید وقدمهٔ کماله ذات والالری کون بکون متصاعد اوله . حقاکه طلوع مهر ذاتلری برروناق نجابت کمال وجبین ذکاوتلرندن قرین ارتقای اعلاء درجهٔ معارف اوله‌جقلری بین‌الاستدلالدر . بوکفتار دلارا اومیر نازك ادانك وزیر آصف نظیر عصر اولان ذات نایاب وجود صدر دریا جود دوائلو سعادتلو ابراهیم پاشا حضرتلرینك نام شریفلرینه ایلدکلری نوروزیه قصیده‌لرندن پرور شیافتهٔ طبع رعنالری اولان ابیات دلکشالرندندر :

(قصیده)

حیات تازه ویروب دهره مقدم نوروز
خوشا ایرشدی مشام دمه دم نوروز
طاغتدی لشکر سرمایی صحن کلشندن
قورنجه بارکهن شاه اکرم نوروز
نظام تازه بولوب ملکت چمن شمدی
یتشدی وقت فرحزای خرم نوروز
بساط عشرتی بسط بزم شوق ایتمش
سریر خطهٔ باغه ینه جم نوروز
کیوب قبای ربیعینی کل شادی
نشین کابن اولوب اولدی همدم نوروز
طراوتیله یوزی کلدی غنچهٔ باغك
اولنجه مظهر فیض وبکرم نوروز
آچلدی بختی ینه سیاه دلك

ردوس جزیره‌سنده انتقالارندن درت کون مقدم انشا ایلدکاری غزل رعنادرکه بومحله ثبت واملا اولندی .

(غزل)

محو اولمده یوز ضعفله پیراهنمزدن
چکمزمی دخی دستی غم دامنمزدن
لایقمیدر ای غنچهٔ کلزار لطافت
لبریز تبسم اولهسن شیونمزدن
بز مورچهٔ خرمن صحرای کلالز
پامال اولورز دوراولیجق مسکنمزدن
آرایشی چون ورد تحمل اوله رامی
کتمزسه نه غم مرغ الم کلشنمزدن

رأفت بك

اول میرنازك تعبیرك نام نامی واسم کرامیلری عبدالله اولوب خاندان عرفاندن برمیر لوای سخن نکته داندرکه ترجمه ومنقبتلری سبقت ایلین مرحوم رامی پاشا حضرتلرینك مخدوم سعادتمرسوملریدر . حقا که اول شجرهٔ طیبهنك ثمرهٔ لطیفهسندن اولوب الولد سرابیه وفقنجه والد ماجد کثیرالحامدلری کبی طبیعت پاکی نازك وخرده‌کیر بروجود شریف بی نظیردر . فیض اغنای ابدیسی مدار غنای سرمدی اولان خلاق بیچون وجود بهبودین وقایهٔ حفظ وامانیسنده مصون ایدوب دائما معزز ومکرم ووالدلری کبی محترم ایدوب نیجه آثاره موفق ایتمکله ممتاز واقران

کیجه مجلسده غم دهره اولوب آزرده بزمزدن اوستم بیشه‌ی دورایلمشوز
دیده‌مز غوطه خور لجهٔ انوار جمال جسممزا خکر خاکستر طورایلمشوز
بزنهانخانهٔ اقلیم عدمدن رامی نیك وبدچاره ندربویله ظهور ایلمشوز

(وله)

یوق سینه‌مزده ذره قدر کینه‌مز بزم محسود آفتابدر آینه‌مز بزم
اونه قبای جاه ایچون ای دیده خونفشان تردا من ایتمه خرقهٔ پشمینه‌مز بزم
دیرلرسه نوله مالك کنجینه‌در بزه زیرا که فیضله طولودر سینه‌مز بزم
کچدك می صبوحدن ای پیرمغ همان چوق کورمه‌نشوهٔ می دوشینه‌مز بزم
ازاده طفل مکتب امنیه‌یز نوله یکسان اولورسه شنبه و آدینه‌مز بزم
رامی عجب دیمزمی که برکز اونوجوان ایانجه اولدی بندهٔ دیرینه‌مز بزم

(وله)

شمع امید بر آهیله فروزان اولسون هله صبرایله برازشام غریبان اولسون
کلشنه خاك رهن بادصبا الحان ایت نرکسه کحل وکله عاطر کریبان اولسون
بنی سیراب حیات ایلدی برنکته‌ایله آب حیوان لب جان بخشنه قربان اولسون
راضیم نیشتر ازار طبیب دهره تك همان دردل زاریمه درمان اولسون

برقاچ الفاظ پریشان ایسه‌ده ای رامی
بوغزل زیور مجموعهٔ یاران اولسون

(قطعه)

بو اشتغلدن ای دل کلال کلمیمی فراغ دغدغهٔ قیل وقال کلمیمی
کورنجه موقف حیرتده یارعشاقن دیمشکه رامیٔ آشفته حال کلمیمی

(بیت)

بوی وصل دلرباخه سیاه آلتنده‌در صنعت مهرومحبت برکیاه آلتنده‌در

خمار بزم نوشانوش وصلك سرده قالمشدر
دكلدر بنده دل سركرمئ فكر نكاهكله
او بيهوش محبتدر دوشوب بريرده قالمشدر
مكدردر سراسر مشرب اجزای عالم هپ
صفای خاطر انجق باده‌ده ساغرده قالمشدر
بورمزی حله‌بر مشكل شناس جود كلزمی
كرم بر لفظ بيمعنی كبی دللرده قالمشدر
مجوهر تاج ثروت كيمسه‌يه‌سود ايتمز ای رامی
نجه بای جهانك چشمی اول افسرده قالمشدر

(وله)

سر شار غمم فكر مآل ايلديكمدن خوندر جكرم كسب كمال ايلديكمدن
شرمنده دل دعوئ بيهوشئ عشقم تشخيص فرح فرق ملال ايلديكمدن
رغبت شكن ساغر خورشيد ضيايم بن عشرتی موقوف سفال ايلديكمدن
پامال حجابم حرم بزم هواده زانوزدهٔ صف نعل ايلديكمدن
داغ اولسه‌سزا باكه‌سويدای درونم رامی كبی فكر خط و خال ايلديكمدن

(وله)

بزم چنده بادهٔ ناب استمز ميسك كل كبی الده جام شراب استمز ميسك
تخالهٔ لب نمكين بتسانه باق جوی ملاحت اوزره حباب استمز ميسك
كاهی نوازش ايله لبن كاه خطنی كاه انده باده كاهی كباب استمز ميسك
مستانه برنكاهله خالی تمام اولور رامئ زاری ساقی خراب استمز ميسك

(وله)

شغل دنيا ايله بزتركك حضور ايلمشوز دلز جرعه كش بزم امور ايلمشوز
دوشـه‌لی دامكه خانقهٔ معصيته وردمز زمزمهٔ رب غفور ايلمشوز

ردوس جزیره‌سنده مقیم ایکن سنه بیك یوز اون طقوزده مزاج شریفلری شکسته وروحی خسته اولوب انتقال ودار نعیمه ارتحال ایلدیلر (مصراع) قبرینی باری تعالی ایلسون باغ جنان . مترجم کرم موصوفك بو فقیر راقم الحروف حقنی اولوب قرابت صهریه‌مز حسبیله اداده مبالغه اولنوب تحریر اولنمامشدر .

علم الله الملك القدیر وجودی نایاب بر وجود محترم وذاتی بی نظیر اولوب کرك معارف وکیاستده کرك عقل وفراستده مسلم هرطرفی معمور برنور مجسم ایدی . اشعاری شاعرانه وکفتار پاکی نازکانه وتعبیر لایغی بی بهانه‌در . سخن کو یلقده استاد وطبیعت پاکیزه‌سی نقاد وظریف فننده ماهر فارسی وترکی وعربی مرام اوزره کفتاره قدر بر ذات ملك صفات ایدی . اشعار دلاراسندن تبرکاً بو مجلهٔ جلیله‌مزه برمقداری بسط وتحریر وکشیدهٔ سلك تسطیر ونقریر قلندی.

(غزل)

بزی نامحرم عصمت صانوب عرض هراس ایلر
اول آهوی حرم هر مبتلاسن برقیاس ایلر
نیچه دامانن آلسون اهل دل چنکال حیرتدن
کورنجه برینی چاك کریبانن حواس ایلر
خدنك انداز ناز اولدیکچه غمزه‌لك ای کمان ابرو
وجودم موبمو برزخم تازه التماس ایلر
عجبمی بدر آتشتاب داغم کورمسه نقصان
که فیض نورینی تاب رخندن اقتباس ایلر

(غزل)

خیال لعلی نابك جام چشم ترده قالمشدر

اکتساب ایدوب نجه زمان اول وزیر عالیشانه ندیم وشرف صحبتلری ایله استانهٔ علیه لرنده مشرف اولوب مقیم اولدقدن صوکره وزیر عدیم الامثال رحمت رحمانه انتقال ایلدکلرنده بونلر میانهٔ کتاب دیوان همایون جلیل العنوانلرنده دستمایهٔ عرفان ورخ رابحهٔ اکراملری سراحتراملرینه سرمایه اولمغین معزز ومحترم وکیدرك بکلکجیلك منصبی ایله مکرم اولدقدن صوکره نجه مدت اول منصبده برقرار وملجأ صغار وکبار اولوب جنت مکان فردوس اشیان سلطان مصطفی خان ثانی علیه الرحمة والغفران حضرتلرینك مطلع دولت علیه لرنده رئیس الکتاب ومدت مدیده اول منصب جلیل ایله شرفیاب ومستشار دولت وجهبة الملك صاحب مهر اولمغله پرعز ورفعت اولدقدن صوکره عقل وکیاسته وریاسته بی نظیر وفهم وفراسته عالمگیر اولدقلرندن سنه بیك یوز اون تاریخنده نجه ایله اولان صلحده واقعه اولان مکالمه خدمتیله استخدام وخدمت تدبیری مقبول پادشاه اسلام اولوب فرق کون مقداری اوچ توغله قبه نشینلك عنوانیله ممتاز اولدقدن صوکره بیك یوز اون رمضان شریفنده بالفعل وزیر اعظم اولوب مهر ایله سرفراز اولدیلر . بعده سنه بیك یوز اون بشده واقع اولان وقعهٔ ناسزاده انزواویر مدت اختیار انزوا ایلدکلرندن صوکره حالیا خلیفهٔ ایام پادشاه اسلام ظل الله تعالی فی الانام اولان سلطان اکرم ملك اعظم اسلطان ابن السلطان سلطان احمد خان ابن السلطان محمد خان خلد الله خلافته وابد سلطنته حضرتلرینك زمان شریفرنده قرین عفو شهنشاهی ومظهر عواطف پادشاهی اولوب قبریس جزیره سنه محافظ تعین بیوریوب برمدت آنده مکث وآرامدن صکره مصر قاهره منصبیله اکرام اولنوب برمدت دخی آنده مکث وآرامدن صوکره بعد العزل

كمال هما پرواز اوج معارف انضمال اولديغى دل اكاهه بر مقدمهٔ معلومهٔ بى اشتباهدر .

(قطعه)

على قدر اهل العزم يأتى العزايم ويأتى على قدر الكرام المكارم
ويكبر فى عين الصغار صغارها ويصغر فى عين العظام العظايم

سيما مترجم مذكور حضرتلرى سلطان مراد خان عليه الرحمة والغفران حضرتلرينك عصر شريفلرى شعراسندن كلشنسراى كمالك سروخوشخرامى شاعر پاك طبيعت (مرامى) مرحومك فرزند ارجمندى اولمغين. شعر وكمال بالارث كنديه انتقال ايلين ذات ستوده خصاللردن اولوب علو همتلرى ووفرت ذكا وفطنتلرى سبيله :

(قطعه)

فى المهد ينطق عن سعادة جده اثر النجابة ساطع البرهان
ان الهلال اذا رأيت نموه القيت بدرا منه فى اللمعان

وفقنجه عم شبابلرندن برى اثر نجابت واشعهٔ مهر معارف وكياست جبين ظهورلرنده لامع و پيشانئ شانلرنده ساطع اولمغين اعالئ كبارك واصحاب جاه اولان اعالئ عالى مقدارك سرجمله منظورى اولوب احترام وذات معارف نصابلرى ديوان همايون زمره سنه الحاق اولنمغله عجالة الوقت اكرام اولنوب مه نوكى كون بكون كسب كمال وآنا فانا ترقئ رفاه حال ايدرك ذات بى بدلن استصحابيله افتخاره محل اولمغين عصر سلطان محمد خان رابع عليه الرحمة والغفران ده مصاحب شهريارى اولان وزراى كرامك مابه الافتخارى مصطفى پاشا مرحوم مقبلى ارباب عرفان بر وزير عاليشان اولمغله ذات وآلا جنابلرين استصحاب وارل وزير دليرك باب سعادتلرنده ديوان افديلكى شرفن

حرف لراء المهمله

رامی پاشا

اول پهلوان میدان عرفان وزیر دلیر ومشتری تدبیر آصف منیرك نام محمد تلری محمد اولوب (رامی) مخلصی ایله شهر تشعار بروجود عاجیقداردرکه ذات مستحسن الصفاتلری سلطان فرمان فرمای قدرمنان جزیل النعمای بشر خطیرهٔ جنت نظیرهٔ ابی ایوب انصاریدن رونق بخش عالم شهود وزینت افزای مهدورود اولوب عوارف لاهوتیه‌دن استفاضهٔ انوار جلیل ومعارف ناسوتیه‌دن انواع کمالاتی تکمیل ایتمکین صورتمای کمال اولان سیجنجل طبع صائب الخیالی مصقلهٔ ذکا ایله مجلا اولوب آیینه‌خانهٔ درون بلاغت مشحونی یوسفستان کمال ودهان شیرین بیان الهام مقرونی شکرستان فضل وافضال اولدیغی معلوم اهالی اولدیغندن محتاج استدلال دکلدر . برذات پرافضالك که عرایس آثاری خانه زاد عقایل افکار الهام اثار ووجود پرافضالی پروردهٔ وقایهٔ فضل جناب پروردکار اوله لاجرم اول ذات پرکمال برمضمون کلام قدیم وفوق کل ذی علم علیم حائز رتبهٔ قصب السبق امتیاز اولوب میان ارباب کماله هروجهله ممتاز اولدیغی ظاهر وباهر اولور . اول طائر اوج قدسی حرم معانیده پرواز ایتدکجه پهنای دشت عرفانك ساحهٔ فسیحة المساحهٔ قدر وشانی نه‌مرتبه وسیعة الاکناف اولدیغی بلند طبعان دقایق عرفانه ظاهر اولور . باخصوص اول ذات کریم الخصاله شرافت نسب واول صاحب ذهن سریع الانتقاله نزاهت حسب منضم اولوب علو مقدار اصل جید الآثار فرع طیب الاثماردره رونما اوله اول شهباز سپهر اشیان

همتی ایله کندوسی ترسانهٔ عامره روزنامچه‌لکنه طالب وجویان اولمغله اول منصب کندیلره احسان اولنوب یم آرزوده فلك مرامی ساحل کامه رسیده اولوب سروروشادان اولمشدی . بیك یوز اون بش تاریخنده وزان اولان کرداد احزاندن کشتئ طالعی ساحل حرمانه غلطان اولمغین روزکار برمدت زورق ذاتن خانه‌سنده اوتوردوب شکسته وپریشان ویوز یکرمی سنه‌سنه دکین عزلت عزلله تنها نشین کوشهٔ بیت‌الاحزان اولوب اول حالت اوزره اوقاتی کذران ایلرکن معمورهٔ بقایه روان اولدیلر. ممدوح سیرت نازك طبیعت براهل معرفت ایدی . (تذکرة‌المشایخ نامنه) برتألیف مستطابه شروع ایلیوب جمع وترتیب وبرنهج لطیف اوزره تعبیر وتهذیب ایلمشلردی . اکر عمر عزیزلری بروفق دلخواه اتمامه رخصت ویریدی میانهٔ ارباب کماله برائر پرملاحت اولوردی . فاما پنجهٔ اجل کریبان مأمولن چاك وتندبادفنادرخت مقصودین برخاك ایلدیکندن مقصود مذکوری جزدان سینه‌سندن روی خاکه فتاده اولوب پریشان وتالان وبنانندن نمایان صحیفهٔ اقتداری اولان بوائر پاك بربلای سیه بخت ارباب عرفان مسوده‌ده قالوب شرف تبییض ایله مشرف اولمغه امکان اولمشدی . الحاصل آینه آسا طبع پاکی مجلا وصافدل وذکی وکامل ذهن سدید وبی پروا برشاعر دلارا ایدی . بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

(بیت)

یتر سنده آن اولدیغنه بوشاهد که قدك الف قاشلرك نونه بکزر

(مطلع)

کوکلده جلوه‌کیر نقش خیالك یارسول الله

انیسم روزوشب فکروصالك یارسول الله

بوآیهی پاك مترجم مذکورك زادهٔ طبع چالاکلرندندر . (صفائی) جمع وترتیب ایلدیکی تذکرة الشعراسنده قالب مخلص کفتاردن بوکفته‌یی بربرزاده ذهنی‌نك اولمق اوزره تراش ایلیوب انلره عزو وتسطیر ایلمشدر . العلم عندالله .

ذهنیٔ دیکر

ارباب عرفانی سرتاج دانشوران جهان اولان شهنشاه ممالك بلدان شهر جنت نشان قسطنطنیهٔ بی نظیر وبی اقراندندر . بربرزاده محمد افندیلك ایله موصوف وبین الاقران (ذهنی) مخلصی ایله معروف استره‌وش حدیدالذهن برذات وآیینهٔ طبعی بغایت مجلا وصاف بروجود ستوده صفات اولوب والد ماجدلری طائفهٔ سرتراشاندن اولوب صنعتنده سبکدست وماهر واول اربابك نیك وبدن تمییزه قادر اولمغله عصرنده بربرلر کتخداسی اولوب ممتاز واقراننه سرفراز اولدیغندن بونلره بربر زاده‌لك عنوانی آیینهٔ تعبیرده نمایان وبوعنوانله بین الاقران پرشان اولمشلردی . کتاب دیوان زمره‌سندن خوش صحبت ونازك مجلس برعارف بیمدانی عصرك وکلای عالیجنابلرینه انتساب وخاصة ذات ملکی الصفاتلرین وزیر روشنضمیر یکانهٔ آصف بی نظیر وبی بهانه رامی محمد پاشا مرحومك استصحاب بیورمشلر ایدی . آنلرك شرف صحبتی وکرم

هوس اغمی یغما ایلیوب اخر عمرنده عته دخی طریان ایدوب اول هوسله هنوز نائل کام اولمدین سائر اقرانی کیمیا کران کبی بیك یوز یکرمی اوچ سنه‌سنده تهی دامان دهردنیدن برچیده دامان اولوب عازم جنان اولدی. اشعاری دخی چندان تحسینه شایان اولمیوب عمل کیمیاسی کبی قلب ناسره وناسزا وناشایسته تحریر واملادر . خصوصاً اواخر عمرنده اولان اشعاری مبتلای علت بی‌شعوری اولدیغندن پریشانتار وهذیان مقوله‌سی اولوب بروجهله نقل وبیانه شایان دکلدر . بویت ابیات دیرینه‌لرندن اولان کفتارندن فی‌الجمله وقت شعورینه تصادف ایلین اشعارندن اولمغله بومجلهٔ جلیله‌یه تسطیر وروزنامچهٔ حالاری تحریر قلندی .

(بیت)

نهال نازنینم دلفریب ودلستان اولدی
خرامان اولدیغی دم‌فتنهٔ آخر زمان اولدی

ذهنی

نام نامی واسم کرامیلری محمددر . ارباب معارفه کان اولان شهر قسطنطنیه‌دن نمایان اولمشدر . یکه سوار مضمار عرفان اولان فارس الخیل میدان دانشوریدن برمرد میداندر . عصرك خوش صحبت ونازك طبیعت اولان ظرفاسندندر . بیك یوز حدودنده مرض مزمنهٔ پیری ایله پادرکاب عزیمت ودار بقایه رحلت ایتمشلردر . بومطلع زیبا مترجم مذکورك جملهٔ آلیاتندن برآلینك مطلع غراسیدر :

بیهوده سکون وبرآنی عملاری ایله اوقات کذار اولمق مشکل پسند
اوانی دون اولمقدن غیری برنسنه‌نی نتیجه‌پذیر اولمیه‌جغی تحقق ایتمکین
بوتهٔ حکمت وعین کیمیای معرفت اولان شهر قسطنطنیه‌یه روبراه
اولسم شاید بونمایشمله برعمل جوانی تحصیل ایدردم دیو ملاحظهٔ
خیالان شیشهٔ بالنده تصعید وتنکیس ایدرك بالاخره نقل وحرکت
وسوی مرامه عزیمت ایلیوب طی مراحل وقطع منازل ایدرك جانب
استانبوله وصول وارباب دولت ایله مختلط اولدرق مرحوم ومغفور
الدارج الی رحمة ربه الغفور شیخ‌الاسلام ومفتی الانام چتاجه‌لی علی
افندی استانه‌سنه دخول ایدوب رتبهٔ ندیمی ایله سرفراز وبلکه
کتخدالغی رتبه‌لرندن دمساز اولوب اول ذات پرهمتك اعانت وقوتیله
حرمین الشریفین مقاطعه‌جیسی وبعض مناصب دیوانیه‌یه واصل اولوب علی
افندی مرحوم صدر فتوادن معزول اولدقده عسکره بونلره‌ده روزکار
مناصب مزبوره‌دن ال چکدیروب استقالنه دکین شهر استانبولده قوزقه
فرونی سمتنده اولان خانه‌سنده کندی یاغیله قاورولوب ارام وهوس
کیمیا کری ایله بیچاره دوچشمنه خواب راحتی حرام ایتمکله برمقدار
آلتون آدین باقر ایدوب اضحوکهٔ کبار انام اولمشیدی . اکرچه بار
پیری قامتن دوتا ایتمشدی فاما هوس کیمیا کریده جوان واول وادی‌یه
خلوص اوزره سلیقه جنبان ایدی . زعمنجه مالك کیمیا وصاحب
معرفت عظما کچنوب عبد ایله مشتری‌یی ملغمه وعلم ایله سحق ایدوب
برادهٔ مسحوقی برکلاهه وضع وبرکیجه مس ایتمکله برجوی هرپیدا
واول جواهرك بشنی زهره‌یه طرح ایدر وبراضانه ایله سبیکه‌سن حرج
ایدردی . حاصلی خولیاسی کیمیایه وکیمیاسی سودایه وسوداسی آتش
سوزان ایله همپایه اولان کول اوکسوزلرندن اولوب قرعهٔ اعمی کبی درونن

اصحاب الوغا ابوبكر آغا دیمکله شهر تشعار قادر کفتار ستوده پرورش برصاحب دانش ایدی . سنه بیك یوز حدودنده انتقال وسرحدفنادن قلعهٔ بدن بیننده محافظهٔ روحدن دعوت ارجعی ایله مرجع اصلیسنه ارتحال ایلیوب کذاروایللر کبی ذکرنامن یادکار ارباب کفتار ایلدی . بوبیتلر جملهٔ اشعارندندر :

(قطعه)

بنم نوش ایتدیکم زاهدمی کلکون ایمش صانمه
بویر خونابهٔ حسرتله مملو جام عشرتدر
بوکلشنده سنی بلبل کبی زار ایلین ذکری
دیار غربت ودردوغم و آلام محنتدر

ذکیٔ کیمیاکر

نام نامی واسم سامیلری علیدر . فی الاصل طینت جسدلری بوسنه دیارندن اولوب اول زخل طبیعتلری عقاب تحصیل ایله آمیزش کن صابون الحکمه ایلیوب کسب شمسیت ایلدکدنصکره اول دیارك اهالیسنك جوهر ذاتلری مرتخ وزهره مقوله‌سی اولوب ارباب قلمدن زعمنجه عطارد رفتارلری بی روح و آن ومشتری عرفان اولان خواجکان معارفلری حل وعقده قادر اولمدقلری نمایان اولدیغندن مترجم مذکورك سپهر ادعاسنده قمرالبدر کمال اولوب اکسیر ایله هم تأثیر اولان ذات بیهمتلرین تشمیع ستر ایله اضاعت ایتمك ایچون دوا جویندهٔ آلات قهرصلابهٔ تدبیر اولدقده اول مملکتن حمام ماریه‌سنده

اون بش تاریخنده شیخ الاسلام محمد افندیدن قلیچ علی پاشا مدرسه. سنه وبیك یوز اون الی ربیع الآخرنده مشایخ اسلامیه‌نك بلندی پشمقچی زاده السید علی افندینك دفعهٔ اولاسنده قلندر خانه‌یه حرکت مثلیه ایله وارمشکن یوزاون یدی رمضانلنده انتقال وعلم فادن علم بقایه ارتحال ایلدی . شعرده اویله چوق آزمایشی اولمدیغندن غیر مشهور وسرادق مجهولیتده مستوردر. بو بیت آنلرك اونق اوزره ثبت اولندی :

(بیت)

کوروب سن وضع ناشایانن ای دل یحضور اوله
جهانك حالتی کاهی جفادر کاه دوتدر

حرف الذال المعجمه

ذکایی

نامی علیدر . استانبولیدر . مالیه قلمنده براسکی کاتب وقدمهٔ معرفته راتب. اولوب کیفتاره قادر برخوش صحبت مرد جلیل اماثوردر . بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

(قطعه)

کورمك اولوردی نسخهٔ جامی لب لعلکله درکنار اولسه
هیچ ایدرمی قرار نشوهٔ می شیشهٔ دلده انکسار اولسه

ذکری

اوزبجه دیارندن واول دیارك سپاه وارباب تیمارندن اولوب بین

(قطعه)

قناعت کنز لایفنا درای دل هم اهلی جمله دن اعلادر ای دل
قناعت ملکی اوزره شاه اولنلر کانلر مالک دنیادر ای دل

دولتی

نام سر آمدلری احمد در . دولت عثمانیه ایدالله تعالی الی یوم القیامه وزرای کرامندن عبدی پاشا جزیه‌داری حسین اغا نام نامدارك مولانای مزبور فی الاصل موالیسندن اولوب سلاحشور وجندی واول کروهك سخن شناسلقده دخی دلپسندی اولمغله سلطان محمد خان رابع حضرتلرینك زمان سلطنتلرنده پاشای مزبور مترجم مزبوری سرای همایونه چراغ ایلیوب ابتدا خزینه‌یه بعده یولیله خاص اوطه‌یه واصل وکرکی کبی بضاعه حاصل ایلدیکندن بیك یوز بر تاریخنده شیخ الاسلام ومفتی الانام مخادیم کرامك ارجمندی ابو سعید زاده فیض الله افندیدن ملازم وطریق تدریسه عازم اولوب بیك یوز یدی رجبنده مرحوم ومغفور السید فیض الله افندیدن ابتدا خارج اللی ایله حمامیه مدرسه‌سنه دخول ایله بزم اندساطی کرما کرم اولوب یوز طقوز ربیع الاولنده ینه انلردن اخی چلبی مدرسه سنه حرکت ویوز اون صفرنده ینه انلردن موصلهٔ صحنله کورکجی باشی مدرسه سنه نائل ویوز اون ایکی صفرنده ینه انلردن مدارس صحن ثمانیدن برینه واصل وسنهٔ مزبوره شوالنده ینه انلردن سیاوش پاشاسلطانی مدرسه‌سنه ابتدا التمشلی ایله عزیمت ویوزاون درت جمادی الاولیسنده ینه انلردن شاه‌سلطان مدرسه‌سنه حرکت یوز

بحر عشقه کوکل) دیو سوق اولنسیدی دخی منور وملاحت نثار ولطفی نور چشم بینش کبی ظاهر و آشکار اولوردی .

(بیت)

فلك طبانجه‌سی دستارایله‌اوکا چهره شکست ایدرکله ماهی طعن ایدرزهره

دری دیکر

نام سر آمدلری محمد در. سیاحین میانه‌سنده مرغوب اولان جزیرة العشاق‌سینو بدندر . والدلری اول دیارده واقع ارسلان مسجدی دیمکله معروف مسجد شریفك امامی ومنبر لطیفنك اوازهٔ مدایحی کوش جهانی مالامال ایدن اول دیارده واقع سلطان علاء الدین مرحومك جامع جیشالنك تعریف خوانی اولمغله مترجم مذکور اول مملکتده معرف زاده دیمکله مشهور اولوب هزار فن وشوخ وشن وخوب نفس برکس بیکسدر. اول خطه‌ده مدفون اولوب زیارتکاه ارباب سیاحت واصحاب حال اولان بخارادن کلمه قطب العارفین سیدی بلال تکیه‌سنك دخی زاویه داری واول شهرك اهل دل مقوله‌سنك برمرد نزاکت کاری اولوب ابکار افکاری مردانه مرام اوزره تصرفه قادر طبعی چالاك برشاعر سخن حاضردر . آنجق خلاف عادهٔ طریق شعرا زندوست بریادکار اولمغله سائر شعرا آسا طمطراق الفاظه مائل اولیوب مستعمل وهزار آشنا کلماتی و زنان میانه‌سنده آثاری یاد اولدقجه فهملرینه عسیر اولمسون دیو کشاده‌جه تعبیراتی ادا ایدردی . بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

شیخ الاسلام ومفتی الانام اولدقلرینه بوتاریخ زیبایی دیمشلردر :

(تاریخ)

خامهٔ دری سخن ریز اولدی بوتاریخله
مصطفی میرزا افندی اولدی مفتی‌الانام

تواریخ سمتندن غیری غزل وقصائد طرفی دخی معمور بر وجود معرفت موفوردرکه اوصافنده هرنه رتبه اطرا اولنسه شایسته وسزادر. نورعین حدقهٔ شعرا ونرگس مطرای حدیقهٔ ظرفادر. اشعار زیباسی صحبت پاکیزه‌سی کبی ملیح جبین نازنینی مضامینی کبی صبیحدر . آثارینه نهایت واشعارینه حدوغایت یوقدر. اوجمله‌دن بوغزل دلپذیرلری تبرکاً بومجلهٔ جلیله‌یه ثبت وتحریر اولندی :

(غزل)

اوشبکه ساقیٔ رعنا یورر طورر اوتورر
ایاغ شمع احیا یورر طورر اوتورر
نه حالدر بوکه سیاره وثوابت وخاك
هوای عشقیله حالا یورر طورر اوتورر
بهاره شکر ایدرك جوی وسروسبزهٔ باغ
بوکاشن ایچره نه زیبا یورر طورر اوتورر
دوشوب تلاطم کرداب بحر عشقه کوکل
مثال کشتیٔ دریا یورر طورر اوتورر
بیلورمی صور حرکات وسکون وحیرتی
اکرچه دریٔ شیدا یورر طورر اوتورر

اولوالبصائره عیان واربب عرفانه غیرمخفی ونهاندرکه غزل مزبورك مقطع بیتندن مقدم اولان بیتك تعبیری اکر (دوشوب سواحل هجران

ثبت وتحرير اولنمشدر:

(قطعه)

سطور آسا اولوب امواج كويا صفحهٔ دريا
زر اندر زر اكا سرلوحه‌در بوفلكهٔ غرا
سوار اولدقجه سلطان احمد ثالث سعادتله
اوقور روح‌الامين آردنجه بسم‌الله مجراها

وينه شوكتلو افندمزك ذات شوكتمقرونه مخصوص اولان چتر همايونلرينك برينك كتابئ بى‌نظيرينه بوابيات زيباسى كتاب وتحرير اولنمشدر :

(تاريخ)

نه خيمه اطلس چرخ فلك قماش اولسه بو مرتبه اولمز نقش زينه ارزانى
نه خيمه كلرينى سيرايدرسه بابل زار تمام عمرده ياد ايلمزدى كلستانى
او پادشاه فلك بارگاه دورانكيم آنكله بولدى شرف خاندان عثمانى
قوروب بوچترى غرايه عزيمت ايتدكجه مسخر ايليه باجمله كافرستانى
بو بارگاه همايونه بو لطافتله نگاه ايدنجه ديدى درئ ثناخوانى

جهانده اوليه بوندن زياده بر تاريخ
مبارك اوله الهى بو چتر سلطانى

ودخى چورلولى على پاشا مرحومك مدينهٔ قسطنطنيه‌ده واقع صرمه‌كشخانه‌نك يرينه بنا ايلدكلرى تكيه ومدرسهٔ پسنديده‌نك قپوسى اوستنده بوتاريخ باديده‌لرى ثبت وتحرير اولنمشدر :

(تاريخ)

ديدى بوتكيه‌كاه ايچون تاريخ ذكر ايدك لا اله الا الله

ودخى والد ماجد كثيرالحامدمزسنه بيك يوز يكرمى الى اواخرنده

عطاردلوح مهره دریا یازدی بو تاریخی
جمال احمدی یه صالدی سایه شهپر جبریل

وسنه بیك یوز اوتوز ایکی رمضانده پادشاه حضرتلرینك بر مقدار کابرك مزاج همایونلری اشکسته اولوب اول روح عالم حفظه الرب الاکرم حضرتلرینك اغبرار مزاج لطافت امتزاجیله عالم بی شوق و محزون اولوب بعده جناب خالق یچون تصحیح مزاج همایونلریله سر جمله کائناتی یکیدن احیا و مسرور و ممنون ایلدکده بو احسان جناب سبحانه شکرانه شعرای کرام برر صحت نامه ایله مقام عبودیتده قیام ایلدکلرنده مترجم مذکور دخی بردلارا صحت نامهٔ بهمتا اسا ایلیوب اول پادشاه کردون اقتدارك حضور همایوننه عرض وانها ایلمشلردر . بو برقاچ بیت اول صحت نامهٔ دلاراندر :

(ابیات)

حق بودر کیم انحرافندن مزاج پاکنك
اولدی کویا سرتسر اجزای عالم بیقرار
واقعا عالم تزلزل بولمامق ممکنمیدر
قالب دنیایه زیرا روحدر اول شهریار
روح اولنجه ناخوش البته بدن بیمار اولور
روحدر قصر تن استحکامنه چونکه مدار
حاصلی روح مصوردر بوسرور عالمه
چوق زمان یارب آنی تخته ده ایله برقرار

وینه پادشاه عالم حفظه الرب الاکرم حضرتلرینك سیر دریایه تشریف بیوردقلرنده ذات همایون شوکتمقرونلری ایله مستعد اولان فلکهٔ همایونك کتنبه سندن مترجم پاکیزه تعبیرك بوقطعهٔ بی نظیرلری

اولوب ديوانى وسائر قلمده خوش نويس لطافت كار بر ذات پر معارف جليل المقدار وعصرك پر كو اولان شاعر پسنديده كفتارلر ندندر . بفيض منان خمير طينتلرى اصلنده سررشتهٔ عرفان اولمغله كرك كنديلرى كرك بومجلهٔ جليله تحرير اولنان سعدى وفيضى نام برادرلرى باجمله خانه‌دان شعر ومعارفك پروردهٔ نيسان ابر حسن وآنى اولوب مالك درر معانى ونائل سعادت فيض ربانى اولمشلردر . خصوصاً تاريخ كويالقده موفق من عندالله اولوب قنى از مايش طبعله آن پسنديده بركوز يوموب اچنجه بيهمتا بر تاريخ بى نظير ايدرلردى . سال فرخنده فال بيك يوز اون بش سنه‌سنه رسيده اولدقده سلطان فريدون چاكر اسكندر رهبر عيسى سيرت يوسف جمال ملك عادل سلطان ممدوح الخصال اولان خليفهٔ دوران ظل الله تعالى على الاكوان السلطان ابن السلطان السلطان الغازى احمدخان ابن السلطان الغازى محمد خان خلدالله خلافته وابدسلطنته حضرتلرينك ذات همايون شوكتمقرونى مطلع انوار فيض احدى وروزنهٔ اسرار هب لى ملكا لاينبغى لاحد من بعديدن اشعه پاش ظهور ومفارق عالميانه يرتو انداز نور اولوب دولت وسعادت وشوكت وميمنت برله خليفهٔ ايام وسلطان انام اولوب خيهٔ شريفلرين ارسال ايله اجراى سنت سنيه ايتمكه اقبال بيوردقلرنده مترجم مذكورك بوتاريخ بينظيرلرى عالمكير اولوب زيور مجموعهٔ مباحات صغير وكبير اولمشدى . بوبرقاچ بيت دلارا اول تاريخ سرامد رعنادندر :

(تاريخ)

دكل خط همايون قيل قلمله كاتب قدرت
جمال پاكنك اجمالن ايتمش بريره تفصيلى

نوش شراب ناب ایده کورجم منش بودر
عرض ایله کاه بدرکی کاهی هلالکی
ماهم فلکده وادیٔ طرز روش بودر
اغیاره مونس اولدی اووحشی غزالمز
آخر شکار اوله کوره سین کوسترش بودر
جوره تحمل ایلمه ده وصل یار ایله
خندی رقیبه آفت جان سرزنش بودر

حرف الدال

دری

اولذات نادیده نظیر وپاکیزه تعبیرك نام سر آمدلری احمددر . ارباب دانشه کان اولان مدینهٔ واندندر . ذات یکتاسنك چشم بینای عرفانه کشایش بولان نادره داندن خرده بین بر شاعر ماهر نازنین اولدیغندن منظور وزرای کرام وملتفت وکلای اولو الاحترام اولوب دولت علیهٔ عثمانیه ده دیوان همایون کتابی زمره سنه واصل وانلره مخصوص اولان مناصب جلیله دن نجه جاه والایه نائل اولوب سخن ساز وکارکذار اولمغله ذات والالرینه اعتبار اولنوب خدمات علیه ده استخدام ایله پرعز وشان واثنای تحریر تذکره مزده بیك یوز اوتوز یکی اواخرنده دیارعجمه ایلچیلك ایله روان اولمشلردی . لسان ترکیده یسندیده تواریخ واشعاری وزبان فارسیده عجمانه کفتاری ولغز بسیاری اولدیغندن ماعدا کندیه مخصوص خرده نازك برخط نادیده سی

خلوصی

نامی احمددر . مرحوم جنت مکان فردوس آشیان سلطان محمد خان رابع عصر شریفلری وزراسندن جراح قسم پاشا نام وزیر دلیرك فرزند ارجمندی بر میر نازك تعبیر اولوب عالم طفولیتده سرای همایونده تربیت اولنمقله تحصیل دستمایهٔ عرفان ایلیوب امکی ایله طشره چقدقدن صوکره اوقاتن مشایخله کورشمکه حصر وقطع علاقهٔ کفتکوی وقت وعصر ایتمکله اکثر اداسی صوفیانه وباجمله کفتاری آلهی ونعت شریف اولوب تصیراتی شیخانه‌در . آلهیاتندن بو برایکی بیت خوش تعبیر تبرکاً بومجلهٔ جلیله‌یه تحریر اولندی :

(نعت شریف)

جنابك رهبر عشق خدادر یارسول الله
جهانه طلعتك محض ضیادر یارسول الله
خلوصی جانی بیك شرم‌ایله قربان عرض ایتدی
یولکده اولسه بیك جانی فدادر یارسول الله

خندی

لنقوشه‌لی خضر دده دیمکله شهرتشعار کروه مولویاندن برمرد نامدار اولوب جزیرهٔ مرقومده‌واقع استانهٔ مولانادده قاریٔ اولمشلردر. بوغزل زیبا زادهٔ طبع چالاکلرندندر :

(غزل)

قویمه ایاغی بردم الکدن‌که ایش بودر

المقدار وبوکفتار زادهٔ طبعلری اولان آثاردندر :

(قطعه)

امید بوسه ایتمزسم عجبمی لعل نابندن
نه ممکن کوهر لب تشنه اولمقلق شرابندن
نظاره قابل اولمز اول جمال عالم افروزه
یوزك قت قت مرجحدر سپهرك افتابندن

(وله ـ غزل)

عجبمی دوشمسه اهل تجرد قید سامانه
اولورمی آشنا هر لفظده معنیٔ بیکانه
شب تاری صنوردی کاکل مشکین جانانه
مسلسل هرکیجه یالیلی دیردی قیس دیوانه
دوچاراولسم هراهل درده یرایلردرونمده
نه پك بکزر بنم ویرانه کوکلم بیت احزانه
بنمله وارمی آت باشی برابر یورر ای ساقی
کمیت میله کلکون سرشکم کیردی میدانه
سزای آفتابم کلدن تحویل ایدر اغیار
نوله دونسه صباح عیشمز شام غریبانه
قدم رنجه قلوب غمخانه مه کاسه کیجه قالماز
بزه کلدکجه طورمز اول وفاسز عهدوپیمانه
سرای سینهٔ خلدی بی تشریف ایلسه برشب
کلیب ایمانه اول کافر یقین اولسه مسلمانه

محمد پاشـايه اولوب بعده يوز اون بش ربيع الآخرنده محمد افنديك دفعهٔ ثانيه‌سـنده موصلهٔ سـليمانيه ايله اياصوفيه‌يه ويوز اون سـكز ذى‌القعده‌سـنده پشمقجى زاده افندى مرحومدن خاصه ايله سـلطان احمده كلوب يكرمى بر محرمنـده مدينهٔ منوره قاضيسى اولوب سـنهٔ مرقومه ربيع الآخرينك اچنده انتقال ايلدى . مدينه‌ده مدفوندر . ملامى مشرب لفظاً ومعناً خالص بروجود ايدى . بوكفتار آنلركدر:

(غزل)

باد تشريفنه يارك پيـام آور اولور
روح جم بزم مى سـاقى يه جام آور اولور
غيره بوى آور كلدسـتهٔ اميد نسيم
بختى كوركيم بكا كلدكده زكام آور اولور
سن صفا كسب ايده كور يأسله خالص يوخسه
كام نا كامى بيلنلر نيجه كـام آور اولور

خلدى

نام زيبالرى مصطفى‌در . مدينهٔ بروسـاده بر ناجر جليل المأثرك ربع رابعهٔ حياتى ولد خيراخلف ستوده سماتى اولوب تحصيل معارف وفير وكسب كمالات كثير ايلدكدن صوكره شيخ الاسـلام ومفتى الانام مرحوم ومغفورله السـيد فيض الله افنديدن ملازم وقرقدن منفصل اولدقدن صوكره طريقدن فراغت ومدينهٔ بروسـاده واقع سـلطان اورخان مشيختى ايله قناعت ايلمشـلردركه اهل دلاندن بر مرد جليل

اومغله مخلص مرقومی اختیار ایلمشلردر . تحصیل دستمایه وکسب سرمایه‌دن صکره امید کاه جمیع اهل عرفان قسطنطنیهٔ نعمت فراوانه شتابان وبعدالوصول پر پرنور آب‌روی شهدای بحور مشایخ اسلامیه‌یك بلندی مرحوم ومغفور ابه زاده عبدالله افندیدن ملازم اولوب طریق قضات آناطولی‌یه طالب واول قاسده ضبط مناصب ایلمش خوش نویس معرفت آشنا برشاعر زیبادر . بویت آنلرکدر :

(بیت)

ندندر بو کفتار دشنام تاخ مدد باکه رحم ایله برکوله باق

حرف الخاء المعجمه

خالص

نام سر آمدلری محمددر . سوی استانبولده لب دجلوی دریاده رونق افزای ساحل بحر اولان قصبهٔ قاسم پاشا نام محلده تولد ایدوب تحصیل معارف وکسب عوارفدن صوکره طریق علمیه‌یه عازم وعادت اوزره ملازم اولوب یوز اوچ ذی الحجه‌سنده ابوسعید زاده فیض‌الله افندیدن ابتدا خارج الی ایله خامسهٔ سرای غاطه‌یه اولوب بعده یوز درت شعبانده ینه انلردن ابتدا داخل ایله امره خواجه مدرسه‌سنه بعده بیك یوز بش صفرنده ینه انلردن یرنده اعتبار موصلهٔ صحن اولوب بیك یوز طقوز ربیع الاولنده سید فیض الله افندیدن صحن ویوز اون صفرنده ینه انلردن ابتدا التمشلی ایله نشانجی پاشای جدیده ویوز اون ایکی شعبانده حرکت التمشلی ایله قادرغه لیمانده ینه انلردن

راتب ودولت علیه‌ده مالیه قلمنده کاتب اولوب کیدرك رتبه‌سیله باش خلیفه اولوب قطع مراتب ایلمشدر . عصرك شعرای نازك گفتارندن ووقتك ارباب بلیغت اولان شعرای پاك اطوارندندر . غزل وقصائدده بی نظیر اولدقلرندن ماعدا سمت تواریخده دخی موفق تعبیر برمرد دلیردر . وزیر اعظم مرحوم ومغفور چورلیلی علی پاشانك دارحدیثه بوتاریخی عالمگیردر : (تارخ) سارعوافی لدرس فاسعوا بالعلوم، وبیك یوز یکرمی یدیده واقع اولان فتوحات جلیله‌دن صوده آطه‌سنك فتحنه بوتاریخی دیمشلردر : (تارخ) آب سیف فتح ایله ریان پاك اولدی صوده .

حمدیٔ دیگر

بونلرك دخی نام سر آمدلری احمددر . روم‌ایلی قضاتندن ایدیلر . گفتاره قادرسخن سنجان عصردن برشاعر پاکدر . بوگفتار آنلرندندر :

(قطعه)

اوشوخ ایلمه‌ده تازه تازه ناز بکا
عجبمی اولسه مسلم رهنیاز بکا
شراب نازایله سرمست تیغ غمزه بدست
اوشوخدن‌هله لازمدر احتراز بکا

حمیدی

نام والالری مصطفی‌در . فی‌الاصل حمید سنجاغنده قصبهٔ افشاردن

اسلامیه‌نك بلندی مرحوم منقاری زاده یحیی افندیدن ملازم وطریق علیه‌یه عازم اولوب بیك طقسان جمادی‌الاولاسنده انقروی محمد افندی مرحومدن دفتردار یحیی افندی مدرسه‌سنه ابتدا خارج الی ایله مدرس اولوب بعده یوز بر رمضانده ابوسعید زاده فیض‌الله افندی مرحومدن یرنده حرکت اعتبار اولنوب یوز التی محرمنده السید فیض‌الله افندیدن ایوبده سیاوش پاشا مدرسه‌سنه داخل اعتباری ایله تائل ویوز اون ذی‌الحجه‌سنده ینه آنلردن حرکت داخل ایله جعفر آغا مدرسه‌سنه واصل ویوز اون بش ربیع‌الآخرنده محمد افندینك دفعهٔ ثانیه‌سنده موصله ایله بشکطاش سنان پاشاسنه وبیك یوز اون آلتی ربیع‌الآخرنده پشمقجی زاده السید علی‌افندی مرحومدن صحن وسنهٔ مزبوره ذی‌القعده‌سنده ینه آنلردن ابتدا التمشلی ایله رستم پاشا ویوز اون یدی شعبانده ینه انلردن التمشلی حرکتیله شاه سلطان وبیك یوز یکرمی صفرنده مرحوم ومغفورابه زاده عبدالله افندیدن موصلهٔ صحن سلیمانیه ایله اولا سرای ابراهیم پاشایه وبیك یوز یکرمی اوچ رجبنده ینه السید علی افندیدن سلیمانیه‌یه کلوب اول مدرسهٔ جلیله‌ده منتظر نیل آمال ایکن سنهٔ مرقومه رمضانده انتقال ومخرج فنادن منصب بقایه ارتحال ایلدی . بوبیت زادهٔ‌طبع درربارلریدر :

(بیت)

کورشدکجه دل دلداری صاف وساده اکلرسك
نجه ساده نزاکت حمدیا اول غنجه‌ده قات قات

حمدیٔ دیکر

نام سر آمدلری احمددر . ظرفای استانبولدن برذات معرفت

اولان ظرفای استانبولدن حمامجی زاده دیمکله مشهور جهان برمرد شیرین زباندر . قرقدن منفصل اولوب منتظر آمال ایکن سنه بیك یوز یدی تاریخنده انتقال ایلدی . بویت رعنا زادهٔ طبع رعنالریدر :

(بیت)

دامهٔ خالکی آچ زیب وفرزلفکده دام کوستر شکن پرخطر زلفکده

حمدیٔ دیکر

مقر اصحاب فهم وذکا اولان آمد کثیرالحامد بیهمتادن تجار طائفهسندن برمرد ستوده احوال واول کروهك میانهسنده احمد چلبی دیمکله شهر تشعار بر شاعر ظرافت کاردرکه اشعاری لوندانه اولوب تکلفدن بری وکمتار مضموندار تزیین تصلفدن مبرادر . سنهبیك یوز اون بش حدودنده انتقال ایلین شعرای پاکیزه مقالدندر. بویت زیبا آثار طبع رعنالرندندر :

(بیت)

کول اولدم یانه یانه تاب وطاقت قالمدی دلده

یانوب یاقلمدنده قالدم اول شمع شبستانه

حمدیٔ دیکر

نام سر آمدلری احمددر . فی الاصل مغنیسا سنجاغنده طورغودلی نام قصبهدن اولوب تحصیل دستمایهٔ عرفان ایتدکدنصکره مشایخ

کتخدا یری کاتبی وقالیونلر دفترداری اولمشلردر . خوشنویس دیوانی نسخ وثلث کتابتی نفیس وهرفنده ماهر خوش صحبت برنازك شاعر ایدی . سنه بیك یوز اوتوز ایکی حدودنده ساحل فنادن حوض بقایه عوض ایلیوب بی نشان ونارك حدیقهٔ وجود اولوب عازه باغ جنان اولمشلردر . بوکفتار پاك رفتار جملهٔ آثارندندر :

(بیت)

خواب کیرمز چشممه فکر قد دلدار ایله
حالمز دشواردر دور ودراز افکار ایله

حمدی

نام سر آمدلری محمددر . کان عرفان ومقر دانشوران اولان بلدهٔ طیبهٔ بی عدیل قسطنطیهٔ جنت مثالدندر . تحصیل عرفان وکسب دستمایهٔ فراواندن صکره طریقه عازم وعادت اوزره ملازم اولوب روم ایلی قضاتندن اولمشار ایدی . سنه بیك یوز آلتی ربیع الآخرنده انتقال ودار بقایه ارتحال ایلدی . آثارلرندن بوبیت معمور السنهٔ ناسده بغایت معتبر ومشهوردر :

(بیت)

چکرکن داره حیفا ایلمش بیك کربه وزاری
جهانده اولمش برکسه منصورك هواداری

حمدیٔ دیکر

بونلرك دخی نام نامیلری واسم کرامیلری محمددر . طبعی انشپاره

(بیت فارسی)

نگه کاول زچشمش هرکجا افتدبوی ماند
که انوار محاسن موج رنکا رنك بجدزد

(وله)

بوقت خوردنش هرگزندارد تاخیٔ چیزی
که ازشیرینیٔ لعلش همه‌شیر ینتر باشد

(وله)

کوکل هرزورقن یلکن کبی اولمز هوادارى
یم عشقنده دل بردلبر قدر آشنا استر

(وله)

جمال صافك انوار تجلیدن برآینه
موجه وجه مقصود جهان حقا تماشاسن

حلمی

اول تازه نهال باغ عرفانك نام نامیلری عثمان اولوب کلستان هزار بهجت وآن اولان شهر جنت نشان قسطنطنیهٔ بی اقراندن یکی باغچه قربنده ظاهر وهویدا اولوب پادشاه رفیع الشان شهنشاه جهان سلطان محمد خان علیه‌الرحمة والغفران عهد شریفلرنده یکیچری افندیسی اولان اوردك اسماعیل افندینك بیضهٔ نسلندن حاصل اولمش فرزندارجمندیدرکه شاعر ماهر ناظم مصطفی افندینك برادریدر . معارف کندویه بالارث انتقال ایلین ارباب کمالدن اولوب دولت علیه‌ده

ازهوای دل دوچشم موج برموجی زند
که بود تسکین بحر فتنهٔ آشوبرا

حکیم

نامی محمد در . مجمع عجایب مخلوقات ومقر اصناف کائنات اولان بلدهٔ قسطنطنیه‌دن قره مصطفی پاشا تربه‌سی قربنده کدك پاشامحله‌سندن ظاهر وهویدا اولمشدی. اول محله‌نك جامع شریفنده خطیب اولان ساعتجی حسین افندی نام کمسنه‌نك ولد خلفی اولمغله ساعتجی زاده عنوانیله شهیر برمرد آتش تعبیر اولوب ملامی مشرب رند بی‌قید وبی کام وبی مطلب جری‌اللسان برشوخ زبان اولوب کثرت سیاحتله اول کهنه‌دهری شول وتبه‌ده کشت وکذار ایلمشدرکه روم وعجمده پشت وپا واناطولی وعربستانده کورمدیکی برجا قالمامشدی . اقرانه نسبت علم ونحریر مقوله‌سی اولوب بویله بی ارام اولمیوب بی‌قید معاش ازاده سرفکروتلاش اوله‌جق ایکن وراء پردهٔ غیبده نهان اولان حکمت خفیه‌نك مقتضاسنجه بیچاره حرمان ولاابالی بهم آتش سوزانله هردم حریق نار فراوان اولمقده‌در .

(قطعه)

کم عاقل عاقل اعیت مذاهبه وجاهل جاهل تلقاه مرزوقا
هذا الذی ترك الاوهام حائرة وصیرالعالم النحریر زندیقا

درونی قسوة قلبدن عاری اولسه اشعارنده برخیلیجه لطافت وکفتارنده مرام اوزره حلاوت واردر . بوبرقاچ بیت دلارا اول ذانك جملهٔ اشعارندندر :

جملهٔ فضائلدن داد خدا اولان وزن طبع عالم آرالری مقبول وممدوح جمیع فحولدر. عربی فارسی ترکی سخن پاکده ذهن عالیلری چالاکدر. بو برقاچ بیت دلارا بو مجلهٔ جلیله یه ثبت وتحریر ایچون عبد فقیره ارسال ایلدکاری ابیات زیبا وزادهٔ طبع رعنا رندندر :

(بیت)

خنجر سر تیز عشقك نوله چکسم منتن ده بدم رزن کشای بیت جانمدر بنم

(غزل)

خمیده قدایله باقسك نه حاله دوندم بن
یانون شکلنه کیردم یادالله دوندم بن
بنی بوجسمله هرکز پری بیله کوره مز
مکرکه پیکر خواب خیاله دوندم بن
دریغ آغزینه دوشدم بواهل دنیانك
المدن انجه لوب عین خلاله دوندم بن
کچنمدین بو عمر سایه سنده برقاچ کون
میان روزده فیء زواله دوندم بن
بودکلو لهجهٔ بلبل نو ایله حقی
اولوب کرفتهٔ صد غصه لاله دوندم بن

(وله فارسی)

از شکاف بزم جم بینکر جمال خوبرا
دل فرا موشم بکرده خطبهٔ مطلوبرا
شکر شکر بود یوسفرا ولیکن صبر صبر
زان سبب هرکس ندا رد شیوهٔ یعقوبرا

حقی

نام جمیللری اسماعیلدر. او مرد فاضل و آکاه وواصل آلهینك فی‌الاصل مسقط رأسلری دارالنصر والمیمنه ادرنه قربنده آیدوس نام قصبه‌دن اولوب مشکات قلبلری مصباح انوار عطیهٔ الهی ایله منور اولوب کسب فیوضات وهبیهٔ نامتناهی ایلدکدن صکره مدینهٔ قسطنطنیه‌یه کلوب صاحب التصانیف ومعروف الشان ویکتا سوار وادیٔ عرفان اولان مشایخ کرامك رفیع‌المکانی وواصل ربانی فاضل بیدانی‌سادات کثیرالبرکاتك بلندی آت بازاری شیخی السید عثمان افندی مرحومدن اخذ ید انابت ومستعد خلافت اولوب بعده با اشارت واجب الامتثال مدینهٔ بروسایه نقل وارتحال ایلمشلردی . مشایخ کرامك فضلاسندن ظاهر وباطنی معمور برپیر محترم اولوب مجلس شریفلرندن هرکس مقدار استعدادنه کوره‌استفاده‌دن خالی‌دکلدی . هر وجهله فایق وذات شریفلریله افتخار اولنمغه لایقدر. آثار قلمی کثیر وتألیفاتی وفیرموفق تعبیر برمرد دلیردر. خصوصاً طریقت مشایخده کعبی بغایت عالی‌ولسان تصوفدن حقیقتی اوزره آکاه ومعانی وتفسیر واحادیثده ذهن شریفلری آیة من آیات الله در . اوچ جلده روح البیان نام بر تفسیر جلیل الشان وحدیثده نخبة الفکر نام برشرح جلیل وایکی جلیده یاریجی‌زاده محمد افندینك محمدیه‌سنه برشرح جمیل و فاتحهٔ شریف تفسیری ونباء شریف تفسیری وفقه‌کیدانی‌یه برشرح شریف ومثنویٔ شریفه برشرح لطیفلری وتماء الفیض نامنده برتألیف نامللری وسائر موعظه وقصص ومهم اولان محلدرینه رسائل عدیده خصوصاً منظور عالیلری اولان اطراف وحاشیه‌لر تحریراتنه نهایت و آثار وقلمنه حد وغایت یوقدر.

ایاسه برساله بولنق امر محال ایدی. محصل کینه پامال اسیر قهوه وبیجاك طرفه رفتار براعجوبهٔ یادکار اولوب کندی دردی کندینه بلای وارون ایکن بچاره محبوب دوستلق ایله شهرآشوب اولوب هر کوردیکی دلربایه سرین اشکار ایدردی. بلکه برساعتده برقاچ محبوبه دابسته وبردردن شفایاب اولمدن بردرد ایله دخی خسته اولور مقوله‌سی اولوب دام تدبیره تخجیر اولمیان آهوان حرم حسنك هیچ اولمزسه شکلنی بذل مال ایتمکله مصورانه تصویر ایتدیروب (ع) هیچ اولمزایسه تصویرکله الفت ایلرز جانا — دیوب اول تصویری بیشکاهنه قویوب اول بچارهٔ غریب هزار مضحك وضع وصد طرح عجیب ایدردی. غریب وعجیب بر شخص ایدی. بیك یوز یدی تاریخنده فوت اولدی. آخر عمرنده موقوفات قلمنده قیون خلیفه‌سی اولوب حالنه کوره قطع پایه ایلمشدی. حاصلی بوحال ایله صورت انسانیتدن چقمقله حسنیات‌سمتنده چوق آزمایشی اولیوب اکثر اشعاری سخره مقوله‌سی اولوب ترهات وهزلیات و (خاره نامه)سی وسائر ابیات مضحکه‌سی مشهور واول مقوله آثاری بیشمار وبوبرایکی بیت خاره نامهٔ پریشانتارندندر :

(نظم)

حاصلی اول خارهٔ پرطمطراق کاه‌جینلك اولوردی کاه‌طواق
کیده‌رك اول خارهٔ عبر تمأل ایلدی چوق کیمسه‌لره انتقال
الدن اله کزدیره‌رك روزکار
ایلدی بوذاتك الده قرار

انجق افیون وبرشه ومکیفاته دائر وشربی قهوه‌یه منحصراولان طائفهٔ معهوده‌دن اولوب کیف سازلق ویوارلق بازلق ده سحر مقوله‌سندن بر سرفراز ایدی . یاخود صنعتنده ماهر برحقه‌باز ایدیکم کوزیوبوب آچنجه نجه یوارلغی برحقه التنده پنهان ایدردی. یوق بررسنبازخیال ایدیکم هررسن حفیفنده یك رشتهٔ خیالی اوزره دائرهٔ امکانی سیران ایدردی. بلکه برتارك بودونبود ایدیکم عالم فناده افنای‌وجود ایلیوب مجموعهٔ وجودنده خیال ایله ممالی جمع ایلمش برسنجل یا اسمی موجود جسمی نا موجود مقوله‌سندن برلغز دقت محل ایدی . اوچ حقه‌لی بردوات هرحقه‌سنده بردرلومرکب اولمق‌اوزره ملزمی اولوب کندیده بیله استصحاب‌وسؤال ایلین احباب ذی نصابه کاه :

(بیت)

اوچ‌حقه‌دواتکده‌نه‌واردیرسه اوشاهم
خون جکرم لخت دلم دود سیاهم

بیت مستطا بیله خطاب وکاه اولوردیکم :

(قطعه)

اوچ حقه دواتکده دیدی یار نه واردر
دیدم آکه ای‌خسرو شیرین شکرلب
زلف سیهك لعل لبك چشم کبودك
اوصافکی تحریرایچون اوچ‌درلومرکب

قطعه‌سیله رد جواب ایدردی. وسینه‌سنده برجزءدان کتورمکی مطلق عادت وشان ایدینوب درونی شورتبه اوراق پریشانله مالامال ایدیکم اول جزدانك اندرونندن حین اقتضاده بر ورقپاره‌یی جستجو

مترجم مذکور فضل وکماله مشهور صاحب حال محمود الخصال مشهور افاق حسن الاخلاق برشیخ واصل ومرشد کامل اولوب جملهٔ معارفدن طبیعت شعریه‌سی دخی اولوب علم تقواده علم وصلاح ومجاهده‌سی مسلم برذات بیهمتا ایدی . السنهٔ ناسده متصوفانه آلهیاتی وفیر واوصاف جمیله‌سی معلوم صغیر وکبیردر . بوآلهیهٔ شریف اول شیخ کاملك جملهٔ آثار انفاس علیهٔ عالیمقدارندندر :

(الهی)

درویش اولان صادق کرك اویولده هم ثابت کرك
احکام قرآنه اویوب هم کامله طالب کرك
ترك ایلیوب سرکشلکی اثبات ایده درویشلکی
اثبات ایدوبن مردلکی هم کامله طالب کرك

حسین جان

مدینهٔ بروسادن شهرت شعار اولمش نوعی شخصنه منحصر بر ذات پریشان اطوار اولوب برآلای جانی جیبنده ضعفا مقالنه همحال وکیف افیونه شوریته مغلوب اولمش بیجالردن ایدیکم هیکل اعجوبه نمای نحافت مآلی اطباء زمانه قاعدهٔ تشریحه برمثال یاخود برقدید غار دیرینه ایدیکم مرور اعوامله وکرور ایام برله خشکیده آدم قالبنده برانسان یاخود سیه قلم بهزاد ایله تصویراولنمش برصورت بیجان ایدی. یاظل آدمیت وسایهٔ انسانیت ایدی . وجود بیمجالی خیال فنار مثالی نقوش عجیبه ایله مالامال اولوب هرجنبش حرکتنده بر نقش غریب اظهار وهررفتارنده براعجوبهٔ صورت بدیدار اولوردی . غداسی

حسین افندی

حاجی اوحد شیخی دیمکله شهیر شهرمزده مشهور بر پیر روشنضمیر - در . اول انفاس طیبه‌سی بادیهٔ تصرخ قلوب اولان شیخ طریقت مرغوب اناطولیده زعفران بولی نام قصبه جوارنده مرد جلیل - الاستیناس اناس اشرف زاده احفادندن عباس نام برصوفینك مخدوم نجابت طینتی اولوب علوم ظاهره‌یی تکمیل وکایتبنی تحصیلدنصکره جانب قسطنطنیه‌یه رحلت وسپهر کرامتك مهرپرنوری نوری افدیدن اخذ ید انابت ووافر زمان خدمت وتکمیل طریقتدنصکره بیك آلتمش تاریخنده حاج اوحد جامع شریفنده شیخ اولوب نیجه زمان اول زاویه‌ده سجاده نشین مشیخت ووافر مدت اول تکیه‌ده اجرای آیین طریقت ایتمکین بونسبتله بین‌الانام شهرت بولمشلردی . بیك طقسان بش صفرنده ابوالفتح سلطان محمد خان جامع شریفنده شیخ اولوب ویوزبرنجبنده سلطان بایزید خان مشیختنه نقل ویوزاوچ جمادی‌الآخره‌سنده سلیمانیه مشیختنه انتقال ایلدکلرندنصکره یوز بش جمادی‌الآخره‌سنده یکرمی سکزنجی اربعا کونی داربقایه ارتحال ایلدیلر . اثنای رحلتلرنده بوجریدهٔ جدیده‌مزه روزنامچهٔ حاللری کشیدهٔ سلك تحریر قلمان شیخ بی‌نظیر پیر روشنضمیر شیخ نظمی افندی مرحوم مترجم مرقومك وفاتنه بوتاریخی دیمشلردر :

(تاریخ نظمی افندی)

براکسیك ایله نظمی فوتینه دیدی تاریخ
سید حسینك اولسون یری الهی جنت

احمددر. مدینهٔ دلارا وشهر بیهمتای بلدهٔ بروسادن اولوب اول دیاردہ نشو ونما بولمشلردر . ذات بی نظیرلری اول مملکتده صغیر وکبیر میانه‌سنده مؤمن زاده دیمکله شهیر بر مرد خوش صحبت اولوب سنه بیك یوز یکرمی تاریخنده شیخ الاسلام ومفتی الانام علمای کرامك بلندی مرحوم ومغفور چتالجه‌لی علی افندی حضرتلرینك کنابجیلغی خدمتیله شرفیاب اولوب زمرهٔ مدرسیندن زماننده شهرتشعار اولان سلیمان افندی جنابنه انتساب واول مرد سعید ولی الدین زاده احمد پاشا مدرسه‌سنده ایکن انلره معید اولوب دور دور اعتبار ایدرك محندن کندویه انتمثلی نصیب اولدقده خدمت افاده‌سندن حسب العاده ملازم وطریق رحمت رفیقه عازم اولوب بعده بیك یوز یکرمی طقوز رجب انفردنده شیخ الاسلام ومفتی الانام ابواسحاق اسماعیل افندی مرحومدن با امتحان ابتدا خارج الی ایله اسدیه مدرسه‌سندن بعده عادت اوزره دور ابواب قضا اولان مدارس بعد الدور والتکمیل موصلهٔ سلیمانیه‌ده بطریق التکریر خنجریه مدرسه‌سنه اولوب اول مدرسه‌ده انتمش التی کون مقداری توقفدن صکره دیار بوسنه‌یه قاضی اولوب سنه بیك یوز قرق یدی ذی الحجه سندن ضبط ایتمك اوزره روان اولمشلر ایدی . تاریخ تعبیروشعرای عصر مزدن بر شاعر فرخنده ضمیردر . بولغز کونه کفتار جلوه آرزندندر :

(لغز)

سا که بر مشکل که عرض ایتسه‌م کرك مصباحدن
شعله‌در حل ایتمك آنی راحة الارواحدن

اولوب بطریق السیاحه قاهره جانبه عزیمت واول بلده‌ده واقع استانهٔ حضرت مولانا ده سجاده نشین مشیخت اولان واصل حقیقت سیاهی مصطفی ده‌دن اخذ ید اجازت ایله‌یوب تکمیل رسوم طریقتدن صوکره ینه‌طرف رومه رجعت وازنیق قصبه‌سنده زاویه‌نشین اقامت ایکن بیك یوز یکرمی برخلالنده تکیه‌گاه بقایه انتقال ایلدی .

عربی فارسی ترکی سخنه قادر بر خوش صحبت مرد جلیل المأثر ایدی . بوکفار جملهٔ آثارندندر :

(شعر)

نمایان حدت پیکان مژگان تیر آهمدر
قضا تأثیری ظاهر غمزه‌وش شمشیر آهمدر
غم رخسار آلکله غلاف سینه‌دن مسلول
عیاندر آتش دل تیغ جوهرگیر آهمدر
قنی مظلومی اولدم چرخ بیدادك حسیبابن

(وله)

ایدن اغیاری منظور مروت یاربختمدر
بنم قصد هلاکه غمزه‌لردر کار بختمدر
او برنجم سیهدر برج آتشدن طلوع ایتمش
رخنده اول مدور خال عنبر بار بختمدر
توله مفتون اولورسه اول مه تابان بی مهره
بنم هر جایی دلبر ای حسیب زار بختمدر

حسیب دیکر

بونلر دخی سادات کثیر البرکاتدن اولوب نام نامی واسم گرامیلری

بك بازار قضاسی معیشتلرینه منضم اولوب اثنای تحریر تذکره مزده ذات واجب الاکراملری اول پایهٔ جلیله ایله احترام اولنمشدی . حقا که دات والالری هر معرفتده بیهمتا ووجود بهبودلری حلیهٔ ادب وکمالده یکتا اولوب فضل ومعارفده یداقتداری کشاده وطبع بلندلری استحضار کامله آماده اولدقلرندن غیری طبیعت شعریه‌لری لطیف ونازکانه وخیال پاکلری بی بهاه‌در . عطایی مرحومك ایکی جلدده معروف ومشهور اولان کبیر تاریخ شریفنه برمازك ولطیف ذیل ایلمشلردر . ونیجه آثاره موفق اولوب اوقاتلری کسب معارف وکمالله مستوعب اولمغله اختیار انزوا وکثرت اختلاطدن اجتنابله مالك وقت عزیز ونائل لذت شغل صبح ومسا اولمشلردر . بوکفتار آثار زادهٔ طبع شریفلریدر :

(قطه)

شوق رخسارکله داغم سینه‌م اوزره کلنور
رویکی کوردکجه جانا مرغ دل بلبللنور
عیش وصله بکزه‌مز کرچه غم فرقت هله
فکر لعل یار ایله خونابهٔ دل ملنور

حسیب دیکر

سادات کثیر البرکات وشهریان استانبول ستوده صفاتدن محمد دده دیمکله معروف وذکا وعرفانله موصوف برذات نیکو خصال اولوب تکمیل معارف وکمال وتحصیل سرمایهٔ منال ایلدکدن صوکره سواحل مصره دریای اشتیاقی خروش ویم موجاموج ارزوی جوشا جوش

تکریم وبالفعل صدارت روم ایلی ایله تعظیم اولان عمدهٔ فضلای کرام زبدهٔ نحاریر اولو الاحترام فضیلتلو عشاق زاده عبدالله افندینك برادر جلیل المأثریدرکه ذات والالری معارف فضائله شهیر بر مخدوم والاقدر وبی نظیر اولوب مخادیم کرامه مختص اولان ملازمتله ذات عالیقدرلری احترام اولدقدن صوکره سنه بیك طقسان سکز جمادی الآخره‌سنده مشایخ اسلامیه‌نك ارجمندی مرحوم ومغفور اقروی محمد افندی حضرتلرندن ابتدا خارج الی ایله محرم انا مدرسه‌سیله خرم ویوز بر ربیع الاولنده حرکت ایایوب ابو الفضل مدرسهٔ جلیله‌سیه محترم ویوز بش صفرنده صدرالشهید السید فیض الله افندیدن حمامیه مدرسه‌سنه داخل ویوز اتی ذی‌الحجه‌سنده ینه انلردن حرکت داخل ایله اولان خسرو کتخدا مدرسه‌سنه واصل وسنه بیك یوز یدی شوانده یرلرنده موصلهٔ صحن اعتبار ویوز اون ذی‌القعده‌سنده ینه انلردن صحن ثمانیه‌دن بری ایله حصه‌دار بیوریوب یوز اون ایکی صفرنده ینه انلردن ابتدا القش ایله اولان زکریافندی‌یه وینه انلردن یوز اون اوچده انتقلی حرکتیه عایشه سلطان مدرسه‌سنه عزیمت وبیك یوز اون بش ربیع الآخرنده محمد افندیدن حرکت مثلیه ایله خیر الدین پاشا مدرسه‌سیله تکرر ایدکدن صوکره بیك یوز اون اتی ربیع الآخرنده مرحوم ومغفور پشمقجی زاده السید علی افندیدن موصلهٔ سلیمانیه ایله اولان سرای ابراهیم پاشایه واصل ویوز اون طقوزده مدینهٔ منوره قضاسنه دخل اولوب بعدالعزل ایازمند ومدللی ارپه لفلرینه متصرف ایکن سنه بیك یکرمی بش ذی‌الحجه‌سنده ازمیر قضاسیله ذات عالیلری توقیر اولنوب بعدالعزل کدوس ارپه‌لغی ایله مکرم وبیك یوز اوتوز ایکی رجبنده ادرنه پایه‌سیله

(بیت)

شکفته غنچه غم خوشنوا هزار دلم کشاده باغ محن موسم بهار دلم

حاجی

محمد نام بر سیاح بی آرام اولوب فی الاصل یانیه دیارندن ظهور ویوز اوتوز سنه‌می دیار قسطنطنیه‌یه کلوب بر از زمان مرورندن صوکره ینه آرزوی سیاحتیه یاراندن قطع صحبت ایلمشلر ایدی . نازکانه فارسی اشعاری وخوش آینده کفتاری اولوب خوش صحبت پر معرفت بردرویش دلریش ایدی . بوکفتار اول مرد سبك رفتارك زادهٔ طبع پاکلری اولان اثار جلیل المقدارندندر :

(بیت)

چون نکردد کرم استنبول ازهر کوچه اش
صبح ناکر دیده صد خورشید آمد بیرون

حسیب

اول ورد باغ سیادت وغنچهٔ سرسبز کلستان بلاغت اولان ذات حسیب نظیر عدیمك اسم شریفلری ابراهیم اولوب دولت سلطان احمد خان ثالث لازالت ایام عدله مقرونة بالامتداد وما برحت اعوام سلطنته ممتدة علی العباد حضرتلرنده نجه زمان نقابت منصب جلیلی ایله

حافظ دیکر

نام نامی واسم سامیلری مصطفادر . شهریان استانبولدن کمرك کاتبی حافظ چلبی دیمکله شهرت شعار برمردستوده اطواردر. عصرك شعرای نازك روشلرندن ووقتك ظرفای ظرافت پرورشلرندن خوش صحبت نازك طبیعت برشاعر پرمعرفتدر. شعرای عصرمزدن بروسوی راغب چلبی واستانبولی ناظم چلبی وعاصم افندی نام نازك ادالر بوزمینده برغزل ابدار ایله سخن سنج اولوب آزمایش کفتارایلدکلرنده بونلرده بونظیره ایله پیروکروه ارباب طبع عالیمقدار اولمشلر ایدی :

(غزل)

رحکله لعلکه ایتمکله انتساب شراب
هنوز بولدی بومجلسده آب وتاب شراب
المده لخت جکر جام دیده‌دن خوناب
محبت اهلنه ساقی بودر کباب شراب
همیشه لعل لبك یاد ایدر دل حافظ
عجبمیدر آنك النده اولسه آب شراب

حافظ دیکر

فی الاصل مدینهٔ اسکدار دن اولوب مدینهٔ مزبوره‌ده واقع طوغانجیلرده‌کی جامع شریفك مقدما خطیبی اولمغله خطیب مصطفی افندیلك ایله شهرتشعار برمرد روزکار ایدی . بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

دردولنمأ بكدن بنى دور ايتمه سلطانم
غريم حافظم حسرت مأيم يارسول الله

بو بيت غرا دخى مترجم مذكورك غزليات وعناسندندر :

(بيت)

حسرت ابروكله خم درخم اولدى قامتم
انحنای ماه نوشكل هلال اولمز بكا

حافظ ديكر

وجود بهبودلرى ذهب الخالص مهذب طباع ارباب معارف دورانه ضربخانهٔ تربيهٔ بى بهانه اولان معدن فضض عرفان قسطنطنيهٔ بى اقرانلدن اولوب التونجى زاده عنوانيله شهير بر شاعر ماهر آتشين الفاظ سوز ناك تعبيردركه هر معرفتدن بهره‌دار خوش صحبت نازك اطوار حافظ كلام الله برمرد پراتباهدر . عصرمز شعراسندن اولوب سخن پاكه قادر والسنهٔ ثلاثه‌ده شعر كو برمرد ماهردر . خصوصاً سمت تواريخده بى نظير ومالك رقاب حسن تعبيردر. بوتاريخ آب حيات آسا يوز درت تاريخنده اجرا اولان چشمه‌لردن برچشمهٔ والايه ايتدكارى تاريخ زيبادر :

(تاريخ)

حسبةً لله ايدوب زمزم سبيل كعبه وش معمور قيلدى بريرى
سيرايدوب اولدى بوطبعى حافظك ايكى تاريخى صوكى از برى

رمزله ديرلولهٔ عطشانه ماء
كل ايچك عين عليدن كوثرى

معرفتی ومجلس آرا اولان ظرفانك مأمون الغـائله بر مرد خوش صحبتی اولوب سائرمعارفدن غیری علم ادوارده ده خیلی مهارتی وزادهٔ طبعندن برکفته یی بسته ایتمکه قدرتی وار ایدی. واصحاب درونك ذی بال صادقی ایدی. اکثر اوقاتده الفتی مشـایخ کرام و آمیزش صحبتی صلحای اناملـه ایدی. بالآخره بوانجذاب بالی وصـلاح حالی کندویی سمت صـلاحه ووادیٔ فلاحه جبر ایدوب امی سنان زاده حسن افندی مرحومدن اخذید انابت ونیجه زمان اول شیخ کاملـه خدمت ایلدکلرندن امی سنان زاده حافظی دیمکله مشهور اولمشلر ایدی. بیك یوز حدودنده آرزوی حج شریفله جانب مصره ارتحال ایلیوب اول جانبده انتقال ایلمشلردر. السنهٔ ناسده حالیا شهرتشعار اولان بوالٓهیٔ لطیفك کفته وبسته‌سی اول ذاتك جملهٔ آثارندندر :

(الٓهی)

قرین بزم ارباب هوایم یارسول الله
حریم قرب کویکدن جدایم یارسول الله
یتر اولدم یتر غرقاب کرداب یم هجرك
ازلدن حسرتکله آشـنایم یا رسول الله
وجودم تیغ عشقکله سراپاچاك چاك اولسون
یولکده حافظ مخلص کدایم یارسول الله

(وله)

می عشقکله سرمست وخرابم یارسول الله
دمادم نار شـوقکله کبـابم یا رسول الله
کرم قیل خاطر محزونمی شادان لطفك ایت
غمکله تا بکی پر اضطرابم یا رسول الله

سامعه ذوقیده انکار اولمز کوشده بویله عرض بار اولمز
باخصوص ایلیه برصوت حسن کوشی لبریز صفا هر سودن
ایده اول نغمهٔ صنعت باریك باغده باد صبایی تحریك
که حسینیده قرار ایلیه کاه بوسه یکدن لبی اوله آکاه

که عشیران ایده کاه کوردیلر
آتش افشان اوله هر نغمهٔ تر

اول بلبل کلزار دائره برکف برکنار جویبارده علم ادوارده مهارت معلوماتن اظهار ایتدکده باغده بادصبا کویا واله ومدهوش ونخل کلرده بلبللر کمال لذتندن سرمست خموش اولورلردی . علم ادوارده خواجهٔ جهان مانند بی اقران وبی نظیر ایکن وادیٔ معارفده وشعر کویا لفده برمرد دلیر ایدی . اواخر عمرنده دیوان عالی خواجه‌لری زمره‌سنه الحاق اولنوب ممتاز وبیرون کاغد اماتیله اقراننده سرفراز اولمشلر ایدی. بیك یوز بش سالنده مختسرای دهردن طربکاه بقایه انتقال ایلدیلر. بوبیت رعنا زادهٔ طبع زیبالریدر :

(بیت)

فراقکله کونم شب کیجه کارم جمله آه اولدی
یتش کل ای طبیب جان ودل حالم تباه اولدی

حافظ دیکر

نام شریفلری عبد اللطیفدر . فی الاصل سودجی زاده دیمکله شهیر برمردهین ولین روزکار اولوب ظرفای استانبولك برصاحب طبیعت اهل

(بیت)

ایدرلر کریه‌هر کولدکجه بیك جان ایله استقبال
خیال یاری ایا چشم پرنم نم قیاس ایلر

حافظ پوست

اول علم ادوارك خواجهٔ جهانی وفن موسیقارك فیثا غورث دورانی طنبور بزم شوقك میان تار نزاکتی ودائرهٔ الفتك مالزمهٔ صحبتی اولوب بین الکبار حافظ پوست محمد چلبی عنوانیله شهرتشعار اولان رامشکر راستکار بی نظیر مردستوده نقش نکار نازك تعبیردرکه اوج قدری موسیقی شناسان میانه‌سنده بغایت بالا وروم وعجمده مشتاقانه نهایت ودلداد کانه‌حدوغایت یوقدر. بروجود بیهمتادرکه اصحاب ترکیب پنجگاه حواسدن ممالك روم وحجاز وخطهٔ عراق وصفاهانده واقلیم نهاوند وارض نیشابور ومملکت کوردی وسائر اقطار جهانده بزرك وکوچك السنه‌سنده نام نامیلری شهرتشعار ونکارندهٔ صنعتلری اولان بسته وسماعی وکار ونقش وشرقی وتورکیلری مالامال وبیشمار اولدیغندن ماعدا اول استاد سرفراز هرکه که مجالس کبارده اول بلند نازك صدا ایله بر پرده‌نك دوکاه وسکاهندن نوایه آغاز ایتسه دمساز اولدیغی صدا چارکاه عالم عناصردن بیرون بلکه فلك سومده کوش زهره‌یه اول آهنکده مقرون اولوردی .

(لمنشئه)

محنت عارضه‌در کرچه صدا بار اولور آدمه بیهوده سزا

پاشا وزیر اعظم اولدقده منصب مزبوری بونلرك اوزرندن قلم کتابده اوردك اسماعیل افندی نام معروف انام اولان ذات والاجنابه توجیه ایلمشلردی. اول اثناده علی پاشایه برقصیده انشاء وبرمقدار غباراغبرار اظهار ایلیوب فریاد ایلمشدی. بوبیت اول قصیده‌دندر :

(بیت)

بنی‌قاز اولایوب اوردك افندی بیرمه کچمش
کوکل سرپنجهٔ شاهین غمده بسته‌در حالا

بعده مترجم مذکور وزرای کرامك وقدمای امور دیده‌لرك اکرمی و وکلای اولوالاحترامك کار آز موده‌لرینك افخمی اولان وزیر روشن‌ضمیر بهمتا عبدی پاشا حضرتلری مصر قاهره‌ده والی ایکن مصر مقاطعه‌جیسی اولوب شهید علی پاشا نمچه سفرینه کتمزدن مقدم آستانهٔ سعادته کلوب آصف عصره ملاقی اولوب کندیلردن مصرك بعض احوالی سؤال اولندقده طبعلرینه نا موافق وعزیمت ایلدکلری امره غیر مطابق بعض کلمات سبقت وکندیلره برمصر تقویمی ارائت ایتدکلری بادیٔ غضب آصفی اولوب بحر سفیده بوزجه آطه‌سی جزیره‌سنه نفی واجلا ایله تقریر وبرمدت آنده اقامتله کنجایش پذیر کوشهٔ تکدیر اولوب وزیر مرقوم سفر مزبورده شهید ودرد مندك صورت بندکیده عرض ایلدیکی امانتك آثاری پدید اولدقدن صکره اول ورطه‌دن خلاص اولوب رهایاب وموره دفترداری‌لغین آلوب اول جزیره‌ده دور کردهٔ اسدقا واحباب ایکن بیك یوز اوتوز سالنده انتقال ودارمشقتدن عالم‌راحته ارتحال ایلدی. خوش طبع ونازك کلام برشاعر محبوب انام ایدی. بوکفتار آثار جلیل القدرلرندندر :

اوسیه مست کاهزکه چوچشم دالدر
باده وساغرمز کوشهٔ محرابده‌در
رزق ایچون علی سیرکشته ایدوبدر کویا
میزبان فلکك سفره‌سی کردابده‌در
لب دلدارده تخاله دکلدر حاسم
ژاله‌در دائرهٔغنچهٔ سیر ابده‌در

(وله)

مرأت خاطرکده کورونم عدم بیم ای ماهپاره یوخسه غبار الم میم
که چشم وکپاه دوشوردی بی نسیم بلمم غبار سرمه‌می خاك قدم میم
بختم سوادی قیلدی فزون اعتبارمی خاك بتانمی سنك سیاه حرم میم
ایلر سرمده تیغ بلاریزین امتحان دست ستمنوشت قضایه قلم میم
اشعارمه پرستش ایدر جاهلا بیان
رنکین نقوش معنی بیت الصنم میم

حاسب

— نام سر آمدلری محمد در . فی الاصل ولایت قسطمونیدن اولوب بوجملهٔ جلیله‌یه (فردی) مخلصیله کشت سلك تحریر اولنان ارایجی زاده حسین افندینك تربیتکردهٔ همتی ولوای شعرك برمیر کلام شاعر ماهر خوش طبعدر . وزرادن بالطه‌جی محمد پاشا دفعهٔ اولی وزارتنده مناصب دیوانیدن بش مقاطعه اولوب چورلیلی علی پاشا مرحومك وزارتنه دکین اول منصبده اوقاکندار اولوب علی

حاسما امید وارم کردش ایتدکجه فلك
دستکیر اولسون اکا مریده رب العالمین

حاسم دیکر

اول وجود بی نظیر وعدیم نام نامیلری ابراهیم در. فی الاصل ذات کثیر المحامدلری مدینهٔ آمد دن اولوب تحصیل عرفان وکسب معارفدن صکره دیارندن هجرت وخزانهٔ مال جهانیان اولان قسطنطنیه یه عزیمت ایلیوب دولت علیه ده کرة بعد مرة شیخ الاسلام ومفتی الانام اولان پیر پرنور آب روی شهدای بحور اصحاب خلوصك بلندی مرحوم ومغفور ابه زاده عبدالله افندی حضرتلرندن ملازم وقرق آچه مدرسه دن منفصل اولوب بعده کندی اختیار وطبیله رشدی مصطفی افندی یرینه ازمیر قتواسن آلوب بو مجلهٔ جلیلهٔ عرفانی اثنای تحریر مزده اول جای زیباده سجاده نشین افتا وافاده اولنقده ایدیلیر. فضیلت باهره لرندن ماعدا شعر وانشاده دخی طبع علم آرالری بیهمتا مقبول جهان برذات یکانهٔ دوراندر. بوکفتار دلارا اول استاد سخنك زادهٔ طبع رعنالرندندر :

(غزل)

لطفی خط سیهك حسن جهانتابه در
رغبت سرمهٔ شب دیدهٔ مهتابه در
مغز بادام شکر پوش قدر شیرینندر
کوشهٔ چشمی اوشوخك کشکر خوابه در

دخی مطالعهٔ افاده وتأسیس تحصیل استفاده ایلیوب اول سید میران خاندان وزارت بالفعل سعدالدین کمال فضیلت اولدقدن صکره ادبیات وعربیاتهوضع خیام قیام بیورملری ایله ید طولای افدامارلری شول رتبهده تسخیر ممالك فصاحت کلام ایلمشدرکه خیمهٔ بلاغتلرنده خیام موال مقولهسی برعکام اولسه شایسته وکلکشت دست پهنای فرسده شول مرتبه بالانام احترام اولمشلردرکه فکر صائبلرینك شوکت شانی وطبع سلیملرینك سلامت خیال عرفانی روح عرفیٔ نادره دانی حیران ادای اصطلاح عبارت بدیع بیانی ایلسه یابسته‌در. لسان عرب اوزره زیور آرای سلك ادا اولان قصائد بنظیری اکر زمان متنبیده واقع اولوب اول شاعر ماهر قبائل عربك قرع سمع فصاحتی اولسیدی اول وزیر ذیشانك بی شبهه مکتب عرفانه سبقخوان اولمق داعی وامریٔ القیس واعشالرچرا کاه‌جهانده کلامیله اغتنام‌ایدوب هر صبح وشام وظیفهٔ ملا زمت دهایز الباب استفاده‌لرك راعی اوله‌جقلری مألا کلامدر ومعلوم ضمائر اتمدر. مع هذا شعرایله بعض اوقتده نادره سنجان اولمری تشخیذ اذهان مقولهسی اولوب بلکه اوقات عزیزلری مصروف اشتغال مباحث فضل وکمالدر. بوبرقاچ بیت رعنا اول وزیر بهمتانك میر محترم ایکن شهید علی پاشایه ویردکلری قصیدهٔ زیبادر :

(نظم)

سن سمی مرتضا حیدر سین ای روشن ضمیر
هیچ عجبمی هیبتندن مضطرب اولسه زمین
سرورا بو کاشن عالمده نخل ذاتکی
تندباد نا موافقدن خدا ایتسون امین

راجع عصر شریفلرنده صدر اکرم ووزیر اعظم اولان وزرانك کرامك دایری ووکلاء اولو الاحترامك صاحب وتدبیری وزیر بیهمتا قوجه کوپریلی محمد پاشانك نورچشم دل وجانی مخدوم سعادت مرحوم جلیل الشانی اولوب بنه دولت محمدیه ده صدر نشین صدارت عظما و رونق بخش وکالت کبرا اولان وزرانك آصف دار عنوانی وفضل جیدانی صدر الشهدا و بدر السعدا وزیر دایر مشتری تدبیر مصطفی پاشا مرحومك فرزند سعادتمندی اسعد پاشا حضرتلریدرکه فضل جهان علامهٔ دوران صاحب امتك مرکز یده همتی مرحوم ومبرور الدارج الی رحمة ربه الغفور وزیر جلیل الشان نعمان پاشا حضرتلرینك برادر کهتریدر . کذلك حالیا رونق بخشای عداد وزراء سعادت احتوا اولان وزیر کامل وعالم فاضل عبد الله پاشا حضرتلرینك برادر سربرابرلریدر . خاندان سعادتلرینك وزارت موروث عنوانی اولدیغی علم وفضیلت ومعرفت کرم طبع سخا ومروت ذات بی اقرانلریله ملزمهٔ شانیدر . کویا کلزار علم شهوده او عرجون پرجودك شجرهٔ بهبودی برنخل بر ومند حدیقهٔ وجوددرکه هر میوهٔ آبداری پروردهٔ نسایم عرفان واول کلستان عز وشانك هر غنچهٔ خندانی بر رکل خوشبوی کلشن عرفان اولوب آرایش دستار افتخار جهانیانیدر . کرچه رتب ظاهرهٔ کرام انام مستویه الاقدام فاما مراتب فضل ایچون رجحان میانهٔ هرکروه والاده ظاهر وعیاندر .

(بیت)

فان انفق الانام وانت منهم فان المسك بعض دم الغزال

اول وزیر روشنضمیر ایام جوانیده دخی میر ایکن علوم عقلیه ونقلیه یه اشتغال ومهرهٔ زماندن تحصیل کمال ایلدکدن صکره بر مدت

حیاتلری دخول ودار بقاده منزلارینه وصول ایلدیلر . حقا که مرسوم خلوق ومعرفتلو ادیب ونجیب برمخدوم ایدی . نازك کفتاروبی تکلف اشعاری واردر بوکفتار جملهٔ آثارندندر .

(غزل)

سودا زده‌یم زلف سیهکار یوزندن
بر بلبل زارم کل رخسار یوزندن
مرأت جمال اوزره نقاب افکن اولوب یار
دفع اولدی بنه اول ستم آزار یوزندن
زورقچهٔ وصلینی کناره چکوب اشکم
کلدی المم بویم زخار یوزندن
نقض ایلیه‌لی عهدینی هرکورنیکی دمده
شرمنده اولور حازمك اول یار یوزندن

(وله)

یازوب قبای سفید اوزره کاکلن اوغزال
بیاض اوستنه بیوولدیدر برای وصال

(وله)

ساقی صونجه جام معتبر شرابله بوس ایلدم آیاغنی بنده حجابله

(وله)

مستانه اولوب اوستمه دلداریه‌تملدی اغیار دیمشکم باشنه یار بیقلدی

حاتم

اول کلغنجهٔ سر آمدك نام اجدادی احمد اولوب سلطان محمد خان

عبد الرحمن افندينك مخدوم كبيرلرى وينه بوجموعهٔ ظريفه (رفيع) مخلص ايله نكاشتهٔ كلك تعبير اولنان محمد رفيع افندينك برادر سر برابرلريدر . بيك طقسان بر تاريخنده تولد ايليوب اوچ ياشنده ايكن بيك طقسان درت تاريخنده مخادیم كرامه مختص اولان اكرامله ممتاز ومخصوص كرامك سربلندى منقارى زاده يحيى افندى مرحومك مخدوم ارجمندى عبد الله افنديدن ملازم اولوب بوشرفده اقرانه سرفراز اولدقدن صكره يوز سكز ذى القعده سنده صدر الشهيد فيض الله افنديدن ابتدا خارج اللى ايله تاسعه سراى ابراهيم پاشا اولوب يوز اون بشده شيخ الاسلام محمد افنديدن مدرسهٔ فرهاد پاشايه دخول ويوز اون التى ربيع الآخرنده عم بزركوارلرى پشمقچى زاده السيد على افنديدن حركت داخل ايله اسيرى برادرى قاضيعسكر مصطفى افندى مدرسه سنه كلوب يوز اون يدى رجبنده ينه انلردن موصلهٔ صحن ايله دباغ زاده محمد افندى مدرسه سنه ويوز اون طقوز شعبانده صادق افنديدن صحن ثمانين برينه ويوز يكرمى برده ابه زاده عبدالله افنديدن ابتدا التمشلى ايله شيخ الاسلام يحيى افندى مدرسه سنه يوز يكرمى برده زال پاشا سلطانيله التمشلى ايله حركت ايتدكدن صوكره يوز يكرمى اوچده موصلهٔ سليمانيه ايله سيد على افندى مرحومدن قره مصطفى پاشا مدرسى اولوب يوز يكرمى التى محرمنده بالطلب والاقبال مدينهٔ منوره مولويتيله اجلال اولنوب عادت اوزره ضبط ايدوب معزول اولدقدن صوكره بولى قضاسى كندولره بروجه ارپه لق عنايت بيويلوب بعده سنه بيك يوز اوتوز بر رمضانده ضبط ايلمك اوزره ازمير قضاسى كندولره توجيه اولنوب اول جانبه روبراه وبعد الوصول انحق بكرمى كون ضبطى ميسر اولوب ستارهٔ

نظیر مصاحب مصطفی پاشاده تربیت کرده اولمغله جواهر فاخر گفتار دلپذیری لایقی اوزره سلك تعبیره کشیده ایتمکه قادر لطیفه کو وحاضر جواب برشاعر ماهر اولوب ظرفی عالیمقدار میاننده جوهری مصطفی آغا دیمکله شهرتشعار برظریف روزکار ایدیکم اول عصرك کزیدهٔ شعرای نایابی یکه تاز وادیٔ عرفان یوسف نابی افندیله اولان لطیفه‌لری مشهور جهان ومحفوظ صدور قدر شناسان دوراندر . سنه بیك یوز یکرمی بش سالنده جوار رحمت رحمانه انتقال ایلمشدر. بو گفتار جملهٔ آثارندندر :

(قطعه)

صبا فرقت سراده دل دیدن غمخواری کوردکمی
اسیر کاکل دلبر اومحنت کاری کوردکمی
نیجه مجموعه‌لر کوردك هزاران دفتر ودیوان
فلك بو جوهری کبی در شهواری کوردکمی

حرف الحاء

حازم

اول مخدوم دلاویزك نام نامیلری محمد عزیز اولوب سادات کثیرالبرکاندن دولت علیه‌ده نقیب الاشراف اولان ذاتلرك میانه‌سنده ممتاز واناطولی قاضیعسکرلکی پایه‌سیله طریقنده اقرانه سرفراز اولوب بو مجلهٔ جلیله‌یه (والی) مجلسی ایله تسطیر وارصاف جلیله‌لری چکیدهٔ کلك تحریر اولنان نفسی زاده السید

مدرسه‌سیاه قناعت ایدوب اوقات گذار ایکن طریقدن فراغت ومسینهٔ منوره جانبه عزیمت ایدوب اول بلدهٔ مبارکده قرار ایله آسوده حال ایکن سنه بیك یوز اون ایکیده انتقال ایتمشلردر. خوشنویس وموسیقی دان برشاعر شیرین زبان ایدی . بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

(غزل)

اول شمع شبستانه‌قو پروانه طوتنسون
پروانه صوقنسون اکر یانه صوقنسون
زلف سیهی دست تعرضدن امنیدر
زینهار اکه مشاطه دکل شانه صوقنسون
بودایله برکره دیمز چرخ ستمکار
چشم طمع مرغ دله دانه طوتنسون
کورسون نه‌لور بیمکه عیشده زاهد
کاسون بریجك خاطر یارانه طوقنسون
عرض ایله جودیٔ هوسکاره مرامن
عقل وار ایسه بردخی مستانه طوتنسون

(وله)

مطلبمدر بوسهٔ شیرین دهان طفل دل یوق بیلمزای شوخ جهان

جوهری

درکرانمایهٔ وجود بهبودلری کان جواهر نایاب ومعدن معارف مستطاب اولان آستانهٔ فلك سایه وسدهٔ سنیهٔ ثریا پایه وزیر دلیر وآصف

(غزل)

عارفز اهل فنا رند قلندر مشربز
لا ابالی مرد عیاشز ملامی مذهبز
طالعه انجمزز بختیله یوقدر لجمز
برج تسلیم رضای حقده طالع کوکبز
مسند میخانه‌ده جم دکلو واردر ذوقز
دوش بردوش سبوی جامله لب برلبز
اهل های‌وهوی پرهیزایلسونلرهرکیجه
شصت همتدن خدنك اندازبازز شمدی بز
عقل کلدن کارمز تحصیل فن معرفت
کورن اماجذبیا اکار که طفل مکتبز

جودی

نام سر آمدلری احمددر. اول کل نسرین باغ معرفت طبقهٔ سلطان محمد خان رابع علماسندن قزل علی افندی نام کل احمر کلستان فضیلتك برادر زاده‌سی اولوب هلال رمضان آسا ذات بهجتلری ایام جوانیده مشار بالبنان اعتبارایکن شعبان زاده افندی مرحومك آستانهٔ جلیله‌سن اختیار ایدوب اول ذات ستوده صفاتك خاندانندن اقاتکذار اولمغله شعبان زاده مزالی احمد چلبی دیو شهرت شعار اولمشلردر . مسبوق الذکر شعبان زاده افندی مرحومدن شرف ملازمتله مستسعد اولدقلرندنصکره بیك طقسان سکزده قصبهٔ ازنیقده واقع سلیمان پاشا

مرامم اوزره بیم بر یار گلزمی
همیشه بسته اولوب چین زلف یاره کوکل
قلور کیدر او غریب الدیار گلزمی
نوازش ایلیه لی خیلی اولدی غم جزمی
عجب بنه او بت غمگسار گلزمی

جذبی

اسمی ابراهیم در . فی الاصل قصبهٔ ترحاله دن ظهور و بر مقدار دستمایهٔ عرفان پیدا ایتمکله کندویه خیلی مغرور صاحب جذبه پیر حرکت بر شاعر طرفه هیئت اولوب علوم عقلیه یه انتساب دعواسن بولندیغی مجلسده بغایت اطناب ایتمکین مستقل کروه احباب ایدی . حالاً که مخلص مزبور ایله مدعا سی اولان علومی مانعة الجمع اولدیغی جمله یه معلوم ایدی . مرحوم ومغفور الدارج الی رحمة ربه الغفور شرفای اولوالاحترامدن بالدی پشمقجی زاده السید علی افندینك دفعهٔ ثانیهٔ روم ایلی قاضیعسکر . لکنده شرف ملازمتی حائز اولوب روم ایلی قلمنده بعض قصبات قاضی اولمشکن اخر الامر (رحم الله امرءاً عرف قدره ولم یتعد طوره) طورندن جذبه می سببیله کذران ایتمکین اجلا عن الوطن تأدبی ایله مجازات اولنمغین پریشان واثنای تحریر تذکره مزده مدت مدیده حرکت بی ادبانه ومجذوبانه می سببیله فتادهٔ چاه خرمان اولمشدی . اشعارنده چندان حلاوت وکفتارنده وضع عاقلانه دن مقدار ذره برحلت یوغیدی . بوکفتار پریشان اطوار جملهٔ اشعارندندر :

حرکت ایدوب مغنیسالی چلبی مدرسه‌سنه اولوب تصحیح طریق ایلمشلردی . بعده سکسان درت تاریخنده ینه مرحوم سابقدن قاسم پاشا مدرسه‌سیله داخل خطیرهٔ سرور نام وسکسان بش رمضاننده شیخ الاسلام بالانام ومفتی الانام بو حنیفه مقام مشایخ اسلامیه‌نك ارجمندی مرحوم ومبرور علی افندیدن اتمکجی زاده مدرسه‌سیله اکرام اولنوب وسکسان التی شوالنده ینه آنلردن سنان پاشا مدرسه‌سیله احترام اولنوب سکسان یدی رمضاننده بوسنه مولویتیله کروه موالیٔ کرامه داخل آندن دخی عادت اوزره معزول اولوب طقسان اوچ محرمنده بلغراد قضاسنه نائل اولدیلر . بعده طقسان سکز رجبنده دیاربکر پایه‌سیله قیصریه‌یه اولوب بعده یوز درت تاریخنده تحقیق پایه ایلیوب بالفعل دیاربکر قاضیسی اولوب مدینهٔ آمده اثنای طریقلرنده ارتحال ودار فنادن دار بقایه انتقال ایلدیلر . مالزمهٔ کروه مخدومیت اولان معارفدن حصه‌دار برمخدوم جلیل المقدار ایدی . بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

(نظم)

خط رخك نکاهه بر آورده کوسترر ماه کرفته هاله صفت پرده کوسترر
بخت سیه اثر نکه عاشقانه کور اول افتاب حسنی سیه چرده کوسترر

(وله)

ای باد صبا بلبل نالانه خبر ویر اشفته‌لکمدن کل نالانه خبر ویر
ای باد صبا زلفنی تحریك ایدرسك اول دل عشاق پریشانه خبر ویر
ای باد صبا کوکلنه کیر لطفله یارك کل صکره دل جزمیٔ حیرانه خبر ویر

(وله)

بهار ایرشدی ینه باغه یار کلمزمی

(بيت)

لب ساقيمى جام تهيمى بيلمم نشئهٔ مى مى
صويندن فرق اولنمق خيلى ايشدر جام مينادن

جزمى

اول ذات ستوده صفات سلطنت سلطان محمد خان رابعده شيخ الاسلام ومفتى الانام فضلاى مخاديم كرامك بلندى مرحوم ومغفور شاعر ماهر بهايى افندينك برادرلرى عزيز افندى زاده يحيى افندى مرحومك مخدوم ارجمندى محمد عبد الكريم افندى در . سرشتهٔ مايهٔ مخدوميتلرى ممزوج خميرهٔ ادب ومعرفت اولديغندن طراز اوصافلرنده تكثير سواده احتياج اولمديغى بديهى الظهور اولديغندن محوج احتجاج دكلدر . اول مخدوم سعادت مرسوم بيك يوز اللى رجبنده عم مكرملرى بهايى افندى مرحومك دفعهٔ ثانيهٔ صدارت روم ايلى ايله تشريفاتندن ملازم وقرقدن منفصل اولدقدن صكره بيك آلتمش يدى رجبنده ارباب سماحتك بلندى بالى زاده رؤسى ايله مدرس اولنلره اعتبار ايتميوب الردن حلو المذاق مرام اولنلره تلخيده كام اولملريله مترجم مرقوم دخى مدرسهٔ مزبوره ده اون ايكى سنه مقدارى مكثدن صكره بيك يتمش طقوز ربيع الاولنده دماغ طالعى بوى آوركام اولوب شيخ الاسلام ومفتى الانام حسنة الايام فاضل بالانام علامهٔ دوران يكانهٔ جهان علماء كرامك بلندى مرحوم ومغفور منقارى زاده يحيى افندى حضرتلرينك زمان شريفلرنده

سلطان محمد خان رابع عصر شریفلرنده دارالسلطنة العلیهٔ قسطنطنیه المحمیه نقیب الاشراف اولان ممدوح الاسلاف علماء کرامك بلندی مرحوم ومغفور زیرك زاده السید عبد الرحمن افندینك حفید سعیدلریدرکه مرحوم قره ابراهیم پاشایه خواجه لکله شهرت شعار اولان سید احمد افندی نام فاضل نامدارك مخدوم نجابت مرسوملریدر . سمند طبع بلندلری میدان عرفانده قصب السبق کالی حائز وتجارتکاه معرفتده نقدینهٔ ذهن والالری سببیله سود زکانی فایز اولان ارباب عرفاندن اولدینی جزمکردهٔ کروه دانشوراندر . سنه بیك یوز اون تاریخنده دولت سلطان مصطفی خان ثانیده رونق افزای صدر انطولی اولان شرفی اولو الاحترامك بلندی خواجه زاده السید عثمان افندیدن قرین شرف ملازمت نفیس وقرقدن انفصالله مستعد طریق تدریس اولدقدن صوکره بیك یوز یکرمی التی ربیع الاولی غره سنده شیخ الاسلام محمود افندیدن با امتحان ابتدا خارج الی ایله دار الحدیث جعفر اغا مدرسه سنه شتابان اولوب مسرور الفؤاد وبیك یوز اوتوز ربیع الاولی غره سنده کذلك مشایخ اسلامك بلندی فضیلتلو ابو اسحق اسماعیل افندیدن حرکت خارجله روانی چلبی مدرسه سنه روان اولوب دلشاد وبیك یوز اوتوز اوچ شعبانده شیخ الاسلام ومفتی الانام علماء کرامك بلندی سعادتلو فضیلتلو بکشهرلی عبد الله افندی حضرتلرندن داخل رتبه سیله یونس پاشا مدرسه سنه حرکت معتاد ایدوب اثنای تحریر تذکره مزده اول مدرسهٔ والاده بالانشین سجادهٔ افاده ایدیلر . حقا که ذکی وزیرك وبی همانه بر مخدوم نجابت مرسوم یکانه اولوب فضل وکمالله پیراسته وحلیهٔ ادب ومعارفیه اراسته در . بو کفتار زادهٔ طبع رعنالری اولان آثاردندر :

ید انابت ایلیوب تکمیل عرفان معرفت ونخبه ... وسیاحتدن صوکره کوتاهیه شهرنده واقع فقرای مولویانه مخصوص اولان زاویهٔ انزوا مدارده شیخ مولوی اولوب اثنای تحریر مذکره مزه کابعه اول خانقاهده اجرای آیین مولانا ایدرك چله کش درویشی اولوب انزواده ایدیلر. بو کفتار اول مرد آکاهك جملهٔ آثارندندر :

(بیت)

هر پیچ تار زلف مشکینك کوکل سالکر دوکر
نخل عمرم حاصلن باد اجل سالکر دوکر

(غزل)

سوزش نوای آتش دلدر نوای نی — عشاق عجمی اولسه اسیر نوای نی
کم کرده راه تیه محبت اولنلره — حقا که خضر زنده صدادر ورای نی
آیین ناز سر نیازی بیان ایدر — رمز بیان نیزن مشکین روای نی
کویا که قمریٔ دله سرو آشیاندر — اولدقجه وجد و حالده هو هو سرای نی
پرده‌ده صد هزار دل رقص نالایدر — ... دل صدای نی
طوتدی سرشك دیدهٔ خونبارمز کبی — بزه ... نسخهٔ پر ماجرای نی
ثاقب صدای شهپر روح امیندر
صفمز خلاصه پردهٔ فکره ادای نی

حرف الجیم

جازم

اول مخدوم نجابت مرسوم ملك نامناى واسم کرامیلری سید محمد دره

(وله)

کل کبی عرض زار ایتمم تنکدستم غنچه وش
بن نیجه خندان اولهم باغ وصال یارده

(وله)

پایانه ابرمدی غم هجران دوکنمدی
عمرم دوکندی فرقت جانان دوکنمدی
ثاقب دوکندی کرمیٔ الفت اوشوخله
اما زباندرازیٔ یاران دوکتمدی

ثاقب دیکر

بونلرك دخی نام نامی واسم کرامیلری مصطفی در. مرکز دائرهٔ حال اولان وجود بیهماللری شهر بی نظیر مدینهٔ ازمیردن نمایان وحداثت سن شریفلرنده کوبرولی زاده شهید سعید مصطفی پاشا مرحومك حرمسرای تربیه‌لرنده تحصیل عرفان وکسب معارف فراوان ایلدکدن صوکره دوربین حقیقت حال اولان دیدهٔ بصیرت جید الاستدلال ایله ماهیت دنیای دنی یه فکر نظر وتفکر مآل مآلله ایامی کذر ایلیوب بوسماع خانهٔ دورانه کلوب بروفق دلخواه جولان ایلین طاوسان زینت فریبانك مهلت عمر عزیزلری بعد ارتحال انجق بر ساعت قدر مدت خیال اولندیغی بدیهی الانتقال اولدیغی تحقیق حال وتحقیق بال ایلیوب زیور حیات اولان مابه الاحتیاج کائناتدن برخرقه ایله برکلاهه قناعت وبقیهٔ آرزولرین سرتا بقدم صرف عبادت ایلیوب آستانهٔ حضرت مولانادن کسب رفعت وسجاده نشین ارشاد اولان عزیزدن اخذ

العالدر. (تاريخ) اصل جامی ملن ایچدی مذاقی « سنه ١٠٨٦ » اول حائز قصب السبق میدان بلاغتك دیوان جلیل العنواننه نکران اولان چشم پاك رتبهٔ والالرین ادراك ایدر نظم ونثرندن هر رتبه ثبت وتحریر واوصاف جلیله‌لرندن هرنه قدر سبك وتسطیر اولنسه طالب معرفت اولان دل عرفان اشیانایانه قناعت کلمز. لاجل ذلك کتب واملاده بو مرتبه ایله اکتفا اولندی .

ثاقب

برشاعر ماهر سحر مأثردر . والد ماجدلری دولت علیه صانها الله تعالی عن کل البلیه‌ده رئیس الکتاب قلمنده برکاتب والا جناب اولمغین کتابتده کندیلره مهارت وکمال بالارث انتقال ایلیوب قلم مزبورك دقایق حقایقنی تعلم واشتغالده بار مشقت کبی احتمال ایلدکلری قدخمکشته‌لرندن استدلال اولنمق ظاهر حال وجمعیت فکر دقیقلرینه شکل اعجوبه نمالری دالدر. الحاصل اقرانی میانه‌سنده برمرد خوشخرام وذات ملاحت نثارلری نمك مجلس ارباب عز واحتشام ایدی . خط کتابتی وادیسنده بی نظیر بر ندیم خوش تعبیر اولدیغندن بعض پاشالره دیوان افندیسی اولور ایدی . ومنتظم الحال ایکن اوهن من بیت العنکبوت اولان کهنه جهاندن ارتحال وبیك یوز یکرمی طقوز خلالنده انتقال ایلدیلر. بو بر قاچ بیت رعنا زادهٔ طبع بهمتالرندندر :

(بیت)

سوادسوزش عشقیله طولدی دفترمز عجبمی رشتهٔ شمع اولسه تارمسطرمز

طاش اولدی قالدی اول تبك عشاق زاریدر
سیم سفید خالصه بکزر چه ذقن
عینیله شهر ادرنه‌نك آق بیکاریدر
هر تازه نخل کلشنی پیر سفید ایدن
بردالعجوز موسمنك قوجه قاریدر
کویا غزال مهر سهام شعاعله
اول آیچی الورك اوقلی شکاریدر
معذور طوت بوتازه کل نظمی ثابتا
اندیشه‌مز حدیقه سنك یادکاریدر

ورباعیٔ بی نظیرلرندن دخی بورباعیٔ پاکلری کشیدهٔ سلك تحریر قلندی :

(رباعی)

ذاتنده تلون وار ایدی مقترنك لیلیده طورمزدی دل مجنونك
که ناقه‌یه میل ایتدی کیی هر سنه اوضاعی شتر کربه ایدی محزونك

(وله)

جنون عشقله قیس عاقلانه سویلردی
همانکه عقلی کلوردی یبانه سویلردی

اول ذات امجدك تواریخ مد آمدلرندن بیك یوز آلتی تاریخنده واقع اولان جلوس مصطفی خان ثالثیه بوتاریخ بی بدللری چکیدهٔ کلك افتخار اولمغه شایاندر: (تاریخ) مژده‌لر آفاقه سلطان مصطفی ایتدی جلوس » ودخی بیك سکسان الی تاریخنده انتقال ایلین شاعر بیهمال مذاقی مرحومك داربقایه ارتحالارینه بوتاریخلری حق بوکه بغایت دل

اول نعت شریفك مسمطنده بوکونه رفتار ایدر :

امین رب عزت خازن کنجینهٔ رحمت
دلیل راه دولت رهنمای جنت المأوا
رسول قادر مطلق شفیع اقدم واسبق
حبیب حضرت حق محرم اسرار ما اوحی
امام صاحب الکوثر خطیب لامکان منبر
امان دهشت محشر ضمان رحمت مولا
نبی محترم احمد رسول افضل وامجد
حبیب حق محمد تاجدار افسرطه
او شاهنشاه فرمان ران اورنك رسالتکم
نکین حکمتك آلتنده در دنیا ومافیها
سمند قدرینه افلاك التون پوللی یانجقدر
قطاسیندر اونجم طره دار آسمان پیرا
سرشت ذات پاکی طین مختوم نبوتدر
نشانیدر مبارك ارقه سنده خاتم زیبا
یا خود برحجت ظهریهٔ مقبوله در اولکم
اکا قضیهٔ قدسی قدرت اورمش ختمله امضا

نثر وغزلیاتی دخی معلوم جملهٔ دانشوران وورد زبان سخن دانان اولدیغندن اگرچه تسطیره حاجت یوقدر فاما مجرد تبرك معناسنه بوغزل شریفلری دیوان بلاغت عنوانلرندن تحریر ویادکار اولنق ایچون بو جملهٔ جلیله یه ثبت وتسطیر اولندی :

(غزل)

ظن ایتمه مرقدنده کی سنك مزاریدر

واحصادر. مثنوی نازك حکایه‌لری و (ادهم همدم) نامنده برغریب وعجیب سرگذشتی واردر. خمسه ایتمك وجنبی اوزره شروع ایلیوب عمر عزیزلری مساعد اولمامغله تمام قلمشدر. اگر تمام اولمق لازمکمسه حق بوکه بواثری جمله معارف اهانی حیران ومدهوش وخمسهٔ عطائی‌یی فراموش ایتدیرردی. بوندن ماعدا (بربرنامه) ونیچه حکایات مضحکهٔ بی‌بهاه ومرتب دیوان بلاغت عنوانی ومجموعهٔ مکاتبده ابیات فراوانی واردر. شعرای عصرمزدن برسخنپرور استاد ماهر اولمغله معلوم جمیع اصاغر واکابردر. لاجل ذلك روز نامچهٔ حالاری تفصیل اولنمیوب دیوان جلیل العنوانلرندن تبرکاً برقاچ بیت رعنا بوجملهٔ جلیلهیه املا اولندی. نادری مرحومك نعت مشهورینه برنظیرهٔ ممتاز ایلیوب بوادا ایله برقاچ بی بدل نعت شریفه سر آغازلریدر:

(نعت شریف)

خوشا فرخنده اخترلیلهٔ ممتاز ومستثنا
که عنوان برات قدر یدر سرسورهٔ اسرا
شفق روی عروس مهره برکاکونه تتق آصدی
کواکب صاچی ویردی بی نهایت کوهر یکتا
دگل جرم قمر پرجوش اولوب بحرسیاه شام
برالنون پوللی ماهی طشره اتدی موجهٔ دریا
زمانه کیدی تاریخی قبای زرنگار اوزره
جواهر دوکمه‌لرله برچیچکلی عنبرین خارا
سیرجی چقدی کوك میدانه شامك تماشایه
رسن قوردی شهاب ریسمانباز فلك پیما

همچون در ثمین شرف بخش کنار اولوب ثابت وبرقرار ویروز درت تاریخنده ینه مشارالیهدن یرنده داخل اعتباریله بیك یوزطقوز تاریخنده سید فیض الله افندیدن یرنده موصلهٔ صحن اعتباریله اونشکن خمت شیخ الاسلام مذکور ذات پر معارفن اکرامه شایان کورمکله اکرام ایلیوب بیك یوز اون ایکی محرمنده سرای بوسنه مولویتیله مقضی المرام اولغین بنای دل پر کمالی جص اقبال ایله متانت بولوب شجرهٔ ذات مثمرولری حدیقهٔ موالیده نابت وبرمدت دخی بواعتبار ایله مستقر وثابت اولدقدن صکره بیك یوز اون آلتی تاریخنده ارباب همتك بلندی السید علی افندی مرحومدن قونیه مولویتیله تاج ابتهاجی همسر فرقدان بیوریلوب کله کوشهٔ احترامنده برکل اقبال دخی نمایان اولدی. بعده یوز اون طقوز تاریخنده آل صدر قمرالبدر فضلانك بلندی مرحوم ومغفور صادق افندینك دفعهٔ ثانیه لرنده آمد قضاسیله شادکام ورسیدهٔ اقبال نام اولدقدن صکره سنه بیك یوز یکرمی درت تاریخنده انتقال وبودهر بی ثباتدن ارتحال ایلدی. حقاکه واویسنده فرید وچالاك وبرشاعر ماهروپاك ایدی. صور تاکرچه اشعاری یسیر کورینور فاما سهل ممتنع مقوله سی اولوب رفتارینه تنظیر بغایت عسیردر. روزمرهٔ استعمال اولان لطایفی برقالبه افراغ ایدرکه ضروری آدمه برذوق وتکرر قرائت وتجدید استماعنه نازه نازه شوق حاصل اولور. هربیتده برقصدی مقرر مطالع وابیاتی واشعاری شوق جاودانیله برابردر.

(لمنشئه)

کرچه اشعارك جمالسی مرغوب بونك اماکه طرزی غایت خوب

مترجم مذکورك آثاری اکثر من ان یحصی وتحف والالری بیعد

فصاحتی اول دوحهٔ بلاغتك بلبل هزار دستانه مخصوص ادای براعتی اولان ذات عالی سماتك وجود بهبودلری فی الاصل ساحهٔ جلیل المساحه‌سی طبع شاعران کبی واسع وبی‌پایان وهرجانب کشاده جوانبی کشن دل عرفان آسا معمور و آبادان اولان بودیم ایالتنده اورانجه نام جای دلکشادن اولوب اول دیار صفا مداره ثابت واول مملکتك آب روی فضلاسی خلیل افندی نام استاد ماهردن تحصیل علوم شتی وکسب معارف بی بها ایله مانند نخل پربار نابت اولدقدن‌صکره مرجع جمیع ارباب‌معارف جهان مطمع انظار اصحاب‌عرفان اولان‌قسطنطنیه‌یه روبراه وشتابان اولوب ولی نعمتلکه شایسته بر ذات قدر شناسی جستجو و آرزوی اکتساب ایدرك مرحوم ومغفور سیدی زاده محمد پاشا باب همت مأبنه انتساب ایلیوب پاشای محترمك جملهٔ اتباع کرامك آداب معرفتده سبقت ایدوب شایان اکرام اولدقلرینه بناءً اولذات نامداره بر امام بنام اولمغله خدمت امامتلری ایله جمله‌یه تقدم وبین الاقران ممتاز وشرف‌صحبت پاشای جلیل‌القدر ایله سرفرازاولوب بیك‌سکسان طقوزده واقع اولان سفرهمایون تشریفاتندن‌صدرالصدور بیمدانی مشایخ اسلامیه‌نك فایق الاقرانی شیخ الاسلام ومفتی الانام علماء کرامك سربلندی مرحوم ومغفور چتالجه‌لی علی‌افندیدن پاشای پرهمتك رجا وشفاعتیله ملازم وقرقدن منفصل اولدقدن صکره دهر بی ثباتك منصب وجاهی صورت تکدردن غیری نسنه‌یی نتیجه پذیر اولمدیغی آشکار اولدیغندن برمدت عزلت اختیار وبیك یوز اوچ تاریخنده شیخ الاسلام ومفتی الانام مخادیم کرامك ارجمندی ابوسعید زاده فیض الله افندیدن تکفور طاغی فتواسی و خارج اعتباریله رستم پاشا مدرسه‌سنه مدرس اولوب اول لب دریاده اولان دیار بهمتاده

مصدقیجه آتش فراق وباد افترا قله سینه چاك و آب قاعتله قبای امالن تطهیروپاك ایلیوب لباس درویشانه‌یی اختیار ومقتضاسنجه عزلت ومشایخ کرامك برندن اثابت ایدوب بنه وصل اصلیسنه عزیمت واول کوشهٔ وحدتده کندی حالیله مشغول اولمغی عادت ایدینوب :

(بیت)

ومن الردیف لقد رکتب غضنفرا اذا عظم المطلوب قل الساعد

دیوب قوت لایموت ایله قناعت وبردخی روی دنیایه نکاه رغبت ایتمدی . اگرچه شعرده اویله کمال مرتبه ماهر وسخن سنجیده‌یی متکاثر دکلدر ، اما بنه درویشانه بعض مرتبه سخنلری شایان نکاه اولدیغندن اعتبار وبو مجلهٔ جلیله‌یه کفتارندن بویتی اختیار اولندی :

(بیت)

دکشمم ذوق اکداره غنایی نیایم هرکز
لباس فقرمی بن حلعت پرزینته ویرم

حرف التاء المثلثه

حرف تاده اولان ارباب هنر اولدی اشعاری ایله چون تحریر
ثانك اربابی سالم وصفه ساعد کلکی ایله تشمیر

ثابت

نام بهین واسم نازنینلری علاءالدینده . شعرای رومك دلبرمیدان

انبـاتله بن دعوئ عشـقیکه تل الدم

(وله)

عریان ایکن بولنمسـه اول ماه سیم تن
سردن کچوب ایاغنه دوشمزمی پیرهن

سـاقی یتش ایاغمزه ایندی قاره صو
زین اولدی تازه داغ چراغ ایله انجمن

ترابی

سیاحتکذار اولان درویشـان میانسنده مرغوب جزیرة العشاق مدینهٔ سینوبدندر . اول دیارده امیر افندیٔ دیمکله معروف ومشهور بر نسل پاکٔ عرق ظهورندن ظهورساکن وخلوق حسیب ونسیب بر درویش دلریش ادیبـدر . اول دیارده واقع منبر شریفی ضنطهٔ آواز مدایحی عظیم اولوب بیانند وبی نظیر اولان سلطان علاءالدینك جامع شریفنده برحجره ده کوشه نشین انزوا وتارك دنیا اولوب کلاه درویشانه نی تاج زرینه دکشمین فقراء صـابرینندن وعبـاد قانعیندندر. اصلنده اول دیارده جوان ایکن دارالیمن والعرفان اولان شهر استانبوله روان اولوب بیك سکز یوز سکز تاریخنده صدر اناطولیدن معزول اولوب صلاح وتقوی ایله مشهور اولان پیر روشنضمیر علماء کرامك بلندی آق محمود افندی بابنه انتسـاب وآستانهٔ سـعادتلرنده نجوء مدت مکث ایله کسب معرفتدن صکره پیر فاضل دار بقایه انتقال ایلدیکنده :

(بیت)

وکنت کد موع المهجور نارا وکتم النـار فی قصب محـال

دارالملك والمال اولان شهر قسطنطنیهٔ بیهمالهداخل وصدراعظم مرحوم تکفور طاغلی مصطفی پاشا خدمتلرینه واصل اولوب اول استانه‌یه انتساب ایله ایاقلنوب مناسب دیواندن پیاده مقابله‌جیلکی کبی بعض مناصبه نائل اولمش ایکن بیك یوز ذی‌القعده‌سنده مناصب مزبوره‌دن کشیده دست کام وقعدهٔ حیاتندن سفر عقبایه قیام ایدوب صوفیه محراسنده دولتله بیله ایکن اول سانده رخشسوارنعش ممات اولوب بقایه خرام ایلمشلردر . بوابیات بلاغت عنوان مترجم مزبورك مرتب اولان دیوانندن بومجلهٔ جلیله‌یه ثبت وتحریر وکشیدهٔ سلك تسطیر قلندی :

(بیت)

نجه قان آغلمسون مینای شراب
کوز دیکر ساغر لعل لب جانانه حباب

(وله)

غم کیسوی یاردن فریاد فتنهٔ روزکاردن فریاد

(وله)

کلزاره آتش اوردی دل داغ داغمز
یر یر یاقارسه لاله عجبمی چراغمز
مادام دوشمیه انمیزدن سفال می
بزم چنده یرلره باصمز ایاغمز

(وله)

آلام شب هجر ایله روز ازل الدم
اندیشهٔ زلفك کبی طول امل الدم
سرحد کشا کشده غم زلفك اوجندن

روایت اولنور که یك چشم حسین افندی مرحوم شام جنت مشام قاضیسی اولوب اول جانبه خرام ایلدکده مترجم مذکور مزبورك خزینه دارلغی خدمتنده اولان برجوان عالمکیر نادیده نظیرك دام زلف ابتلاسنه بسته ودرد بی مداواسیله خسته بولنوب فرقتنه طاقت ومجال وافتراقنه بر وجهله صبر ایلمك احتمال ایتمدیکندن چاره جوی اولمق افکاری ایله بی صبر وارام ودوچشمنه خواب راحتی حرام ایدوب بالآخره مرحومه شامه کیتمك نیازین رجا وآیینهٔ تقدیرده یسوق الاهل الی الاهل نسخه‌سی صورتما اولوب ضروری مخدوم مبرور ایله قپو یولداشلغن وسیله کار ومولانای رقیق القلبك خدمت شریفنه شب وروز مقدم اولمغی اختیارایدوب مرقومه انتسابیله عزم دیار شام وترك وطن ومقام ایتمکین روبراه سفر ودر استانبولدن کذر ایلدکده بوقطعهٔ زیبانی نسیان اولمامق معناسنه هدیهٔ کروه یاران ایلمشلر ایدی :

(قطعه)

صورسه حال دل زار تائی یاران
نتیجه آتش هجرانده ایشی بیتدی
اولوب فتادهسی برشوخ فتنه انکیزك
هوای زلفی ایله عزم شام ایدوب کیتدی

تجلی

اول نامدارك نام نامیسی ذوالفقاردر . فی الاصل ولایت رومایلده پرزرین قصبه‌سندن ظهور وطور فیض تجلیدن استفاضهٔ نور ایلیوب

اکرام ایلمشلردی. بعده انلرده انتقال ودارفنایه ارتحال ایلدکلرنده :

(نظم)

دعی الله ایام السرور فانها تمر سریعات کمر السحاب

مصداقنجه مترجم بچارهنك ایام سروری منقلب غموم واعوام حبوری متبدل هموم اولوب فقر فنا ایله آلوده دامان. تنك دستی ایله پریشان اولمغین :

(نظم)

انا احصی فیك النجوم ولکن لغموم الزمان لست بمحصی

نغمه‌سیله آه وانین وشکایت روزکار ایله اظهار فتور بال حزین ایدرك سنه بیك یوزیکرمی ایکی خلالنده دیدن دنیادن چشم یاسن بریده ایدوب انتقال ایلدی . مترجم مذکورك ذهنی بغایت چالاك وبعض دلکیراولدیغی کسه‌لره هجوی زهرناك شمشیر زبان برشاعر بی‌باك ایدی . خصوصاً مثنویده کمال مهارتی واول وادیدهٔ زیاده استطاعت قدرتی وار ایدی . لکن غم دیدهٔ روزکار اولدیغندن آخر عمرنده معارفی بالکلیه نکاه اعتبارندن اسقاط ایدوب معرفتله افتخار واشعاره رغبت اولمدیغندن نظمه اعتبار ایتمزدی . بوقطعهٔ زیبالری غایت مشهور ومتواتر ومسطور هرمجموعهٔ صغیر واکبردر :

(قطعه)

دل عاشقه جفادن کله روی یاره دوشمز
کل تردن آه شکوه دهن هزاره دوشمز
سرکوی یاره اوغره دل زاردن خبر ویر
دیمه ای صبا کذارم بنم اول دیاره دوشمز

تائب دیکر

کور مفتی عنوانیله شهیر نامی مصطفی برشاعر نازك تعبیر در . اهل معارفدن وفقه وحکمیاته دعوای انتسابله مجالس ومحافلده مذکور اولان مسائله صاحب چیقوب آ کا مناسب صددلرله کویا وهرمعرفته نوعما اشنا ودیده‌سی شهلا اولمغله بولقب ایله میانهٔ کبیر وصغیرده معروف وشهیر اولمشدی . فی‌الاصل مسقط رأسلری کان اصحاب مبارزت ومقر ارباب شجاعت اولان آیدین سنجاغندن آلاشهر نام قصبه‌دن اولوب دیارندن نقل وحرکت واختیار کربت غربت ایدوب قسطنطنیه‌یه‌عطف عنان ایله یکتا نشین ابهت وعمدهٔ سلاطین پرشوکت پادشاه معدلت عنوان وسلطان امجدسلطان محمد خان علیه‌الرحمة‌والغفران حضرتلرینك زمان‌سعد اقترانلرنده قپودان کزیده عنوان اولان سردار بهبود وزیر دریاجود سیدی زاده احمد پاشایه انتساب وزمان دولتلرنده بهره‌یاب اولوب سائق تقدیر مترجم مذکورك ذات بهترینی پاشای خرده‌بینك چشم عنایتنه شیرین کوستروب مقبول ومرغوب اولدرق زمان قلیلده قطع مراتب اعتبار وخدام ذوی‌الاحترامنك جمله‌سنه ترجیح ایلیوب خزینه‌دار ایلدی . پاشای دریا دل قپودان وسائر مناصبله صاحب عزوشان ایکن کندیلرله بیله براً وبحراً جهاده مأمور اولدقجه شرف رفاقتلری ایله مشرف و نظر محابتلری منظور اولمقده ایدی . پاشای جلیل‌الاقبال دارفنادن انتقال ایلدکلرنده پاشای مسبوق‌الذکر کتخدالغندن چیقمه عثمان پاشانك نظر کرده‌سی اولوب عثمان پاشا تیره والیسی ایکن بیك طقسان بش تاریخنده سفره مأمور اولدقده مترجم مذکوری یرینه تیره‌ده متسلم ایلیوب استخدام وزمان شریفلرنده نجه

قاضیعسکر مصطفی افندی مدرسه‌سنه موصلهٔ صحنله واردقدنصکره یوز التی جمادی‌اولیسنده صادق افندی مرحومك دفعهٔ اولی‌سنك اخرنده صحن ثمانیدن برینه وسنهٔ مزبوره ذی‌القعده‌سنده ارزنالرومی السید فیض‌الله افندیدن ادرنه قپوسنده‌مهروماه مدرسه‌سنه اولوب یوزطقوز صفرینك یکرمنجی کونی ارتحال ایلدی . ادرنه قپوسی خارجنده‌اولان لحدلرینه انتقال ایلمشدر . مولانای مزبور معارفله مشهور جلب پاشا زاده دیمکله شهرت شعار بزذات جلیل الآثار ایدی . بوکفتار جملهٔ اثارندندر .

(شعر)

دل‌میانجیق ایدر موی میان یاره جان ویرر بویله جه‌برفائده‌لی بازاره

تائب دیکر

مسقط رأسی شهر استانبول اولوب وظیفهٔ مقدره‌سی قدر حصه‌دار معرفت برمرد روزکار وجانی زاده محمد چلبی عنوانیله شهرت شعار براهل حیثیت درکه کتابت کاه تجارت ایدر مقوله‌سندن ایدی . مجذوب نقش ساده‌دل بریادکار قید آزاده ایدی . بیك یوز التی سنه‌سنده دفتر حیاتدن نامی رسید ورسیدهٔ نعمت جاوید اولمشلردر . بوکفتار جملهٔ آثارندندر .

(مطلع)

ضعف روزدیله بنی ایله‌میدك چوهلال
ایکی عالمده نصیب اولمزیدی عید وصال

دانشوران ایله امیزش واحتلاطندن ترکیده دخی سخنه قادر اقرانه کوره خیلیجه خوشایجه برشاعر ایدی . بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

(غزل)

بر ماهروی ولوله آرایه دوشدی دل
مانند ژاله غنچهٔ رعنایه دوشدی دل
یاندی یاقلدی سوزغم عشق یار ایله
پروانه کبی شمع دلارایه دوشدی دل
سر مطلع جمالده ابرولرین کوروب
اول نظرده برمه رعنایه دوشدی دل
بوعرصه کهده تائب ایدوب جانسپارلق
افواه طعن عاشق خودرایه دوشدی دل

نائب دیکر

نام نامی واسم سامیلری ابراهیم در . فی الاصل ذات ستوده صفاتلری سرای همایونده تربیت کرده اولوب شیخ الاسلام مفتی الانام علی افندی مرحومدن ملازم اولوب وراه تدریسه عازم اولوب بیك طقسان التی ربیع الآخرنده انلردن ابتدا خارج ایله امین اغم مدرسه سیله مغتنم وطقسان طقوز صفرنده شیخ الاسلام دباغ زاده محمد افندیدن حرکت خارجله اخی چلبی مدرسه سیله مکرم وسنهٔ مزبوره شوالنده یرنده داخل اعتباراولنوب یوز محرمنده شیخ الاسلام مفتی الانام ابوسعیدزاده فیض الله افندیدن اولای خسروکتیخدایه حرکت وسنهٔ مزبوره شوالنده

تائب دیکر

اول ذات معرفت شناسك نام نامیسی عباس اولوب امرادن بین‌الناس عجم پاشالق عنوانیله شهرت شعار برمرد دلیر نامدار ایدی . دیار عجمدن رکاب همایونه فردوس آشیان مرحوم ومغفور سلطان محمد خان رابع عصرشریفلرنده رویمال اولوب مندیل اقامتن دستار عبودیت دولت علیه‌یه تبدیل ونارکیل درونن سلسبیل بیعدیل سنت سنیه‌نك ماء قراح راحت الارواح ومروی القابی ایله شست وشویندهٔ تطهیر اجر جزیل ایلدوکی کل‌اناء یترشح بمافیه مضمون جمیلی دعویٔ صفوت درونه اول دلیل اولمغین شان حالدن خلوص بالنه استدلال اولنوب بکلربکیلك عنوانی عنایت بیورلمغله شایان التفات همایون شهریار کردون اقتدار وبین‌الانام عجم پاشالق عنوانیله شهرت شعار اولمشدی. درویش مشرب برمیر والاقدر بی‌قید وازاد بردلیر ایدیکم رخشسوار عزیمت اولوب برجانبه حرکت ایتمك لازمکلسه اسب صبارفتارینه بابایانه برحیدری رخت اوروب بی تکلف بروضع پسندانه وبلکه میانهٔ دل اسیران چاه احتشامده اظهار تقیه ایدوب حیدری‌یی کمررخته ترجیح ایله معاملهٔ درویشانه‌یه رغبت ایدر براخوند خانقاه معرفت ایدی . سنه بیك یوز ایکی تاریخنده مغفور مزاجی شکست وقدر عافیت صحتی پست اولوب داروی هوشبر علت بستر ارامی کندی‌یه خارخار تاب وطاقت ایتمکین اول سالك صفرنده چاربار عناصرده نمایافته اولان میوهٔ حیاتی فاپذیر اولمغله عالم وجوددن کذر ایتدی . معارفدن خالی دکلدی . کندی زبانی ومعتاد اولدیغی لسانی اولمغله اکثر اشعاری فارسی اولوب دیار رومده کثرت اوزره

کمال شوقله تشمیر ایدرلر ساق ودامانی
صداع ایراث ایدر نقلی صایلمز مخلص ارباب،
کیمی شهری کیمی مازندرانی کیمی دهقانی
اگرچه سلب کلی ایلمم هرفرقه‌نك واردر
سزای حسن توجیه نظر پاکیزه کویانی
ولی شایان اودر کیم اکلنه مقداری هرشخصك
کرك تأدیب وتعزیری کرك انعام واحسانی
اولور ایسه اکر میزان تمیز سخن درکار
بیلنور هرکسك اولدم کمالانیله نقصانی
بوتقلید ایله تصلقچی مقلدلر قیروب کوستك
مثال طوله‌زاده قالدررلر بلکه طابانی
ایدردم تائبا هرفرقه‌نك اربابی تعیین
ولی خوفم بودر شایدکه دلکیر ایده یارانی
وکیلمدر بنم وهبیٔ معجز دم‌بیان ایتسون
صنوف تازه کویانی کروه یاوه دستانی
عیارن هرکسك تعریف ایدوب اول بیلدیر رحدین
ویررمانند تعریفات سید بشقه عنوانی
خلوص قلبله بن ایلیم پیرایهٔ اوراد
دعای دولت شاه جهان صدر ذیشانی
همان باری قرین رتبهٔ فیض قبول ایتسون
که دمساز دعادر قدسیان عرش رحمانی

بحر و بر شوکتلو مهابتلو پادشاه عالمپناه حفظه الآله حضرتلرینه ویردکلری قصیده لرنده دخی براز ابیات نازك تعبیر چکیدهٔ کلك تحریر قیلنمشدر :

(قصیده)

بنم شمدنکرو محکوم فرمن مطاعمدر
کرك ارباب تدریس کرك کتاب دیوانی
ولکن خسرو ملك معانی راشد ووهبی
بریسی نور چشممدر بریسی جانمك جانی
موالی زمرهسن عد ایلهم شاعر کروهندن
که نادر بولنور نظم آشنا مرد سخندانی
بلی برقاچ یکی شاعرلری شمدی ظهور ایتدی
که زعنجه کیسی کرمانی کیمی کرمانی
بلی بن بیلدوکم شاعر فقط نیلی وکامیدر
خطادر غیره ایتم شاعریت ایله بهتانی
مدرسلرده انجق عاصم خوشکو مسلمدر
که نظم ونثر وفضل ومعرفتده یوقدراقرانی
ا کرمشق ایتسه مکتوبئ دفتردار عزتبك
ایدرلردی رئیس زمرهٔ نظم آوران آنی
رشید وسالم وشهری ولمعی ورحیمیدر
بنام شاعران زمرهٔ کتاب دیوانی
بلابونده برازده طفل اندك ساله واردرکیم
دخی استاددن کورمش دکلرکن کلستانی
اوکینه کچمك ایچون دائما مردان میدانك

مرد سخن ساز » نغمه‌سین آغاز ایدرك عندلیبان کلشن اشعار نوای مدحتنه دمساز اولمشلردر . ذهن پاکی وادیٔ سخنده چالاك برشاعر سحر آزمای بی باکدرکه لمعان برق طبع آتشپاره سی اهل بصیرتی خیره چشم‌حیرت ایدر . ودست دادهٔ خیاللری اولان نجه تحف آثار زیور پیشتختهٔ نبار اولمشدر . حتی مطلع همتارندن مشکات الانواره برترجمهٔ ابدار اظهار ایلمشلردرکه قندیل فروزان کبی انوار اثاری شعله سنج زوایای جهان اولمشدر . پرکو برشاعر نازك طبیعت و آثار قلمی وابیاتی وقصایدی بی نهایتدر . بو برقاچ بیت پاکیزه گفتار اول شاعر نزاکت کارك بیك یوز یکرمی ایکیده واقع اولان مسقو فتحنه ایلدکلری تاریخ رعنایی مشتمل قصیدهٔ بی نظیرلرندندرکه بو مجلهٔ جلیلهٔ ظرفایه ثبت وتسطیر واملا اولندی :

(تاریخ)

اویله تأییدایتدی حفظك کیم ایدرامر ایلسك
پرلرن پروانه‌لر مقراض شمع آتشین
اولسه رأیك منتظمساز امور کائنات
رشتهٔ باران اولوردی سبحهٔ درثمین
شمهٔ باغ بهار خلقکه اولمز شبیه
خاك کلزاری صبا ایتسه سراپا عنبرین
دور عدلکده مکدر کیمسه یوق دیردم اکر
روزکاره جویلر کوسترمسه چین جبین

وسنه بیك یوز اوتوز اوچ تاریخنده شهزاده جوانبخت سلطان ابراهیم حضرتلرینك ولادت شریفلرنده حضور همایونه عرض اولنان تاریخلری پسندیدهٔ همایون اولدقده تشکراً پادشاه هفت کشور سلطان

حرف التاء

تائب

نام امجد واسم کرامیلری احمددر . خزانهٔ ظرافت اولان ذات پرمعرفتلری کان جواهر عرفان ومقردانشوران اولان قسطنطنیهٔ بی عدیل وبی اقراندن اولوب عصر مزده کتاب والا جناب میانه سنده معروف الشان اولان مالیه تذکره جیسی عثمان افندینك ولد نجابت اثری وپسر پرهنربدر . عثمان زاده‌لك شهرتیله شهرتشعار برشاعر ماهر سحر آثاردرکه تازه زبان مضامین دلستانی دللرده داستان ومعارف بسیار ایله مشار بالبنان اولوب عادت اوزره ملازم وقرقدن انفصالی تکمیل وطریق علمیه داخل اولدقدن صکره اون سنه مقداری انفصال ایله سلسلهٔ جلیلهٔ مدرسینه اتصال وباب دخول طریق اولان خارجدن دخول ایله بدأ طریق وحرکت علی مایلیق ایدرك مخرج مناصب اولان سلیمانیه‌دن خروج وسنه بیك یوز یکرمی طقوزده حلب مولویتیله مقضی المرام بیوریلوب دائرهٔ موالیٔ کرامه ولوج ایلمشلردر . شول شعرای نادر الاقراندندرکه طبیعتی آتشپاره برشاعر سحر آفرین اولوب نجه حدید اللسان آتشین بیان اولان مرد دودمان دوران وسخن سنجانی بیك خراج روم فدا اولان کفتار نازك اداسیله الانه وهزاران خود فروشانك مرغ بالا پرواز ادعاسنه آشیانهٔ تسلیمی لانه ایلمشلردر. اوج سپهر کفتارك اعلای مراتب عالیمقدارنده همای طبعی اشیانساز اولدیغندن سائر سخن پردازان جهانك مرغ خیاللری اول رتبه‌ی احرازدن باز اولوب باجمله (ع) ال آرقه‌سی برده سکا ای

یوز طقوزده صدر الشهید مرحوم السید فیض الله افندی حرکت داخل ایله توقیفی جعفر چلبی مدرسه‌سنه یوز اون ایکی شوالنده ینه انلردن موصله ایله اولاخسرو کتخدایه خرام ویوز اون درت محرمنده ینه آنلردن قوجه مصطفی پاشا مدرسه سیله موصله‌ده تکرار ایلیوب سنهٔ مزبوره جمادی الاولیسنده ینه انلردن صحنه کلوب یوز اون بش ربیع الآخرنده شیخ الاسلام محمد افندیدن ابتدا التمش ایله منقاری زاده یحیی افندی مدرسه‌سنه ویوز اون التی ربیع الآخرنده مشایخ اسلامیه‌دن بلدی پشمقجی زاده السید علی افندی مدرسه‌سنه ویوز اون یدی ربیع الاخرنده السید علی افندی مرحومدن التمشلی حرکتیله ثانیهٔ سرای غلطه‌یه کلدکده اول مدرسه‌دن بیك یوزاون سکز شوالنده دیار بکر قاضیسی اولوب عادت اوزره ضبطدن صکره معزول و یوز یکرمی اوچ جمادی الاولیسنده بغداد بهشت آباد مولویتنه موصول واون اوچ آی ضبطدن صکره معزول اولوب یوز یکرمی سکز شوالنده قدس شریف قاضیسی اولوب اثنای تحریر تذکره مزده اول منصب جلیلدن معزول وبلاد ثلثه‌دن برینه دیده دوز امید اولوب مترقب وصول ایدی .

خوش نویس وخوش صحبت ونازك مجلس براهل طبیعتدر ، بوکفتار زادهٔ طبعلری اولان آثارندندر :

(بیت)

نکاه انداز اولوب آینهٔ رخسار جانانه
درونمده اولان راز نهانی یاره کوستردم

یکنفس دنیاده راحت ایستین افتاده‌لر
زمرهٔ خوبانه رغبت بانی مسدود ایدر
نجه سروه قوندی کرچه قمریٔ دل ای بلیغ
بینه طورمز جابجا میل قد محمود ایدر

پیری

نام بلندلری محمد در . کلشن عرفانی بالاقدان اهل معارفله مالامال. وپیر وجوانی هردم تازه داد هرکسب وکمال اولان بلدهٔ طیبهٔ بی‌اقران قسطنطنیهٔ نعمت فراواندن کهوارهٔ وجوده قدم باصوب جوان ایکن تحصیل دستمایهٔ عرفان ایلین دقیقه شناسساندر . والد محترملری فخر-المحدرات والده سلطان جامع شریفنك کاتبی عبد الله افندی عصرنده مشار بالبنان وارباب دولتدن معروف جهانیان برذات اولوب خاندانلرنده ارباب معارف وکمال شب وروز مالامال ونعمت مبذولی ارباب عرفانه موصول اولمغین پدر محترملربنك اقدامی وکندیلربنك دقت واهتمامی ایله ذات بیکو خصالاری زمان قایلده کسب کمال ایلیوب طریق علمایه رغبت وشرف ملازمتله اکتساب رفعت ایلدکدن صوکره بیك طقسان سکز جمادی الاولیسنده مشایخ اسلامیه‌نك بلندی انقروی محمد افندیدن ابتدا خارج آللی ایله ابراهیم کتخدا مدرسه‌سنه وبیك یوز بر شعبانده مخدوم سعادتمرحوم ابو سعید زاده فیض الله افندیدن حرکت مثیله ایله خصالی محمد آغا مدرسه‌سنه واصل ویوز آللی محرمنده شیخ الاسلام مفتی الانام صادق افندی مرحومدن سید عبد القادر افندی مدرسه‌سنه ابتدا داخل ایله نائل اولوب بیك

معنی وزمین برله برنجه سخن نادر برابری برصحیفه‌یه املا و یچاره‌یه طوتشدیروب درد مندی چاپر چاپر آتشلره باقرلر وکین دوردن فقیرك سوزش روپیچ وتابنه باقرلردی .

لطیفه — حتی شویله روایت ایدرلرکه بعض بذله کریان یچاره آفنانه :

(تضمین)

بلیغ زار برله جنك ایدر رسوای مست
زهر طرف که شود کشته سودا سلاست

تضمینی یاپوب بودرد مند دخی برتضمین جك ایلدك دیو قرائت مباهات وارائت ارباب معارف عالی سمات ایدوب اضحوکهٔ یاران ونمك هزل سخن پروران اولورلر ایدی .

لطیفهٔ دیکر — مترجم مذکور سیه چرده ومحمود نامنده برتازه‌یه بنده اونمین ارباب ذکا واروب کندویه محموده دیو لقب وضع ایدوب برمجلسه واردقده اثنای صحبتده زهر قتلسن چلبی دیو لطیفه ایدرلردی . الحاصل مدة العمر یچاره دائرهٔ بلاغته واصل وعالم منامنده دخی فصاحت شویله طورسون سخن‌شناسلکه نائل اولنامشکن الشیٔ بضده اعرف من حده قاعده‌سیله عمل ایلیوب بلیغ مخلصین اختیار ومحبوبی اولان محمود نا مشهود حقنده بوشعرله اظهار معارف وآثارایلدیکندن سائر شعرای کرامه باعث تحدیث نعمت لازم الاحترام معناسنه بومجلهٔ جلیله‌یه تحریر واول غزل نادر برابردن برایکی بیت ثبت وتسطیراولندی :

(غزل)

هرکه وصل یار ایله کندینی محسود ایدر
یاردن مهجوراولوب اشك روان رود ایدر

(وله)

اول آتش دلسوز غمم برانرم یوق
سرتا بقدم اخکرم اما شررم یوق

(وله)

نه طرح وفق منك نه انتسابه در
وصال یاره وسیله شراب نابه در

بلیغ دیکر

وجود نقش بوقلمون آثاری دیار قیصریه‌دن اشتهار وقیصریه‌ده سابقاً مأذون بالافتا اولان قره باش علی افندینك ولد سر برابریدر. سنه بیك یوز اون بش اواخرنده شهر استانبوله کلوب سلطان محمدخان علیه الرحمة والغفران حضرتلرینك جامع شریفده اولان مدارسك برنده ساکن اولورلرایدی. الولدسرابیه سرینه فقط رنك وشمائله مظهر اولوب اسمرالاون سکوتی المشرب برشاعر تحفه کوکب ایدی. ولایتده اشعاری پرداخته اولمدیغندن شهر استانبوله کلدکده اکثریا آثارینی بچاقجیلر ایچنه کتوروب تصاغی آلدیرر ودست رسیده اولدقده بر صاحبسز غزل دکل بلکه بسبتون بردیوانی نامنه تبدیل ایدوب، محلندن قالدیرر مقوله‌سی اولوب دائما بویله شعر تصلیوب فرق الفاظه قدرتی دخی اولمدیغندن شعرای زمانه‌مزك رقیق القلبلری بچاره‌یه مرحمت ایدوب بعض غزلکلر عطیه ایدوب سماحت ایدرلردی. فاما بعض رنکه مائل اولان بی لطف وبیغز بعض خلطیات یاپوب طمطراق نشین درست

بلیغ دیکر

اسم جمیلاری اسماعیلدر . آب وهوای صفا بخشندهٔ اصحاب استراحت ویخچهٔ ذوق وشوقی بی‌انباز وبی‌منت اولان شهر بروسه‌ده اشیانساز قرار وشاهین اسیر اغا زاده دیمکله پرانتهار برشاعر ماهر ستوده آثار درکه اول کشت‌زار املی اولان شهر بی بدله مفتش کاتبی وکاه غله نائبی اولورلردی . سپهر لاجورد کونك اطلس آتشین رنك جامی شویله طوزسون بو دهر دنینك برفلس احمرینك بیله حساب وکتابی فردای قیامتده بادیٔ اصفرار روی خجالت اولمقدن غیری برکاری مؤدی اولمیه‌جغی درون پرقناعتلرنده استقرار بولمغین اول شهر پر بهجتده یشیل عمارت مشیخت کتابی ایله قناعت ایدوب انکله اوقاتکذار ایدی . اصحاب حیثیتدن برصاحب طبیعت اولوب معرفت آشنا برذات والادر . احادیث نبویه‌دن یوز عدد حدیث شریفك معنای لطیفنی برر بیتله ادا و(کل صدبرك) دیو تسمیه ایدوب برائر شریف وایام جوانیده واقع اولان سرکذشتی بطریق الحکایه منشیانه تعبیر دلپذیر ایله ثبت ایلیوب بر مجموعهٔ لطیف ومحابیب بروسه‌حقنده (شهرانکیز) نامنه برمنظومهٔ دلاویزی اولوب دلپسند عاشقان برتألیف جدید بی اقرانه موفق اولمشلردر . ادامی پاك ذهنی چالاك برشاعر بالا ادراکدر . بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

(بیت)

محن کل کلشنزاری کاغنجهٔ کایخدر بکا
کنج کایخن یاد رخسارکله کلشندر بکا

مشار بالبنان اولور ایدی . بنه اوقدرجه وقنده ذات ستوده جنابی برخیلیجه معارف اکتساب ایتمشدی . اشعاری اگرچه اویله بسیار دکلدر فاماندره کوی بلاغت برمخدوم صاحب طبیعت ایدی . بوکفتار جملهٔ اثارندندر :

(غزل)

رخ پاکیزه جانا ماه انور داغ بردلدر
اوخالی کردن سیمینه عنبر داغ بردلدر
سرین سودایه ویرمش قیس وش طوتمش بیابانی
اوروی آتشینه لالهٔ ترداغ بردلدر
نوله دل داغ پرسوزینی اظهار ایلسه زیرا
کل رخسارهٔ جانانه دلدار داغ بردلدر
عجبمی یاقسه نار حسرتیله سینه‌سن هردم
که خال مشکبوی پاره مجمرداغ بردلدر

بلیغ دیکر

اول ذات پراتباهك نام‌نامیلری عبدالله‌در . تحصیل دستمایهٔ عرفان وکسب معارف فراواندن صکره ملازم وقرقدن منفصل اولدقدنصکره اناطولی قلمنده مصر قاسمی مناصبنه متصل اولمشلردر . عصرك شعراسندن برطوطیٔ شکرستان مصر بلاغت بر پرکو شاعر خوش طبیعتدر . بوکفتاردلپذیر اثاردربارندن اولمق اوزره تحریر اولنمشدر :

(بیت)

نیچه دل هوس وصل دلربا ایتمز اوشوخه‌نقات اولان مطلبی رجا ایتمز

اوماهك پرتوحسنی کل خندانه دوشدکجه
بنی پابند سودا ایلدی زنجیروش زلفی
مسلسل حلقه حلقه کردن جانانه دوشدکجه
اولورهرموی تن برنخل آتشبارطورعشق
فروغ برق نظارم دل نادانه دوشدکجه
جمال شاهد حالی تماشا ایله ای بزمی
اوشوخ عکس رویی ساغر رخشانه دوشدکجه

بلیغ بوجقلی زاده چلبی

ذات والالری مصطفی در . مخادیم کرامدن طریق علماء اعلامده رومایلی قاضیعسکرلکیله اکرام اولنوب سنه بیك یوز اون تاریخندن مقدمجه کوشه نشین سرای جنان اولان پیرروشنضمیر بوجقلی احمد افندی مرحومك فرزند ارجمندی اولوب مخادیم کرامه مختص اولان ملازمتله علم صغر لرنده اکرام اولندقدن صوکره ابتدا خارج الملی ایله کندی پدری نامنه اولان مدرسه ایله داخل طریق اولوب مسرور وخندان بعده حرکت خارج بعده یوز اون بش سنه‌سی ابتدا داخل ایله معمارسنان مدرسه‌سنه بعد برهة من الزمان حرکت داخله شتبان اولمش ایکن عمر عزیزلری سیر کوشهٔ مرامه کنجایشپذیر اولمدن سنه بیك یوز اون یدی رمضانده انتقال ودار فنادن کنج رحمت رحمانه ارتحال ایلدی . خواهشکر انواع معارف برمخدوم زکی وعارف ایدی . عمر نازنینی مساعد تحصیل کمال وعرفان اولسیدی ازمنه

سجاده نشین ارشاد اولان محبوب قلوب ناس قطب العارفین زخر الواصلین شیخ الیاس افندیدن اخذ ید اتابت ایلیوب اول ذات بین الکرامتدن دست رسیده هزار همت اولوب تکمیل اسماء علیه وتحصیل حالات جلیه‌دن صکره مرجع عرفان اولان قسطنطنیه جانبنه عطف عنان ایلیوب مشایخ کرامدن طوطی شکر خای مصر بالاغتی وسالکان عالی مسالکك عجایب رفتار عبارتی راموز رموزك نکته بندی مرحوم مغفور مصری نیازی افندی ایله همبزم الفت ونجیه مدت صحبت وتکفور طاغی دیکله شهیر اولان روسجقده اول عصرده ساکن اولان مشایخ عجایب رفتارك شیخ مخصوص اطواری اصحاب حالك بلندی شیخ مصلی افندینك کذلك همبزم انیسی ونجیه زمان عم مجلس جلیسی اولمش چله کش کمان درویشی پهلوان طریقت بر مرد کزین وسن شریفلری داخل اربعین اولمشدی . سنه بیك یوز تاریخنده مدینهٔ سانزه عالم منامنده عزیزی مرحوم دعوت وامرلرینه امتثالا اول جانبه عزیمت وانده رحلت ایلدیلر . اسم شریفی خلیل اولمسنك تأثیریله هرکسله دوست واشنا اولمغه مثل پاکیزه کو خنده رو کشاده دل زهره مشرب بر شاعر شوخ کوکب ایدی . اشعاری اکثری شیخانه ووادیسنده دلیرانه ایدی . بوکفتار بومجلهٔ جلیه یه تحریر ایچون بالذات حل حیاتلرنده اختیار بیوردقلری اثاردندر :

(غزل)

ایرشدر ساقیا پیمانه‌یی رندانه دوشدکجه
ایقلندر خرابات اهلنی مستانه دوشدکجه
اولور هر برکی برکرداب بحر آتشین امواج

تمکین بر اثر ملاحت شعاردر. ودخی شعرای زمانه‌دن قتی چوق پاکیزه گویانی تنظیر ایلمش وچوق اثره موفق اولمش بر شاعر بی نظیردر :

(لمذکره)

حق تعالی قبرینی نور ایلسون جنت وکوثرله مسرور ایلسون

بزمی

نام جلیلاری خلیلدر . مکین ارامگاه نازنین شایان ساپاش فراوان وقرین بزمگاه بهترینی مقارن هزار عرفان اولوب قیام ختام هرمرامه فضای جای پهنای حضور فراوان وریکستان نازینی غبار سکرین ومیاهی عسلدن بهترین شهر با ستوده معادل قسطنطنیهٔ جنت مماثلدن قوم قپو قربنده بالی پاشا محله‌سنده چادرجی زاده نام صاحب‌الخیرك بنا ایلدوکی مسجد شریفك مؤذنی عیسی خلیفه نام مرد ارجمندك فرزند دلپسندی واول محلدن بزمگاه وجوده داخل ومهد کردونه واصل اولوب کردش ایام وتعاقب اعوامله هلال وجود نازك بهبودی بدر منیری سپهر عیش ودم وسنی اون بش یاشنه قدم باصوب سن فکرت مبالغ خمسه وعشره‌یه بالغ اولدقده احتمال مشقت واختیار غیرت ایلیوب روم وعرب وعجمی سیاحت ومطاف سدره اکناف طوافه عزیمت ایدوب مکهٔ مکرمه اطرافی زیارت ایتمکله مناسك حج شریفی اتمام وروایح عرفات کثیرالبرکات ایله معطردماغ وبوینده کام غرام اولدقدن صکره مدایحی دهان وصفك اکلنجه‌سی وکندی شیر ممالك اسلامك پنجه‌سی اولان مدینهٔ پراشتهار ساقز دیارنده

آفرین ایلمشلردر . حتی عصرمزده ظرافت ونزاکت ایله بیهمتا اولان فوزی محمد اغا بوتقریض باتاریخله عرض محبت ایلدیلر :

(تاریخ)

عجایب بوستان راز پر فیض لدنی کم
سراسر میعهٔ قدسیهٔ اهل حاله الیق بو

سروش عالم معنی دیدیلر فوزیا تاریخ
کتاب بلبل کلزار وجد بری الحق بو

الحق مرحوم مزبور ایله کرم اختلاط اولنلردن دخی احوالی کما ینبغی استقصا واستخبار اولندقده سرجمله جیادت طبع بلند اقتداری ایله اخبار ایلمشلردر. وبوجریدهٔ عرفانه روزنامچهٔ احوالی کشیدهٔ سلك تحریر اولان مرحوم نابئ ستوده تعبیر دیار استانبول حلبدن کلدکلرنده قنی چوق محبتلریله مشرف اولمشدق . اول اثناده بر قاچ دفعه مناسبتله مترجم مذکوری ذکر وثناوذیل عطاریده بویله بر مرد بولنمق خیلی هنردر دیو ادعا ایدوب کراراً مراراً خیر ایله یاد ومجلسده اوصافنی عن ظهرالغیب ثنا ایدرك ایراد ایدرلردی . مترجم معارف طالب دخی کان عرفانك نایابی سلطان الشعرا نابی جابنه منجذب اولوب هربار غزللرك تذییل وارسال مکانیب ایله دائما مودت تحصیل ایتمکده ایدی. خصوصاً مدحت حلب ایله‌ثناء نابئ بلند منقبه‌ی قدکشیدهٔ سلك نظم ایلدوکی ترکیب بند اهالی پسندی بغایت دلپسند بر لطیف ترکیب بند اولمشدر :

(مطلع)

اولسم عجبمی شوقله مدحتکر حلب اشفته ایلدی بنی بر سرور حلب

دیو بدأ ایلیوب طقوز بند ایله ختم ایلر . قنی پاکیزه کفتاری

فتیل عشقك اولنلر قالورسه کویکده
طوراغی جای شهیدان جنت اولمز می
نظیره ایستیه وهی افندمز بری
آنك بوخدمتی هیچ جانه منت اولمزمی

مترجم مذکوری یاراتندن بعض اهل طبیعت بزمکاه التفاتلرینه بو منظوم تذکره ایله دعوت ایلدکلرنده زیر مکتوب دعوت یاران صداقتکاره درحال بوجوابی یازوب اعتذار ایلمشدر :

(دعوتنامه)

اشبو مکتوب محبت سزه بولدقده وصول
اومرز کیم قیله سز دست مروتله قبول
جمله یاران صفا منتظر اولمشلردر
کله سز لطف ایده سز عذرکز اولمز مقبول

(جواب بری)

بولدی مکتوب محبت بوثنا کاره وصول
دست تعظیمله تکریم اولنوب اولدی قبول
جمله یارانه سلام ایدرز احسان بیورك
عذرمز وارکه طوتر عذری اکارم مقبول.

مترجم مبرور کاشنکه معارفدن بلبل کلزار وجد تام برقاچ ورق کل صدبرك معرفت تمایان ایدوب باغ هنرده هردم کلکشت نزاکت ایلین نغمه پروران حرم لطافتی سرو برچیده دامان آسا و آله وحیران وغنچهٔ شکفته وش انکشت تحسین بردهان ایلمشدر وشعرادن قتی چوق کسنلر بوتألیف خوش آینده سنه نفر یضلر ایلیوب تحسین ومرورق کل طبق نسخهٔ رعنا سن مجدول زرین جدول احسنت

(غزل)

وصالی ایله تلاقی فرقت اولمزمی
بو محنتك عقبی بر مسرت اولمزمی
نکین لعل لب دلربایی سیر ایدهنك
دهانی ختم انکشت حیرت اولمزمی
او طفل فتنه نو خرامنز کیدرك
بوقد وقامت ایله پك قیامت اولمزمی
کوروب او غنجه لبك خط دمیده‌نی
بنفشه سر بکریبان حیرت اولمزمی
ایدنجه پنجه سن اغیار خطکه شانه
کوکل اورشکله صد چاك غیرت اولمزمی
عجبمی ایلسه بری نظیره ای وهبی
بونو زمین غزل پاکه رغبت اولمزمی

واللردن دخی بویله برخوش آینده نظیرهٔ زیبا ظهور ایلمشدر :

(غزل)

او یاره جانزی عرضه رخصت اولمزمی
صفای وصلته بر وقت فرصت اولمزمی
او قاشی یا بودل ناتوانی ایلسه کر
نشان ناوك مژکانی اصابت اولمزمی
نکاه لطفله کاهی کرشمه‌لر ایلر
بو شیوه باعث میل محبت اولمزمی
ندنکه خستهٔ عشقك عیادت ایتمزسك
عجب بو عادته سزده رعایت اولمزمی

قالورمی خانهٔ دل هیچ بویله دربسته
نسیم لطفك اسوب فتح باب اولمزمی
خط عذارینه دقتلر ایلدك بری
یازلسه هر سختنك برکتاب اولمزمی

سید وهبی دخی بو وجه اوزره تنظیر ایلیوب مترجم مزبوری ممنون ایلمشدر :

(نظیره)

بزمده یار فکنده نقاب اولمزمی
شراب باعث رفع حجاب اولمزمی
زلال لعل لبین قنده ایلسم تشبیه
بنمله اول کل تر شکرآب اولمزمی
غبار خطی رخسار اتشین اوزره
ایدن مشاهده حیرتمأب اولمزمی
زمان دولت حسننده اول شهك عجبا
کمینه بنده لری کامیاب اولمزمی
دو شرمی آدمه اندوه پامالئ دل
صوکنده بوتن خاکی تراب اولمزمی
حباب کبی صقین روزکاره الدانمه
قالورمی بویله بوعالم خراب اولمزمی
زمین برئ پاکیزه کویه ای وهبی
عجب بوشعر سلیسم جواب اولمزمی

مترجم مذکور بوغزلیله وهبی افندیدن نظیره استدعوب بویله بر زمین طرح ایتمشدر :

فصاحت وغنجهٔ سرسبزاغ لطافت مردم زادکان معارفك انسان العین دلپسندی شریف ستوده حسب سید صحیح النسب وهبی حسین افندی جانبنه دخی بعض خوشاینده نظیرلر ارسال وانلرده بونلری نظائر ایله استقبال ایدرلر ایدی . بالجمله اشعاری خوب کفتاری مرغوب ذهنی چالاك بر شاعر پاکدر . سنه بیك یوز یکرمی سکز خلاانده انتقال ایلمشلردر . بوکفتار نازك تعبیرسید وهبی چلبینك :

(نظم)

الحق اومه اوج کماله یتشلمز اول شمع شبستان خیاله یتشلمز

غزل دلپذیرینه ایلدکلری نظیرهٔ بی نظیردرکه ترازوی لطافتده وزن اولنسه برابردر .

(غزل نظیره)

بو فکرتله معنیٔ خیاله یتشلمز بو غفلتله سیر جماله یتشلمز
ماضی ایله مستقبلك افکارینی ترك ایت کل حالی کورای یار خیاله یتشلمز
سافینك آیاغنه درشوب کبنی بتشدر بی واسطه چون بزم وصاله یتشلمز
توفیق رفیق اولمیجق راه طلبده سر منزل ارباب کماله یتشلمز
وهبیٔ سخنپروره تقلیدی قویوب چابکرو شهراه مقاله یتشلمز

کذلك مترجم والازاد طبع رعنا سندن بویله برغزل زیبا طرح ایلدکده :

(نظم)

او شوخه آیهٔ جام شراب اولمزمی
او مهر انورك عکسی درآب اولمزمی
کوکل که آتش عشقیله اولدی چون مطبخ
جکر بوسوز شه هیچ کباب اولمزمی

وزعفران المزاج خلقی فرح افزای قلوب یاران پرغصه بردهٔ تحمل اولوب سکر عقول ایله ترکیب اولنمش برسفوف لطافتمألوف دل وجان ایدی . الحاصل ضین رومیده وطین فرسیده بویله عبهر نازك ، اثرکلستان دانشورانیده بویله برورد تر قرین کلشن خیال ونمایندهٔ حدیقهٔ احتمال اولمشدر . دیار سنکستان ایدین وصاروخانك اکثر اشخاصی اندرون مردم عرفانده مرده سنك قابلیت ودریادللرینك دخی قلزم طبیعتلرندن ساحل نزاکت پراعتبارلرینه رسیده دررنادرهٔ کمالتلری اولان زبد البحر مقولهسی اولوب محتاج تربیت ایکن اهل سوق طائفه سنده بویله برقولی سلیس طبعی نفیس مردم پاك نهاد بوفق مراد سخن پاکیزه یه قادر اولمق دیدهٔ انصافله نکران اولنسه نادردر اورتبهٔ کوشه نشین عزات ایکن نشستکاهن صندلیٔ عرفان وکسب معارف فراوان ایلیه . مترجم مذکور دیار مغنیساده واقع سلطان جامع شریفنك دارالشفاسنده طبیب ثانیسی اولان احمد افندی نام حاذقدن علوم نفعه یی اخذ وقرائت ووادیٔ معارفده خیلی مهارت کسب ایلمشدی . زمانه مزك سلطان الشعراسی شهر استانبوله هجرتکاه حلبدن عودت ایدوب سنه بیك یوز یکرمی ایکی تاریخنده تشریف ایلیوب یکرمی درت تاریخنده عازم جنان ومجلهٔ جلیله یه اوصاف شریفلری چکیدهٔ سلك بیان قلنان شعرانك ممتاز وبلندی مرحوم ومغفور یوسف نابی افندی ایله مترجم بی عیب من ظهر لغیب عظیم اشتیاق کسب ایلیوب بربرلرینه ارسال نامه وکبوترخانهٔ خلومدن ارسال حمامه ایتمکله اکثر اوقاتده بربرلرینه مکتوب بلاغت اسلوب فرستاده ونابی افندینك مکاتبی ایله مترجم مزبور اظهار سرور زیاده ایدرلر ایدی . کذلك معارفده یکانهٔ عصرمز اولان بلبل چمزار

كاشمس فی وسط النهار ظاهر واشكاردر ديوب كيمسه‌نك نعم ولادن محجوب كرمی ودلكير غمی اوندين برگوشهٔ انزواده كوهر چلهٔ قناعت ايله بادبان نشاط اولان كروه فقرا ايله اختلاط وماء الكبريت ساده‌دلان اولان كرميت اهل دنيادن پراحتياط كسدی قهوه وافيون وكيفی ايله دكان عطاريده مشغول بی كام وبی اميد ودهردنيدن بی مأمول لؤلؤ ايله همدنك برمرد شوخ وشنك اولوب قلب صنو بريسی مانند قرص غاليه شورتبه كثرت اجزای امالدن خاليه ايديكم نه دماغ آرزوسی هند وستانك قصب الزمريرهٔ كامنه خواهشكر مشام ونه زمان خوشكوی عبارت فاقل مرارت غيردن تاخيده كام ايدی . هرمقل نقل نانخواه اولان سائل منش سائر اهل سوق كدا چشم كبی صحبتی ماهيت لسان ثوری مذكر ودكانچهٔ شفاسنده هر كبابهٔ لابه‌سی نشادرسز قلايدن عبارت اولوب بربرلری ايله اشتالق يرينه جرب شربتله ادای مودت صباح الخيری ايدن اهل دكان كبی لاغ ولطيفه‌سی مكدر دكلدی. بلكه سوسن زبان عال البيان حلو المنطق تعبير ولسان العصفور خيال اولان نكتهٔ باريكده شورتبه خرده‌كير ايديكم نكته شناسانله تكلم راز ايلسه قوش ديلی مثابه‌سنده اولوب بعض كندويه مخصوص اولان تعبير دلپذيرايله كثيراً واقع اولورديكم اجانبدن برفرد واقف اسرار وعنبرله هموزن اولان انفاس نفيس نفس طيبه‌سندن دماغ اغيار نائل استشمام بوی استخبار اولهمزدی . قصب السكر لسانی حلاوتبخش ارباب بلاغت كل نسرين طبعی دائما كشاده وبی غلطت اولوب جدوار طبيعت محرور امزاج اولمغله مكثر اولان ارباب صحبتك مقابله‌سنده تدبير بهين نعوت جنديد ستر سكوت ايله اظهار تصمم متانت وجليل اللفظ وكثير الجدوی اولان كلامله اداء مقصوده قناعت ايلردی .

بولنمق امر محال وامراض ردیه هزار نوع کونه جیب رضی وطبیب مرضی اولوب کف مختی پررازیانهٔ رضا وطین مختوم سرشت الفتی مودت صیانت اقتضاده قسمت عدلله هموزن وهمپا معدن الوفا بر صدیق یار پادزهر داء عالم دنیاده بولنمدیغن تصدیق حقیق ایله تحقیق ایلیوب هرچمنزاردن بوستان افروزحیات اولان اهالئ عصرك بنفشج خوشبوی خلقلری دورنج عقربی کبی ظاهرده مشك ووباطنده بی نمك احباب کلمتك چمنزار مودتلرنده رونما اولان ارغوان اقحوان صداقتلری بنك بی درنك وخاصتله بهم ودم اخوین آسا بری بری ایله آمیزش اختصاص ایدن متجانبدن یکطرف برمقتضای زمانه البته برفکر کاسد وبرعرض فاسدله متهم اولوب دیده دوز اقبال اولدیغی کابنسرای دورونلری حجرات دکانچهٔ کااین آسا دهنج مردمیتدن خالی وبجای سنبل حطای احسان سنك طلعتی خطاایله مالی بولوب صورتااوضاع محمودلریله مواعیدنشئه لری وعدکمون آسا بی انجاز اولدیغندن ماعدا مانند مقناطیس استجلاب نفعی کندولره مختص قلوب هرکسی مفت زقت استخدامه مائل وبرکسه نك وسخ اضطرارین شوییدهٔ صابون همت وبحران شب اضطرابن قرص طباشیر تدبیر ایله زائل ایتمکه بذل قدرت ایتمکلری معلومی اولدیغندن ماعدا ضیافتخانهٔ دورانك مجمر احسانی پرعود القهر جریان وچشم زن التفاتی باعث رمدپوش دیدهٔ ارباب عرفان اولدیغی مجزومی اولوب احمد راوندی مثال اکلیل ملك هرکمال اولسك دار الشفای همزده سعی کوششك حبة السودا قدر معتبر وشمع کافور آسا فروزان بزم عرفان اولوب طبع بی اقرانکن دهانکه ریزان اولان سکرین قطرات مضمون اول بیذاق سخنلرك عندنده حنظل وقطراندن برتر اولدیغی

یارك امید ایلمه غمخانه‌ك تشریفی
اولمز ای بحری بیلورسك شاهلر ویرانه‌دوست

بری عطار

نام‌نامی‌واسم کرامیلری محمد در. میان کلستان‌مانندهٔ شقایق نعمان اولوب‌حدیقهٔ درون سکان صفا مشحونلنك‌عرصهٔ نبات‌متانت وثباتلری کیاه روقای وفا ایله هردم بهار واول باغك کلستانلنك دارچین کمال اولان قرنفلزار خیاللری رسخ راسوخ مقاله مانند اوراق الذهب مهذب وهموار اولوب صدف درر عرفانه کان وجوهر شجاعته مکان اولان دیار بهشت آسای شهر مغنیسادن اولوب الکاسب حبیب‌الله نشئه‌سندن اکتساب فیض انتباه ایلدیکندن اول دیار ستوده اعتباردده سذاب احتیاج اختلاطدن تیزاب کسب ایله‌سکهٔ ازمایش قرص الخالص طبعن تخلیص ایچون کندی کارنده اولوب کسب عرفان وتجمع عقاقیر وفیر اولان ذات خجسته سمات فایق‌الاقرانی اول بلده‌ده عطار طائفه‌سندن وهل‌یصلح العطار مافسدالدهر بویله دماغ اشنای عزلت اولدیغندن‌مصالح بلده‌دن نیك وبدخردل قدر هیچ برامره قارشمیوب کندی اجزاء صفاسن جمع وترکیب ایتمکله کندی وحدتنده ویارانیله دکاننده صحبته الفته فریفته برمرد دلیر وغریب ایدی . سپهرلاجورد کونك برقاچ کونلك صفای مرصافی وسم‌الفار دهرغداره اصحابندن عزلت وفراردن غیری بردواء برءالساعه وشافی اولمدیغن شب‌وروز خیال وزمانه خلقنده مومیای درد درون وتریاك لدغ افعیٔ دهردون

ایله طانك میانه‌سنه دندان کتابت ایدن ابتدا طغرا کشلرك اولیدر . واقعا اول محله بردندانجك تحریر اولنمغله برحسن دخی نمایان وکندیلر فی‌الاصل ثلث وجلیده بغایت ماهراولملریله شیوهٔ رفتارنده تلم عیان اولمشدی . اوتاریخلرده پدر محترمز فضیلتلو میرزا مصطفی افندی دفعهٔ ثانیه صدارت روم ایلی اولملریله شهر ادرنه‌ده اولوب بوعبد فقیر دخی هنوز ده‌ساله یادخی زیاده‌جه اولوب کندیلرله بیله اولمز حسبیله مترجم سابق‌الذکر حضرتلرندن مشق الوب تعلم خط ونیجه زمان مجلس شریفلریله شرفیاب ودلکشاواول وقتلرده حسب‌العاده بروات سلطانیه بسیار اولمغین اسخیانك آب روی جودتی عموجه‌زاده حسین پاشا حضرتلرندن مأذوناً قتی‌چوق بروات واوامر شریفه‌نك طغراسنه امداد ایلیوب خدمت استاد ایدردك قتی وجود مکرم برذات محترم ایدی . اکثر اوقاتده وضو ایله کذر وصلات صلاحنه مقدم برروح مقصور ایدی . حتی عاقبت‌صلاحی کندویی‌فراغه جر ایدوب پاشالقدن‌فراغت ومناصب قلمدن جزیه محاسبه‌جیلکی ایله قناعتله بیك یوز اون ایکی خلالنده طائر روح قدسی‌الاصللری ساحل فنادن بحر بقایه‌غوص ایله صدف لحدلرینه وصول ایلدی . بودرپاکیزه کهرکان جواهرطبعلرندن ظاهر اولان اثردندر :

(غزل)

دور لعلکده سنك ای ساقیٔ مستانه دوست
اولمق ممکنمیدر عاشقلرك پیمانه دوست
هرسحر عرض جمال ایت عالمه چون آفتاب
دائما شمع شب آرا کبی اونه خانه دوست

بد نهاد اولان وقفل الدخول باب بحر سفید معرکه آباد اولان کایدـ
البحردن نمایان واول ساحل بی اسافل جنت مماثلدن دریکتای وجود
بهبودی دخی درصدف مهدجوانی ایکن اندرون سرای سلطانیه
چراغ اولوب نجه زمان درکرانمایهٔ وجودلری درنکین تربیهٔ سرای
کزین اولوب زمان سعد اقتران حضرت سلطان محمد خان بن سلطان
ابراهیم خان حضرتلرینك خاصهٔ خاصهیه مخصوص اولان ابکار ادب
ودانش اولان اغایان ستوده پرورشی زمره سنه الحاق اولنمغله طاقیهٔ
دوتی پیوستهٔ نهطاق اولوب کیدرك استعدادراتی کندویی سرکاتبی
ایلیوب اندرون سرای همایون آغالرندن ممتاز وحظ معرفتله سرفراز
اولدقدن صوکره حرم همایوندن بکلربکیلك عنوانیله طشره چیقوب
تیغن همعنان تلم واقلیم حشمتن پرولولهٔ طبل وعلم ایلیوب ایالت سخن
ومعرفتك سرداری اولدیغی کبی طشره مناصبنك دخی میر میرانی اولوب
توغ پرفروغنك پریشان کاکل پرهیبتندن خط سامن اهالیسی کرزنده
وپریشان واطراف اکنافك لازم کان حفظ حراستنه محافظه لرده
بیورولدولر یازدقجه روی سطرده واقع اولان نقطه‌سی رخسار بهراء
اقباله برخال لطافت دال اجلال مثال اولوب دائرهٔ رومده اولان دبدبه
واحتشامدن اقلیم هندوستان پرهراس ولرزان اولوردی . دولت سلطان
مصطفی خان بن السلطان محمدخان علیه الرحمة والغفران یوز اون درت
تاریخنده بغایت سریع القلم وطغرا کشلکده علم اولمغین ذات رفیعن
خدمت توقیعی لك ایله مشرف ایلدیلر . نجه زمان بروات سلطانیه‌نك آب
حیات کبی طغراسن کشیده بالای فرمان وهربرطغرای مطرانك بیضه‌سی
تحفهٔ سینهٔ ید بیضالری وزلفه‌لرك مانند سنبل باغ جنان پران ایلیوب
سلطان مصطفی خان ثانی حضرتلرینك طغرای جلیل العنوانلرنده صاد

اولمشدی. عصرك شعراسندن اولمغله بوجریدهٔ عرفانه تحریر وابیاتندن اولق اوزره بوبیت مناسب حالی ثبت وتسطیر اولندی :

(بیت)

عالم فانیده انجق معرفت باقی ایمش
باقیا باقی دکلسن کل بقایه طالب اول

باهر

میوهٔ وجود بهبودلری بیشکاه استانبول هرجانب مقبوله لب دریاده بوستان عرفان اولان قاسم پاشادن نمایان وامرودجی زاده دیمکله مشهور جهاندر. نام جمیلری خلیل اولدیغنك سرندن هرکسله مهربانلق سمتنده بولنوب مضیاف برذات توکل اتصافدر. بوکفتار آبدار اول نهال باغ سخنك ثمرات آثارندندر :

(رباعی)

خط آور اولهلی اوشهك اعتباری وار
دریتیم وش کهرنده غباری وار
بلبل چمنده اول کله افتاده می نه سین
انك یانده سنجلین صد هزاری وار

بحری

نام سر آمدلری محمددرشبچراغ ادب عرفان اولان وجود دقایق - الاتراني وذات کنجینهٔ معارف فراوانی لب دریاده، سدسدید دشمن

دیوانچه‌نك جلدی ایله دیوان مزبورك سرین مستور ایلیوب محلنه وضع ایتمکله اظهار صورت انکار وعلی السحر صاحب خانه حریتندن طشره رفتار ایتمدن فرار ووافر زمان بو سر مستور بویله قاوب اشکار اولمامشدی. بعد زمان مخدوم سابق الذکر احبابله صحبتده ایکن یاراندن بری دیوان مرقومه نکران واتفاقا اول احبابنك دستی رسیده اولان محله نکه جنبان اولدقده مخدوم مرقومه نه غریب والده قدین تبدیل مخاصمی ایلدیلر دیو سؤال ومقاطع وغزلیات وقصائدی بو امر عجیبه استدلال ایلدیکنده مخدومی دخی نکه ساز اولوب سری‌رنك پردازك تحفهٔ دست درازی اولدیغنه جزم وعزم ایدوب هزار چرب شتوماله دشنام قدوم ایدرك بعض قابل تصحیح اولان محلرك تصحیح نطع وبر وجهله قابل تصحیح اولمیان اوراقی محلندن کرکنف مقراض ایله قطع ایلدیلر .

حرف الباء

باقی

نام نامی واسم کرامیاری عبد الباقی اولمغله بومخاصی اختیاره جسارت وعالم فانیده بونکله شهرت بولمشلردر . فی الاصل مدینهٔ بروسه‌ده اثمه‌دن بربیشوای صفوف المعارفك ولد نجابت اثر عارفی اولوب بودهر غیرباقینك فانی وهرذوق فانینك دخی صوکی پشیمانی اولدیغن مشاهدهٔ حال ایتدیکندن ترك مال ومنال ایلیوب زمرهٔ درویشانه داخل وکندیده باقی قالسه حق حالنه واصل لذت حیاتدن اکاه برمرد پرانتباه

اچلمش شرحه لرسینمده نخل ارغوانمدر
امید وصلتك ای قاشلری یاسینه دن چیقمز
خیال تیر غمزه‌ك آنیا خاطر نشانمدر

مترجمهٔ مذکوره‌نك مرتب دیوانی ومیان زنانده خیلی نام ونشانی وار ایدی. مخدوم خوش آینده اطواری یکیشهر فنار قاضیسی ایکن کندیلرله بیله اولمغله آنده انتقال ایدوب دار جنانه راه نمون واول شهرك اندرونده صندوقهٔ وجودی مدفوندر .

(لطیفه)

مترجم مسبوق الذکر شعرانك نسواندن اولمغله جمله‌سنك زیرینه تأخیراولنمق مناسب خجله کاه بیت السور تحریر قلنمشدر. ومزبوره‌نك حقنده بوکا بکزر نجه لطائف میان مردان سخن سنجانده کذران ایتمشدر. حتی شعرای زمان نادرة الاقراندن اسکداری سری مرحومکه اکثر اوقاتی احبابه رنك ایتمکله کچوب لاغ ولطیفه‌سی مشهور جهاندر اکثریا مترجمهٔ مذکوره‌نك مخدوملری ایله کوروشوب بی تکلف خانه‌لرنده بیتوتت ایدن مهمانلردن ایدی. برکون ینه عادت مألوفه‌سی اوزره مخدومه واروب نصف اللیله دکین صحبت والفت ایدوب وقت استراحت بدید اولدقده هرکس فراشنه دخول ایدوب خواب راحتده ایکن بیتوتت ایتدکلری حجرهٔ خاصه‌ده اولان بشتخته‌نك اوزرنده مکر آنی مرحومه‌نك دیوانی طوررایمش. درحال سریٔ بذله کوی کشاده راز مرحومه‌نك دیوان مخدره‌سنه دست دراز اولوب غزل وقصائدنده هرنه قدر آنی مخلصی کذران ایتدیسه تحویل وتغییر ومخلص مرقومك نونی حك واثباته حرف میمه تبدیل ایلیوب ترکیده امثال سائره دندرکه قپا قوطونك قپاغنی دیرلر کوییا اول مثل ایله عامل اولوب

(نظم)

آب حیات اولمیجق قسمت ای کوکل
بیك ییل کرکسه خضر ایله سیر سکندر ایت
زینب قومیلی زینت دنیایه زن کبی
مردانه وار ساده دل اول ترك زیور ایت

غزلی مسطور و بین الاقران روز نامچهٔ حالی معروف و مشهور در لکن بغیر الاعتساف دیدهٔ انصافله نظر اولنسه زینبك کاسهٔ تمکخیز شوقی بونك جام فرجام طبعی کبی ذوقایله لبریز و بونك شیوهٔ حرکات کفتاری بونك رفتار شیرین کاری کبی دلاویز دکلدر. بو ادعانك محاکمهٔ اشعاری مترجمهٔ مزبورهنك بو غزل ابدارندن ظاهر و بدیدار اولور :

(غزل)

فراموش ایتدی خیلی دم بنی یاد ایتمدن قالدی
بنم چوق سودیکم محزونی دلشاد ایتمدن قالدی
نوله تعمیرینه قصد ایتسه شاه جهانبانم
بیلور کم خاطر ویرانم آباد ایتمدن قالدی
قاو بدر بحر غمده فلك دل یوق ساحل مقصود
حیفلر روز کارم باکه امداد ایتمدن قالدی
دوشلدن راه عشق یاره زار و ناتوانلدر دل
سر کوینده حالم یاره فریاد ایتمدن قالدی
نیچون درپی اولور آنی که حال قیسی بلمزمی
او بیچاره یه تو ردی کندین ارشاد ایتمدن قالدی

(وله)

خیال عارضکله سینه صحن کلستانمدر

کاه کاه دانشلرینك متاع اجودی واولکروهدن الیوم موجود اولنلرك اعلم وارشدی اولوب خجله کاه معرفتلرینك عروس پستر نزاکتی وصدر حرمسرای فطنتلرینك بانوی شبستان ظرافتیدر. نام لطیف واسم شریف لری فاطمه‌در. امیر آغا دیمکله شهیر ومرد دلیرك حلیله‌سی اولوب بین النسوان (خواجهٔ زنان) توصیفی ایله پرنوان وام السعدای نسل حسنجاندر . بلکه جانلرینك جانی ومردم دیدهٔ عرفانلرینك کحل صفاهانیدر. نه کحل صفاهان بلکه شیرازه بند جمعیت ایران وتوران شانلری وابریز تبریز سرتاج پرلعل بدخشان جلادت عنوانلریدر . نه عنوان بلکه غنجهٔ گلستان باغ جنان خوشروی نازکی روشلری وعندلیب نسیم کلبوی ملایم رفتار سکرکوی قفص نزاکت پرورشلریدر. واقعا صورت خیال صورت حالده تدقیق فکرانیق اولنوب جستجو اولنسه مزبورهنك مافوقنده بنام شعرای اولوالاحترامدن لوند ودلپسند زورقچه نشینان بحر عرفان سخن سنجانیدن قتی چوق ارلر بولنور. فاما کارکاه دستکاهلرنده صنعت انشا واعتبار کیاستلرندن نسج قیصدن مرغوب وبرکوشهٔ انزواده خط مردانه بدل یادکار دستلری اولان غزلدن غیری برتحفهٔ یدلری معلوم اولمیان طائفهٔ نسواندن بویله برزن مردانه نسج یرینه خط نسخ وتعلیق وغزل یرینه تغزل شاعرانه ایله خیلی ارلك وبیجا باسرورلك دکلده‌نه‌در. بویله برزن مرد امورك عالم دنیاده تحفهٔ رحم رحمة المعارف اولان یوری ار اوغلی ارم دیسه لایق وعهده‌سندن احبابنك نکران اولدقلری معارف حقنده موروثمدر دیو دعوا ایتسه صادقدر . اگرچه اوائلده گذران ایدن (شاعره زینب) دیدکلری یادکارك حسن چلبی تذکره‌سنده :

ایدوب کندی شغل واشتغالی ایله اوقاشکدار وکوشهٔ وحدتنده دائما طلبه‌اولوب معارف ادخار ایتمکده اولمغله بولدیغی مجلسده اقراندن برینی بعض کمسنه‌لر اثنای صحبتده مذمت ایدوب چك بری ایتدکجه :

(لذشته)

الان بر قیلدن آلورنکتهٔ باریك مضمونی
نه حاجت قصه‌یی تطویله مانند شب یلدا
تا قلمق هرکسه‌دنباله کبی کیرو قور طبعی
ورق دیکر حکایت دیکرای عاشق دکرمعنا

دیوب صحبتی بر طرف اخره سوق وتغییر وبعض محله مناسب حکایهٔ ماضیه‌دن حصه النه‌جق صدرلر ایله اوبجلسده اولنان فصل وغیبتی کلام دیکرله خلط وتبدیل ایدرك ممکن اولدقجه مذکور فی المجلس عرضنی حمایت ایدوب سمت‌صحبتده وثوق وقادر اولدیغی قدر مراعات حقوق ایدردی . الحاصل اوصافنده نه قدر اطرا اولنسه متحمل ورزونامچهٔ حالاری نه رتبه تفصیل‌اولنسه سزا ومحلدر. انجق بزم انشاده بو مرتبه کتب واملا اولندی وبسط اوصافلرنده بوندن زیاده تکثیر بوجریدهٔ جدیده‌نك وظیفهٔ کلك تری اولمامغله بوقدرجه تحریر ونسخهٔ ادا کویی‌یه بر براعهٔ استهلال تعبیر قلندی

آنی قادین

طائفهٔ نسوان نادرة الاقراندن وزبدهٔ زنان زهرهٔ زهرای سپهر عرفاندن شجرهٔ آل‌حسنجاك خواجکان بازار معارفی سوق‌العکاظنده

(غزل)

دوشدم شرابه شوق لب دلربا ايله
پر در حباب وار درونم هوا ايله
مانند كرد غم دكل اولسمده خاكسار
تك كوى يازه عازم اولديم صبا ايله
باب فلك مأبنك اولدم ملازمى
اول سرو قد حسنه اورلدم قضا ايله
شايد دل رقيبه ويره رعب جانكداز
صحراى عشقى طى ايدملم هوى وها ايله
بيلمم نه حيله ايتسك اويوسف جماله كيم
كيرمز اله متاع وصالى رجا ايله

(وله)

شيداى زلفك اولدى دل بيقرارمز
سودايه دوشدى قيس سيه روز كارمز

(وله)

رخصتده وصل اولمدى خط رخ يارك
اميد كل لفظنى ايتمه بو بهارك

(وله)

اوصلنمدى كتدى مها ديوانه كوكلم بردخى
تعمير اولنمز ييقديغك ويرانه كوكلم بردخى
شويله شراب عشقيله بدمست رسوا اولديكم
هشيارلق بلمز ندر مستانه كوكلم بردخى

مترجم سابق الذكر رفتارنده كيمسه يى دلكير ايتمكدن احتراز

دکین آذکار ومسبوق اسامیٔ رجال اشعار اولمامشدر . مترجم والا جناب مالزمهٔ ذهن دراکاری اولان فضائلی اکتسابدن صوکره فضلهٔ فضیلتلری اولان اشعارده دخی عربی ترکی فارسی سخنده کویا وچه‌چه عندلیب نازك ادا کبی اخسان موزونلری ایله ترانه سنج کروه شعرا اولورلر ایدی . غزل وقصائدینه نهایت وکلام موزون خوشنمالرینه حدو غایت یوقدر . تواریخده کلامی کثیر وذکا وفطنتله شهیر برشاعر عجایب تعبیردر . خصوصاً سنه بیك یوزاوتوز ایکی تاریخده واقع اولان سور همایون شوکتمقرونه زادهٔ طبع رعنالری اولان تاریخ بی اقران جلوه سنج اندرون سخن دانان جهاندر . مترجم مارالذکر سنه بیك یوز درت تاریخنده ملازم وقرقدن منفصل اولدقدن صکره عصرك مهره‌سندن استفاده ونسخ متداوله‌یی کوروب افاده‌یه قدرت تام کلدکدن صکره سنه بیك یوز اون طقوزده شیخ الاسلام ومفتی الانام ملك خصلتلرك بلندی مرحوم ومغفور صادق افندیدن آخر سلسله‌لرنده ختامه مسك بویندن دماغ اشنای فیض اولوب ابتدا خارج الی ایله عرقیه‌جی اویس مدرسه‌سنه مدرس اولوب تاج ابتهاجلری پیوستهٔ نه طاق کردون اولوب بعده طریقیله حرکت خارج بعده داخل بعده حرکت داخل اولوب یرنده موصلهٔ صحن اعتباریله ممنون اولمشلردر . اکثر غزل وقصائدی معنای نفس الامرك پرورده‌سی اولوب سائر جسور شعرا کبی مضمون دیه‌رك دریدهٔ پردهٔ عرض ووقارو ادنی مضمون ایچون ارتکاب تکلف کفتار ایلمزلردی . بوکفتار بومجلهٔ جلیلهٔ عرفانه تحریر ایچون ارسال ایلدکلری آثارلرندندر . قلب مشحون اخیالمرینه مضمون مقاللری ایله استدلال اولنور :

ابوالاسعاد

اسم نازينلرى محمد امينـدر . عصرمز شعراسندن اولوب ونتمزده استانبول قضاسندن معزول اولدقدن صكره رتب عظام ومراتب كرامدن اناطولى قاضيعسكرلكى پايه‌سيله پايه‌سين قطع واحراز وبين الامثال بوا كراملە سرفراز اولان ستوده سيرلرك بلندى طوسيوى مصطفى افندينك حاصل عمر كرانمايه‌لرى ومحصول نهال باغ وجود بهين سايه‌لريدركه نعمت خانهٔ ارباب عرفان اولان شهر جنت نشان قسطنطنيهٔ نعمت فراواندن ظهور ايدوب طول الدهر حجر تربيهٔ دايهٔ كاملده نشو ونما بولان ذات پرعرفانلردن اولوب هنكام طفوليت وايام صباوتلرندن برى خريدار معرفت ومجد تحصيل فضيلت اولمغين عقل سليم وذهن مستقيمك وادئ عرفانه حصر تام وزانوى كوشش وسعيك افعاد اعتياد خلوتخانهٔ كسب معارف شب وروز ايليوب برخرام اوزره قيام ايلين صافدل وصافدرون بريار حقيقت مشحوندر. صلاح حال وتصفيهٔ باله على الدوام اشتغال ايلين ارباب كمالدن اولوب :

لمنشئه

ويردى بهشت هشتى خدا جنس طاعته
بازار فضلده اولور ادنى ثمن ثمان

تسليه سن همحال واطاعتله طاعتى حسن خط ايله نسخهٔ كبراى فضيلتى جمع ايدن آكاهلردندر. هشت بهشت باغ مترنم الطيور وموزون السجع اشعارده مقدمافردوسى تخلص ايدوب فردوسئ ديكر اولديغن استماع ايتمكله مخلص مرقومى كنديلردن ابعاد ومصر البلاغهٔ دانشورانيده مخلصلرك ابوالاسعاد ايلمشلردر. واقعا مخلص مزبور كوشزد اولميوب بوآنه

کبی معارفده مسلم ودهان شیرین بیان صك عرفانی حقهٔ دوات نازك ادواتی کبی دلپسند نزاکت پروران عالم اولوب کفتاریله لطافت طبیعت خوش آیندهسنه استدلال اولندیغندن اول امره اجابتدن محتاج استشهاد اولمدیغی امضا کردهٔ اصحاب فواددر . اوائل حالنده مدینهٔ مزبوره محکمه‌سنده خدمت کتابتده اولوب ذات نفیسی اندرون طریق تدریسه دخوله جازم وبر عادت سنیهٔ طریق علیه دأب قدیم اوزره ملازم اولدقدن صکره مدینهٔ بروساده خارج اعتباریله کوپوکلی مدرسهسنه بعده حرکت خارجله دفتردار مدرسهسنه اولوب اول مدسهده ایکن محاسب روز کار ستم کار معاملهسنده بعض کارندن رنجیده دل اولدیغن اظهار ایدوب رأس طریق اولان اعتبار خارجیسن کویا میری‌یه قبض ایدوب مدرسهٔ مزبوره اوزرندن رفع اولنغله شان رفیعنه نقصان طریان وتمام بدر اولمش هاله وارکامنده نقصان فاحش بدیدار ایلدیکندن صکره حالنه مرحمت بیوریلوب سد رمق اوله‌جق قدر بر معیشت ایله دفع غم نوائب وفکر تلافیٔ اندوه مصائب اوزره ایکن سنه بیك یوز اون صقوزده هر سقامت تصحیح نفس الامریسی ایله صحیح اولان بارکاه عالیمقداره شتابان وخصما وبخنی ایله مرافعه اولنغه محکمهٔ کردکاره روان اولمشلردر . بوکفتار خوش تعبیر آثارلرندن اولمق اوزره بو محلهٔ جلیله‌یه ثبت وتحریر اولنمشدر :

(بیت)

آزری کلشنسرای غمده عشق یار ایله
داغلرله لاله زاره سینه بکزر بکزه‌مز

کتابدن رئیس قلمنده کاتب وحالنجه قطع مراتب ایتمشدر. وقتیله داغ عشق سوزان برمخدوم نکته‌دان ایدی. شهر قسطنطنیه‌ده لاله‌لی چشمه قربنده متولد اولدیغندن برمقتضای خاصیت اتربه سینه‌سنده داغ درون عاشقی حاصل والبته برمحبو به لاله وش داغ بردل اولوب آتش عشقیله سوزان اولور وگلستان جهانده برآن محبوبسز اوقاتی گذران ایتمزدی. عاقبت بوهوادن فراغت ایتیوب ولاله‌لی چشمه‌ده بیهوده سکونتده بوی راحت بوله‌میوب دماغ افسرده‌سن روایح شام جنت مشامله تعطیر ایچون شام دفترداری اولوب عزمشام ایتمشدی. تکفور طاغلی مصطفی پاشا مرحومك وزارتنده شام دفترداری ایکن روضهٔ جنانه عزیمت ودار فنادن هشت بهشت راحت سرشته رحلت ایلدی. یوکفتار خوش رفتار زادهٔ طبعلرندندر :

(شعر)

تاخ ایتدی عیشمی لبکی نوش خند ایدن
قیلمش سنی طبیب بنی درد مند ایدن
ویرمش شکیب وصبری سوب سن ستمکری
صبر ایت بلای عشقه دیو باکه پند ایدن
آتش براقدی مجمرهٔ قلب عاشقه
رخسارك اوزره دانهٔ خالك سپند ایدن

آزریٔ دیگر

طبیعت بی بهانه‌لری کیسه روحان پر بهجتلری کبی نازکانه اولان شهر جنت آسا مدینهٔ بروسادندر. دل دلبرانه‌سی قلم ستوده رقمی

اوزره صومعهٔ لميعهٔ استفاعده اشتغالده ايكن بيك يوز التى سالده جامع اخضر قناديل صفوف ارواح مسجد بقاى مستجمع الاشراحده اعتكاف مؤبد ايليوب ديدهٔ دنيا ايله ديدن جهاندن عزلت واول سنه‌ده علم فانيدن تكيه كاه بقايه كچوب رحلت ايلدى. شيخ جليل القدر سالف الذكر مشايخ اولوالاحترامدن واصحاب قلوب اولان مشايخ كرامدن اوغلى كنديلرك فضلهٔ فضائللرى اولان كلام مجمع الفواضللرى اكثريا صوفيانه وشيخانه الهى ونعت دلپسندانه اولوب سائر شعرا كبى هر واديده تك تاز وحقيقتده ايتمكارى نسنه‌لرى اسناد ايتمكله پابند سلسلهٔ علم مجاز دكل ايدى. بلكه جمله كلامى تصوف پاك وضمننده اجر ومثوبات اميد اولنان كلام تا بنا كندن ايدى. ازجمله بوبرايكى بيت تام نعتلرندن برنعت شريفنك ختامندندر :

(نعت شريف)

انبيانك خيانه شاه ايتدى اول رب معين
آنك ايچون اولدى ذاتك رحمة للعالمين
ذاتك ايله اولدى بنيان نبوت چون بهين .
مرحبا اى نور امت مرحبا يا مرحبا
اى شفاعت كانى فخر انبيا ومرسلين
طاعتكده بولدى دولت جملهٔ هپ كاملين
قيل اميدى يه شفاعت ياشفيع المذنبين
مرحبا اى نور امت مرحبا يا مرحبا

آزرى

رونق افزاى روى دنيا اولان شهر استانبول بهمتادن اولوب

علیه صانت عن البلیه جانبنه کلوب حسن اخلاق واخلاق حسنه سیله کوش آفاق مالی وحرکات وسکناتی ممدوح معالی اولدرق ذات جلیل الشانلری ایاصوفیهٔ صغیرده حسین اغا زاویه سنده سجاده نشین مشیخت اولمغله نتیجه پذیر اولوب اول زاویهٔ دانشینده نجه زمان ضلع مستقیم دورالتام خدمت کبیر وصغیر اولدقدن صکره حسن سلوك شیخانه سی ووادیٔ خدا دانیسنده رفتار دلبرانه سی بادیٔ ازدیاد قدر ومنزلت وسبب ترقیٔ مرتبت اولوب بویله برفاضل سلسلة الذهب مشایخ کرامه داخل اولمامق روا دکلدر. دیو مشایخ کرامك واقع اولان سلسلهٔ لطیفه لرینك برنده اول عصرك شیخ الاسلامی اولان دولتلو بونلری دخی ترتیبنه داخل ایلیوب احترام وبولندقلری پایه دن قطع قدمات نردبان کرسیٔ اجلال ایتدیره رك اکرامنده استعجال ومشیخت جامع شهزاده ایله کرسی نشین اقبال اولوب مرفه البال اولمشلردی . قرق سکز سنه ده مرتب وعظ ایله ختم تفسیر شریف ایلمش ظاهر وباطنی معمور برشیخ لطیف ایدی. وقتنده خیلی اثره موفق اولوب (مجالس اولیا) نام بر کتاب وادعیه یه متعلق ایات واحادیثی جامع برتألیف مستطابه موفق اولوب کروه مشایخ کرام طب معنوی ایله ازلی آشنا واول فن باطنیده رسخ تامله ری بیرا ایکن طب ظاهریده رخصت ویردکلرندن علم ابدانه مراجعت بادیٔ قوت مجاهده وعبادت اولور معناسنه علم طبده اولان کشف بیانه برترجمهٔ نازکانه ایلیوب نیل دماء عروق مرید هزار علته دست انابت حکمتیله برمقیاس وتدبیر علل صوریه یه شفاء ـ انعین امراض معنویه اولان قبس الاقتباس انفاسندن نتیجه پذیر دوا برء الساعه اولور برقیاس وضع ایلمشلرایدیکم عدیم المثال ایدی . بومنوال

امیری

نام سر آمدلری محمد در . جزیرهٔ بزرکی شکریز طبقچهٔ محامد اولان کنارشطده واقع مدور حصن چاردر مدینهٔ آمددندر. تجارتکاه سوده وجود بهبودلری فیضمند رخ زایحهٔ سیادت اولان کروه پرسعادتدن اولدیغندن ماعدا میان خیل شعراده برامیری صاحب لوای فصاحت اولغین مخلص مرقومی اختیار وبولقبله شهرتشعار اولمشلردر. عصرك شعرای پرکو ووقتك مرد سفید رولرندندر . بو کفتار زادهٔ طبع مردانه لری اولان آثارلرندندر .

(بیت)

تیشهٔ آهمله سنك درك خاك ایدرم بنده فرهاد کبی نجه، هنرلر واردر

امیدی

نام نامی واسم کرامیلری احمد اولق اوزره کوشزدمزدر . روم ایلنده آقچه قزانلق دیمکله مشهور اولان قصبه‌دن ظهور ایدوب اول دیارده واقع خوتی زاویه‌سنده شیخ اولان اسماعیل افندی نام عزیزك سرتاجی وپسر نجابت اثر مابه الابتهاجی‌در. هنکام جوانیده کالدن غیری نسنه‌یی امید والتجا ودرکه حقدن علم ومعرفتدن غیریسنی رجا ایتمکله معارف بسیاره اتما وایلارك بیکانه اولدقلری علوم ایله آشنا اولوب اولدیار بیدارده بیهوده کنج خلوتخانهٔ بیتده ارام ایتمك سرایردهٔ روی نام اولدیغنه مشاهدهٔ تام ایلدیکندن قبله کاه جمیع امید واتربهٔ سکانی مظهر عواطف رب مجید اولان باب مرادات ودریچهٔ حاجات قسمتیهٔ

حسبیله سنجارینك سرفرازی وفرسده یادد داشتی سبیله کویا حافظ شیرازی ایدی . انشاسنك ترکس دیده‌دوز دقتی وصحبتنك کلیم نادره کوی آشفتهٔ سلاستی ایدی . ارباب سخن واصحاب فن مجمع الانشا اولان مجموعه‌سنه (کنز الانشا) دیو تسمیهٔ نام ایدوب محفظهٔ حفظلرنده حفظ ایلیوب اکرام ایدرلردی . جملهٔ معارفدن فضلهالسنهٔ ثلاثه‌ده اشعاری وار ایدی . بوبرقاچ بیت فارسی قصیدهٔ عجمانه سندندر :

(نظم)

ساقیا از بزم صحبت باکفم صهبابده
با فروغ مهر رویت جام نور افزا بده
درسماع آیم بعشقت بر قبای نه‌سما
جرعهٔ از بزم مولانا زفیض جام بده

بوکفتار دخی مترجم مذکورك ترکیده اولان اشعار پاکلرندندر:

(غزل)

تمنای سرور سینه وصل کلعذار اوزلر
کشاد غنچهٔ امیددل فصل نوبهار اوزلر
دلی آویزهٔ فتراك زلف ایتمك مراد ایتمش
سوارا سب نازم‌شمدی نخجیر شکار اوزلر
شب تاریك بحر ایچره قالوبدر کوکلمز تنها
خیال رشتهٔ زلفك کبی برغمکسار اوزلر
سمند انتظار طبع امری اولمش آماده
جهان پیمای عشقکدرکه دائم رهکذار اوزلر

اولوب علی افندی مرحومدن ابتدا خارج الی رتبه‌سیله بهرامیه مدرسه‌سنه مانند بهرام هفتم سپهر اقبال خرام بعده بیك سکسان یدی رمضانده ینه آنلردن ثانیهٔ ابراهیم پاشایه حرکت خارجله قیام بیوروب ازمیش ارزولرین تجدید وبوسروریله اول رمضان شریفك اواسطنده کویا عید ایلیوب بعده بیك طقسان برمحرمنده ینه انلردن داخل ایله ایوبده فرهاد پاشا مدرسه‌سنه واصل وبیك طقسان ایکیده کذلك انلردن امره خواجه مدرسه‌سیله حرکت داخل ینه طقسان بشده انلردن مشام زیباسی بویندهٔ احترام اولوب موصلهٔ صحن ایله اسکدارده منقاری زاده یحیی افندی مدرسهٔ جلیله‌سنه زورق سوار عزیمت وبادبان کشای فلکچهٔ حرکت اولوب اول بقعهٔ لطیفه‌ده اول مدرس بونلر اولمشلردر . بعده طقسان سکزده انقروی محمد افندی مرحومدن صحنله دلشاد وطقسان طقوزده داغ زاده محمد افندی مرحومدن سنان پاشا سلطانه ابتدا التمش ایله آغوشکشای نیل مرام وسنهٔ مرقومه شعباننده رستم پاشایه نقل عزیمت وسنه بیك یوزده ابوسعید زاده فیض الله افندیدن موصلهٔ ذال پاشایه پیرانه سیر حرکت ویوز برده ابوسعید زاده فیض الله افندیدن موصلهٔ سلیمانیه ایله محمود پاشا مدرسه‌سنه‌واندن یوز ایکیده سلطان سلیمه نقل ویوز بشده صادق افندی مرحومدن سلیمانیه‌یه تقدیم ویوز التی ذی الحجه‌سنده السید فیض الله افندیدن یکیشهر فنار قضاسیله تکریم اونوب عادت اوزره ضبط ایتدیروب معزول اولدقدن‌صوکره بالیه‌اره‌لغی ایله مکرم ویوز اون اوچ شوالنده حاب الشهبا قاضیسی اولوب انده حکومتده ایکن بیك یوز اون درت خلالنده انتقال ودار فنادن قرارکاه بقایه ارتحال ایلدی . علمده وعلم انشاده مسلم اولوب عربیانده ضابطه‌سی

كفتارندندر :

(بيت)

قويه‌لم مرغ دلی لانه‌يه بلبل يرينه شايد اول غنچه‌دهن سير كلستانه كله

(وله)

بزممز يار ايله آكاه بو شب شويله كرم اولدی كه حمام اولدی

(وله)

ساقی كلورمی مجلس رندانه بردخی معمور اولورمی كوشهٔ ويرانه بردخی
ترك ايتسه اشتياق تنی مرغ دل نوله عاقل دوشرمی دوشديكی زندانه بردخی

(وله)

دوات سيمدر اول دلستانك صانمه يانندە
قضا شكل يد بيضايی كوستردی ميانندە

(وله)

بخلله عالمه ضرب اولمق يكدر
محض دعوا ايله صاحب كرم اولمقدن ايسه

امری

نام لطيف واسم شريفلری امر الله اولمغله مخلص مزبوری اختيار وبين الشعرا بومخلصله شهرت شعار اولمشلردر . فی الاصل مسقط رأسلری اناطوليده لارنده قصبه‌سنده اولوب سوی جنت سرای استانبوله وصول وفاضل سليمان افندی مرحومدن ملازم اولوب طريق علميه‌يه دخول ايليوب بيك سكسان بشده كوكب بختی مساعد

مضمونیله عمل وترك دیار ومحل ایدوب ذات آکاهلرینه بیهوده قرار دادهٔ فیض اولمدینی اشکار وبولیلهٔ سیاحتده نجه مختفی اسرار اولدیغی ظاهر وبدیدار اولمغین سیاحته وکلکشت دشت کنار دار ودیار ایدرك خطهٔ رومك نظیرهٔ سمرقندی آب وهوایی واهالیسنك فطنت وذکاسی جهتندن ممالك شرقك بلندی شهر آمد کثیر المحامده کلوب دفع دلتنکیٔ غربته قضای سعی قدر برعرصهٔ پهنای حضور ودوریٔ وطنله ریزان اولان اشك ماجرا نقل دیدهٔ غم دیدهسنه پیشکاه شهر دلاویزندن جریان ایلین قدر ایراث مایهٔ سرور ایدر شهوردن بر شهر صفا بخش خیال وبو آب ونابده ممالکدن اول دیاره نظیره اولور براحتمال مثال ایتمدیکندن اول جایکهده قرار ایتمکی اختیار ایدوب اول مدینهٔ پر میمنهیه قدم نهاده اولالدن اثنای تحریر تذکره مزده الفی سنه مقداری اول مملکتده ساکن اولوب شعرای عصر مزدن برکامل هنروریش وفارسی وترکیده صاحب دیوان بردرویش دنریش اولوب :

(لمنشئه)

عالمنده تکاسل ایلممش یغی اصلا تأهل ایلممش

بیتنه همحال مرد مجرد وبیدرد عیال وازاده سر تدارك مدار معاش وبی آرزوی جمع مال اولدیغندن اقلیم وجودینه مالك خفیف المؤنه برمرد سالك اولوب

(لمنشئه)

بر نمکزار در که استغنا اندهدر هپ ملاحت اشیا

وفقنجه کوی استغنالك مرد دلیر فراغتی واقلیم قناعتك صاحب الوقت راحتیدر بو ابیات مستطاب ترکی دیوانندن انتخاب اولنان

همان ایلمه در جستجو سرابدن آب
هوای عشقله سر کرم ودیده پرنمدر
جدا اولورمی حباب آبدن حبابدن آب
مثال تشنه لبم بوس لعلك ایتمم امید
دم خمارده خوشدر بکا شرابدن آب
سرشك دیدهٔ گریانله دونر گردون
هیچ اکسك اولمزاونه چرخ آسیابدن آب

(وله)

ینه می مازغ زاغ کارتیغ چشم بی امان اولمش
فلکده طبع مریخیله کویا توأمان اولمش
ضیای مهر لطفی سینهٔ بللور صافدن
دل افروز مخاطب اولمده آتش زبان اولمش
خرام ایتمش تماشا کاه باغه اول شه خوبان
نهال گلستان خاك رهنده زرفشان اولمش
ضروری منجذبدر هوش عالم روی جانانه
که ابر دیدهٔ خفاش حسنه استخوان اولمش

آکاه

علی ارتنـاق نام نامیلری محمد بلا قدری فی الاصل ذات بلندلری شهور جهان اولان شهر سمندقنددن اولوب

(لمنشئه)

باغك ارباب بیلور بوینی انجق وردك
شهرت باد صباسیر و سیاحتده اولور

مرامدن ذره قدر برلمعه‌جك ظهور ايلميوب زار وسعذور ملامت مأب زدهٔ شهور ودهور اوه‌رق كذار ايدوب مانند قران نحسين حليه‌سيله بريرده اولوب حسن زدكانيسى وار ايكن طشره‌دن بعض عوارض حسبيله مابين اولوب اندن‌دخى دور وجيب ودامانى يكروزه خرجلقدن بيله مهجور ايكن :

(لمنشهٔ)

ايدرلر كبى كه اتاده اولمش دلاره رغبت
صدورك كهربای رحمتك انجق بودر كارى
برى باقمزسه بيرى مرحمت ايلر آكا لابد
يتيم خالسك جدبراب شفقتك ردل زارى

مصداقنجه بعض اعالئ طريقمز اولان افنديلرمز حال سافلنه شفقت وزير خاكده دفين اولان پدرينك ترابنه مرحمت بوروب ولايت روم ايلى قصباتندن بعضيسيله انكسار خاطرك جبر ايتمكله كرملرك مقتضاسى وجريده‌مزك تحريرى اثناسنده‌موستارده قاضى ايدى. دردمند بوقدر پريشانتار كاسهٔ طنبور وار مضراب ملامتله زده‌لمش بر زار ايكن يله وادئ اشعارده وسمت انشاى ملاحت شعارده‌بى‌نظير بر مخدوم پاكيزه تعبيردر . اكر بر مقدار نجم طالعى نحوست ادباردن رهايابوذرهٔ اشعهٔ مرامدن ديدهٔ انتظارى حصه‌ياب اولسه شمديكى كبى بويله پرقيد اولميوب بوكونه لاابالى ومجموعهٔ وجودى جمله‌يه‌انتفاعدن خالى اولمزدى . بو بر قاچ بيت دلاراسنده اولان آب وتاب درزير سترهٔ ارتياب دكلدر .

(غزل)

رجاى مهر فلك عين افتابدن آب

پنجهٔ تربیه‌لرینه نشستگاهن تبدیل ایلدیکندنصکره بازوی همتی ادمان مشق قوس قزح پراشکال معارفه اشتغال ودلوفکری ایله ماءالعین حیات جاودانی اولان کامله بالغدووالآصال میزان خیالن وقف بئر عمیق مسائل مشکله وایجاب جدال ایلیوب غواص فکرین مانندحوت غوطه‌کار دریای علوم نام وصحرای تفضلده جدباشناشان اولان نجبه‌تورنی شعوری همچون سرطان پربیچ واضطراب ایدوب الزام وافحام ایلمشدر . خصوصاً علم نجومده کمال مهارت وحرکات فلکیه‌نك مزایاسنی درك واذعان ایتمکده ارتفاع قدر ومزاتی وار ایدی وشاهداستعدادی جوزا نطاق کاملی اولدیغندن خورشید طالعی جدی جدیدهٔ اکرامدن پرتو افکن صحیفهٔ مرام اولوب قرقدن انفصالی تمام اولدقدنصکره ابتدا خارج اللی رتبه‌سیله برمدرسه ایله اکرام بعده ایکنجی خارج ایله‌احترام اولنوب داخل رتبه‌سنه‌تقریله آرزوسن زینهٔ پسکل زینپوش احتشام ایلدکارندن صکره بعض دل آزاران بوبیچاره‌یی عقرب کبی لدغ ایلد- کارندن برای قصد مقابله برمقدار کلام ناشایان ایله ملاحظهٔ محذور ایتیوب سخن سنجان اولدیغن مرحوم صدرالشهید شیخ‌الاسلام‌السید فیض‌الله افندینك سمع والاسنه‌مانند احکام موحش تقویم مدهش القا ایلدکارندن مخدوم مزبور ایله‌صدرالصدورمرقومك ارایری بارشمیوب همچون سحاب ساقط نظر اعتبار شیخ‌الاسلامیدن لاقط اولهرق بالاخره نامن تقویم جلیل‌الاختیارات دفتر مدرسیندن حك وحجر ایله تأدیب وزجر ایلیوب افتاده‌نك رأس طریقنده شمس زرشمهٔ وجود استعدادی منکسف وبدرمنیر طالعی بوذنب جعلیسی سببیله عقدهٔ ذنبده منخسف اولوب نجم زمان حیلولت عارضهٔ ارض‌غرض برله هلال‌کامی خورشید فیضدن استفادهٔ نور سرور وروزن اقبالنه اشعهٔ ضیاء مهر

بلدهٔ نعایم قمر اخیهٔ احسان مدینهٔ دفینة البرکات نعم فراوان قسطنطنیهٔ فلك آستانه‌دندر . ناه محمود القابلری محمددر واکلیل جلیل نسبت ذات ثریا میللری مانند سماك اعدل بالاطراز شرف سیادت اکمل اولوب مقدم زمانده قاضیٔ استانبول سر آمد اولان شارح ملتقی الابحر سید محمد افندی مرحومك نجم کیسودار سپهر شوق فاخری ونور چشم بینی ومحصول عمر اخیریدرکه روی دنیایه انجق بونکله نکهساز وکشت‌زار بادیهٔ امید بریسنده بوندن غیری برسنبله دراز اولمیوب دائرهٔ خیال وجیب مقنطرهٔ احتمالنده بوندن ماعدا نکران مروتی ودیده‌دوز ارتفاع قدر ومنزلی اولدیغی برمهر سپهر همتی یوغیدی وبوولد نجابت توأمنك غیابنده سهم الغیب خاطربن شوقدر ذراع مراعاته اورمقده ایدیکم کواکب مجرده مانند سپهر ضیاسنده خط استوای دلخواهی اوزره حرکت وسائر اتباعی بیله کواکب خمسه تحت ضوء شمسده مختفی اولدقلری کبی بونك سایهٔ پرتو جمال اقبالنده مستظل اولمغه جمله‌سی مطاوعتده مسارعت ایدرلردی .

حاصلی بدرمنیر منزل شرطینـدن بطینه بازبردن دبرانه کندوبی صرفه‌بال جنبان عزیمت اولدقجه مخدوم مذکور انجمن محاسن اولوب نورسیادتلرنده پرتو انداز جبههٔ استقبال کبار اولدقجه اکرامنده اهتمام وماه جهانکیر منازل هنعه وعوادن یاخود هقعه وذابحدن برطرفه شتاب ایتدوکی کبی مترجم مبرورخرام ایتدکجه ذات سعداقترانلرینه قیام ایله اکرام تام ایدرلردی . محصل پدرینك صورت دولتی ایله رطوبت حالی ودهرغدار یابس الوضعك حرارت وبرودتنك نظام احوالی وار ایدی . سائر مخادیم کرام کبی مهر پرتوفکن ذات بلندی نوروز ظهوردن برج حمله مهد ابتداء تحویل والالرینك مانند اسد حارس

بزم طربده نشئهٔ میدن زبون اولان
باشدن ایاغه کلده یانور هم کل اورتنور
ویرمز دم وصالنی عشق اهلی کیمسه‌یه
قنده بولورسه برك کلی بلبل اورتنور
طبع ادیب زاره کرك برکوزل لباس
دهرك قماش اطلسی دلدل اورتنور

ادیب دیکر — نامی سلیماندر . استانبولك شهریلرندن اولوب پدرلری شهری عبدالله آغادیمکله شهرت‌شعار برآتشپارهٔ طبیعت‌شاعر نازك کفتار اولوب آصف عالی نژاد صدر کرم معتاد دولتلو سعادتلو داماد پادشاهی ابراهیم پاشا حضرتلرینك سرای عالیلرنده تربیت کرده و بیك یوز اوتوز ایکی تاریخنده کتابجیلقلری خدمت شریفه‌سیله متشرف اولدقدنصکره بیك یوز اوتوز درت تاریخنده برزعامتله چراغ ورئیس الکتاب قلمنده ایدیلر بوکفتار جملهٔ آثارلرندندر :

(شعر)

هب کفتکوبه ای خط نوشانه‌در سبب
طوتمه قولاق نتیجه آنك قیل وقالنه
عاشق نلر چکرره عشقنده ای ادیب
واصل اولنجه منزل قصر وصالنه

اقبال

شرفبخش ربع مسکون وسهم السعادهٔ زایچهٔ کردون اولان

بلندی فضیلتلو داماد زاده احمد افندی حضرتلرینك اناطولی قاضیعسکر-
لکنده اکردیر قضاسیله مقتضی المرام بیوریلوب بعده اول قضادن دخی
عادت اوزره معزول اولوب استانهٔ علیه ده ملازمتده ایکن موره سفری
واقع اولوب حالیا رونق افرای مسند فتوی وصدرنشین اریکهٔ تقوی
شیخ الاسلام ومفتی الانام سعادتلو بکشهرلی عبدالله افندی حضرتلرینك
ذات والانصاف فضیلتمآبلری هرکماله مستطاب اولدیغنه بناء شهید سعید
مرحوم ومغفور المحتاج الی رحمته ربه الغفور علی پاشا کندیلرایله استدعای
رفاقت ایدوب اردوی همایون قضاسیله ذات بهمتالرین یله استصحاب
بیوردقلرنده مترجم سابق الذکر اولذات ملك صفانك اردوی همایونده
وقایع کتابتلری خدمتنده اولوب اول شرف ایله شرفیاب اولمغین موره
جزیره سنك بالکلیه فتح وتسخیری میسر اولوب عیون اهل الاسلام
اول فتح عظیم ایله قریرالعین ظفر اولدقلرنده اناطولی قلمندن مترجم
مذکوری روم ایلی قلمنه کتوروب بافرمان عالی موره جزیره سنك
حکومتی کندولره عنایت بیوریلوب سرتاج ابتهاجن پیوستهٔ نه طاق آسمان
ایتمشکن بوفتح جدید محض عنایت رب مجید اولدیغنه تشکر ایچون
بحسب الاقتضا قضاء مرقوم مولویت اولوب بونلره ینه بافرمان عالی
موره بدلی اولق اوزره فرمجك قضاسی احسان اولنوب اثنای تحریر
تذکره مزده اول قضادن منفصل ومعزول وثانیه رتبه سیله برمنصب
جلیله مترقب وصول ایدی . بوکفتار بومجلهیه تحریر ایچون ارسال
ایلدکلری آثارلرندندر :

(غزل)

واردقچه خواب نازه دخی کاکل اورتنور
خال عذاری کل دوشنور سنبل اورتنور

مسند فتوادن بندرحال عزیمت وعزلله‌هم الفت عزلت اولوب یرلرینه صبح صادق افق کمال اولان سیدالقوم زمان سعد سعادتطلوع مفارق اهل عرفان شرفا وفضلانك بلندی مرحوم ومغفور پشمقجی زاده السید علی افندی حضرتلری شیخ‌الاسلام ومفتی‌الانام اولوب

(بیت)

مشوملول که فتاح باب مشکلها بیك دری که بیندد هزار بکشاید

کذارشنجه آنلرك طلوع خورشید ظهورلرندن مستفیض نور سرور اولوب (ع) الشیٔ لایتنی الا وقدبثاث » سخنیله عامل وتکرار مدرسهٔ سلطان بایزیدخانك زمرهٔ طلبه‌سی میانده داخل وبرمدت دخی‌خدمتی سبقت‌ایدکدنصکره (کل امر بوقته مرهون) وفقنجه‌حصول کامنك‌وقت مقدری کلمکین بونلرك یدکثیرالمیامنلرندن دیده دوز حصولی اولدیغی ملازمته نائل ومطلب دیرینه‌سنه واصل اولدقدنصکره محمود افندی مرحومك اناطولی قاضیعسکرلکنده حدیقهٔ استاداه‌لرینه ملازمت باد آور معاش اولوب برنهال کام‌طلبی ایله‌دیوان پرعنوانلرینه کرة بعده مرة بسط‌قلیچهٔ‌عبودیت واحترام ایتمکین‌مزبورك باغبان کنج‌عطالرندن شجرهٔ نامثمرهٔ شهرراه طریق اناطولی اولان سکود قضاسیله داخل قضا اولوب آندن دخی متعزل اولدقدنصکره علی وجه‌الاستمرار عتبهٔ علیه‌یه ملازمت دوام قضا ایله رتبه‌سنده اولان مناصبدن هرمنصبك اهل فکری دهان ارزوسنده برقصب‌السکر مصرکام واناطولی طرفك جبال تلالی شاهد خیالنه کلکشت مرام ایدرکن بیك یوز یکرمی ایکی تاریخنده سرتاج مابه‌الابتهاج مخادیم کرام عمدهٔ صدر نشینان افاضل اولوالاحترام اهل عرفانك مابه‌الافتخاری مرحوم افندمز منقاری زاده یحیی افندی حضرتلرینك حفید سعادتمداری علمای کرامك

وتفسیر شریفدن مجلس شیخ الاسلامیده بعد الامتحان استحقاق ذاتیسی عیان اولمغین دانشمندلکلری شرفن حائز اولوب سرفراز اقران اولدقدنصکره عتبهٔ علیه‌لرنده‌خدمت دانشمندی وملازمت دهلیزبابلری ایلره باعث اکتساب شرف بحساب ایکن بوناکام هنوز واصل مرام وباب سعادتلرندن تحصیل ملازمتده دلشاد اولمدن آیینهٔ سپهر غدارده سنه بیك یوز اون‌بش تاریخنده واقع اولان ژنك غبارفترات ناهمواری ظاهر اولمغله

(لمنشهٔ)

کام کورمك استه‌سم اشکسته مرأت فلك

بن‌فلاکت دیده‌یه صد روی حرمان کوسترر

مدلولنجه مرأت بخت دوندن تماشای رخسار کام‌دیدهٔ امیده‌خرام وازهار خرام قضا ایله بالکلیه‌مضمحل وبی‌نام اولوب بیت بونوبهارده انجق آچلدی لالهٔ داغ ، کشادغنچهٔ دل قالدی بربهاره دخی بویی هرطرف اشکار اولوب روایح مراملهٔ بوی اشنای غرام اولان مشام آرزوسنه استشمام کل‌کام نصیب اولیوب ناکام قالدقدن صکره لادکی محمد افندی حضرتری شیخ الاسلام اولدقده تکرار :

(لمنشهٔ)

طلبدن فارغ اولم هرهوس دشت کذارمدر

بنم تجدید امید ایلمکلك اسکی کارمدر

وفقنجه آنلره‌دخی دانشمند اولوب امید جوی انجاز وعدهٔ احسان وصبح صادق کرملرینه دیده‌دوز انتظار اولوب نکران ایکن (ع) رسیده‌بود بلایی ولی‌بخیر کذشت . ماصدق اولوب افق کامندن بدیداولان ماندسراب ومحض خیال خواب‌مقوله‌سی ایمش. انلر دخی

نار غمده عاشقه بسدر خیالی بعدازین بزم اهل عشقه شمع انجمن بیکانه در
فاش ایدرکن فتنهٔ ابروسی راز غمزه یی جام ناز چشمنه کیف سخن بیکانه در

ادیب دیکر

نام سر آمدلری محمددر . فی الاصل آب وهوایی دلکشانیکده سنجاغنده نفس قصبهٔ بورده متولد اولوب اول جانب کشاده جوانبدن ظاهر وهویدا اولمشلردر . وقت صباوتده و هنکام طفولیتده علم شریفه رغبت وصرف ونحودن کندویه کفایهٔ سن تمیزی اوله جق رتبه مراح ومصباح مقوله سی برازانموذجه اشتغاله صرف مقدور ایلیوب کتب معتبرهٔ معدوده ایچون دیارندن مجمع علوم اولان قیصریه شهرینه صرف مقصود ایلیوب عزیمت واول تاریخده آنده مأذون بالافتا اولان بیاض صبح صادق فضل وتقوی عالم معاونی قره باش علی افندی مرحومك مجلس فضائل مشحونلرینه داخل و آنلردن منطق ومعانی و آداب بحثنه متعلق اولان نسخ متداوله یی تعلم ایلیوب استفاضهٔ تام ایلدکدنصکره قطع رحال راهله محل هرادیب ومرجع هرفاضل لبیب اولان بلدهٔ بیهمتای قسطنطنیهٔ عظمایه کلوب اول عصرده فاضل ستوده حسب سید شریف جلیل النسب صدر صدورالشهدا بدر بدورالسعدا مجموعهٔ عرفان اولان فضلاملك بلندی مرحوم ومغفور السید فیض الله افندی شیخ الاسلام ومفتی الانام بولنمغله آنلرك بقعهٔ فضلنه دانشمند اولمق ایچون سلطان بایزید خان علیه الرحمة والغفران حضرتلرینك مدرسهٔ جلیله لرنده حجره نشین استفاده اولمغه حضور عالیلرینه عرضحال ایله استدعای احسان

بر پادشهك بنده‌سی اولکم نظرنده
شاهان فلك مرتبه‌سی دور کورنسون
سلطان رسل علت ایجاد دو عالم
سعی ایلدیکم نعته مشکور کورنسون
ساقی بنی نه ساغر ایله مست ایده‌مزسك
خورشید وش اول کاسهٔ فغفور کورنسون
اول رتبه‌ده نوش ایت می نابیکه ادیبا
شیران قوی قلب جهان مور کورنسون

ادیب

ذات مسعودی کبی نام نامیلری محمود اولوب بلدهٔ نادیده بهار کثیر الانهاراولان ارزن اروم (ارضروم) بروده‌موسومده سرزدهٔ ظهور وکسب معارفه‌سعی موفور ایله اسب جنبان وادیٔ اشعار اولوب سرمای معاش اضطرار مستوجب دخول کرمابهٔ فضای مستلزم الاکداراولمغله بعض قصباتده بسط سجادهٔ حکومت واجرای شرع مطهره بذل قدرت ایلمشدر . عصرك شعراسندن اولدیغنه بناءً تسطیر واثارندن بوکفتارلری تحریر اولندی .

(غزل)

زخم آغوش خیاله پیرهن بیکانه‌در آتش افروزان داغ عشقه‌تن بیکانه‌در
پنبهٔ داغ سراپای جنون بسدر دله کشتهٔ شمشیر هجرانه کفن بیکانه‌در
مرغ جان اولسه نوله آزاده‌لکدن مضطرب دل اسیران غمه فکر وطن بیکانه‌در

(قطعه)

اساس شرعنی بانیٔ قدرت اویله یاپمشکم
ظفر بولمز اکا دست فنا غایتله محکمدر
خرد قفل دراحکامنی فهم ایتمدن عاجز
حکیم مطلقك صنعیله برگنج مطلسمدر
بوگفتار دخی مشارالیهك زادهٔ طبع رعنالرندندر :

(مطلع)

تسخیر ایدن اول یاری دعای سحر مدر کرم الفت ایدن صحبت صهبا اثر مدر
عشقك که کل باغ دل شعله پرمدر آرایش دستار جنون پوش سرمدر

(غزل)

آچ سینه کی که سینهٔ بللور کورونسون
نخل جبل طورده کی نور کورنسون
برآینهٔ حسنه مقابل اوله کور کیم
ماتمکدهٔ دهر دنی سور کورنسون
چشم دله کحل ایله غبار ره یاری
کیم جلوهٔ نور جبل طور کورنسون
بر مهره نظر ایتکه آنك ذره لرندن
مهر فلك آسمانجه بیك خور کورنسون
اول رتبه ده بالایه قدم وضع ایده کورکیم
دلدن کیدوب اندوه سوا دور کورنسون
بر دلبر بی مثله یرایت کاخ دلکده
نه صورت دلدارنه خود حور کورنسون

اولدقلرنده خدمت اعادەلرندن نائل ملازمت اولوب دلشاد وبوطریق ایله طریق علیه دخول ایلیوب داخل باب مرام اولمشلردی . بعده یوز تاریخندن مقدمجه لادکی محمد افندی حضرتلری روم ایلی صدارتی ایلەمکرم اولدقلرنده قضایه رضاداده اولوب انلردن الا کنسایه بعدەسنه بیك یوز درت صدر صدورالعلما مرحوم ومغفور حکیمباشیزادەیحیی افندی حضرتلرینك دفعهٔ ثانیەلرنده لواديه قضاسنه بعده ینه لادکی محمد افندی حضرتلرینك دفعهٔ ثانیەسنده یوزالتی تاریخنده یانبولی قضاسنه اولوب بعده بیك یوزطقوز تاریخنده صدر صدورالعلما آب روی فضلا زبدهٔ علماء کرام وعمدهٔ شیخ الاسلام انام ملکی الصفاتلرك بلندی فضیلتلو میرزا مصطفی افندی حضرتلرینك دفعهٔ ثانیه روم ایلی قاضیعسکر-لکلرنده اچۀ قزاناق قضاسیله شب یلدای طول انفصالاری رسیدهٔ صبح کام اولمشدی. بعده سنه بیك یوز اون بشده ذات شریف ومخدوم لطیف ارباب فضلانك بلندی توقیعی زاده محمد افندی روم ایلی قاضی عسکری اولدقلرنده قره فریه قضاسیله برمرام وانلردن دخی بویوزدن دلشاد اولوب بعده سنه بیك یوز یکرمی ایکی محرمنده کثیرالمعارف لفظاً ومعنا عارف هنرورانك بلندی فضیلتلو عبدالباقی عارف افندی حضرتلرینك دفعهٔ ثانیەلرنده آق کرمان قضاسیله مسرورالفوأد اولمشلردر . طبیعتی پاك ذهنی چالاك برذات صاحب ادراکدر . اشعارنده حلاوت وطلاقتنده طراوت اولان شعرادندر . خصوصا خواجهٔ عالم فخر حضرت ادم نبی ظهور پاك مسندارای سریر لولاك سلطان انبا صلی الله تعالی علیه وسلم بعدەمن سکت وکلم حضرتلرینك نعت سر آمدلرنده بوقطعهٔ دلپسندلری ممدوح جهان ومقبول شاعراندر :

ومترجم مذكورك تواريخندن حق بوكه حاليا خليفهٔ ايام ظل الله تعالى فى الانام سلطان بن السلطان السلطان احمد خان بن السلطان محمد خان حضرتلرينك سنه بيك يوز اون يدى تاريخنده كهوارهٔ وجوده قدم نهادهٔ تشريف اولان شهزاده سلطان عيسى حضرتلرينك ولادتلرينه (تاريخ) مسيح آسا كلوب شهزاده عيسى بولدى عالم روح » تاريخ زيباسى حيات بخش طبايع شعرا اولديغى بيرادر .

اديب

نام ناميلرى واسم كراميلرى السيد محمددر . سادات كثير البركاتدن اولوب جملهٔ اولوالالباب پروردهٔ نعمخانهٔ تقدير كشاه ايوانى اولان مسبب الاسباب اول سيد صحيح النسبك وجود بهبود مؤيدك عنجهٔ سرسبز لطافت آبيا كلشنكه عنايتنده پروردهٔ نيسان ابر مطير فهم وذكا ايليوب اماسيه سنجاغنده لادك قصبه سندن خلاف مأمول انبوبهٔ سكر كبى نمايان وتعبير لذيذ اداسيله كام صماخ لبريز لذت بيان اولان مصر بلاغتك بيغاى فصيح تعبيرى وقصر فصاحتك اميريدر . مسقط رأسلرندن جانب قسطنطنيه به شتاب وسابقاً شيخ الاسلام ومفتى الانام اولان لادكى محمد افندى حضرتلرى مسند ارای فتوا اولمزدن مقدم استانبول معزولى ايكن آستانهٔ عليه لرينه انتساب ايدوب انلرك اعانتلريله مرحوم بكرى زاده احمد افنديه معيد ومانند روزه داران منتظر سرور عيد اميد اولوب مرحوم مزبور دور مدارس رسوم ايدەرك مدارس صحن ثماندن باش آياق تعبير اولنان مدرسهٔ جليليه به پانهادهٔ حركت عاده

نهال بیدك بر برکنی تحریکه مجالی وبر ساکنك حرکته مجالی یوق ایدیکم بو بریت تاریخ سویلمیه وبرغواص یم رفعت قالزم سعادتدن سرن آشکار ایتمزدی کیم بو آغوشکشای هوس اول آستانه‌نك حوض ترددین بولمیه. شورتبه‌ده اولمشدیکم شعرادن بریسنك خانه‌سنده ازقضا قدمکاهی منهدم ومرور ایام ایله انقاض پریشانی منعدم اولوب مزبورك ینه احبابندن بری بهی جانم شوراسنی برتعمیر ایتدیرسك اولمزمی دیدکده صاحب خانه جوابنده فی الواقع خاطرمدن کچر والاالفتینك تاریخندن احتراز ایدرم وتوقف تعمیریمه سبب اودر دیمش. کرچه اول رتبه‌ده کثرت تاریخله خاطرهٔ یارانه انقباض وکسل وکثرت سؤالی ایله میانهٔ الفته خلل ویرر ایدی ، انجق اکر بیچاره‌نك بوی تفقر ایله قوت شامه‌سی معطل وغبار اغبراردن دماغ اقتداری محتل اولمسه ینه اشعاری مزه‌دن خالی دکل ایدی .

بومطلع پاکنه نظر اولنوب عین عنایتله منظور اولنه دائرهٔ قبولدن دور دکلدر .

(مطلع)

عشقله صاف کوروب کوکلك آیینه‌سنی
کون کبی آچدی اومه پاره کوزل سینه‌سنی

تجاوزالله عنه لطیفه‌دن قطع نظر برتیز فهم شاعرپاك خصوصا معما وتواریخده طبعی بغایت چالاك ایدی . بومعما مترجم مذکورك زاد طبعلریدر .

(بنام محمد امین)

نام آن خورشید رخسار ای همام هشت حرف وهریکی ماه تمام

واکر اولدن کمهٔ طیبهٔ اعلی کرمجوش ایله سامعهٔ اغترازی پرکوش برکوش اولمسه خالقك حقنده ایلدکلری شهادت عاطل کوشنده صدای کردونهٔ ادرنه‌یه مماثل کلوب کمسه‌نك غیاب وحضورنده کویا اولدقلرنده وجود ویرمیوب اصغا ایتمز ایدی. فاما کار بویله اولدیغندن طالعنه لوم وبختیله لج وبرکوشهٔ انزواده برزده دامان سامان اولوب منتظر فرج ایکن برصادقهٔ (کمادین تدان) چوق کچمه‌دن دولتلرینك جمعیتی پریشان ووزیر مشارالیه بعض توابعنك جیفهٔ دنیایه طمعی سببیله کندویه‌خیانتی موجب اضمحلال دولتی اولدیغندن جمله خائب وخاسر وسرکردان ورسیدن صبحله شمع فروزانیدن پراکنده اولمش پروانه‌لر کبی پریشان اولمغله بوناکام دخی تلخیده کام اولوب نه عزم‌راه بغداد ایتمکه جیب تهیسنده استعداد ونه‌خود نائل مرام اولمغه براستانه‌یه دخی تحصیل استناد ممکن اولوب صد رنجله زار وبیمار وبرکنج مذلته پرحسرت دار ودیار اولوب قالدقدن‌صکره هزاردرد ومشقتله استانبوله کلدکده کندویه سمت سلامت‌ورها اولان دارالسلام بقایه کیدن قافله‌لرك‌برینه عمراه ودارا متسرای بهشته روبراه اولدی. افتاده‌نك ضرورتی اول مرتبه ایدیکم استانبولك قسمت عسکریه‌سندن انجق یومی آلتی آقچه وظیفه‌یه منحصر اولوب سدمسد وچارسوی احتیاجده بوندن غیری ابواب معاش بالکلیه کندویه سد اولمشدی. حالبوکه اویله برکران‌جان وبدوضع وبدزبان دکل ایدی واشعار معارف طرحی دخی اولدقجه معمور ومعرفتدن بهره‌دار خصوصاً بر امره ماحضر تاریخ کولقده پرمشق وتیزکار ایدی. تواریخی بغایت مبذول وآنی بچاره کباره سبب دخول ایتمشدی.

لطیفه — مشارالیهك تاریخی اول‌رتبه‌ده مبذول ایدیکم لب‌جوده

غربت ایلیوب عنجهٔ تنك ظرف آسا کندی کندی یه صیغه‌میوب جانب مرامه عزیمت جنبان وجودلر کبی وادیٔ عزه مبادیٔ دولته روان اولور اما

(لمنشئه)

قاپلمم شبنم آسا هرهوایه کلام اللیل یمحوه النهار

کفتارنجه کتخدای مزبورك اول دیارغربتده قحط رجال صحبتده شب تابسحر بوبیچاره‌نك شب زنده‌دار صحبت ورونق آرای بزم الفت اولوب آغای مرقومك دیده‌سنه خواب کلنجه دردمندك بزله کولقلرله بیتاب وبیچاره هرصدد نقد الخاطره اغاز ایتدکجه مواعید نسنه ایله صماخ نشئه‌سن سیراب ایتدوکی دملربالکلیه فراموش وجام دولت احتشام آغای مرحومی تمام مرتبه‌مست ومدهوش ایلدیکندن بودردمندك درون اندامنه تخمین ایلدوکی لباس چقشمدیغندن بیچاره دلتنك حیرت وایاس اولمشدی . نودولت انامه فیاض مطلق ارباب کامی محتاج ایلمیه مزبور کتخدای بیمروت بودردمنده اصلامرحمت ایتمیوب ذلیل وحزین ناکام وغمکین ادرنه کبی برمسافردشمن وسردوبهاری کلخن برجای پرمحنتده خان کوشه‌سنده محزون نالان وطونجه کنارلرنده زار وکریان قالوب ایللرك بازوی بختی شاهد امالی ایله هم آغوش اولدقجه بوزاروشیدا کوشهٔ محنتده خموش خلق شتادن اتش صفاسی ایتدکجه بوناکام حرارت درونندن کلخنلر کبی سوزان وعالم آب وبید خجسته نابده مریج ذوقن ایتدکجه بوپژمردهٔ مرك روزکاراول نشئه‌لردن مهجور وپریشان اولوردی . اول بینوا اولدن آشنا اولمیوب صکره‌دن تحصیل انتساب قیدیله قفالرندن شتاب ایتمش ذائقه‌سنه بواکداردوری سراسر حلقهٔ حلوای ادرنه ایله حلاوتده برابر اولوردی .

لکن فقیرك طالعی غایتده دون وکاسهٔ آمالی غمله مشحون اولدیغندن روی دلجوی نشاطدن دور وکری آرزوی انبساطدن مهجور اولوب کلشنسرای عالمده کلغنجهٔ طبعی خندان وبروقته نیل آمل ایله شادان اولمشدر .

(بیت)

فلك براهل کمالك کباب ایدر جکرین
بر ایکی جاهلی بولسه ضیافت ایلیجك

مترجم مرقوم فلك زده لکده کمال رتبه احراز ایلدیکندن بروزه احضار ایتدیکی خرجلغی ایرته یه ادخال ایتمکدن احتراز ایدردی . کف سادهسی ماهنوکبی کشاده ابدال مشرب بی کام وبی مطلب برحریف لطیف سرازاده ایدی . اصلنده بغداد بهشت آباده کان وزرای کرامك کتخدایان پر احتراملرینه کاتب واول خدمتی مدار معیشت وبووسیله ایله اولطرفه کان کتخدالر ایله الفت وانسیت ایدردی . امابویله ایچندن دال طبان مصطفی پاشانك کتخداسنه کمال مرتبه تحصیل محبت وسائردن زیاده جه کسب انسیت ایتمشدی . کتخدای مرقومك پاشامی اولان وزیر پرحشمت مهر ایله طرف دولت علیه دن دعوت اولندقده مترجم مزبور کتخدای مارالذکرك اوائل حالنده اولان تفاوتنه مغرور ونیجه زمان صحبتی ایله مشرف اولدیغم ذات محترم کتخدای صدراعظمی اولدیدیو مسرور اولوب بوبادیه ده خار مغیلان کبی افتان وخیزان وبودشت بیابانده بی شکار ومخجیر کم شده تدبیر کبی پویان اولدجغمه دولت علیه یه روبراه اولوب پنجهٔ حادثه مناسب برصید عدیده اولدیم وکتخدای والاجاهك حسن توجه همتلریله کامجوی حصولی اولدیغم مطالبم بولدیم دیوب امید ریاست ایله دامن راحتی آلودهٔ اوساخ کرت

ایکی دفعه آه لفظی که پیدرپی اوله تصرفده آهك پی که هادرپی اولیجه (٥٥١١) اولورمرآت ضمیرده عکس اولنجه (٥٥١١) کوزلرطوایجه بیك یوز اولمق اوزره تصرف قیلنمشدر . مترجم مذکور زمرهٔ مشایخدن اولغین اکثر اشعاری شیخانه وادیسنده مردانه ایدی . بویت رعنا زادهٔ طبع رعنالرندندر :

(بیت)

صوفیا بیلمم سیه‌سر اولدیغکه سرندر
یتر ارتار بوسنك کتمانه یوزك قاره‌سی

(وله)

کوی محبوب حقیقتده صاقن آه ایتمه
کیجه‌کیت حق یولنه سایه‌کی همراه ایتمه

(وله)

بن اولغه بن چونکه معین سنسین بن بن دکلم ولیك سن سنسین

لفتی

بی ریب ومین اسمی حسیندر . فضای بهجت اقتضاسی کف دست کریمانه کبی بی‌پایان وواسع واحهٔ فسحة المساحه‌سی دل عارفان مانند مهر سپهر ذکایه اشرف مطالع اولان تختکاه سلاطین پیشین ومقر خواقین کزین دارالسلام والسداد مسکن زهاد بغداد آباد دندر اوائل حالندن اواخر عمربنه کلنجه ربکستان تحصیلده برکوشش وبادیهٔ عادیهٔ عرفانده خار مغیلان کبی افتان وخیزان اولمش برشاعر پاکیزه روشدر .

امیر بخاری علیه رحمة الباری آستانهٔ شریفلرنده سجاده نشین مشیخت ارشاد اولان فضلای عارف باللهك بلندی شیخ الشیوخ السید فضل الله افندی حضرتلری ایله اوچ سنه مقداری صحبت مجلس شریفلری ایله شرفیاب ومظهر توجه کریمانه لری ایلها کتساب شرف بحساب ایلمشلردی. واقعا محب مشایخ برمرد جلیل القدر اولوب کندینه ده بردفعه را کباً وبردفعه ماشیاً حج شریف میسر اولوب عالمی کشت وکذار وسیاحتده کندی یه نیچه اسرار مستوره آشکار اولوب مسکن زهاد اولان بغداد بهشت آباده درویش قانعی نام مرد آکاهك صحبتی ایله قناعت ایلیوب نیچه ومان اولمرد وفا تحقیقه همراه رفیق اولوب دیار اصفهانده شیخ بهاء الدین نام برکاملك صحبتی آرزوسیله ممالك عجمی بتون کشت وکذار ایلدکدن صکره برای حکمت نهان پردهٔ تقدیرینه سمت ادرنه یه عزیمته ساق اهتمامی تشمیر ایدوب کلدکلرنده مشقت غنا ایله ملی اولان دهردوندن بالکلیه عزلت اختیار ایلیوب اوتوز سنه مقداری کوشه نشین انزوا اولوب سنه بیك یوز حدودنده خارستان جهاندن کاشن جنانه روان اولدیلر. شهر ادرنه ده اوزون قالدرم تعبیر اولنان مزارستانده مدفوندر. وفاتنه شعرای زمان تاریخ کویان ومرثیه خوان اولوب حتی بوجریدهٔ جلیله یه اوصاف جلیله لری کشیدهٔ سلك تحریر وبیان اولان مترجم مذکورك مخدوم نجابت موسوملری کامی مخلص نادرهٔ زمان مجموعهٔ دوران محمد افندی دخی انتقاللرینه بوتاریخ معما کونه یی ثبت وتحریر ایلمشلردر :

تاریخ معما کونه

پیر وشندل ودرویش نهاد ابراهیم — انتقال ایلیجك دردایله کربان اولدم
آه پی درپی مرأت درونمده کوروب — عاقبت ایکی کوزم یاشله دولمش بولدم

شهر دلاراده ذوق عالم شهود ایله مغتنم اولوب سن تمییزه رسیده اولد-
قلرنده مشام اهتدالرینه بوی کلشن عالم معنی وزان اولمغین طرق
علیه‌دن برینه انتساب ایتمك آرزوسیله نکران و آیینهٔ عالم خواب
اولدقلرنده دوربین استخارهٔ والادن صورت حال بووجه اوزره نمایان
اولورکه بر صحرای پهناده مانند سرو روان اوج علم عیان وهر برنده برر
پیر روشنضمیرك پیراننده فقراء درویشانی نمایان اولور . مکر اول
خورشید منیرلرك بری حضرت مولانا وبری ابراهیم کلشنی وبری حاجی
بکتاش ولی ایمش . بونلره واروب ادا ایله ملاقی اولدقده حضرت مولانا
ایله حاجی بکتاش ولی حضرتلری ابراهیم کلشنی حضرتلرینه خطاب
ایدوب بو درویش سزك همنامکزدر سزلر تربیه بیورمغه مناسبدر
دیو اشارت بیورملریله ابراهیم کلشنی حضرتلری دخی کل اوغل
دیو التفات بیوروب اول ساعت دست بوس بیعت وانابتلری ایله مشرف
اولورلر . خوابدن بیدار اولدقلری کبی بی توقف اول عصرده شهر ادرنه‌ده
سرتاج مشایخ کلشنیه اولان ولی دده زاده شیخ محمد افندیدن اخذ
ید انابت وداخل حلقهٔ جمعیتلری اولوب بر مدت آنده اقامتلرندن
صکره شهر قسطنطنیه‌یه کلوب قطب دوران غوث زمان مالك مسلك
یقین منبع زلال المریدین مرکز دائرهٔ حال ، قطر کمال آل رسول
طاهر الوصول مکمل الذات بدیهی الکرامات اریکه نشین صدر
راحتسرای وعد صدوق آیت ستوده پناه (ومن یخرج من بیته مهاجراً
الی الله ورسوله ثم یدرکه الموت فقد وقع اجره علی الله) اولوب سنه
بیك یوز یکرمی تاریخنده عزیمت جانب مکهٔ مکرمه‌یه رحلت بیوروب
اثنای طریق حجده وداع عالم فانی ایدوب مستغرق دریای مغفرت ربانی
اولان افندمز شیخمز پیرمز مرحوم ومغفور الدارج الی رحمته ربه الغفور

بوکون وعد وصال یار ایله کام آور اولمش سن
سنکچون ای دل آواره شمدی کامران دیرلر

ابراهیم کلشنی

شهر دلکشای مغنیسا ـه سمرجی دده دیمکله شهیر پیر روشنضمیرك ولد خیرالخلف باهرالشرفی اولان شیخ کلشنی درویش ابراهیم افندیدرکه دارالنصر والمیمنهٔ شهر ادرنه‌ده عالم دنیایه قدم باصوب آنده تولد ایتمشلردر .

حکایت اولنورکه اکری فاتحی سلطان محمد خان حضرتلری بلدهٔ مغنیسـاده شهزاده‌لکلری حالنده سـعادتله متصرف امارت ایکن آیینهٔ مزاج عالیلرنده بر مقدار غبـار اغبرار مشـاهده بیوروب مرحوم سمرجی ده‌ی حضورلرینه دعوت وانفاس طیبه‌لرندن افاقت بولوب بعدازین هرچندکه کلبرك مزاجلرنده برشکن شکستی نمایان اوله اول پیر روشنضمیرك توجهلری ایله دواپذیر اولورلر ایدی . بعده دولت وسعادت برله ذات ملکی الصفاتلری سریر آرای خلافت اولوب اکری سـفرینه توجـه بیوردقلری وقتده ادرنه‌ده مزاج عالیلری بر مقدار شکسته اولوب سمرجی ده‌جکم کل بنی اوقو دیو بعینه بوتعبیر لطیف المقال ایله اول پیر روشن ضـمیری محمیهٔ ادرنه‌یه دعوتی متضمن بر خط شریف ارسال بیورملغین اول وسیله ایله آنلر دخی دیارندن شهر ادرنه‌یه هجرت واول شهر پر میمنه‌ده بسط قلیچهٔ اقامت بیوروب تأهل وبوتقریبله مترجم مذکور اول بلده‌ده ساحهٔ وجوده وضع قدم واول

کشای اقبال وصالدر . حقا که ذهن نقادی پابستهٔ احترام وذات معرفت ارتسامی شایستهٔ هر اکرامدر . بو برقاچ ابیات دلارا اول ذات پاکك دزاهٔ طبع رعنارندندر :

(غزل)

قاپلمه کاکل خوبانه غیرت ایتمه صقن
دوشرمه کندوکی دامه حماقت ایتمه صقن
کیررسه دستکه عشرتده دامن دلبر
کنار وصلته چك فوت فرصت ایتمه صقن
لئیمه ربط تعلقدن احتراز ایله
امید نفعله جلب مضرت ایتمه صقن
درجناب خدادن مرامك ایله طلب
که غیره عرض نیازایله ذلت ایتمه صقن
طفیل خوی فرومایه اولمه ای احمد
کدای صبر کزین اول سفاهت ایتمه صقن

(قطعه)

جفای عشقی اوشوخك صفا دکلده نه در
مریض هجرینه وصلی شفا دکلده نه در
هلاك ایدرسه بنی درد افتراقی آنك
ره وصالنه جانم فدا دکلده نه در

(قطعه)

کورنلر تاب حسن یاری خورشید جهان دیرلر
اولورسه بویله اولسون پرتو روی بتان دیرلر

احمد دیکر

نام نامی واسم کرامیلرین مخلص اتخاذ ایلیوب طبیعت عالم آرالری استحضار ایلدوکی اشعار جلیل المقداردہ اسملریله مخلص بیرا اولورلر ایدی . تابندۂ سپهر ذکا اولان ذات بیهمتالری شهر قسطنطنیۂ زیبادن اتی آی چشمه‌سی قربنده ظاهر وهویدا ووجود بهبود ذکا وفطنتلری زیرك زاده محله‌سنده نشو ونما بولوب علومی بالجمله مستحضر ذهن دراکلری ومعانی‌بی احضار طبع چالاکلری قیلوب وادیٔ اشعارپاك وسمت انشای تابناك برشاعر خجسته ادراك اولوب عصرمزك سخن سنجان خوشپرورشلرندن وقتمزك نکته‌دان نازك روشلرندندر . سنه بیك یوزاون بش تاریخنده سوی استانبولك جای دلجوی ستوده اعتباری اولان اسکدارده هزار خریدارینه زورق سوار عزیمت واولکنار ساحل راحت مدارده اختیار اقامت ایدوب اسکدارك محکمه‌سنده کاتب ومیان کتبه‌ده قطع مراتب ایدرك محکمۂ ستوده بابده سرکتاب اولمشلردر . شهرۂ هر شهر وهر اقلیم غبطه فرمای طبع صائب وکلیم سلیم‌افندیدن آنجق وادیٔ ادبی اخذ وتعلم ومهرۂ زمانه‌دن دخی سائر فنونی کوروب میان بخشده قادر تکلم بر ادیب صاحب پراستحضار وبرذات معرفت‌شعاردر. کماله آمال ملازم اولدیغندن‌سنه بیك یوز اوتوز ایکی محرمنده شیخ الاسلام حسنة الایام زیب آور مسند فتوی صدر نشین اریکۂ تقوی سعادتلو فضیلتلو بیکشهرلی‌عبدالله افندی حضرتلرندن‌ملازم اولوب‌عادت‌اوزره قرقدن انفصال وحالیا مدارس دخول طریقدن بر مدرسۂ آغوش

بالليل ويسجد طول الليل الى سهيل. يتقرب الملائكة به الى الخالق ويوحدون الله بقلب صادق. النصارى تتقربون به واليهود والكتب المنزلة بذلك شهود. ريشه كثير ووبره غزير. طعامه اللوز والعسل ويضرب فى الدنيا به المثل. شربه اللبن والخمر ونقله الملح والتمر. تكرهه النسوان وتهواه الغلمان. يحمل الاثقال وهو ضعيف ويفترس الاسد وهو نحيف. ان هرب ادرك وان طلب هلك. يقطع الارض فى ساعة بلا حيلة ولا صناعة. تعرفه الملوك وتكرمه وتعرفه السوق وتحرمه. يسكن فى النهار القصور ويهوى بالليل القبور. ويبكى على الاحباب ويندم فقد الشباب. ماملكه قط بشر ولا حازه انثى ولا ذكر. يلعب به الاطفال ويتلى فى سورة الانفال. يصلى ويصوم ويقعد ويقوم. خلقة لايحصى وصنعة لايستقصى. فسروه ايها الموالى فان دعته صله الاعالى.

بولغز وافر زمان بونلرك اولمق اوزره شهر استانبولك سخن شناسانى ميانده دوران ايليوب چوق كيمسه‌لر جوابنه تصدى ووجه خفاياسندن كشف نقاب حجاب ايتمكه تعدى ايليوب حتى عصرمزك كزيدهٔ ظرفاسندن اولان حبشى زاده افندى بوكا بووجه اوزره تسويد جوابنامهٔ حل الاشكال ايليوب شهرهٔ امثال اولمشلردر:

جواب حبشى زاده

اياعين الافاضل انت شمس يضئ بكل يوم منك افق
نثرت جواهر اللبات لغزاً شهرة لقول والمعنى يدق
اعيذك بالمثانى فى عيون فقد حدثت ان العين حق

ومعماده دخى ذهن شريفلرى بينظير اولوب پاى عنكبوت لفظندن بطريق التحليل ايرب اسمنه معما ايلدكرى شاهد مدعادر.

(مطلع)

لوح رخکده خط پریشان کورنمسون مرأت دلده ژنك فراوان کورنمسون

(وله)

دوشوب آیاغنه ساقی یه عزت ایلیه‌لم واروب صوینجه شرابنه حرمت ایلیه‌لم

(وله)

دل میل ایدردی عارض جانانی کورمکه سودا سی شمدی زلف پریشانی کورمکه

ودخی منظومهٔ مشهوره سندن تذکیر ارباب تذکره ایچون برقاچ بیت بی نظیر ثبت وتسطیر اولنمشدر . ازجمله هوا وصفنده بوبله بال جنبان اوج بیان اولورلرکه :

(نظم)

اول خداوند مبدع الاشیا پایه افراز قبهٔ والا
خیمهٔ بادی قویدی بالایه آتشه ایتدی آنی همسایه

آب وصفنده جویبارسلسال مقاللری ایله لولهٔ مضموندن بوکونه اجرای نکات آب حیاتمون اولورکه :

(نظم)

ای خداوند موجدالاکوان رب ارباب عالم امکان
آب جودکله زنده در هردی ومن الماء کل شئ حی

والغازدن مترجم سابق الذکرك اولمق اوزره بولغزی مشهوردر :

(لغز)

مانقول فی طیر یطیر بلا جناح ویفرح فی البوادی والبطاح . رأسه فی ذنبه وعیناه فی موضع قدمه. یسمع باذن واحده وینظر بعین زائده. موزون کالنحلة السحوق ویعرفه کل من ینظر الیه ویذوق . یصلی المغرب

بو نعمله یه بروسایه عودت وقرارکاهلرینه رجعت ایلیوب سر تاج ارباب استفاده ومشغول نسخهٔ کبرای افاده اولوب جم غفیرك صدوری پرتو فیضدن پرنور وطلبهٔ کرامدن نجه‌لری طرف شریفلرندن مجاز اولوب اجازهٔ دستورالعملری ایله مسرور اولمشلردر . آخرالامر بروسه‌ده مرادیه مدرسه‌سنده ذات نفیسلریله مسبحهٔ عنبرین تارتسبیح ایکن سنه بیك یوز یکرمی خلالنده کمسه‌نك مرامنی مرامنجه ایفا وبر فردك وعدینه انجاز وعهدینه وفا ایتمین جهانی ترك ایدوب مدرسهٔ دنیویه‌دن نایبهٔ اخرویه‌یی اختیار ونهایت بقعهٔ محتدن رتبهٔ وقوف جاودانی اولان مخرج بقایه کذار ایلمشلردر .

سیوطیٔ زمان جامعٔ دوران بر فاضل تحریر کثیرالتحریر درکیم عربیاتده یدطولاسی دراز فارسیده باغ اقتداری هرمشکله باز ایدی . تألیفاتی اکثر من ان یحصی و آثار قلمی ناقابل عد واحصادر . خصوصاً لغات قومه اول رتبه‌ده انتسابی وادبیانه شول مرتبه‌ده اکتسابی وار ایدیکم فاموس المحیط عقل تام کف بردهان حیرت ایدوکی مالا کلامدر . جملهٔ تألیفاتندن اولان درت جلدده فن لغتده (اقصی الارب) نام تألیف جلیل مهذبلری بودعوای مبرهن الصدقه قیاس وبوامرك تسلیمنده مبادیٔ تصدیقه اساس اولور وبر مجلد کبیرده (شرح شمائل) و(وصیت نامه) ایله (قصص انبیا) یی نظم ایتدکلری اثرکاملری و(صندوقة المعارف) نام زادهٔ طبع بالارامل اولان اثرپاکلری وبونلردن ماعدا نجه ممدوح وممتاز غزلیات وقصائد والغاز ونظم ونثر معتبردن نجه کهرلری واردرکه هربری قرطهٔ سماع تحسین اولمغه شایسته ومنکوش کوش دل هوش اولمغه بایسته‌در . کفتارلرندن بوبرایکی بیت غرا تبرکا بومجلهٔ جلیله‌یه ثبت واملا اولندی :

احمد افندی

اسحاق خواجه‌لکی ایله شهرت شعار برکامل نامداردر . کمال ذاتیسی کلماتك ذاتنه اختصاصنه دال اولدیغندن اکثر آثاری بیخلص کویان اولورلر ایدی . اصلنده شاهدی مرحومله همشهری اولوب دیار منتشادن ظهور ایلمشدر . دیار عجمده تحصیل عرفان ایچون نیجه ازمنه وشهور سیاحت ایلدیکندن براز زمان دخی عجم احمد افندیلك ایله مشهور اولوب بعده وزیر اعظم مخدوم مکرم حاتم شیم برمکی علم کوپریلی زاده مرحوم ومغفور الدارج الی رحمة ربه‌الغفور فاضل احمدپاشایه انتساب وتحصیل رتبهٔ ندیمی وخیلی شهرت اکتساب ایلین شهرهٔ آفاق اسحاق افندی مترجم مذکوری ذات جمیل العوارفی مجموعة المعارف اولمغله کندویه خواجه اتخاذ ایدوب بین الاقران اسحاق خواجه‌سی احمدافندی دیو شهرهٔ جهان اولمشدی. بعده اسحاق افندی فوت اولدقده محروسهٔ بروسه‌ده برمدرسه اختیار ایلیوب اول خطه‌ده قرار ونیجه زمان درسه‌شغاله اوقاتکذار ایکن مرحوم ومبرور اواصل الی رحمة ربه‌الغفور صدرالشهدا بدرالسعداوزیرکامل علم وفضل کوپریلی زاده مصطفی پاشا رونق ارای صدروزارت وزینت بخشای دیوان جلیل الشان صدارت اولدقده مولانای پرفضیلت بروسه‌دن طرف علیه‌یه دعوت بیوریلوب مزبور مدرسه اوزرنده قائق اوزره مناصب دیوان اناطولی محاسبه‌جیلکی ایله وزیر عالیجناب مرقومی همرکاب سفر میمنت اثرده کندیلرله بیله استصحاب بیوروب وزیر مرقوم سعید سفر مزبورده شهید اولدقلرنده مدرسهٔ مزبوره اوزرلرنده

آثاری بیشماردر . بوندن ماعدا شعری سلیس وانشاسی نفیس اولوب (عاشق) تخلص ایدرلردی . جملهٔ اشعارندن بو بیتلری مشهوردر :

(بیت)

هرخوبه اسیر اولمده صدقیده دوشرسك عاشق نیجه سن عالمه آزاده می کلدك

والسنهٔ ناسده اغازه اولنان شرقیلردن :

(بیت)

ینه صحن چمن رشك جنان اولدیغی چاغلردر
دکل نرکس کورونن جابجا زرین ایاغلردر

کفته‌لری شرق وغربده مشهوردر . وبونلردن غیری نیجه آثاری واردر .

طقسان طقوزده استانبولدن هجرت وایکی سنه مصرده مکثدنصکره حرمین محترمین صوبنه متوجه اولوب مدینهٔ منوره‌ده بعده مکهٔ مکرمه‌ده مجموعی اون ایکی سنه مجاورت مقدر اولوب یوز اون اوچ تاریخنده وفات ایلیوب خدیجة الکبری رضی الله عنها حضرتلری جوارنده مدفون اولمشلردر . سنی یتمشی متجاوز ایدی .

ذیل — مترجم سابق الذکر صادقك مخلص شریفلری (عاشق) اولوب اکرچه مخلصلری ایله حرف عینده تحریر واملا ایلمك اقتضا ایدرایدی . فاما میانه‌مزده منجم باشیلق واحمد افندیلك ایله شهرتی زیاده اولمغله حرف الفده ذکر ایلدك . حرف عینده ترتیب تذکره‌یه مراعات ایله عاشق دیو ثبت اولوب الحق برایکی سطر مرتبه‌سی تحریر اولنوب ینه بومحله حواله اولندی .

آنلره دخی انتساب وکامل اون سنه قدر علی التوالی شرف خدمتلریله شرفیاب اولوب تفسیر وحدیث واصول ومعانی یی آنلردن تلمذ ایلیوب شیخ زاهد مشار الیهك منطق وحکمت تعلمنه رخصت ویرمدکلری اجلدن تکمل علوم بولنسون ایچون مادتین مذکوریتی مشهور انام اولان درس عام صالح افندی مرحومدن تلمذ وهیئت ونجومی کندیلرینك سائی اولان منجم محمد افندیدن اخذ ایتمشلردر . بوائناده مزاج کمالاری علم طبدن خارج دفترقالمغله منحرف اولمغین تصحیح مزاج قصدی ایله دست رغبتلرین حکمانك فریدی اطبانك وحیدی مرحوم صالح افندینك ید تدبیرینه تسلیم و آنلردن اجزای علم مرقومی تعلیم ایلیوب اول فن پرحکمتده تحصیل مهارتدن صکره ینه شیخی السید خلیل افندیه اختیار خدمت وبرمدت تکیه کاهنده اقامتدن صکره خلد آشیان سلطان محمد خان رابع علیه الرحمة والغفران حضرتلری کندویه رغبت بیوروب استصحاب بیوردقلری بی ارثیابدر . اون سکز سنه مقداری مصاحب شهریاری اولوب حضور همایونده پادشاه بیهمتایه مافی الضمیرین رخصت وکرم بیوردقلری ایله افاده وادا ونجه لطائف ایله کویا اولورلر ایدی . اول پادشاه کامل شیرین شمائل نازك وممدوح اولان لطائفه مائل اولمغین مترجم مذکور عبید زاکانینك لطائفنامهٔ عربیسنی ترکیه ترجمه ایلیوب عرض حضور پادشاه جم کرم معتاد ومجلس همایونلرنده محلی ایله ایراد ایدرلر ایدی . بوندن غیری نجه آثاره موفق اولوب جامع الدول نامنه اولان تاریخ بی بدلاری مولانا عصامك فارسی استعاره رساله سنی بعد التعریب شرح ایلیوب براثر جلیل وقاضی عضد الدینك اخلاقده اولان متنه بر شرح جمیل ایلمشدر .

بولرامت یتشمزمی کیم بنم کبی حقیر درویش فقیری دولتلو افندم کبی
بر پادشاه عالیشانك مجلس همایونلری شرفنه نائل وحضور همایونلرینه
واصل ایلدی دیدکده پادشاه بی اقران عظیم استحسان بیوروب وافر
احسان ایلدی . واقعا ملاحظه اولنسه بویله بر پادشاه جم غلامواسکندر
احتشامك شرفیاب التفاتلری اولق محض سعادت ومترجم الذکر
مرحومك شیخنه اکبر کرامت اولمزده نه اولور .

(لمنشئه)

بزك الله زهی توجه تام که کرامت اولورسه انجق اولور

مترجم سابق الذکرك مخدوم نجابت مرسومی اولان دانشوران
وقتك سرآمد دلپسندی معرفتلو چلبی افندی عصرمزده دولت علیه‌ده
منجم باشی بولنوب اکثریا کوریشیلور محبت الفت اولنوردی .
کندیلردن والد ماجدلرینك ترجمه‌سی استقصا اولندقده بعینه بویله‌جه
اخبار ایتدیکه والد مرحومك مسقط رأسی مدینهٔ سلانیك اولوب
مدینهٔ مزبوره‌ده واقع مولوی‌خانه شیخی محمد افندیدن اثابت ایدوب
طریق مولویه‌دن مجاز ومستخلف اولمشلردر . اول وقتده سلانیکده
مأذون بالا فتا اولان عبدالله افندی برذات بیعدیل اولمغله تاخیصه دك
علی الترتیب آنلردن تعلم ایدوب تخمیناً سنی یکرمی اوچ ویکرمی درت
مرتبه‌سنه بلوغده شیخدن مأذوناً سیاحت طریقیله استانبوله کلوب
عرضی دده مرحوم غالطه تکیه‌سنده مولوی شیخی ایدی . تکیهٔ
مزبوره بر مدت مکثدن صکره علم شریفه کمال رغبتندن ناشی قصبهٔ
قسم پاشاده مولوی شیخی اولان قطب العارفین زخرالواصلین السید
خلیل دده افندی مرحوم ظاهرده دخی یکتا بر وجود بیهمتا اولمغله

امضای بیضای حجت ولکن رسول‌الله وخاتم النبیین تحفهٔ والای سر علیای واما ارسالناك الا رحمةً للعالمین رسول مکرم نبی محترم محبوب رب اکرم صلی‌الله علیه وسلم بعدد من سکت وکلم حضرتلرینك روضهٔ مطهره‌لرنده جاروب مژکان چشم ضراعت وخلوص ایله خاك روبی درگاه سعادت دستگاهلرین ادا ایدوب خدمت فراشتلری ایله مغتنم اولدقدن‌صکره اول ارض پربهاده پاپهاده اولان صاحب قدم مبشر بانواع النعم اولان مکهٔ مکرمه‌ده اون ایکی سنه علی طریق المجاوره قرار ایتدکدن‌صکره اول روضهٔ طیبه‌ده یوز اون اوچ تاریخنده انتقال ایدوب‌ره نشتگاه مطهردن خدیجة الکبری رضی‌الله عنها حضرتلرینك جوارسعادتنده مدفون اولمشدر . طبعی چالاك ذهن نقادی پاك برذات بهمتادر بویله دلکشا زاده طبع رعنالریدر :

(بیت)

نوکیسهٔ زمانه‌دن احسان اومان کشی حیفادریغ صورت کلدن کلاب اومار

مترجم سابق الذکرك فضیلت باهره‌سندن ومعرفت کونا کون فاخره‌سندن قطع نظر صحبتی بی نظیر وعالم مجلسنه دلداده واسیرایدی. هر مجلس تابداره کوزه بر لطیفهٔ نظیفه استحضار وبر مجلسده نقل وبیان ایتدوکن برمجلسده دخی ذکر ایتیوب هرمجلسه مناسب تازه صددلر پیدا ایتمکه پراقتدار ایدی .

سابق الترجمه مرحومك جملهٔ لطائفندندرکه برکون مجلس همایون پادشاه شوکت مقرونده معتادنجه ملتفت ایکن پادشاه ملك سمات توجه واقبال بیوروب احمد دده شیخکز مرحومك هیچ کرامتن کوردکمی ذکر وبیان ایله دکلیمی دیو سؤال بیوردقلرنده اول بلبل کلشنسرای ظرافت نغمه پرداز لطافت اولوب شوکتلو افندم شیخم داعیلرینه

ایلدی دیده‌می پر آب بنم حدت رأفت میزاب بنم
حواهشم ایتمده دلده نقدیم رشك جنت اولان اطراف خضم
بالطبع زمزمه اولوب مائل دوندی بر قطعهٔ زمزمه دل
کویا حاجی محرم کبی بن تنی نزع ایلده آلا یشدن
سرده سودای طوافی درکار دلده داغ حجر الاسعد وار

واروب اول جاده مسافر اولسم
فیض منده دم آخر اولسم

دیه‌رك آرزوی طواف بیت الحرامله باهزار وجد وشوق سماع غرام وهوای حجاز ایله نار محبتده تك وتاز آب وتاب زمزم شریف نایابله دودیدهٔ خونپاشندن سرشك حسرت سیلاب وفکر خاك عطرناك عرفاله شام ارزوسنی معطر ومنای سعید اشتراسی متاع سرور ایله اوقاتی همقدر عید اکبر ایتمك صددیله کاشانهٔ قلبی پرنور بهجت اقبال وتقبیل پردهٔ سوادالاعظم پر برکاتن خیال ایتدکجه سودای پرسودی شب یلدا کبی دور ودارز فکر وصال اولوب جرس ناقهٔ لیلی وش درونده قلبی لرزندهٔ کشمکش آرزو اوله‌رق کعبهٔ مکرمه جانبنه هجرت واول شرفله ظهور یافتهٔ شرفیات اولمسی وراء پردهٔ حکمت اولمغین اول سفر دریایه بادبان کشای عزیمت اولان سفینه‌لرك برینه همت ایدوب بر دأب ناخدایان بر دالعجوز وستهٔ ثور مانند شدت سرمانك باشلی روزکارلری کذران ایتدکدن صکره جانب مصره حرکت وایکی سنه مقداری آنده مکثدن صکره سمت جنت سمات یثربه آندن جانب پرنور بطحایه روان اولوب ولی النعم عالم ابان امم محبوب خدا سلطان انباشه شاهان توتیای چشم لیلهٔ معراج قبله‌کاه صفوف ارباب احتیاج مردم عین اسرار مازاغ البصر وماطغی مالك کنجینهٔ فاوحی الی عبده‌ماوحی

تدمیر وعودماوردیٔ بوی کلغنجهٔ اقبال کبی مشام بندکان اولوالاحتراه ایله تعطیر ایلسون بخوردان اقبالکدن فروزان اولان بوسؤال غالبا موالید ثلاثه‌دن نباتی‌الاصل اولمق اوزره رونما والواندن سیاهه مائل اولمسی هویدادر . بوبی لطیف قدری شریف برشجر پارهٔ معروف مقبول اکابر دوران ودود خوشبویی عنبرله هم‌اقتران وجوهرذانیسی عود اومقلق اوزره نشان ویریور دیدکده مهارت کاملنه پسند ایلیوب اول عصرده شیخ الاسلام مفتی الانام حسنة الایام سعدالدین زمان ابوالسعود دوران فضلانك آب روی بلندی افندمز مرقوم منقاری زاده یحیی افندینك ذات والاریته بومجلسی پاشای محترم الفا ایتمکله رکاب همایونه سالف‌الذکر احمد افندیی منجم باشیلق خدمتنه تخصیص بیورلمغه شایسته وسزادیو تاخیص بیورلمغین وافر زمان منجم باشیلق خدمتی ایله اوقاتکذار ومصاحب شهریا سپهر اقتدار اولدقدن صکره کانون آرزوی درونلرنده تب اشتیاق کرما کرم اولوب اشتداد وحرارت ایام باخورمانند دل سودازده‌سی احتراق ایلمش عطارد کبی آتش عشق زیارت بیت حرام وانربهٔ کیمیا اثر روضهٔ مطهرهٔ سیدالانام علیه‌افضل الصلوة والسلامی توتیای شوق وغرام ایلمك داعیه‌سیله وزبدن باد جنوبیدن استیفای حظ تام وقبله جانبنه میل قبله نما کبی میل خیر انجام ایلیوب

(لمنشئه)

کعبه درمهبط انوار خدا زادها الله تعالی شرفا
کعبه در قبلهٔ امید جهان محواولور آندهکناه وعصیان
کعبه کیم واسطه درمغفرته باعث موهبه در مرحمته
کعبه کیم بیت کرم سرمددر قبلهٔ پر شرف وامجد در

نهاد کنجینهٔ شایکان هرمرام مصاحب مصطفی پاشا یسر الله فی الجنته مایشا حضرلرینه مرقوم ذات پرعرفانی نزاکتله پراختبار ایله دیولسانافرمان بیورمغه پای جلیل الشان حضرتلری دخی میزان تجربه سنده قوس بازوی اقتدارن کشیدهٔ دست امتحان بیوروب مجمر معطر ساز دماغ کرمجویان اولان شبکهٔ پنجهٔ سیمین بنانلرنده برمقدار عود ماوردی پنهان ایلیوب دستمده نهان اولان ندردیو سؤال وبرمقتضای معرفت علم رمله استخراج استدلال ایله دیو اقبال بیوردقلرنده انلر دخی قلم دافع الاشکالدن استنطاق سؤال بیوروب بروفق طریق ابدعی وضع چار سطر نقاط وبعدالطرح امهات واخوات وبنانلرندن اشکالن بسط استنباط ایلیوب رمل مرقومك قطریت وضلعیتندن تعیین اتصال وتفتیش اراضیٔ ماضی وجستجوی جبال استقبال وتلال حال ایدهرك میزان عرفاندن نقطهٔ آتشیٔ زکانی سیر ایتدیروب منتهی اولدیغی خانهده کوشه بکوشه حقیقت حالی استقصای نهانی ایدرکن مشهور دوران نادرهٔ جهان وزیر عالیشان صاحب وقارك سرتاج مضمون پروران اولان مهرداری عبدالله اغا دخی السراراساء ایماء نزاکت نمای اداسندن بوبیتله ترانه سنج اولهرق مبروروم حوم افندینك یاندن کذار :

(بیت)

مجمر جود سخادن بر بتون دود استرز
کرچه کم سوء ادبدر بریاقم عود استرز

آغازهٔ خفیف الاصولیله نغمه ساز اولهرق عبورورفتار ایتدوکندن احمد ددهمز نقش آلوب فی الحال جواب باصوابه تصدی ایلدکده مجمر دوانندن بوی افشان دماغ استقصا اولوب دفع زکام تکله خطاب فرما اولدیکم ای وزیر روشن ضمیر دائما عودالقهر غضبك دماغ اعدای

وسعی موفور ایلیوب ذات ثریا مثالی استکمال هرکمال ایتدکجه اول بلدهٔ معموره‌ده غلطه نام محلده اولان تکیه‌کاه مولویانه دخول وعرضی دده افندی‌یه وصول بولوب برآز زمانده آنده اولان فقرادن هر بریسیله امتزاج فصلین کبی استکمال اثمار شجرهٔ وداد ایدوب اتحاد ایلدکدن صوکره فرار الیل و آرزولری سالف التعداد اولان علومی تحصیل ایچون عرضی دده افندی مرحومك ادن واجازتیله عین مداد الغرات ارشاد اولان قاسم پاشاشیخی السید خلیل افندی تکیه کاهن اختیار واول آستانه‌ده نیجه اربعین وخمسین ونیجه روزخضر وحزیران برغیری جانبه تحویل قرار ایتکدن صکره دولت علیه صانها الله تعالی عن کل البلیه ادرنه‌ده اولوب ومضمون زرع الکتان فی المصر نمایان وارباب عرفان انواع احسانه شایان اولدیغی وقت اولدقده شیخ آکاه مترجم الذکر ادرنه‌یه عازم اولوب خیر ایله داخل وکبار انامك مجلس محترملرینه واصل اولوب سرجمله اعالینك محبوبی وسخن حلاوت کستری پسندیدهٔ اهالی اولوب جمله‌نك مرغوبی اولهرق مصاحبان حرم همایوندن بعض قدر آشنای دوران پادشاه دریا نوال جهان سلطان بن السلطان محمد خان بن السلطان ابراهیم خان حضرتلرینك مجلس همایونلرنده اثنای صحبتده مترجم مذکورك اسمن ذکر ویاد وبعض کمال ادبن ایراد ایلدکلرنده پادشاه عالمپناه حضرتلرندن دخی توجه ورغبت محسوس وحضور همایونه دخول ایله تشرفه اذن سعادت مأنوسلری ظهور یافتهٔ آینه عنایت اولمغله بروقت خجسته آثارده شرفیاب دخول بزم همایون اولوب ورکاب شهریاری یه وضع جبین ضراعت اخلاص مشحون ایتدکده شیرین مقالی وخوش طور نازك خیالی پسندیدهٔ طبع دقیقه شناس شهنشاهی اولمغین اول عصرده مصاحب شهریاری اولان وزرای کرامك مابه الافتخاری وزیر روشن ضمیر پاك

فلك الكمال مركز دائرهٔ حال شيخ محمد ددهنك خانقاه شريفلرنده مقيم اولوب محبتلرينه ناظر وزهره آسا كاه مطربخانه‌لرنده كه عطارد وش شيخك بعض مسوده‌سن تبييض ايليوب مشترى متاع ارشادى اولدرق مرغ ماسند دوديدهٔ خونپاشن شوقله دلپذير ايدوب دائما مقابله لرينه حاضر اولمغله جوزا نطاقنى بند مجاهده‌يى آرايش ميان شاهد اخلاص وشمسهٔ روزكار عبوديتى پانهك درويشانهٔ اختصاص ايدوب هربار مراعات الف نمد اشارتيله كذر وسرده كلاهيه خدمت شيخى برابر وخرقهٔ درويشانه عندنده خلعت مزينه‌دن بالاتر ايدى . بومنوال اوزره فصل صيف وهنكام شتاده زحلك زهره ايله مقابله‌سى كبى خدمت شيخ كاملدن برساعت آزاده اوليوب نه تاب تموز اشتداد حرارت كار كذاريدن بى تاب نه خود اول هبوب برد العاصف زحمتدن درگريز سايهٔ اجتناب اولور ايدى . رسيدن كل وكلنار ووزيدن باد شرقى نزاكت كار جمرات ارزوسن سيروكناره دوشورن درويشان نوروز سلطانى اول بهاره برمقتضاى حركت اخلاط سوداويه مبتلاى هواى كشت وكذار اولوب مانندعندليبان روبراه كلستان اولدقجه بوخريدار متاع خرمان نجم ثابت كبى برج الطلوع شمس حقيقت اولان نوردبدار متاع عرفان حدباشناسان اولان مرده‌دن بعض دون همت حشرات ارض كبى حركت نادر برابر ايتدكجه اول ذات ملك خصال صف نعال تسليمده حلقه بكوش عبوديت واستمرار اولمغين كاسهٔ درون اخلاص مشحون آبيارى فيضله شرسار وازهار حدايق محبتلرى كون بكون طراوتياب جويبار حقيقت وطريقت اولديغى رونماى مرأت طبع الهام آثار حضرت شيخ ارشاد مدار اولمغله ارتفاع قدرومنزلته توجه تام وسهم الغيب قدسيدن درجهٔ والاسن معاينهٔ چشم دماغ الهام ايدينوب تربيه‌سنه بذل مقدور

فنا ایله عازم کلستان بقا اولوب سال مسبوق‌الذکر ده انتقال ایلمشدر .
بوکفتار جملهٔ آثارلرندندر .

(شعر)

ال آلدم ماه پیکرلرله کیردم حلقهٔ ذکره
فکده دوری بن بوچرخ چرفداره کوستردم
العلر داغلرله زین ایدوب بوجسمی آه ایتدم
کریبان چاك اولوب اول دابر غداره کوستردم

احمد دده

منجم باشی احمد افندی عنوانیله شهیر بر مرد کامل نادیده نظیردر . شمس المعارف وجود عارفلری شرق شارق مهددن غرب غارب لحده کلنجه بر سپهر عرفان بروج اثنی عشر فنونده کمال اوزره تسییر الکواکب اقتدار ایلین دقیقه شناسان ربع مسکون دائرهٔ کردون اشتهار اولان مهرهٔ ستوده اطواردندر . سماء اول مالزمهٔ ترقیٔ رفعت اولان طارم والای معرفتك قمر بدرالبدور دانشی وسبع سموات درجات افضال اولان صرف ونحو ومعانی وتفسیر وحدیث وفقه وحکمیاتك افلاك خاك وراموز رموزنده ذهنی چالاك اولدیغندن اول سپهرك مانندیر اعظم واقف اسرار دقت پرورشیدر . فی الاصل سنبلهٔ وجودلری کشتزار صحرای سلانیکدن مشهود اولوب اسفرلاب خیال واحکام تقویم بارنده تکمیل اختیارات فنون لوح حصهٔ ازلیده نوشتهٔ کلك تقدیر اولوب سهم السعاده‌لرینه دوشن مرتبه علومی تحصیل ایلمك داعیه‌سنه ازدل وجان مفتون اولمغین سلانیك مولویخانه‌سی شیخی قصب

مالیلری غایةالغایه عالی اولمغله مخلص اتخاذ بیورمیوب عالیجناب اولان مهرهٔ سالفیه اقتدا بیورمشلردی . بو برقاچ بیت دلارا اولمخدوم نجابت مرسومك زادهٔ طبع دلارالرندندر .

(غزل)

آزردهٔ جوری ایدوکم یاره دیدم جورایلر ایسه صکره ندر چاره دیدم
بیکانه یه رازین نی دیرطن ایدراول ماه یانمزدم اکر کیم بودل زاره دیدم
هیچ سویلمدی دردمه یاره دیدم آه سویلردی اکر صورت دیواره دیدم
آهنسه ده نرم ایلر ایدی آهن قلبین بو آتش ایله عالمی دلداره دیدم

(وله)

کورنجه روی خط وزلفنی طن ایلدم ای دل
کل وسنبل آچلدی نوبهار دلکشا اولدی

احمد افندی

دارالنصر والمیمنه شهر ادرنه‌دن اولوب شمع عرفانه بالطبع دلداده وانجمن یاران صفاده پروانه‌زاده دیمکله شهیر برشاعر دلپذیردر . بعدالملازمه سنالك طریق قضا و بیك یوزاون درت خلالنده عازم داربقاء واسع الفضا اولمشلردر . حلوای ادرنه کبی اکثر اشعاری حلاوتدن خالی وتازه خیالی وبالی دکل ایدی . بلکه جویبار اندیشه‌سی هربار جوی مرنج کبی جوش وطبع والاسی دی و بهار شوق واکدارده نهر طونجه کبی خروش ایتمکده ایدی . اول شهر معارف نایابده خاتمةالظرفا اولوب کروه اهل المعارفدن بوبچاره آرده قالمشیدی . عاقبت نهال بیدمثال ذات ستوده خصالی اول جویبارك کنارندن سیلاب

بی‌همالری افول وجدلری زکریا افندی مرقدی جنبنده اولان لحدلرینه دخول ایلیوب اول پیرروشن ضمیر غبار دامنی توتیای روشنایی اولان پسر پرهنرینك جان کبی دیده‌دن نهان اولمسی مستلزم پرده‌داریٔ دیدهٔ بینا وبوپردهٔ درده دریده دیدهٔ غم دیدهٔ والد ماجد کثیرالحامدلری طاقت کتورمیوب دهردنیه‌یه دیدهٔ دنیا ایله نگاه‌ایتمشدر . وانتقاللرینه برجزء مدت قالمیه‌دك اول اکبر ریاضت نادیده‌نظیر ایله اوقاتکذار عالم تکدیر اولمشلر ایدی . الحق اویله وجود محترمدن واویله مخدوم مکرمدن دور اولان والد فرقتکش دیدهٔ اعتبارندن بالکلیه وجه ارضی اسقاط ایلمزده نه‌ایلر ؟ اولمخدوم جلیل‌القدرکده حقا که‌وجودی نایاب برذات ستوده صفات عالیجناب ایدی . عالم صغرمزده برقاچ دفعه مجلس شریفلری‌ایله شرفیاب وصحبتلری ایله اکتساب شرف بیحساب ایلمشدك. الحاصل اویله برمهر پرتوافکن خاندان شرفك غروبی دهری ماتم‌زده ایلیوب روز نشاطن شب‌تکدیر ولیلهٔ انتقاللری سیه‌جامهٔ ماتم هرجوان وپیر ایلمشدی . اول شب دیجور هجرانك مرثیه خانلرندن اول خاندانك شرفیاب انتسابی اولان کمسه بوکونه تاریخ ایلمشلردی . بنه اول خاندانه منتسب اولان عزیز چلبی نام ناتوان مخدوم نادرالمثالك دست آوردهر اولان انتقانه :

(تاریخ)

چیقدی برهاتف غیبی دیدی تاریخن آنك کوره نزلکهنی عرشده احمد یحیی

تاریخ دعا پرورشیله مرثیه‌خوان اولمشدی . اولمخدوم بیعدیلك مطالعهٔ تحقیقده‌فکر سدیدلری جمیل اولدیغی کبی مالزمهٔ کردن مخدومیت اولان سائر عرفانده دخی فائق‌الاقران ایدی . فضلهٔ فضیلتلری اولان اشعار زیبا ایله تشخیذ ذهن والابیوررلر ایدی . ذات نجابت

ساكن اولوب عمر عزيزلرى عزت ايله كذران ايلين عزتى افندى دامادى فاضل نحرير پير روشن ضمير زبدهٔ صالحا محب فقرا حاتم منش اولان اسخياناك بلندى مرحوم ومغفور دباغ زاده محمد افنديناك مخدوم نجابت مرقوملريدركه سال هجريدن بيك سكسان التى شوالنك التنجى جمعه كيجه‌سى زهره آسا مطلع وجوددن نمايان ومه‌تابان كبى هالهٔ آغوش اقباللده عيان اولوب مرتبهٔ سن تميزه وصولدنصكره شهر ستانبولده رخ زيباى كماله خال مثال عصرينك دلپسندى مرحوم بيكلى افنديدن علوم نافعه اخذ وقرائت ومهره‌زنان ايله بالطبع الفته مائل برمخدوم ملك خصلت اولوب سكونت وقار ايله اوقاتكذار ايدى. قضاة عساكرك عصرنده معروف وبلندى اسيرى برادرى مصطفى افندى مترجم مذكور مخدوم محترمه بغايت منجذب اولوب عين اعتناسى وهربار محبتى ايله قرير واول مخدوم كزينك ذات نجابت قرينه بالطبع پدرانه دلداده‌واسير اولمغله اومخدوم جليل القدرك اكرامنه ازدل وجان جازم‌واول ذات عاليقدر اول پير محترمدن ملازم اولدقدنصكره امثالنده جارى اولان قانون دلپذير اوزره ذاتى شايان احترام وتوقير اولنوب سنه بيك يوز اوچ صفرنده دفعةً موصلهٔ صحنله جد امجدلرى زكريا افندى مدرسهٔ جليله‌سنه اولوب يوز بش صفرنده مدارس ثمانيدن برينه ويوز التى محرمنده خديجه سلطان مدرسه‌سنه ويوز طقوز ربيع الاخرنده ايا صوفيهٔ كبيره نقل اولنوب كاسهٔ خوشكوار عمر عزيزايله سيرو ديدهٔ مرامى ديدن كامله قرير اولمدين هنوز نخل وجودى مثمر ايكن آمالى مقمر اولهجق زمانده پدر محترملرى ديده دوز قدر ورفعتلرى ونكران مروتلرى ايكن بامرالله الملك المتعال رحلتكاه دنيادن انتقال ايدوب سنه بيك يوز اون رجبنك آلتنجى اربعه كيجه‌سى مهرذات همايون

نقش خوانی ودستگاه خواجگانك نقشبند پرند عرفانی در . بورباعی تحدیثاً زادهٔ طبع آزادهٔ حقایق نمالرندندر :

(قطعه)

من سالك راه اشتقیای دینم پابستهٔ این سلسلهٔ رزینم
غم نیست امین اگرچه مجنون کویند من بندهٔ دیوانه بهاء الدینم

مرحوم مزبور اوائل حالارنده شیخانه بر تخمس انشاد وآنده ایکی مخاص یاد ایلمکله فقط مقطعی تبرکاً بو مجلهٔ ظرفاده ایراد اولندی :

(تخمس)

عارفا کسمه امیدك رحمت رحمانندن
کر رضای حقسه مطلب کچ یوری رضواندن
قبلهٔ عشاقه یوز سور غافل اولهٔ آندن
قیل اطاعت سائقیٔ صهبایه هردم جاندن
ای امین بوالامان کرایسترایسهك فتح باب

احمد یحیی

اول شرفبخش مخادیم کرام یکتا نشین صدرالصدور اولوالاحترام اولوب خاتمهٔ عصر سلطان محمد رابعده شیخ الاسلام بولنوب اون التی کون مقداری مزول اولدقدنصکره مطلع دولت سلطان سلیمان خان ثانیده ینه شیخ الاسلام ومفتی الانام اولوب بعدالعزل الی وفاته محمیهٔ استانبولده سیواس تکیه سی قربنده اولان سعادتخانه لرنده

خلقهٔ افندیلری اولمغله تدارك وتمکن وتمدن وتوطن ایلمشلر ایدی .
بو مجلهٔ خطیره مزی تبیضدن صوکره والد ماجد کثیر المحامدمز مشائخ
اسلامیه‌نك بلندی حسنة الانام میرزا مصطفی افندینك سوق خیر
ونشیهلرینه امتثالاً بوکروه معارف شکوهی تبرکاً آنلرك اجمال حالاریله
تشریفه وارادهٔ الحاقلرسبب تشرف وتلاقیمز اولمشدر . تعارف جاهله
تجاهل عارفی تبدیل وزربفت کبارانه‌یی مرقع درویشانه‌یه تحویل ایدن
آکاه دللردن اولمغله

(لنامقه)

کورمینجه ذاتمی سالم بنم اهل عرفاندن کالم کیم بیلور

کذار شنجه بزم بزم ملاقاتمزده صدرالصدور فحول حرف العینده
معین ومعرف ومستور عارف افندی حضرتلری مترجم مزبورك
معارف عارف عارفانه وصحبت کاملانه‌لرینی مشاهده ایلدکلرنده تبرکاً
کندی مخلصلرینی بونلره تخصیص بیوروب برای خاطر عاطرلری
قبولنی نقل بیوردیلر . لکن مابه الاشتهارلرینه بناءً قبل الالفت
حرف الفه عقد الفرائد سلك اهل سخن قلمغه جزمز صوابدیدلری
اولوب بو مجمله‌نك تعیین وترتیبنه رضا داد اولمدیلر . ایام ملاقاتمزده
صواعق ابن حجر ترجمه‌سی تسویدینه اشتغال اوزره ایدی . عربی وترکی
رساله‌لری ومنظوم سلسله‌نامهٔ طریقلری اولوب علم موسیقیده دخی خواجهٔ
بنام زمرهٔ طلبه‌سنده غلام اولمق پرده‌سنده کمالی والسنهٔ ثلاثه‌ده اشعاره
اقتداری واردر . حق بوکه معارف شعریه فضلهٔ افضالی ومستزاد منظومهٔ
کمال حالی اولوب ظاهراً ادای ترکانه وروش عربانه وطور کردانه اوزره
کورینوب لکن اول ذات بوالامان فی الحقیقه اسرار سویدانك امین

(وله)

کورنجه دانهٔ خال دل اقدی آب کبی غمیله اولمده سر کشته آسیاب کبی
اوشوخ جورایدرك صوندی شربت لعلن آچیق میامه من آنکله شکراب کبی

امین توقادی

بونلرك دخی نام دیکری محمد اولمغله متوفا محمد امین دیمکله زبانزدو معیندر . پدری کبار نقشبندیدن رومیه شیخی سید محمد افندی ذتراسندن اولمغله شیخ مزبور هدف تیر قضای رب غفور اولدقده اول دهشتله سمت توقاد ستوده سمانه عزیمت واجرای سنت هجرت ایدنلردندر . کندی دخی ادراك سر ایدوب

(بیت)

بسیار سفر باید تا پخته شود خامی

قاعدهٔ حکمت مدارنجه سیر وسیاحت وکشت وکذار دیار وممالك وحرمین محترمینده مجاورتی اثناسنده کروه پر فتوح خواجکان نقشبندیدن ساکن حریم بیت کریم اولان الشیخ احمد یکدست حضرتلرندن تعلم وزرش طریقت وبعد التکمیل روش قادریی وشاذلیی وسائریی دخی برر عزیز محترمدن کوروب علوم ظاهریی دخی علمای حجازدن تحصیل ومجاز اولوب زمرهٔ اهل حدیثك سر حلقهٔ کملی الشیخ احمد نخلیدن روایت فن حدیثه مأذون وبلدهٔ طیبهٔ قسطمونیه ده دخی بعض مشاهیر فحولك نشانکاه سبحهٔ صدداهٔ

مدرسه‌سیچون حضور شریفلرنده لدی الامتحان استحقاق ذاتیسی متبین‌وعیان اولمغین بیك یوز اوتوزده مدرسهٔ‌مرقومه داخل‌رتبه‌سنده ایکن بونلرك ذاتنه وپدرلرینه اکراماً تنزیل‌اولوب‌ابتدا خارج‌اعتباری ایله احسان بیوریلوب بعده شیخ الاسلام ومفتی الانام یکتا سوار همت مهر سپهر فضیلت سعادتلو عنایتلو بکشهرلی عبدالله افندی حضرتلرندن بیك یوز اوتوز برده یرنده حرکت خارج اعتباریله بیك یوز اوتوزایکیده ینه آنلردن بروسه‌ده داخل رتبه‌سیله کوسج علی پاشا مدرسه‌سنه رحلت ورفتار ایله سر ریشن پریشان سرور ایلیوب اقرانه بوا کراملە افتخار ایلمشلردر . بوبرقاچ بیت دلارا زادهٔ طبع رعنالرندندر :

(غزل)

رپاضتسز جهانده کیمسه عرفان آشنا اولز کدوخشك اولمینجه ماهر فن شنا اولز
دینلمز دلربادن کچمینجه ماحرای عشق پیاله تاکه‌خالی اولمیه آنده صدا اولز
دکل تار تعلق کامله سد سفر سازی سلوك سوزنه پیوند رشته بندپا اولز
موسکاریٔ زینت شخص ناقابلده‌قابلمی دل زنجیده‌هیچ رغبت‌رنك حنا اولز
قوزاهدمجلس رندانده فکررسم تعظیمی تکلف‌دشمنان بینده اصلامرحبا اولز
امینانوله ایتسم زخم تیغ جوریله فریاد قلم شق اولسه انده حریر اشتکا اولز

(وله)

ایتم فراغ او آمت مشکین کلاله‌دن دل پاره‌پاره اولسه‌ده‌چون‌شانه‌ناله‌دن
بلمزسه جای بوسهٔ خطك نوله رقیب جاهل‌محل خیال ایده‌مز اول‌رساله‌دن
سافیٔ نکته‌دان اکه دیرلرکه فهم ایده جام لزوم درونی حظ بیاله‌دن
نوش‌شراب عصرده غم ویرمسون بزه اکدار دهری کچدم امینا ازاله‌دن

(وله)

ایتم خطور خاطر نامهربانه ایتسه‌ده بسته تار نکاهی بنانه

فتح المشكلات جامع المعقولات والمنقولات صاحب طبيعت فاخر مكى زاده طاهر افنديدن دخى بعض لازم اولان نسخه‌لرى كوروب حوض درون صفو تمومنك آب صافيسى كرمابهٔ خداداد كبى اعانت معدن دهن اتشپاره‌سى ايله صاف وسليس تعبير وجريان فكر سديدينه سدراه اولان خس وخاشاك شبه اشتباهدن طبيعت عالم آراسن هرفنده تطهير ايتدكدن صكره ينه همشهر ستوده شهرتى اولان مدينهٔ بروسه‌ده منلا خسرو مدرسى اولان مترجم مذكورك عميسى مصطفى افنديدن ملازم اولوب دخول طريق مدرسهٔ منتظريه مدت مديدهٔ معينهٔ معتبره‌نك كذرانته ديده دوزانتظار اولوب سبحهٔ تعداددده ايام كذشته‌يى شمار ايدوب آينهٔ تقريبنده چهرهٔ مقصود رونما وعرض ديدار وعادت اوزره برمدرسه‌يه نائل اولمسنك وقتى حسب الطريق ظاهر و آشكار اولديغندن مرحوم ومبرور كويك زاده محمود افندى شيخ الاسلام ايكن دولت عليه جنبه كلوب ذات معارف انصافنك ستنبولك طريق مدرسه‌لرندن بر كزيده‌سى هزار بار حق صريحى ومترجم مزبورك نسخهٔ بخت اقبالنى مرامى اوزره تصحيح ايلمك حصهٔ صحيحى ايكن مزبورك مساعدهٔ مرامى شويله طورسون قرص خالص العيار طبع عالى مقدارين سكه پيراى قبول اولمغه معيار فحول اولان زمانده واقع امتحانه بيله رخصت يابِ دخول اولدقده جواز كوسترميوب اسعاف امالنه توجيه نكاه مساعده‌دن احتراز ايدوب بتون مدتنده مزبورك دل ناشكيبى اول آستانه‌دن بى نصيب اولوب بر آز زمان مرور وكذراندن صكره قدر آشنناى هركامل كمال اولان سعادتلو ابو اسحاق اسماعيل افندى حضرتلرينك زمان فتوالرنده بروسه‌ده اول وقتده منحل اولان عربيه

لفظ امین جزءلازمی اولدیغندن مخلص سابقدن امینی بدل ایلمکه سبقت وذهن دراکاری استدعای همت ایلیوب جزء اسم سامیلرین استصحاب ورغبت ایلمشلردر . زمانمزده ترتیب تذکرة الشعرا ایلین صفائی رونما مرأت صفوت ادعانك اگرچه بونلرك مخلصلرینی (سابق) اولق اوزره کتابت وتحریر وبعض ایام جوانی وهنگام گذشته بیانی ایله قدخو بان گبی کندی قامت گفتارین بچاره دراز ومومیان دلبران آسا دردمند بعض باریك مضمونله آغوش تعبیرین باز ایلمشدر . انجق افتادهٔ کهنه سال ودیرینه صددلرین فراموش اولنمش گنج بی گنجینهٔ تار نگاهی پای عنکبوت آسا پابند رشتهٔ نسج اهمال اولدیغندن بر خوش تتبع ایتیوب رفتار سابقیله سابق اولسنی خیال وبوتبدیل مخلص گفت وشنیدی گویا سامعهٔ پیرانه‌سن قرع وصال ایتمدیگندن حرف السینه کتابت‌ایتمك ایله حقوق تذکره‌یه رعایت ایتمشدر . مترجم مذکور بوجریدهٔ عرفانه نام بلاغت عنوانی ثبت وتسطیر وروزنامچهٔ حاللری کشیدهٔ سلك تحریر قلمان بروسوی عبد الهادی افندینك مخدوم نجابت مرسومی اولوب کلبنده غنجهٔ نشگفته‌دهان ایکن نسیم عرفانله گشایش بولان بر اشگفته ورد نهال گلستان سیادت معرفت اولوب سید مطالعه وسعد بیان برشاعر ماهر نادره داندر . مدینهٔ بروسه‌ده بوجریدهٔ‌جدیده‌یه اوصافی تحریر اولنان سلیم افندی اختیار تدریس ایدوب عزلت ایلدکاری وقتده آنلردن مترجم سابق الذکر علومی قرائت وکتب متداوله‌نك بر مقدارن دخی شیخ احمد غربیدن‌ومنتش زاده خواجه‌سی عبد الرحمن افندیدن استفاده وقسطنطنیه‌ده فتحیه سمتنده ساکن اولوب ذهن والاسی

داعی اولدیغندن اول سمته شتابان وشام شریفه روان اولوب اول خطهٔ مسرت پیاده محلة الکبرای کشاده ابوابده سر حلقهٔ کروه کتاب اولوب کاه خدمت کتابتله بعض اموره رسیده اولدقجه دفتر تقاضادن دست قضا ایله مفردات مجموعهٔ دیوننك اسامیسنی رسید وکاه پیشکامنه دلدادکان محبتدن نکاه طرهٔ طرار دلبران کلدکجه اصلاح ذات البین ایدوب توك مژکانیله صلحنامه‌لرك شب تابسحر زنده‌دار کتابت اولوب تسوید وکاه نیابت خوانله دفع نوائب ایدرکن مدعی پیچیده ادعای مرکن ادعاسندن تخلیصه بر محل وعقدهٔ ختام عمر نازنینك بند اختتامن حل ممکن اولمیوب لکل اجل کتاب سوری دائرهٔ وجودی استیعاب ایتمکله دست خصم اجلدن رها بوله‌میوب سنه بیك یوزیکرمی بر حدودنده دوات سیم افشان دهانی پیشتختهٔ وجود عرفانیله روبراه‌محکمهٔ کردکار ودار فنادن قرارکاه بقایه کذار ایلدی . بومطلع غرا اول ذات پاك ادانك اولمق اوزره ثبت املا اولندی :

(مطلع)

صالنسك باغه دیدارك جهان هپ آرزو ایلر
قدك شمشادینه سرو کلستان سرفروایلر

امین بروسوی

نام بهین واسم نازنینلری محمد امیندر . تختکاه قدیم شهر جنت نعیم دیار شوقدارمدینهٔ بروسه‌دن قرین اشتهار اولمشلردر . سابقا مخلصلری سابق اولوب ذات لطیفلرینك امانت‌معنای متلازمی واسم شریفلرینك

ایتمکه آماده ایلیوب درحال زیرنامهٔ رباعیٔ بیهمتایه بونظم پاکله بدأ جواب بصوابن املایه تصدی وبو سؤال لازم الإسکان جوابنه بووجه اوزره تعدی بیورمشلردر :

(جواب)

ای آنکه شده زنقش هستی ساده درفقر ومجا هم زپا افتاده
هاء ابتداء الغنا اذا تم الفقر هذا شیٔ جرت علیه العاده

امین دیکر

بونلرك دخی اسم سر آمدلری محمددر . صالح زاده دیکله شهیر بر شاعر خوش آینده تعبیردر. پدر بزرکوارلری صالح افندی قندیه دن معزولاً سنه بیك طقسان طقوز تاریخنده ارتحال وتازه زبان اشعار ملاحت شعار ایله رونق بخشندهٔ مقال وسخن پاکیزه یه قابلیت صلاحیت ارتاً کندی یه انتقال ایتمشدر . مسقط رأسلری شهر ستوده صفات مدینهٔ دفینة البرکات قسطنطنیهٔ بیهمتادن توقیعی جعفر پاشا محله سنده موقع ایدی. وجود یرلیغ رقعهٔ روح پرفتوحلری دیوان جلیل العنوان عالم ارواحدن سرنامهٔ دیباچهٔ تبلیغ ایقاعه اخراج وتهذیب برات ذات خجسته سماتلرین زیبندهٔ طراز طرهٔ غرای اخلاق حمیده ومالك ممالك سخن پسندیده ایلیوب عصرنده کروه سخن سنجانیده کندی یه خیلی رواج ویرمشدی . فاما بر مقتضای تفرقهٔ ارزاق وبر دأب سرنوشت جملهٔ آفاق آب ودانه سی فضای دلفزای شام جنت مشامده زرع وفشان ونفقات مقتضی الحرکاتی اول جانب کشاده جوانبه نقل وحرکتی

كلوب وافر زمان همصحبت كبار واعيان اولمشلردر . مال فراوانيله اوائل حالى شهرهٔ جهان ايدى .

(لمنشئه)

صقن ادباردن مغرور اقبال اولمه دنياده
فلك ارباب عزو جاهـه بيهوده كرم ايتمز

مرور ايام وتعاقب شهوروواعواملة حالى پريشان وفقر وفاقه سببيله بى سروسامان اولوب حال ديرينه آشنا اولان احبابدن خجله كش اولديغندن برتقريب ايله قبريس دفترارلغن آلوب كندى كندين اول جانبه نفى واجلا ايتمشدر .

فن موسيقيده كمال مهارتى عربى تركى فارسى سخن پردازلغه قدرتى اولدينى مشهور ومتواتر وكالشمس فى وسط النهار ظاهر وباهردر . قبريس دفترداري اولمسنه بورباعيسى سبب اولوب فقر وفاقه سندن شكايتى ناطق بوشكايتنامهٔ زيبايى تحرير ومرحوم ومغفور شيخ الاسلام السيد فيض الله افنديك فرستادهٔ نادرهٔ دولت مصيرلرى قيلمشدر :

(رباعى)

اى دست ودلت بلطف وجود آماده
وى خاك درت ملاذ هرافتاده
اطعمنى قبل ان يقول القائل
قد مات من الجوع نظيرى زاده

بوسخن شكايت آميزى تلثيم احرام حضرت شيخ الاسلام فلك احتشام ايتدكلرنده دوات قدنبات جواب باصوابلرين كشاده وزبان قلم معجز رقمى خزانة الكرملرندن نثارندهٔ لآلئ خطاب مستطاب

ممدوح مداین شهور آمد المحامد دندر . بین اصحاب الوقار بورناز محمد اغا دیمکله شهیر بر شاعر خوش تعبیردر . فاما بر مقدار مدمغ وکندی یه اعتباری وبین الظرفا ذاتنه اغترای اولوب زعمنجه خلیجه پنداری اولمغله سمت خجسته سمات رومه روان وطرف دولت علیه یه رو براه وشتابان اولمیوب طشره مناصبده اولان بعض بزرای اولو الاحترامه انتساب ایدوب بیك یوز درت تاریخنده والئ بغداد بهشت آباد اولان احمد پاشایه مقرب وهمراز وکیدرك کتخدالغی خدمتیله سر فراز اولمغین اول حدوددده واقع اولان عرب جنکلرینك برنده سرمست جام شهادت ودارفنادن داربقایه رحلت ایلدی. بوکفتار جملهٔ آثارندندر :

(شعر)

عهد فرقتده دخی کسب حضور ایلمشوز
صانمه کیم خاطرهٔ وصاتی دور ایلمشوز
منکسردر دیدی احباب بزه مینایی
حرمت باده‌ده آیانه قصور ایلمشوز
مجلسنده بزی یاد ایلمش امنی جانان
صد شکر خاطر دلداره خطور ایلمشوز

امین

برذات پاك کوی نازك افاده وبرشاعر ماهر هرمعرفت آماده‌درکه اسمی محمد ونظیری زاده دیمکله شهرت داده‌در . فی‌الاصل ذات بهین آثاری فضای دلونه‌دن آشکاراولوب بعده وجود بهبودی شهرسلانیکده قرار ایدوب سنه بیك یوز تاریخنده دیار بی قصور قسطنطنیهٔ معموره

امنی

اسمی سلیمان وسلیم زاده دیمکله معروف وشهر دلستان ستنبولدن خوش نویسلك ایله موصوف بر ذات کزیدهٔ دانشوران مالك ملك عرفاندر که سلامت طبعی کندیه بالارث انتقال وسلامت تعبیری زبانه همحال وزرانك دیوان افندیلکی خدمتی ایله شرفیاب ووالیٔ مصر اولان حسین پاشایه انتساب ایلدیکندن صوکره سنه بیك یوز اون خلالنده عالم مجاز اولان حقیقت حجازده اخرایه انتقال ایلمشدر.

بوکفتار آثار طبعی درربارلرندر :

(قطعه)

همیشه عشقله عالمده شیدا قادرییوز بز
بزی پر آتش ایلر جذب مولا قادرییوز بز
نوله امنی فغان ونا له‌مزله کلشن عالم
اولورسه روز وشب پر بلبل آسا قادرییوز بز

(بیت)

نمی نثار ایدیم پای دلبره امنی
توکندی سیل سرشکم کوزمده نم قالدی

امنیٔ دیکر

اهالیسنك دماغ حدت ذکاسی غایتله دراز بالا وبوی آشنای هرمعرفت اولمقده شهر دنیا اولان آب روی ممالك شرق پرنور

اولمزدی تاخ بادهٔ کلرنك بزم شوق
یاد ایتمسیدی عیش شب کریه زامزی
بزخوشه جوی خرمن کام ایتمدك دلی
مألوف کاه ایلمدك کهربامزی
ایتدك پیالهٔ طلبی سرمه‌دان رو
وقف کیاه یأس ایدن ورامزی
ایتمش دلی مطیب درد فراق انیس
بیکانهٔ دو عالم ایدن اشنامزی

مترجم مذکور لسان ترکیده پرفصاحت اولدیغندن غیری زبان فارسیده دخی عبرت ایدی فارسیده ابیات پرملاحته غایت واول وادیده‌ده مضامین عالم کیرینه نهایت یوقدر. بوچکیدهٔ سلك تحریر اولان ابیات بی نظیردولت علیه‌ده سابقاً رئیس الکتاب اولوب فضل ومعرفتله شهرهٔ اولو الالباب اولان ابوبکر افندی جنابنه ویردوکی فارسی قصیدهٔ مستطابدر :

(قصیده)

چنان زنامیه کشته جهان زفیض بهار — که برك شاخ برآورده آه آتشبار
صفاچوناله کلو کیریش کند شبنم — که زارعاشق شیدا بکویداز شب تار
دهد زفیض نما کیسوان حورا کر — شوندنافه فکن آهوان مشك تتار
عجب مدار زفیض نما برون آید — صدای تیشهٔ فرهاد از رك کهسار
کنون دمست زشاخ کلی بدید آید — نوای مدحت آن ذات آسمان مقدار

رئیس دولت وهمنام حضرت صدیق
که آسمان زدرش کردکسب عزووقار

ایلدم دیدکده خلیل افندی دخی بنده عجباندن مألوفمز اولان معـاملهٔ اشـنابی اولمدی دیو نکران ایدم عمامه‌مز نصا ملوجه واقع اولدیغندن بویله تشبیه بیورلدی دخی پریشانجه اولمق لازم کلسه کلسره تشبیه‌ایدوب بزی بویله باشدن صـاومز ایدیکز دیو ملاطفه ایلدکلری اول زمانك ظرفاسی میانده شهرت شـعار اولمش ایدی.

مترجم مزبورك بویله بیحدلطایف زیباسی ونیجه مضامین بیهمتاسی واردر مجموعة المعارف بر شاعرظریف وعارف ایدی. سائر معارفندن ماعدا خط نسخ وتعلیق وجلینك حسن خط وکتابتنه پراقتداراولدیغندن مقبول عالی وکبار اولوب ذکری مرورایدن باقی پاشانك نصب عینی اولوب مردم چشم بنـاسی کبی هر قنده کیدرسه بیله استصحاب ایتدیکندن پاشای مزبور حلب محصلی ایکن انلرله بیله اولوب حلب الشهباده :

(لمنشئه)

رهایاب نجات اولمز فلکده مرکدن هیچ کس
انیسـك پنجهٔ شـیر اجلدر عاقبت برکون
سراپا بویله درآیین کاری چرخ غدارك
نیجه کون اولدرر ساکه ویررسه عافیت برکون

کذارشـنجه‌سنه بیك یوز اتی حدودنده روح پرفتوحی ارواح قدسیه ایله انیس وبزم خاموشانده همبزم جلیس اولمشدر . بوکفتار پاك اول ذات دراکن‌زادهٔ طبع چالاکلرندندر :

(غزل)

برسوز تاب ایچون آرارز دلربامزی
پروانه وار یانمده بولدق صفامزی

مشهور انام اولان موسجی زاده خلیل افندی امام اولوب هنوز امامت مرقومه‌نك عرضن آلوب مطلبنه نائل واوته‌دن بری آتش آرزوسیله شمع امیدی سوزان اولدیغی مقصدینه واصل اولدیغی وقتده عرض امامت مرقومه‌یه دست رسیده اولدیغی کبی خانه‌سنه وارمدین پیشین قاوقجیلر ایچنه واروب عصر مزده شهرهٔ اقایم مرحوم قاوقجی ابراهیم چلبی اول زمان بزازستان عتیق قربنده اولدیغی دکانه واروب کندیلردن امامتده برسر قیلمق ایچون برعمامهٔ امامانه استیوب بغایت تعجیل وبر ساعت مقدم حصول پذیر اولمسنی دست استادانه‌لرینه تحمیل ایلیوب ایرتسی کون ابراهیم چلبی دخی چابیلك ایلیوب عمامه‌یی خلیل افندی‌یه ایصال وبرسیمتن وسمن اندام شاکرد خوش خرامیله ارسال ایدوب آنجق مزبور خلیل افندی فرط سرورندن ناشی عمامه‌یی برخوش مرادمجه سپارش وتنبیه وسائر ائمه‌نك عمامه‌سنه شبیه ایله دیو تفهیم ایتمدیکندن عمامهٔ مذبوره بغایت بالاوبی اندام وقبه مانند بربی نظام نسنه اولوب کندولره‌وصوالده خود عمامه‌نك عینی کتورن مخدوم پری رخسارك یوزینه اورمغی دخی تجاسر ایتیوب ضروری تحسین وثنا برآز مداهنه وبرآز دعا ایدوب مخدومی صاودقلرندن صکره عمامه‌یه نکران اولور. واقعاحددن زیاده بالاطرح وبنیان ووقت تنك اولمغین تبدیلنه دخی امکان اولمیوب هله نه حال ایسه بردستار صاروب شتابان و آرزوی امامتله ادای خدمتلرینه روان اولورکن رهگذارنده مرحوم انیسه‌دوچار اولوب چشم کوش فتح کلام ومنتظر ادای سلام ایکن درحال انیس مرحوم خلیل افندی‌یه برادر بودستار پریشان اطوار ایله جنا- بکزی سرراهده کوردیکمده برخلالن سربنه برشلغ وضع اولنمش قیاس

لطیفه — باقی پاشا مرحوم حلب محصلی ایکن طائفهٔ بشانقه دن برکتخدا سی اولوب انیس مرحوم کاتب وندیمی بولنمغله اکثر اوقاتده طعامده کتخدا ایله بیله جمع اولوب انیس ظرفادن اولوب مجلس آرا اولمغله آغای محترما کثرا نکله صحبته آغازوا کرام ونوازش ایله مرقومی هربارسرفراز ایلدیکندن برعادت ناپسندیدهٔ غبطه وحسد کتخدای مرقومك بوالتفات بغیری تناول طعامه سد اولوب کاه چین جبین کتخدایی کاه بعض کلامنده تکذیب ایله اظهار حق کویایی ایدرلرمش . برکون ینه طعام تناول ایدرکن اثنای طعامده میانه لخنه تورشیسندن طبخ اولنمش برطوله کلوب کتخدای فضول ازدل وجان تناولنه مشغول ایکن انیس دخی دستن سفره یه دراز وبرطوله آلوب فمنه القا ایتمکه آغاز صدد نده ایکن ازقضاالندن طوله دوشوب سائق تقدیر سقاطه یی کتخدای ذیشانك تاچاق وسط صدر شریفنه القا ولباس ظاهریسن جامهٔ باطنی کبی مردارورسوا ایتمکین کتخدای کینه جونك جیش حدتی غلو ایدوب برخدنکده دردمندانیسك جکرك دلك تصور ودشنامنه آغازایلیوب بهی حریف کندیکی طاغده می صاندك دیو اظهار تهور ایلدکده درحال انیس نازك مقال بهی کدی بزی یرمیسك نه بوتهورك سزلر بزه واجدادیمزه محبت ایده جك ایکن بزم کلم سرزاده لکمزه اعتبار ایتمك روا دکلدر دیدکده باقی پاشا مرحوم جوشا جوش خنده اولوب وافر استحسان ومترجم مزبوره برمدت یتیشجك قدراحسان ایلیوب کتخدای مرقوم حسدله حالن خراب وجکرك بونار غبطه ایله کباب ایلدی .

لطیفهٔ دیکر — ابوالفتوح والمغازی مرحوم جنت مکان فردوس آشیان سلطان محمد خان غازی جامع شریفنه بیك طقسان یدی تاریخنده فن قرائتده

(مطلع)

كردراه یاری ای دل دیدهٔ پردرده چك
توتیای خاكپاین چشم غم پرورده چك

غزلمزه بوكونه برنظیره ایلمشلردر :

(نظیره)

زلفٔ پچاپچدن رخسار آله پرده چك
رشتهٔ انظار عشاقی نهانی یرده چك

انیس دیكر

اسم سر آمدی محمد وكلسر زاده دیمكله شهیر بر شاعر پاكیزه تعبیردر . پدر بزركوارلری مشهور كلسر اسماعیل افندیدركه دولت علیه‌ده یكیچری افندیلكیله مشار ووقتنده اوجاغك آحاد رجال مستشارندن اولوب اشتهار بولمشدی . مترجم مزبور بلدهٔ طیبهٔ علیهٔ قسطنطنیهٔ المحمیه‌ده ابوالفتوح والمغازی جامع سلطان محمد خان غازی قربنده یكی چشمه‌دن آب روان روح افزا آسا ظاهر وهویدا اولوب اشعار پاكی سلیس و آبدار ومضمون پاكیزه‌سی آب حیات كبی حیات بخشندهٔ دل ارباب كفتار ایدی . وافرزمان اول جانب كشاده جوانبده ساكن اولوب نجبه كبار مكرمتكار ایله همدم وجلیس وحلقهٔ ارباب دانشده دائما همبزم انیس ایدی . بعده باقی پاشا مرحوم نائل وزارت وكامروای صدارت اولمزدن مقدم حلب محصلی ایكن جناب والانصابن نقدینهٔ معارفله كامیاب بولمغین بیله استصحاب بیوروب انیس وندیم وخدمت كتابتلری ایله شرفیاب ایلمشلر ایدی .

(بيت)

طوقنسون تك همان لعل نمكريزك لب جامه

قتارسك بادهٔ نابه نمك قت قت حلال اولسون

بوزمين شيرينده قت قت حلال اولسون سخن زيباسى اكرچه برزمان شهرت شعار ومطارح الافكار شعراى اولى الاعتبار اولوب هركس بر وادئ دلپذيرده بر برلرينه نظيره ايلمشلردر . لكن بو زمينده بويله بر بيت عالى منظور اعالى اولمش دكلدر . حقا كه معناسى امواج يم مضمونن قات اندر قات ساحل لطافته الجا ايتمشدركه از جمله اول انكور حلال اولوب بعده مقتضاى معصوريتدن ذاتنه حرمت طريان ايتدكدنصكره نمك تمكين القا ايتمكله خل اولمغى ايجاب ايتمكله حرمتنه محل اولوب قت قت حلاللق رونما اولمشكن عين خل قت قت كه لسان تركيده برامردركه تعبير عربى اولسه اتوا اليه معناسنك مفادينى ادا ايدر . بنابرين قت قت مضمونندە فائده پيدا ولف لف لطافت برلطافت رونما اولمشدر . اكرچه قت قتده بعض مرتبه نزاع ومابين حرمتله مقطوع اولمغين پيدر پيلك معناسى مراد مذكوردن مانع انتفاع اولمشدر ديو اصحاب مألك دماغ خيالى پر اختلال وفارسان عرصه كه كمال مبارز جدالدر لكن جواب باصوابى ارباب حقايقه پوشيده ونهان واصناف صدر نشينان چار بالش دقت وكرامته پنهان دكلدر . اكثريا بومقوله نزاع لفظى ميان شعراده بى پايان ودست خيال دانشورانك بويله سنك طعنه سى بغايت فراواندر . (آترلر طاشى البته درخت ميوه دار اوزره) مضمونجه بومقوله مضمون داستان سنكزدهٔ دست عذر آوران اولمقدن خالى دكلدر . سائر ابياتنده خود جمله سى كف بردهان استحساندر بوعبد فقيرك :

فتح کلام ایلیوب آدم سن ارادهٔ الهیه‌یی نیازك ایله تبدیل ومقدرات الهیه‌یی رجاك ایله تحویلمی ایتمك استرسن که روح پر فتوحکی بسلمکه عیده شایان قربان کبی انجام کاری معلوم اولمدق امر انچون فدای جان ایدرسین نه بیلورسین بلکه رب عباد اصلاح عالمی قصد ایتمش اوله بومرتبه‌یی اولیای متقدمین بلکه انبیای مرسلین بیله ایتمشدر. زینهار زینهار بویله جرأت وبوکونه‌بی ادبانه حرکت ایتمه دیو تنبیه بیوروب :

(بیت)

تقدیر خدا قوت بازو ایله دونمز برشمعی که مولایاقه بروجهله سونمز

دیو وافر عتاب وبنه تکیه کاهنه کلوب شتاب ایلدوکی بین الفقراء مشهوردر دیو نقل وحکایت ایلدی .

روایت اولنورکه سنه بیك طقسان بشدن مقدم دار فنادن تکیه‌کاه بقایه ارتحال واول حدوده انتقال ایدن یکی‌قپو مولویخانه‌سی شیخی احمد دده پرورده‌سی اولوب بیك طقسان بشده مدینهٔ پرمیمنهٔ شهرادرنه ده مولویخانه شیخی اولدیلر . زهد وتقوی وفضل وانشاسندن فضله شعر پاکیزه‌سی اولوب لسان غیب وعالم لاریب اولان اشعار حسن آثارده ید طولالری وار ایدی .

(لمنشهٔ)

طبع نقادی عالی وچالاك ذهن وقاد پاکی غایت پاك

اشعار پاکی غایت مضموندار وهر لفظی آبدار وکوش آشنا وتابدار ایدوکی اولی الاعتباره نمایاندر . بوندن ماعدا اشعار پاکلرنده معنای تصوفی اعتبار اولنسه ذوق اشنایان حالت ارشاده باعث ازدیاد حب ووداد اولور . از جمله بویت دلکشا اول ذات شریفك کفتار بیهمتالرندندر :

دكشمين اكاهلردندر . طبع پاكى چالاك ورفتار مسلم الاطوارى بى باكدر . زمرهٔ صلحانك آب روبى وكلشنكه مولويانك بركلغنجهٔ نازك ترنهان بوبيدر . جهت علميه‌سى معمور بر ذات پاك وطهور اولديغندن ماعدا ارباب كمال كندیدن حال مشاهده ايتدكلرى شهرهٔ جهان ومنقبه وحكايتلرى زيب آور ديباجهٔ مناقب دوراندر .

حكايت — كلامى شائبهٔ كذبدن معرا ونقل وبيانى علاوهٔ ضميمه‌دن مبرا اولان اعز احبابمزدن برمرد آكاهدن بويله كوشزدمز اولمشدركه سنه بيك يوز اون بشده اول وقتكه برطاقم ارباب بغى وفساد نان ونمك‌قدرين فراموش‌ايليوب صحراى ادرنه يم قدوم لشكر بى‌سرو سروران‌ايله پروحشت‌اولدقده ينه‌فقراى مولوياندن برصاحب حال‌فرخنده فال بوحالتى دفع ايچون‌سربجيب مراقبه اولور. وخانه‌سنده نهانى انزوا ايليوب دركه قاضى الحاجاته جبههٔ رقيتى نموده وجبين ضراعتى سجاده وارخاك تمنايه سوده ايليوب بعد العشا خلوت نشين كنج استغنا اولوب كمال غيرتندن كندى‌يه بشريت غلبه ايليوب يارب يابو وحشت پريشانى‌يى دفع‌ايله يانم روح پرفتوحم قبض ايله‌تا كيم‌بومصائب كثير النوائى بكا كوسترمه ديو نياز وبوكونه سخن نادر برابر ايله حضور حقده دعاسن دراز اندر دراز ايليوب بوكلام پرانسى پيام آور قدسى تكيه كاهنده انيس اكاهك قلب نفيسنه القا ايدوب درحال صبره مجال قالميوب اول شخص پر اضطرابك خانه‌سنه كلوب دق باب وشخص مزبور دخى استعلام مجئ پر شتاب ايچون فتح باب ايتدكده كوركه انيس‌صاحب نفس النفيسدر. بيورك ديو اكرام ذات‌عاليلرينه ترتيب مقدمات صددنده ايكن ناكهان انيس نيك نام عتاب وتأديبله

بزم چنده نی وش زردایله جسمم ای آه
سینه مده استخوانم نار رباب کوستر

(وله)

محو ایتدی عالمی دهشت بی نشان ایدن
قیلمش هلاك خاقی لبن محض جان ایدن
عیار عقلم ایلدی محبوس چاه غم
حسن بدیع ایله انی صاحبقران ایدر

(وله)

مثال ژاله محو پرتو حور اولمز یکدر
چو پروانه حریق شمع پرنور اولمز یکدر
مسرتله غمی بك یکلخت ایدوب مانند طاوسان
جهانده یك لباس ماتم وسور اولمز یکدر

انیس

اول شیخ مولویان عالی کوکبك اسم شریف ونام لطیفلری رجبدر بهجت ساحهٔ فسیح المساحه‌سی آب روی نشاط وفضای لطافت اقتضاسی بادیهٔ حلو المذاق ارباب اختلاط اولان مدینهٔ پرمیمنهٔ شهر ادرنه‌دندر .

اول شیخ واصل کمالات برذات ملکی الصفات درکه خرقهٔ پشمینهٔ فراغنی بر دوش راحت وکلاه پرانتباه اکاهیٔ میمنت پناهی افسر سرخلوص عزلت ایدوب عبای درویشانی زربفت شاهانه یه

ذات عالیسنك مدایحی سرد اولنمق لازم کلسه برأسه بر کتاب وفضائل کاملی تعداد اولنسه هر ورق مدایحی بر باب اولوردی . حق بوکه شعر فضلهٔ فضائللری وعلاوهٔ جملهٔ معارف فواضللر یدر. بوفقیر پر تقصیردن هر بیتده الله عشقنه لفظی بسلنمك وجهی اوزره حسب الاقتضا مقدما بر غزلك صدور ایلیوب شعرای زمانه‌مزدن اکثری تنظیر واول غزله یوز اللی قدر نظیره مشهود عبد فقیر اولمشیدی. لکن مولانای‌مزبور برنظیرهٔ بی‌نظیر ایتمشدیکه سائرنظائری فرسخ بفرسخ سبقت ایتمشدی . بوبیت‌دلارا اول نظیرهٔ بیهمتادندر:

نیدوکن اسرار دورچرخی بلمزلر کبی
کیرمنیلر حلقهٔ ادکاره الله عشقنه

بو مجلهٔ خطیره‌یه تحریر ایچون بو عبد فقیره ارسال بیوردقلری ابیات دلپذیردندر :

(غزل)

خلد برین یارسز دام بلادر بکا
چشمهٔ کوثر دخی عین جفادر بکا
صائمه که لب تشنهٔ بادیهٔ حیرتم
آبله پای دل جام صفادر بکا
شاخ کهن سال اکدار وغمم همچو نای
کاهش اجزای دل نشو ونمادر بکا

(وله)

رخسارك‌اوزره جانا زلفك نقاب کوستر
مهر جهانفروزی زیر سحاب کوستر

رسوم وبو مجلهٔ جلیله‌یی اثناء تحریرده اول بقعهٔ لطیفه‌ده افادهٔ طلبهٔ علوم ایتمکده ایدیلر. حقا که ذات عالیلری فضل وکماله آراسته اولدیغی عند الانام معلوم ووجود بهبودلری سرتاج دانشوران حلقهٔ رومدر. اولفاضل بیهمتا علوم شتایی مرحوم ومغفورله شهرلی زاده ابراهیم ابن فضل الله افندیدن مقدما دیار یانیده مفتیٔ بلد اولان محمد افندی‌دن صرف ونحوه صرف اوقات تحصیل ایلیوب وینه دیار یانیده مفتیٔ دیگر ابراهیم افندیدن وسعادتلو داماد زاده احمد افندینك خواجه‌لری السید مصطفی افندیدن ومصر قاهره دن معزولاً وفات ایدن چاپکسوار دشت فضائل تاتار عبد الحلیم افندیدن فنون والایی تکمیل ودخی زمان حیاتلرینی درکه طالعلری مساعد اولغین اصول اقلیدیسی عصرنده منجم اولان شهرهٔ افاق مرحوم محمد افندیدن وعلم حسابله هیئتی تکفورطاغی مفتی‌سی افندیدن وبقیهٔ علوم متداوله‌یی سابق الذکر شهرلی زاده محمد افندیدن فارسی‌یی منلا سنجلدن تحصیل وبعد التکمیل وجودن بذل افاده ایلیوب علمده علم فضلله یکانه ومسلم اولمشلردر. کتب کثیره‌یه تحشیهٔ بینظیری ورسائل عدیده‌سی ونجه آثار قلمی وفوائد وفیره‌سی واردرکه شهرتی نقلدن مغنی ومعلومیتی ذکر وبیاندن مستغنی‌در. لسان عربیده شهرهٔ جهان فارسیده مشار بالبنانلردر. فارسی وعربی وترکی قصیده‌لری سر جملهٔ قبوله شایان وپسندیده‌در.

(قطعه)

طبعی بر مشاطه درکه خجله کاه نظمده
نقطهٔ کلکی رخ بکر خیاله خال اولور
کردش چشم خیاله شوکت صورت آنك
پای بکر فکرینه برکترین خلخال اولور

سود مند علم عالی ومعلوم جماهیر اعالی اولدیلر. بعده سنه بیك یوز اون بر تاریخنده ماه جمادی الاخره ده واقع امتحانده مرحوم جنت مکان فردوس آشیان اعالینك بلندی السید فیض الله افندی کلاب مطالعهٔ درون صفو تمونی دردست استقصا وبر افشان روی دلجوی استکشاف واستنبا قیلدقده کافنجهٔ ذاتن پربوی استعداد وذهن پاکن وقاد نقاد بولدیغندن کاشن حدیقهٔ انیقهٔ علماء کرامه ادخال ایدوب ابتدا خارج اللی ایله دارالحدیث سلیمان آغا مدرسه سیله بهره مند وشاد کام واول سال میمنت فالده سلسلهٔ جلیله سنده نائل مرام اولوب بعده سنه بیك یوز اون التی جمادی الاخره سنده ارباب همتك بلندی پشمقجی زاده السید علی افندی مرحومك دفعهٔ اولیسنده ایکنجی خارجله دفتردار یحیی افندی مدرسه سنه بعده بیك یوز اون طقوز شعبانده مرحوم ومغفور الدارج الی رحمة ربه الغفور پاك طینت ملك خصلت آل الصدر وقمر البدر فضلاءك عالی طبع بلندی صدرالدین زاده محمد صادق افندی مرحومك دفعهٔ ثانیه لرنده ابتدا داخل ایله اتم مدرسه سیله مسرور اولوب ضمیر جمیع مدرسه نظیفه سی جمعیت خاطره ایقاع واندن حاصل اولان عائدی انواع حبوره ارجاع ایتمشلرایدی. بعده سنه بیك یوز یکرمی ایکیده ینه السید علی افندی حضرتلرینك ایکنجی دفعه لرنده مرحوم مبروردن ایکنجی داخل ایله ابی ایوب انصاریده فرهاد پاشایه اولوب بعده بیك یوز یکرمی بشده موصلهٔ صحن ثمانین برینه وبیك یوز یکرمی طقوزده ادرنه قپوسی مهرماهنه وبیك یوز اوتوزده التمشلی حرکتیله مراد پاشای عتیقه وبیك یوز اوتوز اوچ محرم الحرامنده موصلهٔ سلیمانیه ایله حضرت ابی ایوب انصاری علیه رحمة الباری مدرسهٔ جلیله سنه نقل

واردرکه هربری برر تذکرة الشعرای باعث تذکیر ونیچه غزل سر آمد عاشقیرلری واردرکه نظم خوش لهجه‌سی ارباب استعدادی بالطبع کندویه اسیر ایدر .

(للشئه)

بارك الله زهی طبیعت پاك لوحش الله خوشا دل چالاك

اسعد خواجه

کلشنسرای دیار یانیه‌دن کابن ذات فطانت معتاد وبلند استعدادلری پرور شیافتهٔ نعیم نسیم عاطفت کردکاری وکلغنجهٔ طبع شکفته وخندانلری پروردهٔ عنایت پروردکاری اولدقدن صکره سنه بیك طقسان سکز ضربنك هنکام بهارنده کلاب افشان روی شاهد مضمون دلستان اولهرق شهنشاه شهور بلدان ومرجع شعاع باصرهٔ روشندلان اولوب مدار علم وکمال افتخاردولت واقبال اولان بلدهٔ طیبهٔ معمورهٔ دیار قسطنطنیه یه واصل ومجالس کبار انامه داخل اولوب دماغ زیباسی بوی اشنای هرعلم والا اولغین ذاننه اقبال وکلغنجهٔ وجود بهمالنك شبنم مثال اطرافی ظلهٔ علو مله مالامال اولهرق کل ذانی بلبل مقبول طلاب وهرمحل منظور فیهه ایتدوکی تحشیهٔ مستطاب کلاب‌وار الدن اله کزوب دور ایادیٔ اولوالالباب ایدرك نسیم پیام آور آتشتاب بوی استعداد ریحانه تقریر درس پرآب وتابن مرحوم ومغفورابوسعید زاده فیض‌الله افندینك دماغ استقصاسنه القا ایدوب ذات دلپسندی قرین ابر مطیر دقت وطبع بلند پرنکهت فضیلت بولدیغندن سنه بیك یوز ایکی ده ذاننه مستقل اکرام ایچون مستقلا ملازم والدن کلان اکرامی ایتمکه جازم اولوب

بو کشتکهده خرمن سامانی حاصلی
بولدم هنوز سرزده کندم حصادسز
بی اشك چشم داغ غم ایتسونمی شرح دل
چاکئ دل نه فائده کلکه مدادسز
اسعد متاع نظمی کبی بی رواج اولور
بازار کرم اولورسه ده اولمز کسادسز

(وله)

دکلدر رشتهٔ دل کشته طرف ابروانندن
چکلسه چلهٔ سرد الم بیك کز کمانندن
خیال کرد خطك پرنم ایتمش چشم عشاقی
عجبکم قطرهلر ریزیده اولمش سرمهدانندن
اولورمی نیکخو بد طینتان آلایش فرله
بلی بولمز تغیر طبع آهن زرفشانندن
کواهی کار ناهمواریندك اجزای ذاتیدر
عیاندر هرکسك اوضاعی ترتیب بیانندن
صدور طور کونا کونی تعبیب ساز اولمه
بیلك تقصیرینی ننشیط مقدار زمانندن
اولورمش اتز واقسمت ربای پایکم بومك
غدای عیشی اولدی خود نهادئ نهانندن
کدایای سخن دریوزه کار نقد نظم اولسه
سزادر اسعدك اعجاز طبع کامرانندن
مخدوم جلیل القدرك نجه نعت شریف ونجه قصائد بینظیرلری

اولدقدن صکره سرتاج علماء اولو الاحترام ومابه الافتخار صدور کرام ستوده منقبت بوعلی فکرت شرفای جلیل القدرلرك بلندی پشمقجی زاده السید علی افندی مرحومك دفعهٔ ثانیه‌لرنده سنه بیك یوز یکرمی ایکی رجبنده ابتدای خارج الی ایله ثالثه سرای غلطه یه اولغله مبنای بنای آرزولری تعمیر وسلك مدرسین کرامه داخل اولمریله‌ذات عالیلری توقیر اولنوب بعده حرکت بعده داخل ازلدقدن صکره والد ماجد کثیرالمحامدلری صدر فتوی‌پی تشریف بیوردقلرنده موصلهٔ صحن ایله عبد السلام مدرسه سنه اولوب بوجملهٔ جلیله‌پی اثنای تحریرده یکتا نشین صدر مکرمت مهر سپهر فضیلت عمدهٔ علماء کرام ملجأ صدور اولوالاحترام شیخ الاسلام مفتی الانام سعادتلو فضیلتلو بیك شهری عبدالله افندی حضرتلرندن صحن ثمانه‌دن بری ایله احترام اولنوب اولمدرسهٔ جلیله‌ده مهرذات سعیدلری شرفبخش انجمن طلبهٔ کرام اولمقده ایدی . بوکفتار آبدار جملهٔ آثارلرندندر :

(غزل)

باقم او ابروانه خط فتنه زادسز
شهپیت حسنه میل ایدمم مستز ادسز
حسن آخر اولسه خط غبار آشکار اولور
آتش که بی لهیب اوله اولز رمادسز
بی قطرهٔ فسرده اولور دیده کربه حیز
ایلر شکسته کاسه ترشح کنادسز
بی آه ایدرمی یاره وصول اضطراب دل
بالارسان اولورمی یمك موجی بادسز

حلاوت گفتارنده بغایت لطافت واردر. خصوصاً زبدهٔ سلاطین وعمدهٔ خواقین سپهر داد ماهتاب عدل وچرخ سداد ومهر عالمگیر شه قدر آشنای زمرهٔ شعرا پادشاه محب علما وصلحا حضرت سلطان اعظم وخاقان اکرم سلطان ابن السلطان السلطان الغازی احمد خان ابن السلطان الغازی محمد خان خلد الله خلافته وابد سلطنته حضرتلرینك نام لطیف واسم شریفلرینه بر (بلبل نامهٔ) بهمتا تحریر وانشا ایلمشلردرکه نوای شیرین تمکینه بلبلان گلستان عرفان وآله وحیران واول مرغزار بلاغتك گلغنجهٔ تعبیر دلنشینته مرغان چمن حسن وآن همیشه احسنت گویان اولوب حدیقهٔ مضامینده ازهار شوق شکفته وخندان وهر سرسخن سرخی مدادی برغنچهٔ حمرای بهجت استحساندر.

(المنشه)

هزار طبعه دائم نوله ویرسه نشئهٔ سرمد
گلستان سخندر پاك بلبل نامهٔ اسعد

حقا که مخدوم جلیل القدر مرقوم شعر وانشاده ماهر ایدوکی شمس سعد اقتران گبی ظاهر وباهردر. جهت علمیه‌سی ذات ستوده صفاتی گبی معمور وذات پاکنهادی ذهن نقادی گبی بیقصوردر. مالزمهٔ مخدومیتلری اولان علوم ومعرفتی سعادتلو پدر محترملرندن ومضوخی محمد افندی مرحومدن وسائر مهرهٔ فنوندن کما ینبغی تحصیل ایلیوب مدة یسیرده ذات سعد اقترانلری فائق الاقران وبیعدیل اولمشدر. اولمخدوم سعادتمرسوم مرحوم جنت مکان فردوس آشیان ثمرهٔ شجرهٔ آل حسنجان مفتیٔ آل عثمان مخادیم کرامك ارجمندی ابو سعید زاده فیض الله افندی مرحومك دفعهٔ ثانیه‌لرنده ملازم وقرقدن منفصل

(وله)

ندر اول پیر کهن سال که اکثر کیجه‌لر
کشفله عالم دنیایی بتون سیر ایلر
کرچه تنویر درون ایلمکه سعی وفیر
صافدل اولمغین اولمه‌ده نقصان پذیر
اولدی مشهوراون ایکی اسمله بی‌قال وقیل
نامن ایتمکده هرآی باشی اولنجه تبدیل
کشت ایدر سوی بسوی جمله بلادی بی ریب
شهر سیروزده ایلر کیده‌رك کندینی غیب

اسعد افندی

مخادیم کرامدن سابق الترجمه اسحق افندی حضرتلرینك کوچك برادرلری اولوب آنلرده برنشئهٔ والا مخدوم زیبادرکه مهر ذات سعد اقترانی تاب بخش عالم عرفان اولوب طبع نقادی عین استعداد وکوکب دانشی همچو ثریا عالی نژاد ذهن دراکی بیهمال خیال پاکی غبطه فرمای ارباب کمال برمخدوم نازك طینت و بر شاعر ماهر سحر آثار پرظرافتدرکه چین سطور اشعار پرآب و تابی کویا بر بحر فصاحت وموجا موج حروف کفتار ملاحت شعاری برقلزم بلاغتدر، شعری بی نظیر انشامی‌دلپذیر طبیعت پاکیزه‌می عالمکیر برذات ستوده صفات نازك تعبیردرکه مخادیم کرامك میانه‌سنده معارفله سرفراز وحیثیت ذات ایله مسلم وممتاز در. اشعارنده

(وله)

ندر اول کوهر کنجینهٔ عرفان وهنر
زیور تاج مباهات بنی نوع بشر
زیب کنجینهٔ دلدر اولطافت خلقت
قیمت اولمز آکا نقدینهٔ عالم یکسر
نوریتك مهر فلك ذرهٔ ناچیزی دکل
درذاتینه کوره اولدی خزفپاره کهر
صانکه بر شاه سریر آور حکمتدرکم
داد بخشندهٔ کون اولمده هرشام وسحر
طبع دراکنه رشك ایتمده عقل اول
ذهن وقادنه پروانه کبی چرخ دونر
اویله شاهنشه اقلیم فطانت که آنك
اون وزیر اولمده درقبه نشینی اکثر
حرم خاصنه اولمش بشی آنك خادم
بشی خارجده امورین کوروب اولدی چاکر
هربری ایلمکن عدلله رأی وتدبیر
ملکتی بولدی نظام اولدی سپه آکا ظفر
چار رتبه یله ایدرلر کاهی اوشهی یاد
که ویرر هربری دنیا همیشه زیور
شاه دانادل وکاملی روش وکار آموز
کیم جهان آنك ایچون اولدی مکلف یکسر
مشکلمدر بولغز حلن ایدن یارانه
اولورم بن دخی اسحاق مثالی چاکر

تخاله فکری ویردی جمو داشك چشمه
ایلر ترشح اولسه کاسهم کادسز
اسحاق اولورمی خانهٔ تأثیر مستنیر
دود فغانی ایلمدین شعله زادسز

مخدوم مشار الیه حضرتلری قصیده پردازیده وتغزلده بی نظیر وسمت معماده ولغزده طبیعت پاکاری عالمکیردر . بوالغاز بیهمتااولد ذات والانکدر .

(لغز) .

ندر اول مرغ لانه ساز قدم نفسنده مسیره سی عالم
کشت ایدر کونی یوق پروبالی کاه اولور آشیانه‌سی خالی
لیك اولدقده لانه‌سندن دور آنی کلیا ایلمز مهجور
اولمز اصلا جهانده کسه‌یه رام آنی صیده بولنمدی بردام
دام تدبیر ایله اله کیرمز لیك قوغسه‌ك دخی آنی کتمز
کر کلوب وقتی ایلسه پرواز کلز اصلا نه حدده اولسه نیاز
بوالعجب در اوطائر چالاك شادی وحزنی ایتمده ادراك
حظ ایدر دمبدم لطافتدن نفرت ایلر همیشه غلظتدن
صانمه وحشی اوطالب انسی اولدر عالمده محرم قدسی
کرچه هرکسه آشنا وصدوق لیك آنی جهانده کورمش یوق
کوییا اول مسیح عالمدر چاه آب حیات پردمدر
ذاتیدر جوهر کران قیمت زیب بخش خزینهٔ حکمت
آنی درك ایده‌مز عقول وفهوم اسمی معلوم جسمی نامعلوم

بونی حل ایده‌نه ایدر اسحاق
کبش جانن فدایه شد نطاق

هوای سنبل زلف معنبری هردم مشام عالمی پویندهٔ غرام ایلر
یراعهٔ سخن آرای منطق اسحاق بونظمی زیور مجموعهٔ کرام ایلر

(وله)

حسن اوشوخك كاله دوز قامت دلجوسیدر
طاقهٔ بهجت مناسب جامهٔ نیکوسیدر
ایلین شهر ایچره اول یاری مشار بالبنان
مطلع مهر جیننده هلال ابروسیدر
وارمیدر تصویرهٔ حسن بیمثالن احتمال
عکس روی انوری آیینهٔ زانوسیدر
دکمه برنخجیره اولمز دامجوی التفات
نثر استغناشکار پنجهٔ بازوسیدر
خامهٔ اسحاق عجبمی جلوه سنج نظم ایسه
دشت عرفانك غزال معرفت مأنوسیدر

(وله)

ایتمم نکاه روینه پاك اعتقادسز
مس ایلمم اومصحفی ظرف سدادسز
آه ایلمم هوای سر زلفی یادسز
ایتمم خروش یم صفت البته بادسز
ایتدم فشان مزرعهٔ عشقه کندمی
کوردم رسیده تخم هوانی حصادسز
خاکسترایتدی جسمی لهیب مهیب عشق
کانون طبعی عاشقك اولمز رمادسز

شیخ الاسلام ومفتی الانام اولوب ذات ستوده سماتلریته ازمیر قضاسیله اکرام بعده ادرنه پایه‌سیله نوباوه چین نهال کام اولوب بیك یوزاوتوز صفرنده باخط همایون شوکتمقرون مکهٔ‌مکرمه پایه‌سیله احترام اولندیلر وبو مجلهٔ جلیلهٔ عرفانی اثنای تحریرمزده اول رتبهٔ رفیعه طرازانجمن فضلاء کرام ایدیلر . واقعا مخدوم فضائل مرسوم هرجهتی معمور برذات هنروزوطبع عالیدی بغایت پاك وبی بهانه یکانه برسخن پروردر . زمانمزده شفاء قاضی عیاضی زبان دلپسند منشیانه ایله برترجمهٔ نازکانه وابوالمیث سمرقندینك بوستان العارفین نام تألیف لطیفن ترجمه بیوروب عدد شهور ایام نبوت ایله معدود ابیات لطافت آلود ایله (بعثت‌نامه) نامنده مثنوی بر منظومهٔ فصاحت محتوی وعلوم عربیه‌ده صعب المنال اولان محللره رسالهٔ عدیده ومحل کثیره تحریرات دلپسندلری واردر . نام نامی واسم گرامیلرینی مخاص اتخاذ بیوروب مقاطع ابیات دلکشالرنده (اسحق) دیو کویا اولورلر ایدی . ترکیده گفتار پاکاری نه مرتبه سلیس ایسه لسان عربی وزبان فارسیده دخی اشعار ملاحت شعارلری اول رتبه‌ده فصیح ونفیسدر. صحبت پرافاده‌سندن دانشوران استفاده ایتمکدن خالی دکللردر . بوابیات آبدار مشارالیه‌حضرتلرینك زادهٔ طبع عالم ارالری اولان آثار جلیل القدارلرندن اونغله بومحله ثبت وتسطیر اولندی .

(غزل)

ندمکه نازایله اوسروقد خرام ایلر قیامی قامت سامانمه حرام ایلر
کرشمه بین نگاه غزال مأنوسی هزار آهوی وحشت پرستی رام ایلر
خمیده قامت ماهی هلال ظن ایتمه فروغ مهررخ یاره احترام ایلر

ذی الحجه‌سنده مخادیم کرامه مختص اولان اکرامده ملازم اولوب احترام اولندقدنصکره سنه بیك یوز اون برده واقع امتحان کبیرده زر خالص فوأدجلیل الاعتبارین صیرفیٔ استقصای احتبار عیار ایدوب طبیعت پر صفوتلرین خالص وپاك وذات عالی سماتلرین وادیٔ عرفانده بغایت جست وچالاك بولوب حضـار مجلس اولان فحول باجمله صد پسند وهزار احسنت دیوب سکه‌زن قبول اولمشلردر . بنابرین عالیقدر لرك بلندی مرحوم ومغفور السیدفیض الله افندینك دفتراعلاکسترلرینه داخل واول ذات عالی سماتدن ابتدا خارج الی رتبه‌سیله اوطه باشی عمر اغا مدرسه‌سنه نائل وبیك یوز اون بشـده یرده حرکت خارج اعتبار اولندقدنصکره سنهٔ مزبوره اواخرنده ابتدا داخل مرتبه‌سـنه خرام ویوزاون طقوز رجبنده حرکت داخل ایله اول اثناده مجدداً بناء اولنان اقروی محمدافندی مدارسنك اولی سنه‌اول مدرس اولوب احترام اولندیلر اول مدرسـهٔ جلیله‌دن یوز یکرمی ایکی جمادی‌الاولی سـنده موصلهٔ محن ایله سـکبان علی مدرسه‌سنه ابلق سـوار نقل وحرکت واول مدرسـه‌دن عادت اوزره محن ثمانیه‌دن برینه واصـل واندن ابتدا التمشـلی ایله ابوالفضـل محمود افندی مدرسی اولمغله بنیـان افادەنك مؤسسی اولوب بعده حرکت التمش ایله محمد آغا مدرسه‌سنه بعده بیك یوزیکرمی یدی محرمنده والد ماجدمز حضرتلرندن برقاچ کون ایوبده یازیلی مدرسه تعیین اولمان اسمخان سلطان مدرسه‌سنه مدرس اولوب پاهادهٔ تردد بیوردقلرندن صوکره اول اثناده کندیلره سـلطان احمد خان مدرسهٔ جلیله‌سیله اکرام بیوریلوب اول مدرسهٔ جلیله‌ده سلیمانیه اعتباریله تجیل ودورهٔ مدارس طریقی تکمیل بیوروب اول اثناده پدر محترملری علمـاء کرامك بلندی فضیلتلو اسماعیل افندی حضرتلری

وعلومه اشتغال اوزره مانند ماه سپهر اجلال شب وروز دائرهٔ ترقیده میل کمال ایلیوب بیهوده محبت بود ونبود ایله تضییع اوقت ایلمین وجود شریفلردندر. بومنوال اوزره وجود بهبودلری کلستان معرفتده نشو ونما بولدیغندن کل صد برك کاشن هزار عرفان اولوب هروجهله فائق الاقران وسرتاج جملهٔ دانشوران اولمشلردر . بناءً علیه والدماجد جلیل الاعتبارلری ابو اسحق کنیه‌سی ایله تکنی وافتخار بیوررلر ایدی :

(لمنشئه)

اویله مخدوم مکرمدر اوذات والا فخر ایدر ذاتیله جمله مخادیم کرام
نیجه مخدوم کزین کنج دفین عرفان کایلمش ذاننه حق جمله کمالی خدام

اول مخدوم بیعدیل علوم شتابی پدر مکرملرندن ومرحوم ومغفور مفتی زاده افندیدن وتختکاه قدیم بهمتا مدینهٔ بروسه‌ده والد ماجد کثیر المحامدلرینك زیب آور سجادهٔ شرع قویم اوللری تقریبیله فضل سر آمد اسحق خواجه‌سی احمد افندیدن وشهر ستنبولده مطوجی محمد افندیدن وممتاز فاضل جهان شیخ سلیمان افندیدن وسائر مهرهٔ فنوندن باجمله علومی تحصیل وکاه والد ماجدمز علم العلم والهمم علامة الفضل والکرم فضلا وصلحانك باندی شیخ الاسلام ومفتی الانام میرزا مصطفی افندی حضرتلرینك درس شریفلرینه حاضر اولوب انجمن تحصیلنی تکمیل بیوررلردی . ذهن نقاد وطبع وقادی سبیله مدت یسیرده تحصیل علوم کثیره وکسب معارف وفیره ایدوب فائق الاقران مجموعة العرفان برمخدوم بی نظیر اولمشلردر. مرحوم جنت مکان فردوس آشیان مفتیٔ انقروی محمد افندیدن بیك طقسان یدی

حرف الف

ايلسون شمدنكيرو ارباب علم ومعرفت
جنبش شبديز كلك ساحهٔ عرفانى سير
ايلدك حرف الفدن ثبت مقصوده شروع
رب يسر لاتعسر رب تمم بالخير

اسحق افندى

فخر مخاديم كرام ، زبدهٔ موالئ اولو الاحترام كاغنجهٔ كلستان بلاغت نوباوهٔ بوستان فصاحت نخل بر ومند چمنستان ارجمندى ازاده سرو كاشن عرفان دلپسندى يكتا سوار مضمار حقايق مضمون غواص قلزم معانئ دقايق مشحون فاضل اديب عاقل اريب مخدوم پاك طينت بى اقران يكتا روای وادئ عرفان كه آب روى ممالك بحر وبر غبطه فرماى دارا واسكندر دارالسلطنة العليهٔ قسطنطنية المحميه‌ده سابقا زينت افزاى صدر فتوى واريكه نشين فضل وتقوى اولوب ذات ستوده صفاتى بين الاقران مشار بالبنان اولان علماء كرامك سر بلندى سعادتلو فضيلتلو اسماعيل افندى حضرتلرينك مخدوم نجابت موسوملريدركه اول شجرهٔ طيبه‌نك ثمرهٔ خاص الخاصندن اولوب الولد سرابيه مدلول اجه پدر مكرملرى كبى ظريف وكامل وفنون شتايى جامع بر فاضل ابن فاضلدر . عالم شبابلرندن برى ذات ستوده طينتلرى كسب معارف

فصل ثانی

حروف تهجی اوزره بردأب قدیم ارباب عرفان وشعرای کرامی بیان ایدر. وبو مجلهٔ جلیلهٔ عرفانده مسطور اولان شعرای اولوالاحترامك اکثرینك ترکیده مدون دیوانی وکیمینك السنهٔ ثلثه‌ده وکیمینك دخی فارسی وترکی مرتب قصائد وتواریخ عدیده غزلیات ورباعیات ومقطعات ومفردات وسائر مالزمهٔ دیوان اولان نجه تحف پسندیده‌لری اولوب اکثری مشهور وکیمیسی دخی معاینه اولنمغله تطویل کلامدن احتراز ایچون طی اولنمشدر .

والله المیسر لکل عسیر وهو علی کل شئ قدیر

امتكدن بر حقير و بيكسم بن يا رسول
حضرتيكه ايتديكم ورد صلاتى ايت قبول
عاجز (اقبالى) بى سن جنات عدنه قيل وصول
الصلاة والسلام يا صادق الوعد الامين

وقت سحرده دادمز عرشه چيقر فريادمز
جرم وخطا معتادمز يسر لنا خير الامور
سندن ايرشمزسه امان اولور قوايشلر يتان
يا صاحب كون ومكان يسر لنا خير الامور
يا خالق برد وسلام اولسون حبيبكه بسلام
بودرخلوص اوزره كلام يسر لناخيرالامور
(اقبالى) ناصيدرغريب لطفكدن ايتمه بى نصيب
يا باقئ حى ومجيب يسر لنا خير الامور

(وله)

المدد اى فخر عالم هم شفيع المذنبين
نازل اولمش حقكه چون رحمة للعالمين
ايشيدلدن وصفكى بودر لسانمده همين
الصلاة والسلام يا صادق الوعد الامين
چاغليوب هر دم آقار بو چشم كريانم بنم
فكرايدوب نار جحيمى خوف ايدرجانم بنم
او مارم روز جزا ده اوله درمانم بنم
الصلاة والسلام يا صادق الوعد الامين
دالمشم بحر شقاوت ايچره كارم سيئات
يا الهى سن هدايت ايله بر دم ويرنجات
سن شفاعت قيل غريبه اى رسول كائنات
الصلاة والسلام يا صادق الوعد الامين

«اباعن جدداعیٔ دولتم» لفظی صدوری کرم وعنایتنه سزاوار وشایان بیورلمق لطف واحساننك مقابله‌سنده زبان قاصر ادای شکرینه بروجهله قادر اولمدیغی کالشمس فی وسط النهار ظاهردر . بوندن ماعدا طرف همایونلرندن وارد اولان خط شریفلرنده «میرزا مصطفی افندی صدیقمز» لفظی کتابت بیورلمق کبی وبونك امثالی نوازش شاهانه‌لری ایله خاکدن رفع بیوررلرایدی . جناب حضرت ذوالجلال ذات باکمالی ورسول اکرمی صلی الله علیه وسلم حرمتنه لیلهٔ معراج وذات بیچوننه اولان احتیاج حرمتنه اول پادشاه ملك خصالی نیل نعم قرب جمالیله ممنون وشرفیاب تخت خطاب مستطاب ادخلو الجنته بما کنتم تعملون ایلیه . حقاکه اول پادشاه عادل وشهنشاه بی معادل محب علما وصلحا ویاور فقرا وضعفا اولوب ملك خصلت حلم طبیعت عالم ممنون احسانی سخاکانی برشهریار پر معارف وبر خلیفهٔ عارف ایدی . سائر عرفانندن ماعدا خط ثلث وجلیده ونسخده شو رتبه مشار بالبنان خطاط جهان ایدیکم سلك جوهری المسالك بنانندن شیخانه نکاشتهٔ صحیفهٔ عرفان اولان حروف عنبرین قبای سربلند درویش علی پسندی قره حصاری مرحومك دیدهٔ رشکا رشکنه جهان غیرتی تیره ایلمسی متفق علیه زمرهٔ خط شناساندر . سائر معارفده ذهنك سرعتی وعلم شریفه رغبتی دخی معلوم جهانیان بر پادشاه بی اقران ایدی . جملهٔ معارفندن طبیعت شعریه‌سی نارکانه بر خلیفهٔ روزکار بی بهانه ایدی . بوکفتار جلیل الاعتبار اشعار ملوکانه‌لری اولان آثارلرندندر :

(الهی)

الله رب لایزال یا واحد یا ذالجلال

ای پادشاه بی زوال یسر لنا خیر الامور

خلاص اولوب ماحق کردهٔ ایتام اولمشکن بوحالز اول شفقت کانی پادشاه ذیشانك سمع همایونلرینه واصل اولدیغی کبی دریای مرحمت ملوکانه‌لری پرجوش اولمغله آنش اندوه درونمزی جویبار کرم همایونلری ایله اطفا بیوروب مسرور ومنون واول سال وحشت مآلك ماه شعبانندہ روزه‌دار اکبار اولان دل پژمرده‌لریمز عیدمسرور عنایت موفورلرینه مقرون بیوریلوب والد ماجدمز دفعهٔ ثانیه رومایلی قاضی عسکرلکیله چراغ افروخته بیورلمغله دولت علیه ادرنه‌ده اولق حسبله جمله‌مز روبراه‌واول دارالنصر وامنیتده اولان شهر ادرنه‌یه واروب اول عصرده وزیر اعظم اولان آب روی اسخیای جهان مرحوم جنت مکان عموجه زاده حسین پاشادن هزار کرم واحسان وبالذات شوکتلو پادشاه ذی‌جاه اولان سلطان مصطفی خان حضرتلرندن نجه کرم وعنایت کورلدیکندن ماعدا والد ماجدمزه محترق اولان خانه‌سنه بدل قسطنطنیه‌ده سلیمانیه جامع شریفی قربنده قلندر خانه محله‌سنده برخانهٔ بی‌نظیر و آب روی کناریم اعتباد اولنان سوی دجلوی حصارده ساحلخانهٔ میرکون زاده‌یی عطیه واحسان بیوروب حتی اول عطیهٔ بهیهٔ شاهانه‌لرنی اولان ساحلخانه‌نك تملیك نامه‌سنه کندی مبارك قلمیله بوخط شریفی کشیده بیورمشلر ایدیکم بعینه عبارات شریفه‌سی بودر: «ملك موروثم اولان اباعن جد داعیٔ دولتم وحالا روم ایلی قاضیعسکرم مولانا میرزا مصطفی افندی‌یه هبه وتملیك ایتمشمدر. اولاد واحفاد کرم معتادمدن برفرد تعرض بیورمیه‌لر» دیدهٔ اعتبار ایله بوکرم لایق الافتخاره نکران اولنسه سرفراز دول اکوان اولان ملوك ذیشان بندکانه برآنده بومقوله سرای دکل بوندن هزاران بار بهترنعم فراوان عطیه واحسان ایلمك بحر عنایتلرندن برقطرهٔ کثر دکلدر. فاما بر بنده‌سی حقنده بوکرم والتفات که قلم همایونلرندن

خان حضرتلری جوار رحمت رحمانه انتقال بیورملری ایله اول پادشاه
ملك خصال انلرك یرلرینه سعادت واقبال ایله شرفبخش خلافت وسایه
انداز تختگاه سلطنت اولوب آوازهٔ دبدبهٔ احتشامنده صدای پراقبال
کوس (تاریخ) « مژده‌که عزیله سلطان مصطفی ایتدی جلوس »
تاریخ لطیفی زمزمه‌سیله قبهٔ نه‌طاق کردونی پرطنین ایلیوب (دیکر)
« ایده سلطان مصطفی نك دولتن مولا مزید » تاریخ تهنیتقرینی ایله دهان
جهانیان لبریز نعرهٔ تحسین و آفرین ایدی وبونك امثالی (تاریخ)
« اولدی سلطان مصطفی عدلیله دهره پادشاه » ودخی (دیکر) « عزیله
حالاشه دهر اولدی سلطان مصطفی » تاریخلری ایله شعرای زمانه بربرلرینه
مژده رسان اولمشلر ایدی عاقبت بیك یوز اون بش رجبنك یکرمنجی
سبت کونی قبیل عصرده رحلت وملك ایمن عدنه عزیمت بیوردیلر . مدت
سلطنتلری سکز سنه طقوز آی اون اوچ کون اولوب مدت عمر عزیزلرینی
قرق سنه وطقوز آی واون برکون در دیو عصرمزده جمع اولان تاریخ
شیخ امیر بخاریده مسطوردر . عالم صغرمزده بیك یوز اون آلتی تاریخنده
والد ماجد کثیر المحامدمز علماء کرامك دلپسندی میرزا مصطفی افندی
روم ایلی صدارتی ایله مکرم اولوب مظهر هزاران اکرام شاهانه‌لری
وقرة العین نوازش والتفات پادشاهانه‌لری اولمشیدی . علی الخصوص
سنه بیك یوز طقوز تاریخنده محمیهٔ استانبولده سلطان سلیم قربنده
سهرهٔ آفاق اولان خانه‌مز فنا پذیر آتش خانمان سوز واحراق اولوب
والد ماجدمز سرای همایوندن خروجی کوننده اول آنه کلنجه دولت
پادشاهیده جمع وادخار ایتدوکی اللی کیسه‌لك مقداری کتب نفیسه
وسائر امتعه واشیای لطیفه تارمار ودست رسیدهٔ یغما کران اولمیان اشیا
بالکلیه احراق بالنار اولوب والدمز وبزلر کوجیله او آتش خانمانسوزدن

ذکر سلطان جلیل الشان و پادشاه گزیده عنوان سایه نشین سقف مرفوع کاخ جنان السلطان ابن السلطان ابن السلطان السلطان مصطفی خان ابن السلطان محمد خان ابن السلطان ابراهیم خان علیه الرحمة والغفران

اول پادشاه ولیّ بی اشتباه دوران ودودمان عثمانیان شرفقرین سلسلهٔ جلیلهٔ خواقین بهترین غرهٔ غرای سپهر اجلال وخورشید تابندهٔ برج اقبال کنجینهٔ جواهر خلوص تام سمیّ فخر انام سلطان ابن السلطان سلطان مصطفی خان ابن السلطان محمد خان ابن السلطان ابراهیم خان حضرتلریدرکه (اقبالی) مخلص پراقبالی ایله تخلص بیورمشلر ایدی . مهر منیر ذات عالمگیرلری سال هجرتك بیك یتمش دورت ذی القعدهٔ شریفه سنك سکزنجی ثلثا کونی قبیل عصرده افق سعادت واقبالدن دولت ایله طالع وظاهر ومهر برج اجلال جلالندن مانند افتاب عالمتاب لامع وباهر اولوب بحر بی کنار احسان وسیع الفیض فیضاندن درمشهود وجود پرجودلری رسیدهٔ ساحل ظهور وپیرایه بخش گهوارهٔ پرنور اولدقده روی عالم مستبشر وفور سرور اولوب (تاریخ) «کلدی سلطان مصطفی دنیایه بحر نوردن» دیو تاریخ گویان ونادره سنجان اولان تهنیه خوانان بزم جهانك حدوپایانی یوغیدی . بعد سال فرخنده فال سته ومائه والف عام صفا انجامنه رسیده اولدقده اول سنه نك ماه جمادی الاخره سنك یدنجی احد کونی عم بزرکوارلری سلطان سلیم الصدر معلا قدر سلطان احمد خان ثانی بن سلطان ابراهیم

ای کوکل غفلتدرسین انصاف قیل آیانجون
سرّموتوایه وقوفه هیچ تعجیل ایتمدك
ای کوکل نصیحه تعظیم ایتمه کیم فانی جهان
غافل اولدك حیف اول نامردی تذلیل ایتمدك
ای کوکل بردم لب اقبالله مثل نجیب
کوشهٔ سجادهٔ عرفانی تقبیل ایتمدك

(وله)

هجوم جیش غمدن باکه برکهف الامان اولماز
سرشك دیدهٔ خون اولدی که هیچ بردم نهان اولماز
تنزل ایلمز زینتسرای دهره عاشقلر
هما پرواز عشقه جای سفلی آشیان اولماز
بنی یارب کمال رحمتکدن ایتمه مهجور
که وادیٔ حشرده باکه کیمسه مهربان اولماز
الهی شربت وصلکله بن ویرانی آباد ایت
عبادت ایتمکه دلخسته ده تاب وتوان اولماز
وارنجه عرصه کاه حقه کیم شاه وگدا بردر
جوابك وارمی آنده ای نجیب کتم زبان اولماز

(وله)

ذکرك ایله اولشم رطب اللسان یاغیاث المستغیثین الأمان
عشقك ایله ایلرم آه وفغان یاغیاث المستغیثین الامان
ایکی عالمده ایارب المجیب هرکسك مقصودینی ایله نصیب
ذرهٔ عشقك نیاز ایلر نجیب یاغیاث المستغیثین الامان

الباس لباس ملوکانه وذات همایون بی بهانه سنه اول رتبه ده برطبیعت نقاد شاهانه احسان ایتمشدرکه خواقین پیشین وسلاطین کزیندن برذات جلیل القدره بوتأیید رب مجید میسر اولمیوب وجود بهبود شاهانه سی واوصاف همایون پادشاهانه سی (فرد) « فالباس اه امرا فوق جسمه : من المجد الابعض ماانت لابس » لباس اقتباسندن پرتعان نور اشتهار اولدیغی همچو خورشیدجهانتاب ظاهر وآشکار ایکن ذات عالی فیض البرکان خدای لم یزل انواع معارفه محل ایدوب رغبت علوم ورعایت رسوم حفظ خطهٔ عدل وداد ورشد وسداد وسلاحشوری وتفنك اندازی ودقایق شناسی وسخن پردازی وشوکت وعظمت وصلابت ومهابت وکرم واحسان وجود باجمله ذات همایونندهموجود اولوب ارباب دولت وارکان حشمتی باجمله بروفق شریعت وبرقانون عدالت مرتب ومهذب اولوب زمان دولتنده وایام سعادتنده علما وفضلا وشعرا وظرفا وسائر ارباب عرفان جمله نفل همایونلرینه شایان ورایع مسکون معارف کوناکون ایله مشحون اولوب رشك کلستان وجنتدن نشان اولمشدر . جناب پروردکار عالمهٔ عبادالهك آسایش وراحتنه مدار اولان وجود همایون شوکتمقرونن ابد الاباد الی یوم التناد دولت اجلال وسعادت اقبال ایله تختکاه سلطنتده ثابت وقائم وظل ظلیل شفقت ومرحمتلرین مفارق کافهٔ خلایق اوزرلرینه دائم ایلیه آمین بحرمة سید المرسلین. بودرر شاهوار اول پادشاه معارف پناهك ملك الکلام ملوکانه لرندن وزادهٔ طبع همایونلری اولان آثار جلیل المقدارلرندر.

(غزل)

ای کوکل سن مطلب اعلایی تحصیل ایتمدك
وار ایسه زادره عقبایی تکمیل ایتمدك

ذات پرشان وشوکتن توصیفده نسیجیٔ تار وپود حروف تسعه وعشریندن عبارت اولان ادای پربها ایله هزار جلیل الاعتبارندن برین نقل وحکایت ایلسه برحروفن مرام اوزره دایه قادر اولمدیغی دقایق شناسان عرفانه کالشمس فی وسط النهار ظاهر وباهردر اول غلطان جهانکه زمان سعد اقترانلرنده عبدهٔ اصنام وعندهٔ ایامدن تنك وتار اولان زوایای اقطار دوران وسواحل جهان براً وبحراً فیض انوار مهر رخشانی وامواج بحار لطیف بیشماری ایله شورتبه پرنور واول مرتبه پاك وطهور اولمشدرکه هرصبحگاه خورشید عالم آسای جهان پرتو انداز مفارق عالمیان اولوب نمایان اوله اول ظل الله فی الارضك لسان غیبیله دعای واجب الادای فرضنده

(بیت)

ای جهانی بتو روشن تو بتأیید خدا نفسی میزن وافاق منور بکی

اداسیله ترانه سنج مدیحهٔ شهوار اولهرق اول پر انتباه اولان پادشاه عالیجاهی خواب مستطابندن بیدار ایدر ونسائم عنبرین شمایم سوی دلجوی شاهانه سنه وزان اولدقجه پستر عبقری النقش بساط وفرشنه رومال اولوب لسان حاله

(شعر)

لوان البحر اصبح لی مداد ودجلة و فرات وکل الواد
ونبت الارض اقلاما جمیعها تخط بها الی یوم التناد
اذا لم استطع احصاء باب من الشوق المبرح فی الفؤاد

اعتذارین تکریر ایدر. اول پادشاه بی اقران جلیل الشانکه جناب واجب الوجود خزانهٔ خانهٔ جودندن قامت بالا طراز کرامت نشانه سنه

(شعر)

یامن اعاده رمیم الملك منشورا وضم بالعدل اجراً كان منشورا
لازال قالبك بالنشار منشورا وصدرك اليك للزوال منشورا

مشرق عنایت بی غایت الهیدن سرجهانبانه بر خورشید زرین تاز سپهر تأیید پرتو انداز اشعهٔ نورا نور استراحت جاوید اولمشدرکه بو احسانه شکرانه عبدان جوامع اخلاص وزاهدان صوامع اختصاص هر صلات عقبنده بخلوص البال دعای بقای عمر ودولت واقبال وقیام خیام شوکت واجلالن صلات آیینه‌یه وصل ایلسه‌لر ینه « سبحانك ما شکرناك حق شکرك » کلمات بدیعی الانسجامندن منفهم اولان عجز وافتقاری پیشه وکار ایده‌جکلری مجمع علیه ارباب دانش والباهدر .

(بیت)

آن لطف حق زاکه نه دیدست ونه شنید
شکرانه واجبست که درروزکار ماست

اول سلطان دوران که ظلال عدل سابقی مفارق خلایقه شورتبه شایعدرکه مجموع بادی وحاضر وجملهٔ اصاغر واکابر محاسن میامن دولت ورأفتلرندن فراغ بال ورفاه حالله مکر دشمندن امین ومحروس واسعاف الطاف علیهٔ بیهمالنه معتاد ومأنوسلردر .

(بیت)

چه ثنا کویمت ای سایهٔ الطاف خدا یارب این سایه بسی بر سر اسلام بپای

جناب واجب الوجود بی علت وواهب جود بی منت اول وجود همایون فضائل مشحونی شویله برنسخهٔ کبرای جامع المحاسن وذات پرکمالن هروجهله مستجمع اوصاف احسن ایلمشلرکه شاهد مدحت

ظلام شب تاریك اوتار شبابك المظلمی لمعات شمشیر آفتاب صوئی ایله ازاله ایتمك عادت سنیهٔ شاهانه‌سی و آداب پسندیدهٔ ملوکانه‌سی اولدیغی آیینهٔ عبرت نمای « واما ماینفع الناس فیمکث فی الارلاض » ده صورتمدی انجلادر، من بعد دخی متصف وصف ابدیه « ان الله لایخلف المیعاد » اولان جناب رب العباد جل جلاله وعم نواله حضرتلرینك درگاهنه موصل اولان وعد کریم « ادعونی استجب لکم » آیت مسرت مدلولیله توسل اولنوب شب وروز دعای عامهٔ مؤمنین برداشتهٔ اجابتگاه حضرت رب العالمین درکه بوندن بویله حضرت ذوالجلال مؤید ملك اسلام ومؤیدشرایع احکام حافظ بلاد وناصر عباد روح عالم آسایشبخش زمرهٔ بنی آدم اولان وجود همایون شوکتمقرونی الی یوم القیام تخت دولت وسلطنتده بردوام ایلیوب کافهٔ انام « اطیعوا الله واطیعوا الرسول واولی الامر منکم » امرواجب القیامی ایله اطاعت واحترامنه طرف باریدن مأمور امر واجب الامتثال بالفرض ومصداق « السلطان ظل الله فی الارض » حضرتلرینك ظل عنایتلرین وسایهٔ شفقتلرین عامهٔ برایاوکافهٔ رعایا اوزرندن دور وزائل ایتیوب آستان همایونلرین بخلوص البال ایام ولیال دعای دولتلرینه اشتغال اوزره اوقه تکذار اولان بندکان صداقتکارلرین همواره مظهر عنایت ملوکانه‌لری ایلیوب احراز قصب السبق سعادت واقبال ایله کامیاب وچشم نفاق عداوت آثار ایله نگاه اندازاولان کوردلان وبدبختانی مهجورمحروم ایدوب دروننرین اکدار ایله مالامال وخسارت دارینه پایمال ایله وهذا دعاء البریة شامل.

اول پادشاه انجم سپاه که امت افراد عامه وذمت بنی آدمه دعاسی فرض عین اولدیغی بی ریب ومیندر

اوزره مسطوراولوب (فصل اولنده) طرازندهٔ سریر جهانبانی وفرازندهٔ لوای صاحبقرانی اولان ملوك السلوكك زیوار آرای صماخ گردون اولان اوصاف همایونلری ایله اکتساب شرف یحساب اولنمشدر و (فصل) ثانی حروف تهجی اوزره بر عادت قدیم سائر شعرای اولوالاحترامك حال ومقاللری ترقیم وحرف الفدن صکره نقل بالمسطر اولان حروفك حرف ثانیلرینه دخی اعتبار اولنمشدر وهرحرفده مسطور اولان ارباب کمالك حالی اغلب فن اصطلاحیله مذکور اولمشدر .

ذکر پادشاه اسلام وخلیفهٔ انام

سلطان البرین و خاقان البحرین خادم الحرمین الشریفین مالك الحرفة والعلم المحترمین ناصر البلاد خادم العباد دافع المظالم عن الاکوان ناصب رایات العدل باللطف والاحسان الاوهوالسلطان ابن السلطان السلطان الملك الاعظم والخلیفة الاکرم السلطان الغازی (احمد خان) ابن السلطان الغازی محمد خان ابن السلطان ابراهیم خان خلداه مملکته وابد سلطنته . اول سلطان دوران وپادشاه بی اقران که جناب خالق لیل ونهار وپروردکار دی وبهار ازل ازال وفیض لایزالیسنده اول ذات همایون شوکتمقرونی واول وجود بهبود فیض مشحونك خورشید سپهر تأیید اولان کوکب بخت سعیدلرین پرتو انوار جلیل الاثار والله یؤید بنصره من یشاء ان فی ذلك لعبرة لاولی الابصاردن مستفیض لمعات اسرار وخزانهٔ ابدی العطاسندن شایان خلعت ملوکانهٔ « تؤتی الملك من تشاء » ایتمکین سرفراز وعامهٔ ناسه محل نیاز ایلدی که

اولمسی موجب خفت دکلسه . همان الله عظیم الشان سائر ارباب عرفانه دوکنمز حسنات جود وعمر مزید ویرسون . هرکس وضع نادر برابرندن محجوب وهرکسك زمان اختیارندن کندی وادیٔ مخصوصی مطلوبدر .

(لامعه)

ستر نام مقال انسانه یتر آنجق کواه نقصانه
اریسك نامکی بیان ایله جوهرك واریسه عیان ایله
یوخسه کنج خفاده دعویٔ ذات ادعا ایتدرر بلا اثبات
عارفك نطقی جود سینه سیدر کنج عرفان آنك خزینه سیدر
نه قدر صرف اولنسه بی پایان دوکنورمی خزینهٔ عرفان
صقلاسون آنلری بهین متعال مکر اربابی بوله اضمحلال
یوخسه مادام اوله بوکهنه جهان متکای اهالیٔ عرفان
کون بکون تازه تازه ورد هنر کلشن معرفتده کوستره سر

ایده اهل کمالی حق دائم
صدر وبخت صفاده هپ قائم

(تمهید)

بووادیده رخشسواران اهتمام اولان اصحاب تذکرة الشعراء ستوده نامدن هربرسرفراز مقصودینه بررابطه ایله آمز ایدوکی مترسم خیال بال ومعلوم ارباب کمال در . لاجل ذلك الامر الخطیر بوعبد فقیر دخی مقصوده شروعدن مقدم بویله رابطه بند تحریر اولدی کیم کلستان اصحاب عرفان اولان مجلهٔ جلیلهٔ پرنور سبك خوشخرامنده ایکی فصل

مخلصی طبعی کیبی ساده کورر — که الفده وکه باده کورر
خانه بر دوش اولان حریفه همان — انی تشبیه اولنسه یوق نقصان
حرف واحدده بر مقر بولدمز — آنی جویان اولان آرار بولدمز
کیمی هندی کیمی بد خشانی — کیمی رومی کیمیسه دهقانی
تائیك ایتدوکی شکایتلر — هپ باقلسه یرنده در یکسر
آه او مخلص کاوله بفیض هجا — بعض نسبی اویله نا برجا
مصدر نسبت اولسه بو کتورر — لیك غیری چمنده صو کتورر
بعض مخلصده وارکه بی اندام — روی مسطرده بر سطر اوتمام
بار اولمزمی ذهننه آیا — حرفی چوق بویله نام نا برجا
شعرده کنیه اتخاذ ایتمك — شهره نوعادتی قویوب کیتمك
او قدر بیزه اولور او ادا — بطریق اشبه اوایش کویا
قاضی زاده کروهنك بیری — اولسه بر دام طره تخجیری
اصطلاحن بیلنجه پای انداز — یاقشیرمی او ذاته طرح نیاز
هرنه رتبه صوغوقسه آه اونفس — بوده عیبله بویله در اوزکس

یا اول پیرانه سرشاعر فراغتمای ناستوده سیر کندیدن بدتر برقاچ کیچ نهاد حذف برابر ایله آغاز وادیٔ عرفن وادعای شعر وانشای هنروران ایدوب طوررکن بویله بر لزوم لازم الرضاده مناسبت تحریر تذکرة الشعرا یاخود برکار بدیهی الاقتضاده کندینك روزنامچهٔ حالی وبعض پاکیزه مقالی استقصا اولندقده کویا بر عظیم منت کبی برچیده دامان بادری وستر حال مقاله آیا نچون بیهوده اوضاع نادر برابری ایلر . اول تألیف جدیدك باغ ریاض جاویدنده اول خود فروش بولنمامسی اول کاشنه نقصان زینت ویاخود اول زعیم قباحت نفهمك تحریر

بعض بوالهوسان اطفال کفتاردن بعض شیخ صبی سیرت مخلص اشعار ستاردن چکدیکم جلهٔ طاقت کداز تکدیر بر وجهله کنجایش پذیر حوصلهٔ تعبیر دکلدر . اولا اول بوالهوسان ژیوه شانلر آرامکاه جهاندن بریرده قرار ایتمك احتمالاری یوقکه بر مترصد قصد با قاصد ایله کیفیت حالارندن خبردار ویا آثارلرندن آستانه‌لرنده در آمداشعار ایله بالفرض استجلاب تعبله بر مرد اهتمام کداز بومطلب بالا طرازمشقتی کسب ایلمش اولسون. یامکراول مرنمان اضطراب جنبان بر دالده قرار وعلی الدوام بر مخلص اختیار ایدرلرمی وهر مهرولری کون باشنه بر مخلص تجدید وهرمهوشانی آی باشندن آی باشنه بر نام جدید تمهید ایدوب منازل حروفی دور قمری ایله دور وکیمی دخی بالانام ایکن پس ماندهٔ احترام اولوب حور بعد الکور ایدرلر ، کلشن حروف تهجیده مانند سروبالا امروز حرف الفده کتابت واملا ایلدیکك نام والایه فردا نکه انداز اولدقده کوررسینکه روزکار ایله تمایل ایلیوب باده کنجایش پذیر اقامت اولمش وشبان هزاران زحمت چکوب دندان مشقت برله ساحهٔ فسیح المساحهٔ حرف السینه کتابت ایتدیکك فسرده طبیعت مخلصنه ایصنمیوب کرمابهٔ حاء حطی یه مأمول دخول ایله بیقرار رجعت قهقری پادر رکاب عزیمت اولمش .

(شکایت نامه)

نشایم ای خدیو پاك نهاد — بوالهوس بعض کمسادن فریاد
شعرا سلکنه اولوب ادراج — ویرمه‌ده کندی کندیسینه رواج
کونده بیك مخلص اتخاذ ایلر — بیلدیکن بیلمدیکنی سویلر
بر بر آلوب حروفی خیر ایلر — قطر ملك هجایی سیر ایلر

(شکایت کردن از بعض کسان بر بهانه وتبدیل مخاص کردن بعض ابنای زمان)

اگرچه عون وانعام جناب ذوالاجلال والاکرام برله بولائی متالالئ زاهره وبوجواهر زواهر فاخره سلك خاطردن زیور آرای کمر بند اهتمام ونقشبند قماش انجام اولدی فاما بونسیج ستوده انتظامك تاروپود نظامی بیت الخیال دروندن بازار رشته فروشان کردونك رونق آرای دکانچهٔ اعتباری اولنجه سر رشته‌جویان زمانه‌دن نه‌لر چکلمشدر وخرده معنی پروران عالمك کاسه کاسه‌زهراب نوش ستملری اولوب اول بسیار بهانه‌لردن نه‌لر کورلمشدر . بن زار جویبار غیرت ترابیه مدن حدیقهٔ اوصاف محمدتلرینه اسالهٔ میاه نشو ونما ساز هر کیاهی‌به هر سو جستجوده جوشا جوش همت اولدقجه آنلر بزم انشاده بعض کسك روزنامچهٔ حالن املاده سر سطور اولان تعبیرانك بعض کلمات بعیدینه الباس لباس نفاق ایلیوب انکله حلوالمذاق اولدیغمز احبابدن بحساب خرد جلیل‌الاستصحابله میانه‌مز شکر آب اولمغه سبب بی ارتباب اولمشدر . فاما خدای کریم عالم وعلیمدرکه بر ایکی پرده آنجق برای مضمون‌بر قاچ قصد نزاکتمون‌دن غیری سلسال تعبیرده بررتبه خرده کیری کمسه‌یی تکدیر رهیاب ادنی خاطرهٔ عید فقیر اولمامشدر .

(لمنشئه)

دوستی را برای هر رؤیا — بنکویی کنند همه تعبیر
هر کرا دشمنی بیندیشد — که‌عجب‌این ازوچه شد تعبیر

هله سنك بی‌درنك طعنه‌نه ایسه (ع) «آثارلر طاشی‌البته درخت میوه‌دار اوزره» دیوب صبر اولنوردی. آه الا اثنای تحریر تذکره‌ده

احسانلرندن ازهار مهذب ایله پرذهب برحدیقهٔ نعمت اولوب جنتدن نشان ویردیکن دیدهٔ مشاهده ایله عیان ایتدیکمده

(قطعه)

کلورسه شمدی کلور چشمهٔ رجای دله
ترازوی فلکن آب روی احسانی
کوررسه شمدی کورر روی مقصدین عالم
ایدرسه شمدی ایدر شاد اهل عرفانی

دیوب مقدما درتصمیم اولان تبییض مسودهٔ خیالی از درون تصمیم اوزره ایکن دیوان همایون بنده‌لری زمره‌سندن قدمهٔ معرفته راتب اولان اندرون تذکره‌ده مسطورالاسم (صفایی) نام کاتب تذکرةالشعرالرك پانهادهٔ قعدهٔ سکوت اولدقلری سال گذشتهٔ وقایع صموتندن پرانه‌سر جنبشنمای اثر اولمسی ادهم خامهٔ سبکخرامه برشوق جدید وتازیانهٔ اهتمام اولوب یاران صفانك بازار معارفده دخی دکری اولدیغی جوهر فروشان شهرپند عرفانه شبچراغ بحرعمان کبی نمایان ومهرسپهرجهان آسا عیان اولمغله بونلرك اوصافنده مزبورك رفتار ساده سنه رضاداده اولیوب دلزارم کبی درکنج فراغ اولان مسودهٔ خیالمی برقالبه‌افراغ ایلیوب اول وزیر روشن ضمیر وحاتم شیم واول آصف بلند همت وسلیمان آستانك مجلس محترملرینه همچون هدیهٔ نمله بر آستان سلیمان عریضهٔ عبودیت معناسنه عرض ایتمکه دامن درمیان اولدم

(قطعه لمنشئه)

نظره کرچه که لایقده دکلدر اما
نظری شاملی بو نسخه‌نك اعلا ایلر
آصف‌عصر کرمورا کر ایلرسه قبول
سالم خسته دلی لطفله احیا ایلر

ایدم . بلکه جویبار احسانی شورستان ایلین بالای سطورده ممدوحم اولان کرمکانی وزیر عالیشانك بو آمالی سیراب حیات جاودانی نشین دشت افکاره حیرت دیدهٔ مرحمت و چشم شفقتی دوچار اولمسه بادیهٔ ابدالاباد حرمانده خارمغیلان کبی افتان و پویان اولملریمز امر مقرر ایدی . اول وزیر نامدار ابراهیم نام محمودالاثار وسالار خجسته کردار ایام سعادتمدار مهرسپهر دولت اعتبار وسپهکش زرین جوشنان کارزار وتفرقه انداز ارباب فتنه وفساد ومنتظم ساز امور بلاد وعباد حضرتلری بالسعادة والاجلال پای عزوافبالن صدر مکرمت کاری‌یه باصوب وتیغ زرنشان تدبیرین قندیل بیت‌المعمور آسا عرش اعلایه آصوب اول ممدوح عالم ومحمود بنی آدم اولان صدر بلند همت عالیمقام واول وزیر مشتری تدبیر وبهرام انتقام که صدپیچش اژدهای عقده نابجانك کمند دام ابتلاسنده زبون اولان نیجه خاطر پریشان ومحزون درونی دست تلخیص ایله نجات آوردهٔ احسان وتسلیت قیلمشدر وهزاران لدغ افعیٔ ستیزك نیشتر آزار تیزاتیزنده بیهوش اکدارتکدیری اولدیغی زاری تریاك برءالساعه ایله احیا کردهٔ لطف ومروت ایلمشدر. اول آصف ستوده نامك مظهر کرم واکرامی اولوب آشیانهٔ مألوفه پانهادهٔ راحت وصحن کلشن آمالمده خزان رسیده اولان هربرك وشاخ مأمولم جویبار مرحمتلری ایله شادابتر عنایت بیوریلوب شهر مقبول اولان سوی استانبوله رجعت ایلدیکمده اول جواهرشناس اهل‌المعارف ناسك زمان دولت و ایام سعادتلرنده ایام سابقه‌ده عنایته محتاج اولان ارباب معارفك کماکان کالهٔ معرفتلری رواج بولوب ساحهٔ کمال پرتو اقبال آفتابلرندن پرانوار وکف تنکدستان تخم‌الانشراح زرین

ترانه‌سیله اشعهٔ مهرهمت بنی خیره چشم تاب وطاقت ایلردی وهرروز فیروزکه اقبال پرتو آفتاب معارف وکمال سرمه زدای دیدهٔ خیال لیل اولوب آسودکان بزم جهان‌در اکتساب نشاط سورکاه دوران اولهلر بنم دل بیقرارم بواندیشه ایله درقید بند افکار اولوب هرشام ولیال :

(قطعه)

وفا زعمر مراد ازجهان بهره زمال حضوروقت زایام فرصت ازمه وسال
من این خیال تصور کنم فلك کوبد زهی تصور باطل زهی خیال محال

نسخه سن درآغوش فکرت بال ایدرك بالاخره رئیس الکمال ذهن کزیده خصال دریای خوایای خیالده بوفلکهٔ آرزوکه لنکر انداز لیمان احتمال اولمشدر تا چند بوماء رکد بی‌نصیب وبی‌کام آزردهٔ اوساخ مکدرات طول قیام اولسون بوکشتیٔ امالی برکنار سلامته الجا ایتمکه بادبان رغبت بالی آویزهٔ فلك خیال ایتمك داعیه‌سیله بواثر نازك کهری تسوید وترتیب وتسطیر وتهذیب ایلیوب منور طرح زیباسی رونقیاب انتظام واوراق پریشانی شیرازه بند اختتام اولمیوب بعض عوایق روزکار وتراکم اکدار ایله کاشانهٔ خیالده انداختهٔ طاقهٔ اهمال اولوب قالمشدی. بوتیره درون مغموم ومحزون دخی‌کاه دریای‌حیرتده شکسته سفینه وش غلطان وکاه دشت پهنای غربتده شکسته فغفور اسامهجور دیدهٔ‌عرفان اولوب[بیت] (فلك‌دل‌چیقمدین کناره‌دخی. روزکار آتدی برکناره دخی) ترانه‌سیله سوی دریاده چوب کبی قرین اضمحلال وبیابان‌احزانده [بیت] (صرارروب صولدی بکزم برك‌خزانه دوندی. اوکنه دوشوب کیدهلم بوروزکارك امدی) کذارشنجه کلبندن دور اولمش برك زرد رولر کبی کرداد انفعالله همبهم‌اوله‌رق حیرتزدهٔ ملال

علمك قنفيسى كلبنده خزائر سيدهٔ باد فا وسنين ماضيه‌دن قنفيسى سالده رونما اولدقلرينى تحقيق واول‌يرا كنده اوراق طائر گشته‌يى جمع وتلفيق ايليوب ارباب معارفدن نيجه كسه كندى واريسنده برر تذكرة الشعرا تأليف ايتمك ايله عالم ارواحده آشيا نساز لانهٔ انشراح اولان كروه پيشين شعراى گزينك روح روانلرين شاد وبووسيله ايله اول اصناف عرفان اتصافك خيردعا ورحمت وفير ايله ياد اولنملربنه برر ره گزيده اجتهاد ايلمشلر . فاماسنين وشهوردن نجه زمان مرور وعبور ايلمكله برابلق سوار عرصهٔ كلام بووادى‌يه مهميز زن رخش اهتمام اوليوب هر صورت حال آشنای كمال ايچون آينهٔ درونلدن برقع كشا واقبال اولمامشلردر. ايا اولمهوشان سپهر عرفانك دفتر گريده اتردل عارفلرى وقت ولادتمز كه بيك طقسان طقوز ساليدر اول سال فرخنده فالدن بوآنه كلنجه‌كه سنه ثلث وثلاثون ومائة والف عام پرنواليدر لمعات فائضة البركات مهرسپهر فيضانه مقرون اولوب مكين صندلئ عرفان وكمين حظيرهٔ جنان اولان شعراى بهين اعتباردن نمقدار ارباب سخن معلومزدر ديو كاه زاويهٔ درونه ارسال جاسوس خيال وكاه اولوردى كيم بوامرى همت بلند زبان قلم مقدم بيانه الجا ايتمك احتمالن مركوز صحيفهٔ بال ايليوب هرشب سپهر عالى كوكب آينهٔ چرخ مصفايه برغبار اغبرار اكدار اولمسون ديو زلف عنبرين اوتارليلئ ليل صفا مدار ايله برسرادق استراحت آويزه ايليوب آزاده سران عالم پستر راحته غنوده وخرم اولهلر بنم ديدهٔ اعتبارم بوفكر ايله شب تابسحر بيدار اولوب :

(قطعه)

ای زشب بحر كران سايه تر در نفس عمر تهی مايه تر
سايه صفت چندتوان خفت چند خيزكه خورشيد برآمد بلند

اولسه ده بر طبیب دنیاده کاندہ هر دردہ مرهم آماده
اوغریب اول وقتده اومسه دوا عیب اولورمی اوزاره بویله رجا
اوطبیب جهانده بیلسه کاوزار اولمز اولماسه اول دوا یتمار
لایق لطف مستطاب ندر بونده بر رأی ناصواب ندر
ایلیه دائما خدای جواد قلمك ناودان نیل مراد

اوله هر بار جوده آماده
کلك پاکك سریر فتواده

لایحهٔ ذهن جیقارده هربار بومعنی رقم زدهٔ خامهٔ سبك رفتار افکار ایدی کیم سوابق اعصاردهاحسن افواه معارفك کزیده سی سلطان البلغا حسن چلبی کبی ومهرستان محبتده مرد صادق اولان بابل پرکو مولانا عاشق چلبی کبی وعصرینك نادره سنج ظریفی اولان ضوطی خوشاهجهٔ معارفی لطیفی چلبی کبی وجویبار بلاغتك مجمع رائضی مخدوم جلیل القدر قاف زاده فائضی کبی وریاض انشاءك آزاده سرو بلندی مرحوم ومبرور ریاضی افندی کبی نجبه بالانشیتان صندلیٔ عرفان مداخ ذات ملاحت شعارلری سرنامهٔ کزیده اعتبار مدحت نامهٔ روزکار اولان شعرای اولوالاحترامك روزنامچهٔ حالاری ودلائل ذوات ستوده صفاتلری اولان مقالاری مرور ایام وکرور اعوامله همچون سنابل خزان رسیده کلستان عالمده پژمرده وپریشان اولیوب هربابل شیرین شمائل مرغزار اشعار تراکت کارك مرغ هزار دستان عرفانی قفص لانه دن اشکار وقفیسی آشیانه ده برقرار واول ورقی فرح لقای فرخنده فالارك واول حدیقهٔ ها همتای همایون جمالارك قفص کنکرهٔ کاخ کامرانیدن کشایندهٔ بال اقبال اولوب عقبت بوباغ کاه کاشن وکه کاخن

کندی بر مهر علم تمیز — کامجویان ذرهٔ ناچیز
بودر آیین مهر شعله وری — که ایده مستنیر ذره لری
ذره یم بن ده ذرهٔ ناچیز — ایده یم نور فیضی دست آویز
یعنی عرض وجود ایدوب چون که — کهربای عنایتك ایله که
دعوی انجذاب بال ایدرم — مدحك آرایش مقال ایدرم
قلب آکاهك ای کرم پرور — بیلور اهل کمالی سر تسیر
اهل دل اهل فضل وعرفانی — بیلوراول جودومرحمت کانی
بن کدای لوای اهل دلم — بن نه یم خاك پای اهل دل
لطفکه ارتباط قلبمدن — ایلدم بن بوکونه بسط سخن
نردبان نیازه وضع قدم — ایلر البته جلب نفع کرم
مدعاده بو نو دلیل ادا — اولدی برهان سلمی کویا
کامه بسط مقدمات ترم — منتج لطف اولور قیاس ایدرم
منطقمدن نتیجه حد غموم — شکل اول کبی بتون معلوم
نحوکامه نه نطقی صرف ایدملم — ذکر مقصدده طی صرف ایدملم
حکمت آموز کار ده زیرا — هیئت ذهن ومنتهٔ دانا
بحث اشراقیٔ دل مغموم — سوز کتورمز قضیه چون معلوم
لیك کاهی بدأب مشائین — کفتکوی نیاز اولور تخمین
آکاده فکر هندسیٔ رفیع — دائم ایلر حجابی منع منیع
ایلمکله خیال بی آرام — بو معانی بی هپ تفقه تام
بر سؤال ایله ایلیوب تعبیر — ایتدی مافی الضمیری دل تفسیر
یعنی تحدیث نعمت ایتمکه دل — ایلدی بر کریز الحاصل
ای بهین صدر مسند اجلال — موقع الحلال هر اشکال
اولسه کرزید عاجز ومحزون — مرض مزمن عزلله زبون

پس ذاتی بوعنوانله مستسعد وکلك بیانی بوتأیید ایله مؤید اولان مخدوم جلیل الشان وموصوف رفیع المکانه خامهٔ شکسته بال وذهن فاتر وحزین بر وفق دلخواه محمدتلرین ادایه نجه قادر واول امر عظیمه اهتمام لازمه نه وجهله مبادر اولور. لاجل ذلك اوصاف ذات ستوده صفات پربرکاتلرینه بومثنویٔ عذر خواه ایله عرایضهٔ عبودیتمز معروض پیشگاه سعادتدستگاه مرحمت پناهلری قلنمشدر .

(مثنوی)

وقتیدر عزم ایدرسه کرخامه — مدحت پاك شیخ الاسلامه
فیض آیوب مدح ذات پاکندن — حسن اتمام ایدر بهاده سخن
ایلمشدر او کفی حق زیرا — مقسم رزق جملهٔ علما
ذاتی ایلمش آنك منان — قبلهٔ احتیاج ناکامان
مرجع کائنات عالمدر — دری هردرد طبعه مرهمدر
ایتمش اول درکهك خدای مجید — خاکن اکسیر پوتهٔ امید
حلقهٔ باب بیت احسانی — اهل طبعك پناه عرفانی
خلق امیدوارجوی هرکرمی — جمله سیراب لولهٔ قلمی
مصدر هرکرمدر اول ذیشان — بولدی فتوا آنکله عزت وشان
صدر فتوی پناه بالا نام — شیخ الاسلام بوحنیفه مقام
اودر اول صدر مکرمت پرور — که جهان آنی بویله وصف ایلر
مقتدای ممالك اسلام — قبله کاه شرایع واحکام
مرجع هپ مسائل مشکل — رهنمای تسلیٔ هر دل
مصدر سر باطن وظاهر — حال معنای ماضی وغابر
جمع اولوب آنده امر حاضر در — ذاتی مجموعهٔ نوادر در
امتثال امرینك ملازمیدر — نهینك اجتناب لازمیدر

علماء علم بلکه رهنمای جمیع سعدای سعادت احتوای زمرهٔ بنی آدم اولوب باجمله مجمع البحار فنون درمکنون وعلوم ظاهره وباطنه ومشعل اهتداء برزخ البرازخ معلومات بارزه وکامنه اولمغین طینت پاك صفاتی کمال نزاهت جوهرندن مغبوط ملاء اعلااولمشدر. دعای سریرهٔ خجسته صفاتی جناحین علم وعمل ایله اوج قرب آلهیده مکانن بولمشدر .

(نظم)

آسمان افضل زمانش خواند	دهر علامهٔ جهانش خواند
عقلیش از قیاس عقل برون	نقلیش از اساس نقل فزون
هرچه در دهرنقش دانایست	دل اورا بدان توانا بیست
او چو ابرکرم بفرق جهان	طالبان چون صدف کشاده دهان

لازالت آیات علمه وکماله متلوة فی جوامع الملك والملکوت وما برحت بینات فضله وافضاله مقروة فی صوامع الفلك والناسوت اول علامهٔ عقل اول مکمل ذوات کمل که بنان کلك بدیع البیان عقده کشای مشکلات جهان مدرسهٔ دارالافتأ فضائل قدسیه‌ده مستغرق نور فیضا فیض اولوب چون فتیلهٔ قندیل بیت معمور ضیا بخش شب دیجور استدلال حرمسرای جملهٔ امور اولوب ترازوی ثمرات شعورهٔ جمیع صدور اولدیغی بدیهی الظهوردر واول کاشن دهان محبرهٔ کوهر افشانی سرچشمهٔ ماء الحیاة ملکت وملت اولمغله انکشت بدایع افکاری نشر اوراق فتوا ایله بر نهـال جنتدرکه ثمراتی عالمیانه مثمر کشـف السر وکلری دماغ عامهٔ عبادالله معطردر وخامهٔ ناشق دهان مستجمع العرفانی کویا که جواب بود ونبود پیام ایله بر مجمع البحرین کلامدرکه شق بحر بلاغتنمای اعجاز اثر ومبتدای مقدمة السؤاله لازم فائدة الخبردر

بعد از دعای عز وحشمت حضرت صدراعظم صاحب دولت برهان العلما وارث علوم انبیا اولان علامهٔ دوران فاضل جهان افضل زمان ولی النعم کثیرالجود والکرم شیخ الاسلام عصرعلی مرتبه ومفتی الانام وقت کزیده رتبه حضرتلرینك محمدت ذات ستوده سماتلرینه بوکونه سخن پروریدهٔ عبودیت اولدورکه اول رئیس علماء اعلام وبرهان فضلای ذوی الاحتشام پیشوای خجسته رای برحیس نظام ومقتدای مشکل کشای ادریس احترام که سنجبل جمال نمای دقایق غیبی و آفتاب مجلای حقایق لاریبی اولان طبیعت انسیه‌سی مصقلهٔ قوت قدسیه ایله جلایافته وسندس قامت آرای شاهدان اسرارواستبرق رونق افزای عرایس آثار اولان نسج عبارات مطبوعه‌سی تاروپود قواعد معقوله ومشروعه برله برمنوال صداقت بافته اولوب کلك نادره‌کار فتوانکاری ویراعهٔ شیرین براعهٔ استقامت شعار کوهر باری بر نخل مطرای فردوس فنوادرکه دائما هرنوباوهٔ ثمرات تحقیقاتی محتاج الیه کائناتدر. یاشمع نور افشان هدادرکه فتائل نالله ضیابخش کاشانهٔ شاهانهٔ کمال اولوب حرمسرای اقبال بدیهی الاجلالك مأخذ فیض انوار استفاده‌سی اولمغین لمعان وجوه حسان ارباب عرفانه مهبط انوار انواع برکاتدر ومحبرهٔ عنبربار معجز آثار ودوات نازك نکات فضائل شعار ومعارف دثارلری اول مجمرهٔ بخور افتادرکه ادخنهٔ ارقام مشکفامی معطر سازیٔ نزهتگاه کمالدر. یا سرچشمهٔ نیل عطادرکه فیض آثار سطورایله اقالیم اوراقه رساندهٔ برونوالدر. یاقندیل عبادتخانهٔ تقوادرکه روغن مداد وفتیلهٔ لیفهٔ سداد اتحاد ایله پرتو انداز جلیل انزایای فضل وافضالدر. اول عالم ربانی وبوحنیفهٔ ثانی کیم هردم حیات جاودانی احیاء العلوم دین مبین ووراثت بهین ریاست انبیا ومرسلین ایله ممتاز

دولتکده خزینهٔ دل لال — شبچراغ هنرله مالامال
طوطیٔ قند کوی عرفانم — مرغ باغ هزار دستانم
گرچه پرکو بزاهل آنارم — لیك بیزار بخت کج کاره
نشلسون صدخدنکه یك سامان — نیلسون بیك جفایه برانسان
بوقدرده سخنده تاب مجال — فیض مدحکله در بلا اشکال
یوخسه بویله کدرده تازه خیال — ظاهر اولق کوکلده امر محال
ایده ذیل عنایتکله مکر — روی مزآت سینه دفع کدر
یوخسه حالم بنم دیکر کوندر — غم ومحنتله دیده پرخوندر
لیك شوق مدایحکله درون — کسب فیض ایلراولسه ده محزون
پرتو آفتاب احساندر — مدحتك نور چشم عرفاندر
یترای کلك خود فروش سخن — حذر ایله ملال سامعه دن
قنعی نا کامی قالدی دورانك — دولتنده او صدر ذیشانك
منزل کامه اولمامش واصل — کل مقصودین ایتمامش حاصل
سن ده برکون ایدرسك ای دل زار — کل مقصودی زیور دستار
همان ای خامهٔ ستوده ادا — دائما قیل او ذاته بویله دعا
بو جهان ایچره حضرت الله — ایلیوب باز درکهن درکاه
اوله احیا درنده صبح ایله شام — صد هزاران بنم کبی نا کام
اولوب آزاده دل فکنده لری — سالم اولسون درنده بنده لری
ذاتی عزتله بر دوام اولسون — عمر ودولتله مستدام اولسون

ایده حق ذاتی بصد اقبال
دائما زیب مسند اجلال

عالمی ایلیوب سخاسی اسیر کرمن کورمده صغیر وکبیر
قالمدی برکمسنه کیم آنك کورمیه جودین اول کرمکارك
مرغ احسانی آشیانه آرار هرکسه لطفه بربهانه آرار
دل خرابان اولوب همین مسرور اولدی وقتنده دهرهپ معمور
ذاتی آنك جهانه جان اولدی نورچشم جهانیان اولدی
اوقدر ایلدی جهانه کرم کاولدی ممنون لطفی هپ عالم
روزوشب اولدی دیده دوزامید کف احسانینه مه وخورشید
قصد عزم ایلیوب سعادتله باصهپاین رکابه دولتله
کرد پای سمندینی دوران سرمهٔ دیده ایلر ازدل وجان
بنه کرزورق سبکپایه عزم ایدوب سوی روی دریایه
فوج برفوج فلکنه هردم یوزسوررایدی موجه سی ایلهیم
بن دهیم کبی اول کرمکانه عرضحال ایلهیم فقیرانه
موج دریا کبی اولوب پامال ساحل غمده بولدم اضمحلال
شوقدر تیرهدل ایدر دوران بنی بخت سیاه ایله هرآن
روشن اولمق شبم که امربعید اولسه جرم فلك بتون خورشید
بنی ضعفیله فکرایدوب چون نات کدرایتدی نتیجه خامه می لال
قصد ثبت ایله بوتلاشیده قلمم ایلسم تراشیده
سد اولور نطقه دل خراشمدن بوله م برسخن تلاشمدن
هفت سال ایلدی کدرله کذر که کوکل حمل بارعزلی چکر
شویله طورسون حجاب اهل عیال غیرت ایتدی بنی پریشان حال
حاصلی ای وزیر پاك نهاد عزل دور ودرازدن فریاد
بویله جولانمی ایلریدی قلم دشت مدحکده اولمسم ابکم

عالمه لطف بیقیاس ایتدی ایتلاف قلوب ناس ایتدی
ایلیوب سور جودی حصن حصین عصرپا کنده هرکس اولدی امین
اومصور کزیده روح روان قالب جوده اولدی کویاجان
نام ویردی کرمله دورانه خاتم اولدی نکین احسانه
حاتم طائی طی ایدوب ارکان اولدیلر هپ اسیر لطفی جهان
سبب فیض جاودان اولدی بدن لطفه تازه جان اولدی
کورمشدر جهانده چشم فلك بربشر صورتنده بویله ملك
چیقسه دیوانه اول وزیر کزین عدل واحسان طورریسارویمین
نه قدر اولسه ازدحام رجال شفقتی ایتمز الك استقبال
کورر آنك سریع افکاری آن لاینقسمده بیك کاری
حدت ذهنی سرعت قلمی خلقه انصافی کثرت کرمی
سلفك جمله سینه فائقدر بیك جهتله اوصدره لایقدر
هر اصابت قرین تعبیری عقل رسطو اسیر تدبیری
صحبتینه اولور ایدی مفتون کورسه ایدی جمان افلاطون
آنك ادنی نظامنه یکسر ملك کیخسرو اولسه رشك ایدر
او وزیر محب علم شریف صاحب حلم وجود طبع لطیف
ایلیوب علمه رغبتن مزداد ایتدی برپاك مدرسه بنیاد
اوائر شویله اولدی حسن افزون که جهان اولدی طرحنه مفتون
ایتدی تعیین اربقعه یه حاصل برکزیده مدرس فاضل
نه مدرس علمده سعداندین فاضل وسید شریف کزین
بحر زخار علم بی پایان یم عرفان فایق الاقران
برمی بویله نجه خیراتی وارجهان ایچره صدمیراتی
قالدی برخرابه زار جهان اولدی وقتنده جمله آبادان

سپهر آستان پادشاه دوران السلطان ابن السلطان السلطان الغازی احمد خان خلدالله خلافته وابد سلطنته حضرتلرینك هم مخصوص چراغ تربیت کردهٔ ذات همایون بی اقرانی وهم اول سلطان هفت اورنك خلافتك وزیر اعظم حاتم شیمی وداماد عالی نژاد جلیل الشانیدر .

(قطعه)

تاابد باشد الهی آن اینرا درجهان در سریر پادشه بادا بمهراین کامیاب
بخت ودولت بریمین وفتح ونصرت بریسار عزورفعت درعنان ویمن وفرحت درر کاب

اول وزیر مشتری تدبیر که محمدت ذات بینظیر لرنده یراعهٔ باهر البراعه هرنه رتبه تسمیر ساق اهتمام ایلسه اوصاف حمیده واصناف الطاف پسندیده لرینك هزارندن یك وصف بهترینی علی وجه التمام اداده عجز آور قیاد اولدیغی آینهٔ ضمیر روشنایی پذیر انامه بدیهی الظهور اولدیغی مالا کلامدر . لاجل ذلك سمت خجسته سمات اوصاف ذات ملکی الصفا تزینه بومثنویٔ اعتذارشعار ایله خرامه تجاسر ومبادرت ایلدی .

(مثنوی)

باشه ای خامهٔ کزیده سخن مدحت پاك صدر اعظمدن
اوکرمور کزیدهٔ دوران کان احسان وزیر عالیشان
اسخیانك کرمده اسبقیدر پادشاهك وکیل مطلقیدر
حاتم عصر وجود آیین بهترین صهر پادشاه زمین
محض نور جبین زیبش وفر یعنی همنام جد پیغمبر
اودر اول آصف ستوده شیم منبع جوییار لطف وکرم
که وجودی کرمده یکتادر کف جودی عطاده دریادر
نجه دریا کرمده باتحقیق قطره اولمز یانده بحر عمیق
هرکسی ایلیوب سزای نعم بولدی کویا حیات تازه کرم

ادای انتحاب معرفت ومقال وارباب فضل وکمال ایله مالامال اولوب رقعهٔ عبودیت معناسنه تحریر وطوامیر خلوص طویت اولمق اوزره تسطیر اولنه تیشهٔ اندیشهٔ فرهادانه جبال صعب المنال کالدن قطع قطعات نازکانه ایلیوب کاسهٔ فغفور تعبیرك برکوشه‌سن شکست سنك طعنهٔ اکاهان وادیٔ عرفان ایتمدین زیور پیشکاه صدر نشینان ارباب کمال جهان اولنه اول جواهر فقراتدن هربرکلام رائق اول صنیع مطبوع الادا حسن وبهاده امالیه فائق اولمزالا وصف آصف زمان ومدیحه سنج صدراعظم دوران اولمغله اولورکه فیض مهرعالم آرای اوصاف ذات برمکی الصفاتلری ناب آور هردل ارباب سخن وشمع شب آرای بزم هرانجمندر . باخصوص اویله وزیردلیر مشتری تدبیر روشن ضمیرخورشید سریرکه

(قطعه)

آن صفدری که اشهب زرین سنام چرخ چون شب زکرد ابلق کزارش همست
ماه سپهر منزلتی کش بزخم تیغ چون آفتاب کشور خاور مسلمست

وفقنجه اول آصف عالیشان جهانمطاع واول صدرذیشان واجب الاتباعك هیکل شمشیر جهانگیر تدبیری برق هزاران لمعان ماهتاب خجسته طلوع عالم تأیید وسپهرزرین ظفر قرین آفتاب جهانتاب رأی منیری ظلمت زدای سواد سودای شب افکار هرتیره امید اولوب کلالهٔ توغ پرفروغی شانه‌زدهٔ مشاطهٔ کامکاری ونهال رایت میمنت آیتی موضوع پیشکه دریچهٔ بختیاریدر کیم اول نورخدقهٔ سعادت اول باوهٔ نخل حدیقهٔ عدالت حالیا خلیفهٔ ایام پادشاه اسلام بالانشین تختگاه شهریاری ومعلامکان محفل تاجداری سلیمان حشم فریدون علم دارا کشور سکندرظفر بهمن اخترام رستم انتقام قهرمان شجاعت عمرابن عبدالعزیزعدالت خداوندکار

قلم خشکم ای شه نایاب نم لطفکدر ایلین شاداب
جوی احسانك ایتمه امداد جریان ایلمزدی بویله مداد

ایلیه حضرت خدای قدیر
ذاتکی دولت وصفا ایله پیر

بعداز استدعای دوام عمرودولت پادشاه بینظیر وادای واجب القیام دعای شهنشاه جهانگیر یعنی اول طرازندهٔ سریر جهانبانی واول فرازندهٔ لواء صاحبقرانی خداوند تاج بخش افسر ربا وجهاندار عدو گیر کشورکشا اولان مسند آرای محفل خلافت ورونق افزای تختگاه عدالت گزیدهٔ کارگاه عالم تکوین محض احسان حضرت رب العالمین امین سعادت وخلافت عظمی مدار عمارت امارت کبری کواکب خدم سکندر حشم سلیمان شوکت یوسف بهجت زخل مکان مشتری عرفان بهرام رزم ناهید بزم عطارد قلم آفتاب عالم قمر رخسار فلك رهوار بوبکر صداقت عمر عدالت عثمان حیا حیدر کرار وغا اولان پادشاه عالی جاهك اوصاف همایونلریله اکتساب شرف بی حساب اولندقدن صکره رأی عقده کشای افاضل اولوالابصاره وضمیر سمیر اماثل اولوالانظاره صورت نمای انجلادرکه برساحهٔ ریاض انشاده حوض مداد کوثر نژاده معارف آماده اولوب شادروان بزم سخندانك قلقل آب فوارهٔ عرفانندن صدای مدح صدراعظمی هرسو عیان اولمسه اول گلستان نکهت فراوانده بلا- بل شیرین شمائل استحسان نمایان اولمز وبرکمیت خامهٔ واسطی نسبت اول فضای فرح افزای مدحتك تاطاق وسط میدان جنت نشاننده خرامان اولوب مراد اوزره جولان ایتمدکجه دلپسند یکتا سواران دشت پهنای عرفان اولمز. لاسیما بویله نونسخهٔ زیبا که آثار مشکین طرح ستوده

بر سول ممجد وخلاق ایتمش اوله بوقولی حق انطاق
نه هنر در بو صورت زیبا نیجه ایتمز کشی اوشاهه دعا
شویله طورسون اصابت ایتمك آکا سکسان آدیم مسافه دن فرضا
سچمك آلتونی خیلی دقتدر هنرك عیندر نه قوتدر
بز بریني دکل هزارینی کز دیکسه لر کیسه مزده سر تاسر
بربنی کورمزز بو مرحله ده قنده قالدی آکا اصابت ایده
بارك الله زهی شجاعتدر رستمانه نه زور وقوتدر
قهرمانان عالمی بوهنر حیرت آلوده ایتدی سر تاسر
کوریجك بویله صنعتی انسان نیجه اولمز بو قوته حیران
ایده محفوظ حضرت ذوالمن ذات پاکن یاوز نظر لردن
قوللری قوللوغنده پیر اولسون دشمنی دائما حقیر اولسون
آکا بد خواه اولان لعنی خدا قهرینه مظهر ایده سر تا پا
بو لنورمی مکر جهان ایچره بویله بر پادشه شهان ایچره
نیجه قابل که وصفك ایده بیان خامهٔ سالم شکسته زبان
نه قدر خامه مدحن ایلسه کر ینه البته بر قصور ایلر
ستر ایده ذیل لطف احسانی سخنمده مکرکه نقصانی
وارمیدر هیچ مدار امکانی مور وصف ایلمك سلیمانی
سنجه قابل بوشعر پرنقصان اوله شایان وصف شاه جهان
بوائر عرض اولیجق اول بابه درکه پاك شاه نایابه
بکزر عینی ایله بودستانه یعنی کیم حضرت سلیمانه
کندی حدنجه صرف ایدوب مقدور ایتدی پای جرادی اهدامور
لطفك اولماسه نطقمك مددی ایلمك تذکره نه حدم ایدی

ایتمامشدر سلفده هیچ کذران — اشته تارخ سالف دوران
ذاتی مجموعهٔ عوارف ایکن — صدری صندوقهٔ معارف ایکن
خط ورمی تفنك هرترتیب — شعر وانشا وصنعت تذهیب
رأی تدبیر وعلم فرسانی — هپ قرین خیال ذیشانی
ذاتی عرفانیله همین مالی — معرفتدن بر آن دکل خالی
جملهٔ معرفتدن اول شه پاك — او شهنشاه چابك چالاك
میل رمی تفنك ایدوب برروز — قوندی بیشه نشان زر اندوز
سکسان آدیم مسافه مرحلهدن — او شهنشاه ماهر هرفن
برسیه‌شیشه دیکدیروب پرزر — قیلدی وضع نشان دست هنر
دسته آلوب تفنکنی اودلیر — آتدی طرف نشانهیی تأخیر
برآتشده اوروب نشانی اوشاه — اولدی آلتون پرکلف برماه
ضرب اولنجه درونته مقرون — آی نقشینه دوندی اول التون
کوندروب اول زرهنر دیدی — اونمونه نمای تأییدی
آصف عصره ایلدی ارسال — ایتدی شایان لطف پراقبال
اوده زین ایلیوب جواهرله — نیجه صنع بهین فاخرله
شاد اولوب بوسرور ایله اووزیر — ایلدی عرض بندکی وفیر
قابل اولسه ویرردی شکرانه — جمله وارینی مژده بخشانه
دیدهٔ عبرت ایله اولسه نظر — خرده برزرده بویله پاك هنر
مژدهٔ شایکان دکمزمی — بیك خراج جهان دکمزمی
ضبط ایدوب خطوهٔ ثمانینی — فال خیر ایلدك بو آیینی
سلطنت بامشیت خالق — اوله ناوی عددلره لایق
اوله آکا عددده هم تعداد — فتح اولان قلعهلر بوفق مراد

کامجولر مطالبن بولدی نیجه آفتاده‌لر چراغ اولدی
بری از جمله کم بوعبد فقیر کورمشم درکهنده لطف وفیر
تخته کچدکده دو لتیله اوشاه بکا طالع اولوب مساعد جاه
داخل اولدم طریق والایه قطع ایدوب حاصلی نیجه پایه
هیژده سالده اولوب واصل اولدی کف دینهٔ امل حاصل
ایتدم احراز جاه مأمولی یعنی کم پایهٔ ستنبولی
کر اولورسه مشیت وتقدیر کورورز دولتنده لطف وفیر
پایه فر عینه ایلیوب تحویل شان تحقیق ایلیه تکمیل
بو مجازی جهانده باتوفیق پایه‌می جودی ایلیوب تحقیق
جود پاکیله بی نیاز اولورز جمله اقرانه سر فراز اولورز
بو کرملرکه کوردك اول دردن نیجه کتسون درون انوردن
پدرمده بو چاکرلکده مدام کورمشزدر نیجه نیجه اکرام
پدرم جدکه ایدوب خدمت کورمش آندن برو نیجه رفعت
بنده اولوب نوالکه مقرون کورورم نیجه لطف کونا کون
حمد لله بنی ایدوب تطییب اثرله لطفك اولدی باکه نصیب
نته کم صاغ اولام بو دنیاده کارم آنجق بنم بوهر جاده
نصرت ودولتینه صبح ومسا ایلمکدر نتیجه خیر دعا
سایه‌کی حضرت خدای غیور ایتمسون اوستومزدن اصلا دور
نیجه اولمز درونی آکا دعا او کزیده شه کرم فرما
محض نور نعیم مولا در سر دورانه لطف عظمادر
اولدی عصرنده کاسهٔ دوران جمله لبریز نشئهٔ عرفان
اولطافت که وار صفاتنده اوهنرلرکه کندی ذاتنده

حمد لله زمان عدل آیین
بویله بر پادشاهه اولدی قرین

پرتو مهر جود احسانی
دائم ایتمکده کونی نورانی

قلبی آیینهٔ ضمائر در
هر کسك کامی آنده حاضردر

ید جودی ایدر همیشه مدام
لایقی اوزره هر کسه اکرام

بارك الله نه ذهن زیبادر
نه همایون خیال رعنادر

کایده هر کامله کمالی قدر
دور بین عنایتنده نظر

اولسه اقصای غربده پنهان
بیلور اهل کمالی شاه جهان

لایق لطفی کم سراغ اولمز
نه قدر دور ایسه ایراغ اولمز

قلب پاك خلیفهٔ اسلام
اولور البته لوحهٔ الهام

مشکل اولمز ملوك ذیشانه
کشف ایدر حق قلوب شاهانه

ایلمشدر جناب حق زیرا
شهلری محرم حریم ولا

هم ولایت نشین والادر
هم کرامت رهین معنادر

ایدوب علم شریفه رغبت تام
ایتدی اربابنه نجه اکرام

ایدوب اعزاز علم ذیشانه
اندرون سرای سلطانه

مظهر ایدوب نکاه شاهانه
یایدی بر دلکشا کتجانه

پر ایدوب المدرونی تاباب
طولدی اول جایکاهه جمله کتاب

آکا تعیین لطف ایدوب اول شاه
ایلدی بر معلم آکاه

نه معلم سلیم طبع ودرون
راز دان فنون کونا کون

عصر پاکنده اولشهك هردم
او قدر مستریحدر عالم

که جهان جمله استراحتده
هر کس عهدنده امن وراحتده

قالمدی بر خراب دل مغدور
اولدی وقتنده جملهٔ معمور

کرمیله جهان اولوب شاداب
هر کس اولدی نوال ایله سیراب

نه‌سرای اول مقر کسب هنر — مایهٔ فیض هر نجابت فر
اولدی اول خامهٔ کرم منصوص — کویا بر محك قرص خلوص
هرکس آلوب برای استعداد — فیضی آندن اولور قرین مراد
نه نظیره قبول ایدر نه مثال — او سرای دفیة الاقبال
رشك آنك قرین نعمتنه — تربیت کردهٔ سعادتنه
اودر اول بهترین مکان شریف — معدن هرکمال وجای لطیف
نه کوزل منزل عبادتدر — جای هر طاعت ونظافتدر
صحن والاسی منظر ناهید — دودهٔ خاکی سرمهٔ خورشید
حفظه کویا سرایی شام وسحر — طولاشور نوبت ایله‌شمس وقمر
نه سرای اول مقر جود خدا — معدن فیض ونعمت عظما
او لسه آب حیاته کر جاری — ماء میزاب سقف دیواری
آب حیوان اولوردی خلقه عیان — سیر اولوردی آنکله جمله جهان
نه سرای اول وسیلهٔ مقصود — هرکسك کامی اندەدر موجود
اولمده چاکرانی شام وسحر — فیض نعمای خالقه مظهر
شه دورانه خدمت ایلمه‌ده — خدمتیله عبادت ایلمه ده
وجه پاك خلیفه‌دن هربار — غرق اولوب نوره دیدهٔ انظار
ذرهٔ شمس مستنیر آسا — کسب نور شرفده درهرجا
باخصوص اویله شاه جود میول — کاوله عصرنده معرفت مقبول
حمدلله زمان پاکنده — درکه آستان پاکنده
اولوب اهل کمال نا محتاج — معرفت بوله ده همیشه رواج
عصر پاکی اولوب خزانهٔ جود — ایتدی کالای معرفت هپ سود
نیجه آثار طیب و فاخر — اولدی وقتنده اول شهك ظاهر

نیلك اولمز سخاسی دریاده — بر و بحره بوجوده آماده
نیل آنك لجهٔ سخاسندن — اولور آقدیغی یرده صاغ واسن
ایتمه باد همتی اجرا — سد اولورایدی نیله هپ مجرا
نیل برجوی اندك اجرادر — بونك احسانی عین دریادر
هیچ بحر محیطه نهر صغیر — نیجه قابلدر اولینه تنظیر
بحر وبرده نوالنه مطلق — جمله خلق جهان مستغرق
شبهه‌سز بوتجلی باهر — جمله تأیید فیض باریدر
بو قلاع حصون پرزینت — بوقدر شان وشوکت وحشمت
بو نظام ایله قوت قاهر — قنغی بردولنه میسردر
یك بیك هپ شهور وبلدانی — جمله مملو بفضل یزدانی
وارمی مثلی اوشهر مقبولك — تختگاهی اولان ستنبولك
جایگاه فحول اهل کمال — علم وفضل وهنرله مالا مال
کان دولت مدار عزتدر — کلستان هزار نعمتدر
هر طرف اول مقر دولتدن — اولمش ازهار کامه برکلشن
باخصوص اول نشیمن پرزین — جامع النور و مجمع البحرین
یعنی کم بقعهٔ سرای کزین — اوسرای بهین ستوده زمین
وارمی دنیاده برنظیری مکر — آب وخاك وسواده سرتاسر
وارمی بویله سرای سلطانی — هر بری برجنان روحانی
اوسرای جدید کم هردم — اولور آنده خلیفهٔ عالم
ذات داناسی عز و دولتله — جایگاه ایلمش سعادتله
حسنی ممضای طبع عالمدر — رونق وزیبه فص خاتمدر
ایلمش حق سرایی روزله شب — کان انواع علم وفضل وادب

اودر اول پادشاه عالیجاه ایلیوب مظهر نعیمی آله
درالطاف آکا باز ایتمش ذاتی قبلهٔ نیاز ایتمش
البمش سایه‌سین همین الله نیجه دوشمش فتاکانه پناه
اولسه خاك درنده کرمحرم غیری اکسیری نیلسون آدم
دروالاسی محض نعمتدر نظری کیمیای رفعتدر
ایتسه برموری کرنکاهه سزا آکا صدرشك ایدر ایدی عنقا
نظر پادشاه روی زمین سنکی ایلر نتیجه در ثمین
دمری یك جودی کامیاب ایلر ذره‌یی لطفی آفتاب ایلر
اودر اول پادشاه روی جهان رونق افزای تخت عالیشان
ایتمه‌ده کلك دلکشا تعبیر دائما بویله مدحتین تحریر
داور تخت و بخت عالی نام مالك بحر وبر شه اسلام
نور صبح جبین وغنچهٔ جود فیض اقبال وباد کلشن سود
صاف آینهٔ شریعت دین سبب انتظام شرع مبین
اودر اول شاه مکرمت معتاد پادشاه کرمنهاد جواد
کر نسیم نعیمی نازانه کذران ایلیه کلستانه
جمله ایلر ایدی بوبوی کرم خاکی اکسیر وصحن باغی ارم
دوشسه برکل اوجایکاهه سحر سایهٔ قهری صورتنده اکر
کندین ایلردی غنچهٔ خندان شکن زلف سنبله پنهان
کف جودینه نسبت تمثیل قطرهٔ کمترینی اولمز نیل
نیجه اولسون بوجمله پرفیضان نیل ایسه‌که زیاده که نقصان
قونمش احسان نیله بر مقیاس بوایسه هیچ قبول ایدرمی‌قیاس
نیل جودین دم یسیر ایلر بوایسه هپ جهانی سیر ایلر

محمدتلرنده بال کشای استطاعت اولمدینی مرتسم دائرهٔ هوش هردل وجان وصد وجهله نمایان اولمغین طبع عاقبت اندیش کمیت رفرفی السیر خامه‌یه اول وادیده رخصت ده‌خرام اولیوب جانب وصف همایونلرینه بومثنویٔ صد عذر مقرونیله قیام زیور سرصفحهٔ مباشرت ومبادرت اولمشدر .

(مثنوی)

ایتسون آغاز وقتیدر خامه مدحت پادشاه سلامه
وصف پاك خلیفهٔ اسلام حسنن ایلر سخنلرك اتمام
وصفیدر روح پاکی هر اثرك یوزینی کولدیرن صحیفه‌لرك
یعنی بر نسخهٔ بهین املا اوله مدح خلیفه آنده ادا
حسنی اتمام اولور بومدحتله پراولور اندرونی نعمتله
اوشه پاك ملکت دوران ملك عادل زمین وزمان
یعنی سلطان خادم الحرمین رشك فرمای رفعت بدرین
مالك خرقهٔ بهین برکات حامل محمل علمدر اوذات
شهلرك هپ یکانه سالاری ظل مولا خلیفهٔ باری
نور چشمی اصیل وقادك نسل پاکی شریف اجدادك
اولین عقل وثانیٔ خورشید احمد ثالث ظفر تأیید
شهلرك شاه جود پردازی یعنی سلطان احمد غازی
اودر اول پادشاه پاك حسب طیب المنقبه ستوده نسب
جدی حقنده دیدی بویله اثر ولنعم الامیر پیغمبر
بارك‌الله زهی سعادتدر دنیوی اخروی نه دولتدر
که ویروب قول پاکی ایله خبر ایده بالذات مدحن اول سرور

زمزمه‌سیله حائز میامن دخول اولور اول پادشاه عالمپناه که ساحهٔ فسیح المساحهٔ وصف دولت جاهنده یکه سواران مضمار معانی شبدیز قلم سریع السیره نه‌قدر ارخای عنان تك وتازی ایتسه‌لر ینه سر منزل راه عجزده انداخته وبیمجال وحدیقهٔ بهشت نمون مدایح ذات همایوننده بلبلان خوش لهجهٔ کلستان سخندانی وقفس صدفکاریٔ دهانده پرور شیافتهٔ سکرین بیان حلاوت داستان اولان طوطی زبان، مصر بلاغت دانشورانی‌یه نه‌رتبه ترتیب تربیت ونه مرتبه رخصت ده زمزمه سازیٔ همت اولنسه ینه پس پردهٔ حیرتده دمبسته ولال اولملریله مجمع علیهٔ ارباب کمالدر .

(لمنشئه)

اکر بحر سیه بادا مرکب برکها اوراق — همه چوب کیاه کلستانرا خامهٔ مشکین
زشام دهر تا بر صبح رستاخیز بنویسند — نکنجد مدحت یك موی در صفحهٔ تخمین

اول سلطان پرعرفان جهانکه قصیدهٔ نضیدهٔ مدحت مکارم اکارم پسند وبلند عنوانیٔ مروارید عبادات بدیعهٔ اعجاز قرینله هرنه مرتبه تشبیب وتزیین اولنسه ینه ادای ادنی مقالهٔ اوصاف پسندیدهٔ ذات همایونلری درورای سرادقات استحاله اولدیغی قراردادهٔ دقایق‌شناسان جهان ودیباجهٔ شهنامهٔ عبقری الاسلوب محمدت محاسن احاسن سعادتمقرونلری لآلیٔ متلالیٔ الفاظ کزین ایله هرنه‌قدر آرایش پذیر اولوب مهبط انوار انواع پسند وتحسین قلنه ینه امتناع کمترین مقالهٔ رسالهٔ ستایش کزیدهٔ صفات فضائل مشحونلری جز مکردهٔ دانشوراندر . علی الخصوص بنم کبی غبار سبقخوانان مکتب عرفان وخوشه چین خرمن عرصه‌که بیانك مرغ خیال اشکسته بالی اوج

اجلال سراپردهٔ رخسار دلبران اولان کاکل مشکین مثال سرادق ارامکاه دولت واقبالدری اوله اول درهمایون بیماله :

دوشاه‌راست جهان تاجهان بزیرنکین — یکی براوج سپهر ویکی بروی‌زمین
بچار بالش قدر آن یکی خجسته‌مکان — بهفت کشور ملك این یکی ستوده‌مکین
ظهور هردو بملك کرم بیك منوال — طلوع هردو وبصبح شرف بیك آیین
بچار مسند خود آن یکی بلندنشان — بهفت کرسیٔ خود این یکی سریرنشین
ازان جواهر نایاب درجبال نهاد — وزین خزائن اسرار درقلوب دفین
کزین خواهش آن آنچه طبع کرده پسند — پسند خاطر این آنچه عقل کرده گزین
اشعهٔ نظر آن زدوده ظلمت دهر — لوامع خرد این فزوده نور یقین
شعاع طلعت آن رفته کردسطح بسیط — فروغ فکرت این شسته روی عرش برین
زفیض آن شده طبع بهار رنك آمیز — زفضل این شده کلزار آرزو رنگین
زمین بموسم احسان آن بود کلخیز — فلك زکلشن اقبال این بود کاچین
ازان بفرق مخالف رسیده تیغ بلا — وزین بسینهٔ دشمن نشسته خنجر کین
سوادکون ازان منجلی بنوراتم — جهان غیب برین منکشف بعقل یقین
فروغ یافته کیتی ازان برای متین — نظام یافته عالم ازین برای رزین
بهم زمطلع اقبال خوش برآمده‌اند — هم این مروج آن وهم ان مربی این
عدیل نیراعظم جناب احمد خان — چو آفتاب بروی زمین کشاده جبین
جهان دانش بنیش محیط عز وعلا — سپهر عدل وکرم آفتاب دولت ودین
شهی که دیده زآموزکاردل تعلیم — شهی که یافته ازمرشد خرد تلقین
زبهر مصلحت انتظام هفت اقلیم — ابدبعهد نشاطش دوام کرد زمین
درین حدیقهٔ رنگین بتازه‌روئی باد — بهار بخت تورونق‌ده شهور وسنین
بخت وبخت شه‌وشاهزادها باشند — ظفر قرین وجهان سازکار وبخت معین

اولان پادشاه بی معادل وبی بها ثمرهٔ شجرهٔ طیبه ولنعم الامیر امیرها غرهٔ غرای جبههٔ دین ودولت دره بیضای تاج تارك شوکت وصولت ولی نعمت شهان کردون آسایشبخش خطهٔ کیقباد وفریدون رونقبخش خلافت اقالیم واراضی محسود ذات وارواح سلاطین حال وماضی که :

(شعر

لو اشبهتك بحار الارض فی کرم	لاصبح الدر مطروحا علی الطرق
او اشبه الغیث جودا منك منهمرا	لم تنج فی الارض مخلوق من الغرق

مصداقنجه سبعهٔ ابحرجوبیار جودحدیقهٔ مکرمت ذات همایونندن برقطره اولمغی ترجی وفلك فلکده زینت بند اجلال اولان مسا میرکواکب اقبال کلمیخ پیرامن پرامن درکاه سعادت دستکاهی اولمغی تمنی ایلیوب هرکه که شعاع مهرعالم آرای فیضا فیض صبح صبیح الاقبال مأذون دخول حرمسرای شوکت واجلالی اوله اول درکاه سلطنت بارکاهه :

لیهنك الاهنان الملك والقمن	ما ساد الاسیران الشعر والنمر
وطال عمر سناك المستضأبه	ماعمر الابقیان الکتب والسیر
یفدی الوری کلهم کافی الکفایه فقد	صفابه الافضلان العدل والنظر
له مکارم لا تحصی محاسنها	ویحسب الاکثران الرمل والشجر
ماسار موکبه الا ویخدمه	فی ظله الاسنیان الفتح والظفر
وان امرّ علی طرس انامله	اغضی له الابهجان الوشی والزمر
دامت تقلبها صید الملوك کما	تقبل الاکرامان الرکن والحجر

ترانه سیله قدم زن وصول اولور وهرکسه که نسیم عنبر شمیم

منسرح للسانلرندن خفیف الحفظ کثیر المنافع وفرائد حال وماضی ومضارع اولمغین هربتر وحد وقصر شبهه که صحیفهٔ شکوکدن حال وقاله ذهن مضطرب امانه‌ایلیه توجه کریمانه‌لری ایله محتبث اولوب طی وازاله اولمشدر .

همه راضی همه مرضی رفتند قرب حق رامنقاضی رفتند
کشته درقرب خدا اکنون کم رضی‌الله تعالی عنکم

بعداز تحمید واجب الافتتاح بنام پاك کریم وفتاح وصلواة وسلام بروضهٔ مطهرهٔ سیدالانام وانتاع اتباع کرام و آل صحب اولوالاحترام برمرأت درون صفوتمندن ظاهر وآشکار اولان صورت زیبای معارف جلیل‌المقدار زیور مداح شریف خلیفهٔ عالم سپهر اقتدار ایله پرصفوت انوار اولمدقجه اوسنجبل عرفان محل دامن اعتبارین دست تطاول غبار اغبراردن تخلیصه برمدار بوله‌ماز ومحصول عمر نازنین اولوب انداختهٔ وراء حیات کزین اولان تحفه‌یی برخیراخلف دانشوران تذهیب اوصاف همایون پادشاه کردون ایله تذهیب اوراق ستوده طباق عرفان ایلمدکجه تاج ابتهاج سرلوحهٔ نامهٔ فخر ومباهاتی اوله‌مز لاجل ذلك‌الامر المهام دعای دوام عمرودولت پادشاه اسلامه بوکونه سوق کلام لازم‌الاهتمام اولنورکه اول مهر سپهر دولت عثمانی وبدرمنیر جهان تنویر جاه سلیمانی‌یادشاه یم همم‌دریا شیم خورشیداحترام جمشید غلام فریدون چاکر سلیمان فرسایه انداز اقالیم سبعه بالطول والعرض مظهر الطاف جمال آینهٔ کمال (انا جعلناك خلیفة فی الارض) ومطلع انوار اسرار (فاحکم بین الناس بالحق) ومشرق آفتاب عدل وداد اولمغه احق اولوب محسود دوران طغرل وسنجر ومغبوط آیین داراوسکندر

اولدیغـده دودیده پر قطرات جان دلتنك وحشت عرصات
یاورم اول مـدد نصـیرم اول مدد اول کونده دستکیرم اول
اضـطرابم زمانی زار ایتمـه بنی محشرده دلفکـار ایتمـه
زار محتـاجکه عنـایت قیـل بزماول کونده سن شفاعت قیل
روضـهٔ پاککه جنـاب ودود روزوشب ایلسون هزاردرود
ایده اول خطـه یه بروز قیـام ملك وانس وجن صلوة وسـلام

قبر پاککه اوله بی غایات
صلوات شریف وتسلیمات

ودرود مورود ارباب عز وجود اولان آل کرام و اصحاب اولی الاحترام حضراتنه اولسـونکه اول صفوة الخیر کمال اتصـافدن هربرکامل ومؤاخذه فاصلهٔ حائل اولان شطر حذف اضمار ترفیل مدید عوایق الدلائلده تبلیغ کلام بلیغلرین سبب ازالهٔ سائل ایلیوب عین سافل اشـکال قبائله ذهن سریع الانتقال وافرالکمال لرندن بسط بسیط قبض شبههٔ لقیط اولان طویل المنـافع کلام حق وناقطرین قطع اشتباه حلائل ومحارمه ذی الصلم والتشعیث بر سیف صـارم ایلیوب هربرهزج الوقف من غیرالوقوف ورجز العجز جهالت موصوف مقتضب تضـیب الخذف کنف اهتاملری منشرف شرف قطف ثمرات کلام تاملری اولوب کلمات منطوقه‌ده صنعت جر تدقیق مطالعهٔ تحقیقلرندن اسـتفادهٔ کلام وشـدت هوا وهوس نفس اماره ایله غصون واوراق متفتت اولان شـجرة الخلوص مهربه ید خالص النهك اهتاملری ایله اوارتبه عصب تام حاصل اولمشدرکه رمل انتظام ومتقارب المنافع اولان نظاملرندن اولکروه محترمه متدارك اولان فارسان عرصهٔ عرفانك بیان

دهنك حقهٔ بیان ایتدی نطق وتعبیری ترجمان ایتدی
سینه‌کی ایلدی خزینهٔ نور قلب پاکك دفین کنج امور
قابی علم واراده کان ایتدی سریکی عقله آشیان ایتدی
نفسکی قیلدی مایهٔ ادراك فکر کی قیلدی قابل دراك
قومدی بر قصور کسب کمال ایتدی بر بر نتیجه استکمال
هپ رضای شریفن ایتدی بیان قومدی اعتذاره شیٔ نهان
ویردی مکنت زمان صحتده وسعت فرصت سلامتده
کورمدم نشلدك سن ای بی زاد متجاسر غریب سفله نهاد
وقت فیض دم اجابتده بنده لك ایلین تجارتده
کنج غفلتده اعتیاد کجه نومه‌لر ایلدك مراد کجه
ایللر اولدقجه نائل فیضان غفلت ایتدی سنی تهی دامان
بونه غفلت بونه حماقتدر بویله کارك صوکی ندامتدر
غیری یوقدر بوکاره برچاره یاپشوب دامن مدد کاره
ربط قلب ایت شفاعت پاکه مدد شاه تخت لولاکه
چاره یوقدر اوشاهدن غیری یوق مدد اول پناهدن غیری
اکر ایلرسه جودینه مظهر کرمی کارکه یتر آرتر
کرم ایلرسه کرشمه لولاك سکا فرداچه کرم وسردچه‌باك
سکا ایلرسه لطف حسن نظر خوف یوقدر اورهده ذره قدر

پادشاه سریر مرحمتا
چاره‌پرداز اهل معصیتا

نکه لطف وعاطفت ایله سالم زاره مرحمت ایله
روز محشرده وقت حاجتده حالت حیرت قیامتده

دستمز هپ دراز اولور ندمه
پایمز جرمه اولین قدمه

قلبمز جاه فکر منصب وجاه
دیده‌مز دور بین جرم وگناه

نطقمز وقف کوی چون وچرا
طبعمز بند خواهش دنیا

دیده پر خواب کنج غفلتدر
بو الهوس نفس ایسه قیامتدر

اجل مدت اولمه‌ده داخل
هوسی تخمن اکمه‌ده ینه دل

نفس بد طینه کندی کارنده
عمرمز جو کبی کذارنده

بو رو شلر عجب تماشادر
بو هوس دمبدم نه سودادر

نه بلا در خیال مستقبل
شب یلدا مثال طول امل

ید وجدا ندن نصیب کتمز
رزق مقسوم انفکاك ایتمز

حب جاه ایله سرده راحت یوق
دلده بر ذره‌جه قناعت یوق

بنی ای نفس ایلمه تخدیش
ایده‌یم ذاتکی بر آز تفتیش

دکله دعوئ صدقی محکم
ایده‌یم بن سنی میانه حکم

سنسن اول بر جنین مستهجن
کا یلدك رحم مادری مسکن

بر زمان ساده لوح دلخانه
بر زمان ایسه روحه بیکانه

اولمشکن نتیجه سن اول کاه
ظلمات ثلثدن آکاه

سنی اخراج ایدوب عنایتله
قویدی مهد ظهوره عزتله

نفس رزقنی ایدوب آورده
ایتدی شیر کرمله پرورده

تخم کشت خیال ایکن مثلا
شجر قدك ایلدی بر پا

جسته جسته ویروب ترقیلر
ایتدی صد کونه نعمته مظهر

ایلسون دیو لطفه استیناس
قودی مجموعهٔ وجوده حواس

ایتدی سینه عناصری کویا
چار اوراق نسخهٔ کبرا

سینه حکمتله بر کتاب اولدی
بو خواصیله پنج باب اولدی

جست وجو ارلسه اندهٔ حکمت حق
بولنور هر فصل ورق بورق

محض لطفی دکلی انعامی — مادر بوهریره اسلامی
بریده معجزك بو امر خطیر — سرقه تهمتنده نطق بعیر
متفقدر بو معجز باهر — او روایت که قول حنظله در
ایلیوب بویله بوسوزی تحقیق — که دیمش اول صدوق عدل صدیق
بو اثردن ویروب بو کونه خبر — دیدی برکون جناب پیغمبر
رأسمه قویوب عزت ایله یدی — بارك الله فیك دیمشیدی
لطف تأثیر دست پاکندن — کورمدم هیچ صداع رنجن بن
اولسه بر عارضه ایله دل رنجور — فرضا بر وجعله ایتسه ظهور
مسح ایدنجه کیدردی هپ سردن — ید پاکی طوقوندینی یردن

ایلیوب معجز نکاهی دوا
زخم چشم فتاده بولدی شفا

یا الهی بنور فیض سخن — ایله لطفکله دیده می روشن
نور پاك حبیب حرمتنه — او رسول نجیب حرمتنه
معجزات شریفی حرمتنه — ذات پاك لطیفی حرمتنه
دیده می بی نعم نور ایتمه — مددکدن بوزاری دور ایتمه
ایلیوب عز ونعمته معتاد — ایله قهر غمومدن آزاد
معصیتکار زاری رد ایتمه — در لطفك غریبه سد ایتمه
هول محشر زمان حیرتده — یوم ذلتده وقت فکرتده
مدد ایله مدد عنایت قیل — دفع دلتکئ قیامت قیل
بارکاهکده جمله ای قیوم — نیك وبد حال وکارمن معلوم
نه عبادت نه امر طاعت وار — درلو درلو نجنه قباحت وار
دلده بار کران رنج وعنا — سرده درد خیال فکر سوا

ینه برکون او بد کمان عنود — حرم مکه‌ده ایدردی قعود
کوردیکم مفخر بهر دوسرا — شغلی واردر صلات ایله تنها
ایلدی مکر حیله سی خلجان — قصد جان رسوله اولدی روان
طرفنه اولدی اولمدی او یقین — رجعت قهقر ایله دوندی لعین
صوروب امثالی بر آغزدن هپ — دیدیلر فسخ عزمه نولدی سبب
دیدیکم واردیغمده ایتدی ظهور — ناردن بر حفیرهٔ محفور
بو علامت طریق رد اولدی — باکه خندق نتیجه سد اولدی
قتی چوق اجنحه ظهور ایتدی — پیش‌وپسدن کچوب مرور ایتدی
هرنه چند ایله دمسه قصد وفیر — ایتدی بونلر عزیمتم تدمیر
اولیجق حفظ حق ظهیر ومعین — نه‌یه قادر حسود بد آیین
قدرك تیری سعیله دونمز — بر چراغی یاقنجه حق سونمز
سکا بسدر بومعجز اکمل — یعنی کم حرب دومة الجندل
حافظی حقدر اول شهك هرجا — آکا کمین اولور قرین جزا
نوله اولسه هلاك اولورمی بعید — عاص واسود وطلا ولید

§

نه کوزل نطق پاکدر بو ادا — کل صد برکده دیمش یحیی
« نور چشم جهاندر او حبیب — بد نظر ایلین اولور اعمی
پاینه سورمین یوزین ای دل — باشدن آیاغه جرم اولور حقا
نوله الدن چیقوب اولورسه هلاك — دعوتندن ابا ایدن جهلا
هر که اولمز مطیع امر رسول — مظهر قهری ایلر آنی خدا »

امر حرب تبوك ایدنجه ظهور — ایتدی بو معجز ستوده مرور
ایلدی اول رسول رب معین — امر باد وزیدنی تعیین

خوبلق ایله داستان اولدی حسنله شهرهٔ جهان اولدی
ندر اول معجز ستوده پناه سر ابن سلام عبد الله
کوش ایدن بیلدی قدر نعمتی لقمه خواییده زن حکایتی
کوشی حیرتله ایتدی مالا مال عبد عزی حکایه سندهکی حال
ازدیاد ایتدی لطف نایابی حدیبه چهنده کی آبی
ایدوب اعجازینی ینه تمهید مضمحل اولدی مکر سحر لبید
یا بو معجز که شهرت آرادر امر عالی وسر والادر
اولیجق شوکت نبیّ سعید یعنی کوندن کونه همیشه مزید
دوشوب آتش نتیجه بووهله خانمان شقی بو جهله
زار و بیمار اولوب ضلالتدن اولدی دمبسته دل ملالتدن
غیری برکاره بولمیوب مکنت ایتدی بو حیلهٔ طمانینت
حفر ایدوب ایتدی حیلهسن تحقیق پس درده نهفته بئر عمیق
بیلور ایدی بو دأب والایی که عیادت ایدردی مرضایی
یعنی کلدکده اول رسول خدا اولهٔ افتان درونته حاشا
مرضن کوش ایدوب اوفخر جهان اولدی بوجهله عزت ایله روان
اولیجق قرب بابنه واصل اولدی پیك جناب حق نازل
وحی ایله حال بئری ایتدی بیان رجعت ایتدی او سرور ذیشان
طویجق بو جهل بوحالی تمام دعوت اعتذاره ایتدی قیام
سرعت دهشت ایله مکرندن زائل اولدی اوچاه فکرندن
سرعتیله اولور ایکن پویان اولدی حفر حفیرینه غلطان
نه عجب نطق پاکدر بو کلام که دیمش شاعر بهین الهام
حافر البئر فی طریق ولیه واقع فیه لامحالة فیه

كيتمدى هيچ نسنه حفظاندن | اولدى صدرى فضائله مخزن
اولدى ديللرده نامى عالمكير | قوة حافظه يله اولدى شهير
بوقدر اوّل ايلديدى بيان | جمله انجام كارى فخر جهان
يعنى تدبير بيم ساريه يه | حسنك صلحنه معاويه يه
حفر خندقده غزوة احزاب | عاجز اولدى نتيجه هپ اصحاب
بر حجر وار ايدى نهايتده | قتى بالا ايدى صلابتده
رحم ايدوب صحب معدلت كهره | ايتدى القا لعابن اول حجره
تارمار اولدى بولدى اضمحلال | سنك معهود اوخطه‌دن فى الحال
يئه بو غزوة معلاده | اولدى تكثير زاد خرماده
يوم حرب حنين اول ذيشان | ايتدى شخص سفر مكانى بيان
معجز پاكدر بو امر عظيم | كار قرص جوين ام سليم
يا بو معجز دكلى دهشتياب | يعنى تأمين عين حائط وباب
كايلمشدى اوكون رسول خدا | ابن عباس خانه سنده دعا
شاهد شانيدر كلام جمل | امر بز غاله امر نطق هبل
ايلمزمى علوينى مزداد | معجز ريح رفع نطق ضماد
اكه اولدى بتون چمن بچمن | حيلهٔ مرد كشتكير بدن
يا بومعجز دكليدر مشهور | كه سيرلرده اولدى هپ مسطور
واردى بر روسيه كمينه غلام | آب كشلك ايدردى خلقه مدام
آلوب آبن آنك رسول خدا | برسفر ايتدى عسكرى اروا
مسح ايدوب وجهنى سعادتله | روينه قويدى دستن عزتله
سيه ايكن دوروبى اولدى سفيد | شعله صالدى جمالى چون خورشيد
واردىغنده مكاننه اوجوان | اولديلر قومى يكسره حيران

اولیجق کم بحکمت والا — بو غزابینه ناقهٔ قصوی
موقع حالن ایلدی تعیین — ینه بولندی اوکونه همین
دوکوب آب وضوء والاسن — ایتدی احیا نهال زیباسن
تازه‌لندی کوزنجه بویله کرم — یعنی خرمای خشك بوالهیثم
نه‌ایمش اکه ایتدی اخباری — زیر اعرابیٔ نهان کاری
نجه دیدیسه اویله چیقدی پیام — سرکذشت زبیر ابن عوام
یوم خندقده ایلیوب تبیین — ایتدی عمار شهادتن تعیین
حدیبه غزاسن ایلر ایکن — جریان ایتدی مابنانندن
غزوهٔ طائف معلاده — اولمشیدی بومعجز آماده
اولدیغنده اوشخص معجزخواه — امرایدوب نخله اول رسول آله
عرض شوقایلیوب چمن بچمن — شاخی منفك اولوب عروقدن
کلدی مجلسده ایلیوب خدمت — ینه ایتدی مکانه رجعت
ایتمك ایچون تسلی وتجیل — کلدی برکون جنابنه جبریل
دیدی ای شاه ملکت معنی — شه فرمانروای اوادنی
نه روا قول مشرك بد دل — ایلیه ذاتکه کدر حاصل
بویله ایدوب تسلی واکرام — قیلدی ذات شریفنی اعظام
ویرمکه وحشتنده تسلیت — ایتدی برنخلی مجلسه دعوت
ایلینجه محلنه رجعت — انده اول نخل ایلدی خدمت
اولدی آنك وجودی عالمکیر — عفو اعرابیٔ حیل تدبیر
اولدی لطفیله کثرتی مشهود — ماء بئر قبیلهٔ معهود
بالکز بومیدر اولان انعام — اولدی تکثیر معجزه ایله طعام
شاهد دعویٔ جهان مرغوب — قصهٔ جابر وابی ایوب
ثوبنه بو هریره نك که اودم — ایتدی فخر جهان وضع قدم

کتوروب دردمند برپسری ایستدی اول فتاده‌یه نظری
دیدی ای چاره ساز هرغمکین نجه دمدر بودلشکست وحزین
کنج محنتده دخزاش یاتور رنج صرعیله درفراش یاتور
خاندانکده بولدی هر محتاج چاره‌سز دردلرینه جمله علاج
مس ایدوب منخر غلامه اونور کتدی نجم پسردن اول محذور
کوش ایدردی چو حالت یقظان نومه‌سنده کلامی فخر جهان
ابن مسعودك اولدی چون حاکی بو کلامی روایت پاکی
نطق پاکیله اولمشیدی بیان جملهٔ وقعهٔ ابو سفیان
نقل ایدوب مکرن ایلدی الزام کوی پنهانك ایلدی اعلام
طوردی یوم احد یمین ویسار ایکی شخص معظم‌المقدار
کورمشدی که دیدهٔ دنیا اوقدر منتظم قد بالا
جنك آخر اولنجه سرتاسر ایتدیلر لشکره اعانتلر
اوغزاده بریده اعجازك معجز وقعهٔ ظفر سازك
بو ایدیکم ملائك امجاد ایتدیلر امر حقله امداد
کسر ایدنجه کروه اهل هوا ساقی ابن اوکعك اول‌جا
ید پاکیله مس ایدوب اویری ملتئم اولدی جمله یاره‌لری
ایلدی بوعنایتی پناه ینه عینیله ساق عبدالله
ام معبد اونده پیغمبر ایتدی بر کوسفنده حسن نظر
قالمشکن نتیجه درمانی جریان ایتدی شیر پستانی
اولدی شایان لطف نایابی دست زار قطیع اعرابی
صوردوغنده حجیبی صحب کرام بوذر اولدوغن ایلدی اعلام
قلتینی ذخیره‌نك اصحاب ایتمکین ذات پاکنه اشراب
ایلدی بردعا اوپیغمبر هپ یتشدی نوالهٔ عسکر

بر ده معجز بو امر والا در یعنی امر لباس زهرا در
کچمکین وقت عصر یوم بنام رد شمس ایلدی علیه تمام
ایشیدن بیلدی جمله اجلالن ابن حارث زباب احوالن
رونقن همت رسول مجید ایتدی عمرو ابن اخطبك جاوید
سکا پسدر بوامر دهشتخیز طاق کسری ووقعهٔ پرویز
بر کتله دعا ایدنجه همان انسك حیسنه اوفخر جهان
بر کتله طولوب او نعمت تام یدیلر سیر اولنجه صحب کرام
جمله بیلدی قریش بی انکار قیلدی اول شهله خیلیجه کفتار
آلیجق دستنه رسول فصیح شبهه‌سز ایلدی عصا تسبیح
اودر اول نور محض عالمیان آفتاب جمال کون ومکان
شوقدر شعله سنجایدی اول نور که بدیهی جهانه ایتسه ظهور
بولنوردی جمالی نورندن ظلمت شبده کم اوله سوزن
دعوئ حاله حجت ابهر قصهٔ عایشه کواه یتر
باد ایله ایلمشدی یوم رحال بر منافق هلاکن استدلال
طلب ایتدکلرنده قوم عنود امر احیایی قیلمغی مشهود
اولدی احیا سوزیله بی تأخیر مردهٔ یوسف ابن کعب شهیر
بوده شهرت شعاردر یکسر امر احیای مردهٔ دختر
شهره پر ایلمش حکایتی آهوی وناقه‌نك شکایتی
بوده بعلی روایتی اوزره ثابت اولدی تحرك شجره
یعنی برکون سفرده برشجره کلدی درکاه افضل البشره
ایلیوب انده خدمت آماده طوردی وافر حضور والاده
ایلیوب برنجه عبودیت ینه ایتدی محلنه رجعت
بوده نقل اولدی بویله بعلی‌دن اوسفرده کلوب ینه برزن

او رسول محق حق خصوم — داد بخشای عاجز ومظلوم
که بر اعرابیٔ غریب دیار — درد مندك بر ایکی اشتری وار
بیع ایچون سوقه عرض وسوق ایلر — ید بو جهل بد فعاله دوشر
نه ویرر اشترین نه خود ثمنن — طلب ایتدکجه باز ایدر دهنن
کلوب اول درد مند بی یاور — ایتدی پیغمبره شکایتلر
ایدوب اول دلشکسته یه شفقت — بیت بو جهله ایلدی سرعت
ایتدی تحصیل بوجهلدن هم — ثمن اشتری ایدوب ملزم
قافدن قافه شاه ایکن اورسول — بر کدانك امورینه کیده اول
جمله‌نك اول ولیّ نعمتیدر — سبب دولت وسعادتیدر
جملةً اهل صفه کیبی جهان — همه سیر نعمیدر هر آن
اولمسه ذاتی امته نعمت — نازل اولمزدی قطرهٔ رحمت
رد ایدردی سلام ویرسه اکر — عز وتوقیر ایله نهال وحجر
مسح ایدنجه کوزین رسول خدا — رمد بو تراب بولدی شفا
ایتدی اقرار دعوتك بشهود — فرس وضب واخرس معهود
نخل خرمایه بر دعا ایتدی — جابرك دینه وفا. ایتدی
نطق پاکی ایدوب ینه تأثیر — اولدی خرمای بو هریره وفیر
عقل وادراکی هپ ایدر حیران — یعنی سلمانه ایتدیکی احسان
وقعهٔ روغنی ایدنلر کوش — اولدیلر جمله واله ومدهوش
بولدیلر کاول کرم ایله تکریم — خاندان شریف ام سلیم
ام مالك دخی اولوب شایان — کوردی عینیله بویله بر احسان
ندر اول معجز بهین اطوار — یعنی کفتار کرك مردم خوار
بریده معجزك بو معنیدر — قصهٔ ذئب وامر راعیدر

شه کونین انس و جن خدام — شه عالیٔ ملکت انعام
راست محرابٔ اسود احمر — مقتدای جمیع پیغمبر

کل صدبرك کلشن رحمت
بر سر آمد نهال قربیت

یوق نهایت عطای سبحانه — معجزات شریف برهانه
جمله سی اولدی ذاتنه برهان — بری از جمله حضرت قرآن
امر معراج واجب الایمان — رفعت ذاتنه گواه عیان
ایتدی یوم حنین اوشاه غیور — صف اعدایی سرتسر مقهور
غلبه ایتدی اول کروهله اول — آیت شاهة الوجوهله اول
ینه اول غزوه ظاهر اولدی بو — معجز قول پاك انهز موا
حفظ حقدر نتیجه بی منت — شب هجرتده کی اولان حالت
پرده اولدی عدوی بد کهره — عنکبوت وحمامه وشجره
آیت اولمزمی بواو ذیشانه — نطق احرس انین حسانه
ایتدیمی نبوتن اقرار — اجتماع قومده سوسمار
کوش زددر بو وقعهٔ مشهور — فتح خیبر تکلم یعفور
اصبع پاکن ایلیوب تقدیم — بر اشارتله اولدی ماه دونیم
یالکز شق شق مهمی مکر — بوکا همسر دکلمی شق شجر
صنع تحویل رقعهٔ معهود — محو سطر رقیم رق عهود
نام پاکیله داد گیر اولدی — رهنمای سفینه شیر اولدی
اولغیله نکاه پاکه سرا — ایتدی تنویر راه نور عصا
بی مرادر بونقل معلومه — معجز امر شاه مسمومه
سایبان ایتمشیدی رب معین — بر سحابی ایدوب آکا تعیین
ایتدی تعیین موت حالتی — بعض اصحابنك شهادتی

کلفشانئ نسیم نیاز بر روضهٔ مدحت شهنشاه تختگاه اعزاز نور اوّل ظهور آخر ابوالقاسم محمد حاشر علیه افضل الصلوات واکمل التحیات ودرین نعت شریف کل صدبرك نای لطیف صدمعجزهٔ شریفش ذکر وبیان شده بود

دمدرای خامهٔ بهین تعبیر ایله نعت محمدی تحریر
اشك شادی بی ایلیوب ریزان سیله دوندر مدادی ازدل وجان
ورق فکرتی ایدوب پر نور ایله دلده مدایحن مسطور
طوروش طور دلده اوله عیان قبس اقتباس ایله لمعان
لمعهٔ فیض حضرت مولا ویره ظلمتکه درونه ضیا
عارف سر اولوب دل نالان دهنم اوله حقهٔ عرفان
ایلیوب نطق پاکمه امداد اوله جوی سخن مدای مداد
یعنی ابر نوالی ریزان ایت اشك خونین شوقی باران ایت
کاه صافی سرشك وکه خونین صفحهٔ نطقمی ایدوب تزیین
صاف اشکم اوله سطور ادا اشك خونپاش نقطهٔ حمرا
لمعان ایلدکجه دلده بو نور کورینه جدول ذهبله سطور
آشنا اوله سر والادن قالب لفظ روح معنادن
مدح پاکن بیان تحقیق ایت فیض نعتن مدار توفیق ایت
مبدأ فیض ایلیوب قلمك ایله نعتن رسول محترمك
او عمیم الکرم شفیع الامم کهٔ آنك محض لطفیدر عالم
خاص مهمانی قرب معبودك محض فخری مقام محمودك

برکون اوله بو کوردیکك تکدیر — محو اوله هپ بعون لطف قدیر
چشمکك سیل محنت آلودی — اوله باغ شطارتك رودی
دیده درد رمدله اولدیغی قان — اوله کللر کبی صفای جنان
کل امیدی فکر ایدوب هر آن — شول عرق کیم کدرله اوله روان
اوله جمله کلاب استغنا — بویله‌در هپ بو کلشن معنا
همان ایسته جواد مطلقدن — نه ایسه مطلبك چمن بچمن
یا الٓهی بجود فیض یسار — یاالٓهی بیسر اهل عسار
یا الٓهی بفیض سر سحر — بنی ایدوب عنایته مظهر
ایله هر بر غممده سن صد جود — شدتمده فرجلر ایت مشهود
شرر اهی پر اثر ایله — چشم کریانمه نظر ایله
اولمسون سینه غم ایله کلخن — سوندر آتشلرم سرشکمدن
سحره چیقدیغنجه شمع امید — بنی ایتمه عنایت ایت نومید
ایله لطف وصال ارزانی — زار کنج غمین هجرانی
احتیاجم سکا اولوب معتاد — بنی لطف ایله غمدن ایت آزاد

وصلوات نامعدود وتسلیمات نامحدود اول ظل عنایت ممدود باب کل تجلی وشهود روح جسمان عالم وجود صاحب اللواء المعقود ذوالحوض المورود یکتا نشین اریکهٔ مقام محمود اولان نور عین اکوان اشرف نوع انسان خلاصهٔ بنی عدنان مالك تاج صاحب معراج قبلهٔ التجای هر محتاج سلطان انبیا سند اصفیا حبیب خدا حضرت محمد المصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم بعدد من سکت وظلم حضرتلرینه اولسون .

سنده ای دل نتیجه ایله خروش ایده تابحر قابلیت جوش
قابل اول قابل نصیحت اول اندہ هر بر مرامکی هپ بول
ربط قلب خلوص ایدوب هرکاه ذکر وفکریکی ایله هپ الله
لفظة اللهی دلده جا ایله جمله آندن همین رجا ایله
نه کدا ونه طبع شهدندر بواولان شیوه‌لر بتون بربر
نه سیه بختیدر بو مجنونك بونه لیلیده کی کل افسونك
اولمیه ینه بزم کامه یقین تاخ ایدرسه خیالنی شیرین
هله صور باق بیلورمی اول شیدا نه ایمش عامری ایدن رسوا
عشقله چیقممش ایکن باشه نه یه اوردی کلکنی طاشه
آنده یوق بونی درکه استعداد نه بیلور کوه همتی فرهاد
کتم اسرار ایدیدی اول معیوب اولمزیدی نوالدن محجوب
نفرت ایتمزدی کمسه هیچ اندن ایتسه جای حقیقتی مسکن
عاقبت هپ کلام منفوری کورکه باشدن چیقاردی منصوری
کتم سر حقیقت ایتمه ولی لیك لایقمی ساکه دینه دلی
عارف اولده حماقت اظهار ایت عقلی لب جنونه درکار ایت
صاقین اما ینه ملالتدن کچمه دلداردن ملامتدن
بر قپونك قولی یز ای (سالم) نیچه اولور دیمسون صاقین حالم
سن همان ایت خلوص قلبی پناه غم یمه کامکی ویرر الله
عرضحالك او بابه ایله روان ایله دردك درنده جمله عیان
دیمه طوغمز شب کدرده ظفر کیجه‌لر یوکلودر دیمش ارلر

بلبلان ایسه هپ نواسنده روزکار اسمه‌ده هواسنده
حوض کلشن صدای وحدتده باشقه برذوق وار بوکثرتده
سلسبیلك همیشه مجراسی شاهد دعوئ دلاراسی
کرچه فسقیه دیر آکا شاعر لیك عبرتده انده پك وافر
شیشه کرچه شرابه مأوادر لیك کاهیده زمزمه جادر
حال مختص قونلمز اطلاقه یعنی معنی ویرلمز عشاقه
عین باطن جنان حکمتدر چشم ظاهر اسیر غفلتدر
واقعه صورتنده خولیالر کیمی ظاهر کیمیده سودالر
بعض رؤیا مطابق حقدر لب وصدقه قرین وملحقدر
کیمیده محض غرق وهم سراب هچورنج کران عالم خواب
روح بر در بدنسه سائردر نیه باقسك بتون مغایردر
یعنی اویمز بری برینه هر آن بسبتون بو طبیعت انسان
که کشاده کهیده درهمدر کرچه عالم ینه اوعالمدر
کارلر حکمتینه راجعدر جملهٔ حکمنه مراجعدر
کرك عالم کرك بنی آدم کاسهٔ نونه نقطهٔ توأم
بولور اما که مرکزن ینه آه بطن حوتی ایدنسه منزلکاه
داد دادندن عارف سخنك غنجه وش لال ایدر صقن دهنك
کل کبی برکشاده عالم ایکن سنی ایلر خزانله کلخن
سنی ایلر چو جوی بی آرام چشمکه خواب راحتیکی حرام
کرچه خوابی حرام ایدر اما لیك آنجق حلال اولورمی سکا
یعنی جوش ایلیوب یم عرفان همچو بحر سخا طاشار انسان

مناجات وتوحید درذکر رب مجید

اوله درکاه حقه صبح ومسا — حمد وشکر وثنای لایحصی
که اودر مجمع دوای قلوب — ملتجای عریضهٔ مطلوب
شفقت آمیز غربت آلوده — کنه آموز مسکنت سوده
چاره ساز مقارن هجران — مرهم یاره هر غمه درمان
جود واحسانی شامل هرکس — جمله محتاجی هپ نفس بنفس
یم کمر بند امر و فرمانی — بر ده محتاج تخم واحسانی
کوهلر سرفراز اکرامی — هر نشیمن قرین انعامی
کلستان پرنم چمن بچمن — ساحه بر ساحه پر او رونقدن
ابر لطفی نعیم ایله مالی — کرمندن برآن دکل خالی
وصف توحید وحدتینی اکر — جوش ایدردی ایشتسه دریالر
جمله اشیا دیلنجه باتمجید — خالقن رازقن ایدر توحید
کلستان ایچره کلبن تازه — ایتمه ده نعت ذاته آغازه
کیمی لطف بهار ایله کویان — کیمی قهر خزان ایله ترسان
کیمی دلدادهٔ تمنادر — کیمی حسن ایچره سرو رعنادر
غنچه‌لر مهد نخل کللرده — همچو طفلان همیشه پرورده
بربلوك زلف دلربا آسا — سنبلستان قرین زیب وبها
تازه تازه بنفشه‌لر درپی — کاه لطف بهار که غم‌دی
کللر آچلمه ده لطافتدن — مرغ کلشن نواده بهجتدن
لاله پرداغ سینه همچوریا — ساعد زهده کی اولوب کویا

بسم الله الرحمن الرحيم

عنوان ديوان عالم معنى احتشام شان وشوكت اهل عرفان ايله پرزيب وبهادركه اهالئ صفوت اتصافنك خلدبرين قلب صافلرندن پيوستهٔ سپهر حكمت اولان دوحهٔ بيان وبلاغتلرينك طيور موزون-السجع فصاحتلرى سرباز اقبال معناى اعجاز احتواى نظم كريم كه اعلاى شان عظيمنده كلام قليل اللفظ كثير المعناى (ان هذه لتذكرة) حبل المتين استدلال وافى اولغه مقام استشهاد سخندانان عرفانه كافيدر . اولكروه محترمدن مظهر انواع فيوضات رحمان اولان شعراى ميمنت پيراى ذيشانك (ان من البيان لسحراً) نطق شريفندن مستفاد اولان تلميح بديع الاستملاح تاج ابتهاجلرين همسر سپهر اعتبار اولديغن تأييد (وان من الشعر لحكمة) قول لطيفنك استنتاج واستخراجى بوتصريح صريحى تأكيد ايتديكى دقيقه شناسانه محتاج بيان دكلدر . صدهزار حمدوسپاس وثنا وشكر بيقياس اول ناطقه بخشاى انسان اولان منان عميم الاحسانه اولسونكه اشراف شعراى مستغرق الالطافى (ان لكل قوم فراسة وانما يعرفها الاشراف) مضمون شرف اتصافنك مظهر اوصافى ايدوب بطون ظراف قلب صافلرندن آبينهٔ عبرت نماى غيبى ولوحهٔ التهاب مالاريبى ايليوب پرورشيافتهٔ جويبار عاطفتى اولان هر برشاخ موزون حديقهٔ نعمتن نسايم فيضله مطرا وابر مطير رحمت وفيرايله پرنشوونما وآفتاب جهانتاب مكرمتله نخل طوبى ايلمشدر .

2796

JAN 27 1965

956504

PL
240
M5T4

كتابخانهٔ اقدام

عدد ١٥

آثار اسلافدن

تذكرهٔ سالم

مؤلفى

مرحوم قاضيعسكر سالم افندى

اقدام غزته‌سى صاحب امتياز وباش محررى

احمد جودت

معارف نظارت جليله‌سنك رخصتيله طبع اولنمشدر

درسعادت — اقدام مطبعه‌سى

١٣١٥

812

INSTITUTE OF ISLAMIC STUDIES

PL
248
M5T4

Mīrzāzāde, Mehmed Emīn Sālim
Tezkire- Sālim

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY